ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΝΟΛΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ)

Τα νέα ελληνικά για ξένους

Βιβλίο Ασκήσεων

Συνεργασία του Διδακτικού Προσωπικού
του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας
του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

του/της ______________________________

Θεσσαλονίκη 2009

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΝΟΛΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ)

Τα νέα ελληνικά για ξένους

Βιβλίο Ασκήσεων

Συνεργασία του Διδακτικού Προσωπικού
του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας
του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Θεσσαλονίκη 2009

Εξώφυλλο, σχεδιασμός βιβλίου και ηλεκτρονική επεξεργασία: Φωτεινή Φιλοξενίδου
Εικονογράφηση: μίκρου
Εκτύπωση: Δημήτρης Κοτσαρίδης

ISBN 978-960-231-138-7

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
541 24 Θεσσαλονίκη, τηλ: 2310 997 128, fax: 2310 997 122, e-mail: ins@phil.auth.gr

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το βιβλίο των ασκήσεων είναι πολύτιμο συμπλήρωμα του κύριου βιβλίου *Τα νέα ελληνικά για ξένους* και γι' αυτούς που μαθαίνουν τη νέα ελληνική και για τους διδάσκοντες.
Αποτελείται από 38 μαθήματα, τα οποία ακολουθούν πιστά τη σειρά του κύριου βιβλίου.
Παρ' όλα αυτά πιστεύουμε ότι το βιβλίο αυτό μπορεί να βοηθήσει και όποιον διδάσκει ελληνικά χρησιμοποιώντας άλλες μεθόδους.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Στόχος του βιβλίου είναι μέσα από γραμματικές και λεξιλογικές ασκήσεις να βοηθήσει στην εξάσκηση και στην εμπέδωση της μορφολογίας-σύνταξης και του λεξιλογίου που διδάσκονται σε κάθε μάθημα.

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

α Σε κάθε μάθημα υπάρχουν αναλυτικοί πίνακες με τα γραμματικά φαινόμενα που παρουσιάζονται στο αντίστοιχο μάθημα του κύριου βιβλίου *Τα νέα ελληνικά για ξένους*, έτσι ώστε οι διδασκόμενοι εύκολα μέσα από αυτούς να κάνουν μια επανάληψη των καινούριων γραμματικών φαινομένων και στη συνέχεια να λύσουν τις ασκήσεις.

β Ακολουθούν ασκήσεις μορφολογίας-σύνταξης και λεξιλογικές καθώς και παιχνίδια δραστηριοτήτων.

γ Κάθε μάθημα τελειώνει με ασκήσεις για την εξάσκηση της κατανόησης προφορικού λόγου (μέσα από CD), την κατανόηση γραπτού λόγου και την παραγωγή γραπτού λόγου, είτε καθοδηγούμενου είτε ελεύθερου. Στην κατανόηση του προφορικού λόγου (με CD) ακολουθείται η εξής διαδικασία:
- Πρώτα απ' όλα ο δάσκαλος αποθαρρύνει τους σπουδαστές να ακούνε το CD μόνοι τους, πριν αυτό γίνει στην τάξη.
- Βάζει το CD και οι σπουδαστές ακούνε τις οδηγίες, τι δηλαδή πρέπει να κάνουν για να λύσουν την άσκηση.
- Οι σπουδαστές έχουν 1 λεπτό χρόνο για να δούνε την άσκηση.
- Ο δάσκαλος βάζει το CD και οι σπουδαστές ακούνε το κείμενο.
- Ο δάσκαλος δίνει στους σπουδαστές 2 λεπτά χρόνο, για να δούνε τι έγραψαν.
- Ο δάσκαλος βάζει ξανά το CD και οι σπουδαστές το ακούνε για δεύτερη φορά.
- Ο δάσκαλος τους δίνει 2 λεπτά χρόνο, για να τελειώσουν την άσκηση.
- Τέλος, η άσκηση λύνεται μέσα στην τάξη, εξηγούνται τυχόν απορίες, και, αν αυτό κριθεί απαραίτητο, ακούνε για μία ακόμη φορά το κείμενο για καλύτερη κατανόηση των λαθών τους.

δ Στο τέλος του βιβλίου των ασκήσεων υπάρχουν οι λύσεις, οι οποίες βοηθούν και το διδασκόμενο και το δάσκαλο. Βεβαίως, οι σπουδαστές αποθαρρύνονται από το δάσκαλο να τις συμβουλεύονται πριν γράψουν τις ασκήσεις, ωστόσο αυτός ο κίνδυνος δε μειώνει τη χρησιμότητά τους.

Ευχαριστούμε θερμά τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου καθηγητή Γ.Μ. Παράσογλου και το διευθυντή του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών Γ. Παπαναστασίου για την αμέριστη συμπαράστασή τους.

Συνεργάστηκαν οι συγγραφείς: Βαλσαμάκη Φανή, Βογιατζίδου Σμαρώ, Γκιώχα Δανάη, Δεμίρη-Προδρομίδου Ελένη, Καμαριανού-Βασιλείου Ζαφειρούλα, Καραμανιτάκη-Αστεριάδου Ιωάννα, Νικολαΐδου-Νέστορα Δέσποινα, Παναγοπούλου Ευαγγελία, Παράσχου-Μυλωνά Χαρίκλεια, Συμεωνίδου-Χριστίδου Αριστέα-Νικολέττα, Τλούπα Σαπφώ, Τρύφωνα-Αντωνοπούλου Νιόβη-Αγγελική, Χατζή-Δημητριάδου Θεοδώρα, Χατζηπαναγιωτίδου Άννα

1ο ΜΑΘΗΜΑ
Έξω από την τάξη

ουσιαστικά (στην ονομαστική του ενικού αριθμού)
αρσενικά: -**ος**, -**ης**, -**ας** / θηλυκά: -**η**, -**α** / ουδέτερα: -**ο**, -**ι**, -**μα**
άρθρο (στην ονομαστική του ενικού αριθμού)
οριστικό: αρσενικό **ο** / θηλυκό **η** / ουδέτερο **το**
αόριστο: αρσενικό **ένας** / θηλυκό **μία** (**μια**) / ουδέτερο **ένα**
προσωπικές αντωνυμίες
το ρήμα είμαι
αριθμοί 1-10
τόνοι

2ο ΜΑΘΗΜΑ
Στη στάση

ουσιαστικά (στην ονομαστική του πληθυντικού αριθμού)
αρσενικά: (-ος) -**οι**, (-ης, -ας) -**ες** / θηλυκά: (-η, -α) -**ες** / ουδέτερα: (-ο) -**α**, (-ι) -**ια**, (-μα) -**ματα**
άρθρο (στην ονομαστική του πληθυντικού αριθμού)
οριστικό: αρσενικό (ο) **οι** / θηλυκό (η) **οι** / ουδέτερο (το) **τα**
ρήματα α΄ συζυγίας (ενεστώτας)
άρνηση: **δεν** (**δε**)
αριθμοί
11-20
Πόσο κάνει / -ουν;
υπάρχει / -ουν

3ο ΜΑΘΗΜΑ
Στην τάξη

ουσιαστικά (στην αιτιατική του ενικού αριθμού)
αρσενικά: (-ος) -**ο**, (-ης) -**η**, (-ας) -**α** / θηλυκά: (-η) -**η**, (-α) -**α** / ουδέτερα: (-ο) **ο**, (-ι) -**ι**, (-μα) -**μα**
άρθρο (στην αιτιατική του ενικού αριθμού)
οριστικό: αρσενικό (ο) **το**(**ν**) / θηλυκό (η) **τη**(**ν**) / ουδέτερο (το) **το**
αόριστο: αρσενικό (ένας) **ένα**(**ν**) / θηλυκό (μία ή μια) **μία ή μια** / ουδέτερο: (ένα) **ένα**
ουσιαστικά (στην κλητική του ενικού και του πληθυντικού αριθμού)
αρσενικά: -**ε** (-**ο**), -**οι** / -**η** και -**α**, -**ες** / θηλυκά: -**η** και -**α**, -**ες** / ουδέτερα: -**ο**, -**α** / -**ι**, -**ια** / -**μα**, -**ματα**
πρόθεση **σε + άρθρο** (αιτιατική ενικού): **στο**(**ν**), **στη**(**ν**), **στο**
προστακτική απλή ορισμένων ρημάτων α΄ συζυγίας
σημεία στίξης

4ο ΜΑΘΗΜΑ
Η οικογένεια

ουσιαστικά (στην αιτιατική του πληθυντικού αριθμού)
αρσενικά: (-ος) -**ους**, (-ης, -ας) -**ες** / θηλυκά: (-η, -α) -**ες** / ουδέτερα: (-ο) -**α**, (ι) -**ια**, (-μα) -**ματα**
άρθρο (στην αιτιατική του πληθυντικού αριθμού)
οριστικό: αρσενικό **τους** / θηλυκό **τις** / ουδέτερο **τα**
πρόθεση **σε + άρθρο** (αιτιατική πληθυντικού) στους, στις, στα
προθέσεις **με, σε, για, από + αιτιατική**
το ρήμα πάω

5ο ΜΑΘΗΜΑ
Στο ταχυδρομείο

το επίθετο πολύς
πολλοί - πολλούς, πολλές, πολλά
αντωνυμίες
δεικτικές
αυτός, -ή, -ό / εκείνος, -η, -ο / + άρθρο
ερωτηματικές
ποιος, ποιους / ποια, ποιες / ποιο, ποια
πόσοι, πόσους / πόσες / πόσα
το ρήμα ακούω
πού; που / πώς; πως / ή, η

6ο ΜΑΘΗΜΑ
Χρώματα

ουσιαστικά (στη γενική ενικού και πληθυντικού αριθμού)
ενικός αριθμός: αρσενικά: (-ος) -**ου**, (-ης) -**η**, (-ας) -**α** / θηλυκά: (-η) -**ης**, (-α) -**ας** / ουδέτερα: (-ο) -**ου**, (-ι) -**ιού**, (-μα) -**ματος**
πληθυντικός αριθμός: -**ων**
άρθρο (στη γενική ενικού και πληθυντικού αριθμού)

οριστικό και αόριστο
επίθετα - χρώματα
κτητικές αντωνυμίες
δάνειες λέξεις
δύο πληθυντικοί
υποκοριστικά αρσενικά: **-άκης**, **-άκος**, **-ούλης** / θηλυκά: **-ίτσα**, **-ούλα** / ουδέτερα: **-άκι**
επανάληψη ουσιαστικών - χρήση πτώσεων
τίνος; > **γενική**
ποιον; τι; / πρόθεση / πότε; > **αιτιατική**
προσφώνηση > **κλητική**

7ο ΜΑΘΗΜΑ
Οι μέρες της εβδομάδας

χρονική αιτιατική αρσενικών, θηλυκών, ουδέτερων
οι μέρες της εβδομάδας
τακτικά αριθμητικά 1ος πρώτος, 1η πρώτη, 1ο πρώτο κτλ.
το ρήμα είμαι (στον παρατατικό και το μέλλοντα)
το ρήμα έχω (στον παρατατικό και το μέλλοντα)
το ρήμα λέω (στον ενεστώτα) λέω, λες, λέει, λέμε, λέτε, λένε
χρονικοί προσδιορισμοί
παρελθόν χθες, προχθές, τον περασμένο..., πέρσι, πρόπερσι, πριν από
παρόν σήμερα, απόψε, φέτος, αυτόν τον...
μέλλον αύριο, μεθαύριο, τον άλλο... / τον ερχόμενο χρόνο, του χρόνου, σε λίγο...
τοπικοί προσδιορισμοί
σημεία στίξης

8ο ΜΑΘΗΜΑ
Μήνες και εποχές

επίθετα σε: **-ος**, **-η**, **-ο** / **-ος**, **-α**, **-ο** / **-ος**, **-ια** (**-η**), **-ο**
οι μήνες του χρόνου
Τι καιρό κάνει...;
Πόσες του μηνός / Τι ημερομηνία έχουμε σήμερα;
Πότε γεννήθηκες;
Πόσω χρονών είσαι;

9ο ΜΑΘΗΜΑ
Η ώρα

η ώρα
χρονικές εκφράσεις
σχηματισμός επιθέτων από ουσιαστικά και επιρρήματα που δείχνουν χρόνο
το ρήμα τρώω

10ο ΜΑΘΗΜΑ
Επιστροφή από τις διακοπές

ρήματα α΄ συζυγίας (αόριστος)
αντωνυμίες
ερωτηματικές τίνος, ποιανού, -ής, -ού / ποιανών
κτητικές δικός μου, δικιά (δική) μου, δικό μου
τακτικά αριθμητικά
13ος-100ός

11ο ΜΑΘΗΜΑ
Γράμμα σε ένα φίλο

προσωπικές αντωνυμίες (στην αιτιατική – άμεσο αντικείμενο)

12ο ΜΑΘΗΜΑ
Στην αγορά

ουσιαστικά (στη γενική – έμμεσο αντικείμενο)
έμμεσο αντικείμενο με προθέσεις
τοπικά επιρρήματα με αντωνυμίες
μου αρέσει - μου αρέσουν
μου πάει - μου πάνε
η απόστροφος

13ο ΜΑΘΗΜΑ
Αχ, αυτοί οι γιατροί!

επανάληψη προσωπικών αντωνυμιών
υποκείμενο (ονομαστική), άμεσο αντικείμενο (αιτιατική), έμμεσο αντικείμενο (γενική)
κτητικές αντωνυμίες
ρήματα σε -ομαι (ενεστώτας)

14ο ΜΑΘΗΜΑ
Σε χωριό ή σε πόλη;

επίθετα σε -ύς, -ιά, -ύ / -ής, -ιά, -ί
(χρώματα) / -ης, -α, -ικο / -ης, -ης, -ες
ρήματα β΄ συζυγίας (ενεστώτας) **α΄ τάξη, β΄ τάξη**

15ο ΜΑΘΗΜΑ
Το πάρτι

ρήματα α΄ συζυγίας (παρατατικός)
σχηματισμός, κλίση, χρήση, σύγκριση παρατατικού – αορίστου
λέξεις/φράσεις που δείχνουν διάρκεια ή επανάληψη
σχηματισμός επιρρημάτων από επίθετα
-ος,-η (-α),-ο > -α
-ύς,-ιά,-ύ > -ιά
-ης,-ιά,-ί > ___
-ης,-α,-ικο > -ικα
-ης,-ης,-ες > -ώς

16ο ΜΑΘΗΜΑ
Ένα ζευγάρι ετοιμάζει το σπίτι του

ρήματα α΄ συζυγίας
(συνεχής και απλός μέλλοντας με αντωνυμίες / συνεχής και απλή υποτακτική με αντωνυμίες)

17ο ΜΑΘΗΜΑ
Στο ξενοδοχείο

ρήματα α΄ συζυγίας
συνεχής και **απλή προστακτική** με **αντωνυμίες**

18ο ΜΑΘΗΜΑ
Η γειτονιά

ουσιαστικά αρσενικά: **-ης,-ηδες** / **-ης,-εις** // ουδέτερα: **-ος,-η**
απόλυτα και τακτικά αριθμητικά (101 – 1.000.000.000.000)
τοπικά επιρρήματα
σημεία του ορίζοντα

19ο ΜΑΘΗΜΑ
Η διασκέδαση στην Ελλάδα

αντωνυμίες ερωτηματικές, αόριστες, δεικτικές, αναφορικές
επιρρήματα ερωτηματικά, αόριστα, δεικτικά, αναφορικά
επίθετα πολύς, πολλή, πολύ / όλος, όλη, όλο

20ο ΜΑΘΗΜΑ
Το κτίριο Διοικήσεως

ρήματα β΄ συζυγίας
παρατατικός, αόριστος, μέλλοντας συνεχής/απλός
υποτακτική συνεχής/απλή
προστακτική συνεχής/απλή

21ο ΜΑΘΗΜΑ
Τα διάφορα επαγγέλματα

παραθετικά επιθέτων -ος, -η, -ο και **-ος, -α, -ο**
περιφραστικά: [(ο) πιο + επίθετο / (πάρα) πολύ + επίθετο]
μονολεκτικά: (ο) -ότερος,-η,-ο / -ότατος,-η,-ο
ανώμαλα παραθετικά επιθέτων

22ο ΜΑΘΗΜΑ
Η πόλη ξυπνάει

παραθετικά επιθέτων
-ύς, -ιά, -ύ
περιφραστικά: [(ο) πιο + επίθετο / (πάρα) πολύ + επίθετο]
μονολεκτικά: (ο) -ύτερος,-η,-ο / -ύτατος,-η,-ο
-ής, -ής, -ές
περιφραστικά: [(ο) πιο + επίθετο / (πάρα) πολύ + επίθετο]
μονολεκτικά: (ο) -έστερος,-η,-ο / -έστατος,-η,-ο
-ης, -α, -ικο
περιφραστικά: [(ο) πιο + επίθετο / (πάρα) πολύ + επίθετο]
παραθετικά επιρρημάτων
ανώμαλα παραθετικά επιρρημάτων

23ο ΜΑΘΗΜΑ
Ένα αυτοκινητικό δυστύχημα

ρήματα α΄ συζυγίας
παρακείμενος, υπερσυντέλικος, μέλλοντας συντελεσμένος, αόριστος – παρακείμενος, υποτακτική παρακειμένου
όλοι οι παραπάνω χρόνοι με αντωνυμίες

24ο ΜΑΘΗΜΑ
Ελληνικές γιορτές και έθιμα

ρήματα με τρία ή τέσσερα θέματα

25ο ΜΑΘΗΜΑ *Πρόσκληση για φαγητό*	**δυνητική, ευχετική, πιθανολογική** **υποθετικές προτάσεις** τα ρήματα: **ακούω, καίω, κλαίω, φταίω**
26ο ΜΑΘΗΜΑ *Μια δίκη*	**μετοχή** ενεργητικής φωνής (**επίρρημα**) **-οντας**, **-ώντας** **μετοχή με αντωνυμίες**
27ο ΜΑΘΗΜΑ *Τα μέσα συγκοινωνίας άλλοτε και τώρα*	**παθητική φωνή** όλοι οι χρόνοι και οι εγκλίσεις ρημάτων α΄ συζυγίας σε **-ομαι** σχηματισμός ρημάτων παθητικής φωνής α΄ συζυγίας **ρήματα παθητικά, μέσα αυτοπαθή, μέσα αλληλοπαθή, ουδέτερα, αποθετικά**
28ο ΜΑΘΗΜΑ *Η Θεσσαλονίκη*	**παθητικά ρήματα** μετατροπή από ενεργητικό σε παθητικό τύπο **παθητικά ρήματα με αντωνυμίες** **μετοχή παθητικού παρακειμένου (επίθετο)** **παραθετικά της μετοχής παθητικού παρακειμένου** **επίρρημα από μετοχή** **παραθετικά επιρρημάτων από μετοχή** **μετοχή παθητικού παρακειμένου από ρήματα που δεν έχουν παθητική φωνή** **ανώμαλα παθητικά ρήματα**
29ο ΜΑΘΗΜΑ *Μια εκδρομή στον Όλυμπο*	**μέσα ρήματα** **μεταβατικά, αμετάβατα** **ανακεφαλαίωση** ενεργητικά, παθητικά, μέσα ρήματα
30ο ΜΑΘΗΜΑ *Στην Πανεπιστημιούπολη*	Επαναληπτικές ασκήσεις
31ο ΜΑΘΗΜΑ *Το τσίρκο*	**θηλυκά ουσιαστικά** -ος > -οι, -η > -εις, -ού > -ούδες, -ά > -άδες **αρσενικά ουσιαστικά** -ές > -έδες, -ούς > -ούδες, -έας > -είς
32ο ΜΑΘΗΜΑ *Θεάματα*	**ο εαυτός μου, σου...** **(ο) ίδιος, (η) ίδια, (το) ίδιο** **μόνος, -η, -ο** (μου, σου...) / **μοναχός, -ή, -ό** (μου, σου...) **(ο) οποίος, (η) οποία, (το) οποίο** **που**
33ο ΜΑΘΗΜΑ *Επιστροφή στη φύση*	**παθητική φωνή ρημάτων β΄ συζυγίας (-ιέμαι, -ούμαι)** όλοι οι χρόνοι και η μετοχή παθητικού παρακειμένου
34ο ΜΑΘΗΜΑ *Αναμνήσεις από τα παιδικά χρόνια*	**γίνομαι, έρχομαι, κάθομαι** **θυμίζω – θυμάμαι** **κοιμίζω – κοιμάμαι** **λυπώ – λυπάμαι** **φοβίζω – φοβάμαι**
35ο ΜΑΘΗΜΑ *Τα ελληνικά νησιά*	**ουδέτερα, αποθετικά, μέσα αλληλοπαθή ρήματα**
36ο ΜΑΘΗΜΑ *Ο ημερήσιος τύπος*	**ουδέτερα ουσιαστικά** -ας, -ώς, -ός, -όν, -ον, -αν, -εν, -ύ, -υ, -ιμο
37ο ΜΑΘΗΜΑ *Εμπόριο και βιομηχανία*	**ρήματα που παρουσιάζουν δυσκολίες**
38ο ΜΑΘΗΜΑ *Οι πράξεις της αριθμητικής*	**οι πράξεις της αριθμητικής:** πρόσθεση, αφαίρεση, πολλαπλασιασμός, διαίρεση **οι γραμμές, οι γωνίες, τα κλάσματα, τα σχήματα, τα σώματα**

1ο ΜΑΘΗΜΑ

Έξω από την τάξη

ουσιαστικά (στην ονομαστική του ενικού αριθμού)
αρσενικά: **-ος**, **-ης**, **-ας** / θηλυκά: **-η**, **-α** / ουδέτερα: **-ο**, **-ι**, **-μα**

άρθρο (στην ονομαστική του ενικού αριθμού)
οριστικό: αρσενικό **ο** / θηλυκό **η** / ουδέτερο **το**
αόριστο: αρσενικό **ένας** / θηλυκό **μία** (**μια**) / ουδέτερο **ένα**

προσωπικές αντωνυμίες
εγώ, εσύ, αυτός-αυτή-αυτό, εμείς, εσείς, αυτοί-αυτές-αυτά

το ρήμα είμαι
είμαι, είσαι, είναι, είμαστε, είστε, είναι – άρνηση: **δεν**

αριθμοί
1-10

τόνοι
$\underset{3}{_}'\ \underset{2}{_}'\ \underset{1}{_}'$ / με, σε κτλ. – αλλά: **πώς; πού;**

Πώς σε λένε; –Με λένε... / Πώς είσαι; –Καλά, ευχαριστώ
Πώς είναι...; –Είναι καλά. / Από πού είσαι; –Είμαι από...

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος* ***είμαι***.

Παράδειγμα: Εγώ _είμαι_ η δασκάλα σας.

1 Ο Γιάννης και ο Πέτρος __________ από τη Γαλλία.
2 Η δασκάλα μας __________ έξω. Εμείς __________ εδώ.
3 Εσείς __________ η δασκάλα μας; –Όχι, δεν __________ εγώ.
4 Εσύ __________ φοιτητής στο πανεπιστήμιο; –Όχι, δεν __________ ακόμα φοιτητής.
5 Τώρα η φίλη μου κι εγώ __________ στην τάξη, γιατί σε λίγο αρχίζει το μάθημα.
6 Δεν ξέρω πού __________ ο φίλος μου.
7 __________ κι εσύ από την Αμερική; –Ναι, κι εγώ __________ Αμερικανός.
8 Ο Αλέκος δεν __________ καθηγητής, __________ μηχανικός.
9 Εσύ κι εγώ __________ στην τάξη.
10 Εσύ __________ ο Γιάννης ή ο Γιώργος; –Ο Γιώργος.
11 Ο φίλος μου κι εγώ __________ από τη Βουλγαρία.
12 Εγώ __________ Έλληνας. Εσείς τι __________; –Ιταλός.
13 Ο Αντρέας κι εσύ από πού __________; –__________ από την Ελλάδα.
14 Ο δάσκαλος κι εγώ __________ έξω από την τάξη.
15 Πώς __________ η κυρία Πετρίδη; –Δεν __________ ακόμα καλά.
16 Εγώ δεν __________ Άγγλος, __________ Γάλλος. Εσύ τι __________; –Ρουμάνος.
17 Το μολύβι και το στιλό μου __________ στο τραπέζι. Πού __________ το βιβλίο μου; –Εκεί, δε βλέπεις;
18 Ο φοιτητής και η φοιτήτρια __________ στο πανεπιστήμιο.

Β *Να αντικαταστήσετε τις λέξεις που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα με την κατάλληλη αντωνυμία.*

Παράδειγμα: Η δασκάλα δεν είναι εδώ. _Αυτή_ δεν είναι εδώ.

1 Η **Άννα κι εσύ** είστε από την Ελλάδα. __________ είστε από την Ελλάδα.
2 **Το βιβλίο και το τετράδιο** είναι στο θρανίο. __________ είναι στο θρανίο.
3 Από πού είναι **ο Γιώργος και η Μαρία**; –Από την Ελλάδα.
Από πού είναι __________; –Από την Ελλάδα.
4 **Η μητέρα και το παιδί** είναι στο σπίτι. __________ είναι στο σπίτι.
5 **Αυτοί κι εγώ** είμαστε έξω από την τάξη. __________ είμαστε έξω από την τάξη.
6 **Ο πατέρας μου και ο αδελφός μου** δεν είναι τώρα στην Ελλάδα.
__________ δεν είναι τώρα στην Ελλάδα.
7 **Ο δάσκαλος και το παιδί** είναι στην τάξη. __________ είναι στην τάξη.
8 **Εσύ, ο Πέτρος κι εγώ** είμαστε από την Ελλάδα. **Η Αλέκα** από πού είναι; –Επίσης από την Ελλάδα.
__________ είμαστε από την Ελλάδα. __________ από πού είναι; –Επίσης από την Ελλάδα.
9 **Ο πίνακας και η καρέκλα** είναι κοντά στο τραπέζι. __________ είναι κοντά στο τραπέζι.
10 **Εσείς κι εγώ** είμαστε από τη Γαλλία. __________ είμαστε από τη Γαλλία.

Γ *Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό άρθρο* ***ο, η, το.***

Παράδειγμα: _η_ Ελλάδα, _το_ σχολείο, _ο_ πίνακας

α	β	γ
______ δασκάλα	______ αριθμός	______ άσκηση
______ βιβλίο	______ άντρας	______ βόλτα
______ δεσποινίδα	______ ταβάνι	______ αδελφός
______ Άγγλος	______ Ελληνίδα	______ μέρα

______ πρόσωπο	______ σκύλος	______ διάλογος
______ κάρτα	______ μητέρα	______ σελίδα
______ ρολόι	______ εικόνα	______ πόλη
______ κτίριο	______ κινηματογράφος	______ γλώσσα
______ κιμωλία	______ Βέλγιο	______ αδελφή
______ πατέρας	______ στόμα	______ τραπέζι
______ γυναίκα	______ ερωτηματικό	______ ερώτηση
______ εβδομάδα	______ δάσκαλος	______ πρόγραμμα
______ μήνας	______ απουσία	______ Καναδάς
______ διαγώνισμα	______ κανόνας	______ απόγευμα
______ καθηγήτρια	______ εποχή	______ γάτα
______ γράμμα	______ αγόρι	______ βιβλιοθήκη
______ Έλληνας	______ Ιταλία	______ Λίβανος
______ καρέκλα	______ παράθυρο	______ πόρτα
______ κυρία	______ κύριος	______ κορίτσι

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη από την παρένθεση.

Παράδειγμα: Είμαι στο ___σχολείο___. (τραπέζι, σχολείο, κουτί)

1 Μιλώ καλά ελληνικά, γιατί είμαι ______________. (Άγγλος, Έλληνας, Γερμανός)
2 Τα παιδιά δεν είναι στο σχολείο τώρα. Είναι στο ______________. (καφετερία, σπίτι, βιβλιοθήκη)
3 Εγώ είμαι η δασκάλα σας. Είμαι ______________. (άντρας, γυναίκα, παιδί)
4 Ο φίλος μου είναι ______________. (φοιτητής, φοιτήτρια, δασκάλα)
5 Είμαι Ελληνίδα και με λένε ______________. (Τζέιν, Χίλντα, Αλεξάνδρα)
6 Πώς σε λένε; –Με λένε ______________. (Κώστας, Θόδωρο, Νίκος)
7 Είμαι από την ______________. (Καναδάς, Αμερική, Λίβανο)
8 Να ______________ Κώστας. (ένας, ο, μία)
9 Έχω ______________ ώρα μάθημα. (μία, ένα, ένας)
10 Η Νάταλι είναι Αγγλίδα. Τώρα είναι στη Θεσσαλονίκη και μαθαίνει ______________. (ελληνικά, γαλλικά, αγγλικά)

Ε Να απαντήσετε στις ερωτήσεις.

Παράδειγμα: Από πού είσαι; –Είμαι από την Ελλάδα.

1 Πώς είστε; –______________
2 Από πού είναι ο φίλος σου; –______________
3 Είσαι κι εσύ σπουδάστρια; –______________
4 Τι κάνει ο αδελφός σου στο πανεπιστήμιο; –______________
5 Πώς σας λένε; –______________
6 Να η δασκάλα. Ξέρεις πώς τη λένε; –______________
7 Τι ώρα αρχίζει το μάθημα; –______________
8 Αυτή είναι η τάξη σας; –______________

ΣΤ Να γράψετε ερωτήσεις στις οποίες οι προτάσεις που υπάρχουν να είναι οι απαντήσεις.

Παράδειγμα: –Πού είναι η δασκάλα μας______; –Δεν ξέρω.

1 –______________; –Είναι στη βιβλιοθήκη.
2 –______________; –Καλά, ευχαριστώ.
3 –______________; –Όχι, δεν είμαι.

4 –____; –Είναι δάσκαλος.
5 –____; –Μαθαίνει ελληνικά.
6 –____; –Τον λένε Πέτρο.
7 –____; –Τη λένε Άννα.
8 –____; –Είμαι από την Ελλάδα.

Ζ Γράψτε τους τόνους στις λέξεις που είναι δίπλα.

καλημερα, γεια σου, ειμαι, Γιαννης, Ελλαδα, ταξη, σπουδαστης, δασκαλα, ο, απο που εισαι;, μας, τι, ωρα, σε λιγο, και, να, μαθημα, δεν, ειναι, ειμαστε, κι εγω, φιλος, παμε, μαθαινω, Μαρια, αρχιζει, σχολειο, πανεπιστημιο, αντρας, φοιτητης, γατα, τραπεζι, βιβλιοθηκη, σπιτι, εδω, εκει, ευχαριστω, με λενε, γραμμα, κουτι, εξω, ακομη, πινακας, κοριτσι, αυτος

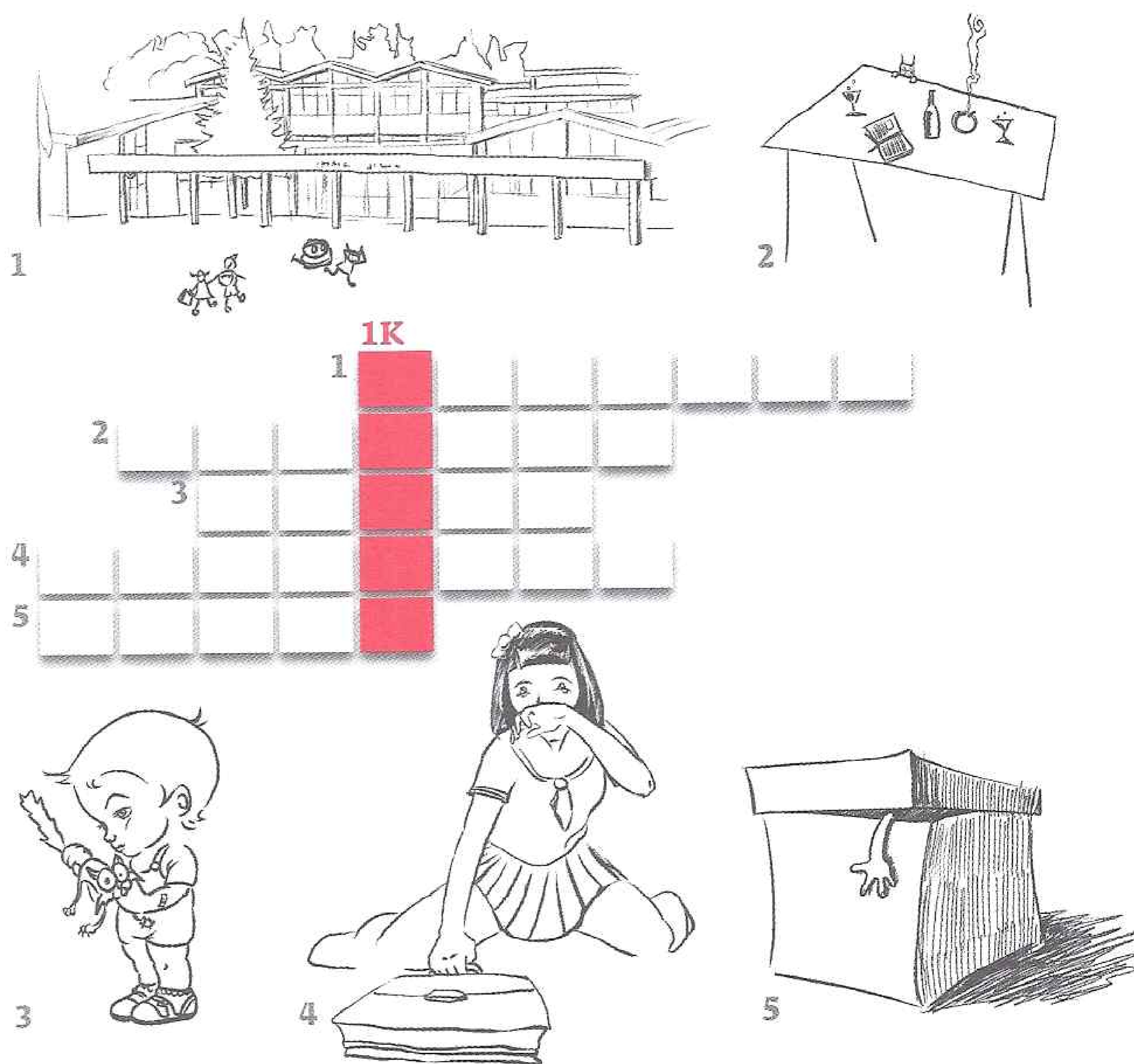
Η Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.

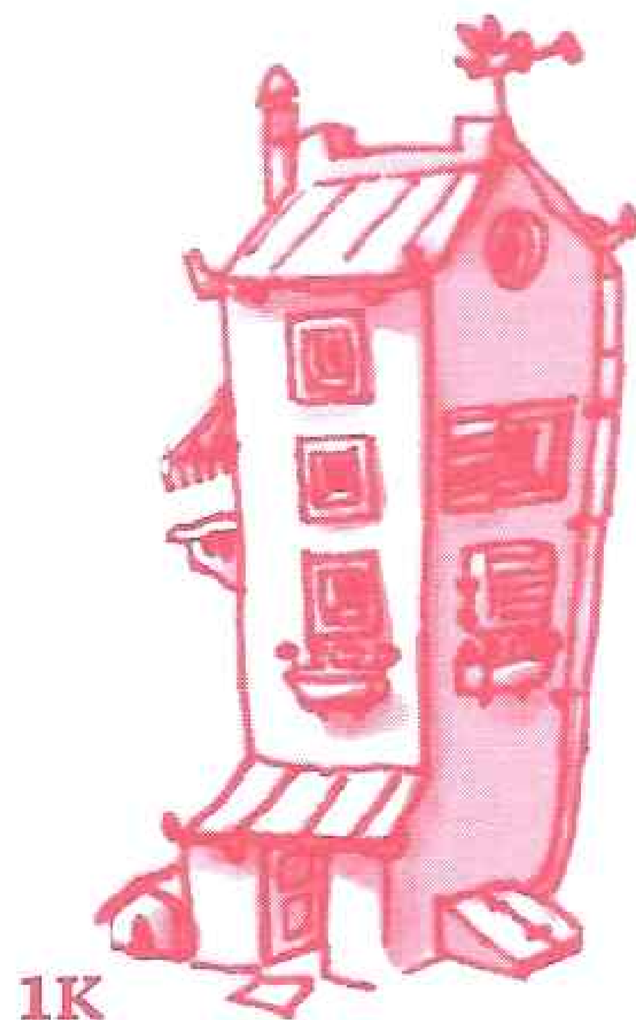
Παράδειγμα: ___Τι___ ώρα αρχίζει το μάθημα;

1 ________ είναι η Ελένη σήμερα; –Δεν είναι ________.
2 ________ είναι ο πατέρας σου και η μητέρα σου; –Είναι στην Αγγλία.
3 ________ ________ είναι ο Πέτρος; –Είναι από τον Καναδά.
4 ________ είσαι κάθε πρωί; –Είμαι στη δουλειά μου.
5 ________ τον λένε; –Τον λένε Αλέξη.
6 Πού είναι το γράμμα; –Είναι ________ ________.
7 ________ είστε; –Καλά, ευχαριστώ.
8 Το μάθημα αρχίζει ________ ________.
9 ________ ένας φίλος μου.
10 ________ είναι ο Γιάννης; –Είναι σπουδαστής.

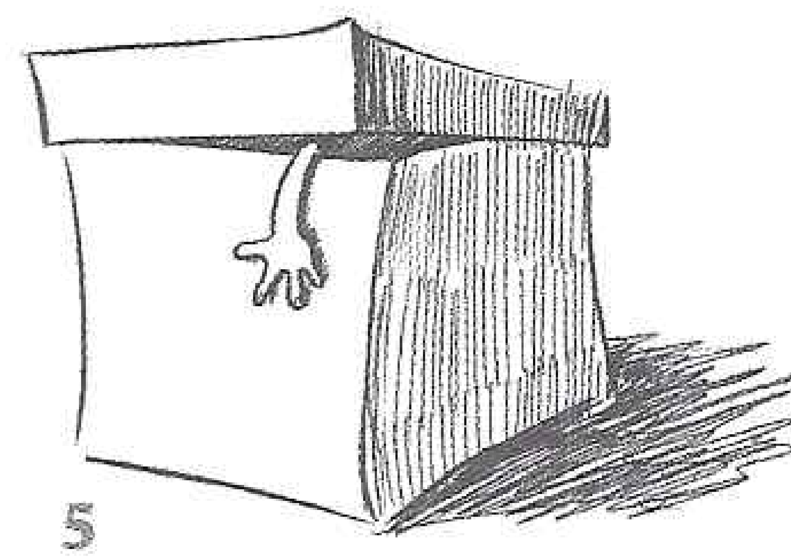
*Θ Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Ι *Να δουλέψετε σε ζευγάρια. Ο ένας ρωτάει τον άλλο πώς τον λένε και από πού είναι.*

Παράδειγμα: Α –Πώς σε λένε;
Β –Με λένε Νικ.
Α –Από πού είσαι;
Β –Είμαι από την Αγγλία.

ΙΑ Γνωριμία στην τάξη.
Ο δάσκαλος / Η δασκάλα ρωτάει ένα σπουδαστή / μία σπουδάστρια δείχνοντας έναν άλλο / μία άλλη: «Πώς τον/τη λένε;» και «Από πού είναι;» Ο σπουδαστής / Η σπουδάστρια ρωτάει τον «άλλο» ή την «άλλη»: «Πώς σε λένε;» και «Από πού είσαι;» και ο «άλλος» ή η «άλλη» απαντάει. Μετά ο σπουδαστής / η σπουδάστρια λέει στο δάσκαλο: Τον/Τη λένε... και είναι από τον/την/το...

Προσοχή!

–Πώς τον λένε; –Τον λένε Γιάννη.
–Πώς τη λένε; –Τη λένε Μαρία.

–Από πού είσαι; –Είμαι από τον Καναδά.
–Είμαι από την Ελλάδα.
–Είμαι από το Βέλγιο.

ΙΒ *Ο δάσκαλος δίνει μια λέξη και οι σπουδαστές λένε άλλες λέξεις σχετικές μ' αυτήν.*

Παράδειγμα: **σχολείο** – τάξη, δασκάλα κτλ.

τάξη – χώρα – έπιπλα – ζώα – όνομα – επάγγελμα – γονείς

ΙΓ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα διάλογο ανάμεσα σε δύο φοιτήτριες στο πανεπιστήμιο, έξω από μία τάξη. Καθώς ακούτε το διάλογο, σημειώνετε στον πίνακα ένα σταυρό (+) κάτω από το* ***σωστό****, δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει ο διάλογος, ή κάτω από το* ***λάθος****, δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		σωστό	λάθος
	Η Ελένη είναι Ελληνίδα. *-παράδειγμα*	+	
1	Η Αλεξία είναι Ιταλίδα.		
2	Ο Πολ είναι φίλος με την Αλεξία.		
3	Η Ελένη είναι μέσα στην τάξη τώρα.		
4	Ο Πολ μαθαίνει ελληνικά.		
5	Η δασκάλα είναι στην τάξη.		
6	Η Ελένη είναι στο πανεπιστήμιο τώρα.		
7	Η Ελένη και η Αλεξία είναι έξω από την τάξη.		
8	Ο Πολ είναι από την Αμερική.		
9	Η Ελένη, η Αλεξία και ο Πολ είναι έξω από την τάξη.		
10	Ο Πολ είναι στην τάξη τώρα.		

ΙΔ Διαβάστε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) δίπλα στο όνομα και κάτω από τη χώρα από όπου είναι ο καθένας, όπως στο παράδειγμα. Οι σταυροί που πρέπει να σημειώσετε είναι δώδεκα (12), χωρίς το παράδειγμα.

Η τάξη μου

Εγώ είμαι ο Τζον και είμαι από την Αγγλία. Τώρα είμαι στην Ελλάδα. Μένω στη Θεσσαλονίκη και μαθαίνω ελληνικά στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Εδώ είναι και ο φίλος μου, ο Τιμ. Είναι και αυτός Άγγλος και μαθαίνει ελληνικά επίσης. Στην τάξη μου είναι ένας Αμερικανός. Τον λένε Τζορτζ. Η Αμελί και ο Ζαν είναι από τη Γαλλία.
Η Πάολα είναι από τον Καναδά και ο Μάρκος είναι από την Ιταλία. Μία σπουδάστρια είναι από τη Βουλγαρία και τη λένε Τάνια. Και η Βάνα είναι Βουλγάρα και είναι φίλη με την Αμελί. Ο Μαχμούτ, ο Μοχάμετ και ο Ζάχερ είναι από την Παλαιστίνη.
Τώρα είμαστε στην τάξη μας, στο Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας. Η δασκάλα μας είναι Ελληνίδα και τη λένε Ελένη Στεργίου.

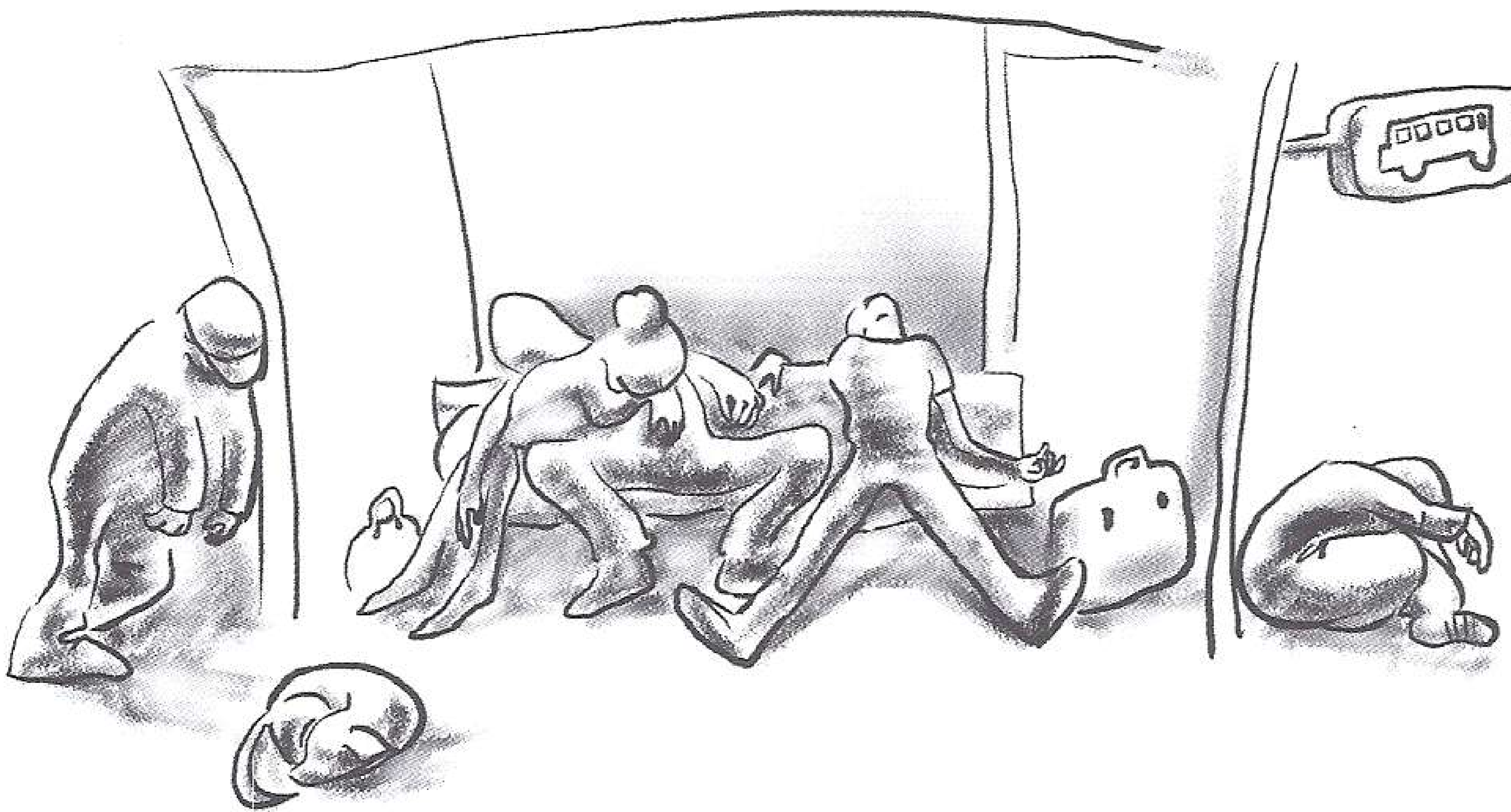
Παράδειγμα:

	Αγγλία	Αμερική	Βουλγαρία	Γαλλία	Ελλάδα	Ιταλία	Καναδάς	Παλαιστίνη
Αμελί				+				
Βάνα								
Τάνια								
Ελένη								
Ζαν								
Ζάχερ								
Μάρκος								
Μαχμούτ								
Μοχάμετ								
Πάολα								
Τζον								
Τζορτζ								
Τιμ								

ΙΕ Γράψτε λίγα λόγια για τον εαυτό σας. Γράψτε το όνομά σας, την πατρίδα σας, τι κάνετε στην Ελλάδα και ό,τι άλλο νομίζετε.

2ο ΜΑΘΗΜΑ

Στη στάση

ουσιαστικά (στην ονομαστική του πληθυντικού αριθμού)
αρσενικά: (-ος) **-οι**, (-ης, -ας) **-ες**
θηλυκά: (-η, -α) **-ες**
ουδέτερα: (-ο) **-α**, (-ι) **-ια**, (-μα) **-ματα**

άρθρο (στην ονομαστική του πληθυντικού αριθμού)
οριστικό: αρσενικό (ο) **οι** / θηλυκό (η) **οι** / ουδέτερο (το) **τα**

ρήματα α΄ συζυγίας (ενεστώτας)
ξέρ-ω, ξέρ-εις, ξέρ-ει, ξέρ-ουμε, ξέρ-ετε, ξέρ-ουν
άρνηση: **δεν** (**δε**)

αριθμοί
11-20

Τι κάνεις;
–Διαβάζω / –Καλά, ευχαριστώ / –Κάνω βόλτα / –Κάνω μάθημα
Κάνω λάθος / Το λεωφορείο κάνει στάση
Πόσο κάνει / -ουν;
Πού μένεις / -ετε;
–Μένω στην οδό... / –Η διεύθυνσή μου είναι...

υπάρχει / -ουν

Α *Να αλλάξετε τις λέξεις ή τις προτάσεις που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα στον πληθυντικό αριθμό.*

Παράδειγμα: **Μαθαίνω** ελληνικά. Μαθαίνουμε ελληνικά

1 **Η κοπέλα κάνει** βόλτα. ______
2 **Διαβάζω** και **γράφω** το μάθημα. ______
3 **Υπάρχει μια κιμωλία** στο τραπέζι. ______
4 **Υπάρχει μια εικόνα** στον τοίχο. ______
5 **Ο πίνακας, το τραπέζι και η καρέκλα** είναι κοντά στο παράθυρο. ______
6 Τι **κάνεις** μετά **το μάθημα**; –**Κάνω** βόλτα. ______
7 **Ξέρω μια φοιτήτρια** από τον Καναδά. ______
8 **Έχω ένα εισιτήριο** για το θέατρο. ______
9 **Αυτός ο κύριος είναι Άγγλος**, αλλά **ξέρει** καλά ελληνικά. ______
10 **Η μαθήτρια έχει ένα μολύβι**. ______
11 **Το αγόρι μένει** εδώ. ______
12 Πού **είναι το δέμα**; –Στο τραπέζι. ______
13 **Το γράμμα είναι** μέσα **στο κουτί**. ______
14 **Η δασκάλα είναι** στο γραφείο. ______
15 **Αυτός πηγαίνει** στο πανεπιστήμιο, **αυτή** όμως όχι. ______
16 Πού **κάνεις** μάθημα; –Στη Φιλοσοφική Σχολή. ______
17 **Το παιδί μου είναι αγόρι**. ______
18 Πού **μένεις εσύ**; –Εδώ κοντά. ______
19 **Υπάρχει λεωφορείο** για το πανεπιστήμιο; –Ναι, το 15 και το 16. ______
20 Πώς **είσαι** σήμερα; –Καλά, ευχαριστώ. ______

Β *Να αλλάξετε τις λέξεις ή τις προτάσεις που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα στον ενικό αριθμό.*

Παράδειγμα: **Είμαστε ξένοι** στην Ελλάδα. Είμαι ξένος στην Ελλάδα.

1 **Δύο φίλοι μας ξέρουν** καλά ελληνικά. ______
2 **Μέσα στα λεωφορεία είναι οι οδηγοί**. ______
3 **Οι ξένοι σπουδαστές μαθαίνουν** ελληνικά στο πανεπιστήμιο. ______
4 **Κάνετε βόλτες** κάθε μέρα μετά **τα μαθήματα**; ______
5 **Αυτοί οι κύριοι διαβάζουν εφημερίδες**. ______
6 **Αυτές οι γυναίκες μένουν** κοντά στο σπίτι μας. ______
7 Πόσο **κάνουν αυτά τα μολύβια**; –**Δύο** ευρώ. ______
8 Γιατί δε **μαθαίνετε** γερμανικά; –Γιατί **ξέρουμε**. ______
9 **Υπάρχουν άνθρωποι** στη στάση. ______
10 **Οι νυχτοφύλακες δουλεύουν** το βράδυ. ______

Γ Να γράψετε ερωτήσεις στις οποίες οι λέξεις που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα να είναι οι απαντήσεις.

Παράδειγμα: –Πού είναι τα παιδιά; –**Δεν ξέρω.**

1 –______________________; –Ο πατέρας μου είναι **πολύ καλά.**
2 –______________________; –Το παιδί είναι **από την Ελλάδα.**
3 –______________________; –Ο μαθητής διαβάζει **το μάθημά του.**
4 –______________________; –Η Εύα περιμένει το λεωφορείο **στη στάση.**
5 –______________________; –Μένω **στην οδό Αγίας Σοφίας.**
6 –______________________; –Ναι, **καταλαβαίνω ελληνικά.**
7 –______________________; –Η σπουδάστρια γράφει **ένα γράμμα.**
8 –______________________; –Ο φίλος μου **διαβάζει** τώρα.
9 –______________________; –Πάω στο σπίτι μου **με το λεωφορείο.**
10 –______________________; –**Δεκαπέντε ευρώ.**

Δ α Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση στο σωστό τύπο.
β Να αντικαταστήσετε τις λέξεις που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα με την κατάλληλη αντωνυμία.

γράφω, δουλεύω, είμαι, έχω, κάνω, μαθαίνω, μένω, ξέρω, παίζω, περιμένω

1 **Ο Γιώργος και τα κορίτσια** ______________ εισιτήρια για το θέατρο.
____

2 **Το αγόρι και η μητέρα του** ______________ το λεωφορείο στη στάση.
____

3 **Ο ταμίας** ______________ στην τράπεζα.
____

4 **Η Ελένη, ο Πέτρος και τα παιδιά** ______________ ελληνικά, γιατί είναι Έλληνες.
____

5 Πόσο ______________ **το βιβλίο**; –Είκοσι ένα ευρώ.
____

6 Πού ______________ **ο Νώντας και η Λουκία**; –Στην οδό Αγγελάκη.
____

7 **Ο Αντρέας** ______________ κάθε μέρα, γιατί δεν πάει ακόμα σχολείο.
____

8 **Η Κατερίνα και η Αντιγόνη** ______________ γερμανικά στο φροντιστήριο.
____

9 **Τα αγόρια και τα κορίτσια** ______________ την άσκηση.
____

10 **Το τραπέζι και η καρέκλα** ______________ κοντά στο παράθυρο.
____

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση στο σωστό τύπο.

διαβάζω, η διεύθυνση, η Ιατρική Σχολή, το μάθημα, ο οδηγός, το περίπτερο, πηγαίνω, πολλοί, το σχολείο, ο φύλακας

1 Ο δάσκαλος κάνει ______________ πολλές ώρες κάθε μέρα.
2 Αυτή είναι ______________; –Αχ, δεν ξέρω· είμαι κι εγώ ξένη.
3 Μέσα στο λεωφορείο υπάρχει ένας ______________.
4 Πού ______________ η Χριστίνα; –Στο σπίτι.
5 Τι ______________ ο Μανόλης; –Εφημερίδα.
6 Αγοράζω τσιγάρα από ______________.
7 ______________ μου είναι Αγίου Δημητρίου 20.
8 Υπάρχουν ______________ στο πανεπιστήμιο.

9 ______________ ξένοι φοιτητές σπουδάζουν στην Ελλάδα.
10 ______________ μου είναι κοντά στο σπίτι μου.

ΣΤ *Να τονίσετε τις λέξεις.*

Ειμαι ενας ξενος φοιτητης. Ειμαι στην Ελλαδα δεκαπεντε μερες μονο και ακομα δεν καταλαβαινω τα ελληνικα. Μενω με ενα φιλο μου μακρια απο το πανεπιστημιο και γι' αυτο πηγαινουμε εκει με το λεωφορειο. Το λεωφορειο κανει σταση μπροστα στο σπιτι μας. Πηγαινουμε στην τραπεζα καθε εικοσι μερες και παιρνουμε χρηματα.

Ζ *Να απαντήστε στις ερωτήσεις.*

1 Πού μένεις; –______________
2 Τι υπάρχει στην τάξη μας; –______________
3 Μήπως ξέρεις ελληνικά; –______________
4 Πού κάνει στάση το λεωφορείο; –______________
5 Γιατί πηγαίνεις στο σπίτι σου με τα πόδια; –______________
6 Ποιος μένει μαζί σου; –______________
7 Πού είναι η μητέρα σου; –______________
8 Τι είσαι; –______________
9 Γιατί κάνεις πολλά λάθη; –______________
10 Με τι γράφουμε στο τετράδιο; –Με τι γράφουμε στον πίνακα; ______________
____
11 Πόσον καιρό είσαι στη Θεσσαλονίκη; –______________
12 Τι κάνεις στην Ελλάδα; –______________
13 Πόσο κάνει μια εφημερίδα; –______________
14 Τι κάνεις τώρα; –______________
15 Τι περιμένεις; –______________

Η *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.*

1	**α** Το εισιτήριο	βλέπει	στην Ελλάδα.
	β Ο ελεγκτής	σπουδάζει	50 λεπτά;
	γ Αυτός ο φοιτητής	κάνει	τα εισιτήρια.
2	**α** Πολλοί φοιτητές	αρχίζει	στη Φοιτητική Εστία.
	β Το μάθημα	υπάρχει	σε λίγο.
	γ Στην αυλή μας	μένουν	μόνο ένα δέντρο.
3	**α** Ο φίλος μου	υπάρχουν	στην τράπεζα.
	β Στο πανεπιστήμιο	έχουν	ξένοι φοιτητές.
	γ Τα λεωφορεία	είναι ταμίας	τρεις πόρτες.
4	**α** Εσείς	διαβάζουμε	ελληνικά;
	β Ο φίλος μου κι εγώ	περιμένουν	στη βιβλιοθήκη.
	γ Πολλοί άνθρωποι	ξέρετε	το λεωφορείο.
5	**α** Εμείς	έχουν	βόλτα συχνά.
	β Τα πάρκα	πηγαίνουν	τα κενά.
	γ Οι συμμαθητές μου	συμπληρώνουμε	δέντρα.

Θ *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.*

1 Υπάρχει
α φοιτητές εδώ.
β λεωφορείο για το σπίτι μου.
γ ξένοι.

2 Το βιβλίο
α κάνει βόλτα.
β κάνει λάθος.
γ κάνει 25 ευρώ.

3 Μαζί μου
α πηγαίνουμε στο σπίτι.
β μένει ένας φίλος μου.
γ ξέρουμε ελληνικά.

4 Έχουμε μάθημα
α στη στάση.
β τέσσερις ώρες.
γ στο δρόμο.

5 Τα περίπτερα είναι
α στο δωμάτιο.
β στη βιβλιοθήκη.
γ στο δρόμο.

6 Ο φύλακας είναι
α δάσκαλος.
β κουτί.
γ υπάλληλος.

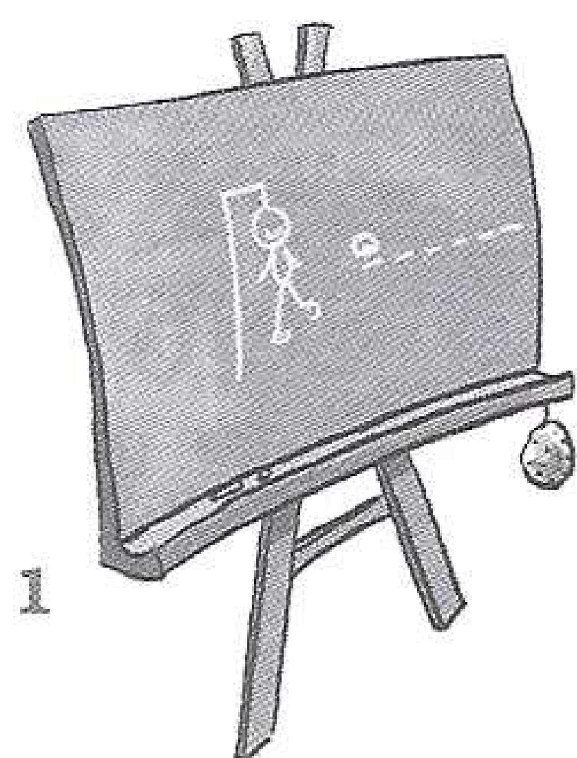
7 Οι οδηγοί είναι
α στα λεωφορεία.
β στο κουτί.
γ στο τραπέζι.

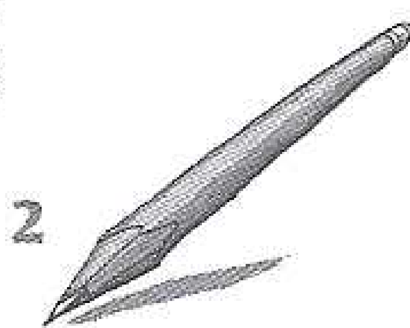
8 Το γράμμα είναι από
α μία εικόνα.
β τη Γαλλία.
γ το τραπέζι.

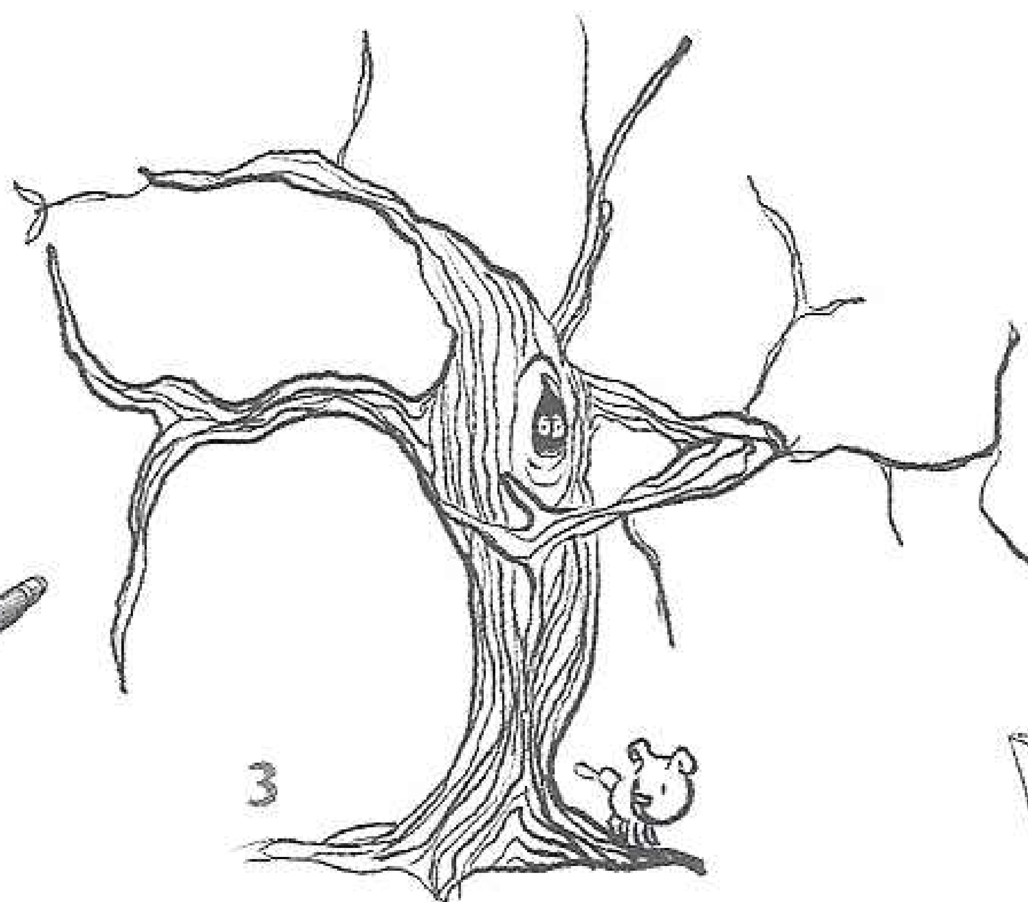
9 Υπάρχει μία εικόνα
α στο πάτωμα.
β στον τοίχο.
γ στον κήπο.

10 Τα κουτιά είναι
α άνθρωποι.
β πράγματα.
γ παιδιά.

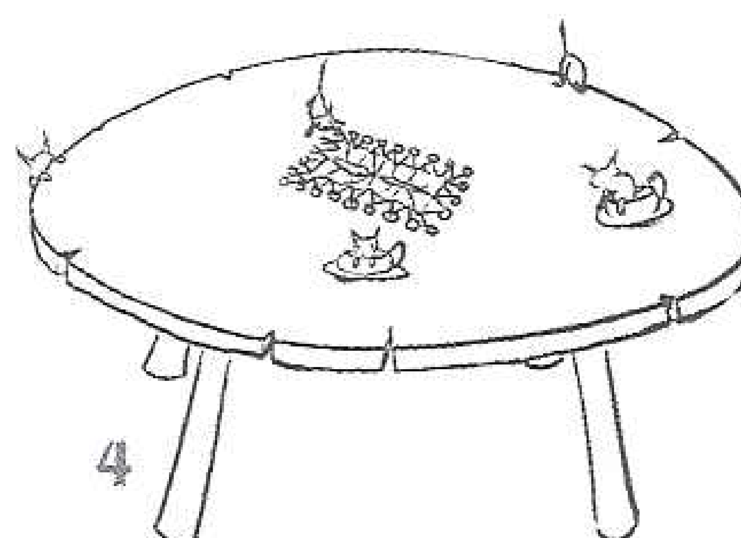
*Ι Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

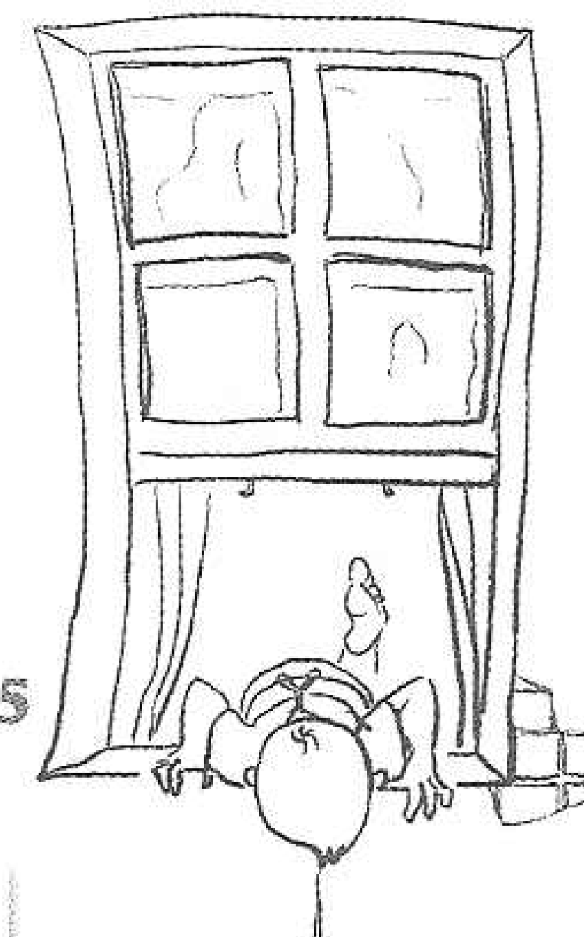

1

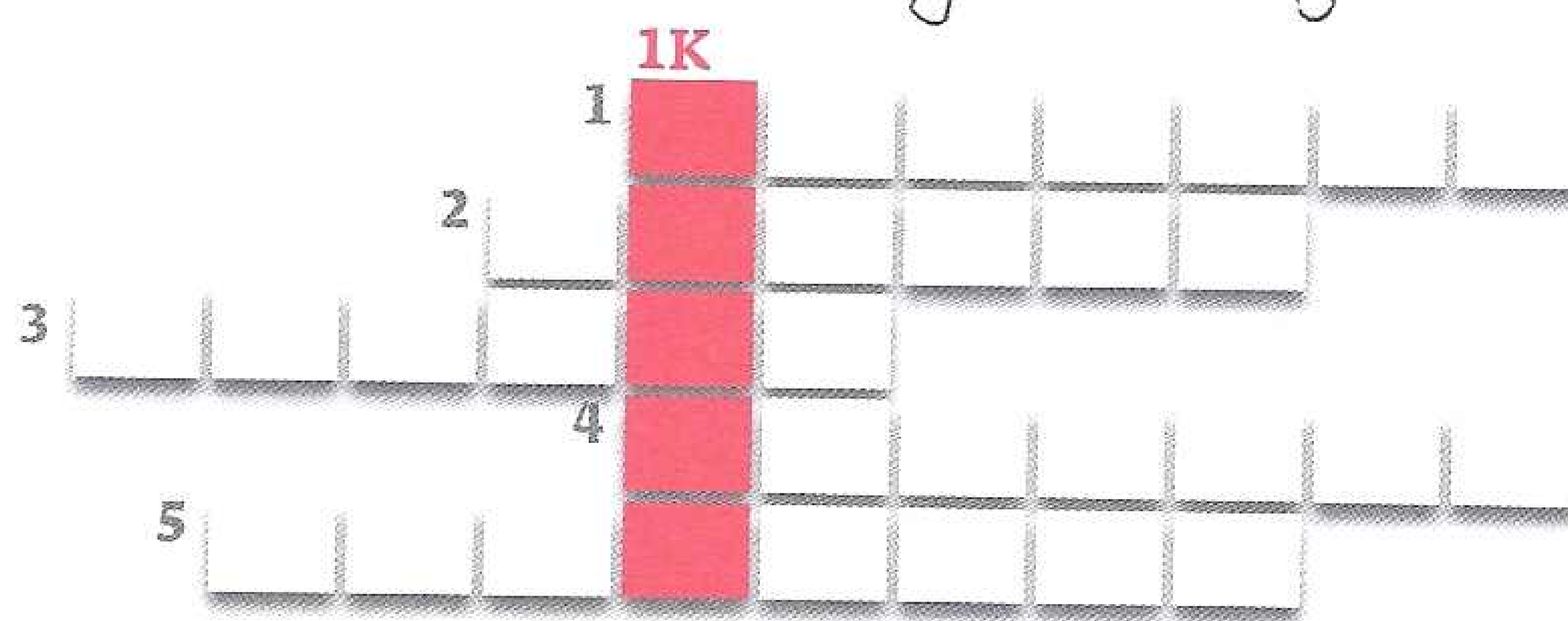

2

3

1Κ

4

5

ΙΑ Σχηματίστε ζευγάρια. Ρωτάτε ο ένας τον άλλον και απαντάτε.

α πώς τον/τη λένε
β αν είναι ξένος/-η
γ πώς πηγαίνει στο μάθημα
δ αν ξέρει πού κάνει στάση το λεωφορείο για το πανεπιστήμιο

ΙΒ Ρωτάτε ο ένας τον άλλο πόσο κάνει/-ουν.

α ένα κουτί σπίρτα
β ένα πακέτο τσιγάρα
γ το εισιτήριο για το λεωφορείο
δ το βιβλίο
ε το τετράδιο
στ το στιλό

ΙΓ Χωριστείτε σε δύο ομάδες με τον ίδιο αριθμό σπουδαστών. Καθένας από κάθε ομάδα βάζει πάνω στο τραπέζι της ομάδας του από ένα αντικείμενο που έχει μαζί του. Η κάθε ομάδα θα προσπαθήσει να βρει τις λέξεις όσο πιο πολλών αντικείμενων ξέρει από αυτά που υπάρχουν στο τραπέζι της άλλης ομάδας.

Αρχίστε έτσι:
1η ομάδα: Στο τραπέζι υπάρχουν τρία βιβλία, ένα ρολόι, κλειδιά, ένα κινητό κτλ.
2η ομάδα: Στο τραπέζι υπάρχουν δύο εισιτήρια, ένα κινητό κτλ.

Κερδίζει η ομάδα που θα βρει τα περισσότερα αντικείμενα.

ΙΔ Θα ακούσετε δύο φορές ένα διάλογο ανάμεσα στην Κατερίνα και ένα σπουδαστή. Καθώς ακούτε το διάλογο, κρατήστε σύντομες σημειώσεις με μία, δύο ή τρεις λέξεις, όπως στο παράδειγμα.

Παράδειγμα: Η Κατερίνα έχει σπίτι με ένα δωμάτιο

1 Η Κατερίνα μένει ____________________

2 Η διεύθυνσή της είναι ____________________

3 Στο δωμάτιό της υπάρχουν

α ____________________

β ____________________

γ ____________________

δ ____________________

4 Στη βιβλιοθήκη της υπάρχουν

α ____________________

β ____________________

γ ____________________

δ ____________________

ΙΕ Διαβάστε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε σταυρό (+) κάτω από το **Ναι** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει το κείμενο ή κάτω από το* **Όχι** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

Ο Πέτρος Μακρίδης είναι φοιτητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Σπουδάζει μηχανικός. Πηγαίνει στο πανεπιστήμιο με το λεωφορείο, γιατί μένει μακριά. Το λεωφορείο είναι το δεκαεφτά και κάνει στάση κοντά στη σχολή του. Έχει μάθημα πολλές ώρες κάθε μέρα. Στη σχολή του είναι πολλοί φοιτητές και φοιτήτριες, Έλληνες και ξένοι. Οι ξένοι ξέρουν ελληνικά και αγγλικά. Ο Πέτρος ξέρει αγγλικά και γερμανικά. Δύο ξένοι είναι φίλοι του, ο Γιόχαν και η Γκέρτα. Είναι από την Αυστρία. Τώρα μένουν στη Θεσσαλονίκη και σπουδάζουν και αυτοί μηχανικοί. Ο Πέτρος, ο Γιόχαν, η Γκέρτα και μια Ελληνίδα φίλη τους, η Ειρήνη, που είναι υπάλληλος σε τράπεζα, κάνουν συχνά βόλτα στην παραλία ή πηγαίνουν μαζί σε μπαρ ή σε καφετερία.

		Ναι	**Όχι**
	Παράδειγμα: Ο Πέτρος είναι φοιτητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο.	+	
1	Ο Πέτρος μένει κοντά στο πανεπιστήμιο.		
2	Ο Πέτρος και οι φίλοι του κάνουν βόλτα στην παραλία.		
3	Το λεωφορείο κάνει στάση κοντά στο πανεπιστήμιο.		
4	Η Ειρήνη είναι κι αυτή φοιτήτρια.		
5	Ο Πέτρος είναι ξένος.		
6	Στη σχολή του σπουδάζουν και δύο ξένοι.		
7	Ο Πέτρος ξέρει ελληνικά, γερμανικά και αγγλικά.		
8	Δύο Γερμανοί είναι φίλοι του.		
9	Ο Πέτρος πηγαίνει μόνος σε μπαρ.		
10	Ο Πέτρος, η Ειρήνη και οι δύο Αυστριακοί φοιτητές πηγαίνουν σε καφετερία.		

ΙΣΤ *Γράψτε ένα γράμμα στο φίλο / στη φίλη σας. Γράψτε τη διεύθυνσή σας, πώς είναι το σπίτι σας και τι έχετε εκεί. Γράψτε και για τα μαθήματα στο πανεπιστήμιο και την τάξη σας.*

Αρχίστε έτσι:

Πέτρο, γεια σου,

Στην τάξη

ουσιαστικά (στην αιτιατική του ενικού αριθμού)
αρσενικά: (-ος) **-ο**, (-ης) **-η**, (-ας) **-α**
θηλυκά: (-η) **-η**, (-α) **-α**
ουδέτερα: (-ο) **ο**, (-ι) **-ι**, (-μα) **-μα**

άρθρο (στην αιτιατική του ενικού αριθμού)
οριστικό: αρσενικό (ο) **το**(ν), θηλυκό (η) **τη**(ν), ουδέτερο (το) **το**
αόριστο: αρσενικό (ένας) **ένα**(ν), θηλυκό (μία ή μια) **μία** ή **μια**, ουδέτερο: (ένα) **ένα**

ουσιαστικά (στην κλητική του ενικού και του πληθυντικού αριθμού)
αρσενικά: **-ε** (**-ο**), **-οι** / **-η** και **-α**, **-ες**
θηλυκά: **-η** και **-α**, **-ες**
ουδέτερα: **-ο**, **-α**/**-ι**, **-ια**/**-μα**, **-ματα**

πρόθεση **σε** + **άρθρο** (αιτιατική ενικού): **στο**(ν), **στη**(ν), **στο**

προστακτική απλή ορισμένων ρημάτων α΄ συζυγίας:
άναψε-ανάψτε, άνοιξε-ανοίξτε, άρχισε-αρχίστε, γράψε-γράψτε, δείξε-δείξτε, δες-δείτε ή δέστε, διάβασε-διαβάστε, δώσε-δώστε, κλείσε-κλείστε, κοίταξε (κοίτα)-κοιτάξτε, μάθε-μάθετε, πάρε-πάρτε, πες-πείτε ή πέστε, σβήσε-σβήστε, συνέχισε-συνεχίστε / έλα-ελάτε

σημεία στίξης
, το κόμμα / **.** η τελεία / **;** το ερωτηματικό / **—** η παύλα / **·** η άνω τελεία

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του άρθρου (οριστικό ή αόριστο), όπου χρειάζεται.*

Παράδειγμα: Πού είναι __ο__ Αλέξης; –Στο σπίτι του.

1 _______ Φίλιππος είναι _______ φοιτητής.
2 Έχω _______ στιλό που δε γράφει καλά.
3 Κώστα, πού έχουμε _______ μάθημα; –Στην αίθουσα Α.
4 Να _______ φίλη μου, _______ Γεωργία.
5 Υπάρχει _______ σχολείο κοντά σε _______ σπίτι μου.
6 Έχεις _______ μολύβι μου; –Ναι, να το.
7 _______ Έλληνες μιλούν ελληνικά.
8 _______ Άννα, πού μένει _______ μητέρα σου; –Στην Καβάλα.
9 Πάρε _______ τσάντα σου.
10 Γιατί γράφετε σε _______ τοίχο; –Συγγνώμη. Δε θα το κάνουμε ξανά.
11 _______ πατέρας μου είναι _______ οδηγός.
12 Υπάρχουν _______ ξένοι φοιτητές σε _______ τάξη μας.

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των λέξεων που είναι στην παρένθεση.*

1 Παίρνω το εισιτήριο από _______________.
(ο υπάλληλος, τον υπάλληλο, οι υπάλληλοι)
2 Στην τάξη μας υπάρχει μόνο ένας _______________. (Γερμανός, Γερμανέ, Γερμανό)
3 Μένει με _______________ του. (οι αδελφές, η αδελφή, την αδελφή)
4 Αυτός είναι _______________ που μένει στο πρώτο πάτωμα.
(τον κύριο, ο κύριος, οι κύριοι)
5 Δώσε τα λεφτά σε _______________. (ταμίας, ταμία, ταμίες)
6 Τι γράφει _______________ για το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης;
(οι εφημερίδες, την εφημερίδα, η εφημερίδα)
7 Γράφουμε σε _______________ με _______________.
(πίνακας, πίνακες, πίνακα), (η κιμωλία, την κιμωλία, οι κιμωλίες)
8 Κάνε _______________ σου! (η δουλειά, οι δουλειές, τη δουλειά)

Γ *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη από την παρένθεση.*

Παράδειγμα: Κλείνω __την πόρτα__ γιατί κάνει κρύο.
(την καρέκλα, την πόρτα, την κιμωλία)

1 Υπάρχουν πολλοί _______________ στο πανεπιστήμιο.
(οδηγοί, εισπράκτορες, φοιτητές)
2 Όταν τελειώνει το μάθημα, _______________ τον πίνακα. (μαθαίνω, σβήνω, κοιτάζω)
3 Κάθε _______________ ανοίγω τα παράθυρα. (χρόνο, μήνα, πρωί)
4 Το λεωφορείο κάνει _______________ εδώ κοντά. (μάθημα, στάση, βόλτα)
5 Πολλά _______________ πηγαίνουν στο πανεπιστήμιο.
(λεωφορεία, γυναίκες, άνθρωποι)
6 Τα τσιγάρα είναι μέσα στο _______________. (βιβλίο, σχολείο, κουτί)
7 Δίνω λεφτά στο _______________ μου για το νοίκι. (κυρία, νοικοκύρη, παιδί)
8 Τα παιδιά _______________ τη δασκάλα τους, όταν κάνει μάθημα.
(μένουν, γράφουν, προσέχουν)
9 Η _______________ μου είναι Εγνατία 12. (αδελφή, διεύθυνση, βιβλιοθήκη)
10 Μαθαίνω _______________ σ' ένα φροντιστήριο. (πανεπιστήμια, γαλλικά, βιβλία)

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ουσιαστικά που είναι στην παρένθεση στο σωστό τύπο.

Παράδειγμα: Αυτοί είναι ___οι φίλοι___ μου. (ο φίλος)

1 Δεν είμαι από ______________. Είμαι από ______________. (η Ιταλία, ο Καναδάς)
2 ______________ μου είναι ______________. (ο εξάδελφος, ο φοιτητής)
3 ______________ , ______________, πού μένετε; –Κοντά στο πανεπιστήμιο. (ο Πέτρος, ο Θόδωρος)
4 Συχνά ______________ δουλεύουν στα νοσοκομεία. (ο γιατρός)
5 Σας παρακαλώ, ______________ μου, κλείστε ______________. (η κυρία, η πόρτα)
6 Δεν υπάρχουν ______________ σε ______________ τώρα. (ο άνθρωπος, η στάση)
7 Πάρε ______________ και γράψε σε ______________ . (η κιμωλία, ο πίνακας)
8 Ανοίξτε ______________ σας σε ______________ τρία. (το βιβλίο, η σελίδα)
9 ______________, να ______________ μας. (το παιδί, η δασκάλα)
10 ______________ μου, τι έχεις; –Δεν έχω τίποτα. Είμαι καλά. (ο αδελφός)
11 Πόσο κάνουν ______________; –Δε διαβάζω εφημερίδα και δεν ξέρω. (η εφημερίδα)
12 Καλημέρα σας ______________ ______________, πού πηγαίνετε; –Στην τράπεζα. (ο κύριος, ο Πετρίδης)
13 Ποιος δείχνει ______________; –______________. (η εικόνα, ο δάσκαλος)

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση στο σωστό τύπο.

ανοίγω, βλέπω, διαβάζω, δίνω, κάνω, κοιτάζω, μένω, παίρνω, περιμένω, πηγαίνω, σβήνω

1 Τι ______________, Γιάννη; –Εφημερίδα.
2 Όταν δε ______________, ανάβω το φως.
3 Οι μαθητές ______________ συχνά έξω από το παράθυρο.
4 Γιατί δε ______________ το βιβλίο σου στον Πέτρο; –Γιατί ποτέ δε φέρνει το δικό του.
5 Όταν ______________ στο σχολείο, ______________ μαζί μου τα βιβλία μου.
6 Μετά το μάθημα τα παιδιά ______________ τον πίνακα.
7 ______________ το φίλο μου κάθε πρωί στη στάση.
8 Δε ______________ σ' αυτό το σπίτι.
9 Το χειμώνα δεν ______________ συχνά τα παράθυρά μας, γιατί κάνει κρύο.
10 Δε διαβάζουν προσεκτικά και ______________ λάθη.

ΣΤ Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι στην παρένθεση.

Παράδειγμα: Παιδιά, ___ανοίξτε___ τα βιβλία σας. Τι κάνετε;
–___Ανοίγουμε___ το βιβλίο μας. (ανοίγω)

1 Κώστα, ______________ το μάθημα στο δάσκαλο. Τι κάνεις;
–______________ το μάθημα στο δάσκαλο. (λέω)
2 Παιδιά, ______________ το διάλογο απ' έξω. Τι κάνουν τα παιδιά;
–______________ το διάλογο απ' έξω. (μαθαίνω)
3 Κορίτσια, ______________ την εικόνα. Τι κοιτάζετε;
–______________ την εικόνα. (κοιτάζω)
4 Νίκο, ______________ μαζί μου. Τι κάνεις;
–______________ μαζί σου. (έρχομαι)

5 Μαργαρίτα, ________________ την τηλεόραση. Τι κάνεις;
–________________ την τηλεόραση. (σβήνω)
6 Κύριε, ________________ το εισιτήριό σας. Τι παίρνει ο κύριος;
–________________ το εισιτήριό του. (παίρνω)
7 Αλεξάνδρα, ________________ τη δουλειά σου. Τι κάνεις;
–________________ τη δουλειά μου. (συνεχίζω)
8 Κορίτσια, ________________ το χάρτη. Τι δείχνετε;
–________________ το χάρτη. (δείχνω)
9 Γιάννη, ________________ το μολύβι σου στον Πέτρο. Τι κάνεις;
–________________ το μολύβι μου στον Πέτρο. (δίνω)
10 Φίλοι μου, ________________ τι έχω. Τι κάνετε;
–________________ τι έχεις. (βλέπω)

Ζ *Να συμπληρώσετε τις προτάσεις.*

1 Ανοίγω το βιβλίο μου ________________
2 Τι βλέπεις ________________
3 Μένουν ________________
4 Το λεωφορείο ________________
5 Δεν υπάρχουν ________________
6 Ελάτε ________________
7 Έχετε ________________
8 Μαθαίνουν ελληνικά ________________
9 Στο σπίτι μας ________________
10 Άναψε ________________

Η *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.*

ακόμη, από, ακριβώς, εδώ, κάθε, σε λίγο, μαζί, μπροστά, πόσο, πού

1 Το λεωφορείο κάνει στάση ________________ στο σπίτι μου.
2 Δεν έχουμε μάθημα ________________ μέρα.
3 Το μάθημα τελειώνει ________________.
4 Είμαι εδώ ________________ μία βδομάδα.
5 Μένουν ________________ μας.
6 Ποιος μένει ________________; –Ο Βασίλης.
7 Δεν είμαι ________________ την Ισπανία.
8 Δεν ξέρουν ________________ καλά τα ελληνικά.
9 ________________ κάνει στάση το λεωφορείο; –Λίγα μέτρα πιο κάτω.
10 ________________ κάνει αυτό το βιβλίο; –Είκοσι ή είκοσι πέντε ευρώ.

Θ *Να συμπληρώσετε τα κενά με κεφαλαία γράμματα ή **σ, ς**.*

Ο ____λέξη____ είναι από τη ____ερμανία. Είναι ____τη ____ε____ ____αλονίκη δύο μήνε____ και μαθαίνει την ελληνική γλώ____ ____α ____το πανεπι____τήμιο.
____την τάξη του υπάρχουν ξένοι φοιτητέ____ από πολλέ____ χώρε____.
____ηγαίνει ____το πανεπι____τήμιο με το λεωφορείο, γιατί το ____πίτι του είναι μακριά.
____άθε μέρα έχει μάθημα τέ____ ____ερι____ ώρε____ ____τη ____ιλο____οφική ____χολή.

Ι ***α*** *Να συμπληρώσετε το διάλογο.*

Α ________________
Β Κοιτάζω μία εικόνα.

Α ____________________
Β Στη σελίδα 10.
Α ____________________
Β Βλέπω μία στάση και ένα λεωφορείο.
Α ____________________
Β Ναι, υπάρχουν πολλοί άνθρωποι στη στάση.
Α ____________________
Β Πηγαίνω στο μάθημα με το λεωφορείο, γιατί μένω μακριά.

β *Πείτε ή γράψτε τώρα το διάλογο με δικά σας λόγια.*

Αρχίστε έτσι: Η Ελένη κοιτάζει μια εικόνα ____________________

ΙΑ *Να πάρετε ο καθένας από ένα ελληνικό όνομα. Να το γράψετε σ' ένα χαρτί και να το κρατήσετε μπροστά σας, να το βλέπουν οι άλλοι.*

Ο ένας προσφωνεί τον άλλο με το ελληνικό του όνομα, τον ρωτάει κάτι και παίρνει την απάντηση, όπως στο παράδειγμα: Κώστα, τι κάνεις; –Καλά, ευχαριστώ, Πέτρο!

ΙΒ *Ένας από σας δίνει εντολή σε έναν άλλο που πρέπει να την εκτελέσει, χρησιμοποιώντας τα ρήματα του πίνακα, στην αρχή του μαθήματος.*

Παράδειγμα: Πέτρο, άνοιξε το παράθυρο! –Ευχαρίστως.
(Ο Πέτρος πάει και ανοίγει το παράθυρο).

ΙΓ *Ένας από σας ρωτάει χρησιμοποιώντας τις λέξεις* ***ποιον***, ***σε ποιον*** *και ένας άλλος απαντάει, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα: Μαρία, ποιον βλέπεις; –Τον Κώστα.

ΙΔ *Να φέρετε στην τάξη εικόνες από εφημερίδες, περιοδικά, κάρτες ή φωτογραφίες με πρόσωπα, μέρη ή αντικείμενα. Να πείτε στο διπλανό σας ποιος ή τι είναι στις εικόνες και να ζητήσετε απ' αυτόν να σας πει ποιον ή τι βλέπει.*

ΙΕ Θα ακούσετε δύο φορές ένα διάλογο ανάμεσα σε τρεις φίλους. Καθώς ακούτε το διάλογο, σημειώστε σταυρό (+) μόνο δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει ο διάλογος, όπως στο παράδειγμα.

Ο Πέτρος, ο Θόδωρος και ο Νίκος είναι φίλοι. -*παράδειγμα* +

1 Στο σπίτι είναι ο Νίκος και ο Πέτρος και διαβάζουν.
2 Ο Θόδωρος δε βλέπει τηλεόραση μαζί με τα παιδιά.
3 Οι φίλοι δεν έχουν τηλεόραση στο σπίτι.
4 Ο Πέτρος και ο Θόδωρος διαβάζουν τα μαθήματά τους.
5 Ο Πέτρος συνεχίζει τα μαθήματά του και δε βλέπει τηλεόραση.
6 Ο Νίκος έρχεται σε λίγο.
7 Οι τρεις φίλοι βλέπουν τηλεόραση.
8 Ο Πέτρος σβήνει το φως στο δωμάτιο.
9 Ο Θόδωρος ανοίγει την πόρτα και βλέπει το Νίκο.
10 Τα παιδιά βλέπουν στην τηλεόραση τα νέα.
11 Ο Πέτρος κλείνει τα βιβλία τους.
12 Στην τηλεόραση έχει μπάσκετ.
13 Ο Πέτρος κλείνει την τηλεόραση.
14 Το μπάσκετ αρχίζει σε λίγο.
15 Η τηλεόραση είναι στο σαλόνι.
16 Ο Νίκος δε βλέπει ποτέ τηλεόραση.

ΙΣΤ Να διαβάσετε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, να συμπληρώσετε τα κενά σύμφωνα με όσα διαβάσατε, όπως στο παράδειγμα. Τα κενά που πρέπει να συμπληρώσετε είναι δεκαέξι (16), χωρίς το παράδειγμα.

Μια μέρα από τη φοιτητική μου ζωή

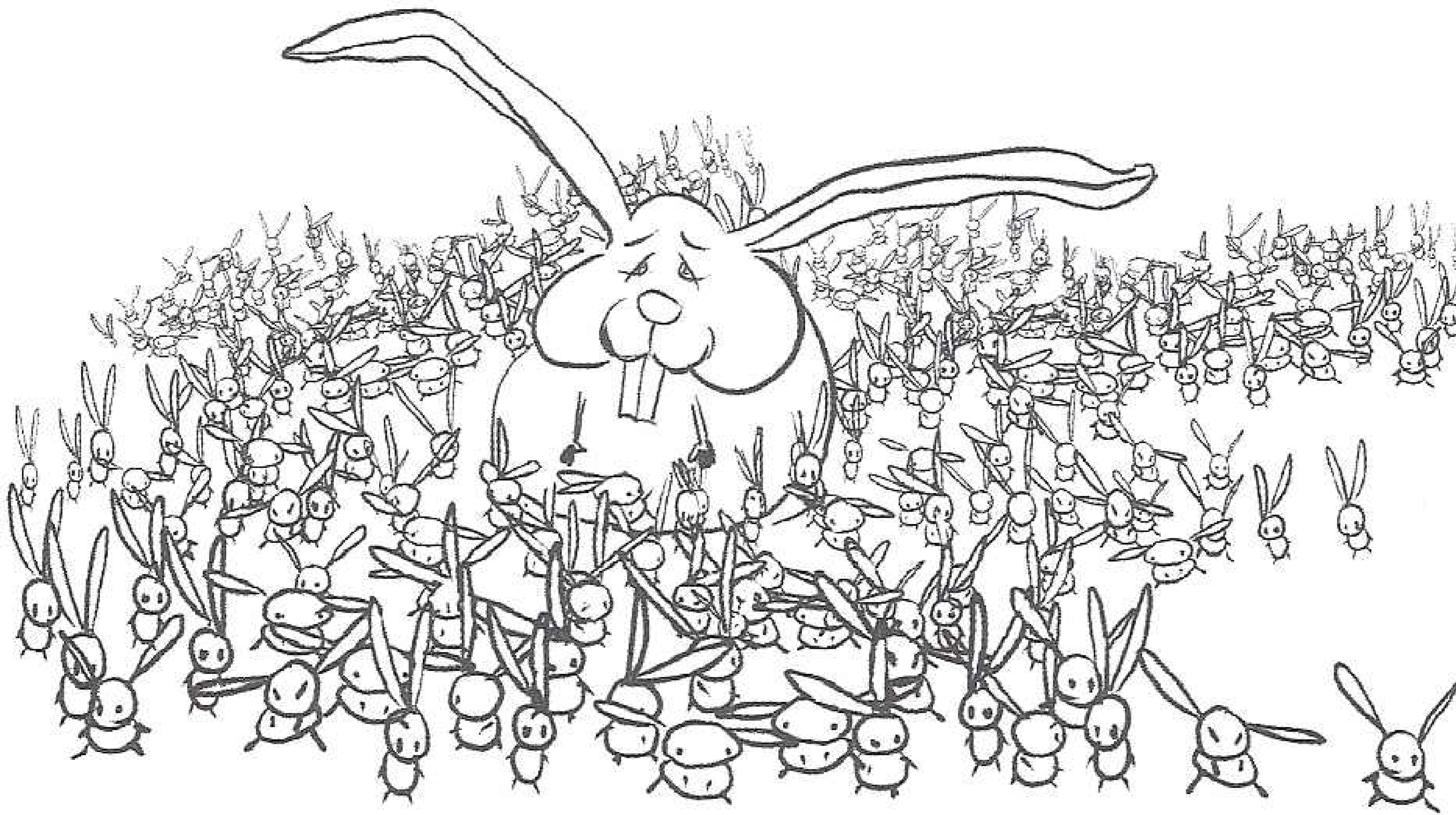
Είμαι φοιτήτρια και σπουδάζω στη Φιλοσοφική Σχολή. Μένω πολύ μακριά από το πανεπιστήμιο. Έτσι, κάθε πρωί πηγαίνω με το λεωφορείο στη Σχολή. Μέσα στο λεωφορείο βλέπω πολλούς ανθρώπους. Ξέρω μερικούς από αυτούς. Ξέρω το Νίκο. Είναι ταμίας στην τράπεζα κοντά στο πανεπιστήμιο. Επίσης βλέπω τη Μαίρη. Αυτή είναι γιατρός και δουλεύει σε πανεπιστημιακό νοσοκομείο. Ακόμη βλέπω και τον Πέτρο, το συμφοιτητή μου. Πολλές φορές μπαίνει στο λεωφορείο και ο ελεγκτής και βλέπει τα εισιτήριά μας.
Μέσα στο λεωφορείο μιλάμε ή βλέπουμε από τα παράθυρα γυναίκες, άντρες και παιδιά. Πάνε όλοι στις δουλειές τους ή στο σχολείο.
Κατεβαίνουμε στη στάση «Πανεπιστήμιο». Εκεί μπροστά είναι ένα περίπτερο και αγοράζω την εφημερίδα μου, νερό και εισιτήρια για το λεωφορείο. Μετά εγώ και ο Πέτρος πηγαίνουμε στη Σχολή. Έχουμε κάθε μέρα πέντε ή έξι ώρες μάθημα. Στα διαλείμματα πηγαίνω μαζί με συμφοιτητές και συμφοιτήτριές μου στο κυλικείο για καφέ. Το μεσημέρι πηγαίνω στη Φοιτητική Λέσχη για φαγητό και μετά διαβάζω δυο τρεις ώρες στη Βιβλιοθήκη. Συχνά πάω με την παρέα μου βόλτα στην παραλία. Το βράδυ πάω πάλι με το λεωφορείο στο σπίτι μου.

Μέσα στο λεωφορείο βλέπω **α** πολλούς ανθρώπους, **β** ____________,
γ ____________, **δ** ____________ και **ε** ____________.
Από το λεωφορείο βλέπω έξω στους δρόμους **α** ____________, **β** ____________
και **γ** ____________.
Από το περίπτερο αγοράζω **α** ____________, **β** ____________,
γ ____________. Μετά πηγαίνω **α** ____________, **β** ____________,
γ ____________, **δ** ____________, **ε** ____________ και τέλος
στ ____________.

ΙΖ Να γράψετε τρεις κάρτες. Μία στο φίλο / στη φίλη σας, μία στον αδελφό / στην αδελφή σας και μία στον καθηγητή σας.

4ο ΜΑΘΗΜΑ

Η οικογένεια

ουσιαστικά (στην αιτιατική του πληθυντικού αριθμού)
αρσενικά: (-ος) **-ους**, (-ης, -ας) **-ες**
θηλυκά: (-η, -α) **-ες**
ουδέτερα: (-ο) **-α**, (ι) **-ια**, (-μα) **-ματα**

άρθρο (στην αιτιατική του πληθυντικού αριθμού)
οριστικό: αρσενικό **τους** / θηλυκό **τις** / ουδέτερο **τα**

πρόθεση **σε + άρθρο** (αιτιατική πληθυντικού)
στους, στις, στα

προθέσεις **με, σε, για, από + αιτιατική**

το ρήμα πάω
πάω, πας, πάει, πάμε, πάτε, πάνε

Τι τον έχεις; –Τον έχω... / –Είναι...

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του άρθρου (οριστικό ή αόριστο), όπου χρειάζεται.*

Παράδειγμα: Δώσε το μολύβι σου σε τον = στον Αντώνη.

1 ________ βιβλίο μας δεν έχει εικόνες σε ________ πρώτες σελίδες.
2 Διάβασε ________ διάλογο από ________ αρχή.
3 Καταλαβαίνεις τι θα πει αυτή ________ λέξη που είναι σε ________ άσκηση πέντε; –Όχι, δεν καταλαβαίνω.
4 ________ εξαδέλφες μου είναι όλες παντρεμένες. Ζουν στην Αθήνα με ________ γονείς τους.
5 Να ________ ανιψιές μου, πάνε σε ________ Πολυτεχνείο.
6 Εδώ μένει ________ οικογένεια από ________ Ιταλία.
7 Όλοι ________ δρόμοι δεν έχουν ________ δέντρα.
8 Τι έχουν ________ δέματα που βάζεις σε ________ τραπέζι; –Βιβλία.
9 ________ πρωί ________ κινηματογράφοι δεν είναι ανοιχτοί.
10 ________ γιος της είναι ________ δάσκαλος και ________ κόρη της ________ γιατρός.
11 Κάνεις παρέα με ________ ξαδέλφους και ________ εξαδέλφες μου; –Ναι, πολύ συχνά.
12 ________ θεία μου είναι ________ καθηγήτρια.
13 Αγοράζουμε ________ εφημερίδες, ________ τσιγάρα, ________ σπίρτα, ________ φακέλους από ________ περίπτερο.
14 Ρίτα, πες σε ________ γιατρό τι έχεις.
15 Είναι ________ φοιτητής, αλλά δεν ξέρει ακόμη ________ καθηγητές του.
16 Κώστα, ________ θείος σου ο Μιχάλης είναι ________ γιατρός; –Όχι, δάσκαλος.
17 Πού κάνετε ________ μάθημα κάθε μέρα; –Σε ________ αίθουσα Α.
18 ________ δωμάτιό σου έχει λίγο φως.
19 Υπάρχουν ________ χάρτες σ' όλες ________ αίθουσες.
20 Σε κάθε σπίτι υπάρχει ________ τηλεόραση.

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των λέξεων που είναι στην παρένθεση.*

Παράδειγμα: Δεν ξέρω τον αδελφό σου. (ο αδελφός, αδελφέ, οι αδελφοί, τον αδελφό)

1 Βλέπω ________________ μου κάθε μέρα. (ο φίλος, οι φίλοι, φίλε, το φίλο)
2 Ελένη, σβήσε ________________. (οι πίνακες, ο πίνακας, τον πίνακα, πίνακα)
3 ________________, πάρε τηλέφωνο στον Πέτρο. (ο Νίκος, το Νίκο, Νίκο)
4 ________________ μου κι εγώ μένουμε μαζί. (η φίλη, τη φίλη, τις φίλες, φίλη)
5 ________________, πάμε έξω για φαγητό; –Ναι, πάμε. (το παιδί, τα παιδιά, παιδί, παιδιά)
6 Από αυτό το βιβλίο διαβάζω μόνο δύο ________________ κάθε μέρα, γιατί είναι δύσκολο. (η σελίδα, τη σελίδα, σελίδες, οι σελίδες)
7 Κάθε χρόνο ________________ ανοίγουν το Σεπτέμβριο. (το σχολείο, σχολείο, τα σχολεία, σχολεία)
8 Έχω δύο πρώτες ________________ από τη μαμά μου. (οι εξαδέλφες, η εξαδέλφη, εξαδέλφες, τις εξαδέλφες)
9 Από το παράθυρό μου βλέπω ________________ που πηγαίνουν στη δουλειά τους. (οι άνθρωποι, άνθρωποι, άνθρωπο, τους ανθρώπους)
10 Αγοράζεις ________________ κάθε μέρα; –Όχι, μόνο την Κυριακή. (εφημερίδα, την εφημερίδα, η εφημερίδα)

Γ *Να συμπληρώσετε τα κενά με το ουσιαστικό* ***ο γιατρός*** *στο σωστό τύπο.*

1 Αυτές τις μέρες πάω σε δύο ________________.
2 ________________ δεν είναι τώρα στο ιατρείο του.
3 Ρώτησε ________________ σου για τον πόνο που έχεις στο στομάχι.

4 Έχω ραντεβού με ________________ μου στις 6:00 το απόγευμα.
5 Καλησπέρα σας, ________________.
6 ________________ εξετάζουν τους αρρώστους 6:00-8:00 το απόγευμα.
7 Να ________________, έρχεται.
8 ________________ δουλεύουν στο νοσοκομείο.

*Δ Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος **πάω**.*

1 Πού ________________ κάθε πρωί, δεσποινίς; –Στη δουλειά μου.
2 Εγώ ________________ βόλτα τώρα. Εσύ πού ________________;
–________________ σπίτι.
3 ________________ για καφέ, τώρα που δεν έχουμε μάθημα;
–Ναι, ________________.
4 Η Δήμητρα ________________ με το λεωφορείο στη δουλειά της, γιατί μένει μακριά.
5 Τα παιδιά δεν ________________ μόνα τους σινεμά.
6 Δουλεύουν μαζί και κάθε μέρα ________________ με το αυτοκίνητό της στη δουλειά.

Ε Να αλλάξετε τις προτάσεις στον ενικό αριθμό.

Παράδειγμα: Δεν έχουν παιδιά.
Δεν έχει παιδί.

1 Έχουμε μόνο δύο θείες.
____

2 Υπάρχουν βρύσες στους κήπους.
____

3 Τα μαθήματα έχουν εικόνες στις πρώτες σελίδες.
____

4 Οι ανιψιές μου έχουν φίλες στην Κύπρο.
____

5 Πού πάτε, όταν θέλετε εφημερίδες; –Στο περίπτερο.
____

6 Εσείς μαθαίνετε ελληνικά ή αγγλικά; –Ελληνικά.
____

7 Είστε ξένοι; –Όχι, Έλληνες είμαστε από τη Γεωργία.
____

8 Κάθε μέρα διαβάζετε και ελληνικές και ξένες εφημερίδες;
–Όχι, διαβάζουμε μόνο ελληνικές.
____
____

9 Τι θέλουν οι κυρίες; –Εισιτήρια για το λεωφορείο.
____

10 Δείξτε στο νεαρό το δρόμο για το πανεπιστήμιο.
____

11 Οι οικογένειές μας ζουν στο χωριό.
____

12 Διαβάστε αυτά τα παραδείγματα και πείτε και άλλα.
____

13 Τι σημαίνουν αυτά τα ρήματα; Δεν καταλαβαίνουμε.
____

14 Ανοίξτε τα παράθυρα και κλείστε τις πόρτες.
____

ΣΤ *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα:* ***στο(ν)***, ***στους***, ***στη(ν)***, ***στις***, ***στο***, ***στα***.

1 Πηγαίνω _______ περίπτερο για εφημερίδα κάθε πρωί.
2 Πολλοί άνθρωποι περιμένουν _______ στάση ή είναι μέσα _______ λεωφορείο.
3 Όλοι πηγαίνουν πρωί πρωί _______ δουλειές τους.
4 Γράφω _______ θείους μου που είναι _______ Καναδά.
5 Υπάρχουν πολλές αφίσες _______ τοίχους.
6 _______ αίθουσα Α είναι πολλοί φοιτητές και δεν υπάρχουν καρέκλες για όλους.
7 Πηγαίνω συχνά _______ οδοντογιατρό, γιατί έχω προβλήματα με τα δόντια μου.
8 Τη βλέπω συχνά _______ δρόμο.

Ζ *Να βάλετε τις λέξεις στη σειρά ώστε να έχετε μια πρόταση με ολοκληρωμένο νόημα.*

Παράδειγμα:
σου, είναι, και, ελληνικά, γονείς, Έλληνες, οι, μιλάς, και, καλά, μήπως, τόσο;
Μήπως οι γονείς σου είναι Έλληνες και μιλάς τόσο καλά ελληνικά;

1 δέκα, δουλεύει, σε, δουλειά, χρόνια, αυτή, τη
____

2 χρόνια, είμαι, σαράντα, παντρεμένος, δύο, πέντε, και, έχω, εγγόνια, παιδιά, και
____

3 παιδιά, στους, συχνά, μικρά, τοίχους, τα, γράφουν
____

4 είναι, δε, φως, γιατί, Πέτρο, βλέπω, και, νύχτα, το, άναψε
____

5 τον, πρώτο, τον, εξάδελφο, έχω, Κώστα
____

Η *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη.*

1 Η μητέρα μου έχει μια αδελφή. Αυτή είναι ____________________ μου.
α ανιψιά **β** εξαδέλφη **γ** θεία **δ** αδελφή

2 Ο πατέρας μου και η μητέρα μου είναι ____________________ μου.
α οι αδελφοί **β** οι γονείς **γ** οι θείοι **δ** οι συγγενείς

3 Ο αδελφός μου έχει ένα γιο. Αυτός είναι ____________________ μου.
α θείος **β** ανιψιός **γ** γιος **δ** εξάδελφος

4 Ο θείος μου έχει μια κόρη. Αυτή είναι ____________________ μου.
α εξαδέλφη **β** ανιψιά **γ** θεία **δ** αδελφή

5 Οι γονείς μου έχουν τους γονείς τους. Αυτοί είναι ____________________ μου.
α οι γονείς **β** οι παππούδες και οι γιαγιάδες **γ** οι θείοι **δ** οι συγγενείς

6 Ο θείος και η θεία μου έχουν ένα αγόρι. Αυτός είναι ____________________ τους.
α ο αδελφός **β** ο γιος **γ** ο ανιψιός **δ** ο εξάδελφος

7 Ο πατέρας του είναι παντρεμένος με τη Λένα. Η Λένα είναι ____________________ του.
α η θεία **β** η αδελφή **γ** η μητέρα **δ** η ανιψιά

8 Οι γονείς μου έχουν δύο γιους και δύο κόρες. Αυτοί είναι ____________________ μου.
α τα ξαδέλφια **β** τα αδέλφια **γ** τα παιδιά **δ** οι θείοι

9 Οι γονείς μου έχουν ένα γιο και μία κόρη. Αυτοί είναι ____________________ τους.
α τα εγγόνια **β** τα ανίψια **γ** τα αδέλφια **δ** τα παιδιά

10 Ο παππούς και η γιαγιά μου έχουν πολλά ____________________.
α γονείς **β** αδελφούς **γ** εγγόνια **δ** κόρες

Θ *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις κατάλληλες λέξεις.*

Ο πατέρας μου έχει τους γονείς του. Αυτοί είναι ____________________ μου και ____________________ μου. Εγώ είμαι ____________________ τους. Η μητέρα μου δεν έχει γονείς, γιατί δε ζουν. Έχει μόνο έναν αδελφό, τον Άλκη. Αυτός είναι ____________________ μου. Ο Άλκης έχει ένα γιο και μία κόρη που είναι ____________________ μου. Εγώ είμαι παντρεμένος και έχω δύο παιδιά. Ένα γιο και μία κόρη. Η μητέρα των παιδιών μου είναι ________________ μου. Η αδελφή μου είναι επίσης ____________________ και έχει δύο παιδιά που είναι __________ μου. Τα παιδιά μου και τα ανίψια μου είναι ____________________ ____________________. Τα ανίψια μου με έχουν ________________ και τα παιδιά μου έχουν την αδελφή μου ____________________.

Ι *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.*

1 Η μητέρα και ο πατέρας είναι ____________________ μας.
2 Πόσον ____________________ είσαι στη Θεσσαλονίκη; –Δύο μήνες.
3 Τι ____________________ η αδελφή σου; –Ιατρική.
4 Τη νύχτα η μικρή αδελφή μου δε ____________________ ποτέ μόνη στο σπίτι.
5 Γιατί δεν έχει νερό ____________________; –Γιατί έχουμε διακοπή.
6 Όταν μια ____________________ δεν είναι παντρεμένη, είναι ____________________.
7 Η φίλη μου ____________________ μόνη της στην Αθήνα, γιατί οι γονείς της ____________________ στο χωριό και εκεί δεν ____________________ πανεπιστήμιο.
8 Το παντελόνι μου δεν έχει ____________________.
9 Δε βλέπω καλά ____________________, γι' αυτό φοράω γυαλιά.
10 ____________________ μου ένα τσιγάρο, σε παρακαλώ!

ΙΑ *Σχηματίστε ζευγάρια. Ρωτήστε ο ένας τον άλλο και απαντήστε*
***α** για την οικογένειά του,*
***β** για τους συγγενείς του (θείος/-α, εξάδελφος/-η, ανιψιός/-ιά, παππούς, γιαγιά).*

ΙΒ *Κάντε ερωτήσεις ο ένας στον άλλο και απαντήστε για τις συγγένειες.*

Παράδειγμα: Τι είναι ο «εξάδελφος»;
–Ο θείος μου έχει ένα γιο. Αυτός είναι ο εξάδελφός μου.

ΙΓ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα διάλογο ανάμεσα σε δύο φίλους. Καθώς ακούτε το διάλογο, επιλέξτε τη σωστή πρόταση, σύμφωνα με όσα λέει ο διάλογος, βάζοντας έναν κύκλο (◯), όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα:
Ο Μίλτος έχει
(**α**) και τους δύο γονείς του.
β μόνο μητέρα.
γ μόνο πατέρα.

1 Ο Μιχάλης έχει
α και τους δύο γονείς του.
β μόνο μητέρα.
γ μόνο πατέρα.

2 Ο Μίλτος έχει
α μόνο μία αδελφή.
β μόνο έναν αδελφό.
γ έναν αδελφό και μία αδελφή.

3 Ο Μιχάλης δεν έχει
α αδέλφια.
β αδελφή.
γ αδελφό.

4 Ο Μίλτος έχει
α δύο γιαγιάδες και έναν παππού.
β μόνο μια γιαγιά.
γ μόνο έναν παππού.

5 Ο Μιχάλης έχει
α δύο γιαγιάδες και έναν παππού.
β μόνο μια γιαγιά.
γ μόνο έναν παππού.

6 Ο Μίλτος μένει
α μόνος.
β με την οικογένειά του.
γ με τη φίλη του.

7 Ο Μιχάλης μένει
α με τη μητέρα του.
β με τον παππού του και τη γιαγιά του.
γ μόνος.

8 Ο Μιχάλης έχει
α έναν ξάδελφο και τέσσερις ξαδέλφες.
β τρεις ξαδέλφους και τρεις ξαδέλφες.
γ έξι ξαδέλφια.

9 Ο Μίλτος έχει
α έναν ανιψιό και μια ανιψιά.
β δύο ανιψιούς.
γ δύο ανιψιές.

10 Ο Μίλτος
α δουλεύει.
β σπουδάζει.
γ δε δουλεύει.

ΙΔ *Διαβάστε το κείμενο. Ταιριάξτε τις προτάσεις που έχουν αριθμούς με τις προτάσεις που έχουν γράμματα, σύμφωνα με όσα λέει το κείμενο, γράφοντας στον πίνακα που ακολουθεί δίπλα στον κάθε αριθμό το κατάλληλο γράμμα, όπως στο παράδειγμα.* **Προσέξτε:** *Τέσσερις (**4**) από τις προτάσεις με τα γράμματα **δεν** ταιριάζουν.*

Με λένε Βασίλη και είμαι από την Καλαμάτα. Εκεί μένει η οικογένειά μου και οι συγγενείς μου. Είμαι παντρεμένος και έχω τρία παιδιά, δυο αγόρια και ένα κορίτσι. Ο ένας γιος μου είναι μαθητής, η κόρη μου είναι φοιτήτρια και ο μικρός γιος μου δεν πάει ακόμα σχολείο. Η γυναίκα μου δουλεύει. Είναι δασκάλα. Εγώ δουλεύω στην Εθνική Τράπεζα. Τώρα δουλεύω στη Θεσσαλονίκη για τρεις μήνες.
Έχω μια αδελφή. Είναι παντρεμένη και έχει μια κόρη μόνο. Μαζί της μένει και η μητέρα μας.
Έχω συγγενείς όχι μόνο στην Καλαμάτα, αλλά σε όλη σχεδόν την Ελλάδα. Στην Αλεξανδρούπολη, την Καστοριά, τη Λάρισα και την Αθήνα. Στην Αλεξανδρούπολη σπουδάζει η κόρη μου, στην Καστοριά δουλεύει ένας ξάδελφός μου, στη Λάρισα είναι παντρεμένη μια εξαδέλφη μου και στην Αθήνα μένουν τρία ανίψια μου.

Ο Βασίλης είναι από την Καλαμάτα *-παράδειγμα* ε

1 Ο Βασίλης είναι παντρεμένος
2 Η κόρη του είναι φοιτήτρια,
3 Ο Βασίλης δουλεύει στην τράπεζα
4 Οι συγγενείς του μένουν στην Καλαμάτα,
5 Η αδελφή του έχει
6 Η κόρη του σπουδάζει
7 Ο ξάδελφός του δουλεύει
8 Μια ξαδέλφη του
9 Τρία ανίψια του
10 Η αδελφή του μένει

α και έχει τρία παιδιά.
β μία κόρη.
γ και δουλεύει στην Καλαμάτα.
δ αλλά και σε πολλές άλλες πόλεις στην Ελλάδα.
ε αλλά δουλεύει τώρα στη Θεσσαλονίκη. *-παράδειγμα*
στ στην Καστοριά.
ζ είναι στην Αθήνα.
η αλλά δεν έχει παιδιά.
θ και η γυναίκα του είναι δασκάλα.
ι μαζί του.
ια μένει στη Λάρισα.
ιβ στη Λάρισα.
ιγ ο ένας γιος του μαθητής και ο άλλος πολύ μικρός.
ιδ με τη μητέρα τους.
ιε στην Αλεξανδρούπολη.

ΙΕ *Θέλετε να πιάσετε δουλειά λίγες ώρες κάθε μέρα, γιατί χρειάζεστε τα χρήματα. Σας ζητούν να τους δώσετε γραπτά τα στοιχεία σας και την οικογενειακή σας κατάσταση. Γράψτε το γράμμα.*

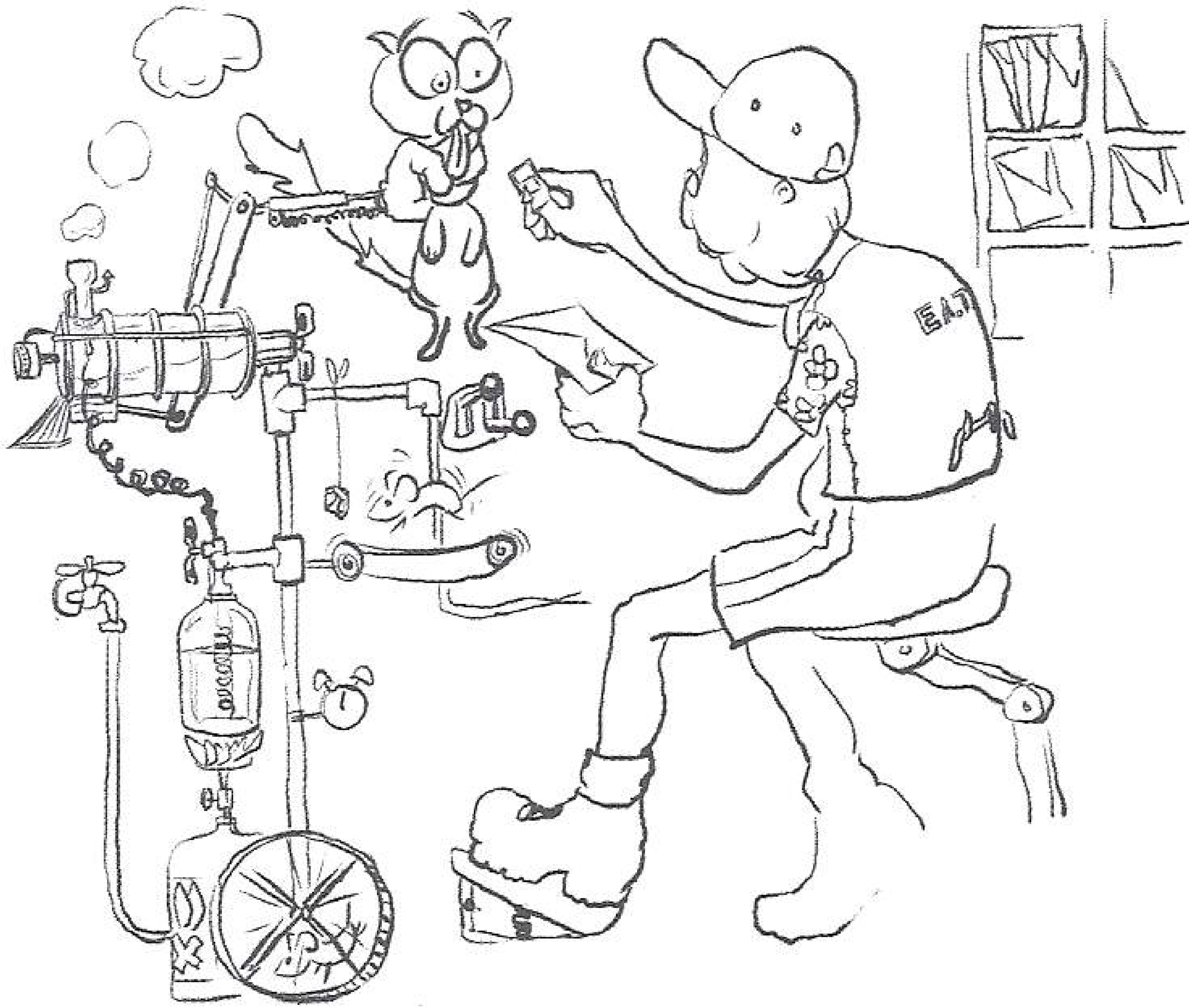
Αρχίστε έτσι:

Κύριε,

Με λένε ______________________________

5ο ΜΑΘΗΜΑ

Στο ταχυδρομείο

το επίθετο πολύς

πολλοί - πολλούς, πολλές, πολλά

αντωνυμίες

δεικτικές

αυτός, -ή, -ό / εκείνος, -η, -ο / + άρθρο
αυτός ο, αυτό(ν) το(ν), αυτοί οι, αυτούς τους
αυτή η, αυτή τη(ν), αυτές οι, αυτές τις
αυτό το, αυτά τα
εκείνος ο, εκείνο(ν) το(ν), εκείνοι οι, εκείνους τους
εκείνη η, εκείνη τη(ν), εκείνες οι, εκείνες τις
εκείνο το, εκείνα τα

ερωτηματικές

ποιος, ποιους / ποια, ποιες / ποιο, ποια
πόσοι, πόσους / πόσες / πόσα

το ρήμα ακούω

ακούω, ακούς, ακούει, ακούμε, ακούτε, ακούνε

πού; που / **πώς; πως** / **ή, η**

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τους αριθμούς και τα ουσιαστικά που είναι στην παρένθεση στο σωστό τύπο.*

1 Στη στάση βλέπω ______________ ______________, ______________ ______________, ______________ ______________ και ______________ ______________. (12, ο άνθρωπος, 4, ο άντρας, 4, η γυναίκα, 4, το παιδί)
2 Έχω μόνο ______________ ______________ στην Αθήνα. (1, ο θείος)
3 Η τάξη μας έχει ______________ ______________ και ______________ ______________. (1, ο πίνακας, 14, το θρανίο)
4 Θέλω ακόμη ______________ ______________, παρακαλώ. (1, ο καφές)
5 ______________ ______________ κάνει ______________ ______________. (1, ο φάκελος, 33, το λεπτό)
6 Θέλω να αλλάξω ______________ ______________ σε ευρώ. (54, το δολάριο)
7 Κοντά στο σπίτι μου υπάρχουν ______________ ______________. (3, το περίπτερο)
8 Έχω ______________ ______________ και ______________ ______________. (2, ο αδελφός, 3, η αδελφή)
9 Στο πορτοφόλι μου έχω μόνο ______________ ______________. (3, το ευρώ)
10 Δίπλα μου μένουν ________ ______________ από την Αλγερία. (3, η σπουδάστρια)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα:* ***ποιος, -α, -ο*** *ή* ***πόσοι, -ες, -α.***

1 ______________ φίλους έχεις; –Έχω τρεις καλούς φίλους.
2 ______________ είναι αυτός; –Είναι ο Κώστας.
3 ______________ κορίτσια από αυτά είναι φίλες σου; –Η Χριστίνα και η Λουκία.
4 ______________ χρήματα έχεις μαζί σου; –170 ευρώ.
5 ______________ φακέλους θέλετε, κύριε, και ______________ κάρτες; –Θέλω δύο από το καθένα.
6 ______________ μαθαίνουν ξένες γλώσσες; –Αυτοί οι μαθητές.
7 ______________ βιβλίο είναι δικό σου; –Εκείνο εκεί.
8 Με ______________ σπουδαστές μένεις; –Με αυτούς τους τρεις.
9 ______________ μήνες είσαι εδώ; –Ένα μήνα μόνο.
10 ______________ είναι οι κυρίες που σε χαιρετούν; –Η μητέρα και η θεία της Άννας.

Γ *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.*

πόσοι, -ες, -α, ποιος, -α, -ο, ένας-μία-ένα, πολλοί, -ές, -ά, εκείνος, -η, -ο, αυτός, -ή, -ό, εκείνος ο, εκείνη η, εκείνο το, αυτός ο, αυτή η, αυτό το

1 Για ______________ μέρες θέλεις ______________ βιβλίο; –Για δύο βδομάδες.
2 ______________ από τους γονείς του δε ζει; –Ο πατέρας του.
3 Έχεις ______________ χρήματα στην τράπεζα; –Έχω, αλλά όχι πολλά.
4 Πάρε ______________ καρέκλα, όχι ______________.
5 ______________ από ______________ δύο κοπέλες ξέρεις; –Και τις δύο.
6 ______________ είναι το ευρωπαϊκό νόμισμα; –Το ευρώ.
7 Κάθε μήνα παίρνω e-mail από ______________ φίλους μου που είναι στο εξωτερικό.
8 ______________ εφημερίδα διαβάζεις; –Τη *Μακεδονία*.
9 Σ' ______________ βιβλιοπωλείο δίπλα στην Καμάρα δουλεύει ο Γιάννης.
10 Από ______________ στάση παίρνεις το λεωφορείο για τη δουλειά σου; –Από τη στάση «Πανεπιστήμια».
11 ______________ ώρες ακούς μουσική; –Μία, δύο, το βραδάκι.
12 ______________ και ______________ γλώσσες μιλάς; –Τρεις. Αγγλικά, ελληνικά και λίγο γαλλικά.
13 Το σπίτι μας στην πατρίδα μου έχει ______________ δωμάτια.

14 ______________ καθηγητές έχει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο; –Δεν ξέρω ακριβώς, αλλά είναι ______________.
15 ______________ φίλους περιμένεις στο πάρτι σου αύριο; –Πάρα______________.
16 Από ______________ μαγαζί αγοράζεις ______________ ωραία πουκάμισα; –Από τη γειτονιά μου.
17 ______________ είναι το τηλέφωνό του και ______________ είναι η διεύθυνσή του; Το τηλέφωνό του είναι 2310-566 788, αλλά δεν ξέρω τη διεύθυνσή του.
18 Περιμένω ______________ επιταγή από τους γονείς μου.
19 Δες ______________ κυρίους και πες μου ______________ είναι.
20 Για ______________ είναι ______________ δέμα; –Για το φίλο μου τον Αντρέα.

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος ***ακούω****.*

1 Γιάννη, δεν ______________ τι λες.
2 Ο παππούς και η γιαγιά δεν ______________ καλά.
3 ______________ το δάσκαλό σου προσεκτικά, όταν κάνει μάθημα; –Ναι, πάντα.
4 Οι φίλοι μου κι εγώ ______________ ελληνική και ξένη μουσική, όταν είμαστε μαζί.
5 Η Άννα δεν ______________ τη μητέρα της, γι' αυτό δεν τα πάνε καλά.
6 Παιδιά, ______________ τι λέει η Κατερίνα; Η καθηγήτριά μας είναι άρρωστη και δεν έχουμε σήμερα μάθημα.

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση στο σωστό τύπο.

βάζω, γνωρίζω, ζω, κάνω, κλείνω, ρίχνω, σημαίνει (-ουν), στέλνω, συμπληρώνω, φωνάζω

1 Ακόμη δεν καταλαβαίνω τι ______________ οι λέξεις «άρρωστος» και «σπουδάζω».
2 ______________ το συμφοιτητή μου, αλλά δεν ακούει, γιατί είναι μακριά.
3 Ο θείος μου ______________ στο εξωτερικό.
4 Γιατί δε ______________ κόμματα και τελείες, όταν γράφεις; –Έτσι είναι πιο εύκολο.
5 ______________ αυτή την αίτηση για το φίλο μου.
6 Όταν γράφει, ______________ πολλά ορθογραφικά λάθη.
7 ______________ τον Παύλο και την οικογένειά του; –Ναι, μένουν δίπλα μου.
8 Οι γονείς μου ______________ λεφτά στην αδελφή μου που σπουδάζει στο εξωτερικό.
9 Μάνο, ______________ την πόρτα και έλα εδώ.
10 Πού ______________ τα γράμματα; –Στο γραμματοκιβώτιο που είναι κοντά στο σπίτι μου.

ΣΤ Να γράψετε ερωτήσεις στις οποίες οι προτάσεις να είναι απαντήσεις.

1 ______________________________
Πέντε ώρες κάθε μέρα, εκτός από το Σαββατοκύριακο.
2 ______________________________
Με τον Πέτρο.
3 ______________________________
Είναι το δολάριο.
4 ______________________________
Ο Άρης.
5 ______________________________
Έχω έναν αδελφό και μία αδελφή.

6 ______________________________

Δεν είναι καλά σήμερα.

7 ______________________________

Είναι η Θάλεια και η Έφη.

8 ______________________________

Αυτές τις τρεις.

9 ______________________________

Όχι πολλούς, μόνο δύο.

10 ______________________________

Στο γραμματοκιβώτιο.

Ζ *Να βάλετε τις προτάσεις στη σειρά γράφοντας αριθμούς, ώστε να έχετε μια ιστορία με ολοκληρωμένο νόημα.*

___ Στέλνουν γράμματα, δέματα και επιταγές ή πληρώνουν τους λογαριασμούς τους.
___ Γι' αυτό πηγαίνω στο ταχυδρομείο συχνά.
___ Εσύ πηγαίνεις στο ταχυδρομείο συχνά; –Όχι, μόνο τηλεφωνώ.
___ Κάθε εβδομάδα γράφω γράμμα στους γονείς μου.
___ Άλλοι πάλι αγοράζουν γραμματόσημα από το φιλοτελικό τμήμα.
___ Εκεί βλέπω πολλούς ανθρώπους.

Η *Να βάλετε έναν κύκλο (◯) στη σωστή ερμηνεία των λέξεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα.*

Παράδειγμα:
Το γραμματοκιβώτιο είναι:
α το κουτί που βάζουμε τα μολύβια μας.
(β) το κουτί που ρίχνουμε τα γράμματα.
γ το κουτί που βάζουμε τα τσιγάρα.

1 **Κόσμος** είναι:
α όλοι οι φίλοι μου.
β όλοι οι φοιτητές στο Πανεπιστήμιο.
γ όλοι οι άνθρωποι.

2 **Εξωτερικό** είναι:
α όλα τα μέρη έξω από την πατρίδα μου.
β όλα τα μέρη έξω από την πόλη μου.
γ όλα τα μέρη έξω από το σπίτι μου.

3 **Ψιλά** είναι:
α τα χαρτονομίσματα.
β οι επιταγές.
γ τα κέρματα.

4 Από το **ταχυδρομείο** αγοράζουμε:
α βιβλία.
β τσιγάρα.
γ γραμματόσημα.

5 **Καμπάνα** έχει:
α το σπίτι μου.
β η εκκλησία.
γ το σχολείο μου.

Θ *Ρωτήστε και απαντήστε χρησιμοποιώντας τις λέξεις που είναι δεξιά.*

α ποιος, ποιον, ποιοι, ποιους / ποια, ποιες / ποιο, ποια
β πόσοι / πόσους, πόσες, πόσα
γ αυτός ο, εκείνος ο

Ι *Ρωτήστε ο ένας τον άλλο και απαντήστε.*

α τι είναι το ταχυδρομείο
β τι δουλειές κάνουμε εκεί
γ τι βλέπουμε στο ταχυδρομείο
δ πότε είναι ανοιχτό

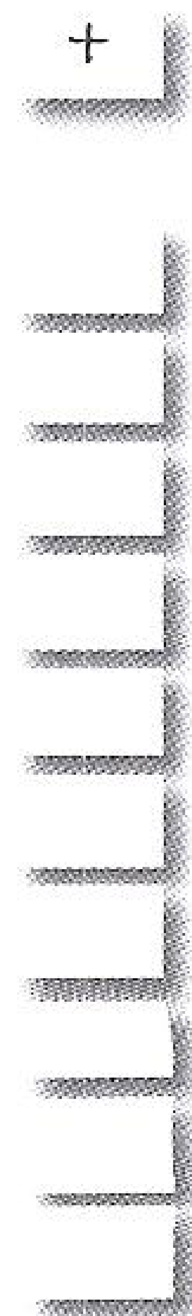
ΙΑ *Δύο από σας δουλεύουν στο ταχυδρομείο. Ο ένας πουλάει γραμματόσημα, ο άλλος είναι στα δέματα. Δύο άλλοι από σας είναι στο ταχυδρομείο για να στείλουν ο ένας γράμματα και ο άλλος ένα δέμα. Παίξτε τους διαλόγους.*

ΙΒ *Είστε στο δρόμο. Θέλετε να πάτε στο φαρμακείο, δεν ξέρετε όμως πού είναι. Ρωτάτε τους περαστικούς. Είστε στο δρόμο. Ένας κύριος / μια κυρία σάς ρωτάει πού είναι το φαρμακείο. Εσείς του/ της λέτε πού ακριβώς είναι. Παίξτε το διάλογο.*

ΙΓ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα διάλογο ανάμεσα σε δύο φίλες. Καθώς ακούτε το διάλογο, σημειώστε ένα σταυρό (+) δίπλα σε κάθε πρόταση που συμφωνεί με το διάλογο, όπως στο παράδειγμα.*

Η Δανάη πάει στο ταχυδρομείο. *-παράδειγμα* +

1 Και η Ρούλα πάει στο ταχυδρομείο.
2 Η Δανάη στέλνει δέμα στη Λευκωσία.
3 Η Ρούλα στέλνει ένα δέμα στην Κύπρο.
4 Ο Αντρέας μένει στη Λευκωσία.
5 Η Δανάη έχει στο δέμα δύο βιβλία και σοκολατάκια.
6 Η Ρούλα στέλνει μία επιταγή.
7 Η Ρούλα στέλνει ένα γράμμα στην Ντόρα.
8 Η Ρούλα πληρώνει στο ταχυδρομείο το τηλέφωνο.
9 Η Ρούλα πληρώνει εκατόν πενήντα ευρώ για το τηλέφωνο.
10 Η Ρούλα και η Δανάη δεν κάνουν πολλά τηλεφωνήματα.

11 Στο ταχυδρομείο έχει πολύ κόσμο.
12 Η Ρούλα δεν έχει δουλειά, αλλά δε θέλει να περιμένει στην ουρά.
13 Η Δανάη, όμως, έχει πολλή δουλειά.
14 Η Δανάη δε θέλει, επίσης, να περιμένει στην ουρά.
15 Η Δανάη και η Ρούλα μπαίνουν στο ταχυδρομείο.
16 Οι δύο φίλες βλέπουν την ουρά και τελικά φεύγουν από το ταχυδρομείο.

ΙΔ *Διαβάστε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από το* **Ναι** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με το κείμενο ή κάτω από το* **Όχι** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

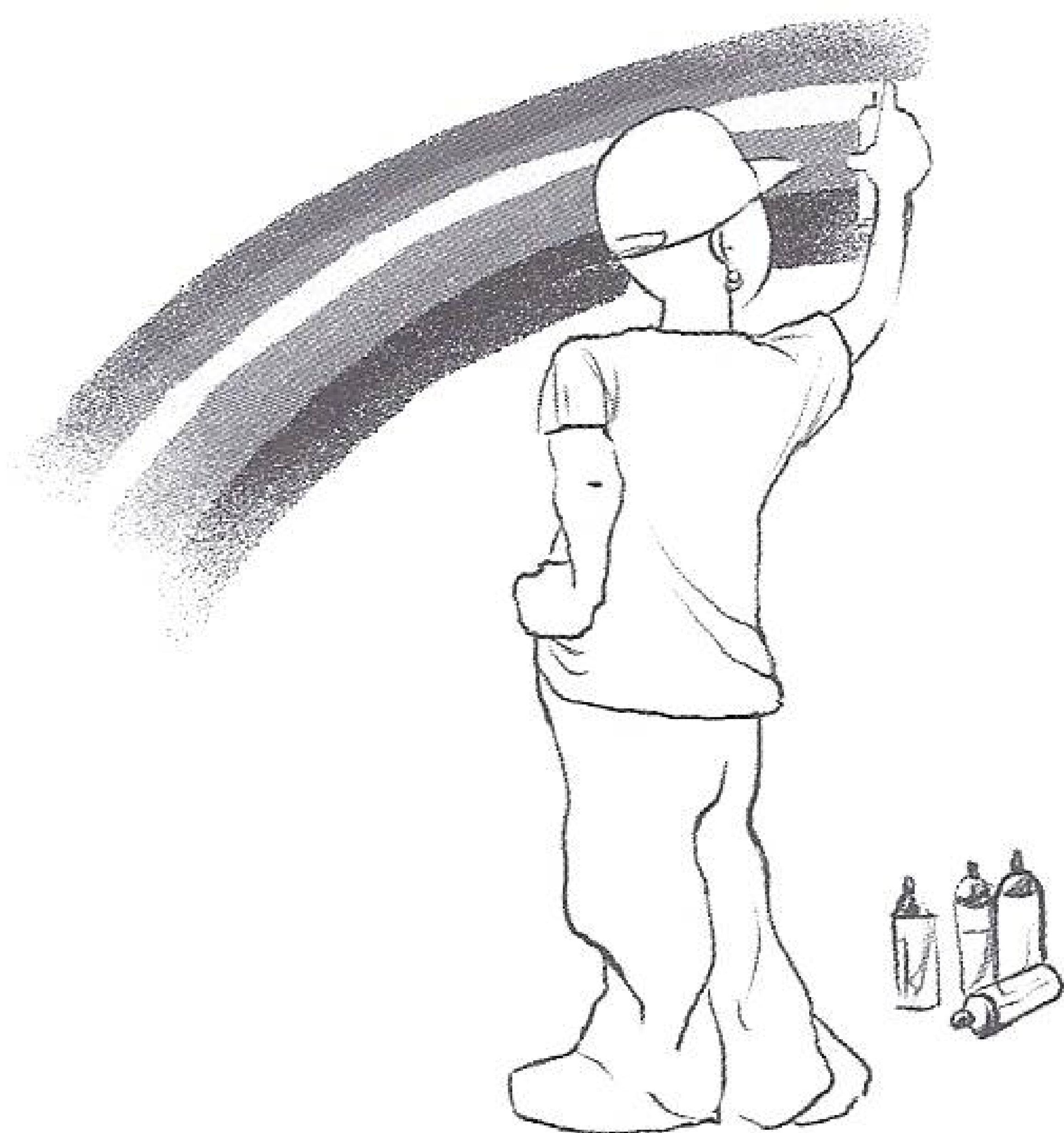
Πρωινές δουλειές

Η Φανή πηγαίνει στη στάση. Περιμένει το λεωφορείο για το σπίτι της. Όμως, πρώτα θα πάει στο ταχυδρομείο που είναι κοντά στο σπίτι της. Πολλοί άνθρωποι περιμένουν στη στάση. Άντρες, γυναίκες, μαθητές, φοιτητές. Σε λίγο το λεωφορείο έρχεται. Η Φανή κατεβαίνει στη στάση «Ανάληψη». Πηγαίνει στο ταχυδρομείο. Παίρνει από την ταμία γραμματόσημα, πληρώνει και ρίχνει τα γράμματα στο κουτί για το εξωτερικό. Ύστερα πηγαίνει στο σπίτι της με τα πόδια. Έχει πολλές δουλειές. Γράφει στο κομπιούτερ και τελειώνει κατά τις τέσσερις. Κάνει μερικά τηλεφωνήματα, ανοίγει την τηλεόραση και ξεκουράζεται.

		Ναι	Όχι
	Η Φανή πηγαίνει στο σπίτι της με το λεωφορείο. -*παράδειγμα*	+	
1	Στη στάση δεν υπάρχουν πολλοί άνθρωποι.		
2	Περιμένει πολλή ώρα στη στάση.		
3	Το ταχυδρομείο είναι κοντά στο σπίτι της.		
4	Το σπίτι της είναι κοντά στη στάση «Ανάληψη».		
5	Από τη στάση πηγαίνει στο ταχυδρομείο με τα πόδια.		
6	Από το ταχυδρομείο αγοράζει γραμματόσημα για τα γράμματα.		
7	Ρίχνει τα γράμματα στο κουτί για το εσωτερικό.		
8	Από το ταχυδρομείο πάει στο σπίτι της με το λεωφορείο.		
9	Στο σπίτι έχει πολλές δουλειές.		
10	Τελειώνει τις δουλειές της κατά τις οκτώ.		
11	Στο σπίτι γράφει στο κομπιούτερ και βλέπει τηλεόραση.		
12	Δεν κάνει τα τηλεφωνήματά της, γιατί είναι αργά.		

ΙΕ *Γράψτε τι δουλειές κάνετε στο ταχυδρομείο. Πόσο συχνά πηγαίνετε στο ταχυδρομείο και αν στέλνετε e-mail.*

Χρώματα

ουσιαστικά (στη γενική ενικού και πληθυντικού αριθμού)
ενικός αριθμός: αρσενικά: (-ος) **-ου**, (-ης) **-η**, (-ας) **-α**
θηλυκά: (-η) **-ης**, (-α) **-ας**
ουδέτερα: (-ο) **-ου**, (-ι) **-ιού**, (-μα) **-ματος**
πληθυντικός αριθμός: **-ων**

άρθρο (στη γενική ενικού και πληθυντικού αριθμού)
οριστικό: **του**, **της**, **του** / **των** // αόριστο: **ενός**, **μίας** (**μιας**) **ενός**

επίθετα - χρώματα άσπρος, άσπρη, άσπρο κτλ.

κτητικές αντωνυμίες μου, σου, του-της-του / μας, σας, τους

δάνειες λέξεις το πάρτι, τα πάρτι

δύο πληθυντικοί ο βράχος - οι βράχοι και τα βράχια κτλ.

υποκοριστικά αρσενικά: **-άκης**, **-άκος**, **-ούλης** /
θηλυκά: **-ίτσα**, **-ούλα** / ουδέτερα: **-άκι**

επανάληψη ουσιαστικών - χρήση πτώσεων
ποιος; / είμαι, υπάρχει, -ουν, γίνομαι / να > **ονομαστική**
τίνος; / σε ποιον; > **γενική**
ποιον; τι; / πρόθεση / πότε; > **αιτιατική**
προσφώνηση > **κλητική**

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με κτητικές αντωνυμίες.*

Παράδειγμα: Μένω στη Θεσσαλονίκη. Το σπίτι _μου_ είναι κοντά στην παραλία.

1 Η Άννα και η Μαίρη μοιάζουν με τη μητέρα _______.
2 Παιδιά, ανοίξτε τα τετράδιά _______.
3 Πηγαίνουμε κάθε μέρα στους φίλους _______.
4 Γιώργο, πού είναι τα πράγματά _______; –Στο δωμάτιό μου.
5 Νίκο, Ελένη, κλείστε τα βιβλία _______.
6 Τι θέλεις, Κάτια; –Θέλω την τσάντα _______.
7 Ο Παύλος χάνει τα κλειδιά _______ συχνά.
8 Είναι μεγάλη η οικογένειά _______, Μάρθα; –Όχι, μικρή.
9 Οι γονείς αγαπούν τα παιδιά _______.
10 Η Ελένη ανοίγει την τσάντα _______ και παίρνει το πορτοφόλι _______.
11 Γιάννη, πού είναι η αδελφή _______; –Είναι στο δωμάτιό _______ και γράφει τις ασκήσεις _______.
12 Ο Θανάσης κι εγώ κάνουμε βόλτα με τα ποδήλατά _______ κάθε Κυριακή.
13 Πηγαίνουν στο σινεμά με τους συμμαθητές _______.
14 Το παιδί μοιάζει με τον πατέρα _______.

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των λέξεων που είναι στην παρένθεση.*

1 Ποιος __________________ ξέρει ιταλικά; –Ο Μάρκος.
(σπουδαστής, σπουδαστή, το σπουδαστή)
2 Εκεί είναι τα CD __________________ __________________ και από κάτω __________________ __________________.
(η κλασική μουσική, την κλασική μουσική, της κλασικής μουσικής)
(της μοντέρνας μουσικής, τη μοντέρνα μουσική, η μοντέρνα μουσική)
3 Η κυρία __________________ __________________ είναι από την Ιαπωνία.
(του κάτω πατώματος, κάτω πάτωμα, το κάτω πάτωμα)
4 Τα μαλλιά __________________ __________________ μου είναι καστανά.
(η μικρή κόρη, της μικρής κόρης, τη μικρή κόρη)
5 Οι στολές __________________ είναι άσπρες. (οι ναύτες, των ναυτών, τους ναύτες)
6 Τα κάγκελα είναι από __________________ και είναι __________________.
(το σίδερο, του σίδερου, σίδερο) (κόκκινο, κόκκινα, κόκκινοι)

Γ *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι στην παρένθεση.*

Παράδειγμα: Ο Πέτρος είναι _γείτονάς_ μας. (ο γείτονας)

1 Μοιάζει σε __________________ του. (ο πατέρας)
2 __________________ __________________ __________________ μας είναι __________________, εκτός από μία που είναι __________________.
(όλος, η καρέκλα, το δωμάτιο, κίτρινος, άσπρος)
3 __________________ __________________ μου είναι __________________, μία είναι __________________ και μία __________________ με __________________. (3, η ξαδέλφη, καστανός, μελαχρινός, ξανθός, γαλάζιος, το μάτι)
4 __________________ __________________ μας είναι δέκα. (το δάχτυλο, το χέρι)
5 Στο εξώφυλλο __________________ *Επιλογές* έχει __________________ __________________ __________________.
(το περιοδικό, η φωτογραφία, η παραλία, η Θεσσαλονίκη)
6 Να __________________ μου. Είναι κάτω από __________________ __________________ __________________. (ο φάκελος, κίτρινος, πλαστικός, η σακούλα)

7 ________ ________ ________ κάνει το δωμάτιο ________. (σκούρος, το χρώμα, ο τοίχος, σκοτεινός)
8 ________ μου έχει δύο ________ ________ που δουλεύουν και δύο ________ που σπουδάζουν. (η αδελφή, παντρεμένος, η κόρη, ο γιος)
9 Η πόλη μας έχει ________ ________ ________. (πολλοί, καλός, ο κινηματογράφος)
10 Τα προβλήματα ________ είναι ________· δεν έχουν τέλος. (ο άνθρωπος, πολλοί)
11 Η δουλειά ________ θέλει προσοχή. (ο ταμίας)
12 Μαρία, ________ ________ είναι σε ________ και όχι στο τραπέζι. (η θέση, το ρολόι, η βιβλιοθήκη)
13 ________ διαβάζουν ________ ________. (ο φοιτητής, πολλοί, το βιβλίο)
14 ________ ________ σου μένουν μόνοι τους; –Όλοι. (πόσοι, ο φίλος)
15 Οι εξαιρέσεις ________ ________ είναι πολλές. (αυτός, ο κανόνας)

Δ Να ταιριάξετε τα επίθετα με τα ουσιαστικά.

πράσινος	γλώσσα
γαλάζια	αυτοκίνητο
κόκκινα	μάτια
γαλανά	μουσική
γκρίζο	πίνακας *-παράδειγμα*
ελληνική	μολύβια
γρήγορο	τάξη
μεγάλη	σύννεφο
μοντέρνα	θάλασσα

Ε Να γράψετε χρώματα που πάνε με τα ουσιαστικά.

Παράδειγμα: κόκκινο μολύβι

________ γάτα ________ φύλλα
________ πίνακας ________ βιβλίο
________ χείλια ________ μπλούζα
________ μάτια ________ μαλλιά

ΣΤ Σχηματίστε ζευγάρια λέξεων και πείτε προτάσεις με αυτά, όπως στο παράδειγμα.

Παράδειγμα: το δωμάτιο - ο φοιτητής Το δωμάτιο του φοιτητή έχει πολλά βιβλία

1 το ρολόι - ο τοίχος ________
2 η καρέκλα - το δωμάτιο ________
3 η εξαδέλφη - ο Αντρέας ________
4 η τσάντα - ο Θόδωρος ________
5 το πορτοφόλι - η Ελένη ________
6 ο πατέρας - ο φίλος ________
7 τα βιβλία - τα παιδιά ________
8 η διεύθυνση - η συμμαθήτριά μου η Νάντια ________
9 τα μάτια - οι αδελφοί ________
10 τα μάτια - οι αδελφές ________

11 τα φύλλα - τα δέντρα ____________________
12 τα παιδιά - οι γείτονες ____________________
13 τα παράθυρα - το σπίτι ____________________
14 τα φύλλα - τα τετράδια ____________________
15 τα δωμάτια - τα διαμερίσματα ____________________
16 η τιμή - οι εφημερίδες ____________________
17 τα ονόματα - οι δασκάλες ____________________
18 τα ονόματα - οι δάσκαλοι ____________________

Ζ Να γράψετε ερωτήσεις στις οποίες οι προτάσεις να είναι απαντήσεις.

1 –____________________; –Το όνομά του είναι Γιώργος.
2 –____________________; –Μοιάζει με τη μητέρα του.
3 –____________________; –Τα μάτια της είναι γαλανά.
4 –____________________; –Η Εύα περιμένει το λεωφορείο στη στάση.
5 –____________________; –Είναι μπλε.
6 –____________________; –Όχι, θέλω το μαύρο.
7 –____________________; –Η Έλλη.

Η Να συμπληρώσετε τα κενά με τις κατάλληλες λέξεις.

1 Βλέπουμε με ____________________ μας.
2 Μυρίζουμε με ____________________ μας.
3 Ακούμε με ____________________ μας.
4 Τρώμε με ____________________ μας.
5 Πιάνουμε με ____________________ μας.
6 Περπατάμε με ____________________ μας.
7 Αναπνέουμε με ____________________ μας και ____________________ μας.
8 Χτενίζουμε ____________________ μας.
9 Ξυρίζουμε ____________________ μας.
10 Βάφουμε ____________________ μας, ____________________ μας και ____________________ μας.

Θ Να προσφωνήσετε το διπλανό σας με ένα υποκοριστικό και να κάνετε προτάσεις.

Παράδειγμα: –Πετράκη μου, τι κάνεις;

Ι Κοιτάξτε τους συμμαθητές σας και πείτε:

α ποιοι είναι ξανθοί
β ποιοι είναι καστανοί
γ ποιοι είναι μελαχρινοί
δ τι χρώμα είναι τα μάτια τους και τα μαλλιά τους

ΙΑ Πείτε πράγματα που είναι: μαύρα, κόκκινα, πράσινα, κίτρινα, βυσσινιά, πορτοκαλιά, σταχτιά, καφετιά, θαλασσιά.

ΙΒ Κοιτάξτε το διπλανό σας και πείτε τι χρώμα είναι τα ρούχα του.

ΙΓ Κάντε ερωτήσεις και δώστε απαντήσεις ο ένας στον άλλο με τις λέξεις: ποιος, ποιοι, ποιον, ποιους / ποια, ποιες / τίνος / τι / πότε / με ποιον, για ποιον, από ποιον.

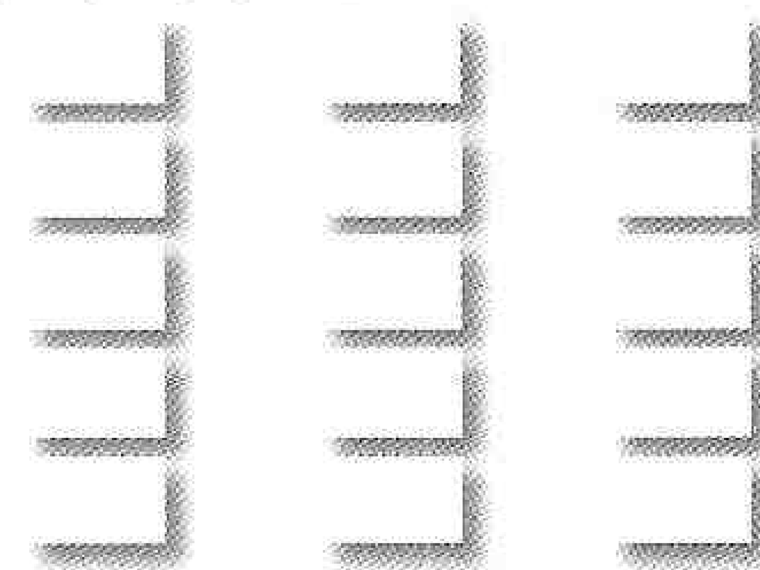
ΙΔ Προσφωνήστε τους συμμαθητές σας με το ***ε*** *ή* ***βρε****.*

ΙΕ Στο σκίτσο δεξιά συμπληρώστε τα μέρη του προσώπου.

ΙΣΤ Θα ακούσετε δύο φορές ένα διάλογο ανάμεσα σε δύο γυναίκες. Καθώς ακούτε το διάλογο, βάλτε σταυρό (+) στον πίνακα, κάτω από κάθε παιδί και δίπλα στα χαρακτηριστικά που έχει, όπως στο παράδειγμα.

		μεγάλη κόρη	γιος	μικρή κόρη
	ίδια χαρακτηριστικά με τη μητέρα -*παράδειγμα*	+		
1	καστανά μάτια σαν της μητέρας			
2	σχήμα προσώπου σαν του πατέρα			
3	ξανθό χρώμα σαν του πατέρα			
4	μέτωπο σαν του πατέρα			
5	μύτη σαν του πατέρα			
6	στόμα σαν του πατέρα			

		μεγάλη κόρη	γιος	μικρή κόρη
7	χρώμα μελαχρινό σαν της γιαγιάς			
8	μαύρα μάτια σαν της γιαγιάς			
9	μαύρα μαλλιά σαν της γιαγιάς			
10	ύψος σαν της γιαγιάς			
11	σκούρα ξανθά μαλλιά			

ΙΖ *Διαβάστε το κείμενο που είναι χωρισμένο σε παραγράφους. Στον πίνακα που ακολουθεί, υπάρχουν τίτλοι για κάθε παράγραφο. Γράψτε τον αριθμό της κάθε παραγράφου στο κενό κουτάκι που είναι δίπλα στον τίτλο που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα. Οι σωστοί τίτλοι είναι οκτώ (**8**), (από το 2 ως το 9), χωρίς το παράδειγμα.* ***Προσέξτε****, υπάρχουν και έξι τίτλοι που δεν ταιριάζουν.*

1 Ο παππούς μου έχει ένα πολύ όμορφο σπίτι σ' ένα χωριό. Είναι ψηλά στο βουνό ανάμεσα σε καταπράσινα δέντρα. Είναι ένα άσπρο σπίτι με κόκκινα παράθυρα και καφέ πόρτα. Το βλέπεις από μακριά. *-παράδειγμα*

2 Η αυλή του είναι γεμάτη δέντρα και κόκκινα, κίτρινα, ροζ... λουλούδια. Σωστός παράδεισος.

3 Η θέα από το μπαλκόνι είναι θαυμάσια. Βλέπεις πέρα μακριά τη γαλάζια θάλασσα. Το βραδάκι, όμως, την ώρα που φεύγει ο ήλιος, η θάλασσα παίρνει ένα κόκκινο χρώμα.

4 Κάθε καλοκαίρι μου αρέσει να πηγαίνω για λίγες μέρες στο σπίτι του παππού και της γιαγιάς.

5 Ο παππούς μου είναι ένας ψηλός άντρας με άσπρα μαλλιά, κάτασπρη γενειάδα, κόκκινα μάγουλα και δυο γλυκά μαύρα μάτια.

6 Η γιαγιά μου πάλι είναι λεπτή με γκρίζα μαλλιά και γαλανά μάτια σαν το χρώμα της θάλασσας.

7 Έχουν μαζί τους και τον Μπαξ, ένα μαύρο σκύλο με λίγο άσπρο χρώμα στα μεγάλα του αυτιά και τα πόδια του.

8 Κάθε καλοκαίρι που πηγαίνω εκεί βλέπω πάντα την ίδια εικόνα, σαν μια έγχρωμη φωτογραφία που δεν αλλάζει ο χρόνος.

9 Με περιμένουν στην αυλή. Ο παππούς με ένα μεγάλο χαμόγελο και η γιαγιά με ανοιχτή αγκαλιά. Όσο για τον Μπαξ... τρέχει πάνω κάτω και κουνάει συνέχεια την ουρά του από τη χαρά του.

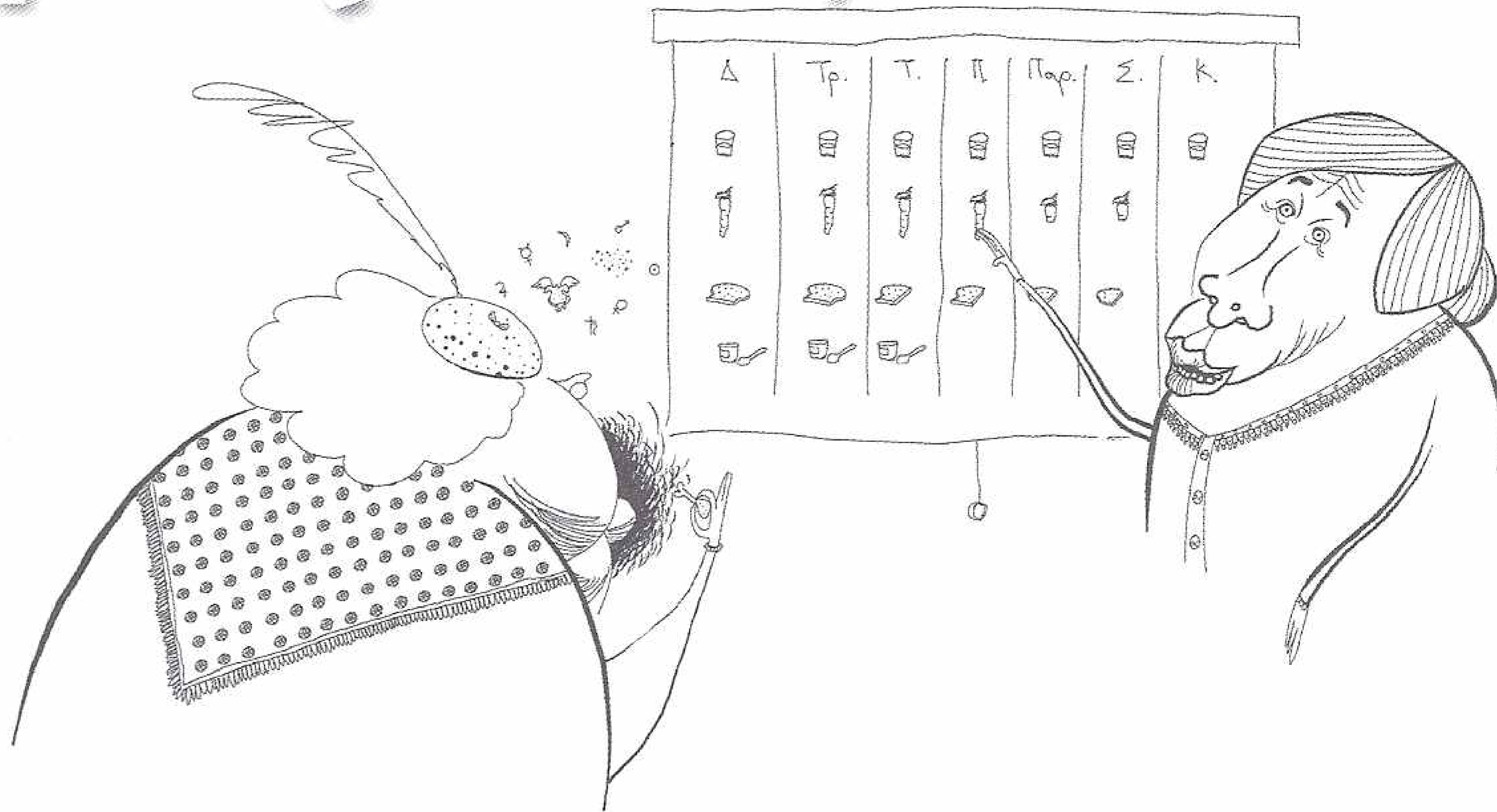
α	Το χωριό με τα πράσινα δέντρα και τα πολύχρωμα λουλούδια.	
β	Το όμορφο σπίτι του παππού μου. *-παράδειγμα*	1
γ	Η θέα της θάλασσας από το σπίτι του παππού μου.	
δ	Ένα όμορφο σπίτι στο βουνό.	
ε	Μια έγχρωμη φωτογραφία του χωριού.	
στ	Η ωραία αυλή του παππού μου.	
ζ	Μου αρέσει η θάλασσα.	
η	Η γιαγιά μου.	
θ	Όμορφο πάντα το σπίτι του παππού και της γιαγιάς.	
ι	Ένα χωριό με ωραία θέα.	
ια	Στο σπίτι του παππού μου τα καλοκαίρια.	
ιβ	Ο σκύλος του παππού και της γιαγιάς.	
ιγ	Η μαύρη γάτα του παππού και της γιαγιάς.	
ιδ	Ο παππούς, η γιαγιά και ο Μπαξ.	
ιε	Ο παππούς μου.	

ΙΗ *Περιγράψτε τα μέλη της οικογένειάς σας.*

7ο ΜΑΘΗΜΑ

Οι μέρες της εβδομάδας

χρονική αιτιατική αρσενικών, θηλυκών, ουδέτερων - απάντηση στην ερώτηση πότε; / πόσες φορές;

οι μέρες της εβδομάδας

τακτικά αριθμητικά 1ος πρώτος, 1η πρώτη, 1ο πρώτο κτλ.

το ρήμα είμαι (στον παρατατικό και το μέλλοντα)
ήμουν, ήσουν, ήταν, ήμασταν, ήσασταν, ήταν
θα είμαι, θα είσαι, θα είναι, θα είμαστε, θα είστε, θα είναι

το ρήμα έχω (στον παρατατικό και το μέλλοντα)
είχα, είχες, είχε, είχαμε, είχατε, είχαν
θα έχω, θα έχεις, θα έχει, θα έχουμε, θα έχετε, θα έχουν

το ρήμα λέω (στον ενεστώτα) λέω, λες, λέει, λέμε, λέτε, λένε

χρονικοί προσδιορισμοί
ξανά - πάλι, μόλις, εγκαίρως, πάντα - πάντοτε
ύστερα / έπειτα από, πριν από, μετά
παρελθόν χθες, προχθές, τον περασμένο..., πέρσι, πρόπερσι, πριν από
παρόν σήμερα, απόψε, φέτος, αυτόν τον...
μέλλον αύριο, μεθαύριο, τον άλλο... / τον ερχόμενο χρόνο, του χρόνου, σε λίγο...

τοπικοί προσδιορισμοί
επάνω, κάτω, μπροστά, πίσω, μέσα / έξω από, σε...

σημεία στίξης
! το θαυμαστικό, **«...»** τα εισαγωγικά, **(...)** η παρένθεση

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη από την παρένθεση.*

Παράδειγμα: Ήταν φοιτητής __πέρσι__. (του χρόνου, τον επόμενο μήνα, πέρσι)

1 ________________ τελειώνει η εβδομάδα. (την Κυριακή, το Σάββατο, την Πέμπτη)
2 Θα είμαι πίσω ________________ μία ώρα. (πριν από, ξανά, σε)
3 ________________ μήνα θα έχουμε εξετάσεις. (τον άλλο, τον προηγούμενο, τον περασμένο)
4 Πηγαίνει πάντα ________________ στη δουλειά του. (πάλι, νωρίς, μήπως)
5 Τα μικρά παιδιά τρέμουν από ________________, όταν πηγαίνουν στο γιατρό. (το κρύο, φόβο, θυμό)
6 Πέρσι ήταν δύσκολη ________________ για τη γεωργία. (χρόνος, χρόνια, χρονιά)
7 Πάρε τα χαρτομάντιλα ________________ την τσάντα μου. (μέσα από, έξω από, μέσα σε)
8 ________________ εικόνα με τα γατάκια ήταν πολύ αστεία. (η περασμένη, η ερχόμενη, η προηγούμενη)
9 Ο Τζον δεν ήταν στην Ελλάδα ________________. (του χρόνου, πέρσι, τον άλλο μήνα)
10 Αυτή η λέξη υπάρχει στη ________________ σελίδα. (Δευτέρα, δεύτερη, δύο)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα* ***είμαι*** *και* ***έχω****.*

1 ________________ χθες βράδυ στο σπίτι σου; –Όχι, ________________ στο θέατρο.
2 Αυτή η πολυκατοικία ________________ ωραία διαμερίσματα.
3 Ο αδελφός μου ________________ στην Κίνα πέρσι.
4 Σήμερα και αύριο οι φοιτητές δεν ________________ μάθημα.
5 Το σπίτι τους ________________ σ' ένα δρομάκι στην Άνω Πόλη.
6 Την περασμένη εβδομάδα ο Μανόλης ________________ στην Αθήνα, γιατί ________________ δουλειά.
7 ________________ ωραία φρούτα στην Ελλάδα.
8 Οι τράπεζες ________________ κλειστές την άλλη Πέμπτη.
9 Τον ________________ σαν τα μάτια τους.
10 ________________ μαζί χθες το βράδυ; –Ναι, ________________ όλοι μαζί.

Γ *Να βρείτε τη σωστή ερμηνεία των λέξεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα και να βάλετε έναν κύκλο (◯).*

1 **το διαμέρισμα**
α το σπίτι σε μια πολυκατοικία
β εκεί που κάνουμε μάθημα
γ το κατάστημα που αγοράζουμε γλυκά

2 **το γήπεδο**
α το μαγαζί που έχει βιβλία
β εκεί που παίζουν μπάλα
γ το περίπτερο

3 **εγκαίρως**
α σε λίγη ώρα
β στη σωστή ώρα
γ την προηγούμενη ώρα

4 **τακτικός**
α αυτός που αγαπά το διάβασμα
β αυτός που τρέμει από θυμό
γ αυτός που έχει τα πράγματά του σε τάξη

5 **ο όροφος**
- **α** το σπίτι
- **β** το πάτωμα
- **γ** η τάξη

6 **φέτος**
- **α** ο προηγούμενος χρόνος
- **β** αυτός ο χρόνος
- **γ** ο ερχόμενος χρόνος

Δ Να βάλετε τις προτάσεις στη σειρά γράφοντας αριθμούς, ώστε να έχετε μια ιστορία με ολοκληρωμένο νόημα.

___ Την περασμένη Δευτέρα είχα ένα γράμμα από ένα συμπατριώτη φίλο μου.
___ Είμαι ένας από τους ξένους σπουδαστές στο Πανεπιστήμιο Μακεδονία της Θεσσαλονίκης.
___ Έτσι δε θα είμαι πια μόνος μου.
___ Είμαι από την Παλαιστίνη και μένω τώρα εδώ μόνος μου σ' ένα διαμέρισμα.
___ Είμαι πολύ χαρούμενος, γιατί θα είμαστε μαζί στην ίδια τάξη και στο ίδιο σπίτι.
___ Γράφει ότι θα είναι την άλλη Παρασκευή στην Ελλάδα.

Ε Να δώσετε την κατάλληλη λέξη.

1 Η έκτη μέρα της εβδομάδας: ______________________
2 Πριν από δύο χρόνια: ______________________
3 Αγοράζουμε γλυκά από εκεί: ______________________
4 Αυτό το βράδυ: ______________________
5 Οι μέρες που δεν έχουμε δουλειά ή σχολείο: ______________________

ΣΤ Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

εγκαίρως, έξω από, επάνω σε, επάνω από, μέσα σε, μόλις, μπροστά από, πάλι, πάντα, πίσω από

1 Γράφουμε ____________________ το φάκελο τη διεύθυνση.
2 Θα είμαι ____________________ την τάξη σου στις 12:00 ακριβώς.
3 Πήγαινε στη σειρά, ____________________ το Γιάννη.
4 Ο Νίκος λέει ____________________ την ιστορία για την αδελφή του και το σκύλο.
5 ____________________ το βιβλίο μας υπάρχουν ωραίες εικόνες.
6 Αγοράζει πάντα ____________________ εισιτήρια για το θέατρο.
7 Το μωρό, ____________________ ανοίγει τα μάτια του, χαμογελάει.
8 Περνάει κάθε μέρα ____________________το σπίτι της, γιατί θέλει να τη βλέπει.
9 Η φωτογραφία σου είναι στον τοίχο, ____________________ το κρεβάτι μου.
10 Έχει ____________________ τα γυαλιά στην τσάντα της, γιατί δε βλέπει καλά, όταν διαβάζει.

Ζ *Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος* ***λέω****.*

1 Γιατί δε ______________ στα παιδιά πώς σε ______________; –Γιατί δεν τα ξέρω.
2 Ο Πέτρος και η Ελένη ______________ ωραία ανέκδοτα.
3 Τι ______________, παιδιά; Πάμε μια εκδρομή; –Όχι, γιατί δεν έχουμε λεφτά.
4 ______________ πάντα τα προβλήματά μας στους γονείς μας.
5 Δε σας ______________ πού ήμουν χθες.
6 Εμείς δε ______________ ποτέ ψέματα. ______________ πάντα την αλήθεια.

Η *Σχηματίστε ζευγάρια. Ρωτήστε και απαντήστε ο ένας στον άλλο με το ρήμα* ***είμαι*** *και τους χρονικούς προσδιορισμούς, όπως στο παράδειγμα:*

Πού ήσουν χθες; –Χθες ήμουν σινεμά.
Την Τρίτη η Άννα ήταν με τον Πέτρο; –Όχι, ήταν μαζί μου.

Θ *Πείτε στο διπλανό σας να βάλει το βιβλίο του μπροστά σε/από κτλ. (χρησιμοποιήστε όλους τους τοπικούς προσδιορισμούς). Να κάνει κι αυτός το ίδιο με σας.*

Ι *Θα ακούσετε ένα τηλεφώνημα ανάμεσα σε δύο φίλες. Καθώς ακούτε το τηλεφώνημα, κρατήστε σημειώσεις τι θα κάνουν οι δύο φίλες τα απογεύματα από τη Δευτέρα ως και το Σάββατο, όπως στο παράδειγμα. Οι σωστές απαντήσεις είναι ένδεκα (**11**), χωρίς το παράδειγμα.*

	Μαρία	**Αλίκη**
Δευτέρα	**α** τηλεόραση -παράδειγμα **β**	**α** **β**
Τρίτη		
Τετάρτη		**α** **β**
Πέμπτη		
Παρασκευή		
Σάββατο		

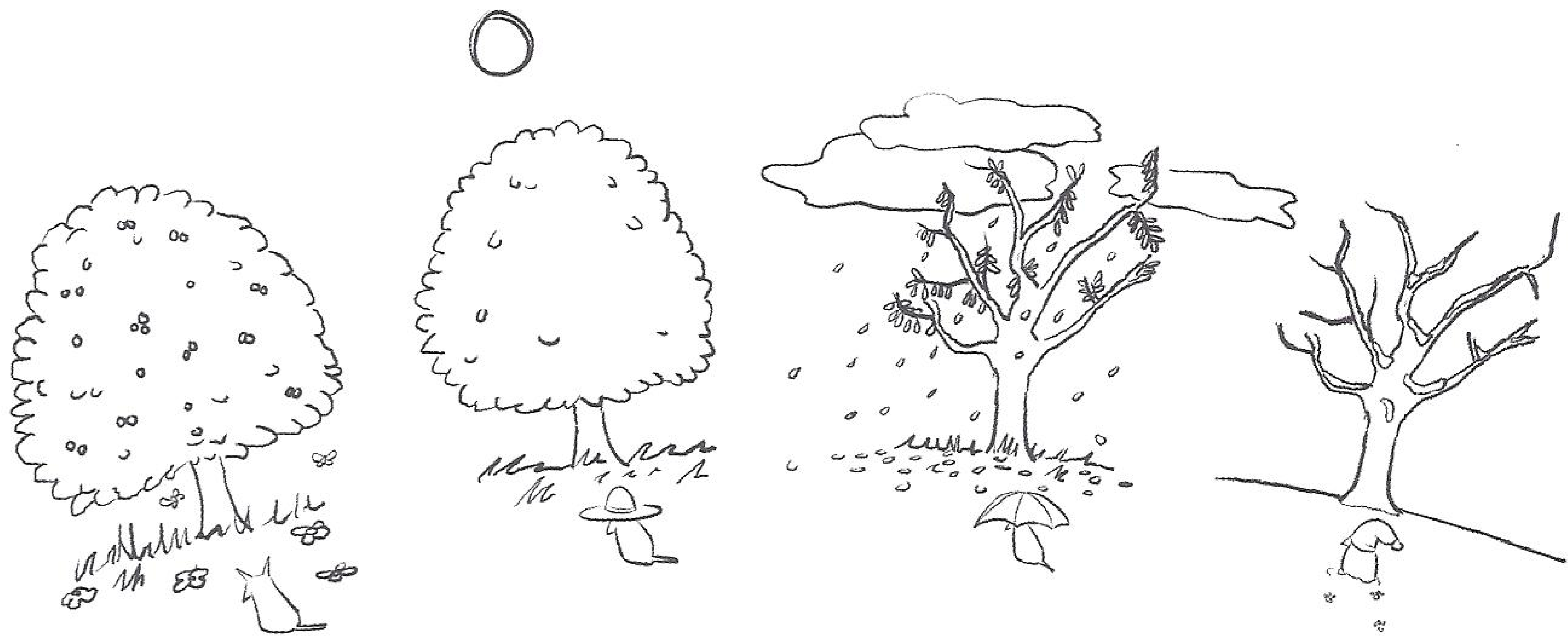
*IA Διαβάστε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από το **Ναι** και δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα διαβάσατε ή κάτω από το **Όχι** και δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

Η Ελένη είναι παντρεμένη πολλά χρόνια με τον Κώστα. Έχουν δύο παιδιά. Η κόρη τους είναι φοιτήτρια και ο γιος τους μαθητής λυκείου. Η Ελένη δουλεύει σ' ένα γραφείο. Όλες τις μέρες της εβδομάδας φεύγει πολύ πρωί, πριν από όλους. Το μεσημέρι γυρίζει πιο νωρίς, μαγειρεύει, ετοιμάζει το τραπέζι και τους περιμένει.
Σήμερα, όμως, ο γιος της θα πάει στο σπίτι του συμμαθητή του, του Γιώργου. Έχουν πολλές ασκήσεις στα μαθηματικά και τους βοηθάει ο μπαμπάς του Γιώργου που είναι μαθηματικός. Η κόρη της θα είναι όλη την ημέρα στο πανεπιστήμιο και θα γυρίσει αργά το βράδυ.
Χτυπάει το τηλέφωνο. Είναι ο άντρας της. Λέει ότι το μεσημέρι θα πάει σε μια ταβέρνα με τους φίλους του. Έτσι η Ελένη δε μαγειρεύει και δεν ετοιμάζει το τραπέζι.

		Ναι	Όχι
	Η Ελένη κάθε μέρα φεύγει για τη δουλειά της πριν από τα παιδιά της και τον άντρα της. *-παράδειγμα*	+	
1	Το μεσημέρι η Ελένη γυρίζει στο σπίτι πρώτη.		
2	Ο γιος της Ελένης σήμερα θα είναι στο σπίτι μιας φίλης του.		
3	Ο γιος της Ελένης έχει ένα σκύλο.		
4	Η κόρη της Ελένης σπουδάζει στο πανεπιστήμιο.		
5	Η κόρη της Ελένης θα είναι από το πρωί ως το βράδυ στο πανεπιστήμιο.		
6	Η κόρη της Ελένης θα είναι στο σπίτι το βράδυ.		
7	Ο πατέρας του Γιώργου είναι αρχιτέκτονας.		
8	Ο Κώστας θα είναι στην ταβέρνα «Νεφέλη» μόνος του.		
9	Η Ελένη σήμερα δε μαγειρεύει και δεν ετοιμάζει το τραπέζι για την οικογένειά της.		
10	Η Ελένη έχει πολλές δουλειές σήμερα.		

ΙΒ *Γράψτε τι κάνετε τα Σαββατοκύριακα.*

Μήνες και εποχές

επίθετα σε: **-ος, -η, -ο / -ος, -α, -ο / -ος, -ια** (-η), **-ο**

οι μήνες του χρόνου

Τι καιρό κάνει...; –Κάνει καλό καιρό / ψύχρα.
–Έχει δροσιά/υγρασία, συννεφιά.

Πόσες του μηνός / Τι ημερομηνία έχουμε σήμερα;
–Σήμερα έχουμε/είναι...

Πότε γεννήθηκες; –Γεννήθηκα... Πότε είναι τα γενέθλιά σου;
–Τα γενέθλιά μου είναι...

Πόσω χρονών είσαι; –Είμαι...

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα επίθετα που είναι στην παρένθεση.*

Παράδειγμα: Η τάξη είναι ___ζεστή___. (ζεστός)

1 Η μητέρα μου είναι ________ και ________ γυναίκα. (νέος, γλυκός)
2 Έχω από τη γιαγιά μου ________, ________, ________ καρέκλες, όμως δεν είναι πολύ ________. (3, παλιός, ωραίος, στερεός)
3 Εδώ η θάλασσα είναι ________. (ρηχός)
4 Τα λεωφορεία που πηγαίνουν στην Αθήνα δεν παίρνουν ________ επιβάτες. (όρθιος)
5 Γιατί είναι τόσο ________ αυτά τα παπούτσια; –Γιατί είναι ιταλικά. (ακριβός)
6 Πάλι ________ βάφεις τους τοίχους του δωματίου σου; –Ναι, γιατί μου αρέσει αυτό το χρώμα. (γκρίζος)
7 Η κόρη μου έχει ________ ________ μαλλιά. (σκούρος, καστανός)
8 Το τρίτο πρόγραμμα στο ραδιόφωνο έχει και ________ και ________ μουσική. (μοντέρνος, κλασικός)
9 ________ παιδιά κλαίνε, όταν μένουν ________. (μικρός, νηστικός)
10 Σήμερα από το πρωί πέφτει μια ________ βροχή. (ελαφρός)
11 Βλέπει συχνά ________ του φίλους. (παλιός)
12 Τα ξαδέλφια μου έχουν ________ γονείς. (νέος)
13 Το λεξιλόγιό της είναι ________. (φτωχός)
14 Αυτή τη στιγμή ο ελεγκτής βλέπει τα εισιτήρια ________ επιβατών. (όρθιος)
15 ________ ρούχα από το εξωτερικό είναι πιο ________. (έτοιμος, ακριβός)
16 Η τάξη μας έχει ________ ________ παράθυρα. (4, ψηλός)
17 Δε μένω στην πόλη ________ μήνες. (καλοκαιρινός)
18 Είμαστε ________ ότι αυτό που λες είναι και ________ και ________. (σίγουρος, δίκαιος, σωστός)
19 Είναι νέος, αλλά έχει από τώρα ________ μαλλιά. (αραιός)
20 Τα προβλήματα ________ χωρών είναι πολλά. (φτωχός)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά γράφοντας με λέξεις τα αριθμητικά (απόλυτα ή τακτικά) που είναι στην παρένθεση.*

Παράδειγμα: Βλέπω το Γιώργο κάθε ___τρεις___ ___τέσσερις___ μέρες. (3, 4)

1 Ο Χρίστος είναι πατέρας ________ παιδιών. (3)
2 Ο αδελφός του είναι για ________ χρονιά στην Αγγλία. Σπουδάζει μηχανικός. (4)
3 Το φως ________ πατώματος δεν ανάβει. (6)
4 Μένει στη Θεσσαλονίκη από ________ χρονών. (14)
5 Είναι ________ φορά που χιονίζει φέτος. (2)
6 ________ από τους ________ φοιτητές της τάξης μας είναι κοπέλες. (13, 24)
7 ________ είναι το μισό ________. (5, 10)
8 Ο γιος της κλείνει ________ τον άλλο μήνα. (21)
9 Παίρνει λεφτά κάθε ________ του μηνός. (1)
10 Ο Άρης και η Αφροδίτη είναι παντρεμένοι ________ ή ________ μήνες. (3, 4)

Γ *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των λέξεων που είναι στην παρένθεση.*

Παράδειγμα: Το αυτοκίνητό του είναι ___παλιό___. (παλιός, παλιά, παλιό)

1 Πολλά μικρά παιδιά έχουν ________. (αραιών δοντιών, αραιά δόντια, αραιό δόντι)

2 Η Άννα και η Κατερίνα κάνουν δίαιτα και είναι _______________ από χθες. (νηστικούς, νηστικές, νηστικιά)
3 Η Μαριάννα ξέρει _______________ χορούς. (μοντέρνες, μοντέρνα, μοντέρνους)
4 Οι ελπίδες σου είναι _______________. (μάταιες, μάταια, μάταιη)
5 Είναι _______________ άνθρωπος. (δίκαιος, του δίκαιου, το δίκαιο)
6 Στο σπίτι του έχει _______________ πίνακες. (παλιοί, παλιών, παλιούς)
7 Στους αρρώστους συνήθως δίνουμε _______________ φαγητό. (ελαφρό, ελαφρά, ελαφριά)
8 Έχω ακόμα _______________ _______________ στα ελληνικά. (φτωχό λεξιλόγιο, φτωχού λεξιλογίου, φτωχά λεξιλόγια)
9 Πόσους _______________ παίρνει το λεωφορείο; –52. (όρθιοι, όρθιους, όρθιες)
10 Βάφει τα μαλλιά της _______________. (ξανθιά, ξανθά, ξανθό)
11 Οι καρέκλες του μπαλκονιού σου δεν είναι _______________. (μαλακιάς, μαλακές, μαλακά)
12 Η Δήμητρα είναι _______________ ότι αυτή η ιστορία είναι αληθινή. (βέβαια, βέβαιο, βέβαιη)

Δ Να βρείτε τη σωστή συνέχεια των λέξεων ή των προτάσεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα και να βάλετε έναν κύκλο (◯).

1 **Το χειμώνα**
α κάνει ζέστη.
β έχει δροσιά.
γ κάνει κρύο.

2 **Την άνοιξη**
α κάνει παγωνιά.
β κάνει καλό καιρό.
γ χιονίζει.

3 **Το καλοκαίρι**
α ο ήλιος λάμπει.
β κάνει ψύχρα.
γ έχει συννεφιά.

4 **Το φθινόπωρο**
α είναι η εποχή των λουλουδιών.
β τα φύλλα των δέντρων πέφτουν.
γ είναι η αρχή του καλοκαιριού.

5 **Την Πρωτοχρονιά λέμε**
α καλό έτος.
β καλά χρόνια.
γ καλή χρονιά.

6 **Τουρτουρίζω**
α από τη ζέστη.
β από θυμό.
γ από το κρύο.

7 **Ο Δεκέμβριος**
α είναι ανοιξιάτικος μήνας.
β είναι ο τελευταίος μήνας του χρόνου.
γ έχει 30 μέρες.

8 **Είμαι μούσκεμα**
α από τη βροχή.
β από το κρύο.
γ από την ψύχρα.

9 Τα γενέθλιά μου ήταν
- α στις 9 Σεπτεμβρίου.
- β στις 9 Σεπτεμβρίου 1978.
- γ πριν από 20 χρόνια.

10 Πρωτοχρονιά είναι
- α στην πρώτη Ιανουαρίου.
- β την πρώτη Ιανουαρίου.
- γ στη μία Ιανουαρίου.

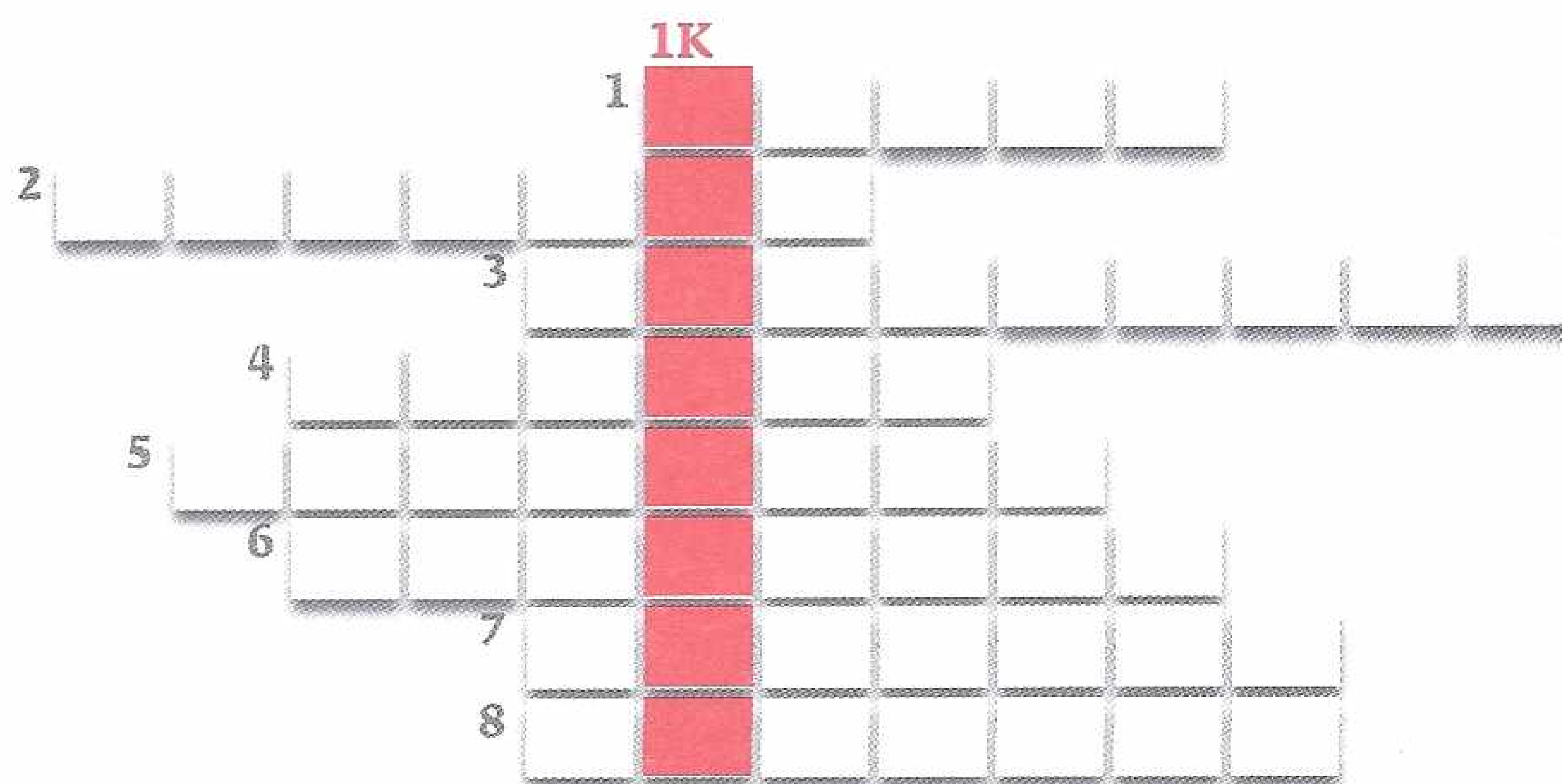
Ε *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.*

1	Πηγαίνουμε στη θάλασσα,	α	πέφτουν τα φύλλα των δέντρων.
2	Όταν χιονίζει	β	όταν βρέχει.
3	Το φθινόπωρο όταν φυσά	γ	έχουν γαλανά μάτια.
4	Ο κήπος μας έχει	δ	παίζουμε χιονοπόλεμο.
5	Οι μέρες είναι μικρές	ε	στις περασμένες εξετάσεις.
6	Παίρνω την ομπρέλα μου,	στ	αστράφτει και βροντά.
7	Όταν βρέχει, πολλές φορές	ζ	το χειμώνα.
8	Τα έκανε μούσκεμα	η	γιατί κάνει πολλή ζέστη.
9	Συνήθως οι ξανθοί	θ	τον περασμένο Μάρτιο;
10	Πού ήσουν	ι	ωραία λουλούδια την άνοιξη.

ΣΤ *Να δώσετε την κατάλληλη λέξη.*

1. Όταν ο Φεβρουάριος έχει 29 μέρες, το έτος είναι ______
2. Δεκαπέντε μέρες είναι ένα ______
3. Αρχίζει μετά το βράδυ: ______
4. Η πρώτη μέρα του μήνα: ______
5. Φως στον ουρανό όταν βρέχει: ______
6. Δείχνει τις μέρες και τους μήνες του χρόνου: ______
7. Έξω έχει αέρα: ______
8. Αυτό που έχει πολλή ζάχαρη είναι ______
9. Έχει λίγα λεφτά: ______
10. Έχει καλούς τρόπους: ______

Ζ *Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οριζόντια: **1** Ο τελευταίος μήνας της άνοιξης. **2** Είναι σίγουρος γι' αυτά που λέει. **3** Αυτή έχει καλούς τρόπους. **4** Ούτε κρύο ούτε ζέστη. **5** Ο χρόνος που έχει 366 μέρες. **6** Γιορτάζω τη μέρα που γεννήθηκα. **7** Παίρνω μαζί μου όταν βρέχει. **8** Όταν χιονίζει και φυσά, κάνει...

Η Να κάνετε ερωτήσεις και να δώσετε απαντήσεις ο ένας στον άλλο για:

α τους μήνες του χρόνου -*παράδειγμα:* Πότε / Ποιο μήνα είναι τα Χριστούγεννα;
β τις εποχές τους χρόνου -*παράδειγμα:* Πότε / Ποια εποχή πάμε διακοπές;
γ τι καιρό κάνει...;
δ Πότε γεννήθηκες; τη μέρα, το μήνα, την ημερομηνία
ε Πόσων χρονών είσαι;

Θ Σχηματίστε ομάδες. Η κάθε ομάδα «δίνει» ένα επίθετο στους άλλους συμμαθητές της.

Παράδειγμα: Ο Τζον είναι καλός, η Άννα είναι ωραία κτλ.

Ι Πείτε ο καθένας τι καιρό κάνει στην πατρίδα σας κάθε εποχή του χρόνου.

*ΙΑ Θα ακούσετε ένα διάλογο ανάμεσα σε έναν υπάλληλο του Δήμου και σε μια κυρία. Καθώς ακούτε το διάλογο, γράφετε δίπλα σε κάθε όνομα και κάτω από τους τίτλους πληροφορίες για τον καθένα, όπως στο παράδειγμα. Πρέπει να συμπληρώσετε όλα τα κουτάκια (**20**).*

	ημερομηνία γέννησης	**επάγγελμα ασχολία**	**παντρεμένος/η ελεύθερος/η**	**τόπος διαμονής**
Αντωνία	10/1/1962	οικιακά	παντρεμένη	Νεάπολη Θεσσαλονίκης
Γεώργιος				
Πέτρος				
Παύλος				
Στέφανος				
Άννα				

ΙΒ Να διαβάσετε τι έγραψαν τρεις Έλληνες για το μέρος που γεννήθηκαν. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με τα κείμενα, όπως στο παράδειγμα. ***Προσέξτε,*** *υπάρχουν πέντε επιπλέον προτάσεις.*

Γιώργος

Γεννήθηκα στη Μύκονο, ένα νησί των Κυκλάδων. Είναι γνωστή για τους ανεμόμυλούς της και τα πολλά μπαράκια της. Τα άσπρα σπιτάκια της μαζί με το γαλάζιο χρώμα της θάλασσας της δίνουν μια ξεχωριστή ομορφιά. Έχει στενούς δρόμους, γραφικές ταβέρνες και πολλά μαγαζιά. Εδώ έρχονται τουρίστες από όλο τον κόσμο, σχεδόν από την αρχή της άνοιξης ως και το φθινόπωρο, για την ωραία θάλασσα, τις καθαρές παραλίες και κυρίως για τη νυχτερινή ζωή της. Ο καιρός το καλοκαίρι είναι ευχάριστος. Τη μέρα βέβαια έχει αρκετή ζέστη, αλλά συνήθως φυσάει ο θαλασσινός αέρας και μας δροσίζει. Το χειμώνα ο καιρός δεν είναι πολύ καλός, όμως δεν κάνει πολύ κρύο, αλλά φυσούν δυνατοί άνεμοι και έχει αρκετή υγρασία.

Νίκος

Είμαι από τα Ιωάννινα, την πρωτεύουσα της Ηπείρου. Η πόλη μου είναι δίπλα σε μια λίμνη. Έχει όμορφα παλιά σπίτια. Την άνοιξη είναι πολύ όμορφα εδώ. Το χειμώνα, βέβαια, δεν είναι πολύ ευχάριστα, γιατί κάνει κρύο, χιονίζει, βρέχει, έχει πολλή υγρασία και γενικά άσχημο καιρό. Πολλές φορές έχει τόση παγωνιά που παγώνει και η λίμνη.

Πέτρος

Γεννήθηκα στη Λάρισα της Θεσσαλίας, αλλά μένω εδώ και πολλά χρόνια στην Αθήνα. Όμως πάντα θυμάμαι τα καλοκαίρια στη Θεσσαλία. Δεν είμαι βέβαιος, αν ξέρετε τι κλίμα έχει. Φοβερή ζέστη, καύσωνα το καλοκαίρι! Τον Ιούλιο και τον Αύγουστο οι κάτοικοι δε βγαίνουν από τα σπίτια τους τις μεσημεριανές ώρες από την πολλή ζέστη. Οι πιο πολλοί πηγαίνουν στα γύρω βουνά ή στο Πήλιο για λίγη δροσιά. Το φθινόπωρο και το χειμώνα έχει πολλές βροχές. Δεν κάνει πολύ κρύο, αλλά έχει υγρασία και ομίχλη τις πιο πολλές μέρες.

Ο Γιώργος είναι από ένα νησί των Κυκλάδων. *-παράδειγμα* +

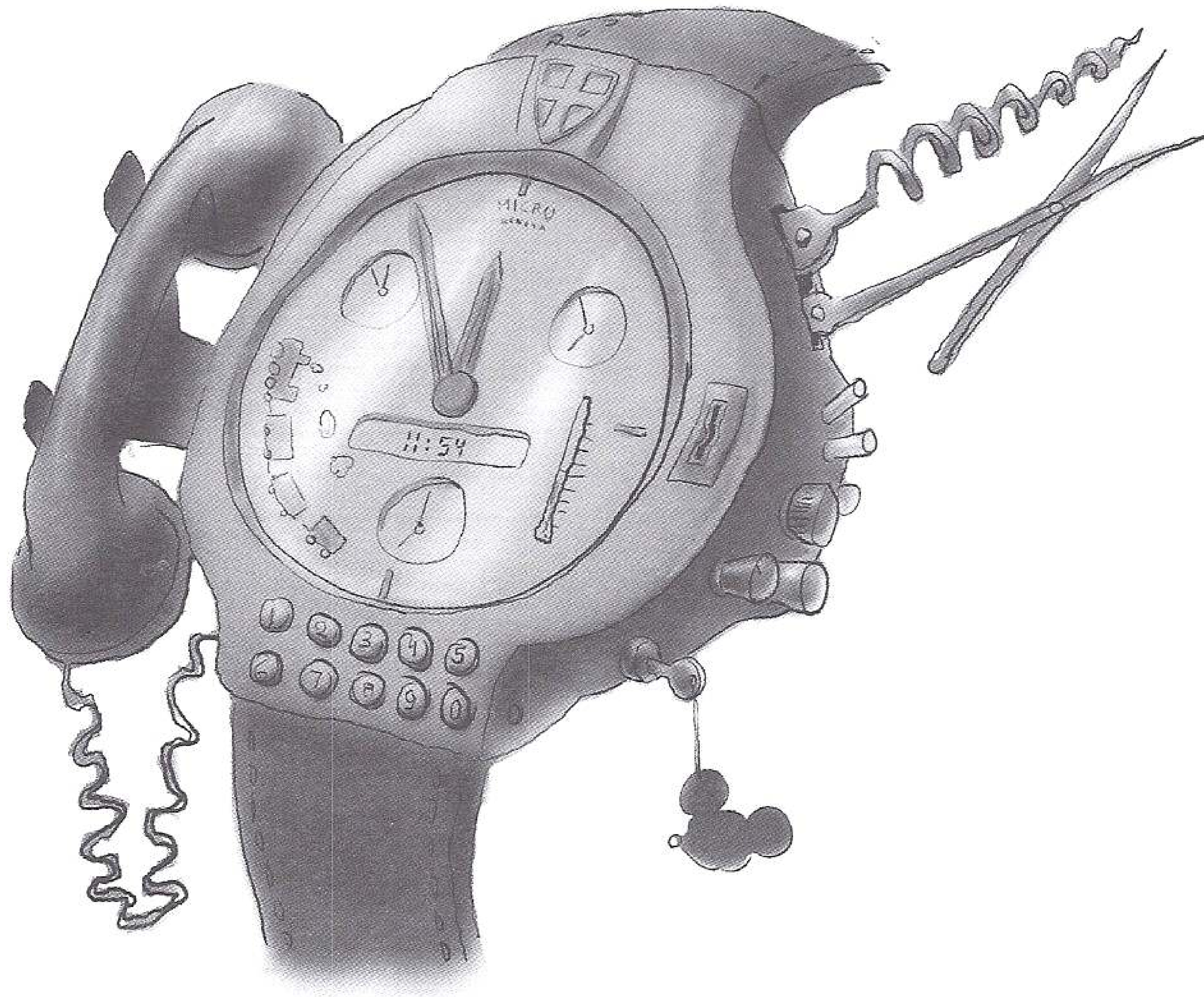
1 Η Λάρισα έχει γαλάζια θάλασσα και ωραίες παραλίες.
2 Τα Ιωάννινα είναι η πρωτεύουσα της Ηπείρου.
3 Η Μύκονος έχει άσπρα σπίτια και πολλές ταβέρνες.
4 Πολλοί κάτοικοι της Λάρισας τα καλοκαίρια πηγαίνουν στις γύρω περιοχές για δροσιά.
5 Η Λάρισα έχει πολύ κρύο και χιόνια το χειμώνα.
6 Στη Μύκονο διασκεδάζουν πολύ τα βράδια.
7 Η Μύκονος έχει μεγάλους δρόμους και μεγάλες λεωφόρους.
8 Η Μύκονος έχει ωραίες παραλίες.
9 Η λίμνη των Ιωαννίνων είναι μακριά από την πόλη.
10 Στη Μύκονο το καλοκαίρι φυσάει κι έτσι δεν έχει υπερβολική ζέστη.
11 Στα Ιωάννινα έχει άσχημο καιρό το χειμώνα.
12 Στη Λάρισα το καλοκαίρι έχει υπερβολική ζέστη.
13 Τα σπίτια στα Ιωάννινα είναι παλιά, παραδοσιακά.
14 Ο Πέτρος μένει πολλά χρόνια στη Λάρισα.
15 Στη Θεσσαλία βρέχει πολύ το φθινόπωρο.

ΙΓ *Να γράψετε πώς περνάτε τις διακοπές σας το καλοκαίρι.*

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

9ο ΜΑΘΗΜΑ

Η ώρα

η ώρα

χρονικές εκφράσεις

σε λίγο, μέρα παρά μέρα, κατά τη μία...

σχηματισμός επιθέτων από ουσιαστικά και επιρρήματα που δείχνουν χρόνο

πρωί > πρωινός

το ρήμα τρώω

τρώω, τρως, τρώει, τρώμε, τρώτε, τρώνε

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με το οριστικό άρθρο.*

1 Αύριο το μάθημα αρχίζει σε ________ δύο.
2 Πέρσι ________ Νοέμβριο ήμουν στο Λονδίνο για ένα σεμινάριο.
3 ________ πρώτη Ιουνίου έχω τα γενέθλιά μου.
4 Δε θα είμαι στη Θεσσαλονίκη ________ τελευταία βδομάδα του μήνα.
5 Του χρόνου ________ άνοιξη θα είμαι κοντά σας.
6 ________ Κυριακές ________ πρωί διαβάζω εφημερίδα με ________ ώρες.
7 Έλα κατά ________ έξι να πάμε μαζί στο θέατρο.
8 Το επόμενο διαγώνισμα θα είναι πριν από ________ 3 Ιουνίου.
9 Δεν προσέχει ________ ώρα του μαθήματος.
10 Μπορείς να είσαι εδώ σε ________ μία ακριβώς; –Όχι, πιο καλά σε ________ μιάμιση.

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος* ***τρώω****.*

1 Πόσες φορές την ημέρα ________________; –Τρεις.
2 Δεν ________________ ποτέ το φαγητό μου κρύο.
3 Το καλοκαίρι ________________ το βραδινό μας στο μπαλκόνι.
4 Πού ________________ τα μεσημέρια; –Στη δουλειά μας.
5 Το νερό της θάλασσας ________________ τους βράχους.
6 Στην Ιαπωνία και στην Κίνα ________________ το ρύζι με ξυλάκια.

Γ *Να βάλετε έναν κύκλο (◯) στη σωστή ερμηνεία των εκφράσεων.*

1 Ώρα σου καλή!
α Καλές δουλειές.
β Καλό ταξίδι.
γ Καλό διάβασμα.

2 Διαβάζω με τις ώρες.
α Διαβάζω λίγο.
β Διαβάζω αρκετά.
γ Διαβάζω πάρα πολλές ώρες.

3 Ο χρόνος είναι χρήμα.
α Έχω χρόνο.
β Ο χρόνος έχει αξία.
γ Έχω λεφτά.

4 Τρώω την ώρα μου.
α Διασκεδάζω πολλές ώρες.
β Περνώ την ώρα μου χωρίς να κάνω τίποτα.
γ Δουλεύω πολύ.

5 Κατά τις επτά.
α Ακριβώς στις επτά.
β Μετά τις επτά.
γ Γύρω στις επτά.

Δ *Να διαλέξετε την απάντηση που ταιριάζει σε κάθε ερώτηση.*

1	Πότε τελειώνουν τα μαθήματα;	α	Πρωινό.
2	Τι ώρα τρώτε το μεσημέρι;	β	Στις 9:00.
3	Πότε έχουμε Πρωτοχρονιά;	γ	Στις τρεις Μαρτίου 1985.
4	Τι ώρα βραδιάζει το καλοκαίρι;	δ	Στη μιάμιση.
5	Πότε γεννήθηκες;	ε	Ο Ιούλιος και ο Αύγουστος.
6	Ποιο χειμωνιάτικο μήνα έχετε διακοπές;	στ	Τη Δευτέρα.
7	Ποιοι καλοκαιρινοί μήνες έχουν 31 μέρες;	ζ	Όχι, πάει 5΄ μπροστά.
8	Πότε λέμε «καλή βδομάδα»;	η	Το Δεκέμβριο.
9	Τι τρώμε κάθε πρωί;	θ	Τέλος Μαΐου.
10	Πάει καλά το ρολόι σου;	ι	Την πρώτη Ιανουαρίου.

Ε *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.*

1	Σ' αφήνω τώρα,	**α**	ανάβει τσιγάρο.
2	Δεν ξέρω τι ώρα είναι,	**β**	όταν μένεις σπίτι; –Διαβάζω, ακούω μουσική...
3	Τρώω μεσημεριανό στις τρεις η ώρα,	**γ**	γιατί σκάω από τη ζέστη.
4	Ο Βάσος μόλις τελειώνει το φαγητό,	**δ**	ότι ο Νίκος λέει ψέματα; –Γιατί τον ξέρω καλά.
5	Σε παρακαλώ, άνοιξε το παράθυρο,	**ε**	γιατί έχω δουλειά σε μισή ώρα.
6	Πώς είσαι τόσο σίγουρος	**στ**	το χειμώνα.
7	Η ώρα δεν περνά γρήγορα,	**ζ**	τι λες.
8	Δεν ξημερώνει νωρίς	**η**	γιατί δουλεύω ως τις δύο.
9	Τι κάνεις τις Κυριακές,	**θ**	γιατί σταμάτησε το ρολόι μου.
10	Δεν καταλαβαίνω	**ι**	όταν περιμένουμε.

ΣΤ *Να συμπληρώσετε το διάλογο.*

Α ______________________________
Β –Θα είμαι στο σπίτι μου ως τις 7:00.
Α ______________________________
Β –Ύστερα θα πάω σε μια φίλη μου.
Α ______________________________
Β –Δύο, δυόμισι ώρες.
Α ______________________________
Β –Όχι, δε θα πάω σπίτι μου. Θα πάω σινεμά στη βραδινή προβολή.

Ζ *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα επίθετα που είναι πάνω από την άσκηση. (Ο αριθμός στην παρένθεση δείχνει πόσες φορές πρέπει να χρησιμοποιήσετε το επίθετο).*

απογευματινός, **αυριανός** (2), **βραδινός**, **καθημερινός**, **πρωινός** (2), **σημερινός**, **χθεσινός**, **φετινός**

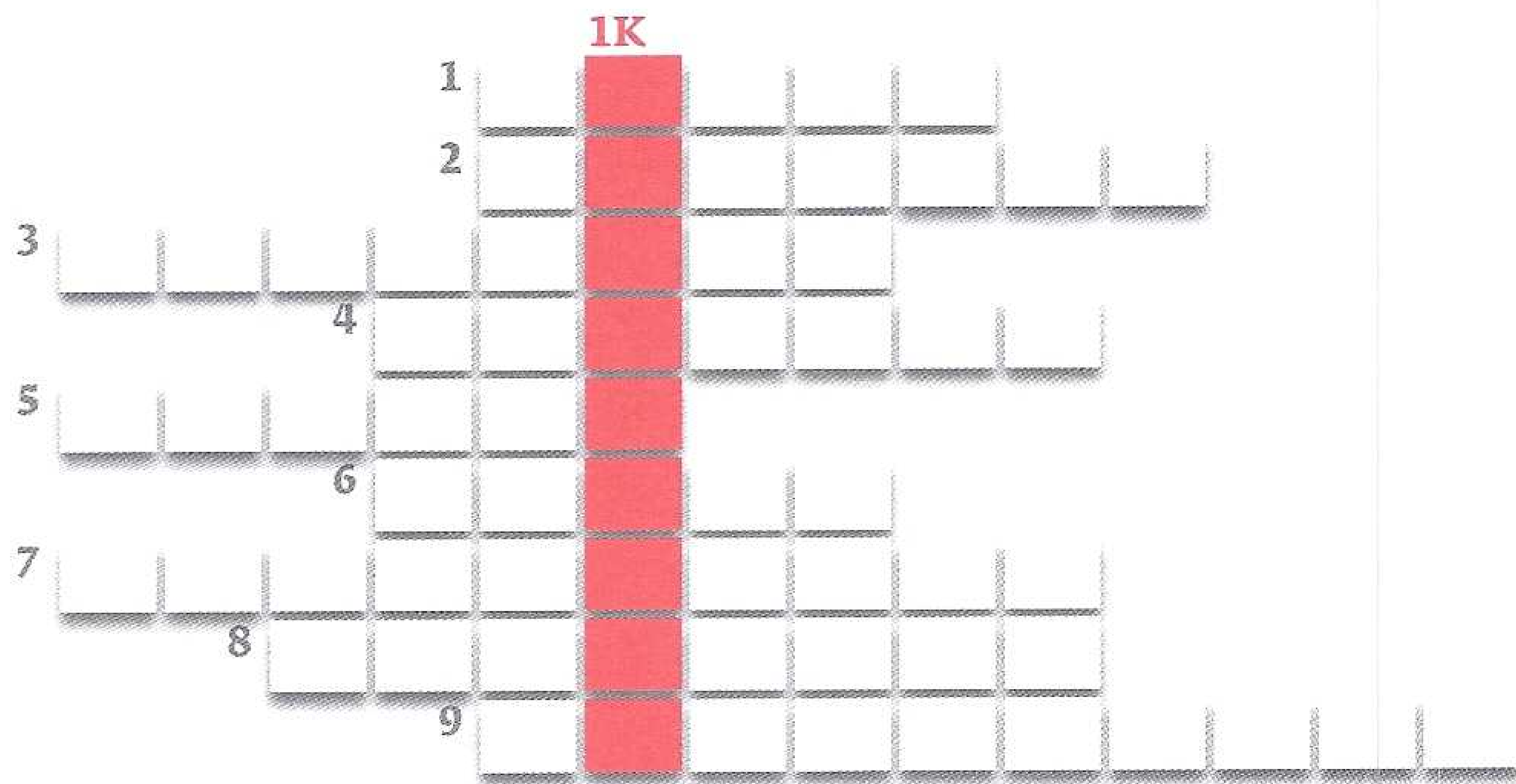
1 ____________________ εφημερίδες βγαίνουν τα ξημερώματα.
2 ____________________ μέρα θα είναι πολύ δύσκολη.
3 Διαβάζω πάντα ____________________ ώρες, γιατί έχει ησυχία.
4 Σε μερικά κανάλια ____________________ πρόγραμμα της τηλεόρασης αρχίζει στις 6 το πρωί.
5 Λένε πως ____________________ καλοκαίρι θα είναι πολύ ζεστό.
6 ____________________ νέα ήταν πολύ ευχάριστα.
7 Σε ____________________ πάρτι θα είναι όλοι οι παλιοί μας φίλοι.
8 Σε ____________________ εποχή, πολλοί νέοι ζουν μακριά από την οικογένειά τους.
9 Μου αρέσει να ακούω ____________________ νέα από το ραδιόφωνο.
10 Ξυπνώ πολύ πρωί, κάνω ____________________ μου δουλειές και φεύγω για το γραφείο.

Η *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη από την παρένθεση.*

1 ____________________ τη μέρα παίρνεις λεωφορείο; –Όταν πηγαίνω και όταν γυρίζω από τη δουλειά μου. (πόσο συχνά, πόσες φορές, κάθε πότε)
2 Θα είμαι στο σπίτι μου ______________ τις 6:00 το απόγευμα. Έλα, σε θέλω κάτι. (κατά, γύρω, για)
3 ____________________ χειμώνας είναι πολύ κρύος. (ο περσινός, ο φετινός, του χρόνου)
4 Το τελευταίο γεύμα της μέρας είναι ____________________. (το βραδινό, το νυχτερινό, το απογευματινό)

5 ______________________ έργο ήταν πολύ ωραίο.
(το χθεσινό, το αυριανό, το σημερινό)
6 Μένει στην Ελλάδα ______________________ χρόνο. (ενάμισι, ενάμιση, μιάμιση)
7 Το ρολόι μου λέει πάντα τη σωστή ώρα. Πάει __________________.
(μπροστά, καλά, πίσω)
8 Δεν ξέρω ________________ θα είμαι στην Αθήνα. Σίγουρα, όμως, αυτό το μήνα.
(πώς, τι, πότε)
9 Στον επόμενο τόνο η ώρα θα είναι 4:50. Δηλαδή, θα είναι ______________________
______________. (πέντε και δέκα, πέντε παρά δέκα, τέσσερις παρά πέντε)
10 Τώρα σας αφήνω, γιατί είναι αργά. __________________ σας.
(καλησπέρα, καληνύχτα, καλημέρα)

*Θ Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οριζόντια: **1** Πριν από ένα χρόνο. **2** Η Ασία είναι μία... **3** Πηγαίνω με τα πόδια· κάνω έναν... **4** Σε λίγο καιρό. **5** Νέα γυναίκα. **6** Λέει την ώρα. **7** 3:30 **8** Αυτός που γίνεται σήμερα το βράδυ. **9** Στις πέντε το πρωί είναι...

Ι Να εξηγήσετε τι δηλώνουν χρονικά οι προτάσεις: πρωί, απόγευμα ή βράδυ;

1 Το μάθημα αρχίζει στις 8 π.μ. ______________________
2 Το αεροπλάνο φεύγει στις 5 μ.μ. ______________________
3 Το τρένο φεύγει στις 11 μ.μ. ______________________
4 Η βιβλιοθήκη ανοίγει στις 9 π.μ. ______________________
5 Το μουσείο δε θα είναι ανοιχτό στις 8 μ.μ. ______________________

ΙΑ Να ανταλλάξετε με το διπλανό σας τις εξής πληροφορίες:

Έχεις ρολόι;
Τι ώρα έχεις;
Πάει καλά το ρολόι σου;
Τι ώρα αρχίζει και τι ώρα τελειώνει το μάθημα;
Τι ώρα ξυπνάς κάθε μέρα και τι ώρα ξυπνάς την Κυριακή;
Πόσο συχνά πηγαίνεις σινεμά/βόλτα;

ΙΒ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο σχετικά με τη λειτουργία της αγοράς. Καθώς ακούτε το διάλογο, σημειώνετε στον πίνακα ένα σταυρό (+) κάτω από το* ***σωστό****, δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει το κείμενο, ή κάτω από το* ***λάθος*** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		σωστό	λάθος
	Η αγορά είναι ανοιχτή κάθε μέρα το πρωί εκτός από την Κυριακή. *-παράδειγμα*	+	
1	Οι τράπεζες είναι ανοιχτές την Τρίτη και την Πέμπτη το απόγευμα.		
2	Ιούλιο και Αύγουστο η αγορά είναι ανοιχτή το απόγευμα.		
3	Την Τετάρτη το απόγευμα η αγορά είναι κλειστή.		
4	Την Κυριακή όλα είναι ανοιχτά.		
5	Την Παρασκευή οι τράπεζες κλείνουν πιο νωρίς.		
6	Το καλοκαίρι η αγορά ανοίγει πιο αργά.		
7	Το χειμώνα η αγορά είναι κλειστή το απόγευμα.		
8	Οι τράπεζες δεν κλείνουν όλη τη μέρα.		
9	Στις τέσσερις το απόγευμα ανοίγει η αγορά.		
10	Το Σάββατο το πρωί οι τράπεζες είναι κλειστές.		

ΙΓ *Διαβάστε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από το όνομα και δίπλα στο τι κάνει ο καθένας από την οικογένεια κάθε μέρα.*

Η Σοφία είναι παντρεμένη με τον Απόστολο και έχουν ένα γιο, τον Ανδρέα, που είναι δέκα χρονών. Ο Απόστολος δουλεύει σε ένα γραφείο. Φεύγει νωρίς από το σπίτι, γύρω στις επτά και γυρίζει στις τρεις το απόγευμα. Η Σοφία είναι δημοσιογράφος και δουλεύει σε μία εφημερίδα, μόνο το απόγευμα. Η Σοφία, συνήθως, κάθε πρωί καθαρίζει το σπίτι, πηγαίνει στην αγορά κατά τις δέκα, γυρίζει στο σπίτι ύστερα από καμιά ώρα, κατά τις έντεκα, και μετά μαγειρεύει. Ο Ανδρέας πηγαίνει στο σχολείο κάθε πρωί στις οκτώ και γυρίζει στο σπίτι στις δύο το μεσημέρι. Κατά τις τρεισήμισι τρώνε όλοι μαζί και μετά η Σοφία φεύγει για τη δουλειά της και ο Απόστολος πλένει τα πιάτα. Ο Ανδρέας πηγαίνει στο δωμάτιό του, βλέπει για λίγο τηλεόραση ή παίζει στον υπολογιστή και μετά διαβάζει. Το βράδυ ο Ανδρέας πηγαίνει νωρίς στο κρεβάτι, αλλά η Σοφία και ο Απόστολος κοιμούνται αργά. Η Σοφία διαβάζει και ο Απόστολος βλέπει τηλεόραση.

		Σοφία	Απόστολος	Ανδρέας
	Έχει πολλές δουλειές. *-παράδειγμα*	+		
1	Δουλεύει σε ένα γραφείο.			
2	Καθαρίζει το σπίτι.			
3	Γυρίζει στις τρεις το απόγευμα.			
4	Φεύγει από το σπίτι στις οκτώ το πρωί.			
5	Γυρίζει στο σπίτι στις έντεκα.			
6	Πλένει τα πιάτα.			
7	Γυρίζει στο σπίτι στις δύο το μεσημέρι.			
8	Δουλεύει το απόγευμα.			
9	Βλέπει τηλεόραση.			
10	Διαβάζει βιβλία.			
11	Πάει νωρίς στο κρεβάτι.			
12	Παίζει στον υπολογιστή.			

ΙΔ *Να γράψετε το πρόγραμμα που έχουν κάθε μέρα τα μέλη της οικογένειάς σας.*

10ο ΜΑΘΗΜΑ

Επιστροφή από τις διακοπές

ρήματα α΄ συζυγίας (αόριστος)

-**νω**, -**ζω**, **θω** > -**σα**

-**ζω**, -**κω**, -**γω**, -**χω**, -**σκω**, -**χνω**, -**γγω**, -**γχω**, -**ττω** > -**ξα**

-**πω**, -**βω**, -**φω**, -**πτω** > -**ψα**

-**εύω** > -**εψα**

διάβασ-**α**, διάβασ-**ες**, διάβασ-**ε**, διαβάσ-**αμε**, διαβάσ-**ατε**, διάβασ-**αν**

έ-γραψ-**α**, **έ**-γραψ-**ες**, **έ**-γραψ-**ε**, γράψ-**αμε**, γράψ-**ατε**, **έ**-γραψ-**αν**

αντωνυμίες

ερωτηματικές

τίνος, ποιανού, -ής, -ού / ποιανών

κτητικές

δικός μου, δικιά (δική) μου, δικό μου

τακτικά αριθμητικά

13ος-100ός

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το κατάλληλο ρήμα.*

1 Χθες το βράδυ ____________ τα φώτα και μείναμε τρεις ώρες στο σκοτάδι.
α άρχισαν **β** έσβησαν **γ** έλειψαν

2 Ο Αντώνης ____________ όλους τους φίλους του ότι είχε δίκιο.
α έπαψε **β** κατάλαβε **γ** έπεισε

3 Η Χριστίνα ____________ τις σπουδές της στο εξωτερικό.
α έφτασε **β** ένιωσε **γ** συνέχισε

4 Δήμητρα, ____________ ποτέ σου ταγκό; –Ναι, πολλές φορές.
α φώναξες **β** χόρεψες **γ** κοίταξες

5 Δεν ____________ το ψωμί και αγοράσαμε κι άλλο.
α έκλεισε **β** σκούπισε **γ** έφτασε

6 ____________ λίγο γλυκό και για τον Κώστα, γιατί του αρέσει πολύ.
α Φυλάξαμε **β** Μαγειρέψαμε **γ** Σφίξαμε

7 Πότε ____________ το λύκειο, πέρσι ή πρόπερσι; –Πριν 3 χρόνια.
α κόψατε **β** τελειώσατε **γ** φτάσατε

8 Πριν από δεκαπέντε μέρες ____________ το κάπνισμα.
α άλλαξα **β** έδιωξα **γ** έκοψα

9 Ο καπετάν Μιχάλης ____________ πολύ στη ζωή του, γιατί ήταν ναυτικός.
α έκλεψε **β** ταξίδεψε **γ** μάζεψε

10 Όταν χτύπησα, ____________ τα δόντια μου και δεν έκλαψα.
α έσφιξα **β** στήριξα **γ** έκλεισα

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από τις ασκήσεις στον αόριστο.*

ακούω, αλλάζω, αρχίζω, διώχνω, λάμπω, λύνω, μαζεύω, νιώθω, ξοδεύω, πείθω, σπουδάζω, φτάνω, φτιάχνω, χάνω

1 Πώς το ____________ αυτό το φαγητό; –Όπως το κάνει η μαμά μου.
2 Εσείς ____________ όλες τις ασκήσεις σας; –Όχι ακόμα.
3 ____________ τα πράγματά μας και φύγαμε.
4 Ο παππούς ήρθε στο σπίτι ξαφνικά και όλοι ____________ μεγάλη έκπληξη.
5 Γιατί δεν τον ____________, μόλις ____________ να μιλάει άσχημα; –Τα ____________ και δεν ήξερα τι να κάνω.
6 Δεν ____________ το κρασί για όλους μας και ήπιαμε μπίρα.
7 Ο Νίκος ____________ Καλές Τέχνες στη Φλωρεντία.
8 Μετά τη βροχή ο ήλιος ____________ ξανά.
9 Η μητέρα μου ____________ όλα τα λεφτά της στο ταξίδι που πήγε.
10 Δε με ____________ μ' αυτά που είπες.
11 Πάλι ____________ γνώμη οι φίλοι σου; Δε θα πάτε εκδρομή; –Όχι, θα πάμε.
12 Δεν____________ το τηλέφωνο, γιατί ήμουν στο μπαλκόνι.

Γ *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.*

1	Διάβασα	α	το μαγείρεμα;
2	Μαζέψατε	β	τα παντζούρια, γιατί είχε αέρα.
3	Έλειψες	γ	και μετά πήγα στο σινεμά. -*παράδειγμα*
4	Τελείωσες	δ	ποτέ σου από το μάθημα; –Ποτέ.
5	Έραψα	ε	τα παιδιά τους στην παρέλαση.
6	Στήριξα	στ	τα ρούχα; Βρέχει.
7	Καμάρωσαν	ζ	τη λύση στο πρόβλημά μου.
8	Βρήκα	η	το κουμπί μου.

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των αντωνυμιών που είναι στην παρένθεση.

1 ______________________ τι κάνουν; –Καλά είναι.
(Οι δικοί σου, Τους δικούς σου, Η δική σου)
2 ______________________ είναι αυτές οι βαλίτσες; –Όχι.
(Δικούς σας, Δικά σας, Δικές σας)
3 Εγώ σας είπα τα νέα μου. Τώρα πέστε μου ______________________.
(τις δικές σας, τα δικά σας, το δικό σας)
4 Κάθε άνθρωπος έχει ______________________ δυσκολίες.
(ο δικός του, η δική του, τις δικές του)
5 ______________________ ο γιος δεν ξέρει αγγλικά.
(Η δική μου, Ο δικός μου, Του δικού μου)
6 Φαίνεται νεότερος, αλλά έχει ______________________ ηλικία.
(τη δικιά μου, των δικών μου, τους δικούς μου)
7 Εσείς ξέρετε όλους τους φίλους μου, εγώ όμως δεν ξέρω κανέναν από ______________________. (οι δικοί σας, τους δικούς σας, των δικών σας)
8 Σκέφτομαι τα προβλήματα ______________________ και νιώθω άσχημα που είμαι μακριά τους. (των δικών μου, τους δικούς μου, οι δικοί μου)
9 Παρακαλώ, δώσε μου την ομπρέλα σου, γιατί ______________________ την ξέχασα και βρέχει πολύ. (το δικό μου, η δικιά μου, τη δικιά μου)
10 Είναι ______________________ αυτός ο αναπτήρας; –Ναι.
(δική σου, δικά σου, δικός σου)

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των αριθμητικών που είναι στην παρένθεση.

1 Λείπει ______________________ σελίδα του βιβλίου.
(ο τεσσαρακοστός τρίτος, της τεσσαρακοστής τρίτης, η τεσσαρακοστή τρίτη)
2 Πού πήγες ______________________ Μαρτίου; –Στην παρέλαση.
(η εικοστή πέμπτη, την εικοστή πέμπτη, της εικοστής πέμπτης)
3 Είναι ______________________ φορά που σου λέω να μαζέψεις τα πράγματά σου. Πότε επιτέλους θα το κάνεις; –Τώρα αμέσως.
(η εκατοστή, της εκατοστής, την εκατοστή)
4 Ποιος είναι ______________________ μήνας του χρόνου; –Ο Νοέμβριος.
(η ενδέκατη, ο ενδέκατος, τον ενδέκατο)
5 Η κόρη της είναι στο ______________________ εξάμηνο της ιατρικής.
(δεύτερος, δεύτερη, δεύτερο)
6 Μένω σε ______________________ όροφο. (ο όγδοος, στην όγδοη, στον όγδοο)
7 Γράφω την τρίτη άσκηση ______________________ σελίδας. –Εγώ την τελείωσα.
(της έβδομης, την έβδομη, τις έβδομες)
8 ______________________ μέρες κάθε μήνα έχουμε πολλή δουλειά.
(Οι πρώτες, Των πρώτων, Τις πρώτες)
9 Οι μαθητές ______________________ τάξης θα πάνε στο μουσείο αύριο.
(η πέμπτη, της πέμπτης, την πέμπτη)
10 Οι ασκήσεις ______________________ μαθήματος είναι πολύ δύσκολες.
(του δέκατου ένατου, το δέκατο ένατο, τον δέκατο ένατο)

ΣΤ Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.

1 Σε ποιον αιώνα είμαστε; –Σε ______________________.
2 Όταν ταξιδεύουμε με αυτοκίνητο, λέμε ότι ταξιδεύουμε ______________________.
3 Δεν την ξεσκόνισες καλά αυτή την καρέκλα. Είναι γεμάτη ______________________.
4 Το πρόσωπό της ____________ ____________ ____________, όταν άκουσε τα ευχάριστα νέα.

5 Είναι ωραίο να ταξιδεύεις ______________________, αλλά το εισιτήριο του αεροπλάνου είναι πολύ ακριβό.
6 Οι τρεις φίλοι ήταν πολύ ______________________ από τα αποτελέσματα της δουλειάς τους.
7 Τα χρήματα που ξοδεύω για το λεωφορείο, το τρένο, το αεροπλάνο είναι __________.
8 Ένα πολύ ψηλό κτίριο με πολλά πατώματα το λέμε ______________________.
9 Της Δανάης το σπίτι πάντα ____________ ____________ ____________.
10 Αλήθεια, μόνη σου την ________________ αυτή την ωραία ζακέτα;
–Όχι, την αγόρασα.

Ζ Μιλήστε με το διπλανό σας σχετικά με το τι κάνατε

α χθες
β την προηγούμενη εβδομάδα
γ πέρσι το καλοκαίρι

*Η Δείχνοντας κάποια αντικείμενα που βρίσκονται γύρω σας, ρωτήστε το διπλανό σας αν είναι δικά του, χρησιμοποιώντας την αντωνυμία **τίνος** ή **ποιανού**. Αν κάποια αντικείμενα δεν είναι δικά του, ρωτήστε τον αν ξέρει τίνος είναι.*

Θ Ρωτήστε το διπλανό σας πότε έκανε τελευταία κάτι συγκεκριμένο.

Παράδειγμα: Πότε έφαγες τελευταία; Πότε πήγες σινεμά τελευταία;

Ι Έχοντας μπροστά σας το βιβλίο σας στον πίνακα περιεχομένων ρωτήστε το διπλανό σας ένα συγκεκριμένο μάθημα.

Παράδειγμα: Το 15ο σε ποια σελίδα του βιβλίου βρίσκεται;

Συνεχίστε να κάνετε ερωτήσεις για τα μαθήματα του βιβλίου και λέγοντας σε ποια σελίδα είναι το καθένα.

ΙΑ *Θα ακούσετε ένα διάλογο δύο φορές. Καθώς ακούτε το διάλογο, σημειώνετε στον πίνακα ένα σταυρό (+) κάτω από το* ***σωστό*** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λένε στο διάλογο ή κάτω από το* ***λάθος*** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		σωστό	λάθος
	Ο Κώστας και η Ελένη μιλούν. *-παράδειγμα*	+	
1	Ο Κώστας συνάντησε τη Μαρία στο δρόμο.		
2	Ο Κώστας είναι πολύ κουρασμένος.		
3	Η Ελένη πήγε εκδρομή χθες.		
4	Η Ελένη πήγε στην Αθήνα.		
5	Η Ελένη πήγε με τον αδελφό της και τη γυναίκα του.		
6	Πήγαν με το αυτοκίνητο της Ελένης.		
7	Το αυτοκίνητο της Ελένης είναι μικρό.		
8	Πήγαν εκδρομή το Σάββατο.		
9	Ο αδελφός της Ελένης είχε δουλειά στην Καστοριά.		
10	Γύρισαν την Κυριακή το μεσημέρι.		

ΙΒ *Διαβάστε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από το* ***σωστό*** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει το κείμενο ή κάτω από το* ***λάθος*** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

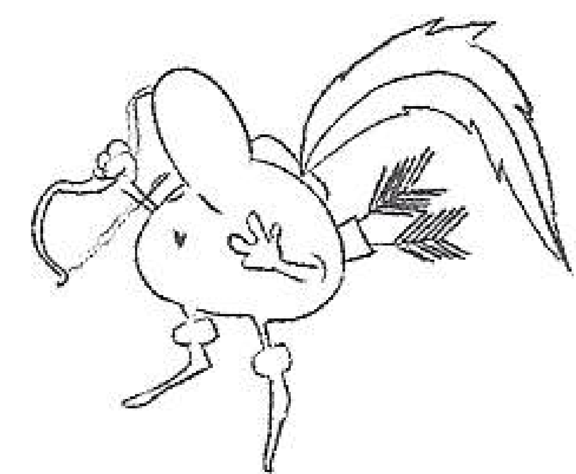
Ο Πέτρος και ο Στέφανος είναι φοιτητές στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. Σπουδάζουν Μαθηματικά. Ο Πέτρος είναι από τη Λάρισα και ο Στέφανος είναι από τη Χαλκιδική. Κάθε χρόνο προγραμματίζουν τις καλοκαιρινές διακοπές τους. Πέρσι το καλοκαίρι ήθελαν να πάνε διακοπές στα νησιά. Όμως, δεν είχαν αρκετά λεφτά για τα εισιτήρια, το ξενοδοχείο και το φαγητό. Έτσι ο Στέφανος κάλεσε τον Πέτρο στη Χαλκιδική να περάσουν λίγες μέρες μαζί. Έμειναν στο σπίτι της γιαγιάς του Στέφανου, που είναι μεγάλο και κοντά στη θάλασσα. Έκαναν πολλά μπάνια και διασκέδασαν πολύ. Πέρασαν πολύ ωραία. Αλλά δυστυχώς οι διακοπές τελείωσαν γρήγορα και επέστρεψαν στη Θεσσαλονίκη, για να διαβάσουν για τις εξετάσεις.

		σωστό	λάθος
	Ο Πέτρος και ο Στέφανος είναι μαθηματικοί. *-παράδειγμα*		+
1	Τα παιδιά πέρσι ήθελαν να πάνε διακοπές στο βουνό.		
2	Ο Πέτρος είναι από τη Θεσσαλονίκη.		
3	Ο Στέφανος είναι από τη Χαλκιδική.		
4	Ο Πέτρος κάλεσε το Στέφανο.		
5	Πέρσι ήθελαν να πάνε διακοπές στο εξωτερικό.		
6	Τα παιδιά πέρσι κέρδισαν πολλά λεφτά από τη δουλειά τους.		
7	Τα παιδιά πήγαν στη Χαλκιδική.		
8	Έμειναν σε ξενοδοχείο.		
9	Δεν πέρασαν καθόλου καλά.		
10	Έκαναν πολλά μπάνια.		
11	Τα παιδιά επέστρεψαν στη Θεσσαλονίκη για να δουλέψουν.		

ΙΓ *Μόλις γυρίσατε από ένα ταξίδι στο εξωτερικό. Στέλνετε ένα e-mail στο φίλο σας και του γράφετε πού πήγατε, με ποιους πήγατε, πού μείνατε και ό,τι άλλο νομίζετε.*

11ο ΜΑΘΗΜΑ

Γράμμα σε ένα φίλο

προσωπικές αντωνυμίες (στην αιτιατική – άμεσο αντικείμενο)
με, σε, τον, τη(ν), το, μας, σας, τους, τις, τα
εμένα, εσένα, αυτόν, αυτή(ν), αυτό,
εμάς, εσάς, αυτούς, αυτές, αυτά

Α Να διαλέξετε την κατάλληλη αντωνυμία και να τη γράψετε στη σωστή θέση μέσα στην πρόταση.

1 Ξεσκόνισα τα έπιπλα πριν από μια ώρα, αλλά πάλι σκόνη έχουν.
α τον **β** με **γ** τα **δ** την **ε** σε **στ** το

2 Πηγαίνω στο σπίτι, γιατί θέλει η μητέρα μου.
α τους **β** τις **γ** τα **δ** με **ε** σε **στ** τον

3 Βλέπει σαν φίλους της.
α εγώ **β** μας **γ** τον **δ** εσένα **ε** τις **στ** αυτά

4 Έτρεξε γρήγορα, αλλά δεν έφτασε.
α εσύ **β** εμάς **γ** τις **δ** αυτούς **ε** αυτές **στ** εμείς

5 Ξέρω ότι αυτή η κυρία και το παιδί της μένουν εδώ, γιατί βλέπω κάθε μέρα.
α εμένα **β** εσάς **γ** αυτή **δ** τους **ε** τις **στ** τα

6 Χτίζουν αυτή τη γέφυρα εδώ και δύο χρόνια, αλλά ακόμα δεν τελείωσαν.
α με **β** εσάς **γ** την **δ** αυτή **ε** εμένα **στ** αυτό

7 Πήγε σ' ένα ψυχολόγο που βοήθησε πολύ.
α με **β** σε **γ** εσείς **δ** σου **ε** εσένα **στ** τον

8 Τα καημένα τα παιδιά τρόμαξες πολύ μ' αυτά που είπες.
α αυτόν **β** την **γ** τα **δ** εσάς **ε** με **στ** τις

9 Γιατί μιλάτε τόσο γρήγορα; Δεν καταλαβαίνω.
α εσύ **β** την **γ** αυτά **δ** σας **ε** τους **στ** του

10 Λένε ότι έστειλαν το γράμμα συστημένο, αλλά δεν πιστεύω.
α τον **β** εσύ **γ** εμείς **δ** την **ε** τις **στ** εμένα

Β Να συμπληρώσετε τα κενά με τις αντωνυμίες που είναι στην παρένθεση.

1 Είναι ξένοι και δεν _________ καταλαβαίνω όταν μιλούν, γιατί δεν ξέρω τη γλώσσα _________. (αυτοί, αυτοί)

2 _________ ο Δημήτρης _________ κάλεσε στο πάρτι _________, αλλά τη φίλη μου δεν _________ κάλεσε, γιατί δεν _________ ξέρει καλά. (εγώ, εγώ, αυτός, αυτή, αυτή)

3 Οι τοίχοι του δωματίου _________ ήταν πολύ βρόμικοι, γι' αυτό _________ έβαψε. (αυτή, αυτοί)

4 _________ _________ είδα στο γήπεδο, όμως _________ δε _________ πρόσεξαν, γιατί ήταν αρκετά μακριά. (εγώ, αυτοί, αυτοί, εγώ)

5 Οι γείτονές _________ γυρίζουν πολύ αργά το βράδυ. _________ ακούω, όταν μπαίνουν στο σπίτι _________. (εγώ, αυτοί, αυτοί)

6 Αυτά τα γραμματόσημα _________ μάζεψε ο αδελφός _________, όταν ήταν μικρός και ακόμη _________ φυλάγει. (αυτά, εγώ, αυτά)

7 Όταν ήταν άρρωστη _________ φρόντισε ο άντρας _________ πολύ. (αυτή, αυτή)

8 Κάπου _________ ξέρω _________, αλλά δε θυμάμαι πού _________ γνώρισα. (εσύ, εσύ, εσύ)

9 Ο Νίκος κι _________ ήμασταν στο αμφιθέατρο χθες. –Ήσουν κι _________; _________ _________ είδα. _________ πού ήσουν; (εγώ, εσύ, αυτός, αυτός, εσύ)

10 Θα πας στο γάμο τους; _________ δε _________ κάλεσαν. (εμείς, εμείς)

Γ Να βάλετε τις προτάσεις στη σωστή σειρά, ώστε να έχετε μια ιστορία με ολοκληρωμένο νόημα.

___ Την άνοιξη και το καλοκαίρι τρώνε το πρωινό, ακόμη και το βραδινό στον κήπο τους.
___ Έχει όμορφα λουλούδια και αρκετά δέντρα.
___ Υπάρχει ένας ωραίος κήπος γύρω από το σπίτι.
___ Ο Στέλιος και η Ειρήνη έχουν ένα σπίτι έξω από την πόλη.
___ Και οι δυο τους τον αγαπούν πολύ.
___ Τον ποτίζουν και τον φροντίζουν κάθε φορά που έχουν λίγη ελεύθερη ώρα.

Δ Να βάλετε έναν κύκλο (◯) στη σωστή ερμηνεία των προτάσεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα.

1 **αυτός που στέλνει ένα γράμμα είναι**
- **α** ο παραλήπτης
- **β** ο αποστολέας
- **γ** ο ταχυδρομικός διανομέας

2 **είμαι στην Ελλάδα εδώ και ένα μήνα**
- **α** είμαι στην Ελλάδα για ένα μήνα
- **β** θα είμαι στην Ελλάδα για ένα μήνα
- **γ** έφτασα στην Ελλάδα πριν από ένα μήνα

3 **έχω κάποιον στο νου μου**
- **α** τον σκέφτομαι
- **β** τον καταλαβαίνω
- **γ** τον προσέχω

4 **αυτός που πηγαίνει τα γράμματα στα σπίτια**
- **α** ο ελεγκτής
- **β** ο ταχυδρόμος
- **γ** ο ταμίας

5 **επείγον γράμμα είναι το γράμμα που πηγαίνει**
- **α** γρήγορα στον παραλήπτη του
- **β** γρήγορα στον αποστολέα του
- **γ** γρήγορα με τον ταχυδρόμο

6 **φιλικά**
- **α** με φιλία
- **β** με σεβασμό
- **γ** με εκτίμηση

7 **έχε το νου σου**
- **α** άκουσε
- **β** πρόσεχε
- **γ** δες κάτι

8 **επιθυμώ κάτι**
- **α** θέλω κάτι πολύ
- **β** ξέρω κάτι
- **γ** εύχομαι κάτι

Ε *Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη από τον πίνακα των παραγώγων.*

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή
αγαπώ	η αγάπη	αγαπητός,-ή,-ό αγαπημένος,-η,-ο
νοσταλγώ	η νοσταλγία	νοσταλγικός,-ή,-ό
προσέχω	η προσοχή	προσεκτικός,-ή,-ό
σέβομαι	ο σεβασμός	σεβαστός,-ή,-ό
ταχυδρομώ	το ταχυδρομείο ο ταχυδρόμος	ταχυδρομικός,-ή,-ό
φιλώ	ο φίλος, η φίλη, η φιλία, το φιλί	φιλικός,-ή,-ό

1 Την περασμένη βδομάδα πήρα μια ____________________ επιταγή από τον πατέρα μου.
2 Τόσα χρόνια ζει στην Ελλάδα, αλλά ακόμα ____________________ την πατρίδα του.
3 Άλλη φορά να είσαι πιο ____________________, όταν πλένεις τα πιάτα. Δεν είναι καλά πλυμένα.
4 ________________ παρακαλώ! Η πτήση 112 για το Λονδίνο αναχωρεί σε δέκα λεπτά.
5 Δυνατή ____________________ ενώνει αυτούς τους δύο ανθρώπους.
6 ____________________ μου πατέρα, σε χαιρετώ.
7 Κάθε φορά που έχω δυσκολίες, ____________________ μου με βοηθούν.
8 Το κεντρικό ____________________ είναι στην οδό Αριστοτέλους.
9 Τα τραγούδια που φέρνουν στο νου μας μια περασμένη εποχή τα λέμε ____________________.
10 ____________________ πολύ όταν οδηγείς, γιατί μετά τη βροχή ο δρόμος είναι επικίνδυνος.

ΣΤ *Σημειώστε κάτω από κάθε στήλη λέξεις που έχουν σχέση με την υπογραμμισμένη λέξη.*

ταχυδρομείο	σχολείο	σπίτι
________________	________________	________________
________________	________________	________________
________________	________________	________________
________________	________________	________________
________________	________________	________________

Ζ *Έχετε μπροστά σας την απάντηση του Δημήτρη στο γράμμα της Ματίνας. Διαβάστε την προσεκτικά και ύστερα γράψτε το γράμμα της Ματίνας.*

Θεσσαλονίκη, 19 Ιανουαρίου 20 . .

Αγαπητή μου Ματίνα,

Σου απαντώ αμέσως στο γράμμα σου και το στέλνω ως «επείγον», έτσι θα έχεις γρήγορα τις πληροφορίες που ζητάς.
Ο Άγγελος και η Κατερίνα έρχονται αεροπορικώς στο Παρίσι την επόμενη εβδομάδα, την Πέμπτη. Θα έχουν μαζί τους όλα τα πράγματα που ζητάς, τη μεγάλη μαύρη τσάντα σου, τα βιβλία σου, που είναι πολλά, και το καφέ παλτό σου.
Θα είναι εκεί το μεσημέρι στις 3:30. Εσύ να είσαι πιο νωρίς στο αεροδρόμιο με το αυτοκίνητό σου, γιατί δεν ξέρουν καθόλου το Παρίσι και έχουν και τα πράγματά σου.
Επίσης, σου στέλνω με επιταγή τα χρήματα που χρειάζεσαι. Νομίζω ότι είναι αρκετ' γιατί έρχομαι στο Παρίσι σε 15 μέρες. Ως τότε πολλά φιλιά.

Δημήτρης

Η *Θα ακούσετε δύο φορές έναν τηλεφωνικό διάλογο ανάμεσα σε δύο φίλους, τη Μαίρη και το Σταύρο. Καθώς ακούτε το διάλογο, σημειώστε έναν κύκλο (◯), δίπλα στη σωστή απάντηση, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα:
α Η Μαίρη πήρε τηλέφωνο στο Σταύρο.
(β) Ο Σταύρος πήρε τηλέφωνο στη Μαίρη.
γ Ένας φίλος πήρε τηλέφωνο στη Μαίρη.

1
α Το τηλεφώνημα έγινε το μεσημέρι.
β Το τηλεφώνημα έγινε στις δύο.
γ Το τηλεφώνημα έγινε πριν από μία ώρα.

2
α Η Μαίρη πήγε στην τράπεζα.
β Ο Σταύρος πήγε στο ταχυδρομείο.
γ Η Μαίρη πήγε στο ταχυδρομείο.

3
α Το ταχυδρομείο είχε λίγο κόσμο.
β Η τράπεζα είχε λίγο κόσμο.
γ Η τράπεζα είχε πολύ κόσμο.

4
α Στην τράπεζα η Μαίρη πλήρωσε το τηλέφωνο.
β Στο ταχυδρομείο ο Σταύρος πλήρωσε το ηλεκτρικό.
γ Στην τράπεζα ο Σταύρος πήγε για μια επιταγή.

5
α Η Μαίρη και ο Σταύρος πλήρωσαν το νοίκι τους.
β Η Μαίρη πλήρωσε το νοίκι της.
γ Ο Σταύρος πλήρωσε το νοίκι του.

6
α Η Μαίρη γύρισε σπίτι πριν από τη μία.
β Ο Σταύρος γύρισε σπίτι στις δύο.
γ Η Μαίρη γύρισε σπίτι κατά τις δύο.

7
α Η Μαίρη θέλει σπίτι κοντά στο κέντρο.
β Η Μαίρη θέλει σπίτι κοντά στη δουλειά της.
γ Ο Σταύρος θέλει σπίτι κοντά στη δουλειά του.

8
α Η Μαίρη διάβασε την εφημερίδα, γιατί θέλει σπίτι.
β Ο Σταύρος διάβασε την εφημερίδα, γιατί θέλει σπίτι.
γ Ο Σταύρος διάβασε την εφημερίδα για τη Μαίρη.

9
α Στην εφημερίδα, όμως, δεν είχε τηλέφωνα. Είχε μόνο διευθύνσεις.
β Στην εφημερίδα είχε και τηλέφωνα και διευθύνσεις.
γ Στην εφημερίδα είχε μόνο τηλέφωνα και τιμές.

Θ *Διαβάστε το γράμμα που στέλνει ο κύριος Τριανταφυλλόπουλος στο δήμαρχο και βρείτε τη σωστή απάντηση στις προτάσεις που ακολουθούν, όπως στο παράδειγμα.*

Καλαμαριά, 19.4.20...

Κύριε Δήμαρχε,

Είναι το δεύτερο γράμμα που σας στέλνω για να σας πω τα προβλήματα που υπάρχουν στο δρόμο μας. Μένω στην οδό Α. Κοραή 24. Το προηγούμενο γράμμα που σας έστειλα ήταν πριν τρεις μήνες και όχι μόνο δεν πήρα απάντηση, αλλά ούτε λύσατε κάποια από τα προβλήματά μας. Γι' αυτό το λόγο σας γράφω ξανά για να σας θυμίσω ποια είναι τα ζητήματα που μας απασχολούν.
• Τα φώτα στο δρόμο μας δεν είναι αρκετά. Είναι πολύ λίγα, έτσι εμείς και τα παιδιά μας είναι δύσκολο να περπατάμε άνετα τις βραδινές ώρες.

• Το αυτοκίνητο του Δήμου δεν περνάει κάθε μέρα από το δρόμο μας και έτσι βλέπουμε μαύρες σακούλες και σκουπίδια γύρω από τους κάδους. Αυτό είναι άσχημο θέαμα και κακό για την υγεία μας.
• Επίσης ο δρόμος είναι γεμάτος χαρτιά, τσιγάρα και σκουπίδια. Πρέπει να περνάει πιο συχνά ο καθαριστής του Δήμου και να τον σκουπίζει ή να περνάει το αυτοκίνητο του Δήμου (και ξέρω ότι υπάρχει) για να καθαρίζει και να πλένει το δρόμο κάθε μέρα.
• Ο δρόμος μας είναι πολύ στενός. Τα αυτοκίνητα παρκάρουν δεξιά και αριστερά και είναι δύσκολο να περνούν τα λεωφορεία. Νομίζω ότι μια λύση είναι να γίνει ο δρόμος μονόδρομος.
• Τέλος στα πεζοδρόμια δεν υπάρχει κανένα δέντρο ή πράσινο. Σε άλλους δρόμους του Δήμου βάλατε αρκετά δέντρα. Είναι τόσο δύσκολο να βάλετε μερικά και στο δικό μας; Ελπίζω να καταλάβατε τα προβλήματά μας και ότι θα τα λύσετε σύντομα. Σας ευχαριστώ.

Με εκτίμηση
Αντώνης Τριανταφυλλόπουλος
κάτοικος Δήμου Καλαμαριάς, Α. Κοραή 24

Παράδειγμα: Η διεύθυνση του αποστολέα είναι Α. Κοραή 24, Καλαμαριά.
α Καλαμαριάς 24 **β** Α. Κοραή 24, Καλαμαριά **γ** Δημαρχείο Καλαμαριάς.

1 Ο παραλήπτης του γράμματος είναι ______________________.
α ο δήμαρχος **β** ο Α. Τριανταφυλλόπουλος **γ** ένας κάτοικος της Καλαμαριάς

2 Ο αποστολέας του γράμματος είναι ______________________.
α ο δήμαρχος **β** ο Α. Κοραής **γ** ο Α. Τριανταφυλλόπουλος

3 Τα προβλήματα του δρόμου είναι ______________________.
α τρία **β** τέσσερα **γ** πέντε

4 Ο Τριανταφυλλόπουλος έγραψε στο Δήμαρχο ______________________.
α τρία γράμματα **β** δύο γράμματα **γ** ένα γράμμα

5 Το πρώτο γράμμα το έστειλε ο Τριανταφυλλόπουλος πριν από ______________________.
α τρεις μήνες **β** δύο μήνες **γ** δύο βδομάδες

6 Η οδός Α. Κοραή ______________________.
α δεν έχει καθόλου φώτα **β** έχει λίγα φώτα **γ** έχει πολλά φώτα

7 Ο Τριανταφυλλόπουλος θέλει να περνάει το αυτοκίνητο του Δήμου για να μαζεύει τα σκουπίδια ______________________.
α μέρα παρά μέρα **β** δύο φορές την εβδομάδα **γ** όλες τις μέρες της εβδομάδας

8 Ο Τριανταφυλλόπουλος θέλει ο καθαριστής να καθαρίζει το δρόμο ______________________.
α κάθε μέρα **β** πιο συχνά **γ** μέρα παρά μέρα

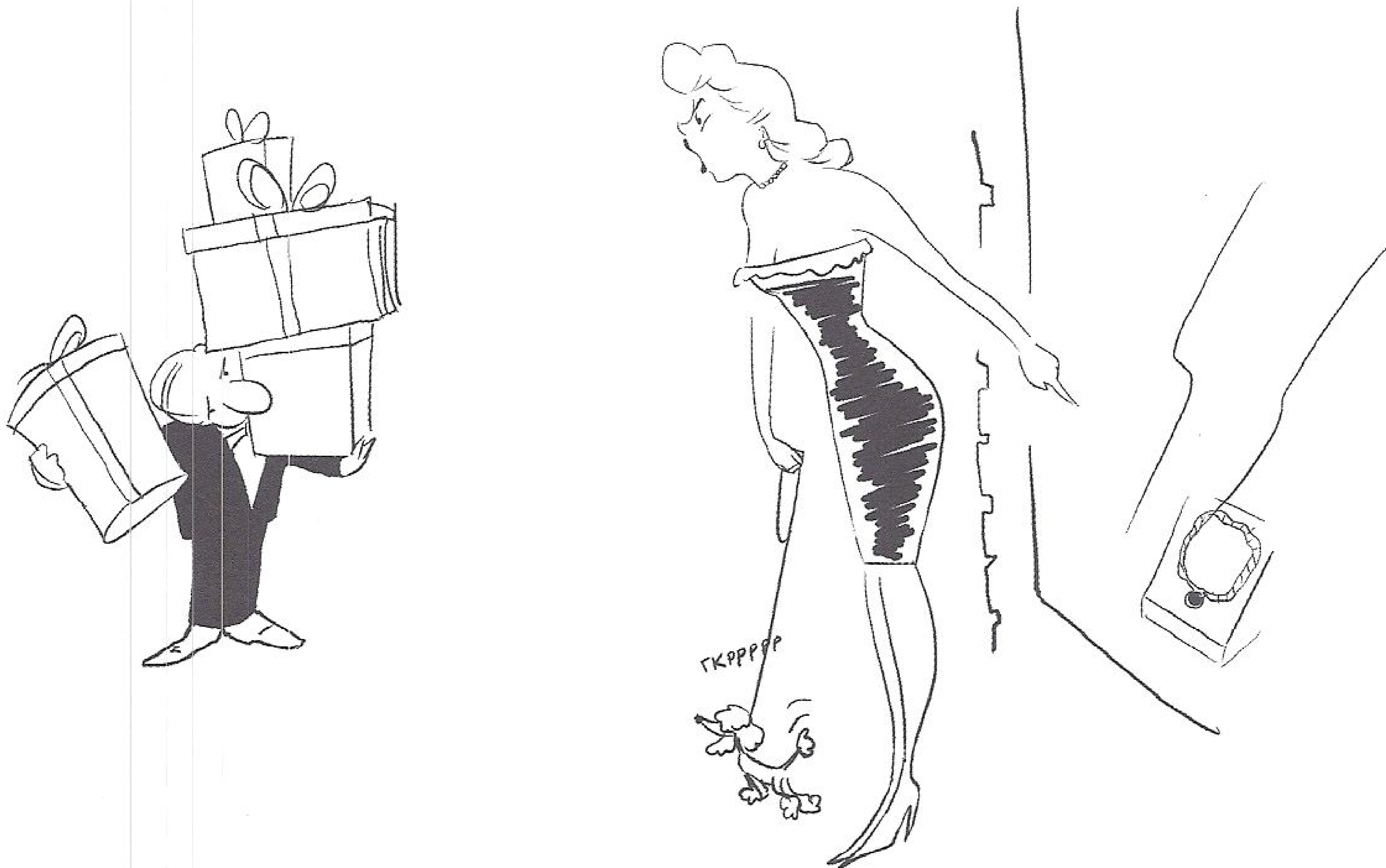
9 Η οδός Α. Κοραή είναι ______________________.
α στενή **β** μονόδρομος **γ** δρόμος μόνο για λεωφορεία

10 Στα πεζοδρόμια δεν υπάρχουν ______________________.
α φώτα **β** δέντρα **γ** σκουπίδια

Ι Γράψτε ένα γράμμα στο φίλο σας λέγοντάς του για τη ζωή σας στην Ελλάδα, τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε, τι σας αρέσει και τι δε σας αρέσει, για το κλίμα, τον τρόπο ζωής των ανθρώπων εδώ. Ρωτήστε τον για τα δικά του νέα, για τους φίλους σας.

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Στην αγορά

ουσιαστικά (στη γενική - έμμεσο αντικείμενο)
μου, σου, του, της, του, μας, σας, τους
εμένα μου, εσένα σου, εμάς μας, εσάς σας

έμμεσο αντικείμενο με προθέσεις:

σ' εμένα	για μένα
μ' εμένα	από μένα

τοπικά επιρρήματα με αντωνυμίες

δίπλα σ' εμένα	>	δίπλα μου (σου, του...)
απέναντι από μένα	>	απέναντί μου (σου, του...)

μου αρέσει - μου αρέσουν

μου πάει - μου πάνε

' η απόστροφος
ν' αγοράσω

Α Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη αντωνυμία.

1 Ήταν πολύ κρύο χθες το βράδυ, γι' αυτό η Μυρτώ έριξε τρεις κουβέρτες πάνω ______.
α την **β** αυτή **γ** αυτός **δ** της

2 Μου αρέσει να βλέπω χαρούμενους ανθρώπους γύρω ______.
α της **β** τα **γ** μου **δ** εμένα

3 Να βλέπεις μπροστά ______, όταν περπατάς.
α τις **β** τα **γ** μου **δ** σου

4 Δεν καταλαβαίνω, γιατί δεν έρχεται ποτέ μαζί ______ η Άρτεμη;
–Δε σε ξέρει ακόμα καλά.
α αυτές **β** μας **γ** αυτοί **δ** εγώ

5 Ζει μακριά ______ εδώ και πολλά χρόνια.
α αυτόν **β** τον **γ** τις **δ** τους

6 Μόλις έστριψε τη γωνία, είδε αριστερά ______ το σπίτι που ήθελε.
α την **β** τον **γ** της **δ** τις

7 Δίπλα ______ είναι το σταχτοδοχείο! Δεν το βλέπετε; –Α, να το!
α σας **β** σε **γ** με **δ** το

8 Πλάι σ' ______ μένει μια τρελή οικογένεια.
α εμείς **β** εμάς **γ** εμείς **δ** αυτοί

9 Είναι κούκλα και γύρω απ' ______ πάντα υπάρχουν πολλοί άντρες.
α του **β** της **γ** τον **δ** αυτήν

10 Αυτός που ήταν μπροστά ______ στο σινεμά έφυγε, όταν άναψαν τα φώτα.
α μου **β** εσείς **γ** σε **δ** με

11 Κάθομαι πάντα κοντά σ' ______, γιατί μου αρέσει η παρέα της.
α αυτός **β** αυτήν **γ** της **δ** αυτόν

12 Δες ποια έχει πλάι ______ ο φίλος μας! Ωραία γυναίκα!
α την **β** του **γ** τον **δ** εμάς

Β Να κάνετε ερωτήσεις στις οποίες οι λέξεις που είναι με έντονα γράμματα να είναι οι απαντήσεις.

1 Ετοίμασα το δωμάτιο για **τον ξένο μας**.

______

2 Γύρισε από τη δουλειά του με **τον Αλέκο**.

______

3 Το γράμμα που πήρε ήταν από **τον άντρα της**.

______

4 Στον πατέρα μου χάρισαν αυτό το ρολόι, όχι σ' **εμένα**.

______

5 Κουβέντιασε με **τη μητέρα του** το πρόβλημα που είχε.

______

6 Είπε τα παράπονά του **στους δύο καλούς φίλους του**.

______

7 Φύλαξε για **τις πελάτισσές της** αυτές τις μπλούζες.

______

8 Διάλεξαν δύο ωραία βιβλία για **τα ανίψια τους**.

______

9 Εδώ και πολύ καιρό δεν έχει νέα από **τους γονείς του**.

______

10 Μένει με **τον αδελφό του και την αδελφή του**.

______

Γ *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις αντωνυμίες που είναι στην παρένθεση.*

1 __________ δε __________ φύλαξε καθόλου από το γλυκό.
__________, όμως, __________ κράτησε ένα μεγάλο κομμάτι. (εγώ, εγώ, εσύ, εσύ)

2 __________ __________ έπεισα να έρθει στην εκδρομή μαζί __________.
Την αδελφή __________ όμως δεν __________ έπεισα.
(αυτός, αυτός, εμείς, αυτός, αυτή)

3 Δεν __________ __________ αγόρασα __________ αυτό το παιχνίδι.
__________ __________ αγόρασε μια θεία __________.
(αυτή, αυτό, εγώ, αυτή, αυτό, αυτή)

4 __________ πήρε με το αυτοκίνητό __________ και __________ πήγε στο σπίτι
__________. (αυτοί, αυτός, αυτοί, αυτοί)

5 Δεν __________ κουβέντιασαν καθόλου εκείνο το θέμα, γιατί __________
βρήκαν χωρίς σημασία. (αυτό, αυτό)

Δ *Να διαλέξετε τη σωστή αντωνυμία και να τη βάλετε στη σωστή θέση μέσα στην πρόταση.*

1 Δεν ήσουν εδώ χθες, γι' αυτό δε ρωτώ.
α με **β** τον **γ** την **δ** σε

2 Δεν αφήνει να πάνε μόνες τους στον κινηματογράφο. Πηγαίνει πάντα μαζί τους.
α τις **β** μας **γ** τους **δ** εσείς

3 Ζηλεύει, γιατί ξέρει ότι είναι πιο έξυπνη απ' αυτόν.
α τους **β** τη **γ** μας **δ** σας

4 Ξαπλώνουν το μεσημέρι, γιατί ο μεσημεριανός ύπνος ξεκουράζει.
α εγώ **β** εσύ **γ** τούς **δ** αυτός

5 Όταν πηγαίνω ταξίδι, τις βαλίτσες μου ετοιμάζει η μητέρα μου.
α εσύ **β** την **γ** τις **δ** αυτές

6 Ξέρω ότι εσένα σου αρέσει αυτό το τραγούδι, όμως δε μου αρέσει καθόλου,
γι' αυτό χαμήλωσε λίγο το ραδιόφωνο, παρακαλώ.
α εγώ **β** εσύ **γ** εμένα **δ** σε / **α** μου **β** σου **γ** σε **δ** αυτές

7 Το είχα το CD πολλές μέρες, αλλά έδωσα στη Μαίρη σήμερα το πρωί.
α το **β** την **γ** τον **δ** τα

8 Κώστα, δυστυχώς φέρνω δυσάρεστα νέα.
α σου **β** σε **γ** εσύ **δ** τα

Ε *Να συμπληρώσετε τα κενά του διαλόγου με τις κατάλληλες αντωνυμίες.*

Α Γιατί δεν ήρθες χθες, ούτε __________ πήρες κανένα τηλέφωνο;
Β Γιατί η Αλέκα __________ είπε ότι είχες πολλή δουλειά.
Α Πραγματικά, ο διευθυντής __________ __________ έδωσε στο σπίτι και
__________ έκανα μία μετάφραση.
Β __________ έμαθα, γι' αυτό δε __________ τηλεφώνησα.
Α __________, όμως, τελείωσα στις 7:00 και __________ περίμενα να πάμε σινεμά.
Β Λυπάμαι πολύ. Πάμε τώρα, αν θέλεις.

ΣΤ *Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος* ***αρέσω****.*

1 Μου ______________ πολύ, όταν γελάς.

2 Σου ______________ έτσι ή χωρίς γυαλιά; –Έτσι μου ______________
πιο πολύ.

3 Δεν του ______________, όταν με είδε με παντελόνι.

4 Δεν του ______________, γι' αυτό δεν κάνει παρέα μαζί μου.

5 Μου είπε ότι της ______________, γιατί είσαι πολύ ειλικρινής.

6 Σε κάθε ευκαιρία μάς δείχνει ότι δεν του ______________.

7 Έπαιξες πολύ ωραία στο έργο, γι' αυτό μας ______________ τόσο.

8 Μου ________________ από την πρώτη στιγμή που σας είδα.
9 Είναι φανερό ότι του ________________ και οι δύο, γιατί με ρωτάει συνέχεια για σας.
10 Μας είπαν ότι τους ________________, όταν χορέψαμε ελληνικούς χορούς.
11 Ιωάννα, όταν σε είδα από μακριά, δε μου ________________ με μακριά μαλλιά. Όταν όμως σε πρόσεξα πιο καλά, είδα ότι σου πάνε πολύ.
12 Ούτε του ________________ ούτε μου ________________. Γιατί επιμένεις να μας καλείς μαζί στο σπίτι σου; –Γιατί είστε φίλοι μου και οι δύο.

Ζ *Να βάλετε τις προτάσεις στη σωστή σειρά γράφοντας αριθμούς, ώστε να έχετε μια ιστορία με ολοκληρωμένο νόημα.*

___ Οι πωλήτριες είναι ευγενικές και πρόθυμες να εξυπηρετήσουν τους πελάτες.
___ Μπήκα μέσα, το δοκίμασα και μου άρεσε πολύ.
___ Δίπλα στο σπίτι μου υπάρχει ένα μεγάλο κατάστημα.
___ Πήρα τη σακούλα με το φόρεμα από την παραλαβή.
___ Προχθές είδα στη βιτρίνα ένα ωραίο φόρεμα.
___ Είναι όμορφα, μοντέρνα και σε πολύ καλές τιμές.
___ Η ταμίας μού έδωσε την απόδειξη.
___ Στις βιτρίνες του βλέπει κανείς ρούχα για όλες τις ηλικίες.
___ Πλήρωσα στο ταμείο με την πιστωτική μου κάρτα.
___ Αποφάσισα να το αγοράσω.

Η *Να συμπληρώσετε το διάλογο.*

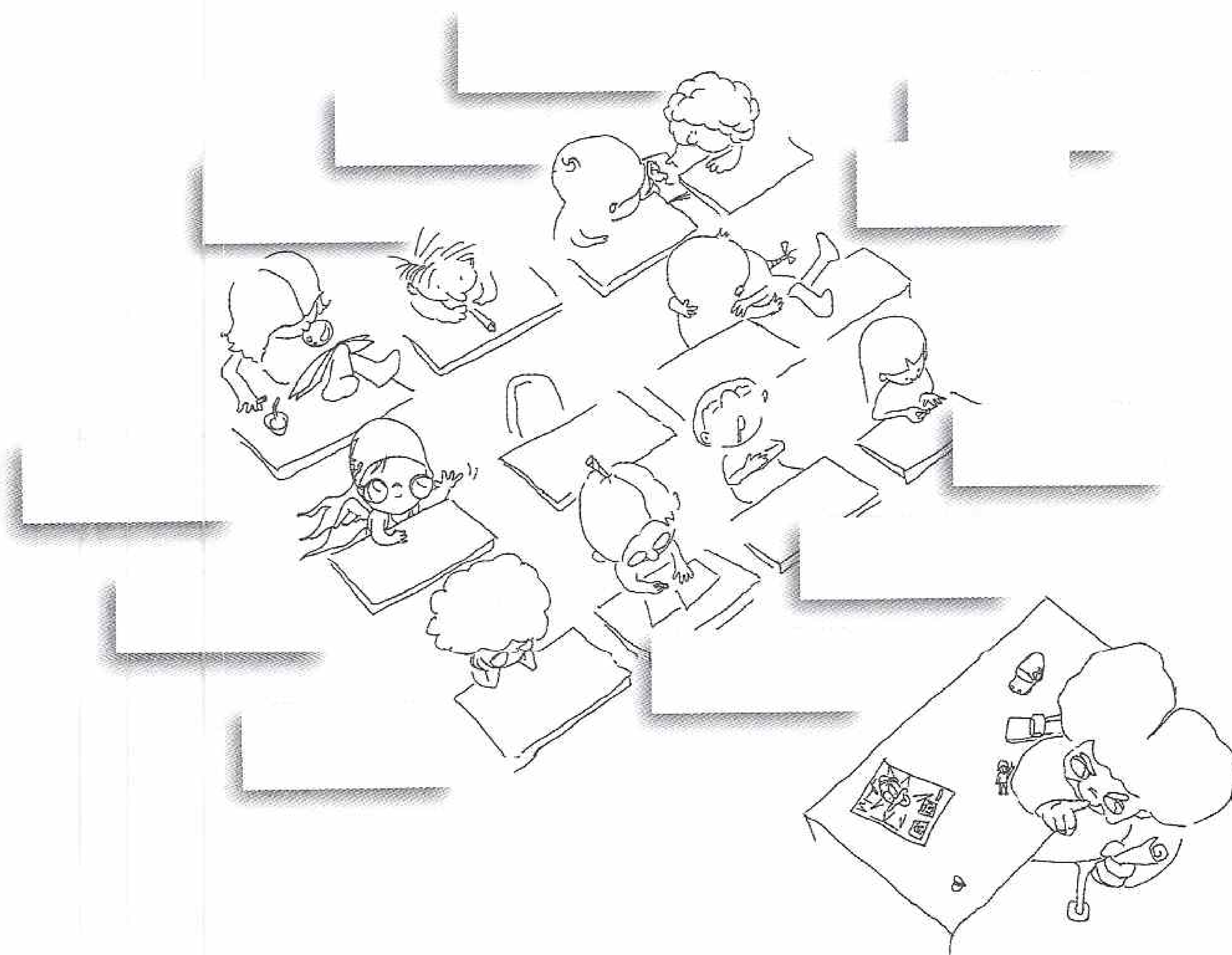
Α ________________________________
Β Θέλω μία φούστα για μένα και ένα πουκάμισο για δώρο.
Α ________________________________
Β Όχι, δεσποινίς μου, δε μου αρέσει καθόλου.
Α ________________________________
Β Εγώ είμαι σίγουρη ότι δε μου πάει, γιατί έχει πολύ χτυπητό χρώμα και είναι και πολύ κοντή.
Α ________________________________
Β Ίσως είναι μοντέρνο, αλλά αυτό το χρώμα ούτε μου πάει ούτε μου αρέσει.
Α ________________________________
Β Μου αρέσει το μπλε, το καφέ, το άσπρο...
Α ________________________________
Β Α, δεσποινίς μου, αυτή είναι πραγματικά πολύ όμορφη. Μόνο που θέλω ένα νούμερο πιο μικρό.
Α ________________________________
Β Θέλω ένα γκρι πουκάμισο σε καλή ποιότητα.
Α ________________________________
Β Μου αρέσει, αλλά θέλω και κάρτα αλλαγής, γιατί είναι για δώρο.
Α ________________________________
Β Ευχαριστώ. Πού είναι το ταμείο;
Α ________________________________
Β Και η παραλαβή;
Α ________________________________
Β Ευχαριστώ πολύ.
Α ________________________________

Θ *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.*

1	**α** Του αρέσουν	αλλά	δεν του πάει.
	β Έτρεξε γρήγορα,	γιατί νομίζει ότι	στο δάσος.
	γ Δε φορά το παλτό του,	οι μακρινοί περίπατοι	δεν τις πρόλαβε.
2	**α** Δεν πάνε	μόνο	τα χτυπητά χρώματα.
	β Δε φτάνει	τα γλυκά	μία μπίρα· είμαστε πολλοί.
	γ Μου άρεσαν πολύ	σ' όλους	που μας έφεραν.
3	**α** Περπατάς γρήγορα	καθόλου	που είχε μαζί της.
	β Δε μου άρεσε	τα λεφτά	δε σε φτάνουμε.
	γ Δεν της έφτασαν	και	το χθεσινό έργο.
4	**α** Δεν είμαι σίγουρος	γι' αυτό	αυτό το χτένισμα.
	β Δε φτάνει τόσο ψηλά,	πολύ	του το είπα.
	γ Της πάει	ότι	δεν καθάρισε το πάνω ράφι.
5	**α** Φτάνει πια!	καθόλου	για το γλυκό.
	β Δε σου πάει	το γάλα	γέμισες ψέματα.
	γ Δε μου φτάνει	Με	αυτό το ειρωνικό χαμόγελο.

Ι *Να διαβάσετε το κείμενο και, στην εικόνα που ακολουθεί, να γράψετε δίπλα σε κάθε κουτάκι το όνομα της κάθε σπουδάστριας και του κάθε σπουδαστή στη θέση που κάθεται.*

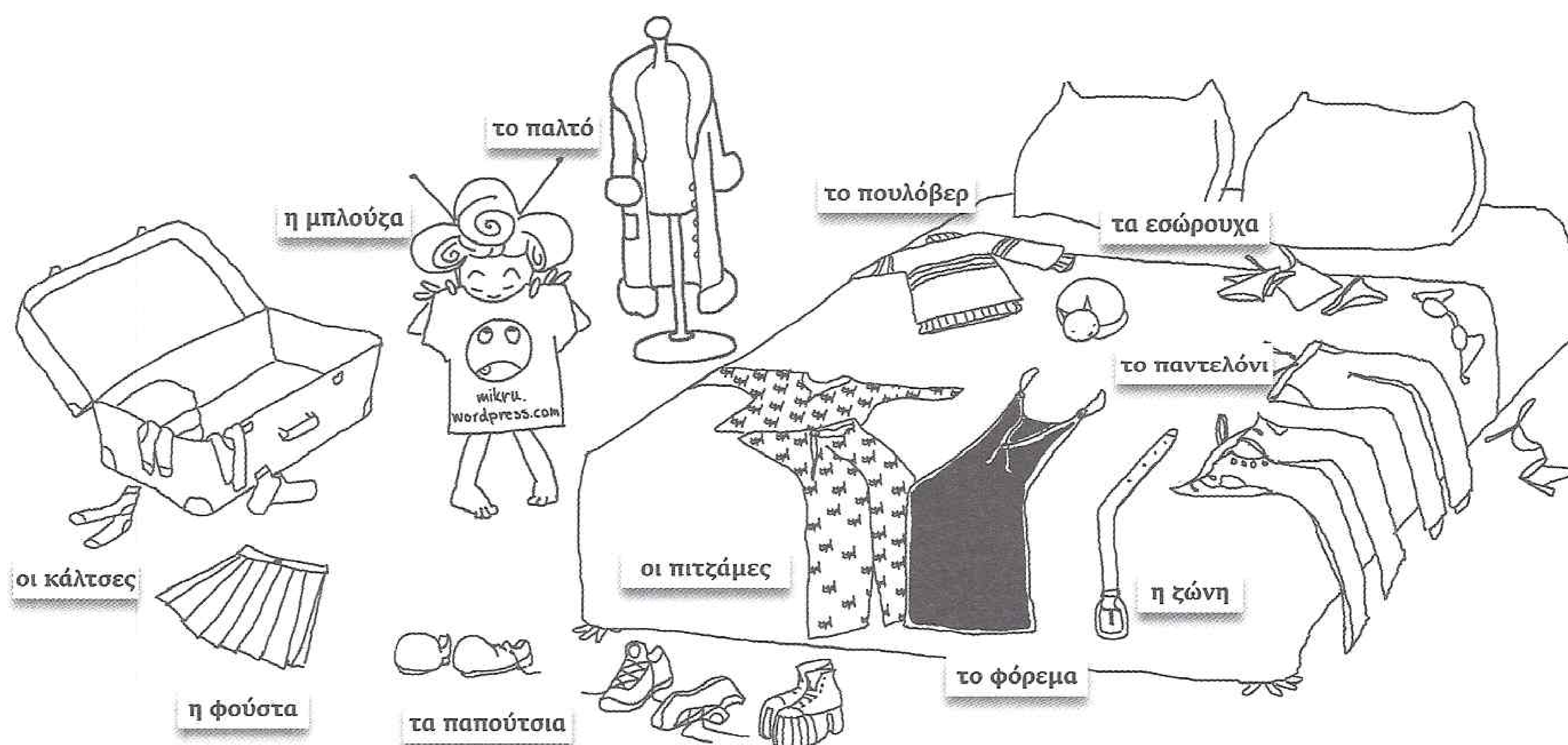
Ποιος κάθεται πού
Στο αμφιθέατρο καθόμαστε πάντα στις ίδιες θέσεις. Ο Φίλιππος κάθεται στην πρώτη σειρά, ανάμεσα στο Γιάννη και την Αλεξάνδρα.
Πίσω από το Γιάννη έχει μια άδεια θέση και δίπλα αριστερά του είναι η Μαρίνα.
Στην τρίτη σειρά αριστερά είναι η Νέλη και μπροστά της κάθεται η Νιόβη.
Ο Νίκος κάθεται στη δεύτερη σειρά, δίπλα στην άδεια θέση.
Στην τελευταία σειρά και ακριβώς πίσω από το Νίκο, είναι ο Ξενοφώντας.
Ο Λεωνίδας που κάθεται κι αυτός πίσω, δεν έχει κανένα μπροστά του.
Ο Σταύρος δεν έχει κανένα πίσω του και δεξιά του.
Η Άννα κάθεται μπροστά από το Σταύρο.
Ο καθηγητής κάθεται στην έδρα, απέναντί τους, και έτσι τον βλέπουν όλοι καλά.

ΙΑ ***Τι έχει μέσα;***

Η Δήμητρα φεύγει για χειμερινές διακοπές και ετοίμασε τη βαλίτσα της. Να βρείτε τι έβαλε μέσα, βάζοντας στην άσκηση δίπλα τα γράμματα της κάθε λέξης στη σωστή σειρά.

1 αέν τεζσό όλταπ ______
2 υχώσαοερ ______
3 σαρέτσε ιεζγαυάρ γλάστκε ______
4 ύοδ λανεπτνιόα ______
5 νέα ραμύο μερόφα ______
6 ίαμ κηνόκκι αστοφύ ______
7 ρίτα ρεγάζιυα ιτπύσαποα ______
8 βόλρυεοπ ικα ζμολεπσύ ______
9 ζτιπεσάμ ______
10 αίμ ηρσπά ζηνώ ______

ΙΒ *Να ακούσετε προσεκτικά τι φοράει η αδελφή μου και τι της αρέσει. Στον πίνακα που έχετε μπροστά σας, να σημειώσετε ένα σταυρό (+) κάτω από το* **Ναι** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με αυτά που ακούσατε ή κάτω από το* **Όχι** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		Ναι	Όχι
	Της αδελφής μου της αρέσει το κόκκινο και το πράσινο χρώμα. *-παράδειγμα*	+	
1	Της αρέσει να περπατά.		
2	Της αρέσουν οι μακριές φούστες.		
3	Φορά μόνο χαμηλά παπούτσια.		
4	Το χειμώνα φορά πολύ βαριά ρούχα.		
5	Δεν πηγαίνει ποτέ στο θέατρο, αλλά πάει συχνά σινεμά.		
6	Δεν της αρέσουν τα γυαλιά.		
7	Δε φοράει ποτέ καπέλο.		
8	Βλέπει πολύ τηλεόραση.		
9	Της αρέσει να μαγειρεύει.		
10	Της αρέσει να μένει στο σπίτι.		

ΙΓ *Να διαβάσετε προσεκτικά το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) στη σωστή θέση, σύμφωνα με όσα λέει το κείμενο. Οι σταυροί που πρέπει να σημειώσετε είναι δεκαπέντε (**15**).*

Είναι Σάββατο και η Κατερίνα δε δουλεύει, γι' αυτό ετοιμάζεται να πάει για ψώνια. Οι εκπτώσεις άρχισαν και οι τιμές στα ρούχα και στα παπούτσια είναι αρκετά χαμηλές. Η Κατερίνα ξέρει ότι αν θέλει να πάρει κάτι καλό, πρέπει να πάει τώρα, γιατί οι ευκαιρίες τελειώνουν από την πρώτη εβδομάδα.
Χρειάζεται ρούχα και παπούτσια για τα παιδιά της που μεγαλώνουν από μήνα σε μήνα και για τον άντρα της που, αν τον αφήσει, μπορεί να φοράει τα ίδια ρούχα κάθε μέρα. Σκέφτεται, λοιπόν, ν' αγοράσει μια φούστα για την κόρη της κι ένα ζευγάρι καλά παπούτσια. Για τη γυμναστική η κόρη της θα πάρει τα παπούτσια του αδελφού της που δεν του χωρούν πια και σ' εκείνον θα αγοράσει η Κατερίνα καινούρια. Όμως, και η κόρη της και ο γιος της χρειάζονται εσώρουχα και κάλτσες και μπλουζάκια, γιατί η Κατερίνα δεν μπορεί να βάζει πλυντήριο κάθε μέρα. Ο άντρας της χρειάζεται ένα παντελόνι και ο γιος της επίσης. Πουκάμισα έχει αρκετά ο άντρας της, αλλά θα του αγοράσει άλλο ένα. Θα του αγοράσει και ένα σακάκι γκρι ή μπλε κι έτσι θα είναι καλοντυμένος όλες τις ώρες. Αν της φτάσουν τα λεφτά, σκέφτεται να πάρει για τον εαυτό της μια πλεκτή ζακέτα, κάλτσες και ένα μοντέρνο σκούφο, γιατί όταν κρυώνει το κεφάλι της, έχει πονοκέφαλο.

		άντρας	**γιος**	**κόρη**	**Κατερίνα**
	φούστα *-παράδειγμα*			+	
1	παπούτσια καλά				
2	παπούτσια γυμναστικής				
3	σκούφος				
4	κάλτσες				
5	μπλουζάκια				
6	παντελόνι				
7	πουκάμισο				
8	ζακέτα πλεκτή				
9	εσώρουχα				
10	σακάκι				

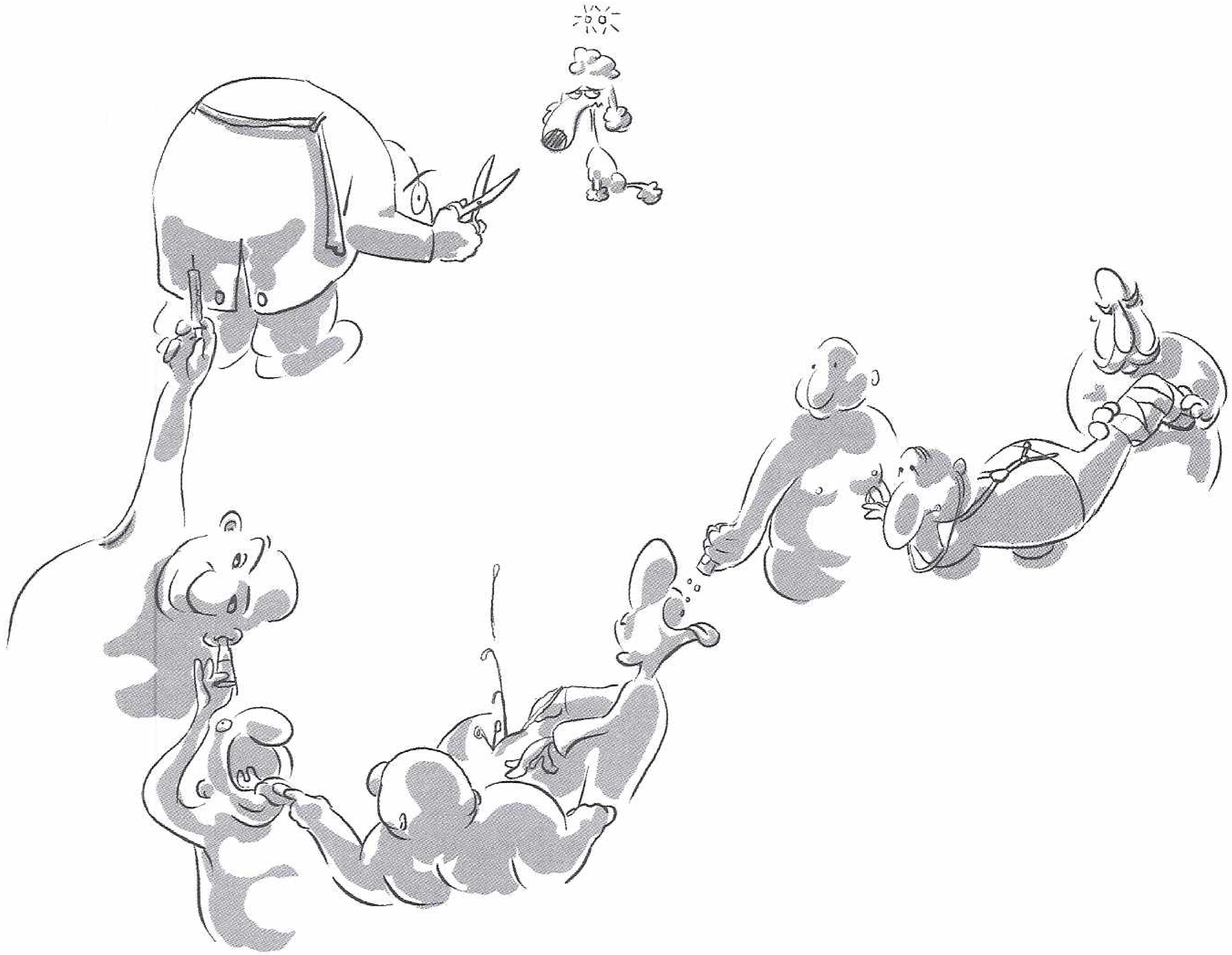
ΙΔ *Εργάζεστε σ' ένα μεγάλο περιοδικό και είστε υπεύθυνος/-η του τμήματος μόδας. Μόλις παρακολουθήσατε μια επίδειξη γυναικείων και αντρικών καλοκαιρινών ρούχων και στέλνετε στο περιοδικό σας ένα e-mail με τα τελευταία νέα της μόδας.*

Το καλοκαίρι που έρχεται οι γυναίκες θα φορούν ______________________________

Το καλοκαίρι που έρχεται οι άντρες θα φορούν ______________________________

13ο ΜΑΘΗΜΑ

Αχ, αυτοί οι γιατροί!

επανάληψη προσωπικών αντωνυμιών

υποκείμενο (ονομαστική): εγώ, εσύ, αυτός, -ή, -ό
εμείς, εσείς, αυτοί, -ές, -ά
άμεσο αντικείμενο (αιτιατική): εμένα, εσένα, αυτόν, αυτή(ν), αυτό, εμάς, εσάς, αυτούς, αυτές, αυτά
με, σε, τον, τη(ν), το, μας, σας, τους, τις, τα
έμμεσο αντικείμενο (γενική):
εμένα, εσένα, εμάς, εσάς
μου, σου, του, της, του, μας, σας, τους

κτητικές αντωνυμίες

μου, σου, του, της, του, μας, σας, τους

ρήματα σε -ομαι

(ενεστώτας): γίνομαι, έρχομαι, εύχομαι, κάθομαι, σκέφτομαι
γίν-**ομαι**, γίν-**εσαι**, γίν-**εται**, γιν-**όμαστε**, γίν-**εστε**, γίν-**ονται**

Α *Να απαντήσετε στις ερωτήσεις με αντωνυμίες στη θέση των λέξεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα. Οι απαντήσεις να έχουν τόσες λέξεις όσα είναι και τα κενά.*

1 Αγόρασες **για τη Μάρθα τα παπούτσια** που σου άρεσαν;
Όχι, __________ __________ __________ __________ ακόμη.

2 Έδωσε η νονά **τα δώρα στα παιδιά**;
Ναι, __________ __________ __________ χθες.

3 **Σας** έγραψε ο γιατρός **τα χάπια** στη συνταγή;
Ναι, __________ __________ __________.

4 Αφήσατε **το σημείωμα για τον Πέτρο**;
Ναι, __________ __________ __________ στο γραμματοκιβώτιό του.

5 Δάνεισες **τα χρήματα στο Γιάννη**;
Όχι, __________ __________ __________ __________.

6 **Σου** άνοιξαν **τις βαλίτσες** στο τελωνείο;
Όχι, __________ __________ __________ __________.

7 Έδωσες **τις οδηγίες στον κύριο Πετρίδη**;
Ναι, __________ __________ __________.

8 **Σου** έφερε ο ταχυδρόμος **το δέμα**;
Όχι, __________ __________ __________ __________.

9 **Σας** δίδαξε η καθηγήτρια **τις αντωνυμίες** χθες;
Ναι, __________ __________ __________, αλλά δεν __________ καταλάβαμε.

10 Μήπως έδωσες **στον Αλέξανδρο τις σημειώσεις μου**;
Όχι, __________ __________ __________ __________. Εδώ είναι.

11 Ζήτησε ο Πέτρος **τα δανεικά από την Αλέκα**;
Όχι, __________ __________ __________ __________.

12 **Μας** έστειλε ο Γιώργος **τις φωτογραφίες**;
Όχι, __________ __________ __________ __________ ακόμη.

Β *Να βρείτε τη σωστή συνέχεια των προτάσεων βάζοντας έναν κύκλο (○).*

1 **Έχουμε πονοκέφαλο, όταν μας πονά**
α το στομάχι. **β** ο λαιμός.
γ η καρδιά. **δ** το κεφάλι.

2 **Έχω βήχα που δε λέει να περάσει, γι' αυτό**
α πίνω πολύ νερό. **β** πίνω ζεστό γάλα.
γ πάω στον ΩΡΛ. **δ** δε δίνω σημασία.

3 **Έχουμε βήχα και συνάχι, όταν**
α παίρνουμε φάρμακα. **β** μας πονούν τα γόνατα.
γ είμαστε κρυωμένοι. **δ** ταξιδεύουμε.

4 **Τα όργανα που βοηθούν στην αναπνοή είναι**
α οι πνεύμονες. **β** τα έντερα.
γ τα νεφρά. **δ** τα αυτιά.

5 **Ο γιατρός που κάνει τις αναλύσεις είναι**
α ο παθολόγος. **β** ο μικροβιολόγος.
γ ο παιδίατρος. **δ** ο χειρούργος.

6 **Ο πονόδοντος είναι**
α πόνος στο δόντι. **β** βήχας.
γ γρίπη. **δ** πόνος στο λαιμό.

7 **Ο φαρμακοποιός**
α κάνει αναλύσεις. **β** κάνει καρδιογράφημα.
γ πουλά φάρμακα. **δ** κάνει εγχείρηση.

8 **Ο γιατρός γράφει τα φάρμακα**
α στο βιβλίο. **β** στον πίνακα.
γ στη συνταγή. **δ** στο τετράδιο.

9 **Η νοσοκόμα δουλεύει**
α στο φαρμακείο. **β** στο ξενοδοχείο.
γ στο νοσοκομείο. **δ** στο σχολείο.

10 **Όταν έχω πυρετό,**
α πίνω παγωμένο νερό. **β** κάθομαι.
γ βάζω θερμόμετρο. **δ** κάνω ανάλυση.

11 **Όταν έχω προβλήματα με τα μάτια, πηγαίνω**
α στον οφθαλμίατρο. **β** στον καρδιολόγο.
γ στο χειρούργο. **δ** στον παιδίατρο.

12 **Λέω περαστικά σ' αυτόν που είναι**
α καλά. **β** φίλος μου.
γ φοβητσιάρης. **δ** άρρωστος.

Γ Να γράψετε τα ουσιαστικά από τα ρήματα που είναι δίπλα.

Ρήμα	Ουσιαστικό	Ρήμα	Ουσιαστικό
αρρωσταίνω	______	αναλύω	______
βήχω	______	εγχειρίζω	______
εξετάζω	______	κάθομαι	______
ενοχλώ	______	σκέφτομαι	______
πονώ	______	φαντάζομαι	______

Δ Να συμπληρώσετε τις προτάσεις.

1 Ο παιδίατρος είναι ο γιατρός ______
2 Ο χειρουργός είναι ο γιατρός ______
3 Ο καρδιολόγος είναι ο γιατρός ______
4 Ο οφθαλμίατρος είναι ο γιατρός ______
5 Ο οδοντίατρος είναι ο γιατρός ______
6 Ο μικροβιολόγος είναι ο γιατρός ______
7 Ο ακτινολόγος είναι ο γιατρός ______
8 Το ιατρείο είναι ______
9 Το νοσοκομείο είναι ______
10 Η συνταγή είναι ______

Ε *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.*

Χθες πήγα στο γιατρό, γιατί ήμουν ________________. Είχα ένα δυνατό __________ στο στομάχι και υψηλό ______________. Ο γιατρός μού έκανε πολλές ερωτήσεις· με ρώτησε ποιες ________________ πέρασα, με ________________ προσεκτικά και μέτρησε την πίεσή μου. Ύστερα μου είπε να κάνω μία ________________ αίματος. Στο τέλος μού έγραψε μια ______________ με κάτι ______________ και μου είπε να τα ______________ κάθε τέσσερις ώρες.

ΣΤ *Λέμε ότι μερικοί άνθρωποι έχουν έξι αισθήσεις, η επιστήμη, όμως, δέχεται ότι υπάρχουν μόνο πέντε αισθήσεις. Βρείτε σε ποια όργανα του ανθρώπινου σώματος αντιστοιχεί η καθεμία απ' αυτές.*

η όραση ______________________

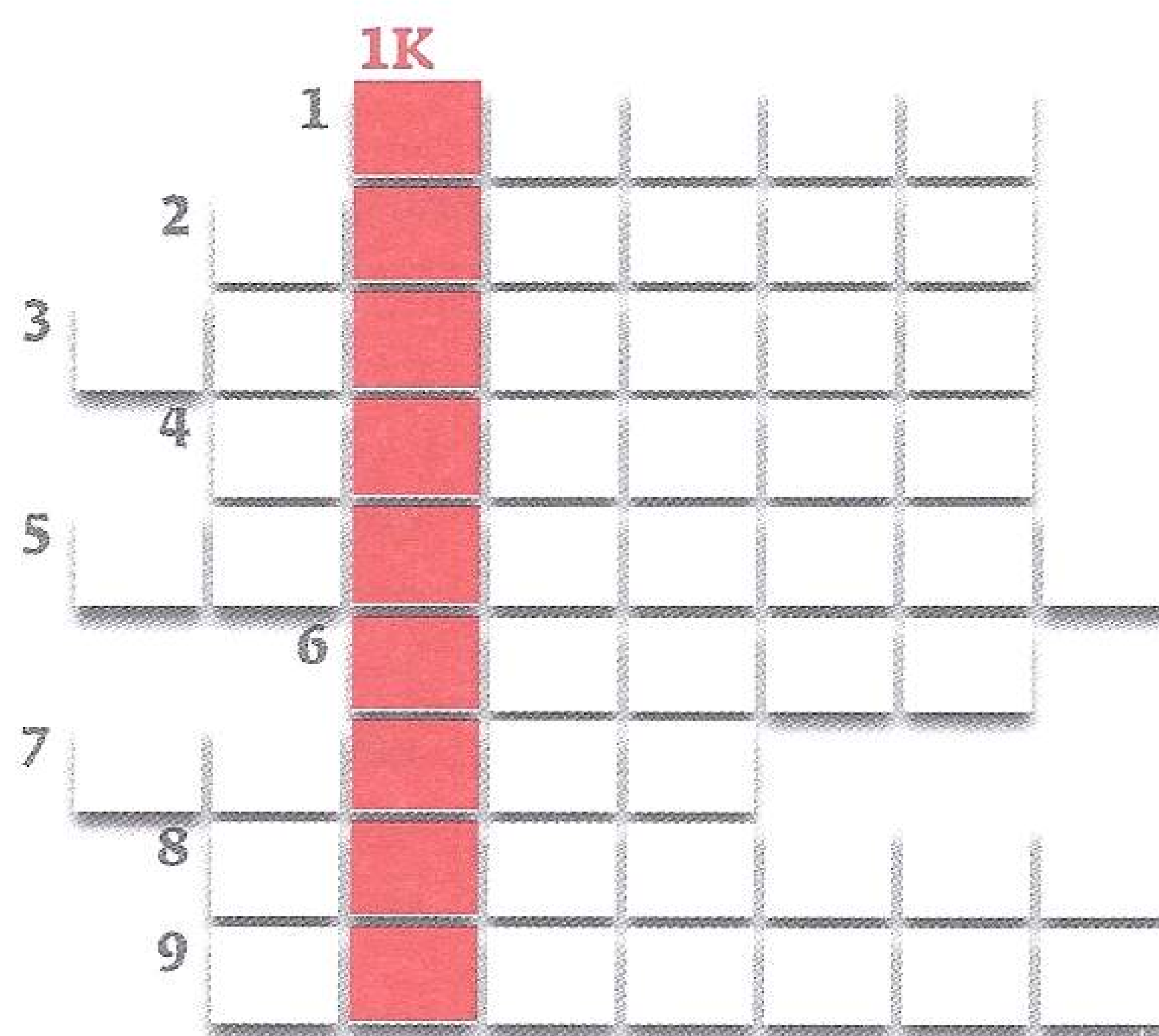
η ακοή ______________________

η όσφρηση ______________________

η γεύση ______________________

η αφή ______________________

Ζ *Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οριζόντια: **1** Δεν τη βλέπουμε, γιατί είναι στο πίσω μέρος του σώματός μας. **2** Εκεί βρίσκουμε τη σημασία των άγνωστων λέξεων. **3** Υψηλή θερμοκρασία του σώματος. **4** Σ' αυτόν βρίσκουμε όλες τις χώρες του κόσμου. **5** Φροντίζει τους αρρώστους. **6** Κρυώνω πολύ. **7** Αρρώστια που την περνούν πολλοί το χειμώνα. **8** Μικρό ταξίδι. **9** Δεν πρέπει να τα παίρνουμε χωρίς τη συνταγή του γιατρού.

Η *Θα ακούσετε δύο φορές κάποιες γενικές συμβουλές για την αντιμετώπιση της γρίπης και του κρυολογήματος. Σημειώστε στον πίνακα ένα σταυρό (+) μόνο δίπλα στις προτάσεις που είναι σωστές. Οι σταυροί που πρέπει να σημειώσετε είναι εφτά (7), χωρίς το παράδειγμα.*

Τα παιδιά και οι άνω των εξήντα πρέπει να κάνουν εμβόλιο. *-παράδειγμα* +

1 Η γρίπη μάς ταλαιπωρεί συνήθως την άνοιξη.

2 Να πλένετε τα χέρια σας συχνά.

3 Μην αλλάζετε χαρτομάντιλο συχνά.

4 Πίνετε πολλά υγρά, κάνουν καλό.

5 Οι σταγόνες της μύτης προκαλούν συχνά προβλήματα.

6 Να μην ανοίγετε τα παράθυρα της κρεβατοκάμαράς σας.

7 Οι βιταμίνες δίνουν δύναμη στον οργανισμό.

8 Οι σούπες κάνουν καλό στα κρυολογήματα.

9 Απαγορεύεται το κάπνισμα.

10 Η γρίπη είναι η πιο συνηθισμένη χειμωνιάτικη αρρώστια.

11 Να φοράτε πολλά ρούχα, για να μην αρρωσταίνετε από γρίπη.

Θ *Να ενώσετε τις προτάσεις της στήλης* **Α** *με τη σωστή συνέχειά τους από τη στήλη* **Β** *και να γράψετε τα γράμματα στο διπλανό πίνακα.*

Α

1 Τα τελευταία χρόνια έγινε

2 Υπάρχουν, όμως, πολλές περιπτώσεις που

3 Πολλοί από μας πιστεύουμε

4 Ένας δυνατός πόνος συχνά βοηθάει να

5 Αντίθετα, ένας πόνος που συνεχίζεται 3-4 μήνες

6 Είναι λάθος να πιστεύουμε ότι, αν αλλάζουμε συχνά παυσίπονα,

7 Στους πόνους της μέσης, της πλάτης, των ποδιών,

8 Και τα παιδιά αισθάνονται έντονα τον πόνο, αλλά πρέπει

Β

α θα έχουμε καλύτερο αποτέλεσμα.

β καταλάβουμε ότι είμαστε άρρωστοι.

γ η κατάλληλη γυμναστική βοηθάει πολύ.

δ να ρωτάμε το γιατρό πριν τους δώσουμε παυσίπονα.

ε μας κουράζει και ψυχικά και σωματικά.

στ μεγάλη πρόοδος στην αντιμετώπιση του πόνου.

ζ ότι ο πόνος είναι χρήσιμος.

η ο πόνος συνεχίζει να είναι μέρος της ζωής μας.

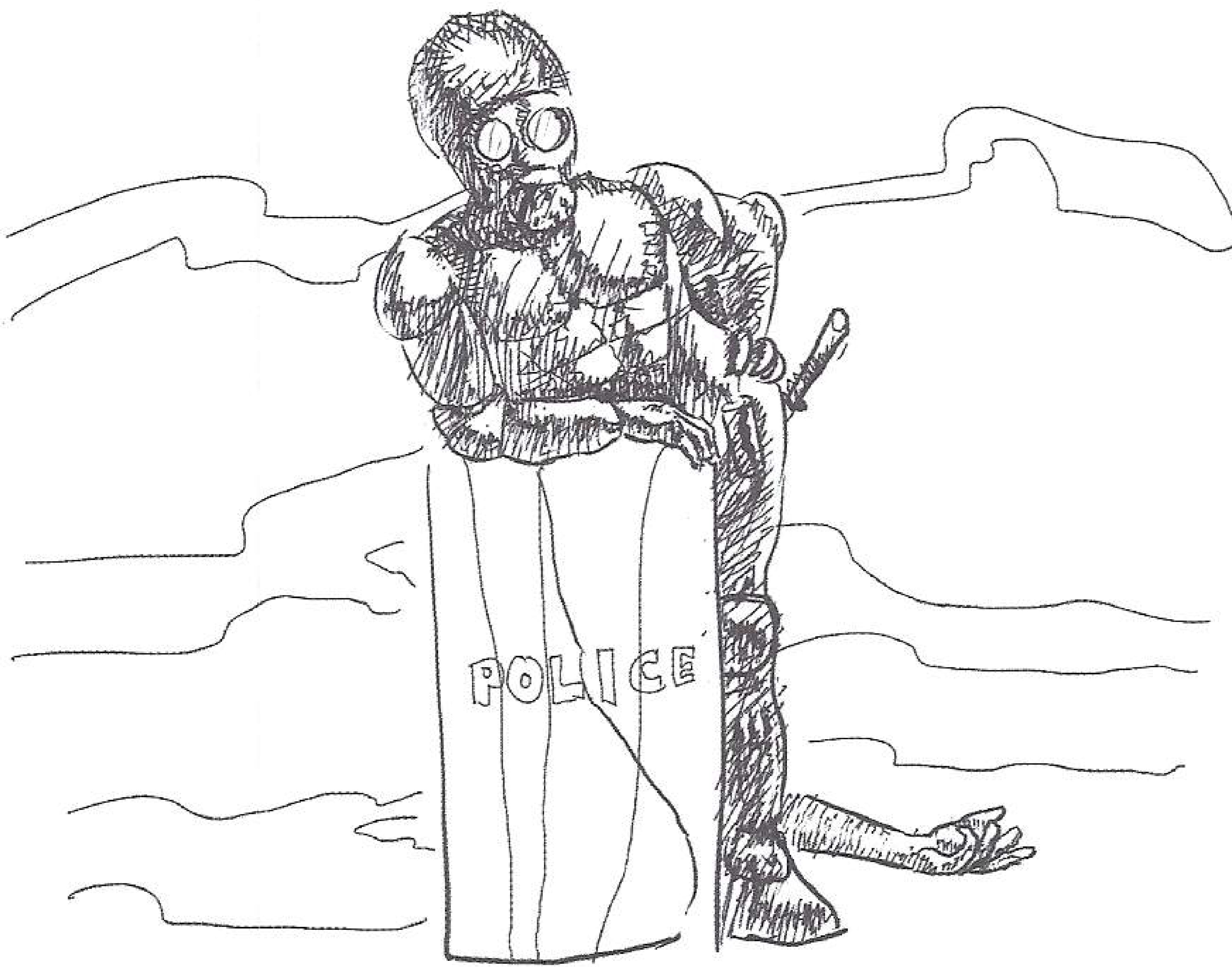
I *Γράψτε ένα γράμμα στο φίλο σας και περιγράψτε μια επίσκεψή σας στο νοσοκομείο.*

Αγαπητέ μου Παναγιώτη,

Το περασμένο Σάββατο έμαθα ότι ο θείος Δημήτρης ήταν στο νοσοκομείο και πήγα να τον δω. ______

14ο ΜΑΘΗΜΑ

Σε χωριό ή σε πόλη;

επίθετα

σε -**ύς**, -**ιά**, -**ύ** / -**ής**, -**ιά**, -**ί**

(χρώματα) / -**ης**, -**α**, -**ικο** / -**ης**, -**ης**, -**ες**

ρήματα β΄ συζυγίας (ενεστώτας)

α΄ τάξη

ρωτ-**ώ** (ρωτ-**άω**), ρωτ-**άς**, ρωτ-**ά** (ρωτ-**άει**), ρωτ-**ούμε** (ρωτ-**άμε**), ρωτ-**άτε**, ρωτ-**ούν** (ρωτ-**άνε**)

β΄ τάξη

μπορ-**ώ**, μπορ-**είς**, μπορ-**εί**, μπορ-**ούμε**, μπορ-**είτε**, μπορ-**ούν**

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το κατάλληλο ρήμα.*

1 Χίλιες δυο αρρώστιες ________________ την υγεία μας. (αποτελώ, κρεμώ, απειλώ)
2 Ο υπολογιστής κάτι έχει. Συνέχεια ________________. (πηδώ, κολλώ, τραβώ)
3 Από τα λεφτά που παίρνω κάθε μήνα, πρώτα ________________ τα χρήματα για το ενοίκιο και μετά όλα τα υπόλοιπα έξοδα. (συγκινώ, αφαιρώ, τραβώ)
4 Αυτή η φωτογραφία τον ________________ τον αδελφό σου. Στην πραγματικότητα είναι πολύ πιο όμορφος. (αδιαφορώ, εξαιρώ, αδικώ)
5 Πόσες χώρες ________________ την Ευρωπαϊκή Ένωση; –Δεν ξέρω ακριβώς. (μετρώ, αποτελώ, μελετώ)
6 Χαμήλωσε το ραδιόφωνο. Αυτή η μουσική μού ________________ τ' αυτιά. (τρυπώ, πετώ, τραβώ)
7 Όταν κοιτάζω παλιές φωτογραφίες, ________________ τα χρόνια που έφυγαν. (παρηγορώ, συγκινώ, νοσταλγώ)
8 Πολλοί φοιτητές ________________ κάθε μέρα στη βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου. (πληροφορώ, μελετώ, συναντώ)
9 Κάθε φορά που πηγαίνω το μωρό μου στο γιατρό, αυτός του ________________ το ύψος και το βάρος. (μετρώ, μελετώ, τραβώ)
10 Δεν έρχομαι μαζί σας. Όπου πάτε, ________________ συνεχώς φασαρίες και προβλήματα. (εξαιρώ, τηλεγραφώ, δημιουργώ)
11 Οι τροχονόμοι ________________ αυτούς που αφήνουν τα αυτοκίνητά τους κοντά στις στάσεις των λεωφορείων. (κρατώ, φυσώ, τιμωρώ)
12 Σε παρακαλώ, κλείσε τα παντζούρια. ________________, γιατί ________________ δυνατά και κάνουν πολύ θόρυβο. (χαλώ, τραβώ, χτυπώ) (φυσώ, πετώ, κρεμώ)
13 Τους γκρινιάρηδες δεν τους ________________ τίποτα. (πληροφορώ, δημιουργώ, ικανοποιώ)
14 Εδώ και ένα μήνα τον ________________ για να μας δώσει τα λεφτά που μας χρωστάει, αλλά δεν τον βρίσκουμε πουθενά. (κυνηγώ, συναντώ, χτυπώ)
15 Γιώργο, γιατί αφήνεις το σακάκι σου στην καρέκλα και δεν το ________________ στην κρεμάστρα; –Εντάξει, εντάξει. Μη φωνάζεις! (περνώ, κρεμώ, φορώ)
16 ________________ τα βράδια τους μπροστά στην τηλεόραση. (καλώ, ωφελώ, περνώ)
17 Πάντα κάνεις αυτό που εσύ ________________ σωστό. Ποτέ δεν ακούς τη γνώμη των άλλων. (θεωρώ, ζητώ, απειλώ)
18 Κάθε χρόνο ο λαός μας ________________ τους εθνικούς μας ήρωες. (τιμώ, τραβώ, ωφελώ)
19 ________________ πώς μπορείς και δουλεύεις με τόσο θόρυβο. (πονώ, τραγουδώ, απορώ)
20 ________________ στην πατρίδα σου σιτάρι; -Βεβαίως. Όλα τα δημητριακά. (καλλιεργώ, κυνηγώ, αδιαφορώ)
21 ________________ πολλές καινούριες λέξεις στο βιβλίο μας. (αποτελώ, συναντώ, ωφελώ)
22 Με ________________ τα τραγούδια της πατρίδας μου. (συγχωρώ, τραγουδώ, συγκινώ)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με το κατάλληλο ρήμα από το μάθημα.*

1 Όταν σου κάνουν προσωπικές ερωτήσεις, ________________; –Όχι πάντα.
2 Μήπως ________________; Θέλετε να φάτε; –Όχι, ευχαριστούμε. Μόλις φάγαμε.
3 Δε ________________ πάντα με τις κωμωδίες που βλέπω.
4 Ο Θωμάς ________________ το κασετόφωνό του 60 ευρώ. Θέλεις να το αγοράσεις; –Ναι.
5 Πάντα ________________ στα ραντεβού του ο Κώστας, αλλά μην ανησυχείς, θα έρθει.

6 Οι γονείς της ________________ στην Αθήνα εδώ και πολλά χρόνια.
7 Δεν προσέχει όταν μιλά και συχνά ________________ λάθος εκφράσεις.
8 Λένε ότι τα πολλά χρήματα ________________ τον άνθρωπο.
9 Δε μου αρέσει το τσάι. ________________ τον καφέ.
10 ________________ πάντα με ό,τι λένε οι γονείς σας; –Όχι. Μόνο κάποιες φορές.
11 Όταν έχει προβλήματα υγείας, τα ________________ με το γιατρό της.
12 Με ________________! Δεν άκουσα τι μου είπες.
13 Τρέμει και ________________ τα δόντια του από το κρύο.
14 Δεν τον ξέρουμε πολύ καιρό, αλλά τον ________________ φίλο μας.
15 Δεν κάνει απουσίες. ________________ τακτικά όλα τα μαθήματα του εξαμήνου.

Γ Να γράψετε μπροστά από κάθε ουσιαστικό το σωστό τύπο του επιθέτου με το άρθρο.

Παράδειγμα: Τα πορτοκαλιά σύννεφα. (πορτοκαλής)

1 ________________ δουλειές (βαρύς)
2 ________________ μπλουζάκι (θαλασσής)
3 ________________ παιδιού (σγουρομάλλης)
4 ________________ κοπέλες (φοβητσιάρης)
5 ________________ απαντήσεις (ακριβής)
6 ________________ δρόμους (πλατύς)
7 ________________ κάλτσες (καφετής)
8 ________________ κακοκαιρίας (πρωτοφανής)
9 ________________ ανθρώπων (πεισματάρης)
10 ________________ βουνά (δασώδης)
11 ________________ γιους (τεμπέλης)
12 ________________ φίλους (ειλικρινής)
13 ________________ λόγια (παχύς)
14 ________________ οργανώσεις (διεθνής)
15 ________________ τραγουδιστών (δημοφιλής)

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο των λέξεων που είναι στην παρένθεση, αφού εξηγήσετε πρώτα τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

διαφανής,-ής,-ές, δασώδης,-ης,-ες, δηλητηριώδης,-ης,-ες, καταρρακτώδης,-ης,-ες, κλαψιάρης,-α,-ικο, συνεπής,-ής,-ές

1 Φοράει πάντα ________________ ________________, γιατί πιστεύει ότι έτσι φαίνεται λεπτή. (φαρδύς,-ιά,-ύ, το φόρεμα)
2 Μου αρέσει το φως, γι' αυτό στα παράθυρά μου έχω ________________ ________________. (διαφανής,-ής,-ές, η κουρτίνα)
3 Έχει πολύ ωραία ________________ ________________. (θαλασσής,-ιά,-ί, το μάτι)
4 Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν πολλά ________________ ________________. (δηλητηριώδης,-ης,-ες, το φίδι)
5 Τα σχολικά λεωφορεία κάνουν ________________ ________________. (συνεχής,-ής,-ές, η στάση)
6 Φέτος, ________________ ________________ δεν είναι της μόδας. (μακρύς,-ιά,-ύ, η φούστα)
7 Δουλεύει στο πανεπιστήμιο, στο γραφείο ________________ ________________. (διεθνής,-ής,-ές, η σχέση)
8 Λένε ότι φέτος το καλοκαίρι θα έχουμε ________________ ________________. (πρωτοφανής,-ής,-ές, η ζέστη)

9 Μέσα σε __________ __________ της, άκουσε το τηλέφωνο να χτυπάει. (βαθύς,-ιά,-ύ, ο ύπνος)

10 Στα περιοδικά συχνά βρίσκεις τα e-mail __________ __________, που παίζουν στην τηλεόραση και στον κινηματογράφο. (δημοφιλής,-ής,-ές, ο ηθοποιός)

11 Δε συμπαθώ καθόλου __________ __________. (γκρινιάρης,-α,-ικο, ο άνθρωπος)

12 Είπαν ότι αλλάζει ο καιρός. Θα έχουμε __________ __________ και κρύο. (καταρρακτώδης,-ης,-ες, η βροχή)

13 Έχουν ένα __________ __________ στο διπλανό διαμέρισμα. Κλαίει όλη τη νύχτα και δε μας αφήνει να κλείσουμε μάτι. (κλαψιάρης,-α,-ικο, το μωρό)

14 Δεν πρέπει να χτίζουν σπίτια σε __________ __________, αλλά δυστυχώς το κάνουν. (δασώδης,-ης,-ες, η περιοχή)

15 Είναι __________ __________. Ποτέ δεν αργούν στα ραντεβού τους. (συνεπής,-ής,-ές, ο άνθρωπος)

Ε *Να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα.*

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο
αμελώ	η αμέλεια	__________
βαθαίνω	το βάθος	__________
γκρινιάζω	η γκρίνια	__________
επιμελούμαι	η επιμέλεια	__________
ζηλεύω	η ζήλια	__________
μακραίνω	το μάκρος	__________
παχαίνω	το πάχος	__________
πεισμώνω	το πείσμα	__________
πλαταίνω	το πλάτος	__________
τεμπελιάζω	η τεμπελιά	__________
υγιαίνω	η υγεία	__________
φαρδαίνω	το φάρδος	__________
φοβάμαι	ο φόβος	__________

ΣΤ *Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη από τον παραπάνω πίνακα των παραγώγων.*

1 Τι κάνεις εκεί; –__________ το φόρεμά μου, γιατί είναι κοντό.
2 __________ αυτού του παιδιού είναι πολύ μεγάλο. Δε σταματάει να κλαίει, αν δε γίνει το δικό του.
3 Η πόλη τους έχει ωραίους, __________ δρόμους και μεγάλα πάρκα.
4 Οι επιστήμονες λένε ότι __________ συντομεύει τη ζωή.
5 __________ είναι χαρακτηριστικό των καλών μαθητών.
6 Μην είσαι σίγουρη ότι θα κάνει αυτό που του είπες. Είναι πολύ __________ και αδιάφορος.
7 __________ χαρακτηρίζει τους δειλούς ανθρώπους.
8 Όταν τα μικρά παιδιά βγάζουν δόντια, __________ και συχνά έχουν πυρετό.
9 Τρώει πολλά γλυκά, γι' αυτό __________ συνέχεια.
10 Θέλω έξι __________ πιάτα για τη σούπα.
11 Ο πατέρας μου είναι 83 χρονών και είναι __________ και πολύ ζωντανός άνθρωπος.
12 Πολλοί λένε ότι όποιος αγαπάει, __________.
13 Έχουμε ένα __________ και δύσκολο δρόμο μπροστά μας.

14 Νιώθει τόση ________________, που δε θέλει να κουνήσει ούτε το δαχτυλάκι της.
15 Του αρέσει να πειράζει τους άλλους, κατά ________________, όμως, είναι καλός χαρακτήρας.
16 Δεν έβαλα βούτυρο στο φαγητό, γιατί το κρέας ήταν πολύ ________________.
17 Πρόσεξε! Η θάλασσα ________________ απότομα εδώ.
18 Δεν προσέχει καθόλου ________________ του. Πίνει και καπνίζει πολύ.
19 Έχασε το μυαλό του από τότε που τη γνώρισε και έχει πολλά προβλήματα, γιατί ________________ τη δουλειά του.
20 Όταν θυμώνει, ________________ σαν μουλάρι.

Ζ Να ταιριάξετε τα επίθετα με τα ουσιαστικά, όπως στο παράδειγμα.

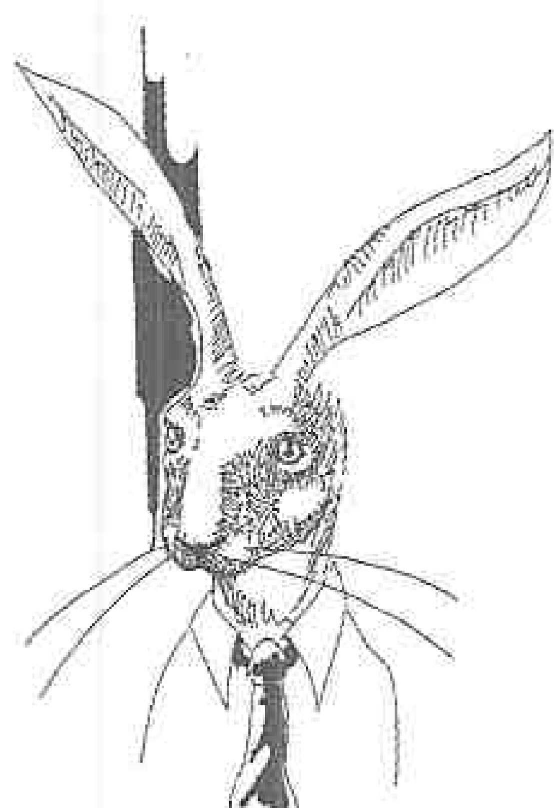
τεμπέλης	φούστα
παχιά	περιοχή
φαρδύ	χαρακτήρας *-παράδειγμα*
σταχτιά	άντρας
δύσκολος	παιδί
βαθύς	αγελάδα
γκρινιάρικο	μαθητής
δασώδης	παντελόνι
στενή	γάτα
ζηλιάρης	ποταμός

Η Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.

1 Έμεινε ________________ στις ιδέες του.
2 Η γνώμη ________________ δεν αλλάζει εύκολα.
3 ________________ σπάνια έχουν γκρίζα μαλλιά.
4 Δεν κόβει τα μαλλιά της, γιατί της πάνε ________________.
5 Δεν καλλιεργούμε τίποτα κοντά στη θάλασσα, γιατί το έδαφος είναι ________________.
6 ________________ άτομα υποφέρουν συχνά από την καρδιά τους.
7 Χθες όλη τη μέρα το κεφάλι μου ήταν ________________ και είχα πονοκέφαλο.
8 Τέτοια ________________ συμπεριφορά δεν την περίμενα από σένα.
9 Άνοιξε κάτω από την πολυκατοικία μας ένα μαγαζί που πουλάει τροφές για ________________ ζώα.
10 ________________ τρόποι του τον έκαναν αντιπαθητικό σε όλους.
11 Όταν οι δρόμοι είναι ________________, η κυκλοφορία είναι πιο εύκολη.
12 Τα κατοικίδια ζώα είναι ________________, ενώ εκείνα που ζουν στη ζούγκλα είναι ________________.
13 Δεν πιστεύει σχεδόν ποτέ αυτά που του λένε· είναι ________________ Θωμάς.
14 Του έχω ________________, γι' αυτό του λέω όλα τα μυστικά μου.
15 Η θερμοκρασία ________________ ανθρώπων είναι 36,5° C.
16 Ο κάτοικος της πόλης λέγεται ________________ και του χωριού ________________.
17 Το κόκκινο χρώμα μαζί με το κίτρινο μας δίνουν ________________.
18 Ο λογαριασμός του τηλεφώνου είναι μεγάλος, γιατί έκανα πολλά ________________ τηλεφωνήματα.
19 Τα πολλά φάρμακα είναι ________________ για τον ανθρώπινο οργανισμό.
20 Είναι ________________, γι' αυτό δεν ταξιδεύουν με αεροπλάνο.

Θ Να βρείτε για ποιο ζώο μιλάμε.

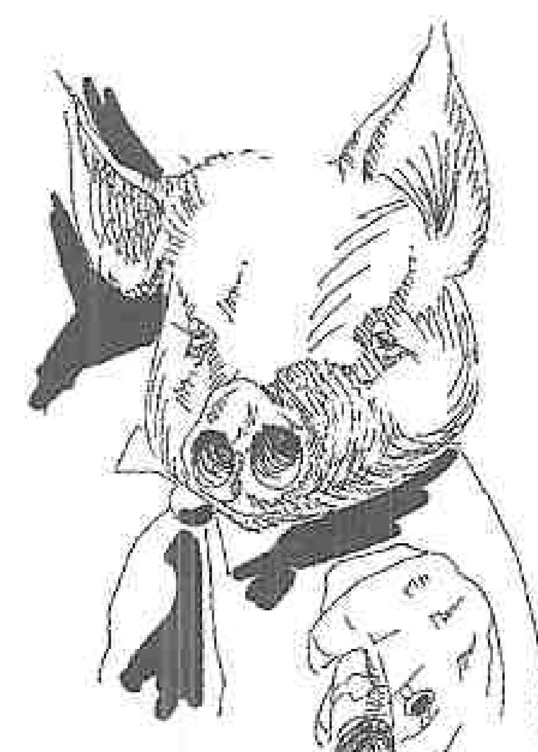
1 Αγαπάει τα βρόμικα νερά και τις λάσπες: ______
2 Το έχουν οι υπολογιστές, αλλά το τρώνε και οι γάτες: ______
3 Έχει μεγάλα αυτιά και άσχημη φωνή: ______
4 Είναι η μαμά του κοτόπουλου και γυναίκα του κόκορα: ______
5 Πιστός φίλος και φύλακας: ______
6 Κοιμάται πολλές ώρες και όταν θέλει είναι χαδιάρα: ______
7 Ξυπνάει νωρίς και έχει πολλές γυναίκες: ______
8 Κολυμπάει ωραία, αλλά περπατάει χωρίς χάρη: ______
9 Τρώει πρόβατα αλλά έφαγε και τη γιαγιά της Κοκκινοσκουφίτσας: ______
10 Σε πολλές παιδικές ιστορίες είναι έξυπνη, αλλά και κακιά: ______
11 Ζει στο δάσος και αγαπάει το μέλι: ______
12 Είναι ωραίο, γρήγορο και περήφανο ζώο: ______
13 Τρέχει τόσο γρήγορα που δεν τον φτάνει κανείς: ______
14 Πετάει, αλλά δεν είναι αεροπλάνο: ______
15 Μας δίνει πολύ γάλα: ______

λαγός

λύκος

γάτα

σκύλος

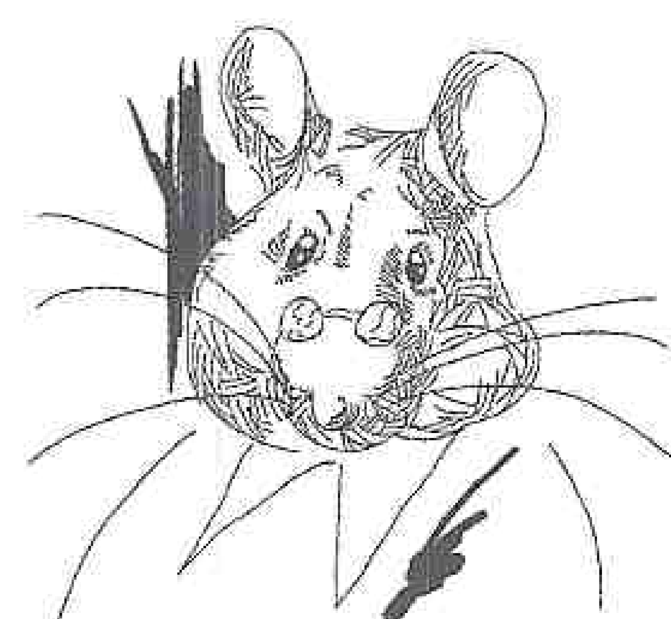

γουρούνι

πουλί

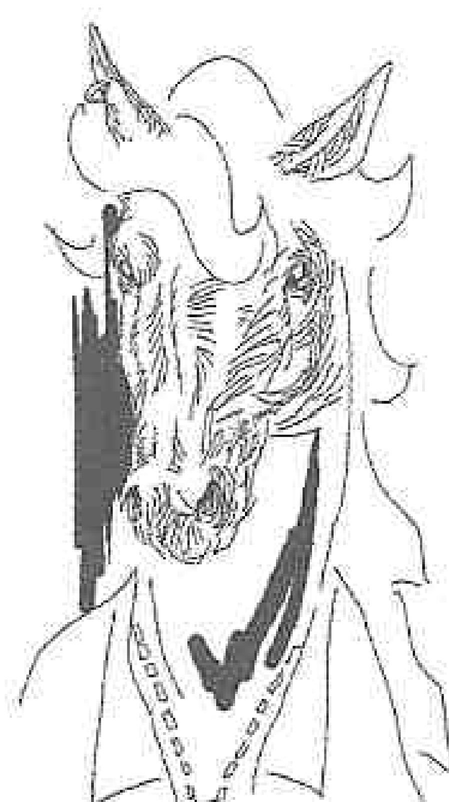

πάπια

κόκορας

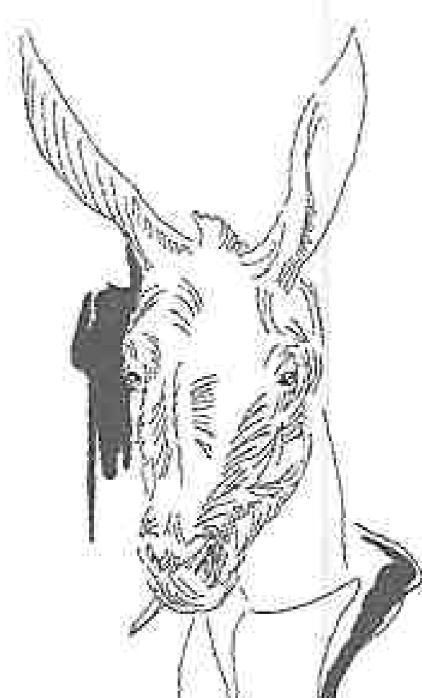

κότα

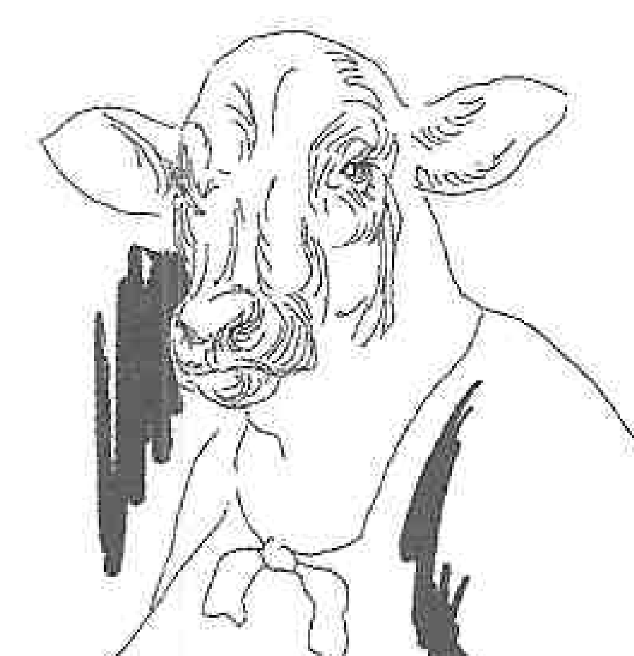

ποντίκι

αρκούδα

άλογο

αλεπού

γάιδαρος

αγελάδα

Ι *Να βρείτε τα 26 ρήματα της β΄ συζυγίας (α΄ και β΄ τάξης) που υπάρχουν στα τετράγωνα. Να τα ψάξετε οριζόντια ή κάθετα.*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Σ	Υ	Ν	Α	Ν	Τ	Ω	Ρ	Α	Χ	Φ	Υ	Σ	Ω	Τ	Ο
2	Α	Ρ	Ε	Π	Ε	Ν	Ε	Γ	Α	Ρ	Ε	Ο	Τ	Ε	Ρ	Χ
3	Μ	Ε	Ν	Α	Ε	Κ	Τ	Ι	Μ	Ω	Ν	Π	Ε	Μ	Ω	Ξ
4	Ο	Φ	Ε	Ν	Ι	Ο	Λ	Ω	Τ	Σ	Ι	Κ	Ρ	Α	Τ	Ω
5	Α	Π	Ο	Τ	Ε	Λ	Ω	Δ	Η	Τ	Θ	Ε	Ω	Ρ	Ω	Ι
6	Π	Β	Υ	Ω	Π	Υ	Δ	Α	Κ	Ω	Ν	Ι	Σ	Γ	Ω	Σ
7	Α	Γ	Α	Π	Ω	Μ	Ε	Τ	Ρ	Ω	Ν	Ι	Κ	Ω	Λ	Υ
8	Π	Η	Δ	Ω	Μ	Π	Ο	Ρ	Ω	Δ	Τ	Ρ	Υ	Π	Ω	Γ
9	Τ	Ι	Φ	Ω	Ε	Ω	Χ	Η	Φ	Ο	Ρ	Ω	Ν	Ε	Ρ	Κ
10	Ω	Β	Ι	Λ	Λ	Ε	Σ	Η	Ε	Ζ	Η	Θ	Η	Ζ	Ι	Ι
11	Λ	Ε	Λ	Ξ	Ε	Κ	Α	Λ	Λ	Ι	Ε	Ρ	Γ	Ω	Ε	Ν
12	Κ	Α	Ω	Β	Τ	Α	Λ	Α	Ω	Δ	Ρ	Α	Ω	Μ	Ι	Ω
13	Θ	Ε	Λ	Η	Ω	Μ	Α	Ν	Ε	Κ	Ρ	Ε	Μ	Ω	Σ	Α

ΙΑ *Θα ακούσετε δύο φορές το καθημερινό πρόγραμμα της Ελπίδας. Καθώς ακούτε το πρόγραμμα, σημειώστε ένα σταυρό (**+**) δίπλα σε κάθε πρόταση που συμφωνεί με αυτά που ακούτε. Οι σταυροί που πρέπει να σημειώσετε είναι δέκα (**10**).*

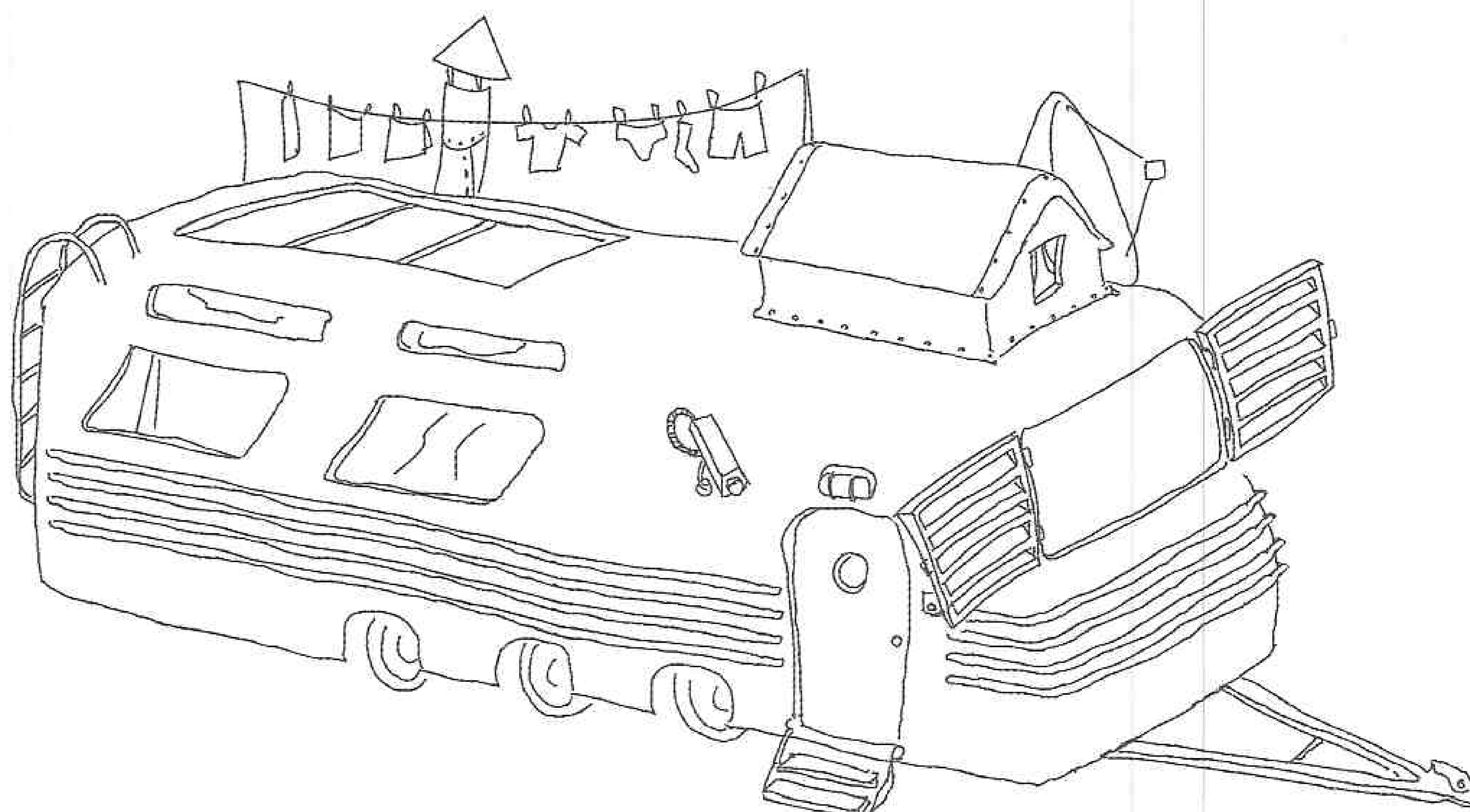
Το χωριό της γιαγιάς είναι στην Πελοπόννησο. *-παράδειγμα* +

1 Η Ελπίδα πηγαίνει στο χωριό για τα Χριστούγεννα.
2 Το πρωί ταΐζει τις κότες και μαζεύει τα αυγά.
3 Βάζει νερό για το σκύλο δίπλα στην πόρτα.
4 Βοηθάει τη γιαγιά να μαγειρέψει.
5 Το χωριό είναι στη θάλασσα.
6 Μετά το μπάνιο η Ελπίδα τρώει ένα μεγάλο παγωτό.
7 Παίζει με τα άλλα κορίτσια του χωριού.
8 Πηγαίνει συχνά σινεμά.
9 Κάνει βόλτες το βραδάκι.
10 Της αρέσει πολύ η ζωή στο χωριό.
11 Στο χωριό πηγαίνει για ψώνια.
12 Στη θάλασσα πάνε με το λεωφορείο.
13 Η Ελπίδα κατοικεί στην Αθήνα.
14 Στο σπίτι της γιαγιάς έχουν και μια γάτα.

ΙΒ *Να συμπληρώσετε το κείμενο που βρίσκεται πρώτο, επιλέγοντας τη συνέχεια των προτάσεων 1-5 ανάμεσα στα γράμματα α-η και να γράψετε τα γράμματα στα κουτάκια.*

Τροχόσπιτα - Μια έξυπνη λύση

1 Τα τροχόσπιτα άλλαξαν πολύ τα τελευταία χρόνια. Έγιναν πιο ελαφριά, άνετα και οι εσωτερικοί

2 Τα σπίτια αυτά, που περπατούν και σταματούν όπου εμείς θέλουμε, ανοίγουν από πάνω με το πάτημα ενός κουμπιού,

3 Οι σχεδιαστές υπολόγισαν τις ανάγκες μιας μέσης οικογένειας με δύο παιδιά και σχεδίασαν χώρο για ύπνο και

4 Οι κουζίνες είναι μικρές, αλλά λειτουργικές. Έχουν συχνά φούρνο μικροκυμάτων, ψυγείο, αλλά και

5 Τέλος, στο εσωτερικό τους χρησιμοποιούν πρώτης ποιότητας υλικά

α γίνεται οικονομία χώρου με καταπληκτικά αποτελέσματα.

β παιχνίδι, όπως ακριβώς σ' ένα παιδικό δωμάτιο διαμερίσματος.

γ έτσι υπάρχουν χώροι για φρέσκο νερό και για χρησιμοποιημένο νερό.

δ χώροι τους θυμίζουν ένα μικρό, μοντέρνο, σύγχρονο διαμέρισμα.

ε με το μηχάνημα αυτό εύκολα δένετε το τροχόσπιτο στο αυτοκίνητό σας.

στ και φωτεινά, χαρούμενα χρώματα, που δημιουργούν ευχάριστη και φιλική ατμόσφαιρα.

ζ κι έτσι ο ήλιος φωτίζει το εσωτερικό και συγχρόνως ανανεώνεται ο αέρας.

η ντουλάπια για κατσαρόλες και τρόφιμα και πολλές φορές πλυντήριο πιάτων.

ΙΓ *Γράφετε ένα γράμμα σ' ένα φίλο σας που κάθε καλοκαίρι προτιμάει να περνάει τις διακοπές του στο χωριό. Του περιγράφετε πώς είναι η δική σας ζωή στην πόλη που μείνατε, γιατί έχετε διάβασμα.*

Τυχερέ Γιώργο, γεια σου,
Κάθομαι μπροστά στα βιβλία μου και σκέφτομαι ______________________

____

____

____

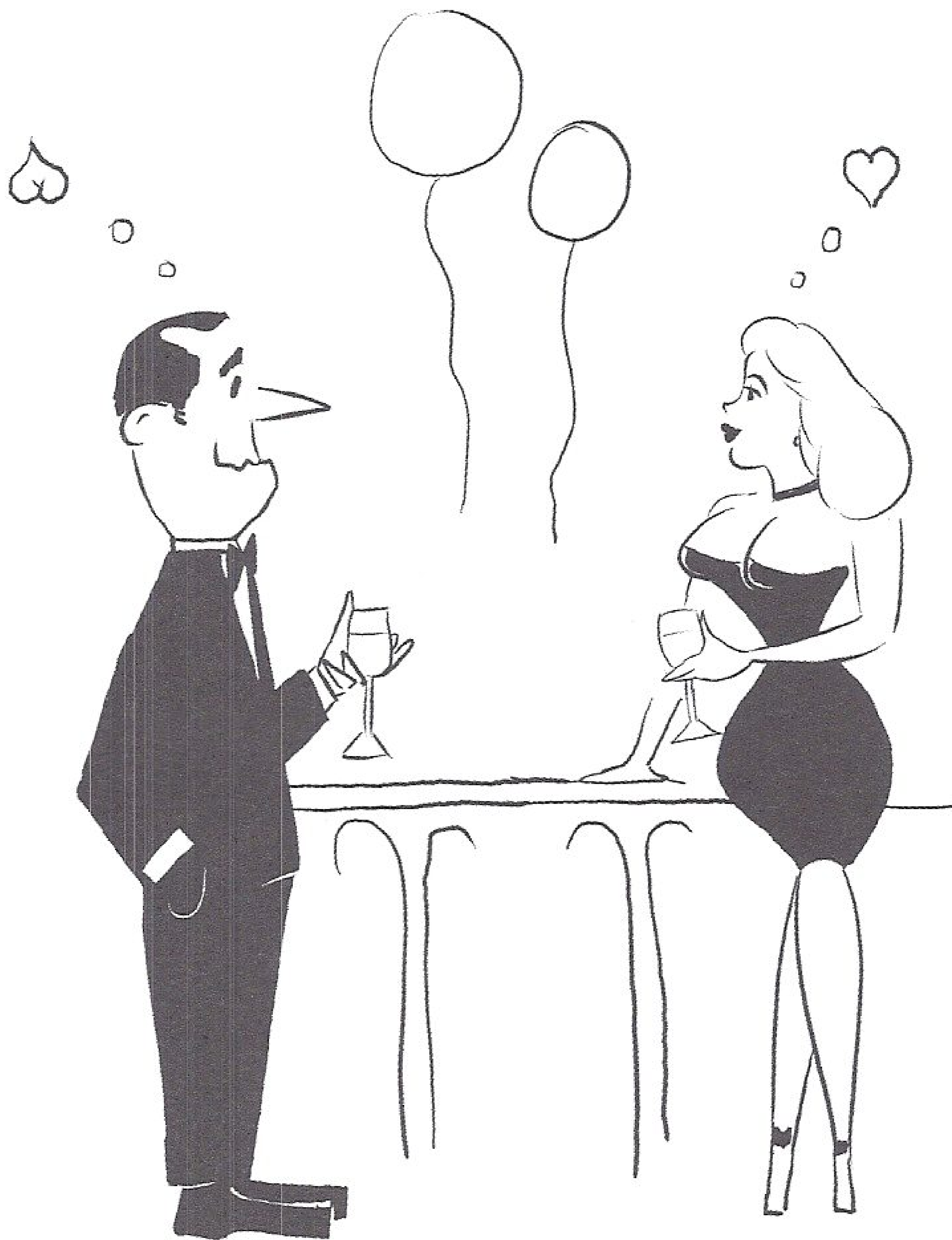
____

____

____

Σε χαιρετώ
Μιχάλης
ο φίλος σου που ψήνεται στην πόλη

Το πάρτι

ρήματα α΄ συζυγίας (παρατατικός)
σχηματισμός, κλίση, χρήση, σύγκριση παρατατικού – αορίστου
λέξεις/φράσεις που δείχνουν διάρκεια (ενώ, καθώς...)
ή επανάληψη (κάθε πότε; συχνά...)

σχηματισμός επιρρημάτων από επίθετα

-ος,-η (-α),-ο	>	-α
-ύς,-ιά,-ύ	>	-ιά
-ης,-ιά,-ί	>	___
-ης,-α,-ικο	>	-ικα
-ης,-ης,-ες	>	-ώς

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο του ρήματος που είναι στην παρένθεση.*

1 Όταν ήμουν στην ηλικία σου, ______________ πάντα αυτό που ______________, γιατί ______________ θέληση και επιμονή.
(πετυχαίνω, πετύχαινα, πέτυχα) (θέλω, ήθελα, θέλησα) (έχω, είχα)

2 Νόμιζα ότι ήσουν κι εσύ στη χθεσινή συγκέντρωση, γι' αυτό ______________ και σε ______________ ως τις 8:00 το βράδυ. (πηγαίνω, πήγαινα, πήγα) (περιμένω, περίμενα)

3 Πέρσι τέτοιο καιρό ______________ συχνά· φέτος όμως δεν ______________ ούτε μια φορά όλο το μήνα. (βρέχει, έβρεχε, έβρεξε) (βρέχει, έβρεχε, έβρεξε)

4 Μου άρεσε η προηγούμενη δουλειά που έκανα, γιατί ______________ πολλούς ανθρώπους καθημερινά και ______________ συχνά.
(γνωρίζω, γνώριζα, γνώρισα) (ταξιδεύω, ταξίδευα, ταξίδεψα)

5 ______________ στην Αθήνα μόνο μια μέρα, γιατί ______________ να είμαι στη δουλειά μου τη Δευτέρα το πρωί. (μένω, έμενα, έμεινα) (πρέπει, έπρεπε)

6 Όταν ______________ το πόδι μου, ______________ 45 μέρες άδεια.
(σπάζω, έσπαζα, έσπασα) (παίρνω, έπαιρνα, πήρα)

7 ______________ τα ελληνικά γρήγορα, γιατί είχαν φίλους Έλληνες και ______________ μαζί τους.
(μαθαίνουν, μάθαιναν, έμαθαν) (κουβεντιάζουν, κουβέντιαζαν, κουβέντιασαν)

8 Στα δεκαπέντε του ______________ να δουλεύει και γι' αυτό δεν ______________ το λύκειο. Όμως, τον περασμένο χειμώνα ______________ να πάρει το απολυτήριο. ______________ το πρωί και το απόγευμα ______________ στο σχολείο. Ελπίζει να τελειώσει τον επόμενο Ιούνιο.
(αρχίζει, άρχιζε, άρχισε) (τελειώνει, τελείωνε, τελείωσε) (αποφασίζει, αποφάσιζε, αποφάσισε) (δουλεύει, δούλευε, δούλεψε) (πηγαίνει, πήγαινε, πήγε)

9 Τον τελευταίο χρόνο ο Δημήτρης ______________ απότομα.
(ψηλώνει, ψήλωνε, ψήλωσε)

10 Μέχρι χθες ______________ στο σπίτι του φίλου μου. Από σήμερα όμως ______________ στο δικό μου σπίτι. (μένω, έμενα, έμεινα) (μένω, έμενα, έμεινα)

11 Πόσες φορές ______________ σπίτι; –Τρεις φορές μέχρι τώρα.
(αλλάζετε, αλλάζατε, αλλάξατε)

12 ______________ μεγάλη χαρά, όταν ο φίλος μου μου ______________ ότι παντρεύεται. (νιώθω, ένιωθα, ένιωσα) (ανακοινώνει, ανακοίνωνε, ανακοίνωσε)

13 Την ώρα που οι άλλοι ______________, εμείς ______________ μουσική. (τρώνε, έτρωγαν, έφαγαν) (ακούμε, ακούγαμε, ακούσαμε)

14 Μόλις τους ______________ από μακριά, τους ______________ αμέσως. (βλέπω, έβλεπα, είδα) (γνωρίζω, γνώριζα, γνώρισα)

15 Μικρή ______________ καμιά φορά ψέματα, αλλά οι γονείς της δεν τη ______________. Της ______________ μόνο ότι πρέπει πάντα να λέμε την αλήθεια. (λέει, έλεγε, είπε) (μαλώνουν, μάλωσαν, μάλωναν) (λένε, έλεγαν, είπαν)

16 Όταν ______________ στο εξωτερικό, οι γονείς μου μου ______________ χρήματα τακτικά. (σπουδάζω, σπούδαζα, σπούδασα) (στέλνουν, έστελναν, έστειλαν)

17 ______________ τις κουρτίνες χθες και τις ______________ στο μπαλκόνι. (πλένω, έπλενα, έπλυνα) (απλώνω, άπλωνα, άπλωσα)

18 ______________ να ανοίξει την πόρτα και ______________.
(τρέχει, έτρεχε, έτρεξε) (πέφτει, έπεφτε, έπεσε)

19 Σε ______________ αρκετή ώρα και όμως δεν ______________ ότι ήσουν η Σοφία. ______________ και ______________ τα μαλλιά σου και δε σε γνώρισε. (κοιτάζει, κοίταζε, κοίταξε) (καταλαβαίνει, καταλάβαινε, κατάλαβε) (κόβεις, έκοβες, έκοψες) (βάφεις, έβαψες, έβαφες)

20 Το απόγευμα ο Σταύρος ______________ τον υπολογιστή του και ______________ ότι είχε πολλά e-mail. (ανοίγει, άνοιγε, άνοιξε) (βλέπει, έβλεπε, είδε)

Β Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση στο σωστό τύπο.

α **αποφασίζω, αφήνω, θέλω, κλείνω, κοιτάζω, λέω, ξέρω, παίζω, πηγαίνω, τρώω, φεύγω** (2), **φτάνω, ψάχνω**

Το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Απριλίου ________________ οικογενειακώς σ' ένα χωριό κοντά στη θάλασσα. ________________ νωρίς το πρωί, γιατί ________________ να φτάσουμε πριν νυχτώσει. Η διαδρομή ήταν πολύ ωραία. Εμείς δεν το ________________ το χωριό, αλλά κάτι φίλοι μας, που είναι από εκεί, μας ________________ συνέχεια πόσο ωραίο είναι. ________________ αργά το απόγευμα και ________________ για δωμάτια. ________________ να μείνουμε σ' ένα μικρό ξενοδοχείο στην παραλία. Αφού ________________ εκεί τα πράγματά μας, κάναμε μια βόλτα και ________________ τις βάρκες που ________________ εκείνη την ώρα για ψάρεμα.
Μείναμε εκεί τρεις μέρες. ________________ φρέσκα ψάρια, τα παιδιά από το πρωί ως το βράδυ ________________ στην παραλία και, γενικά, περάσαμε καλά. Τόσο καλά που ________________ δωμάτιο, για να ξαναγυρίσουμε στο τέλος Αυγούστου, για να απολαύσουμε και την ωραία θάλασσα.

β **αποφασίζω, βγαίνω, βλέπω, γυρίζω, δίνω, έχω, θέλω, κλείνω, κρυώνω, λέω** (2), **παίρνω, περιμένω, πηγαίνω, πλησιάζω, τελειώνω**

Χθες το απόγευμα ________________ τις δουλειές μου νωρίς. Δεν ________________ να μείνω μέσα και ________________ να κάνω μια βόλτα. ________________ τα Χριστούγεννα και τα φώτα στις βιτρίνες και στους δρόμους ________________ στην πόλη μια άλλη όψη. ________________ πολλή κίνηση στους δρόμους, γιατί εκείνη την ώρα ________________ τα μαγαζιά, και όλοι ________________ βιαστικοί στα σπίτια τους. ________________, γιατί είχε δυνατό αέρα και ________________ να πάω από το σπίτι της Τάνιας. Την ________________ στο τηλέφωνο και μου ________________ ότι ________________ τις ειδήσεις στην τηλεόραση και ότι ________________ ένα πολύ σημαντικό τηλεφώνημα και γι' αυτό δεν μπορούσε να βγει. Μου ________________, όμως, να πάω εγώ από κει. Όταν ________________ στο σπίτι μου, ήταν κιόλας δώδεκα η ώρα. Ώρα για ύπνο.

Γ Να συμπληρώσετε την ιστορία με τα ρήματα που είναι στην παρένθεση και να βάλετε τα γράμματα των εικόνων στα κενά δίπλα στο σωστό αριθμό.

Όταν φεύγει η γάτα, χορεύουν τα ποντίκια

Το Σαββατοκύριακο που μας πέρασε, οι γονείς της Άννας και του Λεωνίδα αποφάσισαν να πάνε με το μικρό τους γιο στο χωριό.

1___ Πρωί πρωί ________________ στο αυτοκίνητό τους και ________________ για το χωριό. (μπαίνω, φεύγω)

2___ Τα μεγάλα παιδιά, μόλις ________________ μόνα, ________________ τηλέφωνο τους φίλους τους και τους ________________ στο σπίτι. (μένω, παίρνω, φωνάζω/καλώ)

3___ Όλοι ________________ πριν από το μεσημέρι. ________________ χαρούμενοι και γεμάτοι ιδέες. (πηγαίνω, είμαι)

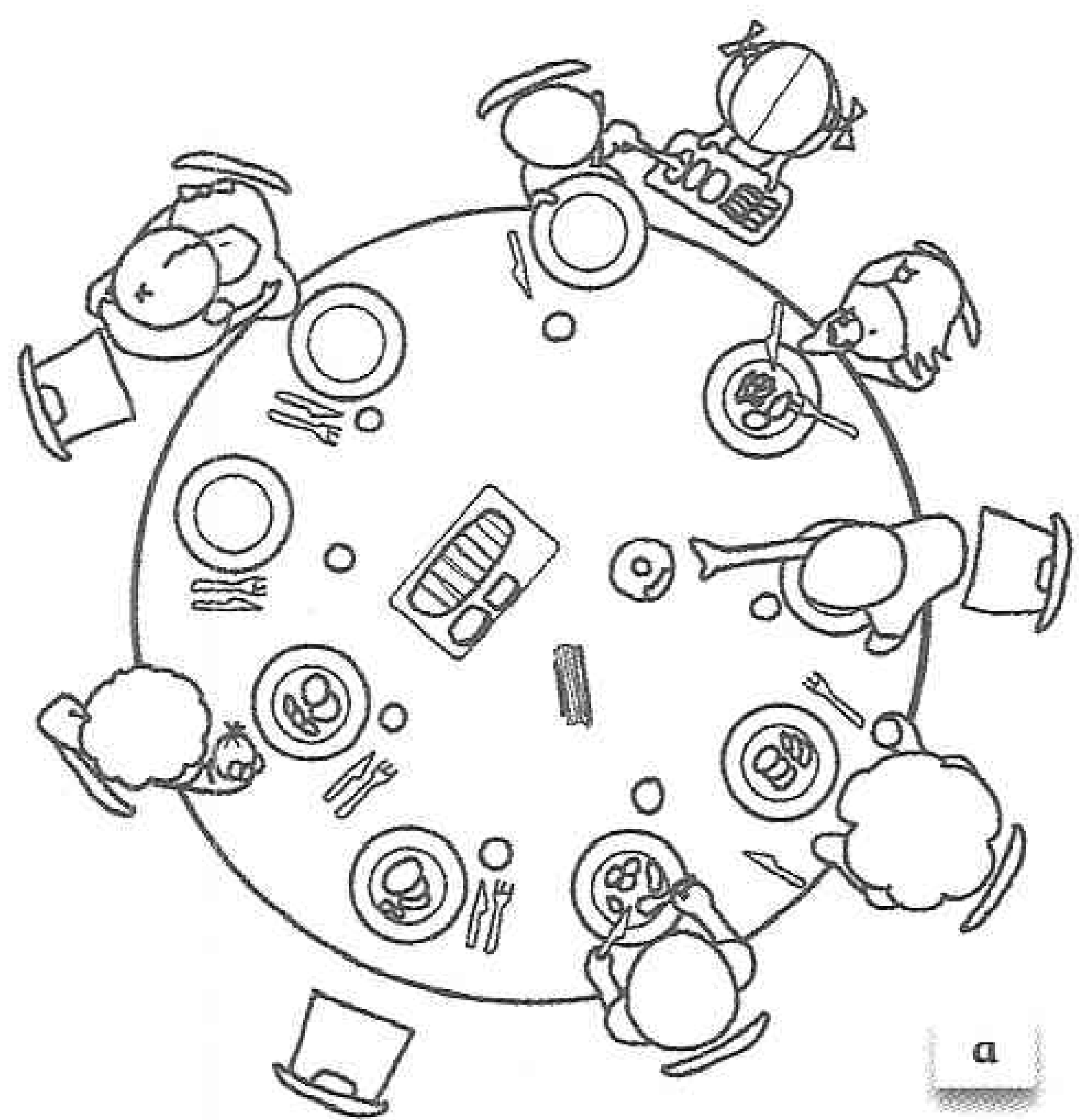
4___ Ο Νίκος και ο Τάσος ________________ στο σουπερμάρκετ και ________________ αυτά που ________________ ο κατάλογος, που ________________ μαζί τους. (πηγαίνω, αγοράζω, γράφω, έχω)

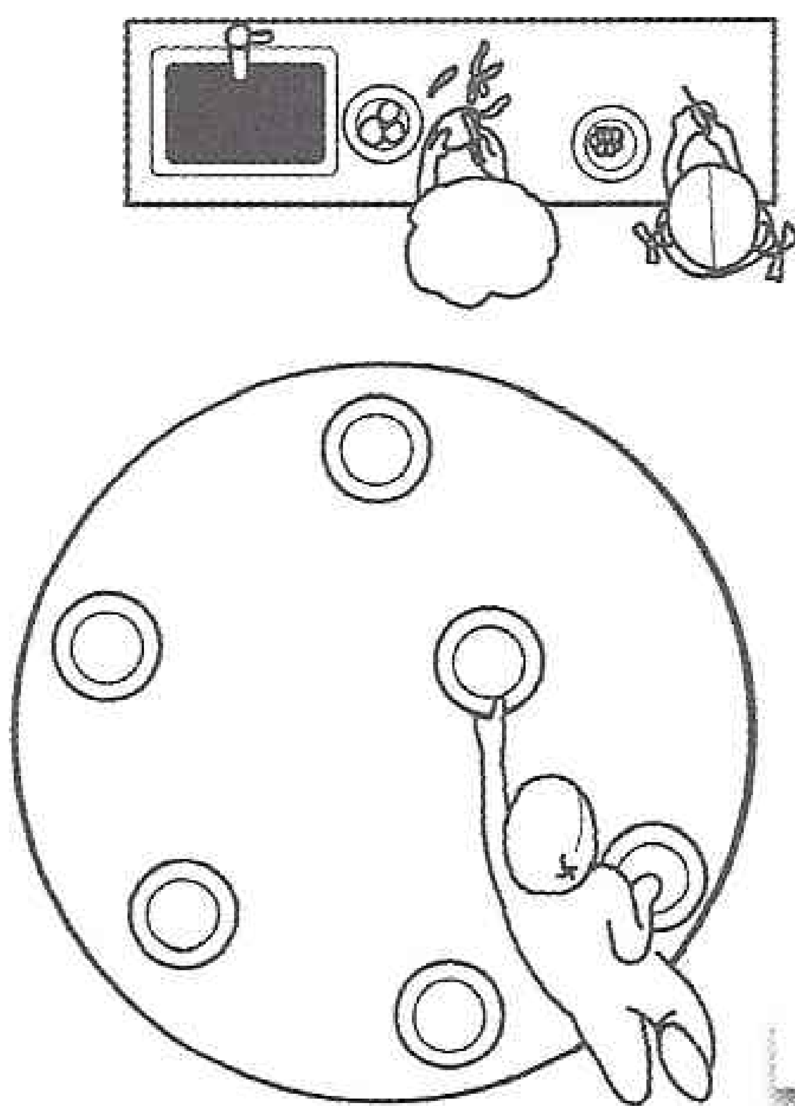
5___ Την ίδια ώρα στην κουζίνα η Ντίνα ________________ τις ντομάτες, η Ρέα ________________ πατάτες και ο Μάκης ________________ τα πιάτα στο τραπέζι. (κόβω, καθαρίζω, βάζω)

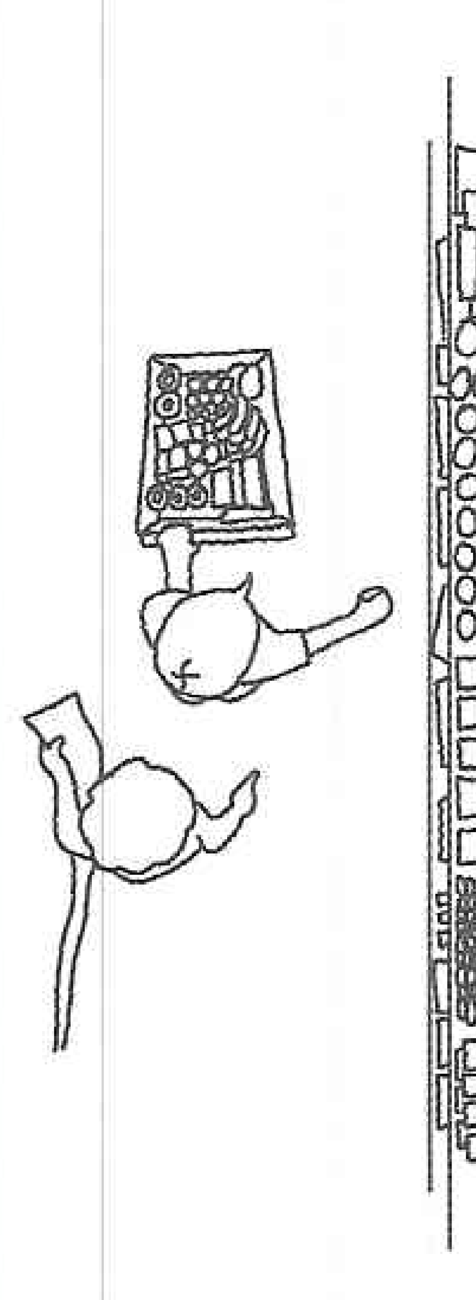
6___ Κατά τις 3 μ.μ. ____________________ στο τραπέζι και ____________________ με όρεξη. (κάθομαι, τρώω)

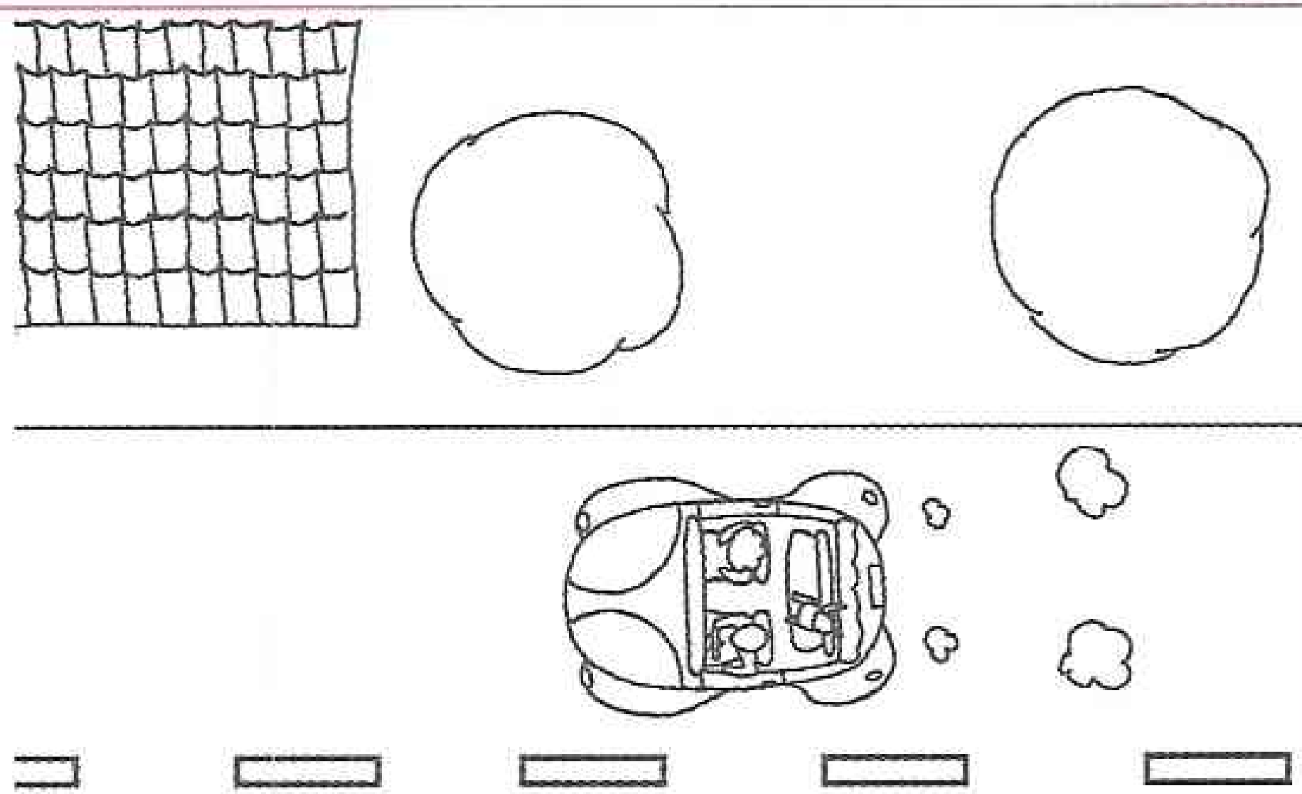
7___ Όταν ____________________ το φαγητό, ενώ τα αγόρια ____________________ τα πιάτα, τα κορίτσια ____________________ την κουζίνα και μετά όλοι μαζί ____________________ τα πιάτα και τα ____________________ στα ντουλάπια. (τελειώνω, πλένω, καθαρίζω, σκουπίζω, βάζω)

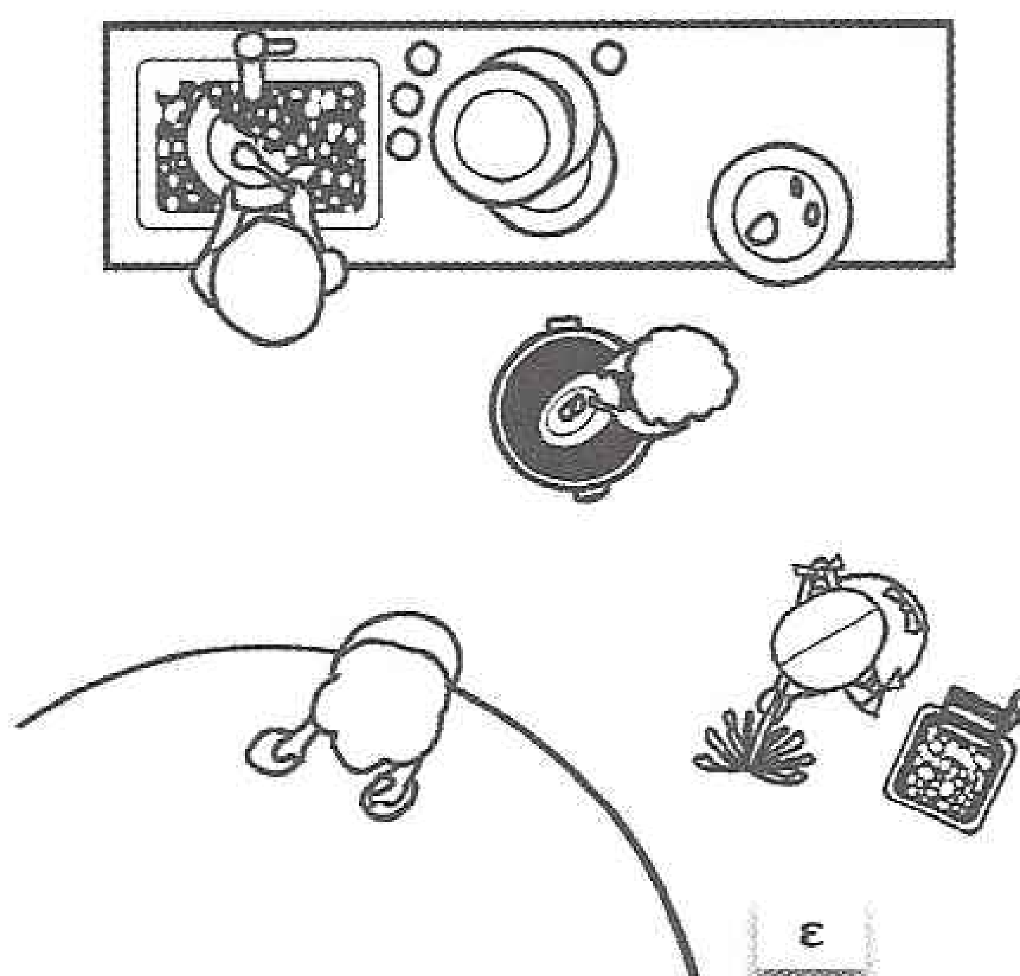
8___ Μετά ο Μάνος με την Ελένη ____________________ μπροστά στον υπολογιστή, αλλά οι υπόλοιποι ____________________ μουσική, ____________________ και ____________________ ως αργά το βράδυ. Γενικά ήταν μια ευχάριστη μέρα για όλους. (κάθομαι, ακούω, χορεύω, τραγουδάω)

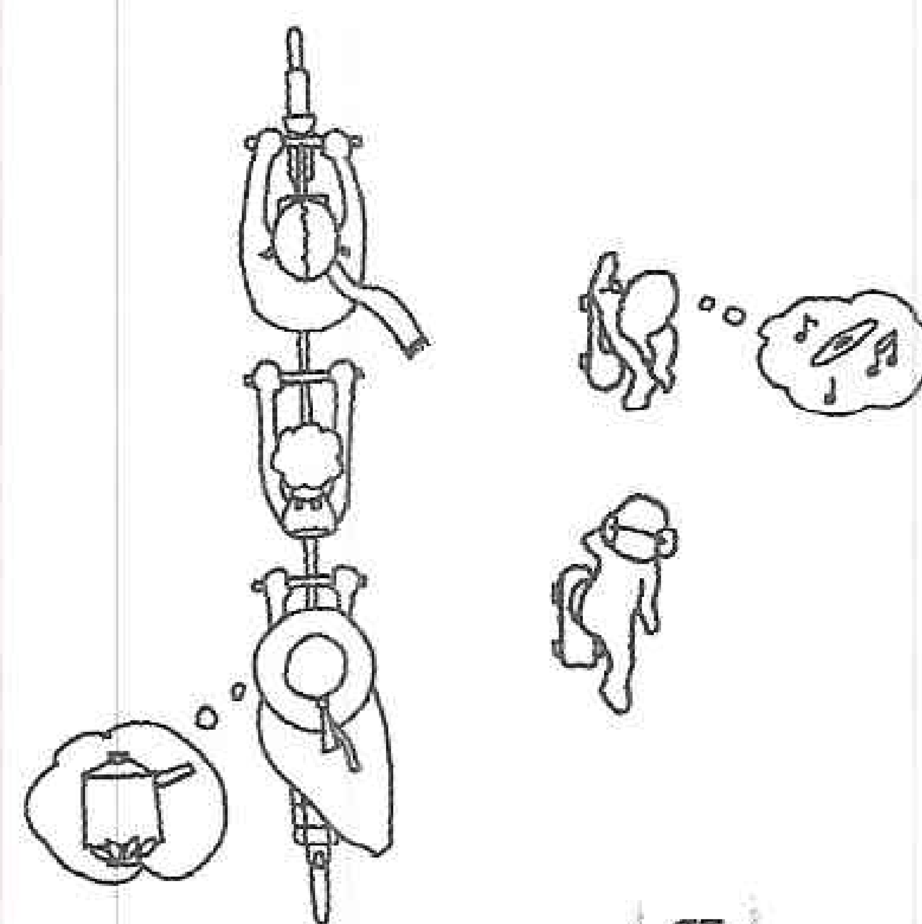

α

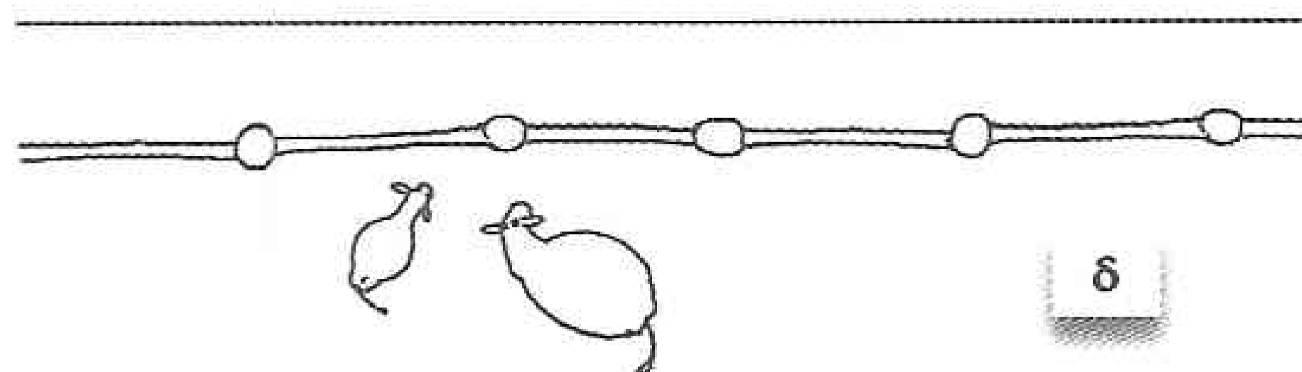

β

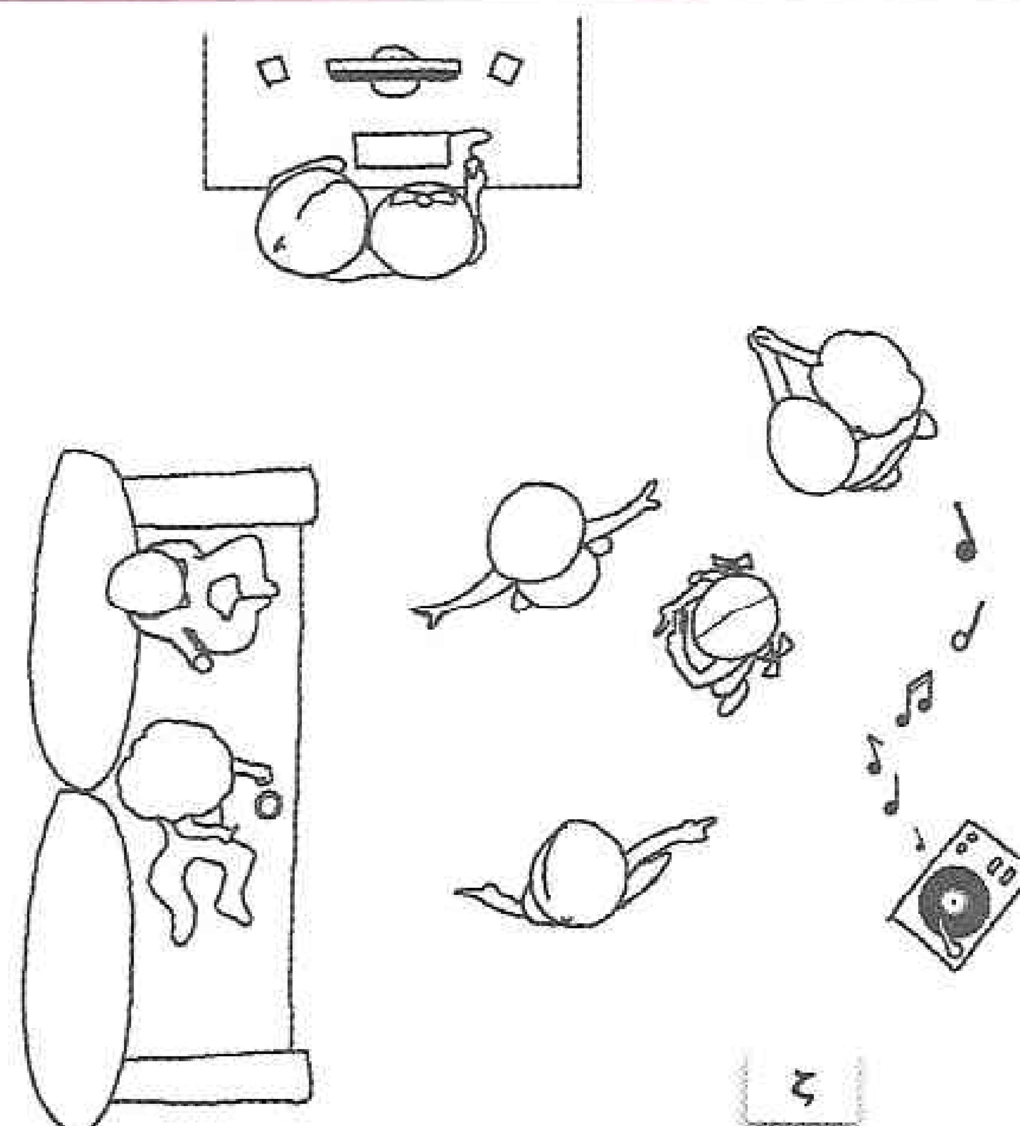

γ

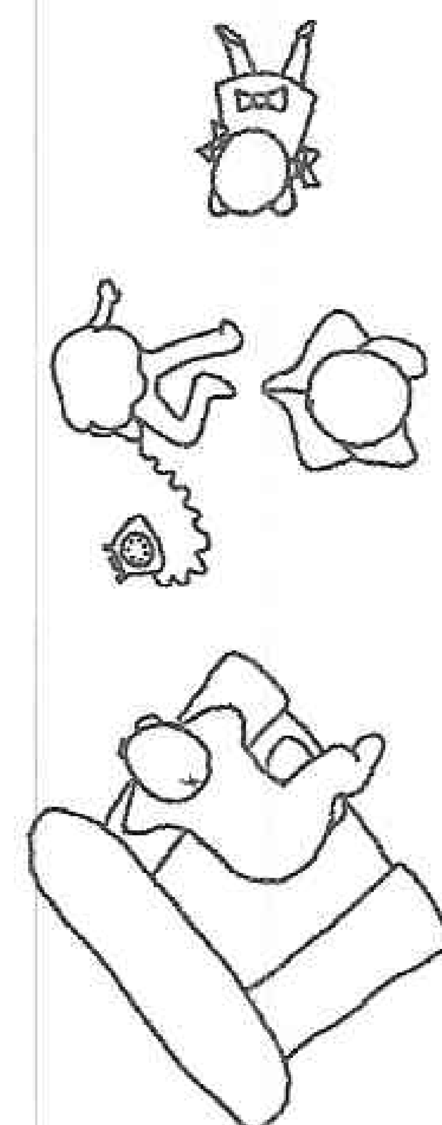

ε

στ

δ

ζ

η

Δ *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι στην παρένθεση (επίθετο ή επίρρημα).*

1 Κάθεται στην καρέκλα του ________________ και δεν έχει όρεξη για δουλειά. (τεμπέλης)
2 Ο φίλος μου είναι ________________ με τους ξένους, αλλά στους γονείς του μιλάει ________________. (ευγενικός, άσχημος)
3 ________________ δεν έδωσες ακόμη στο Γιώργο τα λεφτά που σου δάνεισε. (κακός)
4 Βλέπω τη Μαρία πολύ ________________. (σπάνιος)
5 Το Πάσχα το περνάμε πάντα ________________ στο χωριό του παππού και της γιαγιάς μου. (οικογενειακός)
6 Προσπαθώ να είμαι πάντα ________________ στα ραντεβού μου. (ακριβής)
7 Τρώει ________________ και συχνά του πονάει το στομάχι. (λαίμαργος)
8 Πρέπει να διαβάζεις πιο πολύ, γιατί οι βαθμοί σου είναι ________________. (χαμηλός)
9 Ο πατέρας μου είναι ________________ άρρωστος. (βαρύς)
10 ________________ ή ________________ ό,τι έγινε έγινε· τώρα τι κάνουμε; (καλός, κακός)
11 Έχει ________________ χέρια, γιατί γυμνάζεται. (δυνατός)
12 Με ________________ παρέα οι ώρες περνούν ________________. (καλός, ευχάριστος)
13 Μην ανησυχείς. Είναι πολύ ________________ στη δουλειά τους. Θα μείνεις ευχαριστημένος. (προσεκτικός)
14 Αυτοί που μένουν δίπλα μας είναι ________________ άνθρωποι. (περίεργος)
15 Σκέφτεται πολύ ________________ για την ηλικία της. (σωστός)

Ε *Να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα.*

Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή	Επίρρημα
________________	αναιδής,-ής,-ές	________________
________________	________________	αστεία
η βεβαιότητα	________________	________________
________________	________________	διαρκώς
η δύναμη	________________	________________
________________	ειλικρινής,-ής,-ές	________________
________________	________________	ήσυχα
η κακία	________________	________________
________________	κεφάτος,-η,-ο	________________
ο πολιτισμός	________________	________________
________________	συνεπής,-ής,-ές	________________
η συνέχεια	________________	________________
η χαρά	________________	________________

ΣΤ *Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη από τον παραπάνω πίνακα των παραγώγων.*

1 Είναι ________________ ότι τα αποτελέσματα των εξετάσεων θα είναι καλά.
2 Η τηλεόραση θα έχει ________________ της σειράς την άλλη βδομάδα.
3 Το τηλεφώνημά του με γέμισε ________________.
4 Το σπίτι μου είναι πάνω στη λεωφόρο και έτσι δεν έχουμε ποτέ ________________.
5 Από τα μάτια του καταλαβαίνω πότε η απάντησή του είναι ________________.
6 Δεν πιστεύω ότι θα είναι εδώ στις 6:00, γιατί δεν είναι ποτέ ________________ στα ραντεβού τους.
7 Δεν ξέρω τι της έκανα και μου μιλά με τόση ________________.
8 ________________ του ακαδημαϊκού έτους είναι οκτώ μήνες. Από τον Οκτώβριο ως το Μάιο.
9 Η καθαριότητα δείχνει ________________ ενός λαού.
10 Έκλεισε με ________________ την πόρτα κι έφυγε.

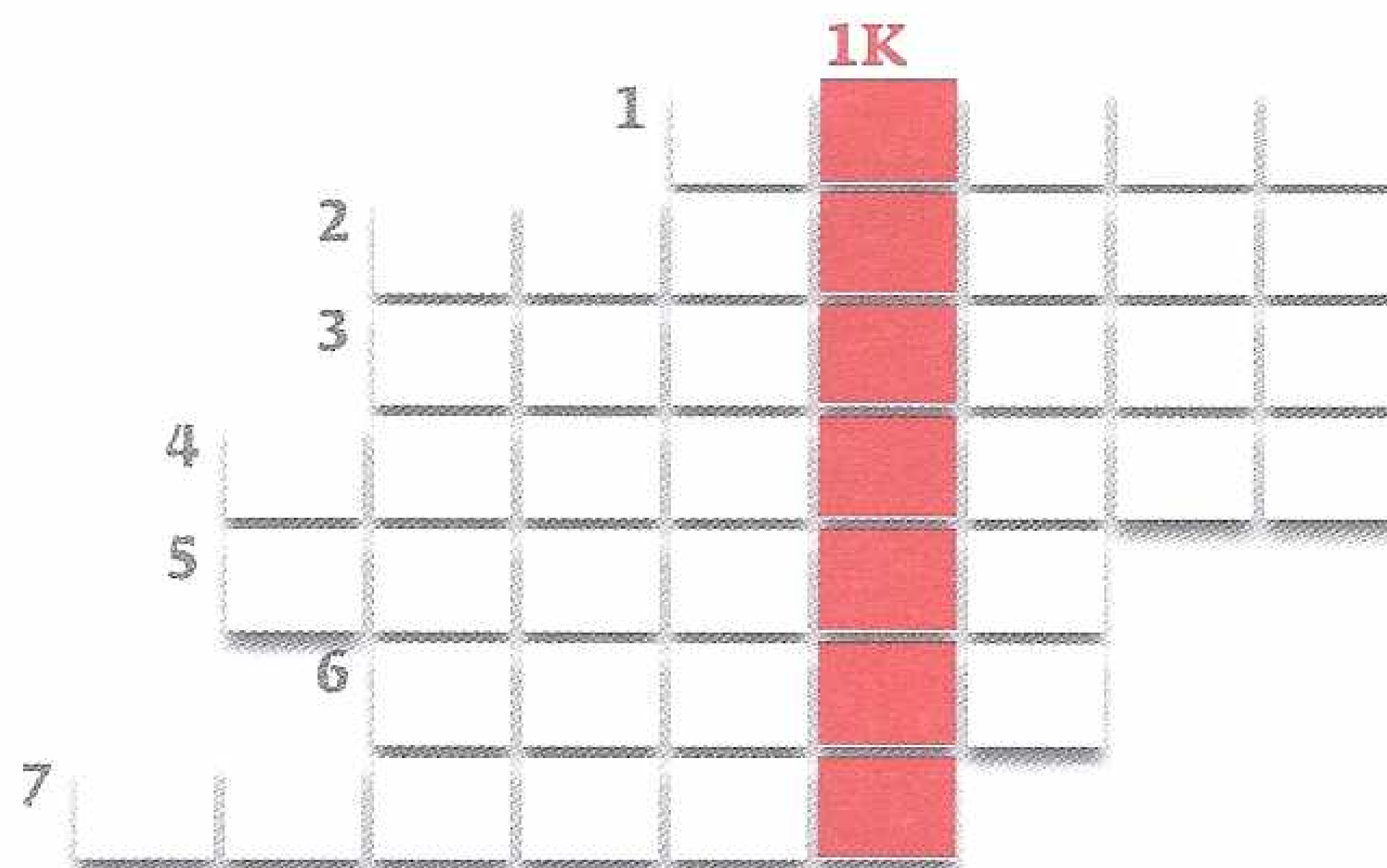
Ζ *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.*

Όταν ήμουν φοιτητής ____________ συχνά. Συνήθως ____________ σε πάρτι και ____________, ____________ και ____________ μαζί με τους φίλους μου. Δεν ____________ πολλά λεφτά, γιατί όλοι ____________ από λίγα και έτσι ____________ χωρίς πολλά έξοδα. Η αλήθεια είναι ότι ____________ πολλή φασαρία και οι γείτονες μάς ____________ να κάνουμε ησυχία ή ____________ την αστυνομία. Στο σπίτι συχνά ____________ μουσική με τις ώρες. ____________ μηνύματα με το κινητό μου και ____________ χαρτιά με τους συγκατοίκους μου. Καμιά φορά ____________ στο θέατρο, αλλά πιο συχνά στον κινηματογράφο και ____________ ευχάριστα έργα. Σχεδόν κάθε μέρα μετά το μάθημα ____________ στην καφετερία όλοι μαζί. Ο υπάλληλος εκεί μας ____________ και μας ____________ με τα μικρά μας ονόματα. Τώρα που είμαι μεγάλος πια, ____________ με νοσταλγία αυτά που ____________, όταν ____________ νέος.

Η *Να ενώσετε τους αριθμούς με τα γράμματα, όπως στο παράδειγμα.*

1 ζ	χρονικό διάστημα -*παράδειγμα*	**α**	λαίμαργος
2 ___	το πίνουμε ζεστό και δεν περιέχει αλκοόλ	**β**	εξηγώ
3 ___	της οικογένειας	**γ**	ενοίκιο
4 ___	αυτός που είναι πάντα στην ώρα του	**δ**	μεγαλώνω
5 ___	υπόσχεση, αιτία	**ε**	ρόφημα
6 ___	τρώει πολύ, ακόμα και χωρίς να πεινάει	**στ**	καλεσμένος
7 ___	ποσό που πληρώνω κάθε μήνα για το σπίτι που μένω	**ζ**	διάρκεια -*παράδειγμα*
8 ___	δίνω σε κάποιον να καταλάβει τη σημασία μιας λέξης	**η**	λόγος
9 ___	γίνομαι πιο μεγάλος σε ηλικία, σε μέγεθος	**θ**	οικογενειακός
10 ___	αυτός που καλώ στο σπίτι μου	**ι**	ακριβής

Θ *Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

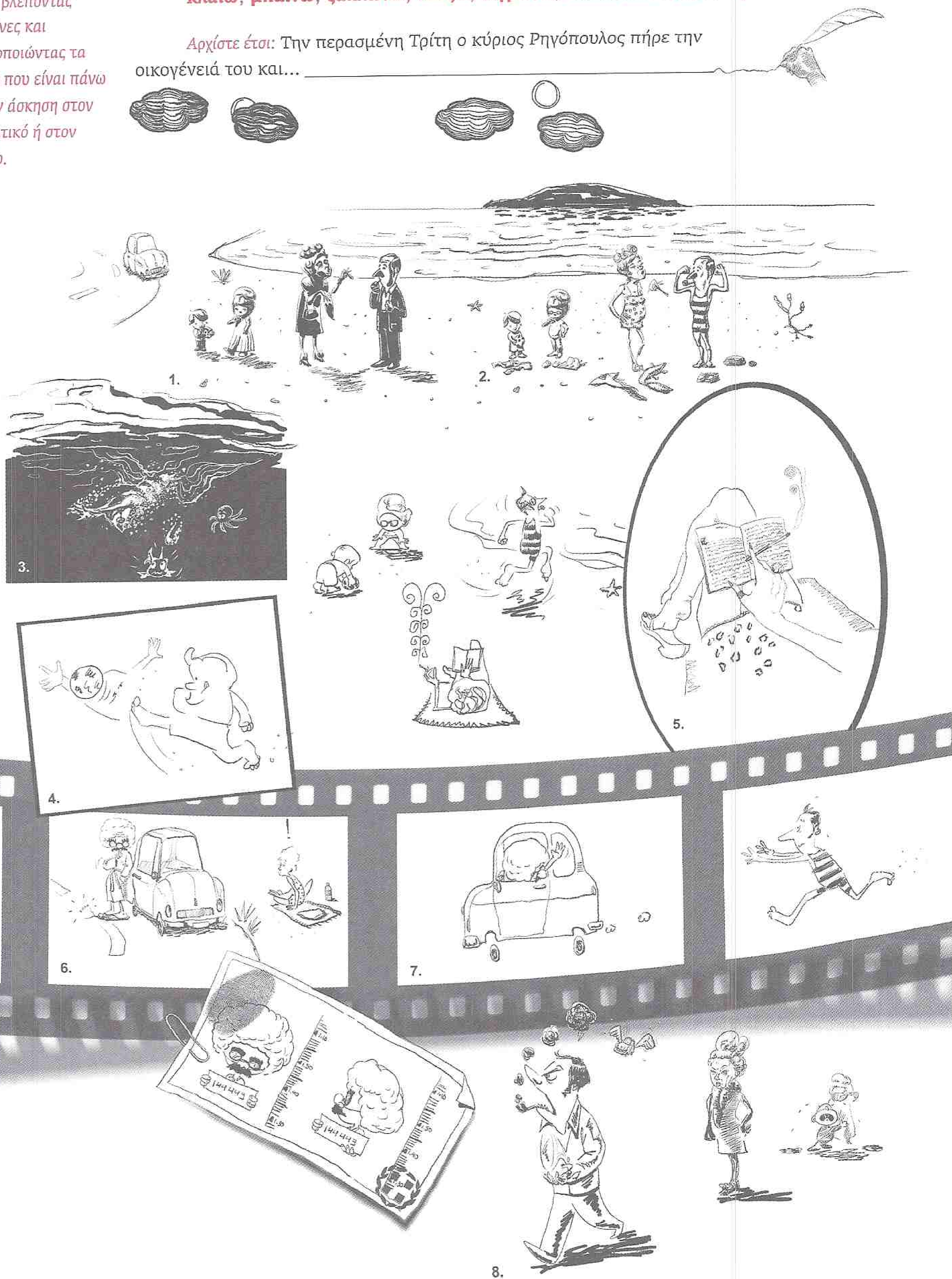

Οριζόντια: **1** Χωρίς φασαρία. **2** Όταν τα παπούτσια παλιώνουν... **3** Είναι δίπλα στη θάλασσα. **4** Τα παιδιά, καθώς μεγαλώνουν,... **5** Τα μανίκια της μπλούζας μου είναι... **6** Μοιάζει με το σκύλο. **7** Έχει πολλή ζάχαρη.

I *Να διηγηθείτε την ιστορία βλέποντας τις εικόνες και χρησιμοποιώντας τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση στον παρατατικό ή στον αόριστο.*

ακούω, αφήνω, βγάζω, βγαίνω, βλέπω, γκρινιάζω, γυρίζω, διαβάζω, κλαίω, μπαίνω, ξαπλώνω, παίζω, πηγαίνω, τελειώνω, τρέχω, είμαι

Αρχίστε έτσι: Την περασμένη Τρίτη ο κύριος Ρηγόπουλος πήρε την οικογένειά του και... ______________________

ΙΑ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο. Καθώς το ακούτε, σημειώστε ένα σταυρό (+) δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν μ' αυτά που λέει το κείμενο. Οι σταυροί που πρέπει να σημειώσετε είναι οχτώ (8).*

Ο Αντρέας δούλεψε πέρσι ως σερβιτόρος *-παράδειγμα* +

1 Του βρήκε τη δουλειά ένας φίλος.
2 Δούλευε μόνος στο εστιατόριο.
3 Μιλάει τρεις ξένες γλώσσες.
4 Δούλευε μαζί με επαγγελματίες σερβιτόρους.
5 Έβγαζαν αρκετά από τα φιλοδωρήματα.
6 Τα δωμάτια ήταν πάντα γεμάτα.
7 Οι πελάτες ήταν μόνο ξένοι.
8 Η τραπεζαρία δεν ήταν ανοιχτή όλη τη μέρα.
9 Αφού έκλεινε το εστιατόριο, κανείς δεν μπορούσε να φάει.
10 Σ' όλους άρεσε το φαγητό.
11 Συχνά υπήρχαν πολλά παράπονα.
12 Οι σερβιτόροι έπρεπε να είναι ευγενικοί.
13 Ένας καλός σερβιτόρος προσπαθεί να τους ευχαριστήσει όλους.
14 Η δουλειά του σερβιτόρου δεν είναι δύσκολη.

ΙΒ *Οι προτάσεις της επάνω στήλης δεν έχουν τέλος. Διαβάστε τες προσεκτικά και βρείτε τη συνέχεια της κάθε πρότασης στην κάτω στήλη. Γράψτε στα κουτάκια τα αντίστοιχα γράμματα.*

1 Όταν μπαίνω στην κουζίνα του σπιτιού μου, σκέφτομαι
2 Πολλά σπίτια δεν είχαν τρεχούμενο νερό και οι γυναίκες το έφερναν
3 Συχνά δεν υπήρχε ηλεκτρικό και για να
4 Για να έχουν κάτασπρα και κατακάθαρα ρούχα, τα
5 Ζέσταιναν νερό στη φωτιά για να πλύνουν
6 Ψυγεία δεν υπήρχαν, ούτε βέβαια καταψύκτες. Έτσι, οι νοικοκυρές ήταν
7 Και το βράδυ, καθισμένοι γύρω από το τραπέζι,
8 Τα παιδιά διάβαζαν, η γιαγιά έπλεκε, η μητέρα

α αναγκασμένες συχνά να μαγειρεύουν δύο φορές τη μέρα.
β μαγειρέψουν, άναβαν φωτιά.
γ πώς ήταν η ζωή μιας νοικοκυράς πριν από αρκετά χρόνια.
δ έκαναν όλες τις δουλειές με το φως της γκαζόλαμπας.
ε έραβε και ο πατέρας κουβέντιαζε ή διάβαζε εφημερίδα.
στ από τη βρύση, που ήταν στην αυλή ή στη γωνία του δρόμου.
ζ έβραζαν μαζί με στάχτη από ξύλα.
η τα πιάτα και για να κάνουν μπάνιο.

ΙΓ *Μόλις τελειώσατε το στρατιωτικό. Γράφετε σ' ένα φίλο σας ή σε μια φίλη σας και περιγράφετε τη ζωή σας όσο καιρό ήσασταν στρατιώτες.*

Γεια σου Κατερίνα,
ύστερα από ένα χρόνο στο στρατό επιτέλους είμαι ελεύθερος. ____________________

____

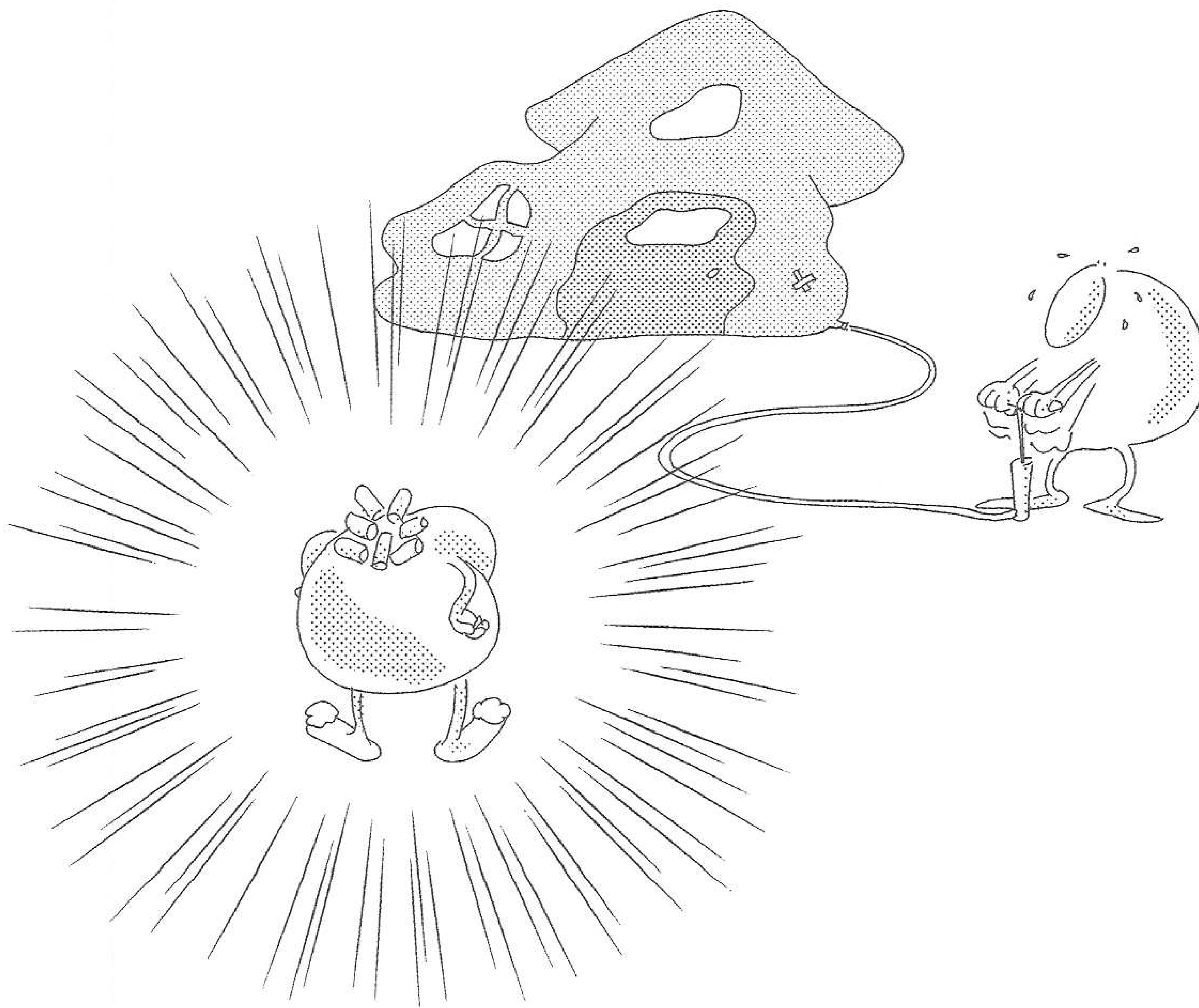
____

____

____

16ο ΜΑΘΗΜΑ

Ένα ζευγάρι ετοιμάζει το σπίτι του

ρήματα α΄ συζυγίας

(συνεχής και απλός μέλλοντας με αντωνυμίες / συνεχής και απλή υποτακτική με αντωνυμίες)

Α Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι στην παρένθεση στο σωστό τύπο.

1 Είναι πολύ ωραίο ________________ κανείς σε ξένες χώρες και ________________ καινούρια πράγματα και ανθρώπους. (ταξιδεύω, γνωρίζω)
2 Ακόμη ________________, Βαγγέλη; Τόση ώρα σε περιμένω για να φάμε. (τελειώνω)
3 Μαρία, πότε ________________ ξανά στο θέατρο; –Όταν θα έχει κάτι καλό. (πηγαίνω)
4 __________ σου ________________ τις φωτογραφίες που βγάλαμε στην εκδρομή; –Ναι. (δείχνω)
5 Πήγαινε ήσυχη στη δουλειά σου. Όση ώρα εσύ λείπεις, ________________ εγώ τα παιδιά. (προσέχω)
6 Της είπα πως αυτό το μήνα _______ της ________________ πιο συχνά, γιατί δε ________________ τόση δουλειά. (γράφω, έχω)
7 Ποιος ________________ αύριο; –Εγώ, γιατί θα είμαι σπίτι. (μαγειρεύω)
8 Το ________________ και ________________ συγχρόνως είναι πολύ δύσκολο. (σπουδάζω, δουλεύω)
9 Το σπίτι είναι πολύ κρύο· ελπίζω ότι ________________ το καλοριφέρ σε λίγο. (ανάβω)
10 Μου είπαν να είμαι έτοιμος στις 6:00, για ________________ πριν ________________. (φεύγω, νυχτώνει)

Β Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.

1 _______ με ________________ μόλις τελειώσεις τη δουλειά σου; –Ναι, βέβαια. (θα φωνάξεις, να φωνάξεις, θα φωνάζεις)
2 Πριν ________________ κάτι, ρωτώ πόσο κάνει. (αγοράζω, αγοράσω, αγόραζα)
3 Βλέπω πολύ κόσμο εδώ. Ας ________________ κι άλλο να δούμε τι έγινε. (να πλησιάσουμε, θα πλησιάσουμε, πλησιάσουμε)
4 Μήπως δε σου ________________ τα χρήματα που έχεις; Θέλεις δανεικά; –Όχι, ευχαριστώ. (να φτάνουν, φτάνουν, να φτάσουν)
5 Δε ________________ ξανά από αυτό το μαγαζί, γιατί είναι πολύ ακριβό. (ψώνιζα, θα ψωνίσω, να ψωνίσω)
6 Δεν είναι εύκολο ________________ κανείς το κάπνισμα. (να κόβει, θα κόψει, να κόψει)
7 Δεν τρώω άλλο, γιατί _______ με ________________. (θα πειράξει, να πειράξει, να πειράζει)
8 Χθες δεν ήρθα στο μάθημα, γιατί πήγα ________________ για σπίτι. (έψαξα, έψαχνα, να ψάξω)
9 Συνηθίζει ________________ μουσική το βράδυ. (ακούει, να ακούσει, να ακούει)
10 Δεν πιστεύω ________________ αύριο. (να χιονίσει, θα χιονίσει, θα χιονίζει)

Γ Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση.

απαγορεύω, διαβάζω, επιπλώνω, ζωγραφίζω, καθαρίζω, καταλαβαίνω, ξοδεύω, παίζω, υπογράφω

1 Για ________________ αυτό το βιβλίο, πρέπει ____ το ________________ προσεκτικά.
2 Σήμερα δεν έχω καιρό να καθαρίσω το σπίτι. ____ το ________________, όμως, αύριο.
3 Αφού πρώτα ________________ όλο το σπίτι, μετά αποφάσισε τι κουρτίνες θα αγοράσει.

4 Αύριο θα πάνε ______________________ το συμβόλαιο του σπιτιού τους.
5 Φοβάται ότι ο γιατρός _____ του ______________________ τον καφέ.
6 Τι σκοπεύεις να κάνεις αύριο το απόγευμα; –______________________ τάβλι με τον Παύλο.
7 Δεν πρέπει ______________________ τόσα πολλά λεφτά για διασκέδαση.
8 Του αρέσει ______________________ τις ελεύθερες ώρες του.

Δ Να αντικαταστήσετε τις λέξεις που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα με τα ουσιαστικά που είναι πάνω από την άσκηση και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε η δεύτερη πρόταση να έχει την ίδια σημασία με την πρώτη, όπως στο παράδειγμα.

η αδιαφορία, η καθαριότητα, το μαγείρεμα, η περιέργεια, το πλύσιμο, το περπάτημα, τα πολλά λόγια, το πολύ πιοτό, το πρωινό ξύπνημα, το σιδέρωμα, το πολύ φαγητό

Παράδειγμα: **Το να διαβάζεις** ωφελεί. Το διάβασμα ωφελεί.

1 **Το να τρως πολύ** βλάπτει. ______________________
2 **Με το να πίνει πολύ** κατέστρεψε την υγεία του. ______________________
3 **Το να είναι κανείς καθαρός** δείχνει πολιτισμό. ______________________
4 **Το να αδιαφορείς** είναι κακό. ______________________
5 **Το να μιλάς πολύ** δεν ωφελεί σε τίποτα. ______________________
6 **Το να ξυπνάς νωρίς** χαρίζει υγεία. ______________________
7 **Το να ρωτάς συνέχεια** εκνευρίζει τους άλλους. ______________________
8 **Το να πλένω και να σιδερώνω** δε μου αρέσει καθόλου. ______________________
9 **Το να μαγειρεύεις** νόστιμα φαγητά είναι κάτι που μπορείς να το μάθεις εύκολα. ______________________
10 **Το να περπατάτε** είκοσι λεπτά κάθε μέρα είναι απαραίτητο, για να είστε υγιείς. ______________________

Ε Να γράψετε τις προτάσεις με άλλα λόγια, έτσι ώστε οι δύο προτάσεις να έχουν το ίδιο νόημα, όπως στο παράδειγμα.

Παράδειγμα: Λίγο έλειψε να μην ξυπνήσω στην ώρα μου.
Παραλίγο / Κόντεψα να μην ξυπνήσω στην ώρα μου.

1 Μπορεί να μην έρθω στο σπίτι σου το βράδυ. ______________________
2 Έχει να τον δει εδώ και τρεις βδομάδες. ______________________
3 Είναι απίθανο να τελειώσω τόση δουλειά μέσα σε δύο ώρες. ______________________
4 Ακόμη να συμπληρώσεις τα χαρτιά που σου έδωσαν από τη γραμματεία; ______________________
5 Δεν είναι ευχάριστο να ακούς για δυστυχήματα. ______________________
6 Δεν είναι εύκολο να είναι κανείς πάντα ειλικρινής. ______________________
7 Είναι αδύνατο να 'ρθω μαζί σας, γιατί έχω πολλή δουλειά. ______________________

8 Είναι δύσκολο ν' αγοράσει κανείς σπίτι σήμερα.
____

9 Κάνει κακό να τρως πολλές σοκολάτες.
____

10 Ίσως πάω στην αγορά για ψώνια το απόγευμα.
____

ΣΤ *Να συμπληρώσετε τις προτάσεις.*

1 Αφού δε θέλει, _______________
2 Ίσως να μην _______________
3 Μήπως θέλεις _______________
4 Για να _______________
5 Έφαγαν και έπειτα _______________
6 Παρά λίγο να _______________
7 Είναι πιθανό _______________
8 Πριν _______________
9 Την έκανε _______________
10 Πρόκειται _______________
11 Συνηθίζει _______________
12 Είναι αδύνατο _______________
13 Όταν γυρίσω στο σπίτι, _______________
14 Τους άκουσα να _______________
15 Είναι βλαβερό _______________
16 Ας _______________
17 Ποτέ δεν είναι αργά _______________

Ζ *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη από την παρένθεση.*

1 _______________ θέλεις κι άλλο καφέ; –Ναι, ευχαριστώ. (ίσως, μήπως, επίσης)
2 Στο δελτίο καιρού είπαν ότι _______________ βρέξει αύριο. (πριν, λοιπόν, ίσως)
3 _______________ ήταν τόσο ακριβό, γιατί το αγόρασες; –Μου άρεσε πολύ. (επειδή, αφού, ακόμη)
4 _______________ τελειώσεις τη δουλειά σου, έλα να πάμε βόλτα. (για να, μόλις, κάθε φορά)
5 _______________ δω το Χρίστο, θα του δώσω το CD. (όταν, γιατί, κάθε πότε)
6 _______________ φύγεις, κλείσε το φως. (έπειτα, πριν, αμέσως)
7 Πήγε στην αγορά, _______________ πρώτα ετοίμασε το φαγητό. (πριν, τότε, αφού)
8 _______________ πετύχεις στη ζωή σου, πρέπει να δουλεύεις σκληρά. (για να, ας, επειδή)
9 _______________ αλλάξουμε θέμα συζήτησης. (όταν, γιατί, ας)
10 _______________ κάνετε θόρυβο, γιατί δίπλα κάνουν μάθημα. (όχι, μην, δεν)

Η *Πώς λέγεται*

1 το δαχτυλίδι του αρραβώνα ή του γάμου: _______________
2 ο άνθρωπος που στενοχωριέται εύκολα ή πολύ: _______________
3 η τελετή που γίνεται όταν πεθαίνει κάποιος: _______________
4 η γυναίκα που πέθανε ο άντρας της: _______________
5 αυτός/-ή που παντρεύει ένα ζευγάρι: _______________
6 αυτός/-ή που βαφτίζει ένα παιδί: _______________
7 το κτίριο που έχει πάνω από δεκαπέντε πατώματα: _______________
8 το δωμάτιο που τρώμε: _______________
9 το δωμάτιο όπου περνάμε πολλές ώρες της ημέρας: _______________

10 το κτίριο που έχει πολλούς ορόφους και πολλά διαμερίσματα: ____________________
11 η ηλεκτρική συσκευή που μαγειρεύουμε: ____________________
12 η ηλεκτρική συσκευή που πλένουμε τα ρούχα: ____________________
13 κάτι παλιό που έχει αξία: ____________________

Θ Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση:

ο αρχιτέκτονας, το διαμέρισμα, η θέα, η οικοδομή, η πληροφορία, πρόχειρος,-η,-ο, η τιμή, το συμβόλαιο, το σχέδιο, η τουαλέτα, ο χώρος, υπογράφω

Τηλεφώνημα σ' έναν εργολάβο

Α Καλησπέρα σας, κύριε. Διάβασα στην εφημερίδα ότι πουλάτε διαμερίσματα, με ____________________ στη θάλασσα. Μπορείτε να μου δώσετε περισσότερες ____________________;

Β Βεβαίως, κυρία μου. ____________________ είναι μικρή. Έχει πέντε πατώματα και δύο ____________________ στο κάθε πάτωμα.

Α Πόσα μέτρα είναι το κάθε διαμέρισμα και τι ____________________ έχει;

Β Όλα τα διαμερίσματα είναι 120 τ.μ. και έχουν δύο κρεβατοκάμαρες, μία σαλοτραπεζαρία, ένα ____________________ δωμάτιο, κουζίνα, μπάνιο και μία ξεχωριστή ____________________.

Α Πώς και πότε μπορώ να δω το σπίτι;

Β Μόλις τώρα αρχίζει το χτίσιμο, αλλά μπορείτε να πάτε σε ____________________ να σας δείξει ____________________.

Α Ευχαριστώ πολύ· αν μου αρέσει, όπως πιστεύω, θα περάσω από το γραφείο σας να πούμε για ____________________ και ____________________ που ____________________. Χαίρετε.

Ι Να αλλάξετε τον παραπάνω διάλογο σε κείμενο.

Αρχίστε έτσι: Μια κυρία θέλει να αγοράσει ένα διαμέρισμα____________________
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

ΙΑ Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.

1 Αγόρασα διάφορα πράγματα από την αγορά. Η τσάντα μου είναι γεμάτη ____________________.
2 Νιώθω ____________________ όταν είμαι μαζί τους, γιατί όλοι είναι στην ηλικία μου.
3 Πήρα μια έγχρωμη τηλεόραση και θα την πληρώσω ____________________.
4 Έχει δυο σπίτια και τα ____________________ σε ξένους.
5 Δεν ταξιδεύω συχνά με πλοίο, γιατί ____________________.
6 Το σπίτι του είναι μικρό, με μικρά δωμάτια και πολλά έπιπλα· είναι πολύ ____________________.
7 Αυτό το σπίτι το αγόρασα σε τιμή ____________________.

8 Όταν χαλάει κάτι στο σπίτι, είναι δύσκολο να βρεις ______________ για να το φτιάξει.
9 Σ' αυτό το δωμάτιο έχει πάρα πολλή ζέστη. Είναι σωστός __________________.
10 Ο πρόεδρος, ο παπάς και ο δάσκαλος είναι __________________ ενός χωριού.
11 Μου έκαναν μεγάλη έκπτωση, γιατί το αγόρασα _________________.
12 Από χθες ψάχνω μια _________________ για να σου πω τα νέα, όμως ακόμα δεν τα κατάφερα.

ΙΒ *Αλήθεια, εσείς ποιο χώρο του σπιτιού προτιμάτε; Έχετε σκεφτεί ποτέ γιατί διαλέγετε κάποιο χώρο του σπιτιού για να ξεκουραστείτε, όταν έχετε λίγο ελεύθερο χρόνο; Διαβάστε τι γράφει δίπλα και θα λύσετε την απορία σας.*

Υπνοδωμάτιο: Είστε τύπος που αγαπάτε τα χάδια και τις αγκαλιές.
Σαλόνι: Είστε κοινωνικό άτομο και θέλετε να έχετε πάντα παρέα.
Γραφείο: Είστε δημιουργικός τύπος, μόνο που μπορεί να ξεχάσετε τους άλλους ανθρώπους.
Κουζίνα: Είστε τρυφερός άνθρωπος. Ξέρετε να δείχνετε την αγάπη και τη φαντασία σας.
Μπάνιο: Λατρεύετε το σώμα σας και δε χάνετε ευκαιρία για να απολαμβάνετε κάθε τόσο μια φροντίδα ομορφιάς.
Μπαλκόνι: Μάλλον ψάχνετε για αγάπη. Αν ασχολείστε με τα φυτά, αυτό δείχνει ότι χρειάζεστε την προσοχή και την αγάπη των άλλων.

ΙΓ *Οι φίλοι σας παντρεύονται και έχουν ανοίξει μια λίστα γάμου σε δύο καταστήματα. Το ένα έχει ηλεκτρικά είδη και το άλλο είδη οικιακής χρήσεως. Συμπληρώστε τη λίστα με τα δώρα που πιστεύετε ότι θα διαλέξει το ζευγάρι.*

«Ήλεκτρον»	«Η Πορσελάνη»
______________	______________
______________	______________
______________	______________
______________	______________
______________	______________
______________	______________
______________	______________
______________	______________
______________	______________

ΙΔ *Να πείτε τι κάνει ο καθένας.*

1 ο αρχιτέκτονας
2 ο γιατρός
3 ο δάσκαλος
4 ο ηλεκτρολόγος
5 ο θυρωρός
6 η καθαρίστρια
7 ο μαραγκός
8 ο μηχανικός
9 ο μπογιατζής
10 ο παλαιοπώλης
11 ο παλιατζής
12 ο συμβολαιογράφος
13 ο υδραυλικός
14 ο χτίστης
15 ο ζαχαροπλάστης

ΙΕ *Θα ακούσετε ένα κείμενο για ένα σπίτι διαφορετικό από τα άλλα, ένα χειροποίητο σπίτι. Καθώς ακούτε, κρατάτε σύντομες σημειώσεις.*

Παράδειγμα: Το σπίτι είναι χειροποίητο, δηλαδή το έφτιαξαν με τα χέρια τους.

1 Το σπίτι το έχτισε ______________________________
2 Ο χρόνος που χρειάστηκε για την κατασκευή του ______________________________
3 Τα υλικά που χρησιμοποίησαν ήταν ______________________________
4 Το σπίτι διαθέτει ______________________________
5 Στο σπίτι δεν υπάρχει ______________________________
6 Το φαγητό τους περιλαμβάνει ______________________________
7 Ο πατέρας εξηγεί στους άλλους ______________________________
8 Αυτό το σπίτι ξεχωρίζει από τα άλλα ______________________________
9 Σ' αυτό το σπίτι τα παιδιά ______________________________

ΙΣΤ *Διαβάσατε ένα άρθρο στην εφημερίδα για τις ανέσεις που θα έχουν τα σπίτια στο μέλλον. Από το άρθρο, όμως, λείπουν κάποιες λέξεις που σας έκαναν να μην το καταλάβετε πολύ καλά. Στον πίνακα που ακολουθεί υπάρχουν οι λέξεις που λείπουν. Βρείτε τες και γράψτε στα κενά τον αριθμό από την κατάλληλη λέξη, όπως στο παράδειγμα. Για κάθε κενό υπάρχει μόνο μια σωστή λέξη.* ***Προσοχή:*** *Στον πίνακα υπάρχουν και* ***7*** *λέξεις από άλλο κείμενο.*

Σπίτι μου, σπιτάκι μου

Εικόνες από ένα μέλλον όχι και τόσο μακρινό. Οι κατοικίες που, χάρη στην υψηλή τεχνολογία, μπορούν να σκέφτονται και να σας ξεκουράζουν.

Είναι ωραίο να γυρίζεις σ' αυτό το σπίτι, που ξέρει τις ανάγκες σου σχεδόν καλύτερα από σένα (_7_ -*παράδειγμα*). Ένα έξυπνο σπίτι του μέλλοντος που ετοίμασε μια ιαπωνική εταιρία για να το δώσουν σύντομα στον κόσμο. Τι προσφέρει το σπίτι αυτό; Μα και τι δεν προσφέρει. Υπνοδωμάτιο που ακούει τους θορύβους και παίζει (__) μουσική, τραγουδάει νανουρίσματα και (__) το χώρο φρέσκο οξυγόνο για εγγυημένα (__) ύπνο.

Δωμάτιο για τηλεόραση και μουσική, που για να λειτουργήσει χρειάζεται (__) να του το πεις. Δωμάτιο εξέτασης, όπου ένα ρομπότ σού παίρνει την πίεση, (__) το βάρος σου και το ύψος σου και σου λέει αν μια επίσκεψη στο γιατρό είναι (__). Επίσης, μπορεί να σε πληροφορήσει για τον αυριανό καιρό στην περιοχή σου, αλλά και να σου δώσει ακριβείς πληροφορίες για το πώς να προστατέψεις το δέρμα σου.

Σε περίπτωση που (__) μήπως και η παρουσία των ρομπότ θα σε καταπιέζει, ξέχασέ το. Δεν πρόκειται για ρομπότ που θα τριγυρίζουν έτσι (__) στο σπίτι. Δε θα σου μιλάνε και δε θα έχουν (__) ή παράπονα. Θα είναι ένας βοηθός που (__) κάθε επιθυμία σου.

Ας περάσουμε, λοιπόν, στο λουτρό. Το μπάνιο ζεσταίνει το νερό στη θερμοκρασία που θέλεις. Το νερό τρέχει και σταματά όταν εσύ το προστάζεις και η πίεσή του είναι ανάλογη με τις ανάγκες της ημέρας σου.

Δε μπορείς να αποφασίσεις τι (__); Στο βεστιάριο, που μοιάζει με μπουτίκ, μπορείς να δοκιμάσεις τα ρούχα σου μπροστά σε μια τεράστια οθόνη, που θα σου δείχνει τι ρούχα σού πάνε κάθε φορά που θέλεις να βγεις έξω.

Κουζίνα με μετρ ένα ρομπότ που θα κάνει κάθε επιθυμία σου πραγματικότητα. Και, τέλος, δωμάτιο διαλογισμού, όπου μπορείς να διώξεις το άγχος. Μια ημικυκλική οθόνη θα σε μεταφέρει σε δάση, (__) και βουνοκορφές.

Το καλό βέβαια θα ήταν να μπορούσε να πληρώσει το σπίτι και το ενοίκιο μόνο του, αλλά αυτό μάλλον είναι αδύνατο.

1	γεμίζει	**11**	πρόκειται
2	σύμφωνα	**12**	να ντυθείς
3	απαραίτητη	**13**	ήσυχο
4	να φορέσεις	**14**	κάνει
5	νομίζεις	**15**	ανησυχείς
6	ωκεανούς	**16**	ηρεμιστική
7	τον ίδιο -*παράδειγμα*	**17**	δύσκολα
8	επιθυμίες	**18**	αδειάζει
9	θα ικανοποιεί	**19**	μετρά
10	άσκοπα	**20**	απλά

ΙΖ *Πριν από λίγο καιρό παντρευτήκατε. Η φίλη σας, που θα παντρευτεί σε λίγο, σας ζήτησε να της γράψετε ένα γράμμα, για να της μεταφέρετε την εμπειρία σας και να τη βοηθήσετε να προετοιμάσει κι αυτή καλά το γάμο της. Να της γράψετε για τη γαμήλια δεξίωση, για το στολισμό του αυτοκινήτου της νύφης, για το κλείσιμο της εκκλησίας, για τα προσκλητήρια, για τις μπομπονιέρες και γενικά για όλες τις ετοιμασίες που πρέπει να γίνουν, για να ξέρει τι πρέπει να κάνει κι αυτή.*

17ο ΜΑΘΗΜΑ

Στο ξενοδοχείο

ρήματα α΄ συζυγίας

συνεχής και **απλή προστακτική** με **αντωνυμίες**

πλήρωσέ τον / άνοιξέ μου το

4 4

Α Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι στην παρένθεση στην προστακτική (συνεχή ή απλή).

1 Μανόλη, ____________ αυτές τις αιτήσεις και ____________ τες στη γραμματεία. (συμπληρώνω, δίνω)
2 Οι γονείς μας μας έλεγαν: Ποτέ μην ____________ με δόσεις. ____________ τοις μετρητοίς. (αγοράζω, αγοράζω)
3 ____________ του μία ακόμη ευκαιρία. (δίνω)
4 ____________, σας παρακαλώ, εδώ. (υπογράφω)
5 ____________ με, θα επιστρέψω αμέσως. (περιμένω)
6 ____________ τους τα νέα, γιατί αυτοί δεν τα ξέρουν. (λέω)
7 ____________ τα φώτα, όταν βγαίνετε από τα δωμάτια. (σβήνω)
8 ____________ και κανένα ευρώ στην άκρη για ώρα ανάγκης. (βάζω)
9 ____________ τα παράθυρα. Έχει δυνατό αέρα και θα σπάσουν τα τζάμια. (κλείνω)
10 ____________ εκείνο τον κύριο και ____________ μου, αν τον γνωρίζετε. (κοιτάζω, λέω)
11 ____________ το συμβόλαιο και ____________ μου, αν συμφωνείς με τους όρους. (βλέπω, λέω)
12 ____________ τη βαλίτσα σας, παρακαλώ, και ____________ μου το διαβατήριό σας. (ανοίγω, δίνω)
13 ____________ πάντα τα χέρια σου πριν από το φαγητό. (πλένω)
14 Πρώτα ____________ το κουμπί που έφυγε από το πουκάμισό σου και μετά ____________ το. (ράβω, σιδερώνω)
15 ____________ την κακή συνήθεια να τρως τα νύχια σου, γιατί γίνεσαι αντιπαθητικός. (κόβω)

Β Να βάλετε τις αντωνυμίες που είναι στην παρένθεση στο σωστό τύπο και στη σωστή σειρά μέσα στην πρόταση, όπως στο παράδειγμα.

Παράδειγμα: Ζητώ να μην ενοχλείς, γιατί διαβάζει. (εσύ, αυτός)
Σου ζητώ να μην τον ενοχλείς, γιατί διαβάζει.

1 Δώσε για να φέρει. (αυτή, αυτά, εγώ, αυτά)
____
2 Φύλαξε για αύριο το βράδυ. Θα πάρω τότε. (εγώ, αυτή, αυτή)
____
3 Τον Πέτρο και το Γρηγόρη διώξαμε, γιατί πείραζαν. (αυτοί, εμείς)
____
4 Διάβασε ξανά, γιατί δεν άκουσαν. (αυτές, αυτό, αυτό)
____
5 Πάρε και ρίξε στο καλάθι των αχρήστων. (αυτά, αυτά)
____
6 Τηλεφώνησα χθες το μεσημέρι, αλλά δε βρήκα. (εσύ, εσύ)
____
7 Σε παρακαλώ, τελείωσε το φόρεμά της ως αύριο το βράδυ. Θέλει να βάλει στο πάρτι των γενεθλίων της. (αυτή, αυτό)
____
8 Γράψε και ύστερα στείλε εξπρές. (αυτές, εγώ, αυτές)
____
9 Μην αφήσεις, γιατί θα χάσει. (αυτή, αυτή, αυτή)
____
10 Είναι δύσκολο να δανείσω. (εγώ, εσείς, αυτό)
____

Γ ***α*** *Να αλλάξετε τις προτάσεις, βάζοντας το ρήμα που είναι γραμμένο με έντονα γράμματα στην προστακτική και κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.*
β *Να αντικαταστήσετε τα ουσιαστικά με αντωνυμίες, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα: Είπα στο Θόδωρο **να δώσει** τα βιβλία στον Αντρέα.
Θόδωρε, δώσε τα βιβλία στον Αντρέα.
Θόδωρε, δώσε τού τα. / Θόδωρε, δώσ' του τα.

1 Πρέπει **να γράφεις** στους γονείς σου συχνά.

2 Παρακαλώ, μπορείτε **να διαβάσετε** στα παιδιά το παραμύθι; –Ευχαρίστως.

3 **Να φωνάξεις** την Αγγελική και **να** της **πεις** ότι τη θέλει η μητέρα της.

4 **Να πείσεις** την Κατερίνα να έρθει μαζί μας.

5 Είναι ωφέλιμο **να κάνεις** αυτές τις ασκήσεις κάθε μέρα.

6 Ο γιατρός μού είπε **να πίνω** αυτές τις σταγόνες πρωί και βράδυ.

7 Εγώ σου λέω **να** του **αγοράσεις** το παιχνίδι για να μην γκρινιάζει.

8 Του είπα **να τηλεφωνήσει** στα παιδιά τώρα αμέσως και **να** τους **πει** τα ευχάριστα νέα.

9 Πρέπει **να στείλετε** το βιογραφικό σας στην εταιρεία σήμερα ή αύριο.

10 Θέλω **να μου πεις** όλες τις λεπτομέρειες για το χθεσινό πάρτι του Περικλή.

Δ *Να συμπληρώσετε τα κενά με την προστακτική των ρημάτων που είναι στην παρένθεση και τη σωστή αντωνυμία, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα: Δεν το θέλω τώρα το παγωτό. Κρύψ' το μου για το βράδυ. (κρύβω)

1 Με ζάλισε η τηλεόραση. __________. (κλείνω)
2 Άφησα ένα γράμμα πάνω στο τραπέζι. __________ και __________ στο γραμματοκιβώτιο του πανεπιστημίου, σε παρακαλώ. (παίρνω, ρίχνω)
3 Εδώ είναι οι ασκήσεις που μου ζήτησες. __________ και __________ μου πίσω μέχρι αύριο το απόγευμα. (γράφω, δίνω)
4 Το κοστούμι μου είναι λερωμένο. __________ στο καθαριστήριο. (στέλνω)
5 Την περασμένη βδομάδα σού δάνεισα ένα βιβλίο. __________ μου αύριο, σε παρακαλώ. (φέρνω)
6 Αν η ηλεκτρική κουζίνα είναι ακόμη αναμμένη, __________. (σβήνω)
7 Την εφημερίδα τη διάβασα. __________, αν θέλεις. (παίρνω)
8 Κάνει τόσο κρύο κι εσύ άνοιξες το παράθυρο. __________, πριν παγώσουμε όλοι εδώ μέσα. (κλείνω)

9 Να τα σάντουιτς για τα παιδιά. ______________, σε παρακαλώ. (δίνω)
10 Πολύ το αγαπάω αυτό το φαγητό. ______________, σε παρακαλώ! (μαγειρεύω)

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

το ασανσέρ, το διαβατήριο, ειλικρινής,-ής,-ές, το εστιατόριο, το κλειδί, το μπαρ, μονόκλινος,-η,-ο, το ντους, το ξενοδοχείο, η ταυτότητα, ο υπάλληλος

1 Δώστε τις αποσκευές σας σε ______________ του ξενοδοχείου.
2 Είμαι μόνος μου, γι' αυτό θέλω ένα ______________ δωμάτιο.
3 Στην ανακαίνιση της πολυκατοικίας άλλαξαν και ______________.
4 Όταν ταξιδεύω στο εξωτερικό, παίρνω μαζί μου ______________ μου.
5 Τον αγαπούν, γιατί είναι ______________.
6 Μόλις βγαίνω από τη θάλασσα, κάνω ένα ______________ με κρύο νερό.
7 Για να ανοίξω την πόρτα του σπιτιού μου, πρέπει να έχω ______________ μου.
8 Όταν πηγαίνω ταξίδι, μένω σε ______________ και τρώω σε ______________.
9 Για να πάρεις ένα συστημένο γράμμα από το ταχυδρομείο, πρέπει να έχεις μαζί σου ______________ σου.
10 Όταν θέλω ένα ποτό, πηγαίνω σε ______________.

ΣΤ Να δώσετε τα αντίθετα των επιθέτων.

πρόθυμος ≠ ______	βαρύς ≠ ______	φτηνός ≠ ______
ωραίος ≠ ______	γρήγορος ≠ ______	παλιός ≠ ______
ευρύχωρος ≠ ______	ήρεμος ≠ ______	μικρός ≠ ______

Ζ Να συμπληρώσετε τις προτάσεις με την κατάλληλη λέξη από τον πίνακα των παραγώγων.

Ρήμα		Ουσιαστικό	Ρήμα		Ουσιαστικό
απαγορεύω	>	η απαγόρευση	ελέγχω	>	ο έλεγχος
ησυχάζω	>	η ησυχία	εμποδίζω	>	το εμπόδιο
λειτουργώ	>	η λειτουργία	συνηθίζω	>	η συνήθεια
προτιμώ	>	η προτίμηση	συμβουλεύω	>	η συμβουλή
χαίρομαι	>	η χαρά	υπογράφω	>	η υπογραφή

1 Δε χρησιμοποιώ αυτή τη φωτογραφική μηχανή, γιατί δεν ξέρω πώς ______________.
2 Δεν πρέπει _____ τον ______________ να σπουδάσει αυτό που θέλει.
3 Χθες οι τροχονόμοι έκαναν ______________ στις άδειες κυκλοφορίας των αυτοκινήτων.
4 Έκοψε την κακή ______________ να τρώει τα νύχια της.
5 Έδειξε καθαρά ______________ του σ' εσένα.
6 Μην τον πειράζεις. Άσ' τον σε ______________ του.
7 Βάζω ______________ μου, μόνο αφού διαβάσω προσεκτικά αυτό που μου δίνουν ______________.
8 Δεν άκουσε ______________ των φίλων του και συνέχισε να πίνει.
9 Σου ______________ να μιλάς έτσι για τον καλύτερό μου φίλο.
10 Δεν ξέρεις πόσο ______________ που σε ξαναβλέπω!

Η Να απαντήσετε στις ερωτήσεις.

1 Τι ετοιμασίες πρέπει να κάνεις, όταν θέλεις να πας ταξίδι;

____

2 Πότε πρέπει να έχεις διαβατήριο;

____

3 Πόσα είδη δωματίων υπάρχουν σ' ένα ξενοδοχείο;

____

4 Τι είναι οι αποσκευές;

____

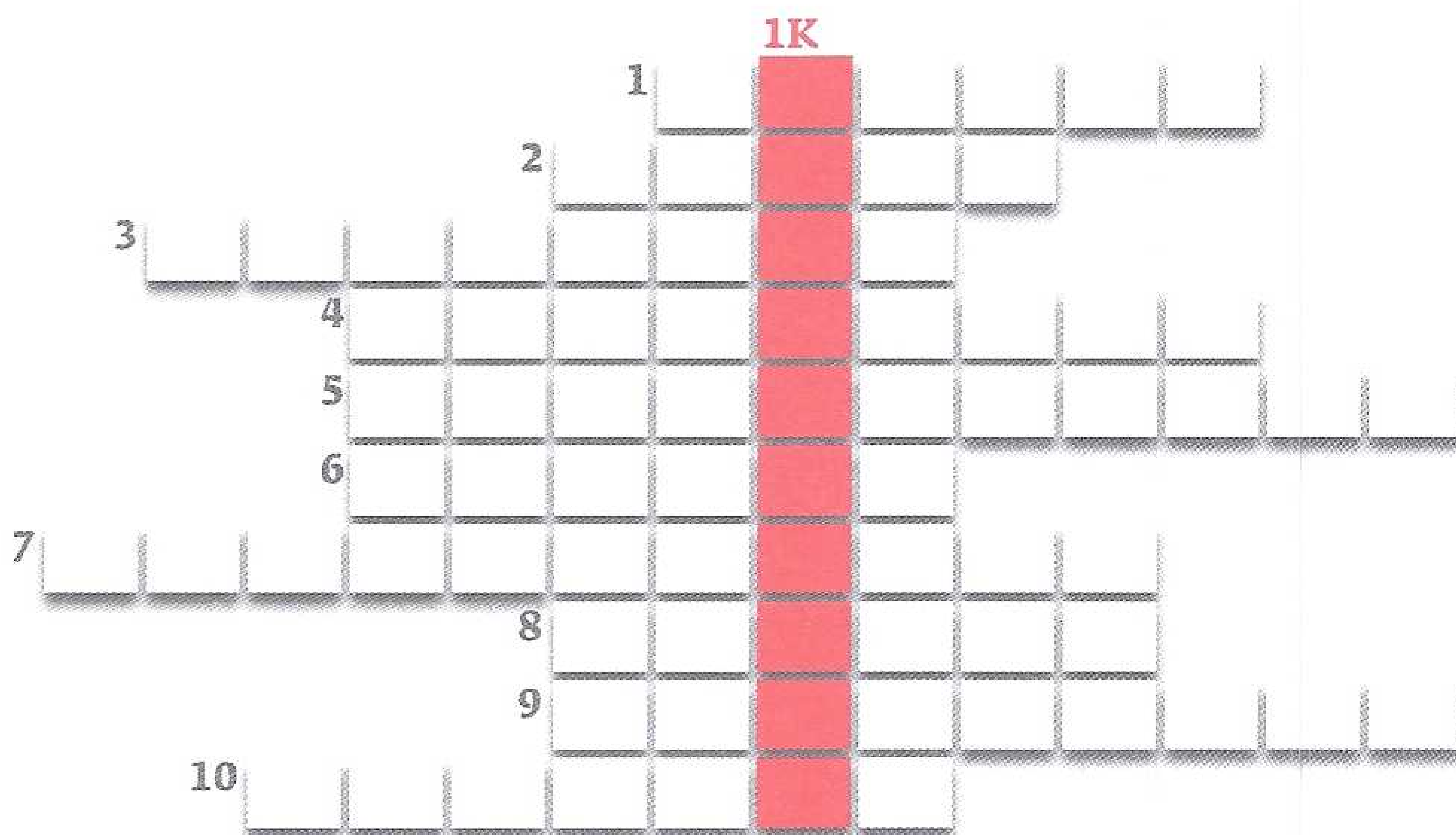
5 Τι είναι ένα ξενοδοχείο 5, 4 και 3 αστέρων;

____

Θ Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.

Πέρσι πήγα για ______________ σ' ένα ωραίο ______________ κοντά στη θάλασσα. Πριν ξεκινήσω, τηλεφώνησα σ' ένα ______________ και ______________ ένα δωμάτιο. Μόλις έφτασα εκεί, ______________ του ξενοδοχείου μού ζήτησε ______________ ή ______________ μου και μου έδωσε ______________ του δωματίου μου. Ένας άλλος υπάλληλος πήρε ______________ μου και τις ανέβασε σε ______________ μου. Ήταν ένα όμορφο δωμάτιο με ένα ______________ ______________, μια ______________, και ένα ______________. Είχε ______________ και ωραίες ______________ στους τοίχους. Είχε και ένα ______________ που έβλεπε στη θάλασσα. Τα βράδια καθόμουν εκεί και κοίταζα ______________ θάλασσα. Πολλές φορές πήγαινα σε ______________ και έπινα κανένα ______________.
Μου άρεσε πολύ ______________ εκείνο, γι' αυτό σκοπεύω ______________, όταν βρω την ευκαιρία.

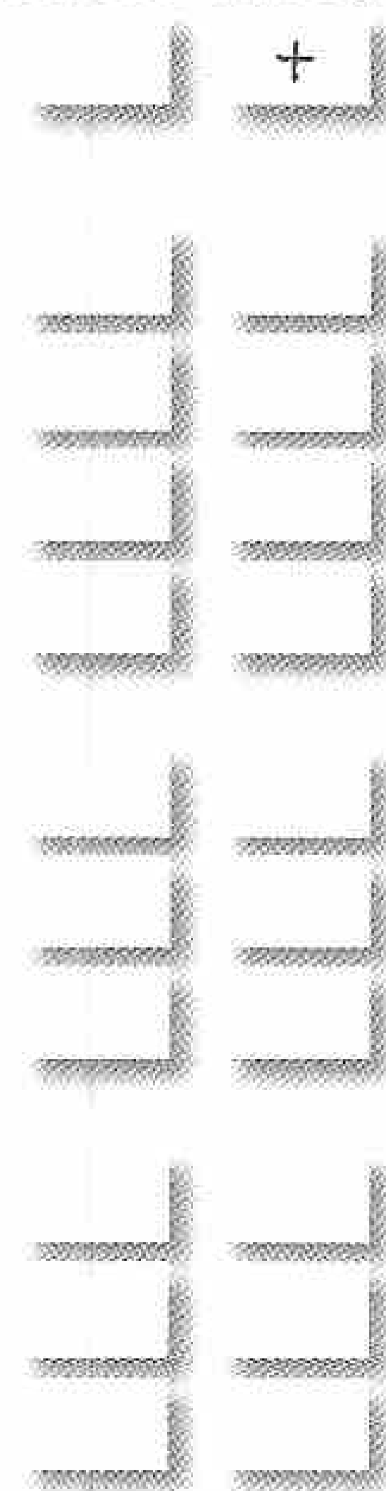
*Ι Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οριζόντια: **1** Από εκεί βγαίνουμε έξω. **2** Είναι ωραίο να μένουμε σε τέτοιο σπίτι. **3** Το ανακάλυψε ο Γκράχαμ Μπελ. **4** Δεν επιτρέπω. **5** Τη νύχτα πηγαίνουμε σ' αυτό για ύπνο. **6** Αυτός δεν κάνει ποτέ φασαρία. **7** Δημιουργεί έργα τέχνης. **8** Μ' αυτό ανοίγουμε. **9** Βλαβερός. **10** Εκεί ψήνουμε τα φαγητά μας.

ΙΑ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο για ένα ξενοδοχείο. Καθώς ακούτε το κείμενο, σημειώνετε ένα σταυρό (+) στον πίνακα κάτω από το* ***σωστό*** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με το κείμενο ή κάτω από το* ***λάθος*** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		σωστό	λάθος
	Το ξενοδοχείο είναι στη Φιλανδία. *-παράδειγμα*		+
1	Είναι μοναδικό σε όλο τον κόσμο.		
2	Είναι ξενοδοχείο 3 αστέρων.		
3	Η ιδέα για την κατασκευή του ανήκει σε Σουηδούς μηχανικούς.		
4	Η ιδέα ξεκίνησε από ένα παγωμένο μουσείο τέχνης που είχε χτιστεί πριν από το ξενοδοχείο.		
5	Περίπου 30.000 άτομα μένουν εκεί κάθε χρόνο.		
6	Το ξενοδοχείο δε λειτουργεί όλο το χρόνο.		
7	Διαθέτει υπέροχα έπιπλα και άλλα διακοσμητικά αντικείμενα από πάγο.		
8	Για να μείνει κανείς εκεί πρέπει να είναι τολμηρός.		
9	Για να ζεσταθούν οι πελάτες, χορεύουν στο μπαρ του ξενοδοχείου.		
10	Υπάρχουν και ειδικά δωμάτια για νιόπαντρους.		

ΙΒ *Διαβάστε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από τον κατάλληλο τίτλο, όπως στο παράδειγμα.*

ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Η Ελλάδα είναι μια χώρα, όπου γίνονται συχνά σεισμοί. Πρέπει, λοιπόν, να γνωρίζουμε όλοι τι να κάνουμε πριν από ένα σεισμό, την ώρα του σεισμού και μετά το σεισμό. Διαβάστε προσεκτικά τις παρακάτω απλές και χρήσιμες οδηγίες:

Α Τι πρέπει να κάνουμε ΑΠΟ ΤΩΡΑ

• Συζητήστε με την οικογένειά σας και ετοιμάστε ένα «σχέδιο σεισμού». Όλοι στην οικογένεια πρέπει να γνωρίζετε τι πρέπει να κάνετε σε περίπτωση σεισμού. Αν την ώρα του σεισμού είστε σε διαφορετικό μέρος (π.χ. ο ένας στο γραφείο, ο άλλος στο σχολείο, ο άλλος στο σπίτι) προγραμματίστε πού θα πάτε μετά το σεισμό. Δηλαδή πού και πώς θα συναντηθείτε όλοι μαζί.
• Μάθετε τα τηλέφωνα έκτακτης ανάγκης, όπως νοσοκομείων, αστυνομίας, πυροσβεστικής κτλ. Να ξέρετε από πού κλείνουν οι γενικοί διακόπτες (ηλεκτρικού ρεύματος, γκαζιού, φυσικού αερίου, νερού).
• Τα βαριά αντικείμενα όπως έπιπλα, πίνακες, καθρέφτες, θερμοσίφωνας να είναι στερεωμένα καλά στους τοίχους. Τα αντικείμενα που σπάζουν να τα βάλετε χαμηλά.
• Απαραίτητο είναι να έχετε σε μια τσάντα πρόχειρα ένα φακό, ένα φορητό ραδιόφωνο, κουτί με απαραίτητα φάρμακα, πυροσβεστήρα.

Β Τι πρέπει να κάνετε την ΩΡΑ του σεισμού

• Μην τρομάξετε. Ο πανικός κάνει πιο δύσκολα τα πράγματα.
• Μην τρέχετε προς την έξοδο.
• Μπείτε αμέσως κάτω από ένα γερό τραπέζι ή άλλο έπιπλο.
• Μείνετε μακριά από επικίνδυνα σημεία, όπως μπαλκονόπορτες με μεγάλα τζάμια.

Αν είστε στο δρόμο

• Μείνετε έξω. Μην μπαίνετε μέσα σε κτίρια.
• Να πάτε μακριά από κτίρια.
• Προτιμήστε να πάτε σε ασφαλή χώρο, όπως πλατεία ή πάρκο.

Αν είστε μέσα σε αυτοκίνητο

• Παρκάρετε σε μέρος ασφαλές που δεν εμποδίζει την κυκλοφορία, μακριά από πολυώροφα κτίρια.

Γ Τι πρέπει να κάνετε ΑΜΕΣΩΣ ΜΕΤΑ το σεισμό

• Κλείστε τους γενικούς διακόπτες (ηλεκτρικού ρεύματος, γκαζιού, φυσικού αερίου, νερού).
• Πάρτε μαζί σας τα απαραίτητα, όπως φακό, ραδιοφωνάκι, ένα μπουκάλι νερό ή ό,τι άλλο έχετε ανάγκη.
• Βγείτε προσεκτικά από το κτίριο. Περπατάτε γρήγορα και μην τρέχετε.
• Μη χρησιμοποιείτε το ασανσέρ.
• Πάτε σε ασφαλή χώρο, όπως πλατεία ή πάρκο.
• Μην πλησιάζετε τη θάλασσα.

Δ Τι πρέπει να κάνετε ΜΕΤΑ το σεισμό

• Μη χρησιμοποιείτε άσκοπα το τηλέφωνο, γιατί μπλοκάρετε το δίκτυο.
• Μη χρησιμοποιείτε το αυτοκίνητό σας, γιατί δημιουργείτε μποτιλιάρισμα και εμποδίζετε τα αυτοκίνητα πρώτων βοηθειών.
• Ακολουθήστε πιστά τις οδηγίες των αρχών.
• Μην πιστεύετε τις φήμες.
• Πρέπει να γνωρίζετε ότι θα ακολουθήσουν και άλλοι μικροί σεισμοί, δηλαδή μετασεισμοί.

		ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ			
		από τώρα	την ώρα του σεισμού	αμέσως μετά το σεισμό	μετά το σεισμό
	Ετοιμάστε ένα σχέδιο σεισμού. -*παράδειγμα*	+			
1	Σε καμιά περίπτωση μην μπαίνετε στο ασανσέρ.				
2	Το μπαλκόνι είναι ένα επικίνδυνο σημείο.				
3	Να ορίσετε τόπο συνάντησης της οικογένειας.				
4	Ακούτε ραδιόφωνο και κάνετε ό,τι σας λένε οι υπεύθυνοι.				
5	Κλείστε ηλεκτρικό, νερό κτλ.				
6	Ετοιμάστε είδη πρώτης ανάγκης.				
7	Οι τζαμαρίες είναι επικίνδυνες. Μείνετε μακριά τους.				
8	Μην μπαίνετε σε κάποιο κτίριο, όσο ασφαλές κι αν νομίζετε ότι είναι.				
9	Η χρήση αυτοκινήτου δυσκολεύει την κατάσταση.				
10	Μακριά από ακτές και παραλίες.				
11	Η χρήση τηλεφώνου να γίνεται μόνο σε μεγάλη ανάγκη.				
12	Το να γνωρίζετε τηλέφωνα νοσοκομείων, αστυνομίας κτλ. είναι πολύ χρήσιμο.				
13	Προσοχή στα μεγάλα έπιπλα του σπιτιού σας. Στερεώστε τα στους τοίχους.				
14	Μην ακούτε τι λέει ο ένας και ο άλλος.				
15	Αν είστε μέσα στο αυτοκίνητό σας, αφήστε το κάπου που να μην εμποδίζει και βγείτε έξω.				

ΙΓ Να διαλέξετε ένα από τα παρακάτω θέματα και να γράψετε ένα γράμμα.

α Πριν από λίγο καιρό τηλεφωνήσατε σε ένα ξενοδοχείο και κάνατε κράτηση για δύο δίκλινα δωμάτια, για να πάτε εκεί με την οικογένειά σας. Όμως, κάτι σας συνέβη και δεν μπορείτε να πάτε. Γράψτε ένα γράμμα στον υπεύθυνο για τις κρατήσεις, ζητήστε του να ακυρώσει την κράτηση, εξηγώντας τους λόγους που δε σας επιτρέπουν να πάτε στο ξενοδοχείο.

β Μείνατε σε ένα ξενοδοχείο για λίγες μέρες. Σ' αυτό το ξενοδοχείο, κάποια πράγματα σας ικανοποίησαν και κάποια άλλα όχι και τόσο. Γράψτε ένα γράμμα στο διευθυντή του ξενοδοχείου και αναφέρετε τα παράπονά σας και προτείνετε λύσεις για να βελτιωθεί η κατάσταση.

γ Πριν από δύο χρόνια πήγατε σ' ένα νησί και μείνατε σ' ένα καταπληκτικό ξενοδοχείο. Τώρα θέλετε να ξαναπάτε, γι' αυτό γράφετε ένα γράμμα στην καλύτερή σας φίλη που μένει σε άλλη χώρα και της ζητάτε να έρθει μαζί σας. Ξέρετε, όμως, πως είναι δύσκολο γι' αυτήν να πάρει άδεια. Περιγράψτε το νησί και το ξενοδοχείο και χρησιμοποιήστε ό,τι άλλα επιχειρήματα μπορείτε, για να την πείσετε να έρθει μαζί σας.

18ο ΜΑΘΗΜΑ

Η γειτονιά

ουσιαστικά
αρσενικά: **-ης,-ηδες / -ης,-εις**
ουδέτερα: **-ος,-η**

απόλυτα και τακτικά αριθμητικά
(101 – 1.000.000.000.000)

τοπικά επιρρήματα

σημεία του ορίζοντα

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις στην παρένθεση στο σωστό τύπο.*

1 Μερικοί ______________ μου ζουν στο εξωτερικό. (ο συγγενής)
2 Υπάρχει γάλα σκόνη για ______________. (το βρέφος)
3 Η οικονομία αυτού ______________ δεν πάει καθόλου καλά. (το κράτος)
4 Αυτό δεν είναι παιδί. Είναι σωστός ______________. (ο σατανάς)
5 Μήπως ξέρετε πού μπορώ να αλλάξω ______________ από τα πουκάμισά μου; –Ναι, σ' εκείνο το μαγαζί. (ο γιακάς)
6 Καλλιεργούν λαχανικά σε εύφορα ______________. (το έδαφος)
7 Ο Δημήτρης έπεσε θύμα ______________. (ο πορτοφολάς)
8 Όλα τα επίθετα έχουν τρία ______________. (το γένος)
9 Ο πατέρας μου κι εγώ φοράμε το ίδιο ______________ παντελόνι. (το μέγεθος)
10 Ο παππούς μου έχει έναν πόνο στο δεξί ______________ ______________, αλλά δεν πάει στο γιατρό. (το μέρος, το στήθος)
11 Τους καλλιτέχνες τούς ενθουσιάζουν τα χειροκροτήματα ______________. (το πλήθος)
12 Το μαύρο είναι το χρώμα ______________ σε πολλά ______________ του κόσμου. (το πένθος, το μέρος)
13 Από τότε που άνοιξαν τα σουπερμάρκετ, δεν υπάρχουν πια ______________. (ο μπακάλης)
14 Πάντα είχε ______________ της γνώμης του ο Θανάσης. (το θάρρος)
15 Ποιος είναι ο γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων ______________; –Δεν ξέρω. (το έθνος)

Β *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.*

1	Ο λογαριασμός ήταν	α	άνοστα αστεία.
2	Δεν μπορώ να τα φάω, γιατί είναι	β	λίγο αλμυρός.
3	Λέει πάντα	γ	τελείως ανάλατα.
4	Οι φούρνοι είναι κλειστοί,	α	για σιδέρωμα στο καθαριστήριο.
5	Δίνω τις κουρτίνες μου	β	τρώμε φαγητά της ώρας.
6	Όταν πάμε σε ταβέρνα,	γ	γιατί είναι η γιορτή των αρτοποιών.
7	Ο νόμος τιμωρεί αυτούς που	α	γιαούρτια.
8	Ο κρεοπώλης πουλάει και	β	πουλούν σάπια κρέατα.
9	Ο γαλακτοπώλης πουλάει	γ	κατεψυγμένα κοτόπουλα.
10	Το λάθος του ήταν ότι	α	της είπε να περάσει.
11	Άνοιξε την πόρτα και	β	την κούραση και το κρύο.
12	Περπατάει και τρέμει από	γ	δεν ήταν ειλικρινής μαζί μας.

Γ *Να πείτε το νόημα των προτάσεων με άλλες λέξεις.*

1 Είναι άνθρωπος που τον συμπαθείς εύκολα. ______________
2 Εδώ το έδαφος είναι πετρώδες. ______________
3 Ο γιατρός τού απαγόρεψε τα λίπη. ______________
4 Το φαγητό έχει πολύ αλάτι. ______________
5 Οι φίλοι δε λένε ψέματα μεταξύ τους. ______________
6 Τα λαχανικά δεν είναι φρέσκα. ______________

Δ Να ταιριάξετε τα επίθετα με τα ουσιαστικά και να κάνετε προτάσεις.

σάπιος	η Ανατολή
αραιός	το πένθος
αμμώδης	το έδαφος
βαρύς	το εστιατόριο
καθαρός	το ψωμί
ασυγχώρητος	ο φίλος
ζεστός	το δάσος
στενός	το λάθος
μέσος	η βάρκα
κοντινός	ο συγγενής

Ε Να βρείτε ένα επίθετο που να ταιριάζει με το καθένα από τα ουσιαστικά.

Ουσιαστικό	**Επίθετο**	**Ουσιαστικό**	**Επίθετο**
τα φρούτα	____________	η γειτονιά	____________
τα παπούτσια	____________	το κράτος	____________
το μέγεθος	____________	το νοίκι	____________
ο γιακάς	____________	το ξενοδοχείο	____________
το γάλα	____________	το φαγητό	____________

ΣΤ Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

ανάμεσα, **αριστερά**, **βόρειος,-α,-ο**, **δεξιά**, **δυτικός,-ή,-ό**, **κάπου αλλού**, **μεταξύ**, **οπουδήποτε**, **πάνω από**, **πουθενά**, **χαμηλά**

1. Αυτό που σου είπα μην το πεις ____________.
2. Δεν υπάρχει διαφορά ____________ σ' αυτές τις δύο λέξεις.
3. Μοιράζει χαμόγελα ____________ και ____________.
4. Η Θεσσαλονίκη είναι η μεγαλύτερη πόλη ____________ Ελλάδας.
5. Αν δεν είναι στο συρτάρι, ψάξε ____________.
6. Πρέπει να υπάρχει αγάπη και ειλικρίνεια ____________ των ανθρώπων.
7. Τα αεροπλάνα πετούν ____________, γιατί κάνουν ασκήσεις.
8. Κερδίζει ____________ 2000 ευρώ το μήνα.
9. Πάμε ____________, φτάνει μόνο να βγούμε από το σπίτι.
10. Το σπίτι τους είναι ____________ και είναι πολύ ζεστό το καλοκαίρι.

Ζ Να συμπληρώσετε το διάλογο.

Κώστας: ____________________________
Βάσος: Έτσι κι έτσι. Χθες πήγα στο γιατρό.
Κώστας: ____________________________
Βάσος: Μου είπε ότι έβαλα πολλά κιλά και πρέπει να προσέξω το φαγητό μου.
Κώστας: ____________________________
Βάσος: Όχι και τόσο εύκολο, γιατί, όπως ξέρεις, είμαι εργένης και μένω μόνος.
Κώστας: ____________________________
Βάσος: Όχι, τρώω στο εστιατόριο.
Κώστας: ____________________________
Βάσος: Γιατί ούτε καιρό έχω, ούτε ξέρω να μαγειρεύω.
Κώστας: ____________________________
Βάσος: Μου είπε να τρώω ανάλατα και να αποφεύγω τα λίπη και τα γλυκά.
Κώστας: ____________________________
Βάσος: Έτσι νομίζω κι εγώ, γι' αυτό πάω να αγοράσω έναν οδηγό μαγειρικής.

Η *Να αλλάξετε τον προηγούμενο διάλογο σε κείμενο.*

Αρχίστε έτσι: Ο Κώστας ρωτάει το φίλο του το Βάσο πώς είναι. Αυτός του απαντάει πως...

Θ *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.*

1 Αν θέλεις καλό κρέας, πήγαινε σε ________ της γειτονιάς μας.
2 Γκαρσόν, ________, σε παρακαλώ.
3 Τα καλά ________ είναι πάντα ακριβά.
4 Υπάρχουν άνθρωποι υπεύθυνοι για την προστασία ________.
5 Δώσε τα παπούτσια μου σε ________, αφού πας για τα δικά σου.
6 ________ δε δουλεύουν πάντα δικά τους ταξί.
7 Η έκθεση του Πετράκη είναι γεμάτη ________.
8 Στα σουπερμάρκετ βρίσκεις ________ λαχανικά.
9 Η διεύθυνση του Κρατικού Θεάτρου απαγορεύει στους υπαλλήλους του να παίρνουν ________.
10 Μαγειρεύει ωραία, αλλά τα φαγητά της είναι μάλλον ________.

Ι *Γράψτε ο καθένας σας μια συνταγή για φαγητό, σαλάτα ή γλυκό και ψηφίστε την καλύτερη από κάθε κατηγορία.*

ΙΑ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα ρεπορτάζ για τα είδη των τροφών που υπάρχουν στα καταστήματα fast food. Καθώς ακούτε, κρατήστε σύντομες σημειώσεις, όπως στο παράδειγμα.*

Τα fast food είναι γνωστά για **α** την εξυπηρέτησή τους. -*παράδειγμα*
β ________
γ ________

Πολλοί άνθρωποι τρώνε σ' αυτά γιατί ________

Κοτόπουλο - Ψάρι Τα προτιμούμε γιατί ________

Αποφεύγουμε **α** ________
β ________

Σάντουιτς Πρέπει να προτιμούμε ________
Πρέπει να αποφεύγουμε ________

Σαλάτα Πρέπει να προτιμούμε ________
Πρέπει να αποφεύγουμε ________

Ροφήματα Πρέπει να προτιμούμε ________
Πρέπει να αποφεύγουμε ________

ΙΒ *Έχετε ένα άρθρο από εφημερίδα για τα παλιά μπακάλικα. Όμως ο δημοσιογράφος έκανε λάθος και έγραψε μόνο τις μισές προτάσεις. Επάνω είναι οι προτάσεις και κάτω η συνέχειά τους. Γράψτε στα κενά κουτάκια το σωστό αριθμό της κάθε πρότασης που είναι επάνω, όπως στο παράδειγμα.*

Τα παλιά μπακάλικα

1 Σήμερα μιλάμε με νοσταλγία και αγάπη *-παράδειγμα*
2 Στο παλιό μπακάλικο έβρισκες ρύζι, ζάχαρη, αλεύρι
3 Ο μπακάλης έφερνε και γιαούρτι της τσανάκας
4 Τα μπακάλικα της παλιάς γειτονιάς δεν υπάρχουν,
5 Το 1970 άνοιξαν τα πρώτα σουπερμάρκετ
6 Οι παλιοί παντοπώλες προσπάθησαν
7 Στην αρχή πολλοί πελάτες προτιμούσαν τα μπακάλικα,
8 Αργότερα, όμως, προτίμησαν τα πολυκαταστήματα,
9 Έτσι, ψωνίζοντας στα σουπερμάρκετ,
10 Ο μπακάλης μάς ήξερε με τα μικρά μας ονόματα
11 Στη σημερινή εποχή
12 Έτσι τα παλιά μπακάλικα

α να κρατήσουν τα μαγαζιά τους με τρόφιμα καλής ποιότητας.
β γιατί εκεί έβρισκαν τα πάντα σε καλές τιμές και προσφορές.
γ και μιλούσαμε μαζί του για τα καθημερινά μας προβλήματα.
δ για τα μπακάλικα της γειτονιάς μας. *-παράδειγμα*
ε όπως δεν υπάρχει και η παλιά γειτονιά μας.
στ αμίλητοι μπαίνουμε στα σουπερμάρκετ κι αμίλητοι βγαίνουμε.
ζ και ο κόσμος έτρεχε να δει και ν' αγοράσει.
η αφού μπορούσαν να πάνε σε ένα λεπτό να ψωνίσουν.
θ που το έβαζε στα σκεύη που έστελνε η μάνα μας.
ι έγιναν μια γλυκιά ανάμνηση.
ια χάσαμε τη φιλία που είχαμε με τον μπακάλη.
ιβ όχι σε πακέτα, αλλά σε τσουβάλια.

Από τις εφημερίδες

ΙΓ *Μετακομίσατε και πήγατε σε μια καινούρια γειτονιά. Γράψτε ένα γράμμα στο φίλο σας και περιγράψτε την.*

Βασίλη, γεια σου,
Εδώ και δύο μήνες ______

19ο ΜΑΘΗΜΑ

Η διασκέδαση στην Ελλάδα

αντωνυμίες

ερωτηματικές, αόριστες, δεικτικές, αναφορικές

επιρρήματα

ερωτηματικά, αόριστα, δεικτικά, αναφορικά

επίθετα

πολύς, πολλή, πολύ / όλος, όλη, όλο

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη από την παρένθεση.*

1 Ο γιος μου θέλει να του αγοράζω ______________ βλέπει. (κάθε, ό,τι, τίποτα)
2 Δε ζητώ βοήθεια από ______________. (κάποιον, κανένα, καθένα)
3 «Όταν έχεις ______________ φίλους, τι τους θέλεις τους εχθρούς». (τέτοιους, μερικούς, τόσους)
4 Δε διαλέγει τους φίλους του. Κάνει παρέα με ______________. (οτιδήποτε, οποιονδήποτε, όποιον)
5 «Με ______________ δάσκαλο καθίσεις, τέτοια γράμματα θα μάθεις». (όποιον, κάποιον, κανέναν)
6 ______________ ώρα τον περίμενα, έλυνα ένα σταυρόλεξο. (ό,τι, τόση, όση)
7 Πέρασε ______________ καιρός από τότε που τον συνάντησα για τελευταία φορά, που ξέχασα ακόμη και πώς τον λένε. (όσος, τόσος, λίγος)
8 Έπιασα ένα ______________ μεγάλο ψάρι! (κάμποσο, τάδε, τόσο)
9 Είπα στον Πέτρο μόνο ______________ έπρεπε να του πω. (όσα, κάθε, που)
10 Έχει ______________ ιδέες, που δεν τις καταλαβαίνω καθόλου. (όσες, κάτι, τίποτε)
11 Τον ενδιαφέρει το ______________ που έχει σχέση με τη δουλειά του. (κάθε, καθετί, τίποτα)
12 Μπορείς να του έχεις εμπιστοσύνη και να του λες ______________ θέλεις. (καθετί, τίποτε, οτιδήποτε)
13 Διάβασε ______________ σας το βιβλίο «Ζορμπάς» του Ν. Καζαντζάκη; –Μάλιστα, εγώ, πριν δύο χρόνια. (κανείς, κάποιος, καθένας)
14 Μην ξεχάσεις αυτό ______________ σου είπα. (όποιο, που, ό,τι)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το κατάλληλο επίρρημα από την παρένθεση.*

1 ______________ να 'ναι θα ξημερώσει. (που, όπου, όποτε)
2 Όχι πάλι διακοπές στη Θάσο. Φέτος ας πάμε ______________. (κάπου αλλού, παντού, οπουδήποτε)
3 ______________ τον γνωρίζω, τόσο περισσότερο μου αρέσει. (όσο, τόσο, πόσο)
4 Μου είπες τόσο πικρά λόγια, ________ δεν μπορώ να τα ξεχάσω. (έτσι, όπως, που)
5 ______________ και να το κάνουμε, έχουν δίκιο. (έτσι, αλλιώς, όπως)
6 ______________ τα ενοίκια ήταν χαμηλά. Τώρα είναι απλησίαστα. (πότε πότε, άλλοτε, ποτέ)
7 ______________ πας, θα μείνεις χωρίς δεκάρα. (έτσι που, πότε, αλλιώς)
8 Μην προσπαθείς να τον πείσεις. ______________ θα κάνει το δικό του. (κάπως, έτσι κι αλλιώς, καθώς)
9 Δεν έχει ______________ εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του. (καθόλου, όσο, κάμποσο)
10 Άκουσες ______________ αυτή την παροιμία; –Όχι, πρώτη φορά την ακούω. (κάποτε, ποτέ, πότε)
11 Μου τηλεφωνεί μόνο ______________ έχει την ανάγκη μου. (άλλοτε, όποτε, τότε)
12 ______________ κι αν είσαι, έλα αμέσως. Ο πατέρας είναι άρρωστος. (όπου, αλλού, κάπου)
13 Στην πατρίδα μου μαγειρεύουμε __________ αυτό το φαγητό. (αλλιώς, όπως, πώς)
14 Δεν ξέρω ______________ λειτουργεί αυτή η μηχανή. (που, πού, πώς)
15 ______________ σου έλεγα να αγοράσουμε το σπίτι, δε με άκουγες. Τώρα είναι αργά. (τότε που, πότε πότε, τώρα που)

Γ *Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη αντωνυμία ή επίρρημα από αυτό το μάθημα.*

1 Είχες ______________ νέα του; –Όχι, δε μου έγραψε ______________ τον τελευταίο καιρό.
2 Πήγες ______________ σου σε καζίνο; –Όχι, γιατί ______________ μου δε μου άρεσαν τα τυχερά παιχνίδια.

3 Ήρθε __________________ φορά στο σπίτι σου; –Όχι, δεν ήρθε __________________ φορά, γιατί δεν κάνουμε παρέα.
4 Θα αγοράσεις ______________ από αυτά που βλέπεις; –Όχι, γιατί _______________ δε μου αρέσει.
5 Χθες σε έπαιρνα συνέχεια στο τηλέφωνο. Πήγες __________________; –Όχι, δεν πήγα __________________. Το τηλέφωνό μου ήταν χαλασμένο.
6 Ξέρει __________________ σας πού είναι ο Γιάννης; –Όχι, __________________ μας δεν τον είδε σήμερα.
7 __________________ τελείωσε τις ασκήσεις, μπορεί να βγει έξω.
8 Έχω να τον δω __________________ βδομάδα.
9 Είχα __________________ δουλειά χθες, που δεν πήγα ούτε για φαγητό το μεσημέρι.
10 __________________ ζουμερά και νόστιμα πορτοκάλια δεν έχω ξαναφάει.

Δ Πρώτα μελετήστε τον κανόνα:

επίθετο: { πολύς, πολλή, πολύ / πολλοί, πολλές, πολλά / πολλούς, πολλών } **+ ουσιαστικό**

επίρρημα: πολύ **+ ρήμα / επίθετο / επίρρημα**

Τώρα συμπληρώστε τα κενά με το επίθετο ***πολύς*** *ή το επίρρημα* ***πολύ****, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα: Σε φιλώ πολ<u>ύ</u>__ γλυκά.

1 Ήταν ο Νίκος σου λέω! Τον είδα πολ___ καθαρά.
2 Να πας το απόγευμα καλύτερα. Τέτοια ώρα έχει πολ___ κίνηση.
3 Άρχισε την καινούρια δουλειά του με πολ___ όρεξη.
4 Πολ___ ήρωες των κόμικς έχουν αγαπηθεί πολ___ από τα παιδιά.
5 Όπως ξέρεις, μιλάω ρωσικά πολ___ καλά.
6 Τα παιδιά παίζουν στην αυλή με μια πολ___ παιχνιδιάρα γάτα.
7 Έφτιαξαν το διαμέρισμά τους με πολ___ φροντίδα και αγάπη.
8 Δυστυχώς δεν έχω πολ___ χρόνο στη διάθεσή μου.
9 Λες ο παππούς να είναι τόσο υγιής, επειδή τρώει πολ___ γιαούρτι; –Πολύ πιθανό.
10 Ένα τυπικό γράμμα μπορεί να τελειώνει με την έκφραση «Με πολ___ εκτίμηση» ή «Με πολ___ μεγάλη εκτίμηση».
11 Μην της τηλεφωνείς τώρα, είναι πολ___ θυμωμένη και μπορεί να κάνει πολ___ φασαρία.
12 Βεβαίως την ξέρω. Πρόκειται για μια πολ___ ικανή αθλήτρια.
13 Δυστυχώς λείπει πολ___ καιρό από τον τόπο μας.
14 Αυτοί οι δύο μιλάνε πολ___ και εκνευρίζουν πάρα πολ___ και τους υπόλοιπους στο γραφείο.
15 Έχω διαβάσει πολ___ λογοτεχνία στη ζωή μου, αλλά δεν ξέρω πολ___ ιστορία.
16 Ξέρω ότι είναι μια πολ___ τουριστική περιοχή. Καλύτερα να πάτε διακοπές κάπου αλλού.
17 Αχ! Γιατί έβαλες τόσο πολ___ καφέ στο γάλα; Δεν πίνεται!
18 Έκανε πολ___ ζέστη σήμερα, γι' αυτό δε δούλεψα καθόλου.
19 Άκουσα ότι είναι ένας πολ___ ευγενικός κύριος.
20 Θα περιμένεις πολ___ ώρα στην τράπεζα, γιατί Δευτέρα πρωί έχει πολ___ κόσμο.
21 Μας εξήγησε ότι η έκφραση «πολ___ κύριος», «πολ__ κυρία» σημαίνει «πολ___ ευγενικός και αξιοπρεπής κύριος», «πολ___ ευγενική και αξιοπρεπής κυρία».
22 Πολ___ Έλληνες σπουδάζουν στο εξωτερικό.

Ε *Να συμπληρώσετε τα κενά με το επίθετο **πολύς** ή το επίρρημα **πολύ**.*

1 Η τιμή ____________ ειδών ανέβηκε τελευταία.
2 Αν και έχει ____________ όρεξη, δεν τρώει ____________.
3 ____________ ελληνικές παροιμίες μοιάζουν ____________ με τις αραβικές.
4 Έγινε ____________ θόρυβος για το τίποτε.
5 Ο γιατρός μού απαγόρεψε ____________ σούπες και ____________ υγρά.
6 ____________ θέλω να μείνω κοντά τους, αλλά δυστυχώς η δουλειά μου είναι μακριά.
7 ____________ άνθρωποι τον θαυμάζουν, γιατί έχει μεγάλο ταλέντο στη ζωγραφική.
8 ____________ παραλιακά κέντρα της Θεσσαλονίκης έκλεισαν τα τελευταία χρόνια.
9 ____________ συγγενείς μου έχουν το ίδιο επίθετο μ' εμένα.
10 Τα υπόγεια ____________ πολυκατοικιών πλημμυρίζουν, όταν βρέχει ____________.

ΣΤ *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις **όλος** ή **άλλος** ή τα επιρρήματά τους.*

1 «____________ λέει η θεια μου, ____________ ακούν τ' αυτιά μου».
2 ____________ ώρα μιλάς. Γιατί δε σταματάς και λίγο; –Έχω τόσο καιρό να σε δω.
3 Η γνώμη ____________ μας δε συμφωνεί με τη δική σου.
4 Δεν έχεις ____________ φίλους εκτός από το Στέφανο; –Πώς, έχω πολλούς φίλους!
5 ____________ φασαρία κάνετε, πότε ο ένας μιλάει, πότε ____________.
6 Στο γάμο τους κάλεσαν ____________ όσους γνώριζαν.
7 Ας πάμε σε κανέναν ____________ κινηματογράφο, εδώ έχει ουρά.
8 Δεν καταλαβαίνω τη σημασία ____________ παροιμιών.
9 Αγόρασε ____________ έπιπλά της με δόσεις.
10 Μόνο στο διευθυντή της μιλάει καλά. Σε ____________ ____________ μιλάει απότομα.

Ζ *Να βρείτε τη σωστή ερμηνεία των προτάσεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα, βάζοντας έναν κύκλο (◯).*

1 **Έχουμε πολλές μέρες που δε διασκεδάσαμε.**
α Διασκεδάσαμε πολλές μέρες.
β Έχουμε να διασκεδάσουμε πολλές μέρες.
γ Διασκεδάζουμε πολλές μέρες.

2 **Πάμε για καμιά ρετσίνα;**
α Πάμε να αγοράσουμε ρετσίνα;
β Πάμε να σας κεράσω μια ρετσίνα;
γ Πάμε να πιούμε μια ρετσίνα;

3 **Δεν αφήνει ασυγκίνητους ούτε και τους ξένους.**
α Τους συγκινεί.
β Δεν τους συγκινεί.
γ Δεν τους πειράζει.

4 **Η ζωή είναι κουραστική σήμερα.**
α Μας κουράζει.
β Είναι κουρασμένη.
γ Είναι ξεκούραστη.

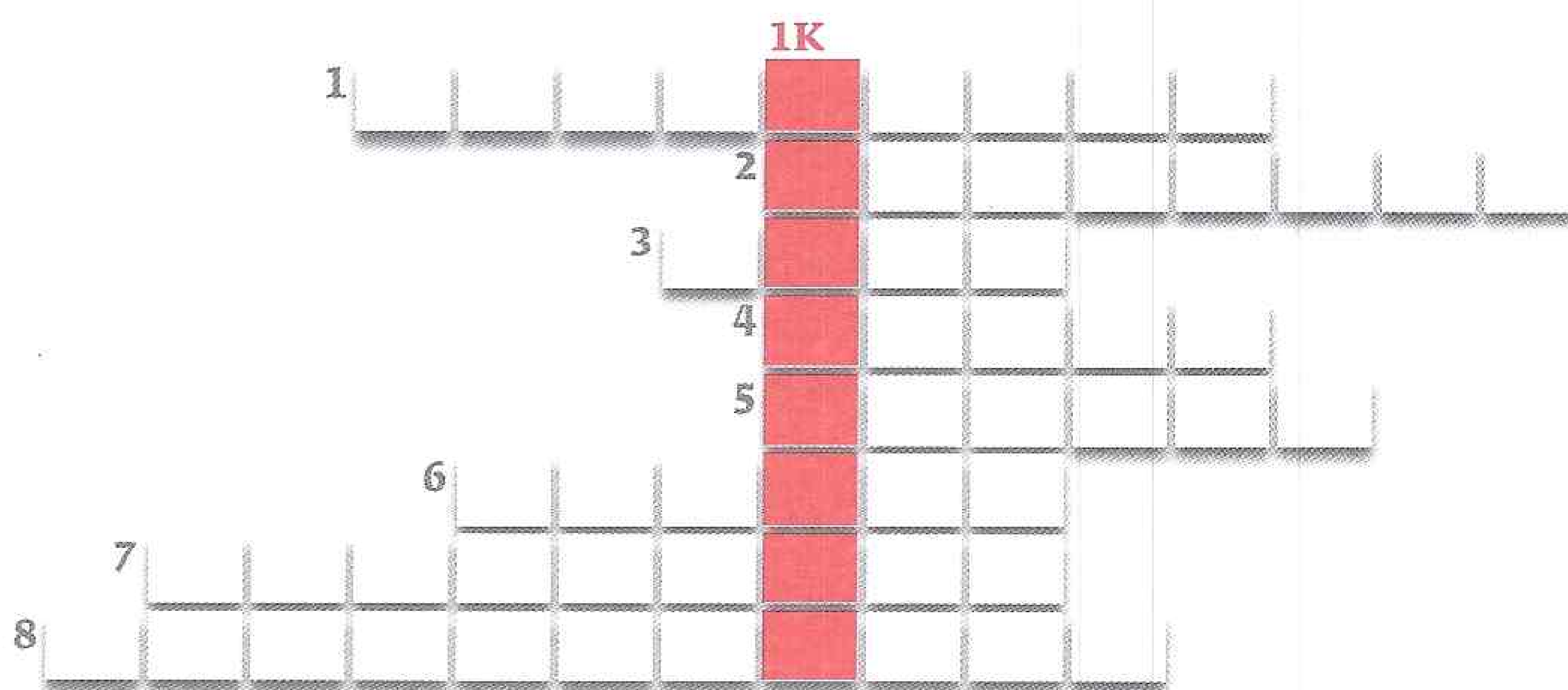
5 **Ένα ποτήρι κρασί.**
α Ένα ποτήρι γεμάτο κρασί.
β Ένα ποτήρι του κρασιού.
γ Ένα ποτήρι χωρίς κρασί.

Η *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.*

η ανάμνηση, η ατμόσφαιρα, η διάθεση, διεθνής,-ής,-ές, λαχανιάζω, ο μεζές, παράξενος,-η,-ο, η περιουσία, πικάντικος,-η,-ο, υποφέρω

1 Βλέπω αυτή τη φωτογραφία και μου έρχονται στο νου ωραίες ____________________ από το γλέντι που κάναμε για τα γενέθλιά μου.
2 Στην πόλη μας γίνεται κάθε χρόνο ____________________ διαγωνισμός χορού.
3 Οι ηλικιωμένοι ____________________ εύκολα.
4 Δεν μπορώ ____________________ την γκρίνια του.
5 Δεν έχω ____________________ να κάνω τίποτα σήμερα.
6 Η ινδική κουζίνα είναι πολύ ____________________.
7 Άνοιξε το παράθυρο, σε παρακαλώ, ____________________ μέσα είναι πολύ βαριά.
8 Ζει σαν φτωχός, αλλά έχει μεγάλη ____________________.
9 Σας παρακαλώ, θέλω μια μπίρα με ____________________.
10 Όλα ____________________ τα ακούει κανείς από σένα.

Θ *Ποια λέξη σχηματίζεται στο* **1Κ**, *αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οριζόντια: **1** Θέλει πάντα να τρώει. **2** Είναι η επόμενη πρόταση. **3** «Όπου ακούς πολλά κεράσια, ...και μικρό καλάθι». **4** Η Ελλάδα έχει πάνω από 3000... **5** Η «φέτα» είναι ένα είδος... **6** Πίνουμε μ' αυτό νερό. **7** Ρετσίνα από βαρέλι. **8** Δεν τον συγκινεί τίποτα.

Ι *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο σχετικό με τη διασκέδαση στην Ελλάδα σήμερα. Στον πίνακα που ακολουθεί, καθώς ακούτε το κείμενο, σημειώνετε ένα σταυρό (+) κάτω από το* **Ναι**, *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα ακούτε, ή κάτω από το* **Όχι** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		Ναι	Όχι
	Η διασκέδαση είναι λίγο διαφορετική στην Ελλάδα σήμερα από πριν. *-παράδειγμα*	+	
1	Στα κλαμπ οι νέοι έπιναν ένα ποτό ή άκουγαν μουσική.		
2	Οι Έλληνες πήγαιναν και εξακολουθούν να πηγαίνουν σε ταβέρνες.		
3	Στα «ορθάδικα» δεν υπάρχουν καθίσματα.		
4	«Μέχρι πρωίας», δηλαδή σήμερα όλο το πρωί.		
5	Πολλοί άνθρωποι διασκεδάζουν πηγαίνοντας εκδρομές και ταξίδια.		
6	Σε μπαράκι μπορείς να συναντήσεις ανθρώπους όλων των ηλικιών.		
7	Τα μπαράκια λειτουργούν ως τόπος συνάντησης.		
8	Στα μπαράκια συχνάζουν μόνο κορίτσια.		
9	Η διασκέδαση κουράζει τους ανθρώπους.		
10	Οι άνθρωποι διασκεδάζουν άλλοι με θέατρο και άλλοι με σινεμά.		

ΙΑ *Διαβάστε το κείμενο. Σ' αυτό υπάρχουν λέξεις με έναν αριθμό δίπλα. Στον πίνακα που ακολουθεί, υπάρχει η ερμηνεία αυτών των λέξεων. Εσείς γράψτε τον αριθμό κάθε λέξης δίπλα στην ερμηνεία της, όπως στο παράδειγμα. Οι αριθμοί που πρέπει να γράψετε είναι εννέα (**2-10**), χωρίς το παράδειγμα. Στον πίνακα υπάρχουν και τρεις ερμηνείες που δεν αντιστοιχούν σε λέξεις του κειμένου.*

ΜΥΛΟΣ

Ανάμεσα στον εμπορικό σιδηροδρομικό σταθμό και την πύλη (**1** -*παράδειγμα*) δεκατέσσερα του λιμανιού υπάρχει ένας ψηλός πενταώροφος πύργος, ο μύλος του Χατζηγιαννάκη, ο οποίος χτίστηκε το 1924 και ήταν αλευρόμυλος μέχρι το 1986. Εκτός από τον πύργο, υπάρχουν και άλλα κτίσματα εκεί.

Μετά από δέκα μήνες σκληρής δουλειάς ο ΜΥΛΟΣ άνοιξε τις πόρτες του για πρώτη φορά στις 31 Μαΐου του 1991, με μια υπαίθρια (**2**) συναυλία και από τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου είναι ανοιχτός για το κοινό (**3**) της Θεσσαλονίκης.

Το συγκρότημα (**4**) άλλαξε και έγινε χώρος ψυχαγωγίας (**5**) και πολιτισμού, κρατώντας πολλά από τα αρχικά του χαρακτηριστικά. Έτσι, το παλιό φυλάκιο (**6**) και το τηλεφωνείο του ΜΥΛΟΥ έγιναν καπνοπωλείο και περίπτερο, ενώ υπάρχει ακόμη και το παλιό τηλέφωνο του τοίχου. Το χημείο και τα γραφεία που υπήρχαν έγιναν το τσιπουράδικο «Ο κήπος των πριγκίπων» που έχει γνήσια ελληνική κουζίνα.

Το μηχανοστάσιο έγινε café-silo και οι επισκέπτες απολαμβάνουν καφέ και ποτά από νωρίς το πρωί υπό τους ήχους (**7**) κυρίως τζαζ μουσικής.

Δύο αποθήκες ενώθηκαν και έγιναν το "Live Club". Ο κεντρικός, πέτρινος, πενταώροφος πύργος έχει στο ισόγειο μπαρ. Στους υπόλοιπους ορόφους, οι οποίοι έγιναν εκθεσιακοί χώροι, οργανώνονται εκθέσεις ζωγραφικής, φωτογραφίας κτλ. Το ισόγειο των διώροφων αποθηκών είναι αίθουσα Τέχνης, ενώ ο όροφος έχει δύο αίθουσες για συναυλίες.

Στην αυλή (**8**) υπάρχει ένα βαγόνι-εστιατόριο του 1920, όπου στεγάζεται (**9**) το ραδιόφωνο του ΜΥΛΟΥ, μια τεράστια οθόνη (**10**) σινεμά και χώρος για υπαίθριες συναυλίες.

α	Μεγάλη είσοδος σε κτίριο ή σε άλλο χώρο. -*παράδειγμα*	1
β	Πολλοί άνθρωποι οι οποίοι ακούνε ή βλέπουν τα ίδια πράγματα.	
γ	Εξωτερικός χώρος ενός δημόσιου κτιρίου, συνήθως κλεισμένος γύρω γύρω.	
δ	Μηχάνημα για άλεσμα σιτηρών.	
ε	Κτίρια χτισμένα το ένα κοντά στο άλλο, ώστε να εξυπηρετούν συγκεκριμένες ανάγκες.	
στ	Επιφάνεια στην οποία προβάλλονται εικόνες.	
ζ	Που γίνεται ή που είναι στο ύπαιθρο, δηλαδή έξω, σε ανοιχτό, ελεύθερο χώρο.	
η	Αντικείμενο που συμπληρώνει το ντύσιμο ενός ανθρώπου.	
θ	Βρίσκεται και λειτουργεί	
ι	Διασκέδαση	
ια	Μικρό κτίριο όπου μένουν οι φρουροί ή οι φύλακες.	
ιβ	Αίθουσες για συναυλίες ή κονσέρτα.	
ιγ	Ακούγοντας	

ΙΒ *Γράψτε ένα γράμμα στο φίλο σας, όπου θα περιγράφετε μια βραδιά διασκέδασης που περάσατε και θα σας μείνει αξέχαστη.*

Γεια σου φιλαράκι,

Τι κρίμα που δεν ήσουν ______________________

____

____

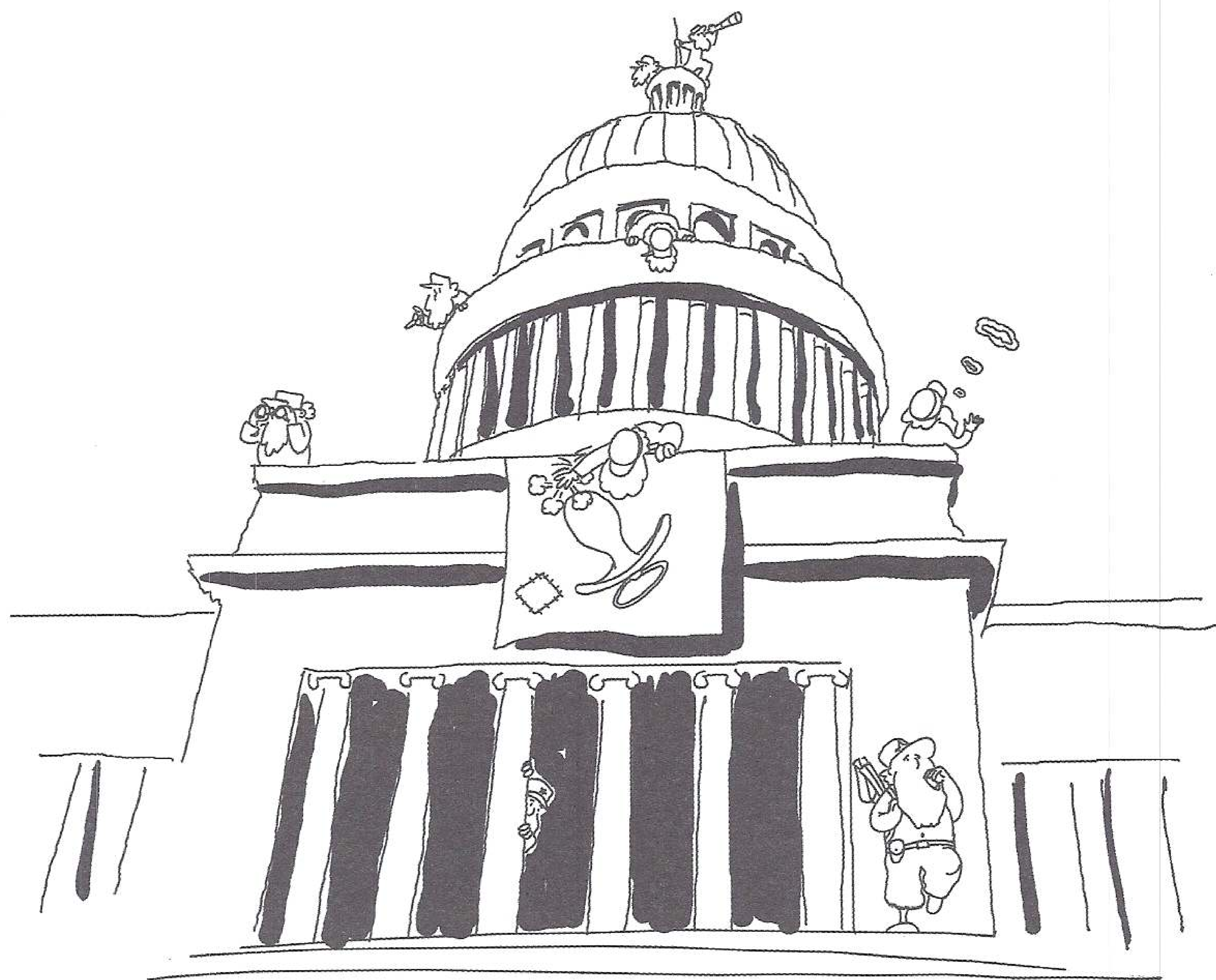
____

____

____

20ο ΜΑΘΗΜΑ

Το κτίριο Διοικήσεως

ρήματα β΄ συζυγίας

παρατατικός, αόριστος, μέλλοντας συνεχής/απλός
υποτακτική συνεχής/απλή
προστακτική συνεχής/απλή

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση.*

απειλώ, βαστώ, βουτώ, γερνώ, επαινώ, ικανοποιώ, περνώ, στενοχωρώ, χαλώ, χρησιμοποιώ

1 Δε __________ δύσκολες λέξεις, όταν μιλώ, για να με καταλαβαίνετε.
2 Χίλιοι δυο κίνδυνοι __________ την ανθρωπότητα καθημερινά.
3 Για να κάνεις εγγραφή στο Πανεπιστήμιο, πρέπει __________ πρώτα από ιατρικές εξετάσεις.
4 __________ πριν την ώρα του, γιατί τράβηξε πολλά στη ζωή του.
5 Του αρέσει __________ το ψωμί του στη σάλτσα.
6 Οι ορειβάτες __________ τρεις μέρες χωρίς φαγητό.
7 _____ σε __________ πολύ, αν σου πω τι έμαθα.
8 Όλοι τον __________, γι' αυτά που πρόσφερε στην πόλη του.
9 Δε με __________ η λύση που βρήκες.
10 __________ τα δόντια της από τα πολλά γλυκά.

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με το κατάλληλο ρήμα.*

1 Μόλις ο σκύλος είδε τη γάτα, άρχισε _____ την __________.
2 Είπε ότι θα το κάνει, αλλά δεν __________ το λόγο του.
3 Πρέπει __________ αμέσως στο γράμμα του.
4 Όταν __________, το πρόσωπό της παίρνει μια γλυκιά έκφραση.
5 __________ να βάλω υπογραφή στην αίτηση και πρέπει να ξαναπάω στη γραμματεία.
6 __________ την, δε θα το κάνει άλλη φορά.
7 Άνοιξε την πόρτα, τη στιγμή που το ρολόι __________ μεσάνυχτα.
8 Η ένεση που του έκανε η νοσοκόμα τον __________ πολύ.
9 Δεν ξέρω πια τι να κάνω. Το μυαλό μου __________.
10 Όποιος __________ στον πόλεμο, ξέρει τι θα πει πείνα.

Γ *Να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα.*

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή
__________	__________	αδιάφορος,-η,-ο
αδικώ	__________	__________ __________
__________	το αποτέλεσμα	__________
__________	η βοήθεια	__________
__________	__________	δημιουργικός,-ή,-ό
εξαιρώ	__________	__________
επαινώ	__________	__________
__________	__________ __________	ζωικός,-ή,-ό ζωντανός,-ή,-ό
__________	η ικανοποίηση	__________ __________
κληρονομώ	__________	__________
__________	η κυβέρνηση	__________
__________	__________	μελετηρός,-ή,-ό μελετημένος,-η,-ο

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή
________________	η ομιλία	________________ ________________
________________	________________	παρηγορητικός,-ή,-ό
________________	________________	συγκινητικός,-ή,-ό ________________
________________	________________	τίμιος,-α,-ο τιμημένος, -η, -ο
φιλώ	________________ ________________ ________________	________________
________________	το χαμόγελο	________________
________________	η ωφέλεια	________________

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη από τον προηγούμενο πίνακα.

1 Νομίζει ότι δεν μπορεί να κάνει τίποτα χωρίς ________________ του αδελφού του.
2 ________________ της για τα ουράνια σώματα έκανε μεγάλη εντύπωση σ' όλους.
3 Ο μεγάλος τους γιος τους ________________ συνεχώς προβλήματα.
4 Η δική της άσχημη συμπεριφορά τον έκανε να της φέρεται με ________________.
5 Η μόνη του ________________ μετά το θάνατο της γυναίκας του είναι η δουλειά του.
6 Αντιμετωπίζει την κάθε δυσκολία με ________________ στα χείλια.
7 ________________ του τον έκανε αγαπητό στο λαό της πόλης του.
8 Το νιώθω ότι δε μ' αγαπάει. Είναι εντελώς ________________ απέναντί μου.
9 Πέρασαν τρία χρόνια, αλλά ακόμα θυμάται ________________ λόγια που του είπες.
10 Τα αποτελέσματα των συνομιλιών τους ήταν ________________.
11 ________________ γι' αυτά που συμβαίνουν γύρω του.
12 Πολλές φορές ________________ είναι πιο σπουδαία από τον κανόνα.
13 Τα φρέσκα λαχανικά ________________ πολύ περισσότερο από τα κατεψυγμένα.
14 Πολλά ελληνικά παραμύθια παίρνουν το θέμα τους από ________________ κόσμο.
15 Δεν ικανοποίησαν ________________ θέσεις για την οικονομία.
16 Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός είναι μια βαριά ________________ για τους Νεοέλληνες.
17 Στην έκθεση ζωγραφικής πήρε ________________ για δύο έργα του.
18 Κρατάει αυτό το παλιό κρασί για κάποια ________________ περίπτωση.
19 Οι εφημερίδες έγραψαν ________________ λόγια για την προσφορά του στην επιστήμη.
20 Όταν πίνει κρασί, γίνεται πολύ ________________.

Ε *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.*

1 Μου χάλασες το κέφι
2 Του αφαίρεσαν την άδεια οδηγήσεως,
3 Έχω να του μιλήσω
4 Είναι δύο χρονών
5 Μην κουνάς τη μηχανή,
6 Δεν πρόκειται να ξεχάσω όσο ζω
7 Αν και μένουμε στην ίδια πόλη,
8 Πριν ξεκινήσεις από το σπίτι σου,
9 Όταν έρχεται βροχή,
10 Δουλεύω τόσες ώρες και

α δε βαστώ άλλο.
β όταν τραβάς φωτογραφίες.
γ εδώ και δύο μήνες.
δ γιατί πέρασε με κόκκινο.
ε δεν έτυχε ποτέ να τη συναντήσω.
στ τηλεφώνησέ μου.
ζ και ακόμα να περπατήσει.
η μ' αυτή τη συζήτηση.
θ αυτά που έγιναν.
ι τα πουλιά πετούν χαμηλά.

ΣΤ *Να βάλετε τις προτάσεις στη σωστή σειρά ώστε να έχετε μια ιστορία με ολοκληρωμένο νόημα.*

____ Ο φίλος μου ήταν χλωμός και είχε κλειστά τα μάτια του.
____ Ο γιατρός που ήρθε αργότερα μου είπε πως δε θα κινδύνευε η υγεία του, αλλά έπρεπε να μείνει τουλάχιστον ένα μήνα στο νοσοκομείο.
____ Χθες το πρωί χτύπησε το τηλέφωνο και έτρεξα να το σηκώσω.
____ Του μίλησα, αλλά δεν απάντησε.
____ Μου τηλεφώνησαν από το Νοσοκομείο «Άγιος Παύλος».
____ Δεν καταλάβαινα αν πονούσε, αν ένιωθε τίποτα.
____ Φόρεσα βιαστικά τα ρούχα μου, πήρα ένα ταξί και έφτασα αμέσως εκεί.
____ Πήγαν το φίλο μου εκεί, γιατί είχε ένα ατύχημα, ενώ οδηγούσε το αυτοκίνητό του.
____ Ρώτησα μια νοσοκόμα πού τον έχουν και με οδήγησε στο θάλαμο 201.

Ζ *Να αλλάξετε την ιστορία της άσκησης* **ΣΤ** *σε διάλογο με τρία πρόσωπα (εγώ, ο γιατρός και μια νοσοκόμα).*

Η *Να βρείτε τη σωστή ερμηνεία των λέξεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα βάζοντας έναν κύκλο (◯).*

1 Οι γραμματείες **είναι συγκεντρωμένες**.
α Είναι στο κέντρο.
β Είναι στη σειρά.
γ Είναι όλες μαζί.

2 **Τακτοποιώ τη δουλειά μου.**
α Αρχίζω τη δουλειά μου.
β Κλείνω τη δουλειά μου.
γ Βάζω σε τάξη τη δουλειά μου.

3 **Ρίχνω μια ματιά στο περιοδικό.**
α Κοιτάζω γρήγορα το περιοδικό.
β Πετώ το περιοδικό.
γ Κοιτάζω προσεκτικά το περιοδικό.

4 **Προθεσμία εγγραφής**
α η μέρα που αρχίζουν οι εγγραφές
β ο καθορισμένος χρόνος μέσα στον οποίο πρέπει να γίνουν οι εγγραφές
γ η μέρα που τελειώνουν οι εγγραφές

5 **Σπουδάζω στο πανεπιστήμιο.**
α Μελετώ στο πανεπιστήμιο.
β Είμαι φοιτητής στο πανεπιστήμιο.
γ Διαβάζω στο πανεπιστήμιο.

*Θ Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο με θέμα «**Γνωριμίες**». Καθώς ακούτε το κείμενο, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από το **Ναι**, δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με το κείμενο, ή κάτω από το **Όχι** δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		Ναι	Όχι
	Η ιστορία της γνωριμίας των γονιών μου δεν είναι καθόλου ρομαντική. *-παράδειγμα*	+	
1	Ο πατέρας μου κατοικούσε στη Θεσσαλονίκη, όπως και η μητέρα μου.		
2	Ο πατέρας μου σπούδαζε νομικά και η μητέρα μου γιατρός.		
3	Ο πατέρας μου ζούσε σ' ένα σπίτι με τρεις άλλους φοιτητές.		
4	Εκείνη την εποχή οι νέοι έκαναν φάρσες στο τηλέφωνο.		
5	Τηλεφωνούσαν σε μια άγνωστη κοπέλα και της μιλούσαν για αγάπη.		
6	Στο τέλος της συνομιλίας ζητούσαν ραντεβού.		
7	Ήταν ένα γλυκό φθινοπωρινό απόγευμα όταν ο πατέρας μου κάλεσε το νούμερο της μαμάς μου.		
8	Πρώτα πρώτα τη ρώτησε πώς τη λένε.		
9	Στο τέλος της συνομιλίας τους δεν ήξεραν πού μένει ο άλλος.		
10	Τη συνάντησε για πρώτη φορά ύστερα από πολύ καιρό, λίγο πριν τα Χριστούγεννα.		

*Ι Διαβάστε το κείμενο για το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Από το κείμενο λείπουν ορισμένες λέξεις. Από τον πίνακα που ακολουθεί, βρείτε ποιες είναι οι λέξεις που λείπουν, διαλέξτε τη σωστή και γράψτε το αντίστοιχο γράμμα (**α**, **β**, ή **γ**) δίπλα στον αριθμό του κειμένου, όπως στο παράδειγμα.*

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το 1926 αρχίζει (**1** *ε -παράδειγμα*) του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, που παίρνει το όνομά του από το μεγάλο Έλληνα φιλόσοφο Αριστοτέλη.

Η Φιλοσοφική Σχολή ήταν η πρώτη σχολή που λειτούργησε το 1926 στο σημερινό Παλιό Κτίριο της Φιλοσοφικής Σχολής.(**2**__) η Σχολή Φυσικών και Μαθηματικών Επιστημών το 1927-28 και το επόμενο έτος η Σχολή Νομικών και Οικονομικών Επιστημών.

Σήμερα το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο είναι το πιο μεγάλο πανεπιστήμιο της χώρας και κάθε χρόνο δημιουργούνται νέες σχολές, (**3**__), και σπουδαστήρια, καθώς και πολλά μεταπτυχιακά προγράμματα.

(**4**__) του πανεπιστημίου, διδακτικό, επιστημονικό, (**5**__) και τεχνικό είναι περίπου 5.000 άτομα, ενώ (**6**__) αριθμός των φοιτητών είναι γύρω στις 72.000 και των ξένων φοιτητών περίπου 4.000.

Στην Πανεπιστημιούπολη υπάρχει η Κεντρική Βιβλιοθήκη με 2.000.000 τίτλους και σπάνια, παλιά βιβλία. Σ' αυτήν υπάρχει αναγνωστήριο, όπου οι φοιτητές (**7**__). Ακόμη, υπάρχει δίκτυο ηλεκτρονικών υπολογιστών που κάνει εύκολη τη συνεργασία με βιβλιοθήκες απ' όλο τον κόσμο.

Βιβλιοθήκες έχουν και τα διάφορα τμήματα του πανεπιστημίου.

Στη Φοιτητική Λέσχη (**8**__), δηλαδή τρώνε μεσημεριανό και βραδινό, οι φοιτητές του πανεπιστημίου δωρεάν. Σ' αυτήν υπάρχει και ιατρείο που τους εξετάζει και τους δίνει φάρμακα. Οι φοιτητές έχουν και νοσοκομειακή περίθαλψη, επίσης δωρεάν.

Στη Φοιτητική Εστία μένουν πολλοί Έλληνες και ξένοι φοιτητές.

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Είναι το δεύτερο πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. Πήρε το όνομά του από (**9**__) όπου βρίσκεται, δηλαδή τη Μακεδονία, που είναι κομμάτι της Βόρειας Ελλάδας και της οποίας πρωτεύουσα είναι η Θεσσαλονίκη.

Άρχισε τη λειτουργία του το 1948 ως «Ανώτερη Σχολή Βιομηχανικών Σπουδών Θεσσαλονίκης».

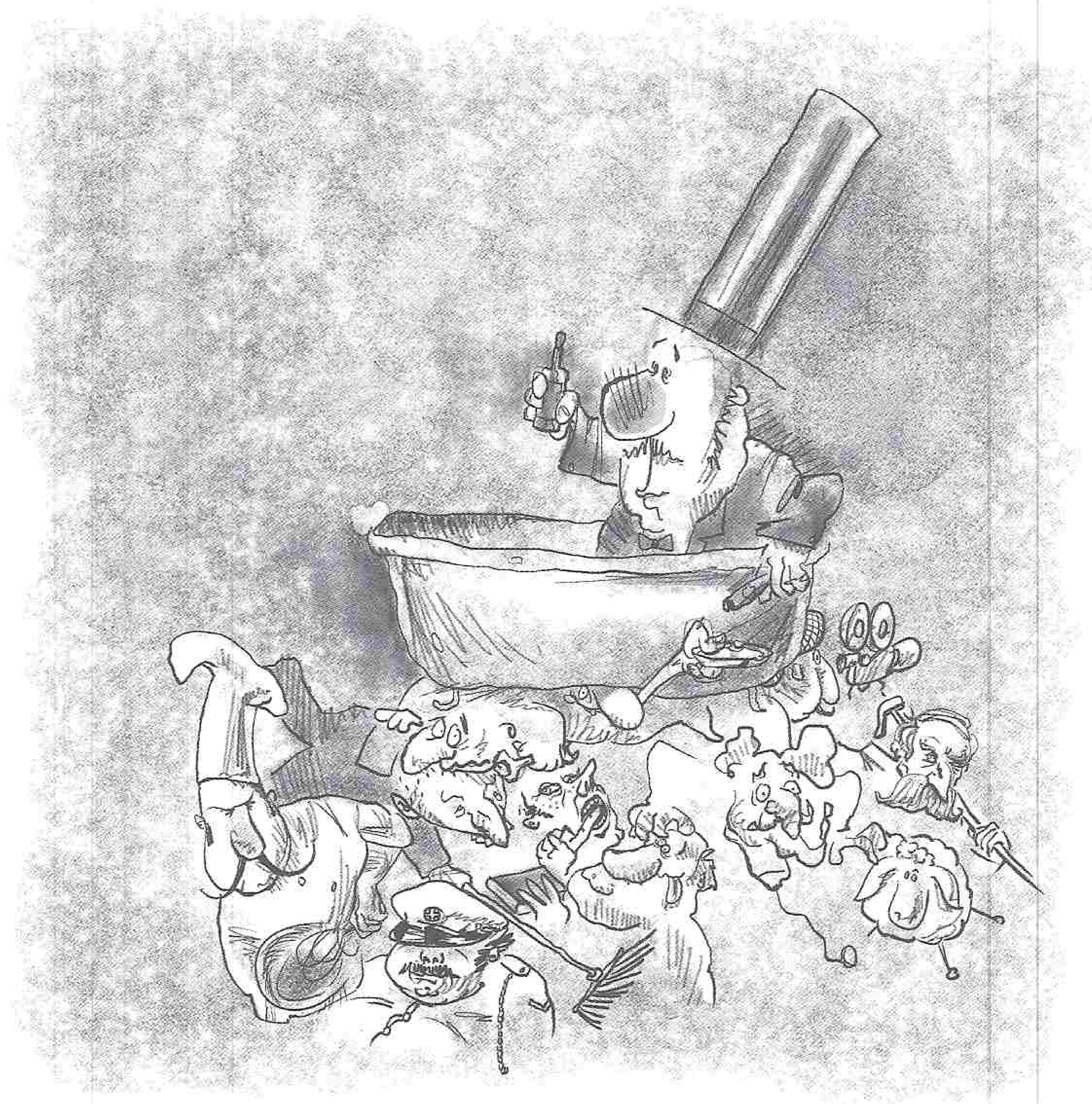
Το κτίριο του πανεπιστημίου βρίσκεται ακριβώς απέναντι από τη Φοιτητική Λέσχη του Α.Π.Θ. και έχει (**10**__) διδασκαλίας, αμφιθέατρα, γραφεία, βιβλιοθήκη, αναγνωστήριο και (**11**__) με τρία γεύματα την ημέρα και πολύ χαμηλό κόστος.
Ξεκίνησε ως πανεπιστήμιο με πέντε τμήματα, όμως κάθε χρόνο λειτουργούν και νέα τμήματα.
Το επίπεδο των σπουδών είναι υψηλό, ενώ υπάρχουν και πολλά μεταπτυχιακά προγράμματα.

1	**α** η ασχολία	**β** η λειτουργία *-παράδειγμα*	**γ** η απασχόληση
2	**α** Έρχονται	**β** Σταματούν	**γ** Ακολουθούν
3	**α** εργαστήρια	**β** εργοστάσια	**γ** εταιρίες
4	**α** Το προσωπικό	**β** Το πρόσωπο	**γ** Η προσωπικότητα
5	**α** εργατικό	**β** διοικητικό	**γ** σπουδαστικό
6	**α** ο συνολικός	**β** ο ελάχιστος	**γ** ο ολόκληρος
7	**α** σπουδάζουν	**β** μελετούν	**γ** γράφουν
8	**α** διαβάζουν	**β** κοιμούνται	**γ** σιτίζονται
9	**α** το χώρο	**β** τη χώρα	**γ** το χωριό
10	**α** δωμάτια	**β** αίθουσες	**γ** γραφεία
11	**α** καφετέρια	**β** κυλικείο	**γ** εστιατόριο

ΙΑ *Μια εταιρία ζητάει υπαλλήλους για δουλειά γραφείου. Στείλτε το βιογραφικό σας και δώστε πληροφορίες για την ημερομηνία και τον τόπο γέννησής σας, τις σπουδές σας και την προϋπηρεσία σας. Μπορείτε να δώσετε και φανταστικά στοιχεία.*

21ο ΜΑΘΗΜΑ

Τα διάφορα επαγγέλματα

παραθετικά επιθέτων

-ος, **-η**, **-ο** και **-ος**, **-α**, **-ο**

περιφραστικά: [(ο) πιο + επίθετο / (πάρα) πολύ + επίθετο]

μονολεκτικά: (ο) -ότερος,-η,-ο / -ότατος,-η,-ο

ανώμαλα παραθετικά επιθέτων

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των λέξεων που είναι στην παρένθεση.*

1. Σ' αυτή την παραλία η θάλασσα είναι ________________ από αλλού. (ρηχότερα, ρηχότερη, τα ρηχότερα)
2. Δε συμπαθώ τη γυναίκα ________________ φίλου μου. (του καλύτερου, του καλού, του άριστου)
3. Χρησιμοποίησε ________________ λέξεις, όταν μιλάς, γιατί δε σε καταλαβαίνουμε. (απλούστερες, τις απλούστερες, απλούστατες)
4. Μετά τον καβγά τους είναι ________________ ότι δεν μπορούν να μένουν πια μαζί. (βέβαιο, βεβαιότερο, το βεβαιότερο)
5. Όσο ________________ είναι το φαγητό, τόσο περισσότερο του αρέσει. (αλμυρό, το αλμυρότερο, αλμυρότερο)
6. Τον τελευταίο καιρό, τα τηλεφωνήματά του γίνονται όλο και ________________. (αραιά, αραιότερα, τα αραιότερα)
7. Τα χιόνια το καλοκαίρι είναι ________________ φαινόμενο. (σπανιότερο, το σπανιότερο, σπανιότατο)
8. Ο Γκάντι ήταν ένας από ________________ πολιτικούς του 20ού αιώνα. (τους γνωστότερους, γνωστότατους, τους γνωστότατους)
9. Φοράει συνέχεια τα ίδια παπούτσια, γιατί τα βρίσκει ________________ από τα άλλα. (ανετότατα, ανετότερα, άνετα)
10. Κάθε μέρα που περνάει, μου γίνεσαι όλο και ________________. (η πιο απαραίτητη, πιο απαραίτητη, απαραίτητη)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό βαθμό των επιθέτων που είναι στην παρένθεση.*

1. Το χταπόδι είναι από ________________ μεζέδες για ούζο. (νόστιμος)
2. Γιατί έκανες τον καφέ τόσο ________________; –Δεν είχα άλλο καφέ. (αραιός)
3. Νομίζω ότι έδωσες ________________ λύση απ' όλους μας. (δίκαιος)
4. Δεν έχει δέκα λεπτά που τα ψάρεψαν αυτά τα ψάρια. Είναι ________________. (φρέσκος)
5. Η Θεσσαλονίκη έχει μερικές από ________________ βυζαντινές εκκλησίες της Ελλάδας. (παλαιός)
6. Ποτέ δεν είχαμε ________________ χειμώνα από το φετινό. (άσχημος)
7. Σήμερα πεθαίνουν ________________ παιδιά από αρρώστιες σε σύγκριση με τα παλιά χρόνια. (λίγος)
8. Στη Βεργίνα βρήκαν έναν από ________________ και ________________ τάφους. (σπουδαίος, αρχαίος)
9. Στο Λούβρο υπάρχουν πίνακες ________________ ζωγράφων του κόσμου. (μεγάλος)
10. Αν και είναι ________________ από μένα, ξέρει ________________ για τα κομπιούτερ. (μικρός, πολύς)

Γ *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.*

1 Η πενικιλίνη είναι
2 Το κατάστημα «Μόδα» είναι
3 Αυτό το έργο έκοψε
4 Η Γαύδος, δίπλα στην Κρήτη, είναι
5 Πέρσι το καλοκαίρι πέρασα
6 Το θεατρικό έργο που παίζει ακόμα το Κρατικό Θέατρο,
7 Τα οικονομικά μου είναι
8 Η Χαρούλα είναι 30 χρονών,
9 Στο Πανεπιστήμιο «Μακεδονία» φοιτούν
10 Ο Ανέστης είναι

α λιγότεροι φοιτητές από το Α.Π.Θ.
β χειρότερα από κάθε άλλη φορά.
γ τις πιο ενδιαφέρουσες διακοπές της ζωής μου.
δ η αδελφή της, όμως, είναι δέκα χρόνια μεγαλύτερη.
ε τα περισσότερα εισιτήρια της χρονιάς.
στ το νοτιότερο σημείο της Ελλάδας.
ζ το μικρότερο παιδί της οικογένειας.
η μια από τις σπουδαιότερες ανακαλύψεις του 20ού αιώνα.
θ το ακριβότερο της πόλης μας.
ι ήταν η μεγαλύτερη επιτυχία του χειμώνα.

Δ *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.*

1 Πιστεύω ότι ____________ του γιατρού είναι ενδιαφέρον, αλλά και σκληρό.
2 Δεν είναι υπάλληλος. Εξασκεί ____________ επάγγελμα.
3 Η Χριστίνα θέλει το σπίτι της να δείχνει το προσωπικό της γούστο και όχι το γούστο ενός ____________.
4 Έχει μια τρομερή ____________ να βγαίνει λάδι, ενώ φταίει.
5 Πώς τα ____________ στην ομιλία που έκανες χθες; –Πολύ καλά νομίζω.
6 Είχαμε ____________ ταξίδι, γιατί ο καιρός ήταν απαίσιος.
7 ____________ καλοσύνη καμιά φορά είναι βλακεία.
8 Πριν αρχίσει ____________ του, πήγε στο στρατό.
9 Μάλωσαν, γιατί είχαν διαφορετικές ____________ για τα περισσότερα θέματα.
10 ____________ με το δελτίο καιρού, το Σαββατοκύριακο θα κάνει παγωνιά.

Ε *Να πείτε τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε:*

1 μια εφημερίδα
2 ένα μαχαίρι
3 μια καρέκλα
4 ένα λάστιχο αυτοκινήτου
5 ένα κλειδί πόρτας
6 ένα ζευγάρι παπούτσια

ΣΤ *Τι απαντούσατε στην ερώτηση «Τι θέλεις να γίνεις όταν μεγαλώσεις;», που σας έκαναν, όταν ήσασταν μικροί; Πείτε και το λόγο για τον οποίο επιλέγατε το συγκεκριμένο επάγγελμα, αν θυμάστε.*

Ζ *Χωριστείτε σε ομάδες και ετοιμάστε δύο καταλόγους, έναν με σύγχρονα και έναν με παλιά επαγγέλματα, μέσα σε* ***10*** *λεπτά. Θα κερδίσει η ομάδα που θα έχει τα πιο πολλά, σωστά επαγγέλματα.*

Η *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο σχετικά με την μπουγάτσα και τους μπουγατσατζήδες της παλιάς εποχής. Καθώς ακούτε το κείμενο, σημειώστε σταυρό (+) κάτω από το* ***Ναι****, δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει το κείμενο ή κάτω από το* ***Όχι*** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν με το περιεχόμενο του κειμένου, όπως στο παράδειγμα.*

		Ναι	Όχι
	Σήμερα δεν υπάρχουν πια υπαίθριοι μπουγατσατζήδες. *-παράδειγμα*	+	
1	Η μπουγάτσα είναι ένα νοστιμότατο πρωινό.		
2	Η μπουγάτσα με κασέρι, σπανάκι ή κιμά είναι νεότερη συνταγή.		
3	Οι φούρνοι της γειτονιάς ήταν μοντέρνοι, ηλεκτρικοί φούρνοι.		
4	Οι πελάτες μπορούσαν να δουν την μπουγάτσα μέσα στο ειδικό κουτί.		
5	Η μπουγάτσα έμενε ζεστή με ένα σύστημα θέρμανσης με μπαταρίες.		
6	Παλιά την μπουγάτσα την πουλούσαν σε ειδικά μαγαζιά.		
7	Τα καλοκαίρια δεν είχε μπουγάτσα, γιατί ο μπουγατσατζής με την οικογένειά του πήγαιναν διακοπές.		
8	Την μπουγάτσα συνήθως την πουλούσαν 7:00-11:00 το πρωί.		
9	Κάθε απόγευμα ο μπουγατσατζής και η γυναίκα του ετοίμαζαν την μπουγάτσα της επόμενης μέρας.		
10	Η μπουγάτσα είναι νόστιμη, αλλά όχι πολύ ωφέλιμη για τον οργανισμό.		
11	Η μπουγάτσα «έζησε» πολλές οικογένειες.		
12	«Μου τρέχουν τα σάλια» σημαίνει «επιθυμώ κάτι πάρα πολύ».		

*Θ Διαβάστε το κείμενο. Από αυτό λείπουν κάποιες λέξεις-επαγγέλματα. Από τον πίνακα που ακολουθεί, διαλέξτε το κατάλληλο επάγγελμα και γράψτε τον αντίστοιχο αριθμό μέσα στην παρένθεση, όπως στο παράδειγμα. Τα σωστά επαγγέλματα είναι δέκα (**10**), χωρίς το παράδειγμα.*

Πώς διαλέγουμε επάγγελμα

Οι παράγοντες (λόγοι) που μας κάνουν να διαλέξουμε ένα επάγγελμα είναι:

1 Εξωτερικοί: Δηλαδή, διαλέγω μια δουλειά,

- γιατί υπάρχει στην οικογένειά μου. «Ο μπαμπάς μου είναι γιατρός; Θα γίνω κι εγώ (_3_)». *-παράδειγμα*
- γιατί υπάρχει στη γειτονιά μου. Βλέπω πόσο καλά πάει το γειτονικό σουπερμάρκετ και λέω: «Θα ανοίξω κι εγώ ένα σουπερμάρκετ και θα τα οικονομήσω».
- από πληροφορίες που παίρνω από άλλους. Ο φίλος του μπαμπά μου είναι δικηγόρος και κάθε φορά που έρχεται στο σπίτι μάς διηγείται για δίκες, αθώους και ένοχους. «Θα γίνω κι εγώ (__) ή (__)».
- από πιέσεις. Λέει η μαμά: «Παιδάκι μου, σχεδιάζεις πολύ ωραία, να γίνεις οπωσδήποτε (__), μην πάει χαμένο το ταλέντο σου». Άσχετα αν εσύ το σχέδιο και τη ζωγραφική τα βλέπεις σαν χόμπι.
- από συμβουλές φίλων ή συγγενών. «Να γίνεις (__), παιδάκι μου», λέει η θεία μου η καθηγήτρια. «Σίγουρο επάγγελμα. Μήνας μπαίνει μήνας βγαίνει το μισθό σου τον έχεις. Άσε που θα έχεις και δύο μήνες διακοπές το καλοκαίρι, χώρια Χριστούγεννα και Πάσχα από δεκαπέντε μέρες καθισιό».

2 Εσωτερικοί: Δηλαδή, διαλέγω μια δουλειά,

- επειδή πάει στο προσωπικό μου στιλ. «Αγαπώ πολύ τα μικρά παιδιά, είμαι τρυφερή, μου αρέσει να ασχολούμαι μ' αυτά. Θα γίνω (__)».
- επειδή με ενδιαφέρει. Έχω δει όλους τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία της χώρας μου και θαυμάζω τον αρχαίο πολιτισμό. «Θα γίνω (__)».
- επειδή ταιριάζει με τις ικανότητές μου. «Είμαι πολύ καλός μαθητής στην Άλγεβρα, τη Γεωμετρία, την Τριγωνομετρία. Θα γίνω οπωσδήποτε (__)».
- επειδή καλύπτει τις ανάγκες μου. «Είμαι άνθρωπος με καλλιτεχνικές ανησυχίες και τραγουδώ πολύ ωραία. Σίγουρα θα γίνω (__), (__) ή (__)».

Μα, όποιο επάγγελμα κι αν ακολουθήσουμε, πρέπει να το αγαπήσουμε, να είμαστε υπεύθυνοι κι εργατικοί και σίγουρα θα είμαστε ευτυχισμένοι με αυτό που κάνουμε.

1	φυσικός	**12**	οδηγός
2	χημικός	**13**	νηπιαγωγός
3	γιατρός *-παράδειγμα*	**14**	προγραμματιστής Η/Υ
4	νοσοκόμος	**15**	καλλιτέχνης
5	πιλότος	**16**	δικαστής
6	ηθοποιός	**17**	αρχιτέκτονας
7	μαθηματικός	**18**	μηχανικός
8	τραγουδιστής	**19**	διακοσμητής
9	πωλητής	**20**	δικηγόρος
10	υδραυλικός	**21**	καθηγητής
11	αρχαιολόγος	**22**	αρτοποιός

I *Γράψτε ένα γράμμα σ' έναν παιδικό φίλο / σε μια παιδική φίλη, όπου να αναφέρετε με ποια κριτήρια διαλέξατε το επάγγελμα που ακολουθήσατε ή που θα ακολουθήσετε. Ακόμη γράψτε αν μικρός/-ή είχατε άλλα όνειρα για το επάγγελμα που θα ασκούσατε. Και αν ναι, ποιοι οι λόγοι που αλλάξατε σχέδια.*

22ο ΜΑΘΗΜΑ

Η πόλη ξυπνάει

παραθετικά επιθέτων

-ύς, -ιά, -ύ

περιφραστικά: [(ο) πιο + επίθετο / (πάρα) πολύ + επίθετο]

μονολεκτικά: (ο) -ύτερος,-η,-ο / -ύτατος,-η,-ο

-ής, -ής, -ές

περιφραστικά: [(ο) πιο + επίθετο / (πάρα) πολύ + επίθετο]

μονολεκτικά: (ο) -έστερος,-η,-ο / -έστατος,-η,-ο

-ης, -α, -ικο

περιφραστικά: [(ο) πιο + επίθετο / (πάρα) πολύ + επίθετο]

παραθετικά επιρρημάτων

ανώμαλα παραθετικά επιρρημάτων

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα επίθετα που είναι στην παρένθεση.*

1 Είμαι πολύ θυμωμένη μαζί του. Δεν έχω συναντήσει __________________ άνθρωπο απ' αυτόν. (αγενής)
2 Η μητέρα μου είναι λεπτή και μοντέρνα και φαίνεται __________________ απ' ό,τι είναι. (νέος)
3 Στα ογδόντα του είναι __________________ από πολλούς πενηντάρηδες. (υγιής)
4 Νομίζεις ότι είναι ωραίο πράγμα να έχεις τον τίτλο __________________ της παρέας; Κοίταξε ν' αλλάξεις συμπεριφορά. (γκρινιάρης)
5 Όταν θέλει κάτι ο Μίλτος, γίνεται __________________ και από μουλάρι. (πεισματάρης)
6 Παίζει __________________ πιάνο. Σ' αυτό τη βοηθούν και __________________ δάχτυλα που έχει. (ωραίος, μακρύς)
7 Άλλαξα τα γυαλιά μου, γιατί τα έβρισκα __________________, αλλά νομίζω ότι τα καινούρια που πήρα είναι ακόμη __________________. (βαρύς, βαρύς)
8 Μου αρέσουν τα μάτια του, γιατί έχουν ένα __________________ πράσινο χρώμα. (βαθύς)
9 Οι νέοι θεωρούν το γάμο __________________ πράγμα στον κόσμο, γι' αυτό έχουμε τόσα πολλά διαζύγια. (εύκολος)
10 Ο περσινός χειμώνας στην Αγγλία ήταν __________________ και __________________ των τελευταίων χρόνων. (κρύος, μακρύς)
11 Έχει τέσσερα παιδιά. __________________ απ' αυτά είναι και __________________ απ' όλα. (μικρός, χαδιάρης)
12 Το παλτό που αγόρασα φέτος είναι __________________ από το παλιό μου, αλλά παρ' όλα αυτά είναι __________________. (ελαφρός, ζεστός)
13 Όλοι __________________ του πήγαν στρατιώτες, ενώ αυτός ακόμα σπούδαζε. (μικρός)
14 Στη ζωή συμβαίνουν __________________ πράγματα από αυτά που διαβάζουμε στα μυθιστορήματα. (παράξενος)
15 Ο Αντωνάκης δεν παίζει ποτέ με __________________ του. (μεγάλος)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό βαθμό του επιρρήματος από τα επίθετα που είναι στην παρένθεση.*

1 Πάμε στο σπίτι μου το μεσημέρι, γιατί είναι __________________ στο πανεπιστήμιο από το δικό σου. (κοντός)
2 Ο πατέρας μου δεν πίνει __________________. Κανένα ποτηράκι μόνο με το φαγητό. (πολύς)
3 Σήμερα το μάθημα άρχισε __________________ απ' ό,τι συνήθως. (αργός)
4 Ο Γιώργος αγαπάει τη μουσική γενικά, αλλά __________________ του αρέσει η τζαζ. (πολύς)
5 Δε μου αρέσουν οι δουλειές του σπιτιού, αν, όμως, είμαι υποχρεωμένη να τις κάνω, __________________ να σκουπίζω και να σφουγγαρίζω παρά να σιδερώνω. (καλός)
6 Μαρία, μη φωνάζεις και μίλα __________________, σε παρακαλώ. (ευγενικός)
7 __________________ γκρινιάζεις __________________. Δεν κερδίζεις τίποτα. (μάταιος, διαρκής)
8 Πηγαίνει πάντα __________________, όταν κολυμπά. (βαθύς)
9 Το έγραψα __________________, για να σου το δείξω. (πρόχειρος)
10 Έμαθε ελληνικά __________________ από τον αδελφό της. (γρήγορος)
11 Μην τον ξυπνάς. Κοιμάται __________________. (βαθύς)
12 Η Ολλανδία είναι __________________ από την επιφάνεια της θάλασσας. (χαμηλός)
13 Δε θα είμαι στις οκτώ στο σπίτι. Αν θέλεις, έλα __________________ __________________. (λίγος, αργός)
14 Δεν έχει καθόλου τρόπους· συνήθως μιλά __________________. (αναιδής)

15 Κρίνει πάντα ____________________ το κάθε ζήτημα, γι' αυτό όλοι ζητούν τη συμβουλή του. (δίκαιος)
16 Όταν δεν έχεις δίκιο, ____________________ μη μιλάς. (καλός)
17 Ο Σπύρος απάντησε ____________________ στις ερωτήσεις. (έξυπνος)
18 Η Μελίνα διάβασε ____________________ για τις εξετάσεις αυτή τη φορά. Να δούμε, αν περάσει. (λίγος)
19 Δεν είναι δυνατό να φτάσω το κουτί εκεί ____________________ που το έβαλες. (ψηλός)
20 Κάθε μέρα νιώθω ____________________ από την προηγούμενη. Πρέπει να πάω στο γιατρό. (κακός)

Γ Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

όσο... τόσο, παρά, αντί, απ' ό,τι, όλο και

1 Πιο άνετα ταξιδεύεις με αεροπλάνο ______________ με αυτοκίνητο.
2 ______________ να λες ανοησίες, είναι καλύτερα να μη μιλάς καθόλου.
3 ______________ πιο τακτικός είσαι, ______________ πιο εύκολα βρίσκεις τα πράγματά σου.
4 Είναι πολύ πιο ειλικρινής η Άσπα ______________ νομίζεις.
5 Ο Τάσος, όσο περνούν τα χρόνια, γίνεται ______________ πιο βαρύς και μονόχνωτος.
6 Καλύτερα να νοικιάσεις ένα δωμάτιο του σπιτιού σου, ______________ να μένεις μόνη.
7 ______________ να κάθεται χωρίς δουλειά ο Πάνος, προτίμησε να δουλέψει εργάτης σε εργοστάσιο.
8 Η μπλούζα σου φαίνεται πιο κόκκινη τη μέρα ______________ τη νύχτα.
9 ______________ περνούν τα χρόνια, ______________ ακριβότερη γίνεται η ζωή.
10 Όσο σε βλέπω, ______________ περισσότερο μου θυμίζεις τον πατέρα σου.

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

παμπάλαιος, πάμφτωχος, πανάκριβος, πανέτοιμος, πανύψηλος, καταγάλανος, κατάξανθος, καταπράσινος, κάτασπρος, ολοκαίνουριος, θεόκουφος, θεονήστικος, πεντακάθαρος, τετράπαχος, τρισχαριτωμένος

1 Κοίτα, ____________________ παπούτσια κι όμως χάλασαν μέσα σε δέκα μέρες.
2 Η ανιψιά μας θέλει για τα Χριστούγεννα μια κούκλα με ____________________ μαλλιά.
3 Πεινώ σαν λύκος, γιατί είμαι ____________________. Έχω να φάω από χθες το μεσημέρι.
4 Δεν αγόρασα τίποτα από το Βερολίνο, γιατί όλα ήταν ____________________.
5 Οι αγελάδες της Μακεδονίας είναι ____________________, γιατί τρέφονται καλά.
6 Στα ελληνικά νησιά οι άνθρωποι βάφουν συχνά τα σπίτια τους και έτσι τα κρατούν ____________________.
7 Η Ελβετία έχει ____________________ βουνά, που το χειμώνα γίνονται ____________________ από τα χιόνια.
8 Στη Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου μας υπάρχουν ____________________ βιβλία.
9 Το Κονγκό είναι ____________________, γιατί βρέχει εκεί όλη την ώρα.
10 Είμαι ____________________ για τις εξετάσεις της Τρίτης και όμως πάλι φοβάμαι.
11 Χτυπούσα τόση ώρα και όμως δε με άκουσε. Είναι ____________________ ο άνθρωπος!

12 Οι περισσότερες θάλασσες της Χαλκιδικής είναι ____________________ και πολύ καθαρές.

13 Οι γονείς τους ήταν _______________, αλλά τα σπούδασαν και τα δυο τους παιδιά.

14 Παρόλο που είναι χοντρούλα, όλοι τη βρίσκουν ____________________.

Ε Ο δάσκαλος καλεί ένα σπουδαστή να έρθει να καθίσει δίπλα του. Οι άλλοι σπουδαστές θα προσπαθήσουν να πάρουν τη θέση του, χρησιμοποιώντας το συγκριτικό βαθμό ενός επιθέτου που θέλουν, προκειμένου να καθίσουν δίπλα του.

Παράδειγμα: Εγώ είμαι ψηλότερος/κοντότερος/επιμελέστερος από σένα.

ΣΤ Πόσο μοιάζετε ή διαφέρετε από τον/την καλύτερο/-η φίλο/-η σας;

α Να γράψετε τα διαφορετικά σας χαρακτηριστικά στο εξωτερικό μέρος των κύκλων και τα όμοια στο μέρος που ενώνονται οι κύκλοι. (Ο πίνακας που είναι δεξιά θα σας βοηθήσει)

β Να σχηματίσετε προτάσεις με τις συγκρίσεις που κάνατε.

Παράδειγμα:
Εγώ είμαι λεπτότερος από το φίλο μου. Ο φίλος μου είναι παχύτερος από μένα. Είμαι τόσο αμελής όσο και ο φίλος μου.

ο φίλος μου κι εγώ

σπάταλος ≠ τσιγκούνης
ευγενής ≠ αγενής
επιμελής ≠ αμελής
συνεπής ≠ ασυνεπής
γλυκός ≠ άγριος
τρυφερός ≠ αδιάφορος
κοντός ≠ ψηλός
τεμπέλης ≠ δραστήριος
ζηλιάρης
γκρινιάρης = παραπονιάρης

Παράδειγμα:
Εγώ είμαι λεπτότερος από το φίλο μου. Ο φίλος μου είναι παχύτερος από μένα.
Είμαι τόσο αμελής όσο και ο φίλος μου.

λεπτός

παχύς

αμελής

Ζ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο με τίτλο* ***Τι είδους περπάτημα μας ωφελεί****. Στον πίνακα που ακολουθεί, να σημειώσετε ένα σταυρό (+) κάτω από το* ***Ναι****, δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με το κείμενο ή κάτω από το* ***Όχι****, δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		Ναι	Όχι
	Το περπάτημα είναι ο καλύτερος τρόπος γυμναστικής. -*παράδειγμα*		+
1	Το καθημερινό περπάτημα μας κάνει να φαινόμαστε πιο νέοι.		
2	Και ένας απλός περίπατος μας βοηθά να χάσουμε κιλά.		
3	Το καθημερινό περπάτημα είναι η πιο κατάλληλη άσκηση για άτομα μεγάλης ηλικίας.		
4	Μια βόλτα μέρα παρά μέρα, με γρήγορο βήμα, καταπολεμά το άγχος.		
5	Όταν περπατάμε δεν πρέπει να σκύβουμε.		
6	Μια μικρή ενόχληση ή κούραση είναι φυσικό πράγμα και δεν πρέπει να μας ανησυχεί.		
7	Για καλά αποτελέσματα, ο περίπατός μας πρέπει να διαρκεί οπωσδήποτε πάνω από μισή ώρα.		
8	Αθλητικά παπούτσια για τρέξιμο είναι ακατάλληλα για βόλτες στην πόλη.		
9	Να περπατάμε τουλάχιστον 3 φορές την εβδομάδα.		
10	Είναι καλύτερη η βόλτα μ' έναν φίλο ή φίλη.		

Η *Να διαβάσετε το κείμενο σχετικά με το κυκλοφοριακό και να σημειώσετε ένα σταυρό (+) μόνο δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με το κείμενο, όπως το παράδειγμα. Οι σταυροί που πρέπει να σημειώσετε είναι δέκα (****10****), χωρίς το παράδειγμα. Υπάρχουν και δέκα προτάσεις που δε συμφωνούν με το κείμενο.*

Λίγο από... κυκλοφοριακό

Πάρε, βρε χριστιανέ μου, το λεωφορείο να πας στη δουλειά σου χωρίς αγωνίες και προβλήματα... Γιατί; Πρώτα πρώτα σε πάει άλλος· εσύ κάθεσαι, διαβάζεις την πρωινή σου εφημερίδα, χαζεύεις δεξιά και αριστερά... Έχει, βέβαια, πολύ κόσμο, αλλά ακόμη και όρθιος να 'σαι, τι θα πάθεις; Βλέπεις αγουροξυπνημένα πρόσωπα, ακούς διάφορα σχόλια. Να πεις η στάση είναι μακριά; Μπροστά στην πόρτα σου είναι! Ή μήπως ότι το λεωφορείο πάει αργά, ενώ εσύ βιάζεσαι; Με το μποτιλιάρισμα που 'χει, όλα τα αυτοκίνητα πηγαίνουν με την ίδια ταχύτητα. Μάλιστα, το λεωφορείο πάει πιο γρήγορα από τις λεωφορειολωρίδες. Αλλά πού εσύ! Πεισματάρης Έλληνας.

Σηκώνεσαι μισή ώρα νωρίτερα, δεν πίνεις ούτε καφέ. Δένεις τη γραβάτα σου στο ασανσέρ, κουμπώνεις το σακάκι σου στο δρόμο, ξεκλειδώνεις, μπαίνεις μέσα και στρογγυλοκάθεσαι στη θέση του οδηγού!

Ξεκινάς, βγαίνεις στον κεντρικό δρόμο:

«Ποπό κίνηση! Ούτε στις 9 δε φτάνω στο γραφείο...».

Δε λέω, έχει και το κράτος τις ευθύνες του: στενοί δρόμοι, χωρίς χώρους για παρκάρισμα... Αλλά τι κάνεις εσύ για να βοηθήσεις την κατάσταση;

«Θα πάω από τα στενά!»

Εντάξει, στα στενά η κίνηση είναι λιγότερη, αλλά... να το σχολικό λεωφορείο: «Νηπιαγωγείο τα γατούλια»· δε χωράς να προσπεράσεις.

Κορνάρεις. Ο οδηγός υποφέρει κι αυτός. Κάποτε ξεκινάει! Μπροστά το σχολικό, πίσω εσύ. Στρίβεις στο πρώτο στενό αριστερά κι ύστερα πάλι δεξιά και να το... πετρελαιοφόρο! Ο κόσμος παίρνει πετρέλαιο για το καλοριφέρ. Ναι, αλλά είναι ανάγκη αυτό να γίνει πρωί πρωί;

–Τι θα γίνει, ρε παιδιά;

–Τι θέλεις να γίνει, κύριε, τη δουλειά μας κάνουμε...

Κάνεις όπισθεν, δε βλέπεις και καλά, ακούς κορναρίσματα, φωνές, στρίβεις δεξιά, μετά αριστερά και να 'σαι πάλι στον... κεντρικό!

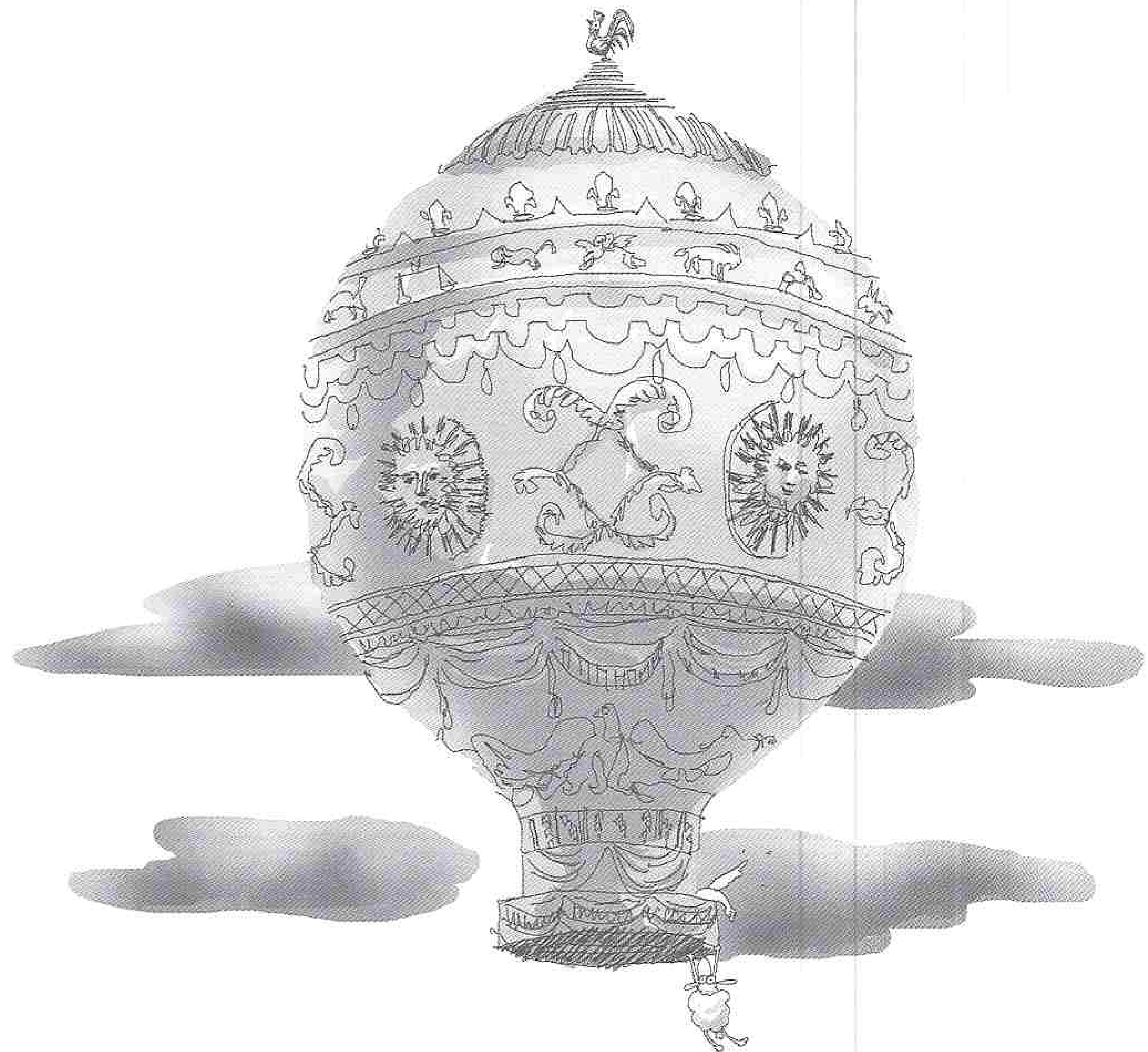
Ώρα 8.30, ο διευθυντής θα μετράει κεφάλια:

«Κούλα, πάλι άργησε ο Νικολαΐδης, μόλις έρθει, πες του να περάσει από το γραφείο μου...».
Αναρωτιέσαι: «Γιατί πάμε τόσο αργά, τι μποτιλιάρισμα είν' αυτό σήμερα;» Ανοίγεις το παράθυρο, βγάζεις έξω το κεφάλι, σε πνίγει το καυσαέριο, αλλά βλέπεις την αιτία: «Φτου, ατυχία... απορριμματοφόρο!».
Ανάβεις φλας, δε σ' αφήνουν οι άλλοι να «βγεις», βιάζονται κι αυτοί, σου 'ρχεται η μυρωδιά από τα σκουπίδια. Αρχίζει ο πόνος στο κεφάλι, το κάψιμο στο στομάχι, νηστικός βλέπεις, ανάβεις τσιγάρο, παρόλο που το στόμα σου είναι πικρό...
Κάποτε φτάνεις! Ναι, αλλά... «Τώρα πού το βάζουν;» Κάνεις δύο γύρους στο τετράγωνο, πουθενά μέρος! Πας στο κοντινό πάρκινγκ: «Τέτοια ώρα δεν υπάρχει χώρος». Πας στο πιο μακρινό, τα ίδια.
Ώρα εννέα και δέκα! «Βρε, ατυχία σήμερα...».
Μόνο σήμερα; Αυτή η ιστορία, επαναλαμβάνεται κάθε μέρα, χρόνια τώρα! Αλλά, βλέπεις, όσα κι αν τραβάς, εσύ δεν αλλάζεις: «Μα, τώρα, γιωταχής άνθρωπος και να πηγαίνω με τη συγκοινωνία...».

Ο άνθρωπος της ιστορίας λέγεται Νικολαΐδης. *-παράδειγμα* +

1 Ο Νικολαΐδης πηγαίνει στη δουλειά του με το δικό του αυτοκίνητο.
2 Ο Νικολαΐδης μερικές φορές πηγαίνει στη δουλειά του με το λεωφορείο.
3 Στο λεωφορείο μπορείς να διαβάσεις και να χαζεύεις έξω.
4 Τα λεωφορεία ακόμη και από τις λεωφορειολωρίδες καθυστερούν.
5 Ο Νικολαΐδης το πρωί είναι βιαστικός.
6 Προλαβαίνει, όμως, να πιει έναν καφέ πριν φύγει για τη δουλειά του.
7 Ο διευθυντής του Νικολαΐδη πάντα τον δικαιολογεί, όταν καθυστερεί.
8 Το κυκλοφοριακό πρόβλημα οφείλεται και στα σχολικά λεωφορεία.
9 Ο Νικολαΐδης πηγαίνει στη δουλειά του από στενούς δρόμους.
10 Τα απορριμματοφόρα, εκτός από την άσχημη μυρωδιά, εμποδίζουν την κυκλοφορία στους δρόμους.
11 Πάντα υπάρχει πρόβλημα παρκαρίσματος.
12 Ο Νικολαΐδης, όμως, βρίσκει εύκολα να παρκάρει κοντά στο γραφείο του.
13 Τα ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα είναι μόνο προβλήματα, χωρίς να σου προσφέρουν μια όμορφη στιγμή.
14 Για το κυκλοφοριακό πρόβλημα φταίει και το κράτος.
15 Η στάση του λεωφορείου από το σπίτι του Νικολαΐδη είναι πολύ μακριά.
16 Για το κυκλοφοριακό πρόβλημα φταίνε οι άνθρωποι που όσοι έχουν αυτοκίνητο πάνε μ' αυτό στη δουλειά τους.
17 Το κυκλοφοριακό πρόβλημα απασχολεί μόνο τους πεζούς.
18 Η συγκοινωνία είναι προβληματική.
19 Ένα από τα εμπόδια που συναντά κανείς στους στενούς δρόμους είναι τα πετρελαιοφόρα.

Θ Στο κείμενο ορισμένες λέξεις λείπουν. Από τον πίνακα που ακολουθεί, βρείτε ποιες είναι οι λέξεις που λείπουν, διαλέξτε τη σωστή και γράψτε το αντίστοιχο γράμμα δίπλα στον αριθμό του κειμένου, όπως στο παράδειγμα.

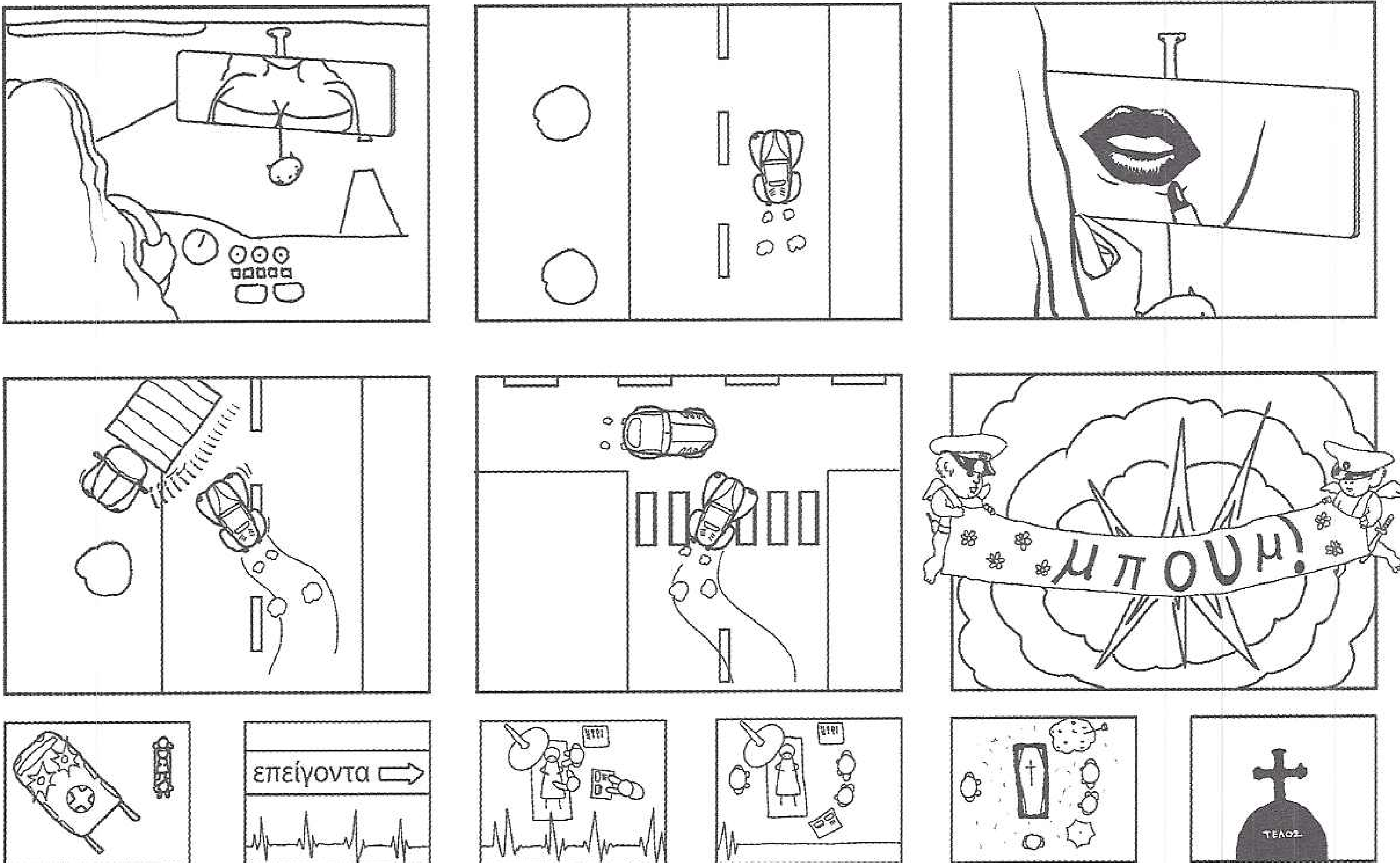
Στις 5 Ιουνίου του 1783 οι αδελφοί Μογκολφιέ (**1**γ) *-παράδειγμα* για πρώτη φορά ένα μεγάλο μπαλόνι. Άναψαν από κάτω μια φωτιά, το γέμισαν με (**2**__) αέρα, το άφησαν ελεύθερο κι αυτό άρχισε να κινείται (**3**__) και να πετά όλο και (**4**__), όλο και ψηλότερα στον ουρανό.
Το (**5**_) είναι ότι οι πρώτοι «επιβάτες» του ήταν ένας κόκορας, ένα πρόβατο και μια πάπια, που τοποθέτησαν οι ίδιοι μέσα σ' ένα καλάθι, κάτι (**6**__) δηλαδή, με τη Λάικα που ταξίδεψε για πρώτη φορά στο διάστημα.
Λίγους μήνες (**7**__), ο Λοράν Ντ' Αρλάντ και ο Ζαν ντε Ροζιέ έδεσαν ένα καλάθι στον πάτο του δικού τους αερόστατου, πήδηξαν μέσα και έζησαν την πιο (**8**__) εμπειρία της ζωής τους, πετώντας πάνω από το Παρίσι.
Την ίδια χρονιά ακριβώς, ο Ζακ Σαρλ, για να αποφύγει τον κίνδυνο της φωτιάς, γέμισε το μπαλόνι με υδρογόνο και όχι με ζεστό αέρα, στέλνοντάς το ακόμα (**9**__).
Στη συνέχεια γινόταν όλο και (**10**__), ποτέ, όμως, δε χρησίμευσε ως μεταφορικό μέσο, αλλά ως μέσο επιστημονικής έρευνας και παρατήρησης.
Σήμερα το αερόστατο είναι ένα σπορ, ίσως από τα λιγότερο δημοφιλή, όμως προσφέρει ένα ωραιότατο και (**11**__) θέαμα, τόσο σ' αυτούς που το εξασκούν, όσο και σ' αυτούς που το παρακολουθούν.

1	**α** εγκαινίασαν	**β** ανέβασαν	**γ** κατασκεύασαν *-παράδειγμα*	**δ** νοίκιασαν
2	**α** ζεστό	**β** ελαφρύ	**γ** βαρύ	**δ** θαλασσινό
3	**α** κοντά	**β** αργά	**γ** βαθιά	**δ** μακριά
4	**α** κοντύτερα	**β** αργότερα	**γ** μακρύτερα	**δ** χαμηλότερα
5	**α** πιο γελοίο	**β** πιο φοβερό	**γ** πιο εύκολο	**δ** πιο αστείο
6	**α** κατάλληλο	**β** ανάλογο	**γ** παράλληλο	**δ** αντίθετο
7	**α** γρηγορότερα	**β** αργότερα	**γ** περισσότερο	**δ** μακρύτερα
8	**α** άσχημη	**β** ανιαρή	**γ** συναρπαστική	**δ** περίεργη
9	**α** βαθύτερα	**β** χαμηλότερα	**γ** ψηλότερα	**δ** αργότερα
10	**α** τελειότερο	**β** χειρότερο	**γ** επιφανέστερο	**δ** απλούστερο
11	**α** ελαφρότατο	**β** φρεσκότατο	**γ** ευγενέστατο	**δ** επιβλητικότατο

I *Συνηθίζετε να γράφετε κάθε βράδυ στο ημερολόγιό σας πώς περνάτε κάθε μέρα. Γράψτε πώς περάσατε σήμερα. Πού πήγατε, ποιους είδατε και τι άλλο κάνατε.*

23ο ΜΑΘΗΜΑ

Ένα αυτοκινητικό δυστύχημα

ρήματα α΄ συζυγίας

παρακείμενος, υπερσυντέλικος, μέλλοντας συντελεσμένος
αόριστος – παρακείμενος
υποτακτική παρακειμένου
όλοι οι παραπάνω χρόνοι με αντωνυμίες

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.*

1 Οι εφημερίδες λένε ότι ο καιρός ______________ ως την Πέμπτη. (θα έχει αλλάξει, είχε αλλάξει, έχει αλλάξει)
2 Μην καπνίζεις άλλο τσιγάρο· ______________ κιόλας δέκα από την ώρα που ήρθα. (είχες καπνίσει, έχεις καπνίσει, θα έχεις καπνίσει)
3 Ώσπου να βγάλω το πορτοφόλι μου, ο φίλος μου ______________ κιόλας τον καφέ μου. (θα έχει πληρώσει, είχε πληρώσει, έχει πληρώσει)
4 Δεν ______________ άνθρωπο τόσο πολύ, όσο το φίλο του αδελφού της. (έχει αντιπαθήσει, είχε αντιπαθήσει, θα έχει αντιπαθήσει)
5 Δεν καταλαβαίνω, γιατί το σκέφτεσαι ακόμη, αφού ______________ ήδη το συμβόλαιο. (θα έχεις υπογράψει, είχες υπογράψει, έχεις υπογράψει)
6 Ευτυχώς που ______________ δωμάτιο στο ξενοδοχείο από πριν, γιατί όταν πήγαν, το βρήκαν γεμάτο. (είχαν κλείσει, θα έχουν κλείσει, έχουν κλείσει)
7 Την ______________ πολλές φορές ως τώρα, αλλά ακόμη δεν έβαλα μυαλό. (είχα πάθει, έχω πάθει, θα έχω πάθει)
8 Είμαι βέβαιος πως ως τον Ιούλιο ______________ το δρόμο που περνά μπροστά από το μαγαζί μου. (είχαν φτιάξει, έχουν φτιάξει, θα έχουν φτιάξει)
9 Ελπίζω πως δε ______________ όλα αυτά που σου λέω μέχρι την άλλη εβδομάδα. (θα έχεις ξεχάσει, έχεις ξεχάσει, είχες ξεχάσει)
10 Όταν φτάσεις στην ηλικία μου, ______________ κι εσύ πολλά για το χαρακτήρα των ανθρώπων. (είχες μάθει, θα έχεις μάθει, έχεις μάθει)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι στην παρένθεση στο σωστό τύπο.*

1 Χθες, στο σπίτι του Άλκη, μας ______________ το στομάχι από τα πολλά γέλια που ______________. (πονώ, κάνω)
2 Όταν ______________ το ψυγείο, ______________ ότι ______________ όλο το γλυκό. (ανοίγω, ανακαλύπτω, τελειώνω)
3 Ποτέ δεν ______________ ______ τον ______________ το γιο μου, γιατί τον ______________ ακόμα μικρό παιδί. (παύω, φροντίζω, θεωρώ)
4 Η κατάσταση, ύστερα από τον τελευταίο τους καβγά, ______________ τελείως και όλα ______________ ότι πολύ σύντομα ______________ διαζύγιο. (αλλάζω, δείχνω, παίρνω)
5 Δε μου ______________ ξανά τέτοια περίπτωση και δεν ξέρω τι να κάνω. (τυχαίνω)
6 ______________ τα χαρτιά σου σύντομα, γιατί η προθεσμία ______________ σε τρεις μέρες. (ετοιμάζω, λήγω)
7 Το ______________ ______________ το Γιάννη ______________ συμπεριφορά, νομίζω πως είναι μάταιο. (προσπαθώ, κάνω, αλλάζω)
8 ______________ την ιδέα να αγοράσει εκείνο το εξοχικό σπίτι, πολύ πριν ______________ την υπερβολικά ακριβή τιμή του. (εγκαταλείπω, μαθαίνω)
9 Ο Κώστας ______________ πολύ τα έξοδά του και γι' αυτό ______________ πως ως τα μέσα του καλοκαιριού ______________ το ποσό που χρειάζεται. (περιορίζω, πιστεύω, συγκεντρώνω)
10 Σας ______________ το τελευταίο ανέκδοτο που έμαθα; –Όχι. Σ' ακούμε. (λέω)

*Γ Να βρείτε τη σωστή σημασία του **και** (**κι**) στις προτάσεις, βάζοντας έναν κύκλο (◯).*

1 Όλοι διασκεδάζουν αυτές τις μέρες κι εγώ κάθομαι κλεισμένη μες στο σπίτι.
α ότι **β** ενώ **γ** πως

2 Σιγά σιγά αρχίζει και γίνεται καλύτερος.
α πως **β** ενώ **γ** να

3 Της ήταν μικρό το πουκάμισο που της δώρισα και το άλλαξε αμέσως.
α γι' αυτό **β** να **γ** ότι

4 Ξέρεις ότι ο Ηλίας θύμωσε πολύ μαζί σου; –Ε και;
α δε με νοιάζει **β** δεν αλλάζει **γ** δε μου αρέσει

5 Πόσων χρονών είναι; –Σαράντα και.
α κοντά στα σαράντα **β** πάνω από σαράντα **γ** περίπου σαράντα

6 Βραδιές και βραδιές περάσαμε μαζί με το Δημήτρη.
α μερικές βραδιές **β** αρκετές βραδιές **γ** πολλές βραδιές

7 Μιλούσε και μιλούσε και μιλούσε χωρίς να λέει τίποτε το σπουδαίο.
α συνέχεια μιλούσε **β** που μιλούσε **γ** μιλούσε λίγο

8 Άργησε να ξυπνήσει κι έχασε το τρένο.
α ότι **β** ενώ **γ** γι' αυτό

9 Βλέπω και ουίσκι άρχισες να πίνεις τώρα!
α ότι **β** ενώ **γ** γι' αυτό

10 Μια μέρα τον άκουσα κι έλεγε μια τρομακτική ιστορία στα παιδιά.
α ότι **β** που **γ** να

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη.

1 Θα σε περιμένω εδώ, ______________ να γυρίσεις.
α ως **β** ώσπου **γ** όταν

2 ______________ φύγεις, κλείσε καλά τα παράθυρα, γιατί έρχεται μπουρίνι.
α Πριν **β** Ως **γ** Μέχρι

3 ______________ να τελειώσεις, εγώ θα κάνω μια βόλτα.
α Ως **β** Ώστε **γ** Μέχρι

4 ______________ αγοράσεις αυτοκίνητο, σκέψου καλά, αν μπορείς να πληρώνεις τις δόσεις.
α Προτού **β** Ως **γ** Ώσπου

5 Η δουλειά σου θα έχει τελειώσει ______________ τον επόμενο μήνα.
α προτού **β** ώσπου **γ** ως

6 Θα μείνω εδώ ______________ το Σάββατο.
α μέχρι **β** ώσπου **γ** προτού

7 Ξεκίνησε ______________ από μένα, αλλά ακόμη δεν έχει φτάσει.
α προτού **β** πριν **γ** ως

8 Έψαχναν για σπίτι ______________ τα μέσα του περασμένου μήνα και τελικά βρήκαν.
α ώσπου **β** προτού **γ** ως

9 Τι έκανες, ______________ σε πάρουν σ' αυτή τη δουλειά; – Έψαχνα να βρω δουλειά.
α ώσπου **β** προτού **γ** ως

10 Δεν του άρεσε το έργο, γι' αυτό δεν έμεινε ___________ το τέλος.
α προτού **β** μέχρι **γ** ώσπου

11 Ο Πέτρος δούλεψε μέχρι αργά το βράδυ, ___________ κουράστηκε.
α ώσπου **β** μέχρι **γ** ως

12 Περπάτησα πολλή ώρα, ___________ ένιωσα τα πόδια μου να πονούν.
α ως **β** μέχρι που **γ** πριν

13 Δεν είχε δει κανένα άλλο μέρος εκτός από το χωριό του, ___________ φύγει για την Αυστραλία.
α πριν **β** ως **γ** ώσπου

14 Δε μιλούσε κανείς στον Αντώνη, ___________ τον έκαναν να φύγει από την παρέα.
α ώσπου **β** μέχρι **γ** ως

15 Ο πατέρας μου δούλεψε πολλά χρόνια ___________ δάσκαλος στα πιο απομακρυσμένα μέρη της χώρας.
α μέχρι **β** ως **γ** πριν

16 Δεν το είχε καταλάβει ___________ σήμερα, πόσο πολύ την αγαπάει.
α ώσπου **β** ως **γ** μέχρι που

17 Ο Παύλος έχει πέντε παιδιά και ___________ πολύτεκνος έχει έκπτωση παντού.
α ως **β** σαν **γ** ώσπου

18 Το πρόσωπό της έλαμπε ___________ ήλιος.
α ως **β** ώσπου **γ** σαν

19 Τα παιδιά έπαιξαν ___________ τα φώναξε η μητέρα τους να φάνε.
α μέχρι που **β** ως **γ** πριν

20 Αντιγόνη, είσαι τριάντα χρονών και ακόμα ___________ παιδί κάνεις.
α ως **β** σαν **γ** μέχρι που

Ε ***α*** *Να συμπληρώσετε το διάλογο και* ***β*** *να τον αλλάξετε σε ιστορία.*

Α Έλα, Αντώνη, πες μου τις λεπτομέρειες του δυστυχήματος.
Β ___________________________
Α Καλά, δεν το είδες που ερχόταν;
Β ___________________________
Α Και πώς δε σκοτώθηκες;
Β ___________________________
Α Είχε κίνηση εκείνη την ώρα;
Β ___________________________
Α Και ποιος σ' έφερε στην πόλη;
Β ___________________________
Α Το αυτοκίνητό σου τι έγινε;
Β ___________________________
Α Πότε θα το πάρεις από εκεί;
Β ___________________________
Α Πάντως ήσουν πολύ τυχερός.

ΣΤ *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις ή εκφράσεις του μαθήματος.*

1 Ο φίλος μου προχθές είχε ένα ατύχημα με το αυτοκίνητό του. Είχε ένα ___________________ δυστύχημα.

2 Ήταν πολύ φτωχός στα νιάτα του, αλλά κάποια μέρα ___________ ___________ ___________ και μ' εκείνα τα λεφτά άνοιξε το μαγαζί που έχει σήμερα.

3 Μου ___________________ τα εργαλεία που του είχα δανείσει.

4 Μην επιμένεις· δε θα τον κάνεις να αλλάξει γνώμη· είναι ___________________ ___________________.

5 Μείνε ήσυχος· θα σου τηλεφωνήσω από το πρώτο ____________________ που θα βρω μπροστά μου.

6 Τρέξε να τον προλάβεις. Μόλις ____________________ τη γωνία.

7 Δεν ξέρει πια ούτε τι λέει ούτε τι κάνει. Του ____________________ τελείως.

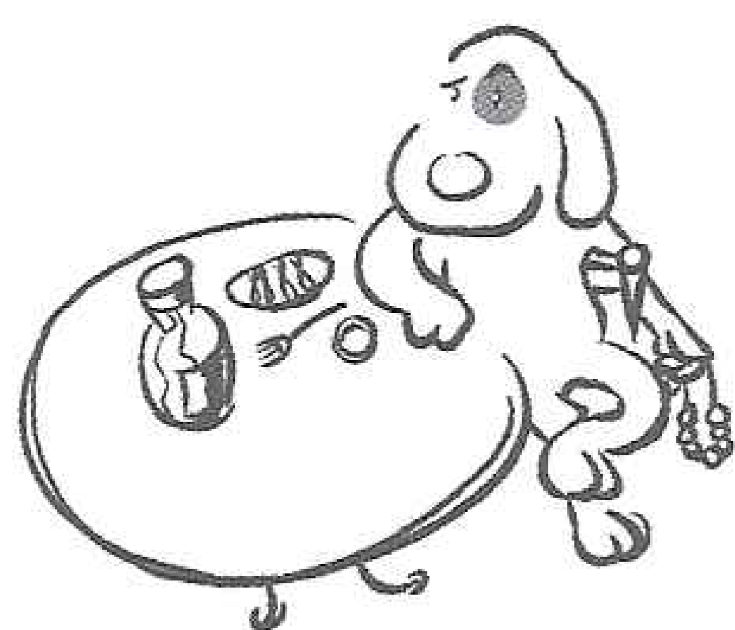
8 Τα δρομολόγια ____________________ λεωφορείων είναι τακτικά και πυκνά.

9 Έψαχνα πολλές μέρες να τον βρω και δεν μπορούσα, ώσπου χθες __________ __________ __________ την ώρα που γύριζα στο σπίτι μου.

10 Άλλα έλεγες πριν. Τώρα γιατί μου ______________ ________________; –Γιατί το σκέφτηκα ξανά.

Ζ *Να ρωτήσετε για καθεμιά από τις καταστάσεις τους συμφοιτητές σας. Να συγκεντρώσετε τις απαντήσεις και να ανακοινώσετε στην τάξη τα αποτελέσματα της έρευνάς σας.*

Παράδειγμα: Έχεις πιει ποτέ σου ούζο; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης να ζητήσετε περισσότερες πληροφορίες (πού, πότε, μόνος ή με παρέα...).

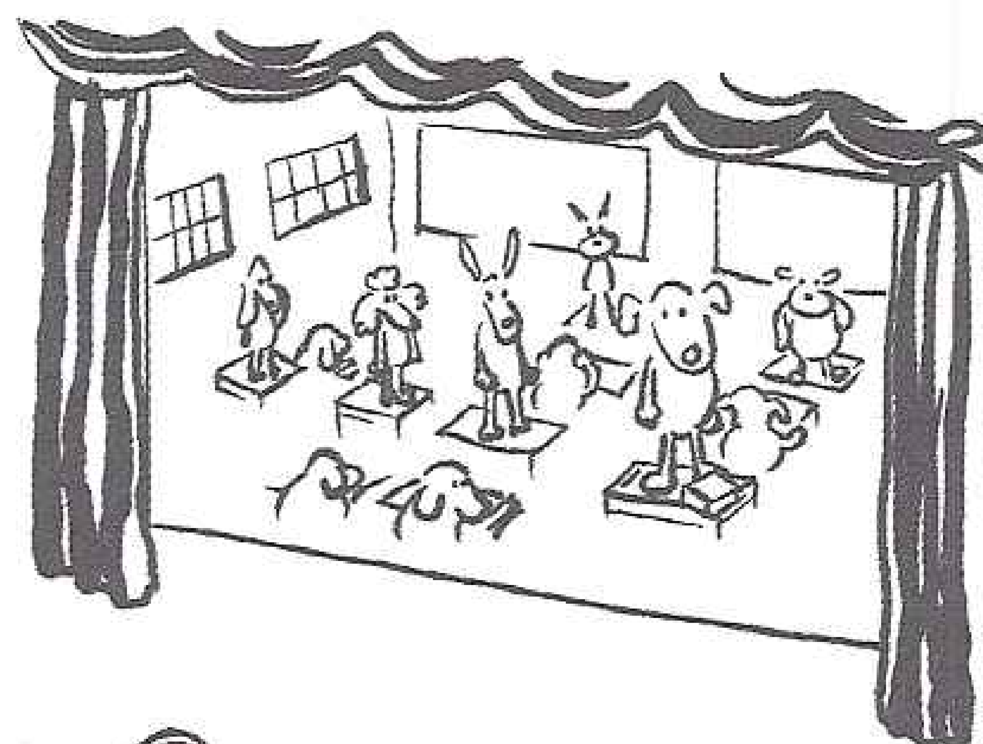
Παράδειγμα: πίνω ούζο

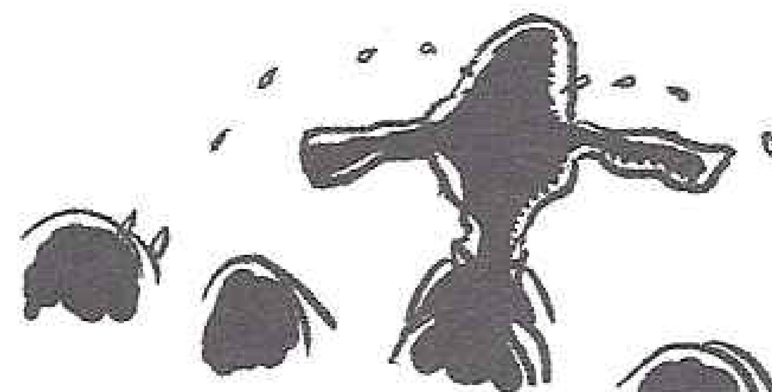

1 τρώω μουσακά

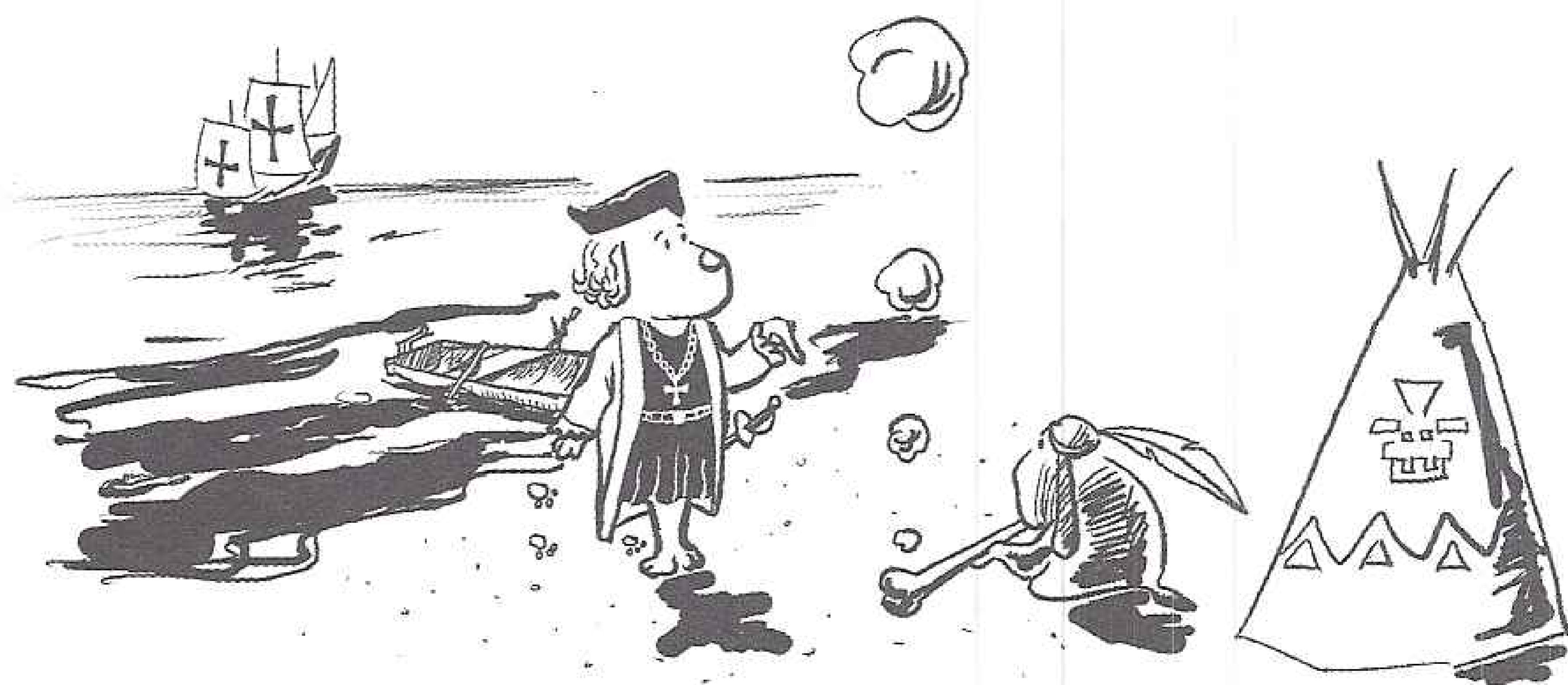

2 κερδίζω λαχείο

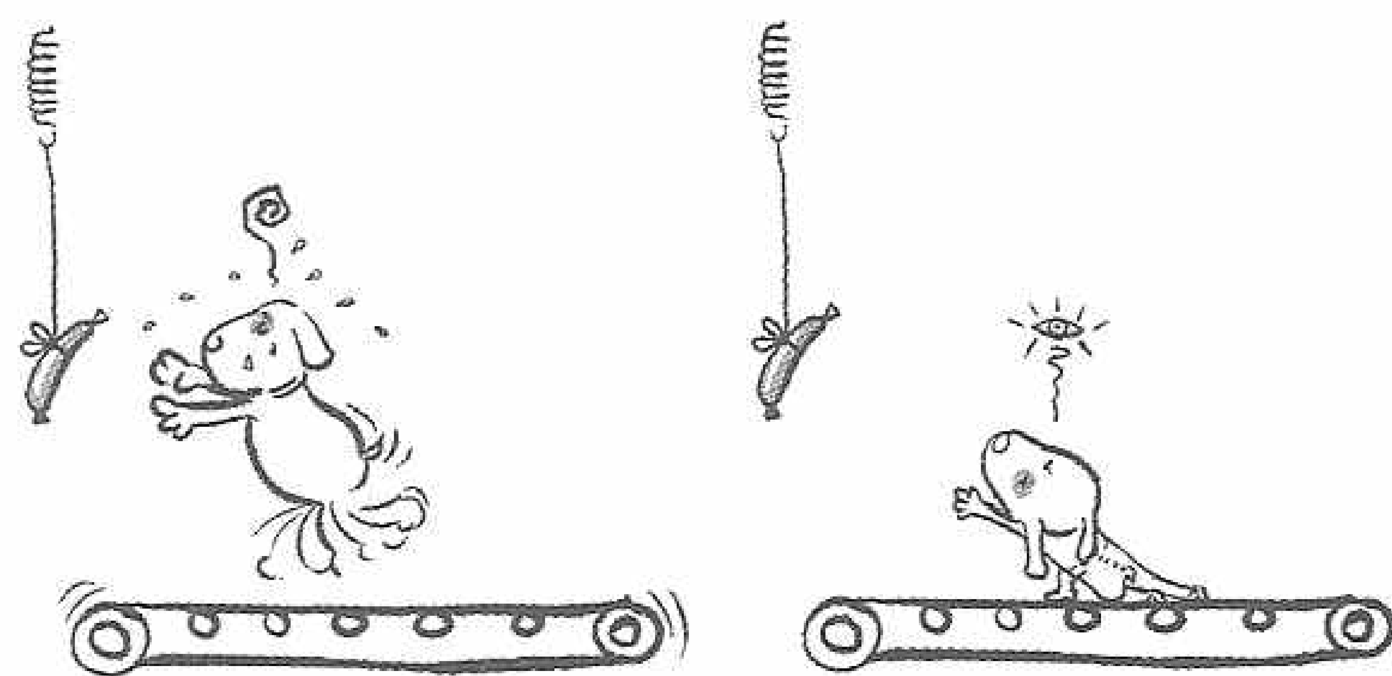

3 κλαίω στο θέατρο και στο σινεμά

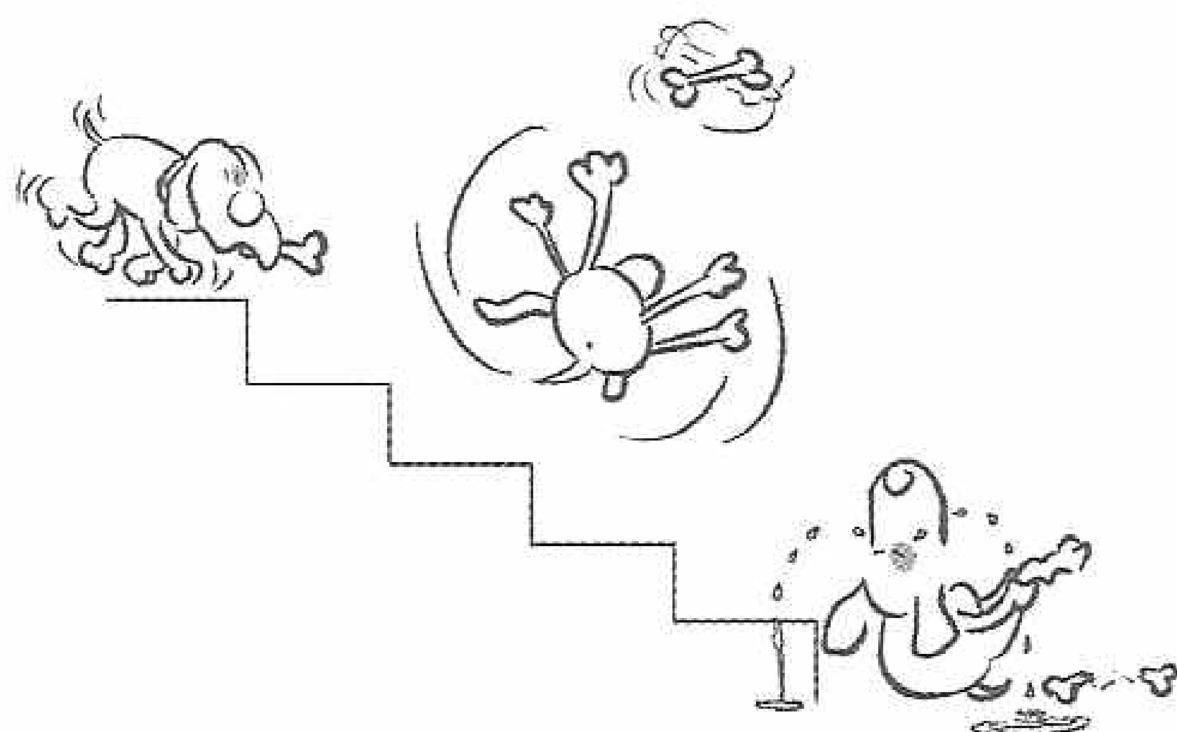
4 ταξιδεύω σε άλλη ήπειρο

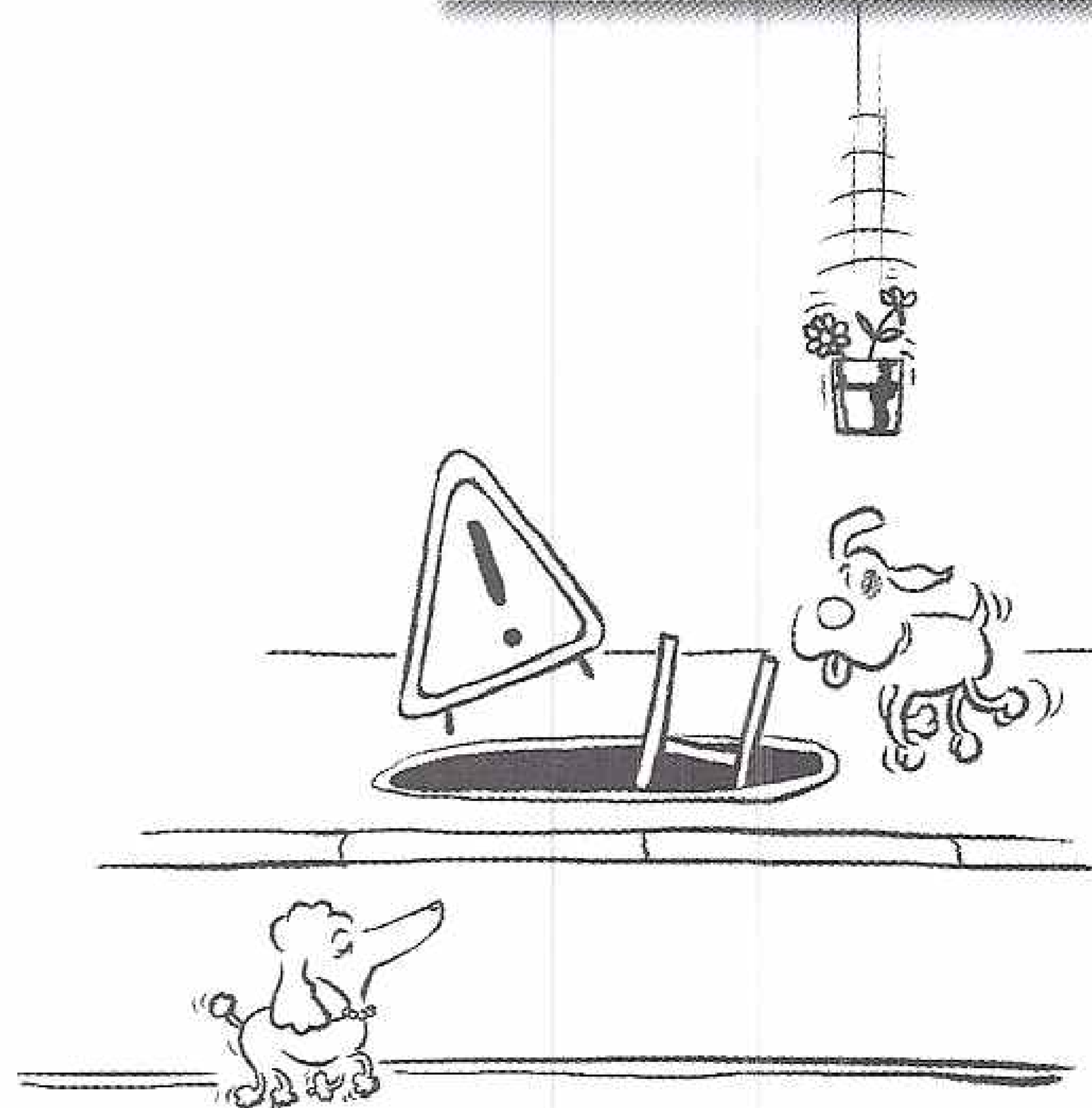
5 κάνω δίαιτα

6 χάνω λεφτά

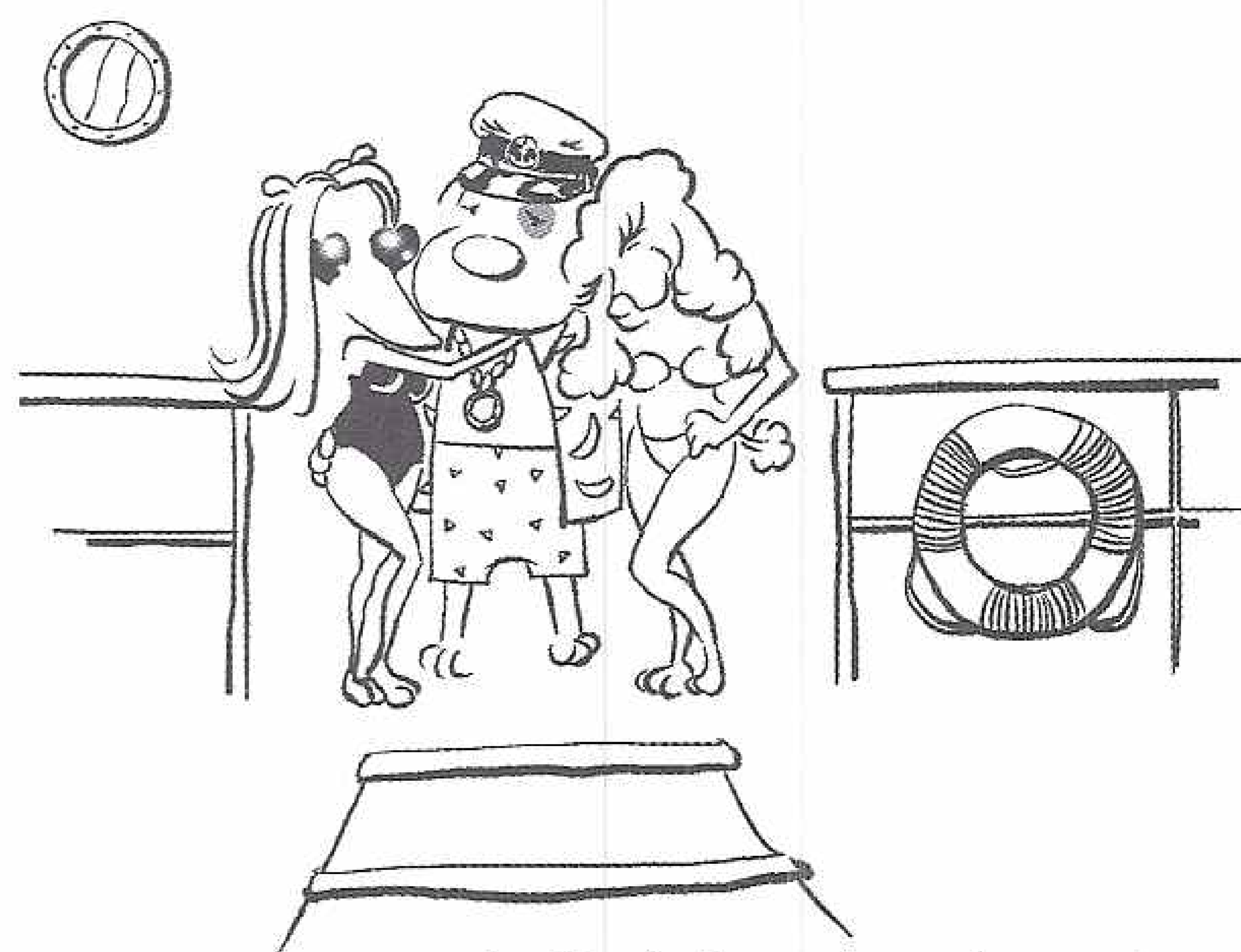
7 πέφτω και σπάζω το πόδι

8 παθαίνω ατύχημα

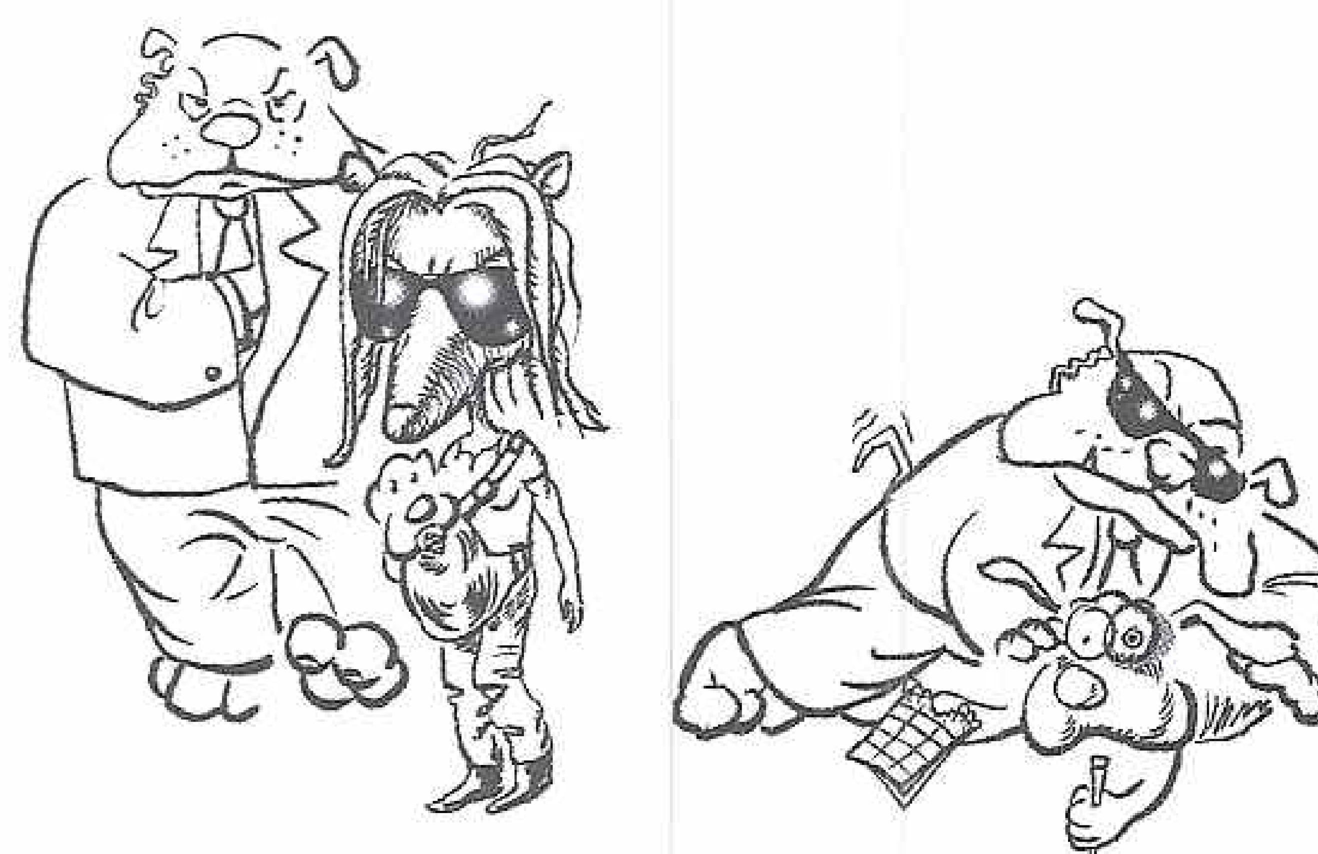
9 πετάω με ελικόπτερο

10 πάω διακοπές με κότερο

11 κάνω τρέλες

12 συναντώ διάσημο πρόσωπο

Η ***α*** *Δουλέψτε σε ομάδες. Διαβάστε τις προβλέψεις και απαντήστε, αν συμφωνείτε ή όχι.*

β *Η κάθε ομάδα να προσθέσει μια δική της τρίτη πρόβλεψη.*

γ *Πείτε στις άλλες ομάδες τι γράψατε.*

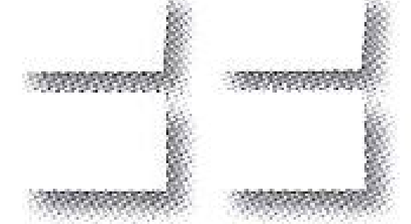
Ναι **Όχι**

Νομίζετε ότι μέχρι το 2020

1 οι άντρες θα έχουν αποκτήσει τη δυνατότητα να γεννούν παιδιά;

2 θα έχουμε οδηγήσει αυτοκίνητα με ηλιακή ενέργεια;

3 ______________________________

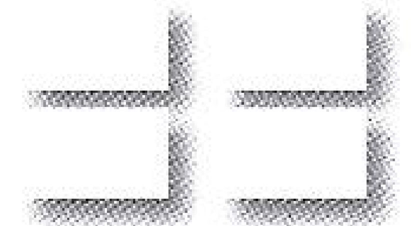

Νομίζετε ότι μέχρι το 2050

1 οι άνθρωποι θα έχουν πατήσει σ' έναν άλλο πλανήτη;

2 όλοι οι άνθρωποι θα έχουν κατορθώσει να ζουν πάνω από τα 100;

3 ______________________________

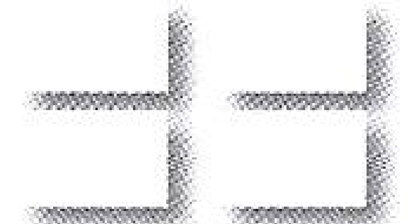

Νομίζετε ότι μέχρι το 2100

1 τα ελληνικά θα έχουν γίνει η πρώτη γλώσσα στον κόσμο;

2 θα έχουμε ταξιδέψει για διακοπές στο φεγγάρι;

3 ______________________________

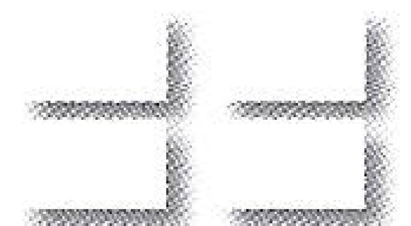

Νομίζετε ότι μέχρι το 2500

1 χάπια θα έχουν αντικαταστήσει τις τροφές;

2 στη γη θα έχουν έρθει οι εξωγήινοι;

3 ______________________________

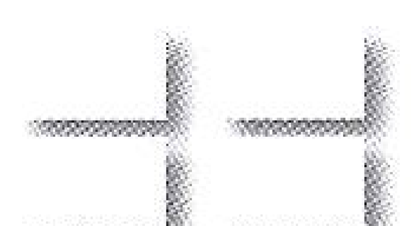

Νομίζετε ότι μέχρι το 3000

1 οι άνθρωποι θα έχουν πετύχει να ζουν μέχρι τα 200;

2 οι άνθρωποι θα έχουν καταλήξει να πιστεύουν σε μια θρησκεία;

3 ______________________________

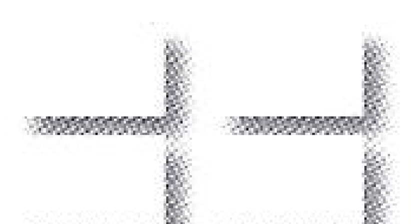

Νομίζετε ότι μέχρι το 10.000

1 οι άνθρωποι θα έχουν μπορέσει να ταξιδεύουν στο χρόνο;

2 θα έχει αλλάξει η όψη του πλανήτη μας;

3 ______________________________

*Θ Θα ακούσετε δύο φορές ένα διάλογο ανάμεσα σ' ένα δημοσιογράφο και το διευθυντή της τροχαίας, για την κίνηση στο δρόμο. Καθώς ακούτε, κρατάτε σύντομες σημειώσεις, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι δεκαεφτά (**17**), χωρίς το παράδειγμα.*

Τροχαία (αυτοκινητικά) δυστυχήματα

Πρώτη η Ελλάδα σε αριθμό τροχαίων στην Ε.Ε. ______ *-παράδειγμα*

1 **Λόγοι που γίνονται τα τροχαία**

α ______

β ______

γ ______

2 **Συμπεριφορά των Ελλήνων οδηγών**

α ______

β ______

3 **Οι πιο συχνές παραβάσεις μέσα στην πόλη**

α ______

β ______

4 **Οι πιο συχνές παραβάσεις έξω από την πόλη**

α ______

β ______

γ ______

5 **Κατάσταση των δρόμων**

______

6 **Χρόνος δυστυχημάτων**

______

7 **Γιατί γίνονται περισσότερα δυστυχήματα τη νύχτα**

______

8 **Μέτρα της τροχαίας**

α ______

β ______

γ ______

9 **Η καλύτερη λύση**

______

I Να διαβάσετε το άρθρο για τη σοκολάτα. Σ' αυτό υπάρχουν κενά με έναν αριθμό δίπλα. Από τον πίνακα που ακολουθεί, διαλέξτε τη σωστή λέξη και γράψτε το γράμμα της στο κενό, δίπλα στον αριθμό του κειμένου, όπως στο παράδειγμα.

ΕΡΕΥΝΑ

Η σοκολάτα κάνει καλό στην υγεία

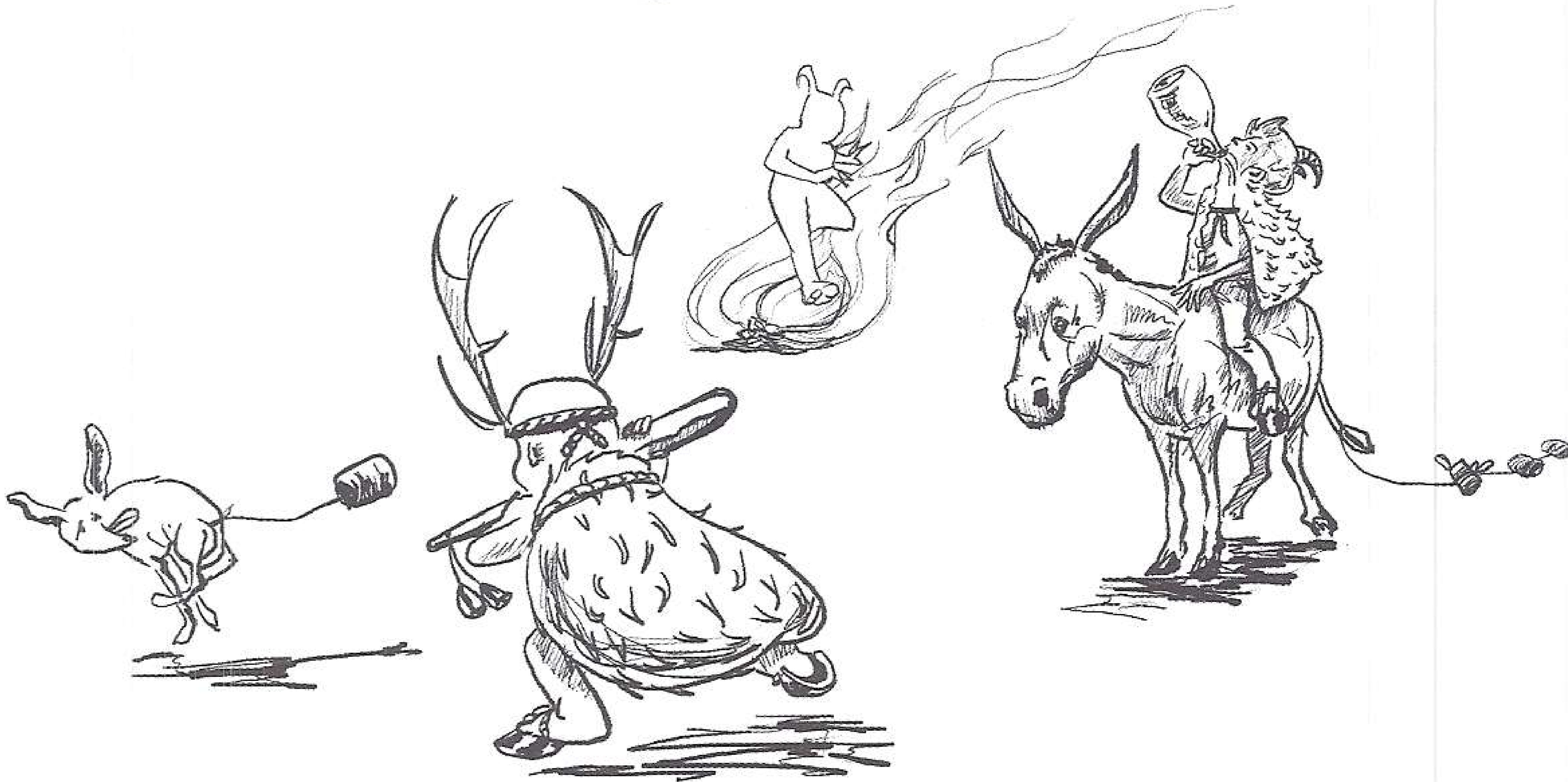
Η χρήση του κακάο (**1**_γ_ *-παράδειγμα*) εδώ και πολλούς αιώνες. Ήταν ήδη γνωστό στους Αζτέκους στο Μεξικό και υπήρχε ως κύριο συστατικό στη μαγειρική των Ίνκας.
Πρώτοι οι Ισπανοί εξερευνητές (**2**__) το κακάο και το μετέφεραν στην Ισπανία από την Αμερική.
Στην αρχή το ρόφημα του κόκκου μέσα σε ζεστό νερό ήταν μάλλον πικρό. Στη συνέχεια (**3**__) προσπάθειες να γίνει πιο νόστιμο με βανίλια ή κανέλα.
Κατά το τέλος του 17ου αιώνα, αυτό το ζεστό ρόφημα, σιγά σιγά (**4**__) να γίνεται γνωστό σ' όλη την Ευρώπη.
Ως το 19ο αιώνα χρησιμοποιώντας γάλα συμπυκνωμένο, στερεά λιπαρά και βούτυρο του κακάο (**5**__) να δώσουν τη στερεά μορφή της σημερινής σοκολάτας, η οποία αποτελεί μια εξαιρετική και πολύ θρεπτική τροφή.
Μια πρόσφατη έρευνα, που ήδη (**6**__) στη Γαλλία και στον Καναδά, (**7**__) ότι τα αποτελέσματα της κατανάλωσης της σοκολάτας είναι πολύ καλά για τον ανθρώπινο οργανισμό, γιατί η σοκολάτα (**8**__) το στρες, καθυστερεί τη γήρανση και (**9**__) τα κύτταρα από τις αρρώστιες.
Η έρευνα αρχικά (**10**__) με ποντίκια και συνεχίστηκε με ανθρώπους.
Οι σπόροι του κακάο περιέχουν «πολυφαινόλες» σε συμπυκνωμένη μορφή, που είναι μια χημική ουσία που υπάρχει σε όλα τα φρούτα.
Η σοκολάτα σίγουρα κάνει καλό στην υγεία και είναι ένας γλυκός πειρασμός, αλλά ας μην ξεχνάμε το «παν μέτρον άριστον».

1	**α** έχει ανοίξει	**β** έχει εξαφανίσει	**γ** έχει ξεκινήσει *-παράδειγμα*
2	**α** είχαν συναντήσει	**β** ανακάλυψαν	**γ** είχαν πιστέψει
3	**α** έγιναν	**β** προσπάθησαν	**γ** κατάφεραν
4	**α** είχε αρχίσει	**β** είχε τελειώσει	**γ** είχε προσπαθήσει
5	**α** δοκίμασαν	**β** προσπάθησαν	**γ** πέτυχαν
6	**α** έχει γίνει	**β** έχει κάνει	**γ** έχει πάθει
7	**α** έχουν αναγνωρίσει	**β** έχει αγνοήσει	**γ** έχει αποδείξει
8	**α** αυξάνει	**β** μεγαλώνει	**γ** μειώνει
9	**α** προστατεύει	**β** εμποδίζει	**γ** απομακρύνει
10	**α** είχε ξεκινήσει	**β** είχε τελειώσει	**γ** είχε πετύχει

ΙΑ *Περιγράψτε ένα αυτοκινητικό δυστύχημα (που είχατε εσείς ή κάποιος φίλος σας). Να αναφέρετε τις αιτίες, πότε έγινε και τι μέτρα πρέπει να πάρουν οδηγοί και Τροχαία, για να μη γίνονται δυστυχήματα.*

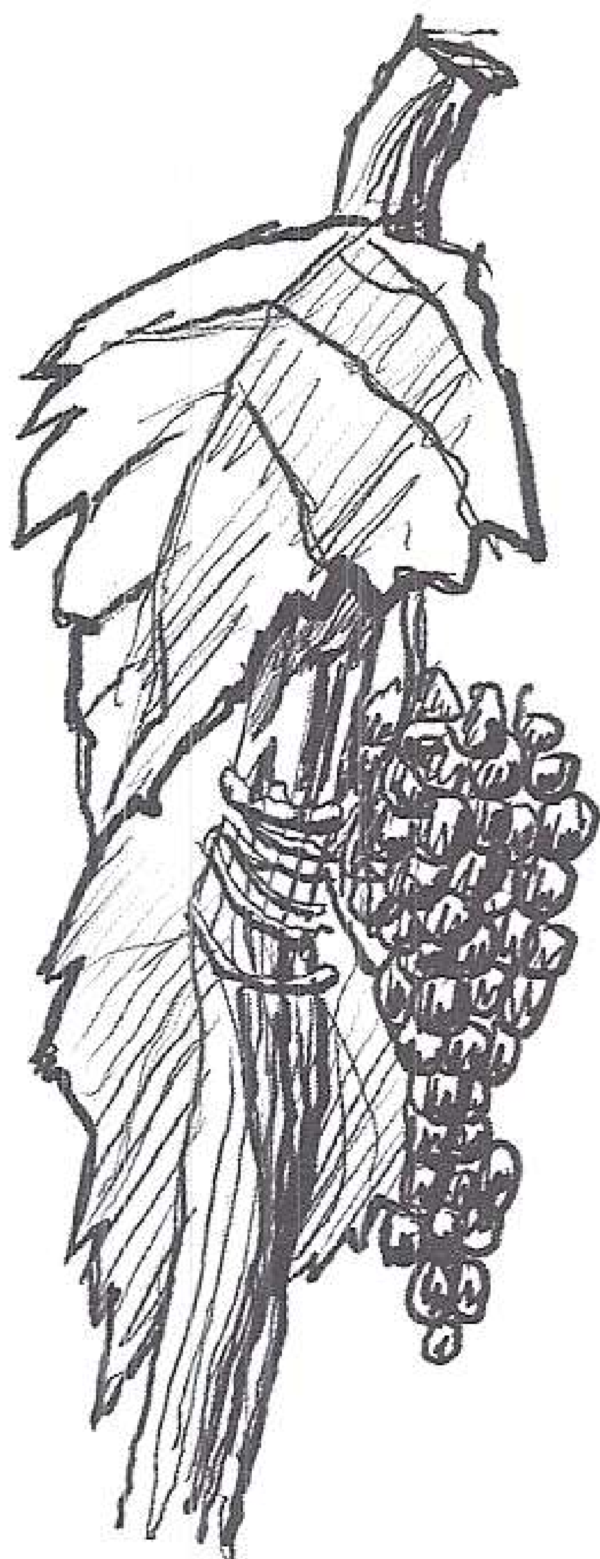
24ο ΜΑΘΗΜΑ

Ελληνικές γιορτές και έθιμα

ρήματα με τρία ή τέσσερα θέματα

βλέπ-ω είδ-α (να/θα) δ-ω

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.*

Η Σοφία φέτος τελειώνει το λύκειο και η τάξη της αποφάσισε ______________ (**οργανώνω**) έναν αποκριάτικο χορό, για να μαζέψουν χρήματα για την εκδρομή τους. Αρχικά, ______________ ______________ (**θέλω**, **πάω**) στο Παρίσι, όταν, όμως, ______________ (**βλέπω**) πόσο ακριβό ήταν το εισιτήριο, άλλαξαν σχέδια και αποφάσισαν ______________ (**πάω**) στην Κύπρο.

Επειδή είναι Αποκριές, ο χορός τους θα είναι χορός μεταμφιεσμένων, «μπαλ μασκέ» όπως ______________ (**λέω**). Η Σοφία στην αρχή δεν ______________ (**ξέρω**) τι ______________ (**βάζω**), μετά, όμως, θυμήθηκε ότι η γιαγιά της πολλές φορές της ______________ (**λέω**) ότι στην αποθήκη της ______________ (**υπάρχω**) πολλά ρούχα, από τότε που ήταν νέα και που λυπόταν ____ τα ______________ (**πετώ**).

Έτσι, την ______________ (**παίρνω**) στο τηλέφωνο και ______________ ______________, (**πάω**, **βλέπω**) τους «θησαυρούς» της γιαγιάς. Και τι δε ______________ (**βρίσκω**) στην αποθήκη. Ρούχα, τσάντες, παπούτσια... μια ολόκληρη ζωή! Άλλα ήταν ολοκαίνουρια, άλλα κιτρινισμένα κι άλλα τα ______________ (**τρώω**) ο σκώρος.

Η Σοφία άρχισε ______________ (**βάζω**) ό,τι ______________ (**βρίσκω**) μπροστά της και ______________ (**καταλαβαίνω**) ότι η γιαγιά είχε δίκιο, όταν ______________ (**λέω**) πως στα νιάτα της ήταν πιο λεπτή από την ίδια. Όλα της άρεσαν, δεν ______________ (**ξέρω**) τι να διαλέξει. Η ώρα πέρασε και αφού ______________ (**τρώω**) με τη γιαγιά, η Σοφία ______________ (**φεύγω**) και ______________ (**παίρνω**) μαζί της 3-4 φορέματα, για ____ τα ______________ (**βλέπω**) και οι φίλες της και ______________ (**παίρνω**) τη γνώμη τους. Ο χορός είχε μεγάλη επιτυχία και η Σοφία ______________ (**λάμπω**) μέσα στο άσπρο φόρεμά της, που ήταν το νυφικό της γιαγιάς της.

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα.*

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή
______________	η απελευθέρωση	______________ ______________
αποφασίζω,-ομαι	______________	______________ ______________
εκθέτω	______________	______________
______________	ο επαναστάτης, η επαναστάτρια η επανάσταση	______________ ______________
______________	______________ ______________ ______________	εργατικός,-ή,-ό εργαζόμενος,-η,-ο
κινώ,-ούμαι	______________ ______________	______________ ______________
νηστεύω	______________	______________ ______________
παγώνω	______________ ______________ ______________	______________
συγγράφω,-ομαι	______________ ______________ ______________	______________
______________	ο σύλλογος η συλλογή ο συλλέκτης	______________ ______________

Γ Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη από τον παραπάνω πίνακα των παραγώγων.

1 Η αυριανή μέρα θα παίξει ______________ ρόλο στη ζωή μου.
2 Μόλις έφτιαξα το παγωτό το έβαλα στην κατάψυξη για ______________.
3 Είναι ______________ γραμματοσήμων. Η συλλογή του είναι μια από τις σπανιότερες και πλουσιότερες που υπάρχουν.
4 Ένας παράξενος θόρυβος μου ______________ την περιέργεια.
5 Όλοι ______________ έχουν το δικαίωμα της απεργίας σ' ένα δημοκρατικό καθεστώς.
6 Το γυναικείο ______________ ξεκίνησε στις αρχές του 20ού αιώνα.
7 Μου αρέσουν πολύ ______________ φαγητά που τρώμε την Καθαρά Δευτέρα.
8 ______________ του δικαιώματα είναι 10% στα καθαρά κέρδη του βιβλίου.
9 Δεν ______________ ακόμη, αν θα νοικιάσω ένα σπίτι μόνος μου ή θα μείνω με τους φίλους μου.
10 Ο Πικάσο θεωρείται ______________ στη ζωγραφική.
11 Ο γιατρός τού απαγόρεψε ______________, γιατί τον βρήκε πολύ αδύνατο.
12 Βρήκαν τους ορειβάτες ______________ μέσα στα χιόνια.
13 Σ' όλο τον κόσμο σήμερα υπάρχουν συνδικαλιστικά ______________.
14 ______________ των υπαλλήλων του Ο.Τ.Ε. οργάνωσε μια εκδρομή στο εξωτερικό.
15 Το πρωί και το μεσημέρι ______________ στους δρόμους είναι φοβερή.
16 Σε κάθε ομιλία του ______________ τις απόψεις του για τα πυρηνικά όπλα.
17 Η χθεσινή ______________ ήταν πρωτοφανής για το κλίμα της Ελλάδας.
18 Δύο Έλληνες ______________ έχουν πάρει το Νόμπελ λογοτεχνίας τον 20ό αιώνα. Ο Γιώργος Σεφέρης και ο Οδυσσέας Ελύτης.
19 Πήραμε την ______________ να μη μιλήσουμε ξανά για το παρελθόν, γιατί πάντα μαλώνουμε.
20 Είναι αναγνωρισμένος συγγραφέας με πλούσιο ______________ έργο.
21 Εξαιτίας ______________ που έκανε για 40 μέρες, αδυνάτισε πολύ ο οργανισμός της.
22 Ακόμη και σήμερα, τον 21ο αιώνα, πολλοί λαοί αγωνίζονται για ______________ της πατρίδας τους.

Δ Να βρείτε τη σωστή ερμηνεία των λέξεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα, βάζοντας έναν κύκλο (◯) στη σωστή επιλογή.

1 **ανήμερα**
- **α** την ίδια μέρα
- **β** την επόμενη μέρα
- **γ** την προηγούμενη μέρα

2 **κόβω δρόμο**
- **α** βάζω κάποιο εμπόδιο και σταματώ την κυκλοφορία του δρόμου
- **β** παίρνω συντομότερο δρόμο για να πάω πιο γρήγορα
- **γ** κάνω περισσότερο δρόμο για να πάω κάπου

3 **τα κάλαντα**
- **α** διάφορα τραγούδια με επαναστατικά λόγια
- **β** τραγούδια που λένε τα παιδιά την παραμονή των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς
- **γ** λαϊκά τραγούδια με συνοδεία οργάνων

4 **λογιών λογιών**
- **α** πολλών και διάφορων ειδών
- **β** όλων των ειδών
- **γ** των περισσότερων ειδών

5 **απογοητεύω**
- **α** δε βοηθώ κάποιον
- **β** δεν αφήνω κάποιον να κάνει κάτι
- **γ** κάνω κάποιον να χάσει τις ελπίδες του και το θάρρος του

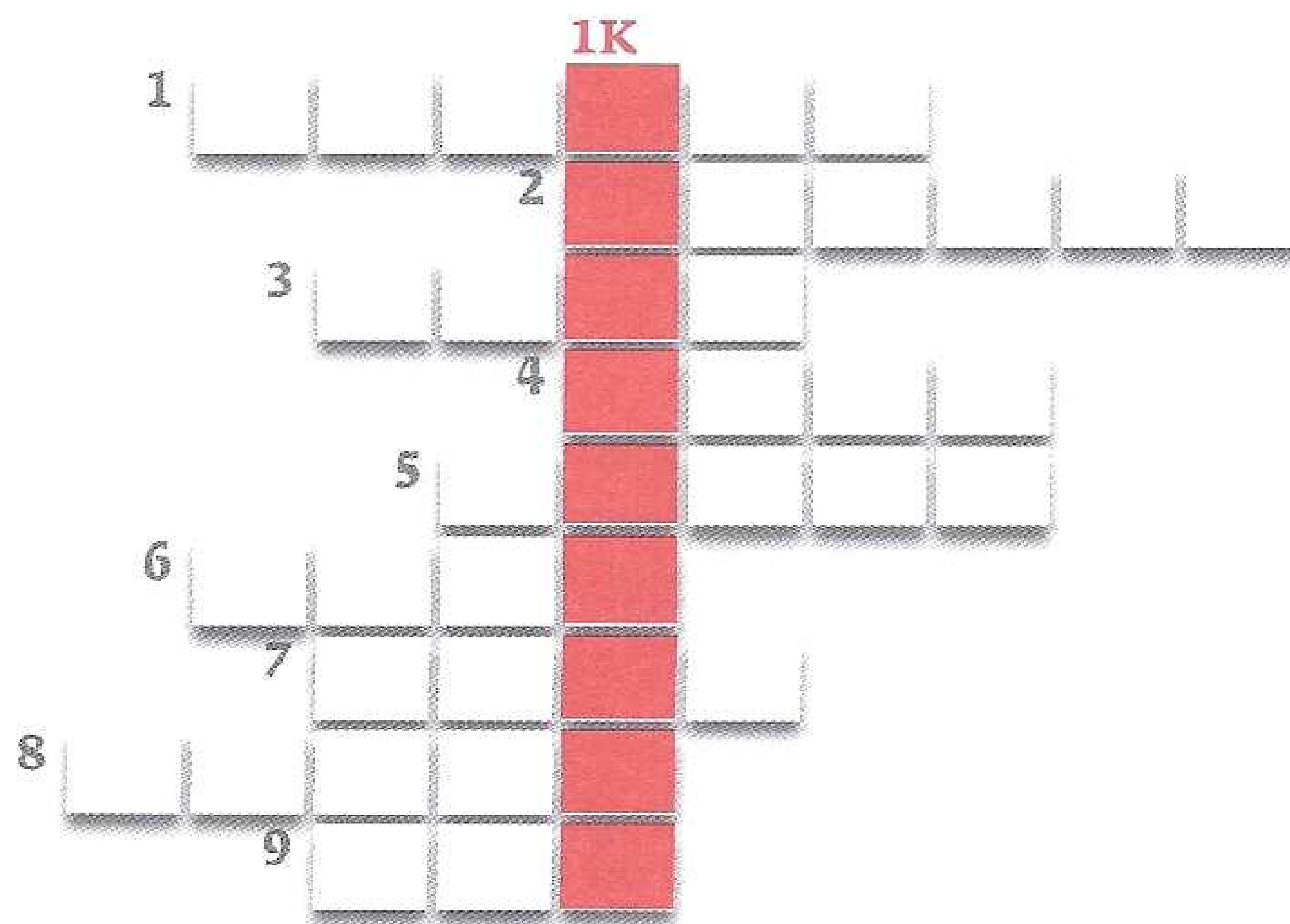
6 **έθιμα**
- **α** *οι συνήθειες ενός ανθρώπου*
- **β** οι συνήθειες μιας οικογένειας
- **γ** οι συνήθειες ενός λαού

Ε *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.*

1 Τα περισσότερα δέντρα και λουλούδια ________________ την άνοιξη.
2 Την Πρωτοχρονιά σ' όλα τα σπίτια κόβουν ________________ που έχει μέσα ένα ________________.
3 Προχθές ο φίλος μου βάφτισε το γιο του. ________________ έγινε σε μια μικρή εκκλησία έξω από την πόλη.
4 Ο Αϊ-Βασίλης είναι ένας συμπαθητικός ________________ με μακριά άσπρη γενειάδα.
5 Την παραμονή των Χριστουγέννων τα παιδιά τραγουδούν από σπίτι σε σπίτι ________________.
6 Το Πάσχα είναι ________________ γιορτή, γιατί κάθε χρόνο τη γιορτάζουμε σε διαφορετική ημερομηνία, ενώ τα Χριστούγεννα, που τα γιορτάζουμε πάντα στις 25 Δεκεμβρίου, είναι ________________ γιορτή.
7 Όταν ________________, δεν τρώμε κρέας, γάλα, αυγά, βούτυρο. Τρώμε μόνο ________________ φαγητά.
8 Δεν πλήρωσε το λογαριασμό του νερού, γι' αυτό του το ________________.
9 Για ________________ αρνί στη ________________, πρέπει να έχεις μεγάλη υπομονή.
10 ________________ γίνονται οι ετοιμασίες και ________________ γιορτάζουμε οικογενειακώς τις μεγάλες γιορτές.
11 Μην ανοίξεις τα παράθυρα. Γίνεται ________________ και θα κρυώσουμε.
12 ________________ ________________ τους διάρκεσε πολλά χρόνια, αλλά στο τέλος νίκησαν.

ΣΤ *Ποια λέξη σχηματίζεται στο* **1Κ**, *αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οι λέξεις να είναι ο σωστός τύπος των ρημάτων:
βλέπω, βρίσκω, πίνω, λέω, πηγαίνω, υπάρχω, τρώω, παίρνω, θέλω

1 Δε __________________ λόγια να σας ευχαριστήσω.
2 Μετά το θάνατο της γυναίκας του δεν ______________ άλλη γυναίκα στη ζωή του.
3 Μην τους βάλεις άλλο φαγητό. Δεν μπορούν να __________________ ούτε αυτό που έχουν στο πιάτο τους.
4 Μόλις __________________ το φάρμακο, ο βήχας του κόπηκε μαχαίρι.
5 Διάβαζε, όταν πήγα στο σπίτι του και δεν __________________ να τον ενοχλήσω.
6 Του έστειλε τρία γράμματα, αλλά δεν __________________ απάντηση.
7 Μαρία, μπορείς να __________________, αν έσβησα το θερμοσίφωνα; –Μόλις τον έσβησα εγώ.
8 Αν κάνετε ησυχία, θα σας __________________ τι μάθαμε.
9 Να __________________ όπου θέλεις, φτάνει να μη γυρίσεις πάλι ξημερώματα.

Ζ Θα ακούσετε μια συζήτηση ανάμεσα σε δύο άτομα. Καθώς ακούτε τη συζήτηση

α να απαντήσετε στις ερωτήσεις:

1 Ποιοι είναι οι άνθρωποι που μιλούν;
2 Τι κάνουν;
3 Ποιον συνάντησαν;

β Έχετε δύο λεπτά για να διαβάσετε τον πίνακα με τις απόψεις των ανθρώπων που συζητούν. Αφού ακούσετε ξανά τη συζήτηση, να βάλετε τις απόψεις των συνομιλητών με τη σειρά που τις ακούτε.

α__ Τρώνε τα λεφτά που παίρνουν από τους περαστικούς σε ναρκωτικά και αλκοόλ.
β__ Αν είναι άστεγοι, είναι δική τους επιλογή.
γ__ Πρέπει να βοηθούμε τους ανθρώπους, όταν υπάρχει ανάγκη.
δ__ Μπορούν να βρουν δουλειά, αν το θελήσουν.
ε__ Πολλοί ζητιάνοι έχουν ψυχολογικά προβλήματα, όπως κατάθλιψη.
στ__ Παίρνουν αρκετά χρήματα από το κράτος.
ζ__ Οι άνθρωποι που ζητιανεύουν στο δρόμο ζουν μια σκληρή ζωή.

γ Τα ονόματα των συνομιλητών είναι Παύλος και Ιωάννα. Να διαβάσετε ξανά τον πίνακα και να σημειώσετε το αρχικό γράμμα του ονόματός τους, (Π) ή (Ι), δίπλα σε κάθε άποψή τους.

α__ Τρώνε τα λεφτά που παίρνουν από τους περαστικούς σε ναρκωτικά και αλκοόλ.
β__ Αν είναι άστεγοι, είναι δική τους επιλογή.
γ__ Πρέπει να βοηθούμε τους ανθρώπους, όταν υπάρχει ανάγκη.
δ__ Μπορούν να βρουν δουλειά, αν το θελήσουν.
ε__ Πολλοί ζητιάνοι έχουν ψυχολογικά προβλήματα, όπως κατάθλιψη.
στ__ Παίρνουν αρκετά χρήματα από το κράτος.
ζ__ Οι άνθρωποι που ζητιανεύουν στο δρόμο ζουν μια σκληρή ζωή.

Η α Να διαβάσετε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί υπάρχει ο ορισμός (σημασία) κάποιων υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου. Δίπλα σε κάθε ορισμό να συμπληρώσετε την κατάλληλη λέξη από το κείμενο, όπως στο παράδειγμα.

Οι ευχετήριες κάρτες «παράθυρα» για να καταλάβουμε την κοινωνία μας.
Εδώ και αρκετά χρόνια έχει δημιουργηθεί ένας ελληνικός σύνδεσμος για τη διακίνηση των ευχετήριων καρτών.
Η ιστορία που έχουν οι ευχετήριες κάρτες είναι απλή, αλλά με μεγάλη σημασία για το γούστο, τη μόδα της εποχής τους. Από αυτές **διακρίνεται**-*παράδειγμα* και η αλλαγή στη **συμπεριφορά** των ανθρώπων. Ευχετήριες κάρτες υπάρχουν σχεδόν για κάθε γεγονός, κάθε περίπτωση και κάθε γιορτή.
Σύμφωνα με το **σύνδεσμο** ευχετήριων καρτών, τα Χριστούγεννα, κυρίως, είναι η εποχή τους και ακολουθούν το Πάσχα και η ημέρα της μητέρας. Τα ποσοστά των πωλήσεών τους, όμως, αυξάνονται καθημερινά. Κι αυτό γιατί οι άνθρωποι δε χρειάζονται έναν ειδικό λόγο για να στείλουν μια κάρτα. Τις χρησιμοποιούν ως έκφραση της στοργής τους, είναι ο προσωπικός **αγγελιοφόρος** τους.

Κατά το Σύνδεσμο, το 90% των καρτών αγοράζονται από γυναίκες.
Αν και οι ευχετήριες κάρτες είναι κάτι το **εφήμερο**, όπως τα εισιτήρια, τα φυλλάδια, οι αποδείξεις, μπορούν να γίνουν αντικείμενο μελέτης και να μας αποκαλύψουν κοινωνικές τάσεις και **στερεότυπα**.
Γι' αυτό υπάρχει μια ομάδα κοινωνιολόγων που τις μελετάει. Οι κάρτες είναι το «παράθυρο» για την κατανόηση της κοινωνίας μας, το χρώμα τους, το χαρτί τους, η τυπωμένη φράση, όλα δείχνουν κάτι για την εποχή της παραγωγής τους.
Οι ερευνητές, μελετώντας κάρτες διαφορετικών γενεών, διακρίνουν τις διαφορές και τις αλλαγές στο στιλ, τις τάσεις, τις ιδέες.
Κάποτε π.χ. ήταν της μόδας οι κάρτες με μικρές φράσεις με ομοιοκαταληξία, σήμερα αυτές θεωρούνται **παλιομοδίτικες** και μελό και, από την άλλη μεριά, σημερινές κάρτες με σύγχρονη γλώσσα και ιδέες θα ήταν **ακατανόητες** τον περασμένο αιώνα.
Από τις κάρτες μπορεί κανείς να διακρίνει και τις αλλαγές στη συμπεριφορά των ανθρώπων. Στη Βικτοριανή εποχή π.χ. συνήθιζαν, όταν πέθαινε κάποιος, οι συγγενείς του να στέλνουν κάρτες σ' αυτούς που τον αγαπούσαν, κλείνοντας μέσα τους και μια τούφα από τα μαλλιά του νεκρού. Αυτά τα κρατούσαν και καμιά φορά γίνονταν στεφάνια που τα κρεμούσαν στους τοίχους. Σήμερα βέβαια κάτι τέτοιο θα ήταν τρομερό και **μακάβριο**.
Τελικά οι κάρτες που δεν αναφέρονται σε κάποιο συγκεκριμένο γεγονός είναι αυτές που έχουν σήμερα τη μεγαλύτερη ζήτηση, καθώς και αυτές αντιπροσωπεύουν τον απλό και άμεσο τρόπο που μιλάει ο σημερινός κόσμος.

λέξη	**σημασία, ορισμός**
διακρίνεται-*παράδειγμα*	ξεχωρίζει
______	αυτό που προκαλεί τη φρίκη του θανάτου
______	οργανωμένη ομάδα ατόμων με κοινούς στόχους και ενδιαφέροντα
______	καταστάσεις που επαναλαμβάνονται
______	όχι σύγχρονες, με περασμένα πρότυπα
______	αυτό που περνά γρήγορα, με μικρή διάρκεια
______	που δεν τις καταλαβαίνουμε
______	αυτός που μεταφέρει μια αγγελία, είδηση ή διαταγή
______	τρόπος που αντιμετωπίζουμε τους άλλους, η αντίδρασή μας

β Να βάλετε έναν κύκλο (◯) δίπλα στις λέξεις που συμφωνούν με το κείμενο που διαβάσατε.

1 Η ιστορία των καρτών είναι:
α πολύπλοκη β σημαντική

2 Ευχετήριες κάρτες υπάρχουν για κάθε:
α περίσταση β ευκαιρία

3 Περισσότερες κάρτες πουλιούνται:
α τα Χριστούγεννα β το Πάσχα

4 Τα ποσοστά των πωλήσεων:
α μεγαλώνουν β μειώνονται

5 Οι άνθρωποι με τις κάρτες εκφράζουν:
α την αγάπη τους β το ενδιαφέρον τους

6 Οι γυναίκες κυρίως:
α αγοράζουν κάρτες β δέχονται κάρτες

7 Οι ευχετήριες κάρτες είναι κάτι:
α παντοτινό β περαστικό

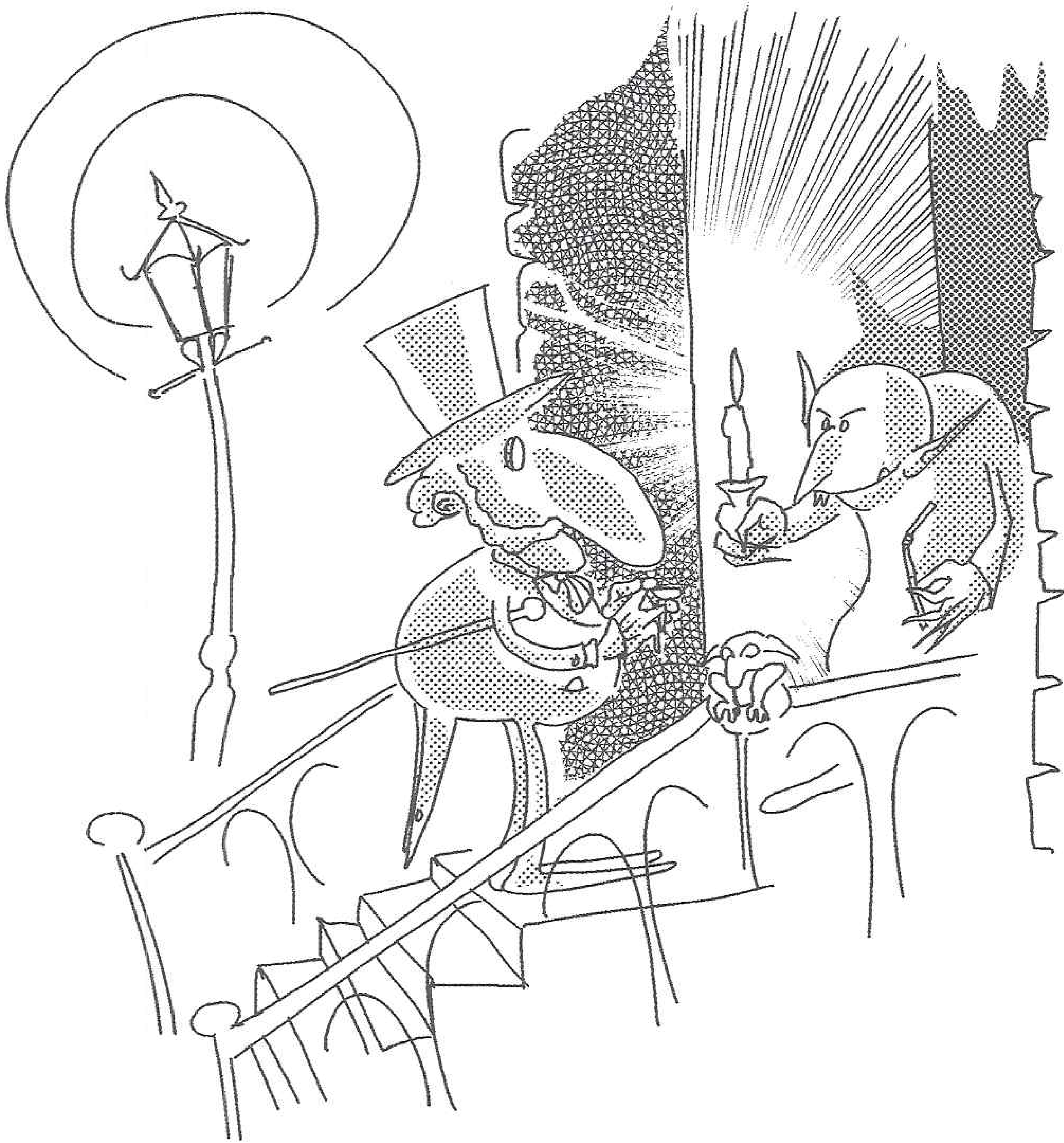
8 Μας δείχνουν:
α τη χρονολογία τους β το παρελθόν τους

9 Οι σημερινές κάρτες είναι για το παρελθόν:
α ακαταλαβίστικες β ασαφείς

10 Η μελέτη τους δείχνει:
α την αλλαγή στις ιδέες β τις ασχολίες τους

25ο ΜΑΘΗΜΑ

Πρόσκληση για φαγητό

δυνητική

ευχετική

πιθανολογική

υποθετικές προτάσεις

τα ρήματα: **ακούω, καίω, κλαίω, φταίω**

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με το ρήμα που είναι στην παρένθεση.*

1 Αν δεν ήμουν απασχολημένος σήμερα το βράδυ, ______________ σινεμά μαζί του. (πηγαίνω)
2 Αν ______________, ζήτησέ του συγγνώμη. (φταίω)
3 Αν θέλεις να βγούμε απόψε, ______________ τηλέφωνο και ______________ τραπέζι. (παίρνω, κλείνω)
4 Αν δεν ______________ τόσα καυσαέρια, η ατμόσφαιρα θα ήταν πιο καθαρή. (υπάρχω)
5 Μακάρι ______________ ποτέ αυτήν τη συζήτηση· στο τέλος δε θα μαλώναμε τόσο άσχημα. (ανοίγω-*άρνηση*)
6 Η αστυνομία δε ______________ τον κλέφτη, αν αυτός δεν είχε αφήσει δακτυλικά αποτυπώματα. (ανακαλύπτω)
7 Μακάρι ______________ οι γιατροί το φάρμακο του καρκίνου, ______________ πολλούς ανθρώπους. (βρίσκω, σώζω)
8 _____ τον ______________ την Πρωταπριλιά, αν ήμουν βέβαιη ότι δε θα θύμωνε. (γελώ)
9 Θα με καταλάβεις, αν ______________ περισσότερο, όταν μιλώ. (προσέχω)
10 Αν σου ______________ τίποτε άσχημο για μένα, μην το πιστέψεις. (λέω)
11 Το τελείωσα το βιβλίο. Θα σου το δώσω, αν σε ______________ το απόγευμα. (βλέπω)
12 Αν έβρισκα δουλειά στην Ιταλία, ______________ εκεί για πάντα. (μένω)
13 Αν αργήσω, μη με ______________. (περιμένω)
14 Αν μάθεις τι έγινε, ______________ μου κι εμένα. (λέω)
15 Θα σου δώσω τις σημειώσεις μου, αν μου τις ______________ γρήγορα. (επιστρέφω)
16 Αν μου ______________ μία προκαταβολή, μπορείτε να το πάρετε τώρα το αυτοκίνητο. (δίνω)
17 Θα κρυώσεις, αν ______________ αυτό το κοστούμι. (φορώ)
18 Αν το τρένο είχε ένα λεπτό καθυστέρηση, _____ το ______________. (προλαβαίνω)
19 Αν ______________ όλα τα λεφτά σου, τι θα κάνεις ως το τέλος του μήνα;
–Θα δανειστώ. (ξοδεύω)
20 Αν ______________ πριν από 100 χρόνια, δε θα είχαμε τόσες ανέσεις. (ζω)
21 Αν δεν ______________ νωρίς, θα είχες χάσει το αεροπλάνο. (ξεκινώ)
22 Αν κάνω λάθη, ______________ με. (διορθώνω)
23 Αν δεν έρθεις, ______________ η παρέα. (χαλώ)
24 Αν δεν ______________ εκείνο το αυτοκίνητο, δε θα ήταν τώρα στη φυλακή. (κλέβω)
25 Θα ζούσε περισσότερο, αν ______________ την υγεία του. (προσέχω)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα:* **φταίω**, **καίω**, **κλαίω**

1 Κατάλαβε ότι ______________, γι' αυτό δεν είπε τίποτε άλλο.
2 Συνάντησα τον παιδικό μου φίλο ύστερα από 15 χρόνια και ______________ και οι δύο από χαρά και συγκίνηση.
3 Το αυτοκίνητο ______________ πολλή βενζίνη, γιατί η κυκλοφορία στην πόλη είναι μεγάλη και τα αυτοκίνητα κινούνται αργά.
4 Τι σας ______________ και τα μαλώνετε; Μικρά είναι και δεν καταλαβαίνουν ακόμη.
5 Το φώτα του δωματίου σου ______________ ακόμη, όταν γυρίσαμε στις τρεις τα ξημερώματα.
6 Η Αλίκη ______________, γιατί ήθελε να πάει μαζί τους και δεν την πήραν.
7 Το μέτωπό του ______________ από τον πυρετό.
8 Ποιος σου ______________ που δεν προσέχεις και όλο πέφτεις;
–Το πεζοδρόμιο που είναι χάλια.

9 Είναι ______ τον ____________________ κανείς για τη δυστυχία του.
10 ____________________! Θα σου κάνει καλό.

Γ Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.

	Αν είσαι τυχερός,	θα τον προλάβαινα.
1	Αν έτρεχα,	ειδοποίησέ με.
	Αν μάθεις κάτι,	θα σου πέσει το λαχείο.
	Θα του το πω,	αν βρούμε εισιτήρια.
2	Θα πάμε στο θέατρο,	αν μου τον ετοιμάσεις.
	Θα πιω έναν καφέ,	αν τον δω.
	Αν έβρεχε,	πάρε την ομπρέλα σου.
3	Αν δεις ότι έχει συννεφιά,	θα σου γράψω.
	Αν βρω καιρό,	θα έμενα σπίτι.
	Θα ανησυχήσει,	αν συνεχίσεις να γκρινιάζεις.
4	Θα φύγω,	αν δεν πετύχεις; –Βέβαια.
	Θα ξαναδώσεις εξετάσεις,	αν δεν του τηλεφωνήσεις.
	Δε θα το αποφάσιζα,	αν δεν ήταν ευκαιρία.
5	Δε θα έφευγα,	αν δεν είχε φάει πιο νωρίς.
	Θα έτρωγε μαζί μας,	αν τον έβρισκα.
	Αν μου κάνατε μεγαλύτερη έκπτωση,	δε θα νιώσεις την πικρή γεύση του.
6	Αν το καταπιείς αμέσως,	δε θα σου το συγχωρέσω.
	Αν πάθει κάτι το παιδί,	θα το έπαιρνα.
	Αν έκοβες το τσιγάρο,	θα ένιωθες τώρα ικανοποιημένος.
7	Αν το αυτοκίνητο γλιστρά,	βάλε αλυσίδες.
	Αν εξασκούσες το επάγγελμα που ήθελες,	δε θα λαχάνιαζες.
	Αν του μιλούσες ήρεμα,	θα πήγαινες γρηγορότερα.
8	Αν έκοβες δρόμο,	δε θα τελείωνε ποτέ.
	Αν αδιαφορούσα κι εγώ γι' αυτή την υπόθεση,	δε θα καταλήγατε σε καβγά.
	Δε θα το πετούσες,	αν εννοείς εμένα.
9	Πες το καθαρά,	αν το έκρινα σωστό.
	Θα του το είχα δώσει,	αν σου ήταν χρήσιμο.
	Αν με είχες ακούσει,	δε θα απογοήτευε τους κληρονόμους του.
10	Αν μοίραζε δίκαια την περιουσία του,	δε θα τον αναγνώριζες.
	Αν τον έβλεπες τώρα,	δε θα ήσουν τώρα σ' αυτή τη θέση.

Δ α *Να γράψετε ερωτήσεις στις οποίες οι προτάσεις που ακολουθούν να είναι οι απαντήσεις.*

1 ______________________________;
–Θα πετούσα από τη χαρά μου.

2 ______________________________;
–Θα είμαι ειλικρινής μαζί του και θα του τα πω έξω από τα δόντια.

3 ______________________________;
–Θα ξαγρυπνούσα, για να τελειώσω το διάβασμα.

4 ______________________________;
–Θα φωνάξω τον υδραυλικό.

5 ______________________________;
–Θα πήγαινα στον οφθαλμίατρο και θα άλλαζα γυαλιά.

β *Να γράψετε απαντήσεις στις ερωτήσεις.*

1 Αν ήσουν στη θέση μου, τι θα έκανες;
–______________________________.

2 Τι θα έκανες, αν είχες πάρει το πτυχίο σου τώρα;
–______________________________.

3 Αν τον βρεις, τι θα κάνεις;
–______________________________.

4 Τι θα κέρδιζες, αν ζούσατε μαζί;
–______________________________.

5 Αν έφταιγες, τι θα έκανες;
–______________________________.

Ε *Να συμπληρώσετε τις προτάσεις.*

1 Αν τον απογοητέψεις, ______________________________.
2 Αν πέθαινε, ______________________________.
3 Αν είχα πάρει την πρόσκληση εγκαίρως, ______________________________.
4 Αν συμφωνείτε με την πρότασή μου, ______________________________.
5 Αν μπορέσεις να τον πείσεις, ______________________________.
6 Αν μου ζητήσει μεγάλη αύξηση, ______________________________.
7 Θα ένιωθα πιο ξένοιαστος, ______________________________.
8 Θα χαλάσεις το κέφι σου, ______________________________.
9 Θα τον παρηγορούσα, ______________________________.
10 Σε παρακαλώ, πάρε μου ένα κουτί ασπιρίνες, ______________________________.
11 Θα το φαρδύνω μόνη μου, ______________________________.
12 Θα σε θεωρήσω υπεύθυνο, ______________________________.
13 Αν είχα αυτή τη θέση σήμερα, ______________________________.
14 Αν με είχε ακούσει, ______________________________.
15 Θα το δοκίμαζα το φαγητό που έκανες, ______________________________.

ΣΤ *Να βάλετε σε ένα κύκλο (◯) τη σωστή επιλογή για κάθε πρόταση.*

1 Ο άνθρωπος που έχει χάσει την ελευθερία του είναι:
α σκλαβωμένος **β** απασχολημένος
γ ελεύθερος **δ** πιασμένος

2 Ο άνθρωπος που μιλά στο τηλέφωνο αυτή τη στιγμή είναι:
α σκλαβωμένος **β** απασχολημένος
γ ελεύθερος **δ** παντρεμένος

3 Τα νερά κοντά στα λιμάνια είναι:
α καθαρά **β** ρηχά
γ μολυσμένα **δ** υγιή

4 Μια γυναίκα που έχει δύο επίθετα συνήθως είναι:
α απασχολημένη **β** πιασμένη
γ παντρεμένη **δ** ελεύθερη

5 Δεν μπορεί να γυρίσει το κεφάλι του, γιατί ο λαιμός του είναι:
α απασχολημένος **β** ελεύθερος
γ πιασμένος **δ** σκλαβωμένος

6 Ο άνθρωπος που ξυπνά νωρίτερα από τη συνηθισμένη του ώρα είναι:
α ξενύχτης **β** ξαγρυπνισμένος
γ αγουροξυπνημένος **δ** κοιμισμένος

7 Η θέση που κάθεται κάποιος άλλος είναι:
α ελεύθερη **β** σκλαβωμένη
γ απασχολημένη **δ** πιασμένη

8 Ο άνθρωπος που δεν αρρωσταίνει συχνά είναι:
α χοντρός **β** τολμηρός
γ υγιής **δ** ελεύθερος

9 Ο μαθητής που δεν παρακολουθεί το δάσκαλο:
α κερδίζει **β** καταλαβαίνει
γ χαζεύει **δ** προοδεύει

10 Τα μέρη που συνήθως βλέπουμε, όταν πηγαίνουμε σε άλλη πόλη, είναι:
α οι πολυκατοικίες **β** οι βιβλιοθήκες
γ τα αξιοθέατα **δ** τα προάστια

Ζ *Να τελειώσετε τις προτάσεις βάζοντας έναν κύκλο (◯) στη σωστή επιλογή.*

1 Αν δε ρίξεις λίγο νερό,...
α θα πιάσει το λουλούδι.
β θα πιάσει το φαγητό.
γ θα σε πιάσουν τα γέλια.

2 Αν σου πονά το στομάχι, μην...
α τρως λαίμαργα.
β τρως την ώρα σου.
γ τρως τα λεφτά σου.

3 Θα έμενα έξω, αν...
α έχανα τα κλειδιά μου.
β έχανα τον καιρό μου.
γ έχανα την ευκαιρία.

4 Αν πρόσεχε, δε θα...
α έπεφτε το λαχείο.
β έπεφτε η τιμή του χρυσού.
γ έπεφτε κάτω.

5 Αν είσαι βιαστικός,...
α κόψε δρόμο.
β κόψε το τσιγάρο.
γ κόψε τα γλυκά.

6 Δεν ξέρει τι λέει, γιατί...
α έστριψε τη γωνία.
β έστριψε το τιμόνι.
γ του έστριψε.

7 Αν πάρεις την επιταγή,...
α μην ξοδέψεις όλα τα λεφτά αμέσως.
β μην ξοδέψεις τις δυνάμεις σου.
γ μην ξοδέψεις το χρόνο σου.

8 Όταν ταξιδεύει, τον...
α πιάνει το χέρι.
β πιάνει το αυτοκίνητο.
γ πιάνει βροχή.

Η *Διαβάστε τη δημοσκόπηση και απαντήστε κι εσείς στις ερωτήσεις του δημοσιογράφου. Συγκρίνετε τις απαντήσεις που δώσατε και πείτε ποια είναι η καλύτερη.*

Μια δημοσκόπηση στο δρόμο

Ένας δημοσιογράφος βγήκε στο δρόμο και έκανε τις παρακάτω ερωτήσεις σε μερικούς νέους και νέες:

1 Στους νέους: Αν θέλατε να παντρευτείτε, ποιον τρόπο θα επιλέγατε, για να κάνετε πρόταση γάμου στην κοπέλα σας;

2 Στις κοπέλες: Αν ο αγαπημένος σας αποφάσιζε να σας κάνει πρόταση γάμου, ποιος τρόπος θα σας συγκινούσε περισσότερο ή τι είναι αυτό που θα σας συγκινούσε και θα σας έκανε να πείτε αμέσως ναι;

Παρακάτω έχετε τις απαντήσεις που έδωσαν δύο άντρες και δύο γυναίκες.

Κυριάκος, 24 χρονών, σερβιτόρος
«Θα της έφτιαχνα το πιο λαχταριστό πρωινό, θα της το πήγαινα στο κρεβάτι και θα την άφηνα να βρει το δαχτυλίδι περασμένο στο τριαντάφυλλο, που θα είχα μέσα στο δίσκο. Η καλή μέρα από το πρωί φαίνεται, δε νομίζετε;».

Χρήστος, 29 χρονών, δικηγόρος
«Θα πήγαινα την αγαπημένη μου ένα Σαββατοκύριακο στη φύση και θα της ζητούσα να με παντρευτεί, καθώς θα κάναμε πικ νικ. Αν μου έλεγε όχι, θα την παρατούσα στην ερημιά και θα έφευγα!».

Ελένη, 24 χρονών, ιδιωτική υπάλληλος
«Θα ήθελα να είναι καλοκαίρι και να μου το ζητήσει, ενώ θα κολυμπάμε ή θα βρισκόμαστε σ' ένα πλοίο».

Άννα, 27 χρονών, νηπιαγωγός
«Δε θα νοιαζόμουν για επισημότητες και ακριβά δαχτυλίδια. Θα ήθελα η πρόταση να συνοδευόταν από πολλές σοκολάτες όλων των ειδών».

Τώρα απαντήστε κι εσείς στις ερωτήσεις του δημοσιογράφου και μετά διαλέξτε την καλύτερη πρόταση από όλες.

*Θ Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο με κανόνες καλής συμπεριφοράς που πρέπει να ξέρουμε όταν είμαστε καλεσμένοι σε ένα επίσημο γεύμα/δείπνο. Καθώς ακούτε το κείμενο, σημειώστε στον πίνακα ένα σταυρό (+) μόνο δίπλα στην πρόταση που συμφωνεί με αυτά που ακούτε, όπως στο παράδειγμα. Οι σταυροί που πρέπει να σημειώσετε είναι δώδεκα (**12**), χωρίς το παράδειγμα.*

		Ναι
	Δε δεχόμαστε πρόσκληση από άτομα που δε συμπαθούμε. *-παράδειγμα*	+
1	Αν οι καλεσμένοι είναι φίλοι, σερβίρονται μόνοι τους.	
2	Δε βάζουμε την πετσέτα στη ζώνη, αλλά στα πόδια μας.	
3	Είναι καλύτερα να μην ανοίγουμε πολιτικές συζητήσεις.	
4	Όταν τελειώσουμε το φαγητό, βγαίνουμε στον κήπο.	
5	Αν μας καλέσουν γραπτώς, και ζητούν θετική ή αρνητική απάντηση, πρέπει οπωσδήποτε να απαντήσουμε.	
6	Αν δεν μπορούμε να πάμε, πρέπει να ειδοποιήσουμε εγκαίρως.	
7	Δε σκουπίζουμε το πιάτο με ψωμί, όταν τελειώσουμε το φαγητό.	
8	Αν λερώσουμε τα ρούχα μας την ώρα που τρώμε, τα σκουπίζουμε με πετσέτα.	
9	Δεν πρέπει να φτάνουμε στο δείπνο ούτε αργότερα ούτε νωρίτερα από την ώρα που μας είπαν.	
10	Αν κατά λάθος ρίξουμε κάτι επάνω σε κάποιον άλλο, ζητάμε ευγενικά συγγνώμη.	
11	Είναι αγένεια να βάζουμε τους αγκώνες μας πάνω στο τραπέζι.	
12	Το τραπέζι είναι για τα σερβίτσια και όχι για τα πράγματά μας.	
13	Πρέπει να τρώμε με μαχαιροπίρουνα.	
14	Είναι ευγενικό να πάμε κάποιο δώρο ή να το στείλουμε.	
15	Δεν καλούμε τους φίλους μας εκεί που είμαστε καλεσμένοι.	
16	Όταν τρώμε σούπα, δε γέρνουμε το πιάτο μας.	
17	Καπνίζουμε, όταν τελειώσει το γλυκό και μόνο αν πάρουμε την άδεια από τους άλλους.	
18	Ποτέ δε γεμίζουμε ως επάνω το πιάτο μας.	
19	Αν σηκωθούμε την ώρα του φαγητού, ζητάμε μόνο συγγνώμη.	

I *Εχετε ένα κείμενο που μιλάει για τη χρησιμότητα του πιρουνιού. Όμως, οι προτάσεις μπερδεύτηκαν. Στο δεύτερο μέρος έχετε προτάσεις μερικές από τις οποίες συμπληρώνουν το κείμενο. Βρείτε ποιες είναι και βάλτε το σωστό γράμμα στα άδεια κουτάκια του πίνακα, όπως στο παράδειγμα.*

Η αρχική δουλειά του πιρουνιού ήταν *-παράδειγμα* στ

1 Αυτό είναι βέβαιο, γιατί

2 Φαίνεται ότι ο θεός διασκέδαζε πολύ με αυτή τη δουλειά,

3 Μετά τον Ποσειδώνα,

4 Με αυτό το εργαλείο,

5 Με τον καιρό, το καμάκι που είχε τρία δόντια,

6 Η κυριότερη δουλειά του πιρουνιού είναι

7 Κατά τη διάρκεια του φαγητού,

8 Και τα δύο τοποθετούνται κοντά στο πιάτο,

9 Το πιρούνι τρυπάει το φαγητό

10 Όλη αυτή την ώρα, το κουτάλι, αν υπάρχει,

α ή ότι το έκανε για να δείχνει στους ανθρώπους τη δύναμή του.

β οι ψαράδες καμάκωναν τα ψάρια.

γ δηλαδή μπορεί κανείς να φάει με το χέρι, χωρίς πιρούνι.

δ το πιρούνι συνεργάζεται στενά με το μαχαίρι.

ε και πέφτουν επάνω στη μερίδα.

στ να δέρνει και ν' ανακατώνει τα νερά. *-παράδειγμα*

ζ σιγά σιγά και σχεδόν τελετουργικά.

η η τρίαινα πέρασε στα χέρια των ψαράδων.

θ απόκτησε και τέταρτο και έγινε πιρούνι.

ι μέχρι το τέλος του φαγητού.

ια το αρχαιότερο πιρούνι στον κόσμο ήταν η τρίαινα του Ποσειδώνα.

ιβ να μεταφέρει το φαγητό από το πιάτο στο στόμα.

ιγ κι έτσι τρώνε ακόμα πολλοί άνθρωποι.

ιδ δε συνεργάζεται ούτε με το πιρούνι ούτε με το μαχαίρι.

ιε και το μαχαίρι κόβει ένα κομμάτι.

ΙΑ *Ένα ζευγάρι φίλων σας σας έχει καλέσει σε γεύμα, μαζί με πολλούς άλλους, για να γιορτάσουν την πρώτη επέτειο του γάμου τους. Εσείς δεν μπορείτε να πάτε, γι' αυτό στέλνετε ένα γράμμα όπου αναφέρετε, γιατί δεν μπορείτε να γιορτάσετε μαζί την επέτειό τους και πόσο λυπάστε γι' αυτό. Γράφετε και ευχές για την επέτειό τους.*

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Μια δίκη

μετοχή

ενεργητικής φωνής (**επίρρημα**) -οντας, -ώντας

μετοχή με αντωνυμίες

Α *Να αντικαταστήσετε ένα μέρος της πρότασης με τη μετοχή της ενεργητικής φωνής, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα: Τη στιγμή που τον άκουσαν να μπαίνει, σταμάτησαν να μιλούν.
Ακούγοντάς τον να μπαίνει, σταμάτησαν να μιλούν.

1 Επειδή δεν ήξερα τη διεύθυνσή της, δεν της έγραψα.

2 Τι εννοείς όταν λες ότι κανένας δε μου έχει εμπιστοσύνη;
–Αυτό ακριβώς που κατάλαβες.

3 Με το να επιμένεις και να φωνάζεις ότι έχεις δίκιο, δεν πείθεις κανέναν.

4 Επειδή δεν είχε τι να μου απαντήσει, άλλαξε κουβέντα.

5 Αν ανοίξεις το πρώτο συρτάρι, θα το βρεις.

6 Αντώνη, δεν ξεχνάς τις στενοχώριες σου με το να πίνεις συνέχεια.

7 Καθώς περνούσα από την πλατεία, είδα πολύ κόσμο μαζεμένο και πλησίασα για να δω τι συμβαίνει.

8 Επειδή δεν ήθελε να κλάψει μπροστά του, έφυγε.

9 Κατέβασε το κεφάλι κι έγινε κατακόκκινος, όταν κατάλαβε το λάθος του.

10 Αν κάνεις οικονομία και βάζεις στην άκρη ένα ποσό από το μισθό σου, θα μπορέσεις να αγοράσεις αυτοκίνητο σε κανένα χρόνο.

Β *Να εξηγήσετε τις μετοχές της ενεργητικής φωνής, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα: Ρωτώντας κανείς, πάει στην Πόλη.
Όταν κανείς ρωτάει,...

1 Κατεβαίνοντας θα τους πω να σου ανεβάσουν το δέμα.

2 Τους γνώρισε καλά κάνοντας παρέα μαζί τους.

3 Ακούγοντας τα νέα, τα έχασαν.

4 Μη βαστώντας άλλο αυτή την κατάσταση, αποφάσισε να ζητήσει βοήθεια.

5 Χάνουμε τον καιρό μας, μιλώντας τους.

6 Απαντώντας σε όλες τις ερωτήσεις, θα πάρεις «άριστα».

7 Δουλεύοντας συστηματικά, θα είχε καλύτερη απόδοση στη δουλειά του.

8 Ακούγοντάς τον να μιλά αγγλικά, νομίζεις ότι είναι η μητρική του γλώσσα.

9 Πίνοντας τόσο ούζο κάθε μέρα, θα γίνεις αλκοολικός.

10 Επιστρέφοντας νωρίς ίσως τον προλάβεις.

Γ *Να βάλετε τις μετοχές της ενεργητικής φωνής των ρημάτων που είναι πάνω από την άσκηση στη σωστή πρόταση και θέση.*

ακούω, διαβάζω, κουβεντιάζω, ξέρω, παίρνω, πηγαίνω, προσπαθώ, τακτοποιώ, τρέμω, φεύγω

1 Πέρασα όλα τα μαθήματα δέκα ώρες κάθε μέρα.

2 Κλείσε την πόρτα.

3 Ότι έχω δίκιο, υποστήριξα τη γνώμη μου όσο μπορούσα.

4 Μεγαλύτερο μισθό, θα μπορούσα να ζήσω πιο άνετα.

5 Τα συρτάρια της ντουλάπας μου, βρήκα τα χαρτιά που έψαχνα.

6 Γύρισα στο σπίτι από τα νεύρα.

7 Στην αγορά, συνάντησα μια φίλη μου.

8 Τις φωνές του πατέρα του, έφυγε.

9 Να δικαιολογήσει το φίλο του, είπε ένα σωρό ψέματα.

10 Πέρασαν όλο το απόγευμα στον κήπο.

Δ *Να ενώσετε τις παρακάτω προτάσεις χρησιμοποιώντας μετοχές της ενεργητικής φωνής, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα: Άνοιξε την πόρτα. Άκουσε το τηλέφωνο να χτυπάει.
Ανοίγοντας την πόρτα, άκουσε το τηλέφωνο να χτυπάει.

1 Έκαψε το χέρι του. Σιδέρωνε το παντελόνι του.

2 Ξέρει ότι του αρέσουν τα γλυκά. Του αγόρασε μια τούρτα.

3 Βημάτιζε νευρικά έξω από το δικαστήριο. Περίμενε την απόφαση.

4 Νόμιζε ότι θα το έφερνε αυτός. Δεν πήρε τίποτε μαζί της. Έφυγε από το σπίτι.

5 Μιλήσαμε για τα περασμένα. Δεν καταλάβαμε πώς πέρασε η ώρα.

6 Διαπίστωσε και μόνος του το τρομερό λάθος που είχε κάνει. Έφυγε χωρίς να πει ούτε μία λέξη.

7 Τον θεώρησαν ένοχο. Τον καταδίκασαν σε δεκαετή φυλάκιση.

8 Ζει σ' ένα μικρό, υγρό, υπόγειο δωμάτιο. Είναι σίγουρο ότι κάποια στιγμή θα έχει προβλήματα υγείας.

____

____

9 Περνάει την ώρα του. Κάνει ανοησίες. Και χαζεύει όλη τη μέρα.

____

10 Έστρωνε το τραπέζι. Έσπασε ένα πιάτο και ένα ποτήρι.

____

Ε Να βάλετε τις αντωνυμίες που είναι στην παρένθεση στο σωστό τύπο και στη σωστή θέση, όπως στο παράδειγμα.

Παράδειγμα: Γράφοντας συχνά καθησυχάζεις. (αυτοί, αυτοί)
Γράφοντάς τους συχνά τους καθησυχάζεις.

1 Δίνοντας έτοιμες τις ασκήσεις, δε βοηθούν καθόλου οι φίλοι σας. (εσείς, εσείς)

____

2 Ίδιος ο πατέρας του είναι! Βλέποντας, αμέσως καταλαβαίνεις ότι είναι γιος του Μιχάλη. (αυτός)

____

____

3 Κάνεις λάθος αν πιστεύεις πως τιμωρώντας, δε θα ξανακάνει. (αυτή, αυτό)

____

4 Φέρνοντας συνέχεια δώρα, κακομαθαίνεις. (αυτές, αυτές)

____

5 Ακούγοντας να μιλούν με αγένεια, θύμωσα πολύ και τις έδιωξα. (αυτές, εγώ)

____

6 Περιμένοντας να γυρίσω, έβλεπε τηλεόραση και την πήρε ο ύπνος. (εγώ)

____

7 Φροντίζοντας συνέχεια, εσύ κουράζεσαι πολύ, ενώ αυτοί τεμπελιάζουν. (αυτοί)

____

8 Συναντώντας, μαθαίνω όλα τα νέα της πόλης. (αυτές)

____

9 Δικαιολογώντας κάθε φορά που έχει άδικο, κάνεις κακό. (αυτός, αυτός)

____

10 Διατηρεί πεντακάθαρο το σπίτι της, καθαρίζοντας κάθε μέρα. (αυτό)

____

ΣΤ Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.

1 Όσο κι αν έχω διαβάσει, όταν έρχονται οι προφορικές εξετάσεις ______________ από το φόβο μου.
2 Ο κατηγορούμενος κάθεται σε ______________.
3 ______________ αποφασίζουν αν ο κατηγορούμενος είναι αθώος ή ένοχος.
4 Καταδικάστηκε σε ______________, γιατί όλοι ______________ μίλησαν εναντίον του και το δικαστήριο δεν ήταν καθόλου επιεικές.
5 Η κατηγορούμενη δεν ήταν ένοχη· ήταν ______________.
6 Το ραδιόφωνο είπε πως ένας κατάδικος ______________ χθες από τις φυλακές.
7 Ο μάρτυρας ______________ είναι υπέρ του κατηγορουμένου και ο μάρτυρας ______________ είναι εναντίον του.
8 Μη ______________ άδικα την ώρα σου.
9 ______________ του κατηγορουμένου ήταν συγκλονιστική.

10 Αν και ήταν καταδικασμένος σε θάνατο, δεν εκτελέστηκε, γιατί την τελευταία στιγμή τού ________ ________.

Ζ *Να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα.*

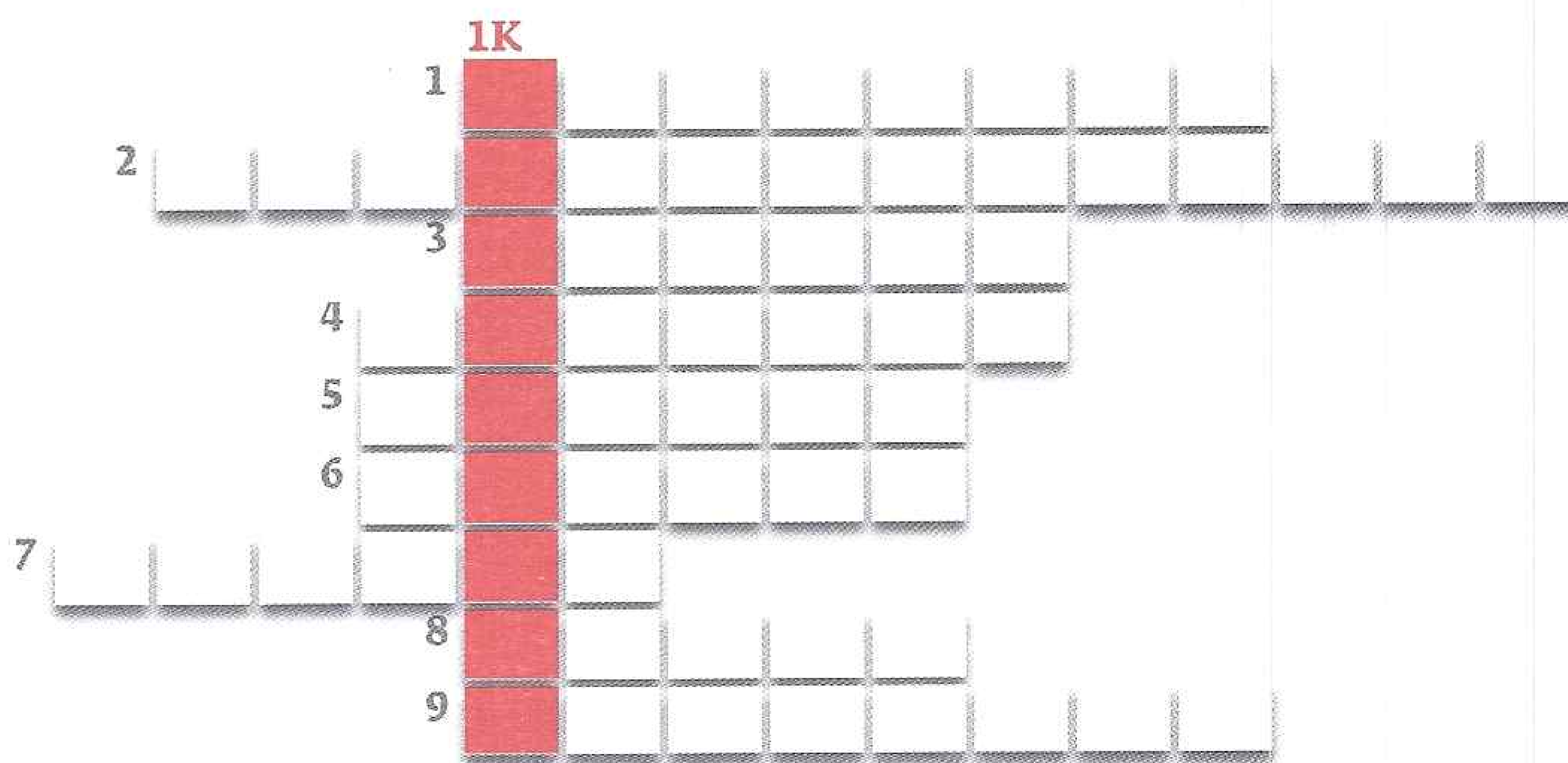
Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή	Επίρρημα
________	η αδιαφορία	________	________
________	________ ________	________ ________	άδικα
________	________ ________	ανοιχτός,-ή,-ό ________	________
________	η απολογία	________ ________	________
________	________ ________ ________	δικαστικός,-ή,-ό δικάσιμος,-η,-ο	________
________	________ ________	εγκληματικός,-ή,-ό	________
________	________	________	ελεύθερα
κατηγορώ,-ούμαι	________ ________ ________	________ ________	________
________	________ ________	________	μάταια
________	________	ξένοιαστος,-η,-ο	________
πιέζω,-ομαι	________	________ ________	________
________	η τελειότητα το τέλος	________ ________	________ ________
________	η τιμή η τιμιότητα	________ ________ ________	________ ________
________	________	φλύαρος,-η,-ο	________

Η *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις από τον παραπάνω πίνακα παραγώγων.*

1 Δεν πιστεύω ότι την αγαπά έτσι ________ που της φέρεται.
2 ________ της εκδρομής οφείλεται στις άσχημες καιρικές συνθήκες.
3 Αντιπαθώ ________ ανθρώπους που τους ρωτάς ένα πράγμα και σου λένε την ιστορία της ζωής τους.
4 Δεν ήθελε να ακούσει ούτε λέξη. Ήταν ________ στην απόφασή του.
5 Τους μίλησα ________ γι' αυτό το θέμα, για να καταλάβουν ακριβώς πώς είναι η κατάσταση.
6 Μόλις ________ από το άγχος των εξετάσεων, πήρε δυσάρεστα νέα από τους γονείς του.
7 Τέτοια δίκη δεν έγινε ξανά σε ________ χρονικά.
8 Δε σε φώναξα εδώ για ________. Θέλω μόνο να μου πεις την αλήθεια.

9 Από την πολλή ζέστη ____________________ η μύτη της και έτρεξε πολύ αίμα.
10 Ένα πράγμα που αληθινά ζηλεύω είναι ____________________ των παιδιών.
11 ____________________ τις εξετάσεις, γιατί οι φοιτητές έκαναν κατάληψη.
12 Παριστάνει ____________________ και τη χαρούμενη, αλλά στην πραγματικότητα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο.
13 Η ατμοσφαιρική ________________ γίνεται μικρότερη, όσο ανεβαίνουμε πιο ψηλά.
14 Πόθος όλων των ανθρώπων είναι ____________________.
15 Πώς μπορούν μερικοί και ____________________ με τις ώρες στο τηλέφωνο;
–Ίσως νιώθουν μοναξιά.
16 Άφησε ____________________ τα μαλλιά σου, σου πάνε πιο πολύ.
17 Τον ________________ ότι πουλούσε λαθραία τσιγάρα, αλλά σε ______________ οι αποδείξεις δεν ήταν αρκετές, γι' αυτό τον άφησαν ____________________.
18 ______________ με ρωτάς ξανά και ξανά. Δεν πρόκειται να μάθεις τίποτα από μένα.
19 Υπάρχουν εναντίον του βαριές ____________________, γι' αυτό αντιμετωπίζει ισόβια κάθειρξη.
20 Τον ____________________ μ' αυτά που σκέφτεσαι και λες γι' αυτόν.

Θ Ποια λέξη σχηματίζεται στο ***1Κ****, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οριζόντια: **1** Κάθεται χωρίς να μιλά. **2** Στο δικαστήριο κάθεται στο εδώλιο. **3** Αυτό είναι χωρίς αποτέλεσμα. **4** Το τέλος της ζωής. **5** Αυτός που δεν είναι αθώος. **6** Πολύ μικρό χρονικό διάστημα. **7** Αίσθημα που νιώθουμε, όταν περιμένουμε τα αποτελέσματα των εξετάσεων. **8** Αποφασίζω, αν κάποιος είναι αθώος ή ένοχος. **9** Αυτά που λέει ο κατηγορούμενος για να δικαιολογήσει τα όσα έκανε.

---

*Ι Θα ακούσετε ένα κείμενο δύο φορές. Καθώς ακούτε, κρατάτε σύντομες σημειώσεις, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι δώδεκα (****12****), χωρίς το παράδειγμα.*

1 Οι δικαστές:
α είναι το ανώτατο όργανο -*παράδειγμα*
β ____________________
γ ____________________
δ ____________________

2 Ο εισαγγελέας:
α ____________________
β ____________________

3 Οι ένορκοι:
α ______________________
β ______________________

4 Ο κατηγορούμενος:
α ______________________
β ______________________
γ ______________________

5 Οι μάρτυρες:
α ______________________
β ______________________

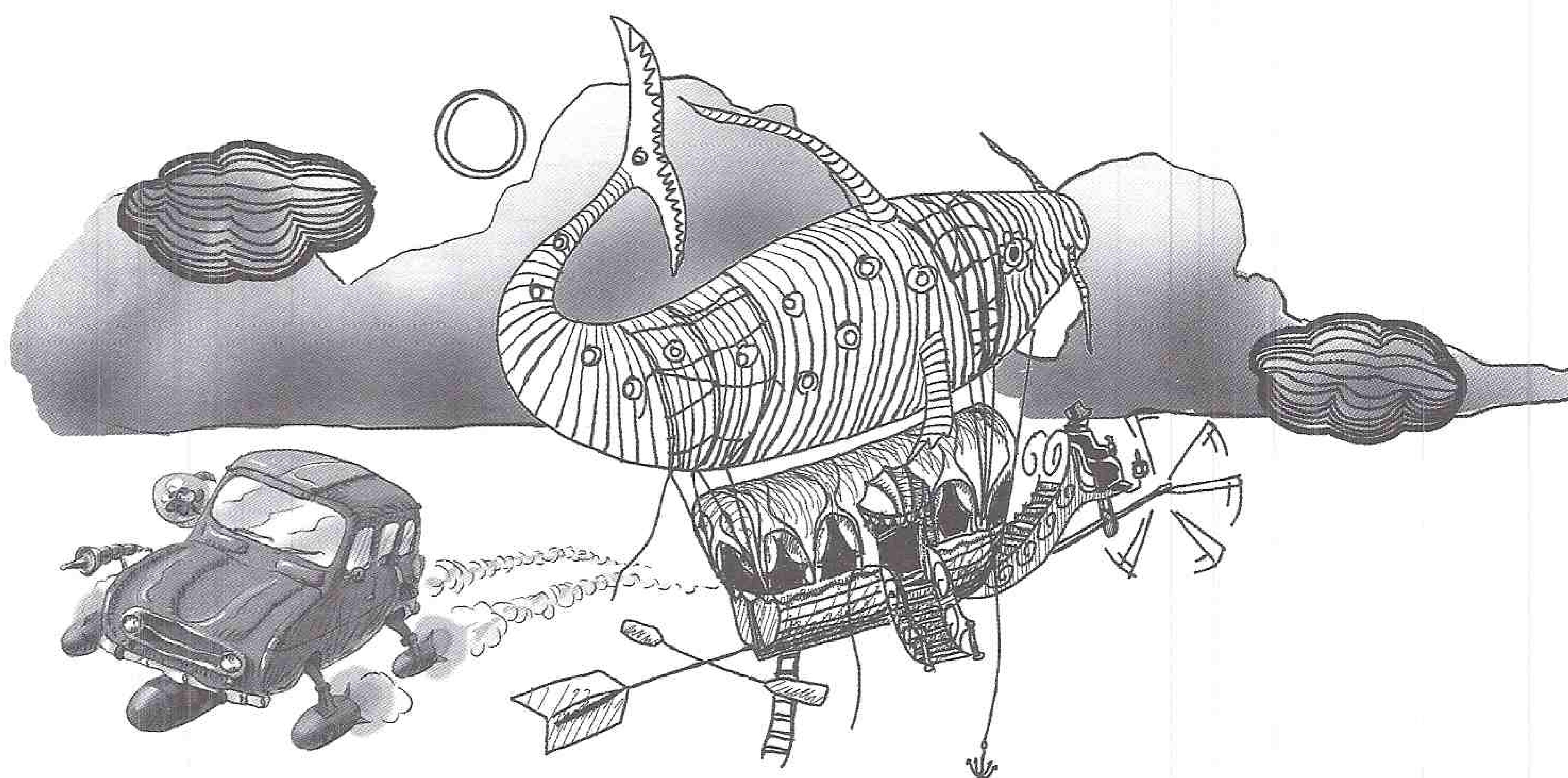
ΙΑ *Αντιστοιχίστε τις λέξεις επάνω με τις προτάσεις κάτω και γράψτε το γράμμα στο κενό κουτάκι, όπως στο παράδειγμα.*

1	η δίκη -*παράδειγμα*	δ
2	ο κατηγορούμενος	
3	το εδώλιο	
4	η απολογία	
5	ο ένοχος	
6	ο ένορκος	
7	ο εισαγγελέας	
8	τα ισόβια	
9	η μήνυση	
10	ο δικαστής	
11	ο αθώος	
12	το δικαστήριο	

α γραπτή ή προφορική ομιλία για να υπερασπίσει κάποιος τον εαυτό του
β αυτός που έκανε μια αξιόποινη πράξη και καταδικάστηκε από το δικαστήριο
γ η καταγγελία μιας αξιόποινης πράξης στις δικαστικές ή αστυνομικές αρχές
δ γίνεται στο δικαστήριο με σκοπό την απονομή δικαιοσύνης -*παράδειγμα*
ε λειτουργός της δικαιοσύνης που προτείνει την ποινή για τον κατηγορούμενο
στ αυτός που εναντίον του ασκήθηκε (έγινε) ποινική δίωξη
ζ πολίτης που επιλέχτηκε με κλήρωση να πάρει μέρος σε μια δίκη
η εκεί που κάθεται ο κατηγορούμενος στο δικαστήριο
θ φυλακή για όσο διαρκεί η ζωή του ανθρώπου
ι αυτός που απαλλάχτηκε από ορισμένη κατηγορία σε δικαστήριο
ια το κτίριο που εδρεύει η δικαστική αρχή και όπου διεξάγονται οι δίκες
ιβ δημόσιος λειτουργός που έχει ως έργο την απονομή δικαιοσύνης

ΙΒ *Σας ζητούν να πείτε τη γνώμη σας, αν πιστεύετε πως η θανατική ποινή είναι απαραίτητη, όταν πρόκειται για ένα μεγάλο εγκληματία. Γράψτε την άποψή σας και δικαιολογήστε την.*

Τα μέσα συγκοινωνίας άλλοτε και τώρα

παθητική φωνή

όλοι οι χρόνοι και οι εγκλίσεις ρημάτων α΄ συζυγίας σε **-ομαι**

σχηματισμός ρημάτων παθητικής φωνής α΄ συζυγίας

-νω > **-σα** > -θηκα/-μένος:

ντύνω - έντυσα - **ντύθηκα** - **ντυμένος**, -η, -ο

-ζω, -θω > **-σα** > **-στηκα/-σμένος:**

σκουπίζω - σκούπισα - **σκουπίστηκα** - **σκουπισμένος**, -η, -ο

-ζω, -κω, -γω, -χω, -σκω, -χνω, -γχω, -γγω, -ττω, -σσω > **-ξα** > **χτηκα/-γμένος:**

μπλέκω - έμπλεξα - **μπλέχτηκα** - **μπλεγμένος**, -η, -ο

-πω, -βω,- φω, -πτω > **ψα** > **-φτηκα/-μμένος:**

βάφω - έβαψα - **βάφτηκα** - **βαμμένος**, -η, -ο

-εύω > **εψα** > **εύτηκα/-εμένος**

παντρεύω - πάντρεψα - **παντρεύτηκα** - **παντρεμένος**, -η, -ο

ρήματα παθητικά, μέσα αυτοπαθή, μέσα αλληλοπαθή, ουδέτερα, αποθετικά

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο του ρήματος που είναι στην παρένθεση.*

1 Παρακαλώ, ______________________, γιατί σε λίγο προσγειωνόμαστε. (δενόσασταν, δεθείτε, δεθήκατε)

2 Άρχισαν ______________________ αμέσως μετά το φαγητό. (να ετοιμαστούν, ετοιμάζονταν, να ετοιμάζονται)

3 ______________________ άσχημα, αν κάνεις ό,τι σου λέει αυτός ο άνθρωπος. (μπλεκόσουν, θα μπλεχτείς, μπλέχτηκες)

4 ______________________ η καρδιά σου, όταν βλέπεις πόση δυστυχία υπάρχει στον κόσμο. (σφίγγεται, έχει σφιχτεί, θα σφιγγόταν)

5 Αν ______________________ το σπίτι από ένα δεύτερο σεισμό, δε θ' αντέξει. (τρανταχτεί, τραντάζεται, τραντάχτηκε)

6 Πολύς κόσμος ______________________ αμέσως στον τόπο του δυστυχήματος. (μαζεύτηκε, μαζευόταν, θα μαζεύεται)

7 ______________________ σε μεγάλο επιστήμονα. Όλοι αναγνωρίζουν πλέον την αξία του. (είχε εξελιχτεί, έχει εξελιχτεί, εξελισσόταν)

8 ______________________ από το φίλο μου, γιατί μου τελείωσαν τα λεφτά. (θα δανειστώ, δανείσου, θα δανείζομαι)

9 Μην περιμένεις βοήθεια από κανέναν. ______________________ μόνο στις δικές σου δυνάμεις. (στηρίζομαι, στηρίζονται, να στηρίζεσαι)

10 Εκείνο το παλιό σπίτι ______________________ από τους ιδιοκτήτες του εδώ και πολύ καιρό. (εγκαταλείπεται, έχει εγκαταλειφτεί, εγκαταλειπόταν)

11 Το απόγευμα θα πάω ______________________ στο κομμωτήριο. (να χτενίζομαι, θα χτενιστώ, να χτενιστώ)

12 Μόλις τελειώσουν την ελληνική γλώσσα, ______________________ στο πανεπιστήμιο. (θα γράφονται, θα γραφτούν, θα γραφόταν)

13 Τελικά ______________________ να 'ρθει μαζί μας. (πειθόταν, πείθεται, πείστηκε)

14 Αυτές οι ασκήσεις έχουν πολλά λάθη και είναι αδύνατο ______________________. Να τις ξαναγράψεις. (να διορθώνονται, να διορθωνόταν, να διορθωθούν)

15 ______________________ από τα μαλλιά, αν δεν τους είχαν χωρίσει. (θα αρπάζονται, θα αρπάζονταν, θα αρπαχτούν)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.*

1 Το μικρό χωριό μας ______________________ σε ένα κοσμοπολίτικο κέντρο τα τελευταία χρόνια. (εξελίσσω, -ομαι)

2 Πριν δυο μέρες καθώς ____________________ με ανοιχτό παράθυρο ____________________ πάρα πολύ και μέσα στον ύπνο μου πέταξα τις κουβέρτες. Το αποτέλεσμα ήταν να ____________________ ένα γερό κρυολόγημα. (κοιμάμαι, ζεσταίνω, -ομαι, αρπάζω, -ομαι)

3 Πώς ______________________ εγώ σ' αυτή την υπόθεση, ακόμη δεν το έχω καταλάβει. (μπλέκω, -ομαι)

4 Ένιωσα ____________________ γι' αυτό ____________________ στα κάγκελα, για να μην πέσω. (ζαλίζω, -ομαι, στηρίζω, -ομαι)

5 Η χαρά για τη νίκη της εθνικής μας ομάδας ήταν μεγάλη. Μέχρι και σαμπάνιες ____________________ για ____________________ το γεγονός. (ανοίγω, -ομαι, γιορτάζω, -ομαι)

6 Το παλιό μας σπίτι ______________________, κάθε φορά που γελούσε η θεία Μάρω. (τραντάζω, -ομαι)

7 Στην αρχή έβριζε ο ένας τον άλλο. Ύστερα ______________________ στα χέρια και άρχισε το ξύλο. Το 100 φώναξαν οι γείτονες, για να τους χωρίσει. (πιάνω, -ομαι)

8 Δεν μπορώ να έρθω τώρα, γιατί μόλις ______________________. (λούζω, -ομαι)

9 Έλα, βρε παιδάκι μου, μην είσαι μέσα στη μελαγχολία. Άντε, ____________, ____________, ____________, ____________ και βγες μια βόλτα. (σηκώνω, -ομαι, ντύνω, -ομαι, χτενίζω, -ομαι, βάφω, -ομαι)

10 Έλα, έλα, ____________ πίσω μου να μη σε δει ο Γιώργος. (κρύβω, -ομαι)

11 Ακούστε τι προτείνω εγώ. ____________ όλοι στο σπίτι της Νάντιας κατά τις 8:00, ____________ πίτσες και να δούμε τον αγώνα. (μαζεύω, -ομαι, παραγγέλνω)

12 Κάθε πρωί πρέπει ____________, πριν πάω στο γραφείο. Γι' αυτό σηκώνομαι τόσο νωρίς. (ξυρίζω, -ομαι)

13 Εμπρός, τεμπέληδες, ____________ σ' ένα γυμναστήριο τώρα αμέσως! (γράφω, -ομαι)

14 Η γιαγιά μου έλεγε συχνά: «Κι εγώ, παιδιά μου, που ____________, τι κατάλαβα; Μόνο ευθύνες είναι ο γάμος!» (παντρεύω, -ομαι)

15 Πιστεύεις ότι, τόσο κακομαθημένοι που είναι, ____________; Τώρα πια είναι αργά. Δεν πρόκειται να αλλάξουν. (διορθώνω, -ομαι)

16 Καθάρισα όλο το σπίτι και ____________ πολύ. Πονάω και μόνο που κουνάω το χέρι μου. (κουράζω, -ομαι)

17 Η «Λεπτόν» ξεκίνησε από ένα μαγαζάκι της γειτονιάς και μέσα σε τριάντα χρόνια ____________ σε μια τεράστια επιχείρηση, που κάνει εξαγωγές σε όλο τον κόσμο. (εξελίσσω, -ομαι)

18 Τι έγινε, ____________, κορίτσια; Φεύγουμε; -Ναι, φεύγουμε. (ετοιμάζω, -ομαι)

19 Όταν μελετώ, ____________ στο δωμάτιό μου και δε θέλω να μ' ενοχλεί κανένας, γιατί διαφορετικά δεν μπορώ ____________. (κλείνω, -ομαι, συγκεντρώνω, -ομαι)

20 Εκατοντάδες άρθρα ____________ για το Μάρλον Μπράντο, την ταραχώδη ζωή του και σε τι άσχημη κατάσταση ήταν, όταν πέθανε. (γράφω, -ομαι)

21 Έπιασες όλο τον καναπέ. ____________ λίγο, να καθίσω κι εγώ. (μαζεύω, -ομαι)

22 Αντρέα, ____________ γρήγορα και φύγε. Μην κάνεις το Χαρίλαο να σε περιμένει στο δρόμο. (σηκώνω,-ομαι)

23 Σου τελείωσαν τα λεφτά; Πότε κιόλας! ____________ από τη Λιάνα ή από τον Κίμωνα ή δεν ξέρω από ποιον άλλο. ____________ κάποιον που να μπορεί να σου δανείσει! Εγώ δεν έχω ούτε δεκάρα! (δανείζω, -ομαι, σκέφτομαι)

24 Τα εξεταστικά τετράδια ____________, οι βαθμοί ____________ στους καταλόγους και τα αποτελέσματα ____________ εδώ και τρεις μέρες. Κι εσύ με ρωτάς πότε είναι οι εξετάσεις; Κοιμάσαι όρθιος, μου φαίνεται. (διορθώνω, -ομαι, γράφω, -ομαι, ανακοινώνω, -ομαι)

25 Τίποτα δε βλέπω. Είναι ____________ όλα τα γράμματα και δεν μπορώ ούτε να τα διαβάσω. (σβήνω, -ομαι)

26 ____________, όταν χτύπησε το τηλέφωνο και η Ελένη μού είπε πως αναβάλλεται η γιορτή. (ετοιμάζω, -ομαι)

27 ____________ σε δεκαετή φυλάκιση ο ληστής της Εθνικής Τράπεζας που είχε αρπάξει πέντε εκατομμύρια ευρώ, και μετά έφυγε με μια μοτοσικλέτα. (καταδικάζω, -ομαι)

28 Είχα ____________ τόσο πρωί, από τότε που πήγαινα στο σχολείο. (σηκώνω, -ομαι)

29 Εγώ αρχίζω ____________. Εσείς; -Όχι ακόμη. (ντύνω, -ομαι)

30 ____________ να τον περιμένω σχεδόν μια ώρα, μέχρι να έρθει. (αναγκάζω, -ομαι)

Γ Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο της μετοχής.

1 Τι κάνεις ________________ στην κουζίνα τόση ώρα; Έλα, άρχισε το έργο. (κλείνομαι)
2 Όπως ήμουν ________________ και ζεστή, βγήκα έξω. Την άλλη μέρα είχα σαράντα πυρετό. (πλένομαι)
3 Είμαι απόλυτα ________________ πως όλοι θα συμφωνήσουν με τις προτάσεις του προέδρου. (πείθομαι)
4 Γιατί δεν κάθεσαι; -________________ είμαι, πάω σπίτι. (κουράζομαι)
5 Κάναμε ένα ________________ ταξίδι στα νησιά. (ονειρεύομαι)
6 Εγώ είμαι ________________ να ξεκαθαρίσω τις σχέσεις μου με τη Λουκία. Δεν μπορώ να ζω σ' αυτή την αβεβαιότητα. (αποφασίζομαι)
7 Στον κατάλογο με τους επιτυχόντες, το όνομά μου ήταν ________________ και στη θέση του ήταν το όνομα κάποιου άλλου. (σβήνομαι)
8 Μετά τις πενταετείς σπουδές του στην Αγγλία, γύρισε τελείως ________________. (αλλάζομαι)
9 Βρήκαμε όλες τις ντουλάπες και τα συρτάρια ________________ και τα ρούχα ________________ στο πάτωμα εδώ κι εκεί. (ανοίγομαι, ρίχνομαι)
10 Ο γιος τους από μικρός ήταν ________________ με κακές παρέες. (μπλέκομαι)
11 ________________ στο γραφείο του ο πατέρας, ανάπνεε βαριά. Ήταν φανερό πως δεν ένιωθε καθόλου καλά. (στηρίζομαι)
12 Είχα μεγάλη αγωνία την πρώτη μέρα που πήγα στη δουλειά. Ήμουν πολύ ________________ και ________________. (σφίγγομαι, αγχώνομαι)
13 Κάθε βράδυ τον παίρνει ο ύπνος στον καναπέ με ________________ τα φώτα και την τηλεόραση. (ανάβω)
14 Το σπίτι του παππού στο χωριό είναι ________________ εδώ και πολλά χρόνια και είναι έτοιμο να πέσει. (εγκαταλείπομαι)
15 Έψαχναν πολλή ώρα να βρουν τον Αντωνάκη και τελικά τον βρήκαν ________________ μέσα στην ντουλάπα. (κρύβομαι)
16 Είναι ________________ είκοσι χρόνια και είναι ακόμη αγαπημένοι και ευτυχισμένοι. (παντρεύομαι)
17 Το σπίτι που νοικιάσαμε είναι πολύ ωραίο και μοντέρνο. Οι τοίχοι είναι ________________ με ωραία χρώματα και τα πατώματα είναι όλα ________________. (βάφομαι, γυαλίζομαι)
18 Δυστυχώς, είμαι ________________ να σας πω ότι υπάρχουν πολλά προβλήματα που είναι δύσκολο να λυθούν. (υποχρεώνομαι)
19 Πάντα είναι ________________ η Αμαλία. Διαθέτει και χρήματα και γούστο. (καλοντύνομαι)
20 Είναι άνθρωπος ________________, ο Θωμάς, αφού είκοσι χρόνια δούλευε στα πλοία. Έχει πάει σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου. (ταξιδεύω)

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα.

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή	Επίρρημα
________	η ανάγκη	________ ________ ________	________
________	το όνομα η ονομασία	________ ________	________
σκέφτομαι	________	________	________
________	η συνήθεια	________ ________	________ ________

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή	Επίρρημα
______	______	τολμηρός,-ή,-ό	______
τρομάζω	______	______	______
	______	______	______
		______	______

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις από τον παραπάνω πίνακα παραγώγων.

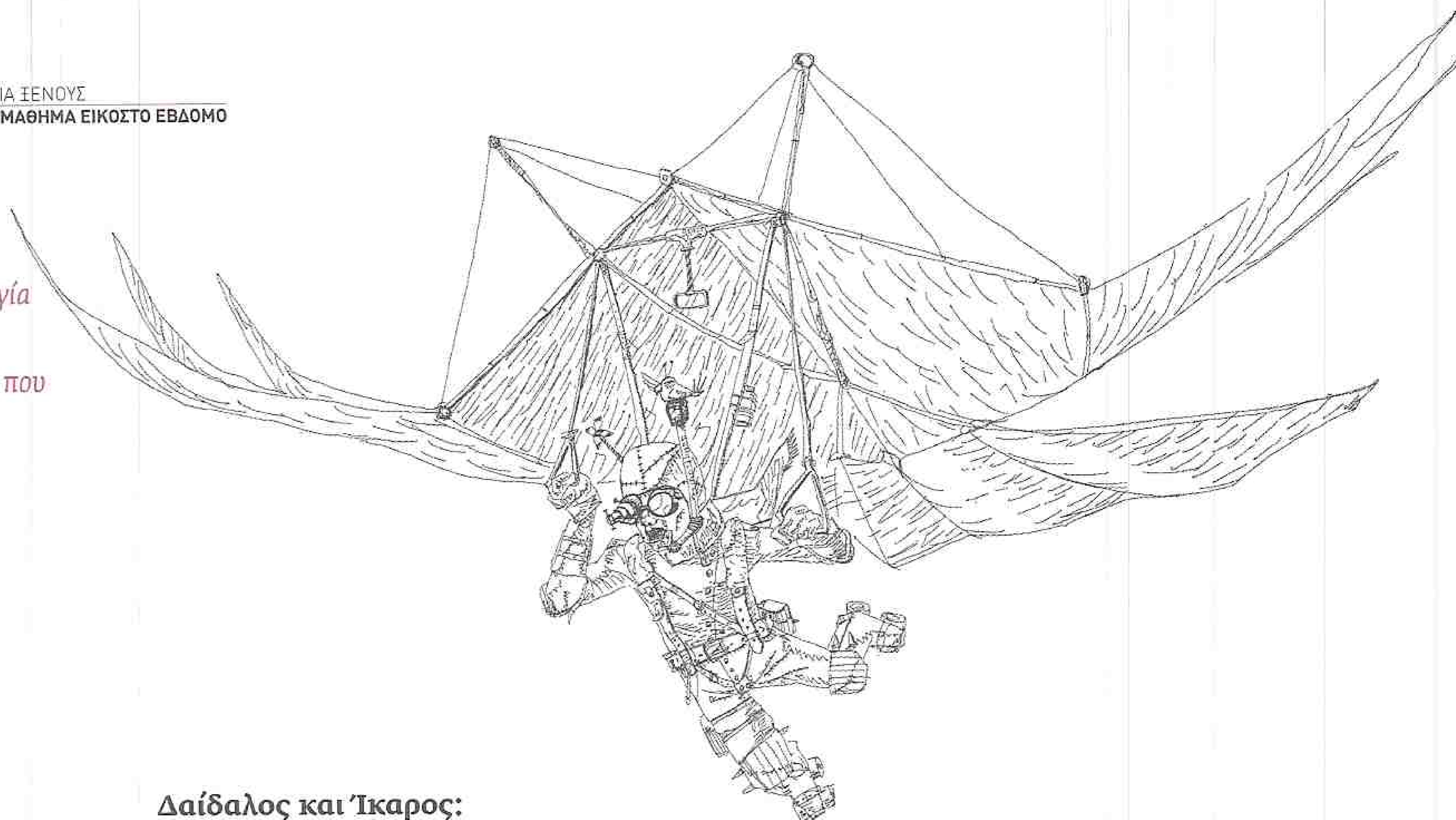
1 Από την ώρα που ήρθε, κάθεται ______ και δε μιλάει σε κανέναν.
2 Μας κέρασε για ______ του γιορτή.
3 Η συμπεριφορά της μ' έβαλε σε πολλές ______.
4 Καλέστε το 100 σε περίπτωση ______.
5 Μην ______ να μου ξαναμιλήσεις γι' αυτό το θέμα, γιατί δεν ξέρω κι εγώ τι θα γίνει.
6 Να σας ζήσει ο γιος! Πώς ___ τον ______; –Περικλή, σαν τον παππού του.
7 ______ είναι η δεύτερη φύση του ανθρώπου.
8 «Θέλει αρετή και ______ η ελευθερία».
9 Τόσο πολύ ______, που για λίγα δευτερόλεπτα δεν καταλάβαινα τι μου γινόταν.
10 ______ κοιμάμαι αργά, χθες όμως ήμουν τόσο κουρασμένη, που πήγα από τις δέκα στο κρεβάτι μου.
11 Συνήθως κάνω υπομονή, αλλά χθες με εκνεύρισε ο γιος μου και με ______ να του μιλήσω άσχημα.
12 ______ να πίνει ένα ποτηράκι κρασί με το μεσημεριανό του.
13 Πριν από το σεισμό ακούστηκε μια ______ βοή.
14 Εντυπωσίασε όλους ______ της ντύσιμο.
15 Δε μου αρέσει πολύ, είναι ______ τύπος άντρα.
16 Ο δάσκαλος φώναξε ______ όλους τους μαθητές της τάξης.

ΣΤ Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

η βόλτα, η γλώσσα, το δόντι, έξω, το λουλούδι, το μουστάκι, πέρα, το σπυρί, το φύλλο, η φωτογραφία, το ψωμί

1 Είναι πολύ αγενής. Βγάζει συχνά ______ στη μητέρα του.
2 Πρέπει να βγάζεις το παιδί ______ κάθε μέρα, για να παίρνει αέρα.
3 Τα παιδιά αρχίζουν να βγάζουν ______ από τον τέταρτο μήνα.
4 Κουράζεται πολύ για να βγάλει ______ του.
5 Με το μισθό που παίρνει κάθε μήνα, τα βγάζει δύσκολα ______.
6 Χαμογελάστε τώρα που θα σας βγάλω ______.
7 Αναγκάστηκε να τον βγάλει ______ από την τάξη, γιατί η συμπεριφορά του ήταν άσχημη.
8 Την άνοιξη τα δέντρα βγάζουν ______ και ______.
9 Έβγαλε ______ από τον πολύ πυρετό.
10 Είναι 14 χρονών, αλλά έβγαλε κιόλας ______.

Ζ *Διαβάστε το κείμενο από τη μυθολογία και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.*

Δαίδαλος και Ίκαρος:
Οι πρώτοι άνθρωποι που πέταξαν

Από την αρχή ακόμα της παρουσίας του στη γη, ο άνθρωπος εντυπωσιάστηκε από το πέταγμα των πουλιών και ήθελε να τα μιμηθεί, μα δεν τα κατάφερνε τότε. Έτσι, δημιουργήθηκε ο μύθος του Δαίδαλου και του Ίκαρου και σαν αυτόν υπάρχουν πολλοί στις παραδόσεις όλων των λαών.

ΔΑΙΔΑΛΟΣ: Μυθικός τεχνίτης με σπάνιες τεχνικές ικανότητες, που πέτυχε σημαντικές εφευρέσεις. Είναι αυτός που μαζί με το γιο του τον Ίκαρο κατασκεύασαν το λαβύρινθο, στο παλάτι του βασιλιά Μίνωα στην Κρήτη.

Εκεί, ο βασιλιάς έβαλε το Μινώταυρο, που ήταν ένα τέρας με ανθρώπινο σώμα και κεφάλι ταύρου.

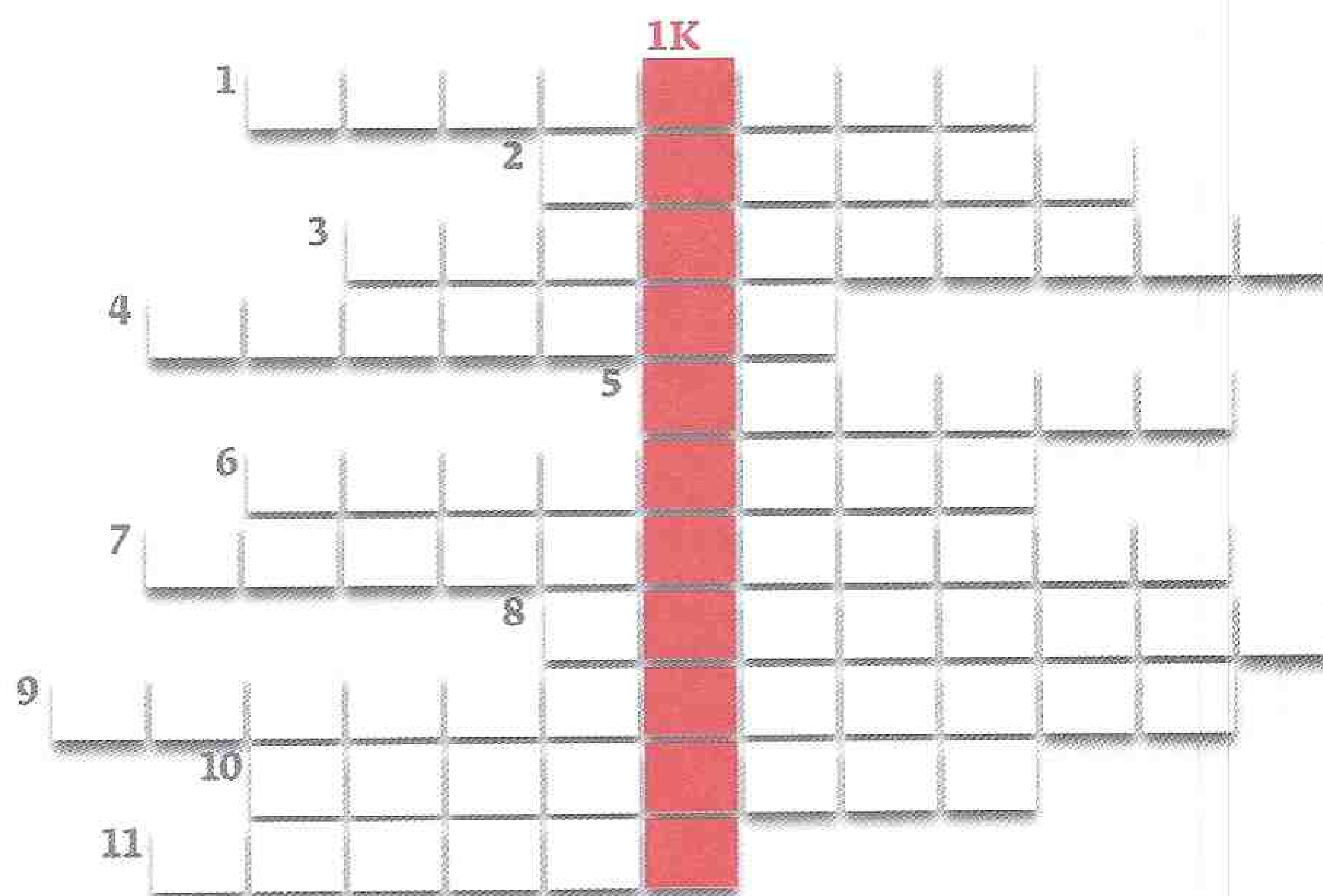
Εκεί επίσης έκλεισε και τους δύο άντρες, για να μην μπορέσουν ποτέ να φύγουν. Τότε ο Δαίδαλος και ο Ίκαρος έφτιαξαν φτερά, που τα κόλλησαν στους ώμους τους με κερί και πετώντας έφυγαν από την Κρήτη. Ο νεαρός Ίκαρος, όμως, δεν άκουσε τις συμβουλές του πατέρα του, ανέβηκε πολύ ψηλά, ο ήλιος έλιωσε το κερί και έπεσε στη θάλασσα και πνίγηκε. Εκεί που έπεσε, η θάλασσα ονομάστηκε Ικάριο πέλαγος.

α Πείτε το μύθο με δικά σας λόγια.

β Τι μας δείχνει (λέει) ο θάνατος του Ίκαρου;

γ Πείτε κι εσείς μύθους σαν αυτόν, που υπάρχουν στις δικές σας παραδόσεις.

Η *Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οριζόντια: **1** Αυτός που ταξιδεύει. **2** Παρακολουθεί κινηματογράφο ή θέατρο. **3** Πάρα πολύ

γρήγορο τρένο. **4** Ανοιχτή θάλασσα. **5** Το όνομα του φεγγαριού. **6** Καταθέτει στο δικαστήριο. **7** Ταξιδεύει στο διάστημα. **8** Δε φοβάται τίποτα. **9** Τρέχει πάνω σε σιδερένιες γραμμές. **10** Χωρίς αυτό δε δούλευαν τα τρένα τα παλιά χρόνια. **11** Δεν υπάρχει ______________ χωρίς φωτιά.

Θ Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο που μιλάει για τουριστικά ταξίδια στο διάστημα. Καθώς ακούτε το κείμενο, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από το **Ναι** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με το κείμενο ή κάτω από το* **Όχι** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		Ναι	Όχι
	Ως το 2012 θα χτιστεί ένας διαστημικός σταθμός για ταξίδια στο διάστημα. *-παράδειγμα*	+	
1	Τα ξενοδοχεία θα γυρίζουν και αυτά γύρω μαζί με τον πλανήτη.		
2	Τα ξενοδοχεία θα είναι πολυτελή από την αρχή.		
3	Η θέα από τα ξενοδοχεία θα είναι εντυπωσιακή.		
4	Τα αστέρια θα φαίνονται πιο φωτεινά και κοντινά.		
5	Το ταξίδι θα διαρκεί περίπου πέντε εικοσιτετράωρα.		
6	Η θέα θα αλλάζει καθώς τα ξενοδοχεία θα γυρίζουν.		
7	Το ξενοδοχείο θα χρειάζεται πολλές ώρες για να κάνει μια πλήρη περιστροφή γύρω από τη γη.		
8	Η ανάγκη για ύπνο θα είναι μικρή, γιατί θα έχουν πολλά ενδιαφέροντα πράγματα να κάνουν.		
9	Οι τουρίστες θα μπορούν να πηγαίνουν εκδρομές στους κοντινούς πλανήτες.		
10	Έρευνες έδειξαν ότι μόνο οι πλούσιοι θα μπορούν να κάνουν διακοπές στο διάστημα.		

Ι Διαβάστε το παρακάτω κείμενο που μιλάει για τα μειονεκτήματα του αυτοκινήτου και τα πλεονεκτήματα του ποδηλάτου. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από το **Ναι** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με το κείμενο ή κάτω από το* **Όχι** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

Αυτοκίνητο και ποδήλατο

Η αύξηση του αριθμού των αυτοκινήτων στις πόλεις είναι συνυπεύθυνη για τη μόλυνση του περιβάλλοντος σε αυτές. Υπολογίζεται ότι τα καυσαέρια από τις εξατμίσεις των αυτοκινήτων ευθύνονται κατά 80% για τη μόλυνση της ατμόσφαιρας.

Ένα από τα προβλήματα που δημιουργούν είναι ο θόρυβος, ο οποίος σε ώρες μεγάλης κυκλοφορίας φτάνει τα ογδόντα ντεσιμπέλ, ενώ, αν ξεπεράσει τα ογδόντα πέντε, υπάρχουν προβλήματα στην ακοή. Η ανυπομονησία για να βρουν ένα χώρο για παρκάρισμα, καθώς και το άγχος από τα μποτιλιαρίσματα κουράζουν υπερβολικά τους οδηγούς.

Και τι μπορούμε να κάνουμε γι' αυτό το μεγάλο πρόβλημα; Να αφήσουμε το αυτοκίνητο και να πάρουμε το ποδήλατο.

Αυτό το παλιό μα συγχρόνως και μοντέρνο μέσο συγκοινωνίας, που είναι ευκίνητο, οικονομικό, διασκεδαστικό και υγιεινό, δηλαδή το ποδήλατο, είναι το καλύτερο φάρμακο για τη μολυσμένη σύγχρονη μεγαλούπολη.

Όσοι έχουν ποδήλατο ξέρουν πως, εκτός από το αρχικό ποσό που χρειάζεται για την αγορά του, τα έξοδα για τη συντήρησή του είναι ελάχιστα. Ελάχιστος είναι και ο χρόνος που χρειάζεται για να διορθωθούν οι βλάβες που τυχόν θα παρουσιαστούν.

Το ποδήλατο δεν πληρώνει φόρους και ασφάλεια και δε χρειάζεται πινακίδες, σε αντίθεση με το αυτοκίνητο και τη μοτοσικλέτα. Επίσης, δε χρειάζεται καύσιμα. Και είναι και υγιεινό. Η κίνηση με αυτό βοηθά στην καταπολέμηση του στρες, καθώς και στην κυκλοφορία του αίματος. Εκτός από αυτά, ο ποδηλάτης έχει άμεση επαφή με το περιβάλλον. Άμεση είναι επίσης η επαφή με τους άλλους ποδηλάτες και πεζούς, με τους οποίους μπορεί να ανταλλάξει μια καλημέρα. Το μόνο αρνητικό σημείο για τη χρήση του στην πόλη είναι ότι δεν μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε για μεγάλες αποστάσεις ή

μεγάλες ανηφόρες, καθώς και σε περιόδους κακοκαιρίας (βροχή, χιόνι, παγωνιά). Για να αφήσουν όμως τα αυτοκίνητα οι πολίτες και να πάρουν τα ποδήλατα, πρέπει η πολιτεία να φροντίσει γι' αυτό. Να ενημερώσει όλους, μικρούς και μεγάλους, για τα οφέλη της ποδηλατοκίνησης αλλά, το κυριότερο, να δημιουργήσει ποδηλατοδρόμους, για να μπορούν οι ποδηλάτες να κινούνται με ασφάλεια.

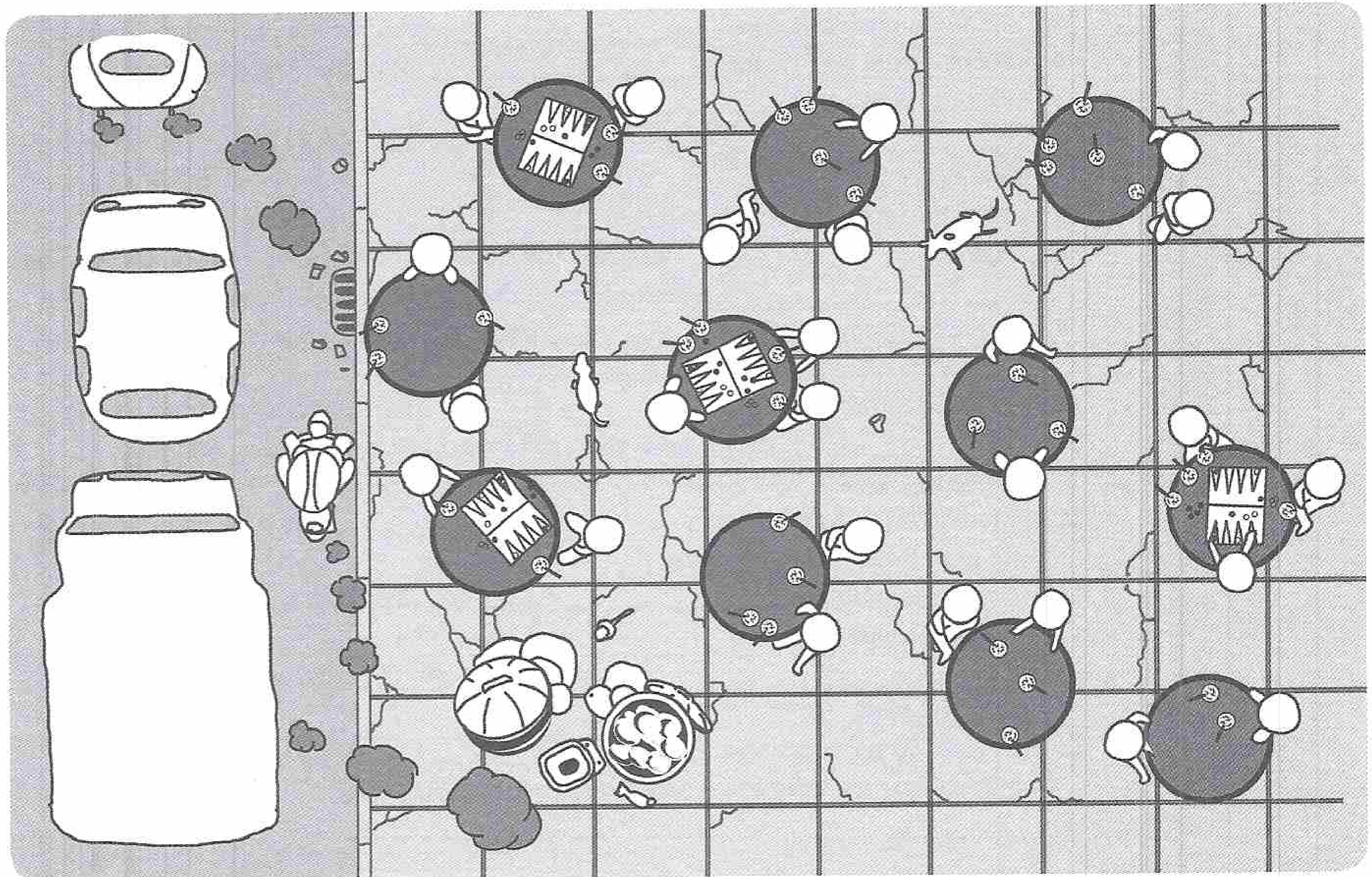
Περιοδικό Η *Νέα Οικολογία*, τεύχος 33-34, με αλλαγές

		Ναι	Όχι
	Μόνο τα αυτοκίνητα φταίνε για τη μόλυνση της ατμόσφαιρας. *-παράδειγμα*		+
1	Ο πολύ δυνατός θόρυβος κάνει κακό στα αυτιά των ανθρώπων.		
2	Οι οδηγοί του αυτοκινήτου κουράζονται από την πολύωρη οδήγηση.		
3	Τα ντεσιμπέλ είναι μονάδα μέτρησης της μόλυνσης της ατμόσφαιρας.		
4	Χρειάζονται πολλά χρήματα για να κρατήσεις το ποδήλατο σε καλή κατάσταση.		
5	Αν το ποδήλατο έχει πρόβλημα, διορθώνεται πολύ γρήγορα.		
6	Το ποδήλατο είναι μια πολύ καλή άσκηση γυμναστικής.		
7	Με το ποδήλατο μπορείς να κυκλοφορήσεις άνετα στους δρόμους της πόλης.		
8	Οι άνθρωποι ξέρουν πολύ καλά τα πλεονεκτήματα του ποδηλάτου.		
9	Το μόνο που χρειάζεται κάποιος για να χρησιμοποιήσει το ποδήλατο είναι να μπορεί να το αγοράσει.		
10	Το ποδήλατο κάνει τους ανθρώπους πιο κοινωνικούς.		

ΙΑ *Πολλές ταινίες επιστημονικής φαντασίας γυρίζονται με θέμα τα ταξίδια στο χρόνο, στο μέλλον ή στο παρελθόν. Κάνετε κι εσείς ένα τέτοιο ταξίδι στο χρόνο. Ταξιδέψτε στο μέλλον και πείτε πώς «περάσατε», τι «είδατε» και τι «σας έκανε εντύπωση» στο ταξίδι σας.*

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Η Θεσσαλονίκη

παθητικά ρήματα
μετατροπή από ενεργητικό σε παθητικό τύπο

παθητικά ρήματα με αντωνυμίες

μετοχή παθητικού παρακειμένου (επίθετο)

παραθετικά της μετοχής παθητικού παρακειμένου

επίρρημα από μετοχή

παραθετικά επιρρημάτων από μετοχή

μετοχή παθητικού παρακειμένου από ρήματα που δεν έχουν παθητική φωνή

ανώμαλα παθητικά ρήματα

Α *Να συμπληρώσετε τις προτάσεις με τον ενεργητικό ή παθητικό τύπο των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.*

1 Την Καθαρά Δευτέρα οι τιμές των θαλασσινών είναι πολύ ____________________. (αυξάνω,-ομαι)
2 ____________________ αυστηρά μέτρα από την Τροχαία της πόλης μας για την έξοδο του Σαββατοκύριακου. (παίρνω,-ομαι)
3 Αφού ____________________ την πόρτα ανοιχτή, γιατί δεν μπήκες μέσα; –Δεν ήθελα να σε ενοχλήσω. (βρίσκω,-ομαι)
4 Τα έξοδα κινήσεως είναι ____________________ από την εταιρία. (πληρώνω,-ομαι)
5 Μένει σε μια από τις πιο ____________________ συνοικίες της πόλης μας. (απομακρύνω,-ομαι)
6 ____________________ θάρρος από τα λόγια μου και συνέχισε τις προσπάθειές του. (παίρνω,-ομαι)
7 Αυτά που σου είπα δεν πρέπει ____________________. (μαθαίνω,-ομαι)
8 Ήρθε ____________________ να μάθει την αλήθεια και τίποτα δεν μπορεί να τον κάνει ____________________ γνώμη. (αποφασίζω,-ομαι, αλλάζω,-ομαι)
9 Έχει κανείς σας ____________________ τίποτε άλλο; –Όχι, είμαστε όλοι σύμφωνοι. (προτείνω,-ομαι)
10 Το πρόσωπό του είναι ____________________ από τις ρυτίδες. (σκάβω,-ομαι)
11 ____________________ πολύ χθες, αλλά τελείωσα και ένα σωρό δουλειές. (κουράζω,-ομαι)
12 Μου ήρθε μια ξαφνική ζάλη και ____________________ στην καρέκλα μου, για να μην πέσω. (στηρίζω,-ομαι)
13 Σ' αυτό το μάθημα ____________________ την παθητική φωνή των ρημάτων. (διδάσκω,-ομαι)
14 Εγώ ____________________ ένα χρόνο πριν από το Γιώργο στη σχολή καράτε. (γράφω,-ομαι)
15 Τον πρώτο της τον άντρα τον ____________________ στα 19, το δεύτερο στα τριάντα και τον τρίτο στα πενήντα της. (παντρεύω, -ομαι)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση.*

αναβάλλομαι, γράφομαι, γυρίζομαι, διορθώνομαι, εγκαταλείπομαι, καταστρέφομαι, οργανώνομαι, πείθομαι, πιάνομαι, τραντάζομαι, υποστηρίζομαι

1 Αγαπητοί μου φίλοι, ο αυριανός ποδοσφαιρικός αγώνας ____________________, λόγω των άσχημων καιρικών συνθηκών.
2 Η Πομπηία ____________________ από την έκρηξη του ηφαιστείου.
3 Αυτό το κινηματογραφικό έργο ____________________ πριν ή μετά τον πόλεμο του Ιράκ; –Πριν το 1998.
4 Αν δεν ____________________ με τις εξηγήσεις που θα σου δώσω, δε θα προσπαθήσω άλλη φορά.
5 Ύστερα από μάταιες προσπάθειες για τη διάσωσή τους, οι δύο κυνηγοί ____________________ στην τύχη τους.
6 Οι προτάσεις πρέπει ____________________ και ____________________ ξανά.
7 Αν δεν ____________________ το σχέδιό του και από μας, δε θα περνούσε.
8 Οι επιβάτες ____________________ από το απότομο σταμάτημα του τρένου.
9 Η απεργία πέτυχε, γιατί ήταν καλά ____________________.
10 Πρόσεχε μην ____________________ κορόιδο, και σου φάνε τα λεφτά.

Γ Να σχηματίσετε τις σωστές προτάσεις.

1	Ο αριθμός των φοιτητών σε κάθε τάξη	α	θέλω να μείνει μυστικό.
2	Τον άλλο μήνα θα μειωθούν τα έξοδα της πολυκατοικίας,	β	αναγκάστηκα να του εξηγήσω, γιατί θύμωσα.
3	Αν συνεχιστεί αυτή η κακοκαιρία,	γ	γιατί πληγώθηκε ο εγωισμός του.
4	Μου απάντησε λαχανιασμένος στο κινητό,	δ	είναι περιορισμένος.
5	Ύστερα από τη συνεχή επιμονή του,	ε	θα καταστραφεί όλη η φετινή σοδειά.
6	Του κόπηκε η ανάσα,	στ	όταν την είδε ξαφνικά μπροστά του.
7	Μ' έχουν κουράσει	ζ	ούτε καν μας χαιρετά.
8	Ό,τι ειπώθηκε μεταξύ μας,	η	οι ξεπερασμένες ιδέες του.
9	Φέρθηκε απότομα,	θ	γιατί δε θα καίμε καλοριφέρ.
10	Από τότε που διορίστηκε σε υψηλή θέση,	ι	γιατί έτρεχε να προλάβει το λεωφορείο.

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά με τη σωστή μετοχή των ρημάτων που είναι πάνω από την άσκηση.

απομακρύνομαι, αυξάνομαι, βάφομαι, καταστρέφομαι, κόβομαι, κουράζομαι, μαζεύομαι, μαθαίνομαι, μολύνομαι, πληρώνομαι, ράβομαι

1 Κανένας λογαριασμός δεν είναι ______________________. Και λήγουν όλοι αύριο!
2 ______________________ σε βλέπω. Τι σου συμβαίνει; –Δεν κοιμήθηκα καλά.
3 Κάθε τοίχος του δωματίου μου είναι ______________________ με άλλο χρώμα.
4 Βρήκα τα παιδιά ______________________ γύρω από το τζάκι να μιλάνε για το ματς της Κυριακής.
5 Μη στενοχωριέσαι. Εγώ είμαι ______________________ στα δύσκολα. Θα το λύσουμε κι αυτό το πρόβλημα.
6 Κατάγεται από ένα ______________________ χωριό της Μυτιλήνης.
7 Όλα τα κομπιούτερ της σχολής βρέθηκαν ______________________ από τη φωτιά.
8 Η τιμή του πετρελαίου είναι πολύ ______________________ τους τελευταίους μήνες.
9 Η ατμόσφαιρα στις μεγαλουπόλεις είναι επικίνδυνα ______________________.
10 Αυτός ο ρόλος είναι ______________________ και ______________________ στα μέτρα του πρωταγωνιστή.

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

αγέραστος, τα γεράματα, η κηλίδα, ο λεκές, τα νιάτα, το πλήθος, το σημάδι, το τείχος, ο τοίχος, η τύχη

1 Πρέπει να πάω το σακάκι μου στο καθαριστήριο, γιατί είναι γεμάτο ______________________.
2 Το Σινικό ______________________ διασχίζει απ' άκρη σ' άκρη την Κίνα.
3 Πέθανε σε βαθιά ______________________.
4 Οι μεγάλες δυνάμεις παίζουν με ______________________ των λαών.
5 ______________________ κόσμου πλημμυρίζει τις παραλίες το καλοκαίρι.
6 Σε ______________________ του υπήρξε μεγάλος αθλητής.
7 Μερικές ταινίες του βωβού κινηματογράφου είναι ______________________.
8 Τι είναι αυτές ______________________ στο πάτωμα; –Από ντομάτα.
9 Τα διαμερίσματα των πολυκατοικιών έχουν πολύ λεπτούς ______________________.
10 Ύστερα από το δυστύχημα έμεινε ένα ______________________ στο μάγουλό του.

ΣΤ Να συμπληρώσετε τα κενά με τα αντίθετα των λέξεων που είναι πάνω από την άσκηση.

απελευθερώνομαι, γεμάτος, γερασμένος, γοργά, η ζωή, ηττημένος, μεγαλώνω, η νίκη, οι πρόποδες, σπουδαίος

1 Αρκετοί Έλληνες ορειβάτες κατόρθωσαν να κατακτήσουν την ψηλότερη ____________________ των Ιμαλαΐων.
2 Οι χώροι του σπιτιού φαίνονται ότι ____________________ με τα ογκώδη έπιπλα.
3 Δεν αξίζει να χάνεις τον καιρό σου με ____________________ πράγματα.
4 Η ομάδα μας παραμένει ____________________ από την αρχή του πρωταθλήματος.
5 Το μπαλέτο της πόλης μας έδωσε παράσταση σε μια σχεδόν ____________________ αίθουσα.
6 Ο αριθμός ____________________ λόγω χρήσης ναρκωτικών ουσιών έχει αυξηθεί ανησυχητικά το τελευταίο εξάμηνο.
7 ____________________ αλλά σταθερά, ο ασθενής ανακτά τις δυνάμεις του.
8 Ο παππούς μου στα 90 του χρόνια παραμένει ____________________ και δραστήριος σαν πενηντάρης.
9 Η ομάδα μας έχασε με σκορ 4-0. Αυτή ήταν η χειρότερη ____________________ στην ιστορία της.
10 Η Κωνσταντινούπολη ____________________ στους Τούρκους το 1453.

Ζ Να αντικαταστήσετε τις λέξεις που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα με άλλες συνώνυμές τους.

1 Η Θεσσαλονίκη είναι η δεύτερη σε **πληθυσμό** πόλη της Ελλάδας.
2 Στα χρόνια της κυριαρχίας των Ρωμαίων η Θεσσαλονίκη ήταν η **σπουδαιότερη** πόλη της Μακεδονίας.
3 Τα μόνα σημάδια από το **πέρασμα** των κατακτητών είναι ορισμένα κάστρα και μνημεία.
4 Το πλήθος των βυζαντινών εκκλησιών **φέρνει στο νου μας** την ακμή της Θεσσαλονίκης.
5 Στα χρόνια της βυζαντινής αυτοκρατορίας η Θεσσαλονίκη ήταν δοξασμένη, περήφανη και **αήττητη**.
6 Η Θεσσαλονίκη είναι σήμερα η δεύτερη σε πληθυσμό πόλη της Ελλάδας και μια από τις **αρχαιότερες** πόλεις της Ευρώπης.
7 Η Θεσσαλονίκη **χτίστηκε** από το βασιλιά Κάσσανδρο στο τέλος του 4ου π.Χ. αιώνα.
8 Ο Απόστολος Παύλος **κήρυξε** στη Θεσσαλονίκη τη χριστιανική θρησκεία.
9 Ο Άγιος Δημήτριος, **καλπάζοντας** γύρω από τα κάστρα της, την προστάτευε.
10 Η γιορτή του **πολιούχου** αγίου της Θεσσαλονίκης είναι η 26η Οκτωβρίου.

Η α Να πείτε όλα τα στρογγυλά αντικείμενα που μπορείτε να σκεφτείτε.
β Να πείτε όσα αντικείμενα μπορείτε να σκεφτείτε, τα οποία κάνουν θόρυβο.
γ Να πείτε όλα όσα κινούνται με ρόδες.

*Θ Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο για το πώς πήρε η Αθήνα το όνομά της. Καθώς ακούτε, στον πίνακα που ακολουθεί, κρατάτε σύντομες σημειώσεις κάτω από τους τίτλους, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι δεκαπέντε (**15**), χωρίς το παράδειγμα.*

Η Αθήνα, η θεά Αθηνά και ο θεός Ποσειδώνας

Μάθετε πρώτα τις παρακάτω λέξεις:
αναβλύζει: για νερό ή άλλο υγρό που αναπηδά προς τα πάνω
η πηγή: το μέρος, το άνοιγμα στη γη, από όπου βγαίνει νερό
η διαμάχη: έντονη αντίθεση ανάμεσα σε πρόσωπα για να κερδίσουν κάτι
φυτρώνω: βγάζω ρίζες, βλαστό, βλασταίνω (για φυτά, λουλούδια, δέντρα κτλ.)
το μαντείο: ιερός χώρος της αρχαιότητας, όπου ερμήνευαν τη θέληση των θεών ή προέβλεπαν το μέλλον
η συνέλευση: προγραμματισμένη συγκέντρωση ατόμων για να συζητήσουν ή να πάρουν μια απόφαση
η ψήφος: η προσωπική προτίμηση που δηλώνει κάποιος σε εκλογές
ο ανταγωνιστής: αυτός που αγωνίζεται να ξεπεράσει κάποιον άλλο, για να κερδίσει κάτι

Πρώτη εκδοχή

α Ο θεός Ποσειδώνας, με ένα χτύπημα της τρίαινάς του, έκανε να αναβλύσει πηγή με αλμυρό νερό. -παράδειγμα
β Η θεά Αθηνά ______
γ Το δικαστήριο των θεών αποφάσισε να δώσει στην πόλη το όνομα ______
δ Ο λόγος που το δικαστήριο έδωσε αυτό το όνομα στην πόλη ήταν, ______

Δεύτερη εκδοχή

α Ο Κέκροπας ήταν ______
β Για να αποφασίσουν για το όνομα της πόλης, ο Κέκροπας ______
γ Οι γυναίκες ήταν υπέρ ______
δ Οι άντρες ήταν υπέρ ______
ε Η τιμωρία των γυναικών ήταν
1 ______
2 ______
3 ______

Τρίτη εκδοχή

α Ο Ποσειδώνας με την τρίαινά του έκανε ______
β Η Αθηνά με το δόρυ της έκανε ______
γ Το πιο χρήσιμο δώρο για την πόλη ήταν ______

α Και στις τρεις εκδοχές η πόλη πήρε το όνομά της ______
β Η θεά έδειξε ότι προστατεύει την πόλη, όταν ______

Ι *Να διαβάστε το παρακάτω κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, να σημειώσετε ένα σταυρό (+) κάτω από το* **σωστό** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με το κείμενο ή κάτω από το* **λάθος** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

Το Μάρτιο του 1430, οι Τούρκοι κατακτούν τη Θεσσαλονίκη.
Μέσα στην πόλη βρίσκουν μόλις επτά χιλιάδες κατοίκους, όλοι οι άλλοι είχαν φύγει τα τελευταία χρόνια. Τους μεταφέρουν όλους στο στρατόπεδό τους. Η πόλη έχει μείνει εντελώς έρημη και δε συναντά κανείς σ' αυτήν παρά μόνο κοράκια και αδέσποτα σκυλιά. Για πολλά χρόνια θα είναι μια φτωχή και κατεστραμμένη κωμόπολη, που θα δηλώνεται με το κομμένο και παραποιημένο όνομα "Salonik", Σαλονίκη.
Στην προσπάθειά του να φέρει κατοίκους στη Θεσσαλονίκη, ο σουλτάνος Μουράτ Β΄ καλεί στην πόλη Τούρκους που μένουν στη γειτονική πόλη Γιαννιτσά και τους μοιράζει τα ακατοίκητα σπίτια της. Επιπλέον, χαρίζει την ελευθερία σε ένα μεγάλο αριθμό Ελλήνων αιχμαλώτων και τους επιτρέπει να εγκατασταθούν και πάλι στην εγκαταλειμμένη πόλη.
Επιθυμώντας να ξαναφέρει γρήγορα τη ζωή στη νέα του κατάκτηση, επιτρέπει, επίσης, την άφιξη των Εβραίων. Όσοι από αυτούς είχαν απομακρυνθεί από την πόλη, επιστρέφουν, καλώντας μάλιστα κοντά τους και τους ομόθρησκούς τους από τις γύρω περιοχές.
Οι Τούρκοι, ευτυχείς, βλέποντας τους Εβραίους να έρχονται, κάνουν τα πάντα για να τους πείσουν να μείνουν. Τους παραχωρούν ευθέως προνόμια και δικαιώματα ίδια με τις άλλες εθνότητες που είναι υποταγμένες σ' αυτούς. Ξέρουν ότι θα έχουν πρόθυμους, υποταγμένους πολίτες, γι' αυτό τους δείχνουν ιδιαίτερη εύνοια.

(Από το έργο *Ιστορία των Ισραηλιτών της Σαλονίκης* του Γιοζέφ Νεχαμά, Κεφ. 9ο, Πρώτος Τόμος, σελ. 96, University Studio Press, 2000, με αλλαγές)

		σωστό	λάθος
	Όταν οι Τούρκοι κατακτούν τη Θεσσαλονίκη, αυτή είναι μια πυκνοκατοικημένη πόλη. *-παράδειγμα*		+
1	Η άλωση της Θεσσαλονίκης από τους Τούρκους το 1430 γίνεται ύστερα από μια σκληρή μάχη που έδωσαν οι κάτοικοί της.		
2	Σαλονίκη είναι το πραγματικό όνομα της πόλης.		
3	Η πόλη μετά την άλωση μένει έρημη και κατεστραμμένη.		
4	Τούρκοι από τα Γιαννιτσά έρχονται να κατοικήσουν στην εγκαταλειμμένη πόλη.		
5	Ο σουλτάνος Μουράτ ο Β΄ απομακρύνει τους Εβραίους που έρχονται να κατοικήσουν την πόλη.		
6	Ο σουλτάνος Μουράτ ο Β΄ χαρίζει την ελευθερία σε Έλληνες αιχμαλώτους και τους προτρέπει να επιστρέψουν στην πόλη.		
7	Για να προσελκύσουν τους Εβραίους, οι Τούρκοι τούς δίνουν πολλά προνόμια και δικαιώματα.		
8	Μόνο στους Εβραίους οι Τούρκοι αναγνωρίζουν δικαιώματα και προνόμια.		
9	Οι Εβραίοι μισούν τους Τούρκους και αντιστέκονται στην κυριαρχία τους.		

ΙΑ *Μια εταιρία ζητάει υπάλληλο για θέση ξεναγού. Μεταξύ άλλων ζητάει να κάνετε μια περιγραφή ενός τόπου που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τους επισκέπτες. Εσείς στέλνετε ένα γράμμα με την περιγραφή ενός τόπου που θεωρείτε όμορφο ή ενδιαφέροντα ιστορικά.*

Μια εκδρομή στον Όλυμπο

μέσα ρήματα

μεταβατικά: ανεβάζω, κατεβάζω, βάζω, βγάζω

αμετάβατα: ανεβαίνω, κατεβαίνω, μπαίνω, βγαίνω

ανακεφαλαίωση: ενεργητικά, παθητικά, μέσα ρήματα

Α Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.

1 ____________________ το νερό, την ώρα που έκανα μπάνιο. (κόβεται, κόπηκε, έκοψε)
2 Μην τα ____________________, αν τον δεις ξαφνικά μπροστά σου. (χάνεσαι, χάνουν, χάσεις)
3 ____________________ σ' εμένα και μη φοβάσαι κανέναν. (να στηρίξεις, να στηρίζονται, στηρίξου)
4 ____________________ φοβερός αέρας και άρχισε να βρέχει δυνατά. (σήκωσε, θα σηκωθεί, σηκώθηκε)
5 Αν και αισθάνεται φοβερά ____________________, εξακολουθεί να εργάζεται. (να κουραστεί, κουρασμένος, κουραζόταν)
6 Προσπάθησε ____________________ τα πραγματικά του αισθήματα, αλλά δεν τα κατάφερε. (να κρύψει, να κρύβονται, να κρυφτεί)
7 Μην αρχίσεις ____________________, αν δε σου τηλεφωνήσω. (να ετοιμαστείς, να ετοιμάζεσαι, να ετοιμάζονται)
8 ____________________ τα χέρια και αποχαιρετίστηκαν χωρίς να πούνε κουβέντα. (σφίχτηκαν, θα σφίξουν, έσφιξαν)
9 Έτσι όπως ____________________ τα πράγματα, είναι δύσκολο να τα ξεμπλέξουν. (έχουν μπλεχτεί, θα μπλέξει, μπλέκονταν)
10 Αν ____________________ με έξυπνο τρόπο, θα μπορέσεις να κερδίσεις την εμπιστοσύνη του. (φέρθηκες, φερθείς, φερόσουν)

Β Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.

1 Την άλλη Δευτέρα ____________________ τα αποτελέσματα των πανελλήνιων εξετάσεων για το πανεπιστήμιο. (θα έβγαινες, βγάζεις, θα βγουν)
2 Η πίεσή του ____________________ στο 20 και δε νιώθει καλά. (ανεβάζει, ανέβαζε, ανέβηκε)
3 Όταν ____________________, ____________________, σε παρακαλώ, και τα σκουπίδια. (να κατεβείς, κατέβηκες, κατεβείς) (κατέβηκε, κατεβαίνει, κατέβασε)
4 ____________________ τις σκάλες βιαστικά, έπεσα πάνω του. (κατεβαίνοντας, κατεβάζοντας, κατέβαινε)
5 Αυτή η εφημερίδα ____________________ 150.000 φύλλα τη μέρα. (βγαίνει, βγήκε, βγάζει)
6 Κάνουν ενέργειες, για ____________________ και αυτοί στο σύλλογό μας. (να βάζουν, να έμπαιναν, να μπουν)
7 Του ____________________ η ιδέα ότι η γυναίκα του του λέει ψέματα. (μπαίνει, θα μπει, μπήκε)
8 Γιατί θέλεις ____ με ____________________ να κάνω κάτι που δε θέλω; (έβαλες, να βάλεις, να μπεις)

Γ Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση.

διορθώνομαι, κλείνομαι, μαζεύομαι, μπλέκομαι, οπλίζομαι, παρουσιάζομαι, πνίγομαι, συγκεντρώνομαι, σφίγγομαι, φέρομαι, χάνομαι

1 Μην ____________________ σε μια κουταλιά νερό. Θα βρούμε κάποια λύση.
2 Όταν είναι ____________________ στο δωμάτιό του, ____________________ καλύτερα στο διάβασμά του.
3 ____________________ η καρδιά μου, όταν τον είδα σε τέτοια άσχημη κατάσταση.
4 Δεν πρόκειται να ξαναπάει στο σπίτι τους, αφού του ____________________ με το χειρότερο τρόπο.

5 ________________ όλες οι ελπίδες μας, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.
6 Αν δε θέλεις να βρεις τον μπελά σου, μην ________________ σ' αυτή την υπόθεση.
7 ____________________ ο κόσμος από νωρίς στα σπίτια του, για να παρακολουθήσει την αναμετάδοση του αγώνα.
8 Κοίταξε ____________________, γιατί έτσι όπως πας θα έχεις άσχημο τέλος.
9 Όταν ____________________ οι ηθοποιοί στη σκηνή, ο κόσμος ξέσπασε σε θερμά χειροκροτήματα.
10 Οι ορειβάτες ____________________ με θάρρος, συνέχισαν την πορεία τους μέσα στα χιόνια.

Δ Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.

1	**α** Η μπλούζα	είχε μαζευτεί	μετά το γάμο του.
	β Ο Άλκης	έχει μαζευτεί	στην πλύση.
	γ Το πλήθος	μάζεψε	στην πλατεία πριν από την πορεία.
2	**α** Πολλά χρήματα	έχασαν	το δρόμο κι έφτασαν αργά.
	β Πολλοί νέοι	χάνονται	σε τροχαία δυστυχήματα.
	γ Οι φίλοι μας	χάθηκαν	στο χρηματιστήριο πριν από χρόνια.
3	**α** Οι τράπεζες	κλείνονται	με ευνοϊκούς όρους.
	β Οι έφηβοι συχνά	κλείνουν	στις 2:30 μ.μ.
	γ Η δουλειά	έκλεισε	στον εαυτό τους.
4	**α** Η μέση σου	έπιασε	στα πράσα.
	β Το λουλούδι	θα πιαστεί,	αμέσως.
	γ Ο κλέφτης	πιάστηκε	αν σηκώσεις τόσο βάρος.
5	**α** Το σιρόπι	δέθηκαν	στο λιμάνι.
	β Με τα χρόνια	δένουν	με στενή φιλία.
	γ Τα πλοία	δένει	με το βράσιμο.
6	**α** Οι φίλοι του	τον φόρτωσαν	στο τρένο.
	β Οι αποσκευές	φόρτωσε	με δώρα.
	γ Ο τεχνικός	φορτώθηκαν	τον υπολογιστή με προγράμματα.
7	**α** Προσπάθησα	σφίχτηκε	για τα καλά.
	β Η ψυχή του	να σφίξω	τη βρύση, αλλά χάλασε.
	γ Το κρύο	έσφιξε	από τη στεναχώρια.
8	**α** Τι θα κάνω τώρα; Γιατί	μπλέχτηκαν	στη μεσημεριανή κίνηση.
	β Τα παιδιά	με έμπλεξες	σ' αυτή την ιστορία;
	γ Φύγε τώρα, γιατί	θα μπλεχτείς	με κακές παρέες.
9	**α** Ένας άγνωστος	εμφάνισε	το φιλμ.
	β Ο φωτογράφος	εμφανίστηκε	βελτίωση από χθες.
	γ Ο άρρωστος	έχει εμφανίσει	στην πόρτα του.
10	**α** Ο ήλιος	κρύβουν	ο μεγαλοαπατεώνας.
	β Οι γέροι	κρύφτηκε	τα χρήματά τους.
	γ Κανείς δεν ξέρει πού	κρύβεται	πίσω από τα σύννεφα.

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

η βιασύνη, η επιτυχία, το θάρρος, η ιστιοπλοΐα, η κατασκήνωση, το κλαδί, η κορυφή, η πορεία, η συζήτηση, τα τρόφιμα

1 Οι παιδικές ____________________ είναι μια λύση για τους εργαζόμενους γονείς.
2 Πάνω σε ____________________ της, άφησε αναμμένο το μάτι της κουζίνας κι έφυγε. Ευτυχώς κάηκε μόνο το φαγητό.
3 ____________________ του κατά τη διάρκεια της αρρώστιας του ήταν αξιοθαύμαστο.
4 Το αυτοκίνητό του άλλαξε ξαφνικά ____________________ και βρέθηκε στο αντίθετο ρεύμα του δρόμου.
5 ____________________ του δέντρου έγειραν από το βάρος των καρπών.
6 Έχει διακριθεί πολλές φορές για τις ικανότητές του σε ____________________.
7 Ελικόπτερα του στρατού έριξαν ____________________ στους κατοίκους των ορεινών χωριών που ήταν αποκλεισμένα από το χιόνι.
8 Η στιγμή δεν είναι κατάλληλη για τέτοιου είδους ____________________.
9 ____________________ του οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στον ίδιο.
10 Στα αρχαία χρόνια πίστευαν πως ____________________ του Ολύμπου ήταν η κατοικία των δώδεκα αρχαίων θεών.

ΣΤ Να βρείτε τη σωστή ερμηνεία των λέξεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα, βάζοντας έναν κύκλο (◯).

1 **κεφάτη παρέα**
- **α** έξυπνη παρέα
- **β** αστεία παρέα
- **γ** χαρούμενη παρέα

2 **ανάλαφρο σκάφος**
- **α** ελαφρύ σκάφος
- **β** μεγάλο σκάφος
- **γ** παλιό σκάφος

3 **Παίρνω το δρόμο.**
- **α** Αρχίζω να περπατώ.
- **β** Μπαίνω στο δρόμο.
- **γ** Πηγαίνω στο δρόμο.

4 **Είναι κλειστός τύπος.**
- **α** Δεν κάνει εύκολα παρέες.
- **β** Δε βγαίνει από το σπίτι του.
- **γ** Δε διαβάζει.

5 **Οπλίζω τη φωτογραφική μηχανή.**
- **α** Βάζω φιλμ στη μηχανή.
- **β** Βγάζω το φιλμ από τη μηχανή.
- **γ** Ετοιμάζω τη μηχανή για να βγάλω φωτογραφία.

6 **Το παίρνω είδηση.**
- **α** Με πληροφορούν.
- **β** Το καταλαβαίνω.
- **γ** Ακούω ειδήσεις.

Ζ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο για το «**μοντέρνο πένταθλο**». Στον πίνακα που ακολουθεί, κρατήστε σημειώσεις λίγων λέξεων, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι ένδεκα (**11**), χωρίς το παράδειγμα.*

1 Ρίζες του μοντέρνου πένταθλου
Στο αρχαίο πένταθλο -παράδειγμα

2 Το 708 π.Χ.
____

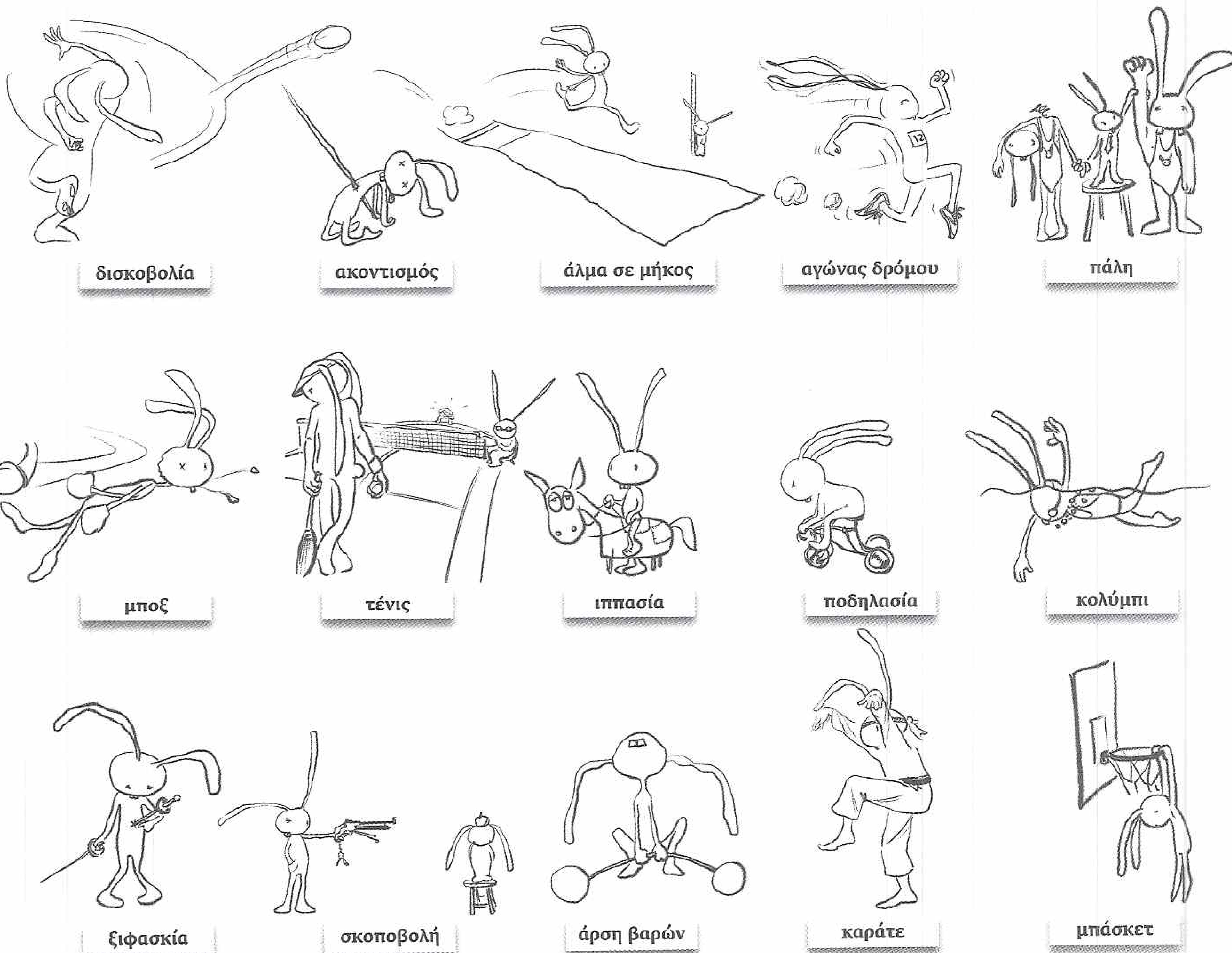
3 Στη σύγχρονη εποχή το πένταθλο συνδυάζει:
α ____________________
β ____________________
γ ____________________

4 Τι λέει σχετικά ο μύθος για την επιλογή των αθλημάτων του πένταθλου
____

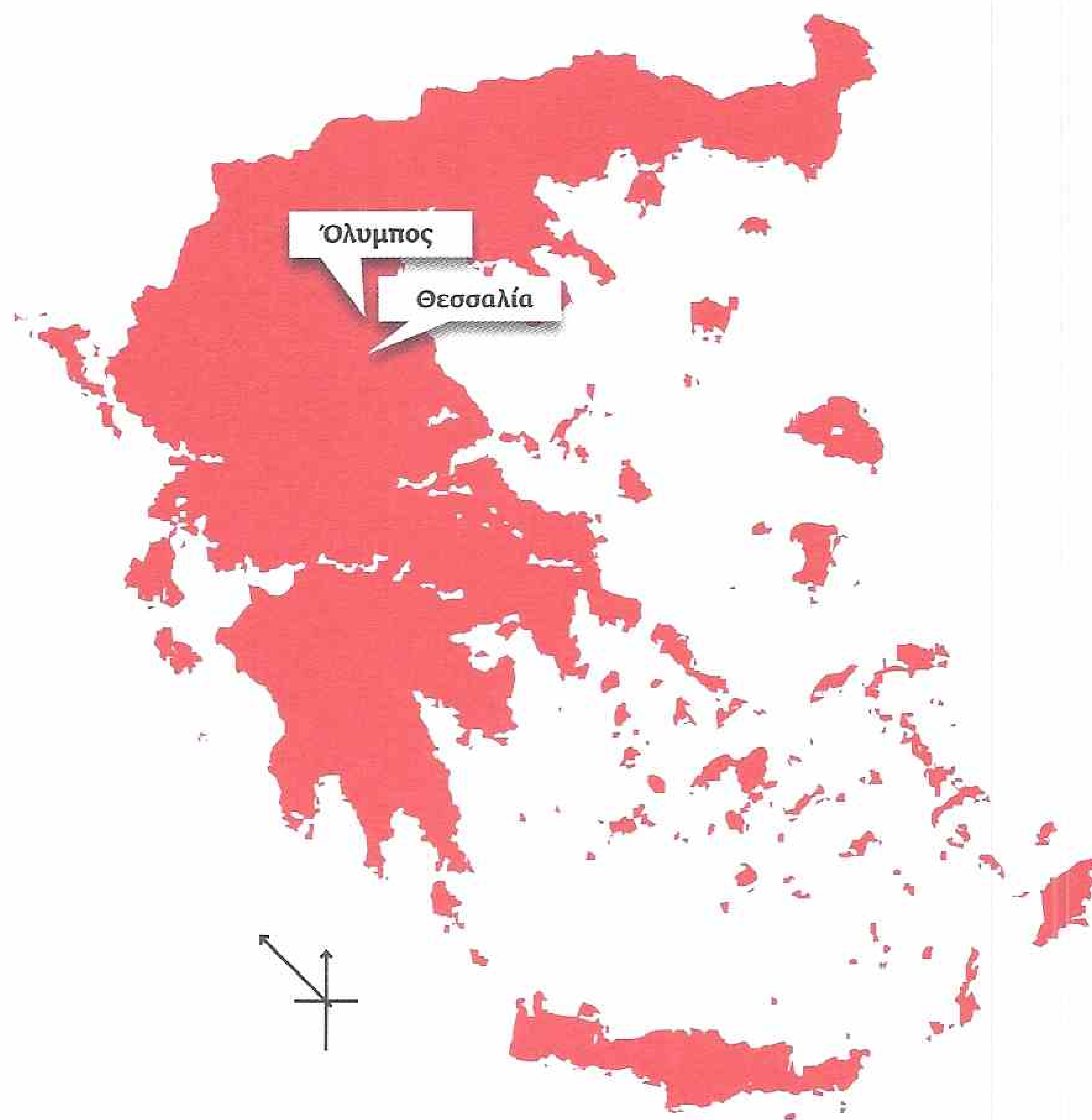
5 Τι έπρεπε να κάνει ο πολεμιστής
α ____________________
β ____________________
γ ____________________
δ ____________________

6 Οι αθλητές του πένταθλου λέγονται και
____

7 Για τους αθλητές του πένταθλου ο Πλάτωνας αναφέρει ότι είναι
____

*Η Παρακάτω έχετε δύο κείμενα, το **Α** και το **Β**. Διαβάστε τα και κάνετε τις ασκήσεις που ακολουθούν.*

Α

Χιλιάδες **χρόνια** πριν, λένε ότι η Θεσσαλία ήταν μια μεγάλη λίμνη που βρήκε **διέξοδο** στη **θάλασσα**. Αυτό έγινε μετά από **σεισμό**, ο οποίος προκάλεσε το άνοιγμα του φαραγγιού στην Κοιλάδα των Τεμπών, η οποία βρίσκεται **ανάμεσα** σε **πετρώδη** εδάφη και απότομα βράχια, διακόπτοντας έτσι την ορεινή συνέχεια του Ολύμπου και της Όσας.
Η **μυθολογία** θέλει τη Θεσσαλία **τόπο** γέννησης και κατοικίας πολλών από τους θεούς του Ολύμπου.
Η Θεσσαλία αποτελείται από τους νομούς Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων, ανοίγεται στο Αιγαίο **πέλαγος** και, όπως λέει ο ποιητής, η λέξη «**παράδεισος**» δεν είναι υπερβολή γι' αυτό τον τόπο.

Β

Ο Όλυμπος είναι **το πιο ψηλό** βουνό της Ελλάδας. Έχει πολλές κορυφές, **άγρια βλάστηση**, καταπράσινα δάση, νερά και ποτάμια. Οι **αρχαίοι** Έλληνες τον ονόμαζαν «**πολυκόρυφο**» και ήταν το κέντρο της Ελλάδας και όλης της **οικουμένης**. Σύμφωνα με τη μυθολογία, εκεί κατοικούσαν οι δώδεκα θεοί, οι Ολύμπιοι θεοί, όπως τους έλεγαν, και εκεί βρισκόταν το παλάτι του Δία που ήταν πατέρας θεών και ανθρώπων, και ζούσε με τη **γυναίκα** του την Ήρα, την προστάτρια των παντρεμένων γυναικών και της μητρότητας και με τους άλλους θεούς, δηλαδή τη θεά της σοφίας, την Αθηνά, που ήταν κόρη του, τον Ποσειδώνα, που ήταν ο θεός της θάλασσας, τη Δήμητρα, τη θεά της γεωργίας. Επίσης, εκεί ζούσαν ο Απόλλωνας ο θεός της μουσικής, η αδελφή του η Άρτεμη η θεά του κυνηγιού, καθώς και ο Ερμής ο θεός του εμπορίου και αγγελιοφόρος των θεών. Και βέβαια ο Άρης ο θεός του **πολέμου**, η Αφροδίτη η θεά του έρωτα, ο Ήφαιστος ο θεός της φωτιάς και του σιδήρου και η Εστία, που προστάτευε το σπίτι και την οικογένεια.
Από εκεί ο Δίας **εξουσίαζε** **τους πάντες** και έριχνε τους κεραυνούς του.
Όλη η μυθολογία, που αναφέρεται στους θεούς, στις **δράσεις** τους, στους έρωτές τους, στις διαμάχες τους, **τα μίση** και τα πάθη τους, έχει ως κέντρο τον Όλυμπο.

Δίπλα έχετε λέξεις από τα δύο κείμενα που διαβάσατε, οι οποίες είναι υπογραμμισμένες στα κείμενα.

***α** Βρείτε ποιες συνώνυμες λέξεις δεξιά ταιριάζουν με τις λέξεις αριστερά και συμπληρώστε τον αριθμό τους στο κενό, όπως στο παράδειγμα. Προσοχή! Χρησιμοποιήστε μόνο πέντε (**5**) λέξεις, χωρίς το παράδειγμα.*

3	χρόνια *-παράδειγμα*	**1**	το όρος
____	τόπο	**2**	σκεπάζουν
____	τους πάντες	**3**	έτη
____	το βουνό	**4**	σύζυγο
____	ανάμεσα	**5**	το ίδιο
____	γυναίκα	**6**	μερικούς
		7	μέρος
		8	δίπλα
		9	μεταξύ
		10	όλους

***β** Βρείτε λέξεις με αντίθετη σημασία από αυτή που εκφράζουν οι λέξεις που είναι δίπλα, όπως στο παράδειγμα.*

διέξοδο ≠ αδιέξοδο *-παράδειγμα*
παράδεισος ≠ ____________________
τα μίση ≠ ____________________
θάλασσα ≠ ____________________
το πιο ψηλό ≠ ____________________
ο πόλεμος ≠ ____________________
αρχαίος ≠ ____________________
η δράση ≠ ____________________

***γ** Γράψτε την ερμηνεία των λέξεων που είναι δίπλα, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα:
ο σεισμός: δόνηση της επιφάνειας της γης, όταν κουνιέται η γη

πετρώδης, -ης, -ες: ____________________
το πέλαγος: ____________________
η μυθολογία: ____________________
η οικουμένη: ____________________
άγρια βλάστηση: ____________________
πολυκόρυφος: ____________________
εξουσιάζω: ____________________
η δράση: ____________________

Θ *Εργάζεστε σε ένα πρακτορείο ταξιδίων. Ο προϊστάμενός σας σας ζητά να οργανώσετε μια εκδρομή το Σαββατοκύριακο για μια ομάδα φοιτητών που θέλουν να πάνε σε κάποιο μέρος με λίμνη (π.χ. Καστοριά). Γράψτε ένα πρόγραμμα της εκδρομής: τι ώρα θα ξεκινήσουν το πρωί, πού θα κάνουν στάση, πού θα φάνε, τι ώρα θα φτάσουν στο ξενοδοχείο, τι θα κάνουν το απόγευμα, πού θα διασκεδάσουν το βράδυ, τι θα κάνουν την άλλη μέρα και τι ώρα θα επιστρέψουν και, βέβαια, πόσο θα κοστίσει η εκδρομή.*

30ο ΜΑΘΗΜΑ

Στην Πανεπιστημιούπολη

Α *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο σχετικά με τα πανεπιστήμια. Καθώς ακούτε το κείμενο, σημειώστε στον πίνακα έναν σταυρό (+) κάτω από το **Ναι**, δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει το κείμενο ή κάτω από το **Όχι**, δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν με το περιεχόμενο του κειμένου, όπως στο παράδειγμα.*

		Ναι	Όχι
	Πανεπιστήμιο είναι το επιστημονικό ίδρυμα που αποβλέπει αποκλειστικά και μόνο στην έρευνα των επιστημών. *-παράδειγμα*	+	
1	Πανεπιστήμιο είναι το ανώτατο επιστημονικό ίδρυμα που ένας από τους βασικούς στόχους του είναι η δημιουργία νέων επιστημόνων.		
2	Πανεπιστήμιο λέγεται, επίσης, και το οίκημα όπου σπουδάζουν οι φοιτητές.		
3	Στην αρχαιότητα δεν υπήρχαν πανεπιστήμια.		
4	Στη Βυζαντινή εποχή υπήρχε πανεπιστήμιο.		
5	«Οικουμενικό Διδασκαλείο» ονομαζόταν το πανεπιστήμιο στην αρχαιότητα.		
6	Το σημερινό πανεπιστήμιο της Αθήνας ονομάζεται «Οθωμανικό».		
7	Το πανεπιστήμιο της Αθήνας ιδρύθηκε το 1837.		
8	Σήμερα στο πανεπιστήμιο της Αθήνας λειτουργούν τέσσερις Σχολές.		
9	Το πανεπιστήμιο της Αθήνας ονομάζεται «Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο».		
10	Το πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης ονομάζεται «Δημοκρίτειο» και της Θράκης «Αριστοτέλειο».		
11	Το πανεπιστήμιο της Θράκης λειτούργησε για πρώτη φορά το 1974.		
12	Το «Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο» έχει Σχολές και Τμήματα στην Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη, Ξάνθη και Ορεστιάδα.		
13	Στην Κρήτη προβλέπεται να ιδρυθεί καινούριο πανεπιστήμιο.		
14	Σε πολλές πόλεις της Ελλάδας υπάρχουν Σχολές ή Πανεπιστημιακά Τμήματα.		

Β *Διαβάστε το κείμενο που μιλάει για την ιστορία του Σχολείου της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ.*

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

Η ιστορία του Σχολείου της Νέας Ελληνικής Γλώσσας **αρχίζει** το 1970. Η προϊστορία, όμως, άρχισε το 1962 με την __1__ μαθημάτων νέας ελληνικής γλώσσας σε αλλοδαπούς υπότροφους φοιτητές.

Τα **πρώτα** μαθήματα το 1962-63 τα __2__ τρεις Σουδανοί φοιτητές της Ιατρικής Σχολής. Ο αριθμός των αλλοδαπών φοιτητών τα επόμενα χρόνια **αυξανόταν** σταδιακά, για να φτάσει το 1969 περίπου τους 80-90. Όλοι ήταν υποψήφιοι ή μεταπτυχιακοί φοιτητές του Α.Π.Θ. ή καθηγητές ξένων πανεπιστημίων, οι οποίοι βρίσκονταν στην Ελλάδα ως ερευνητές. Οι τόποι __3__ τους ήταν η Αφρική, η Μέση Ανατολή, η Ασία, η Ευρώπη και η Β. Αμερική.

Τα τμήματα που __4__ ήταν τρία και αντιστοιχούσαν στα __5__ αρχαρίων, μέσων και προχωρημένων. Η __6__ των μαθημάτων ήταν τρεις ως έξι μήνες για τρεις ή τέσσερις ώρες __7__.

Τα μαθήματα αποδείχτηκαν πολύ χρήσιμα, γι' αυτό το 1968 δόθηκε __8__ από το Υπουργείο Παιδείας σε όλα τα ελληνικά πανεπιστήμια να στέλνουν για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας τους αλλοδαπούς υπότροφους φοιτητές στο Α.Π.Θ. πριν αρχίσουν να φοιτούν στις σχολές που είχαν επιλέξει.

Οι ανάγκες όμως **μεγάλωναν**. Ο αριθμός των ξένων που __9__ την Ελλάδα για σπουδές αυξανόταν συνεχώς. Για να εγγραφούν στα ελληνικά πανεπιστήμια, έπρεπε να γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα. Η δημιουργία ενός ειδικού, πιο __10__ προγράμματος ήταν πλέον απαραίτητη. Το 1970 η Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. οργανώνει ετήσιο πρόγραμμα

διδασκαλίας της Ελληνικής σε αλλοδαπούς υποψήφιους φοιτητές και αρχίζει ουσιαστικά η ιστορία ενός χώρου που έγινε το __11__ μέσο για τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού.

Τον πρώτο χρόνο λειτουργίας αυτού του προγράμματος __12__ 245 φοιτητές. Ο αριθμός τους αυξήθηκε πολύ τα επόμενα χρόνια, για να φτάσει περίπου τους 600 το 1976.

Για αρκετά χρόνια την **πλειοψηφία** των σπουδαστών __13__ οι υποψήφιοι φοιτητές από ασιατικές και αφρικανικές χώρες. Όμως, μετά την **είσοδο** της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο αριθμός των Ευρωπαίων σπουδαστών αυξήθηκε **σημαντικά**. Μεγάλη αύξηση παρουσίασε και ο αριθμός των ομογενών σπουδαστών κυρίως από την __14__ Σοβιετική Ένωση, που ήθελαν να μάθουν ή **να βελτιώσουν** τα ελληνικά τους.

Το 1977 ιδρύεται υπό την εποπτεία της Φιλοσοφικής Σχολής το «Σχολείο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας» και παίρνει τη σημερινή του __15__ .

Σήμερα το ΣΝΕΓ οργανώνει 8-10 προγράμματα το χρόνο, με σπουδαστές από όλα τα μέρη του κόσμου.

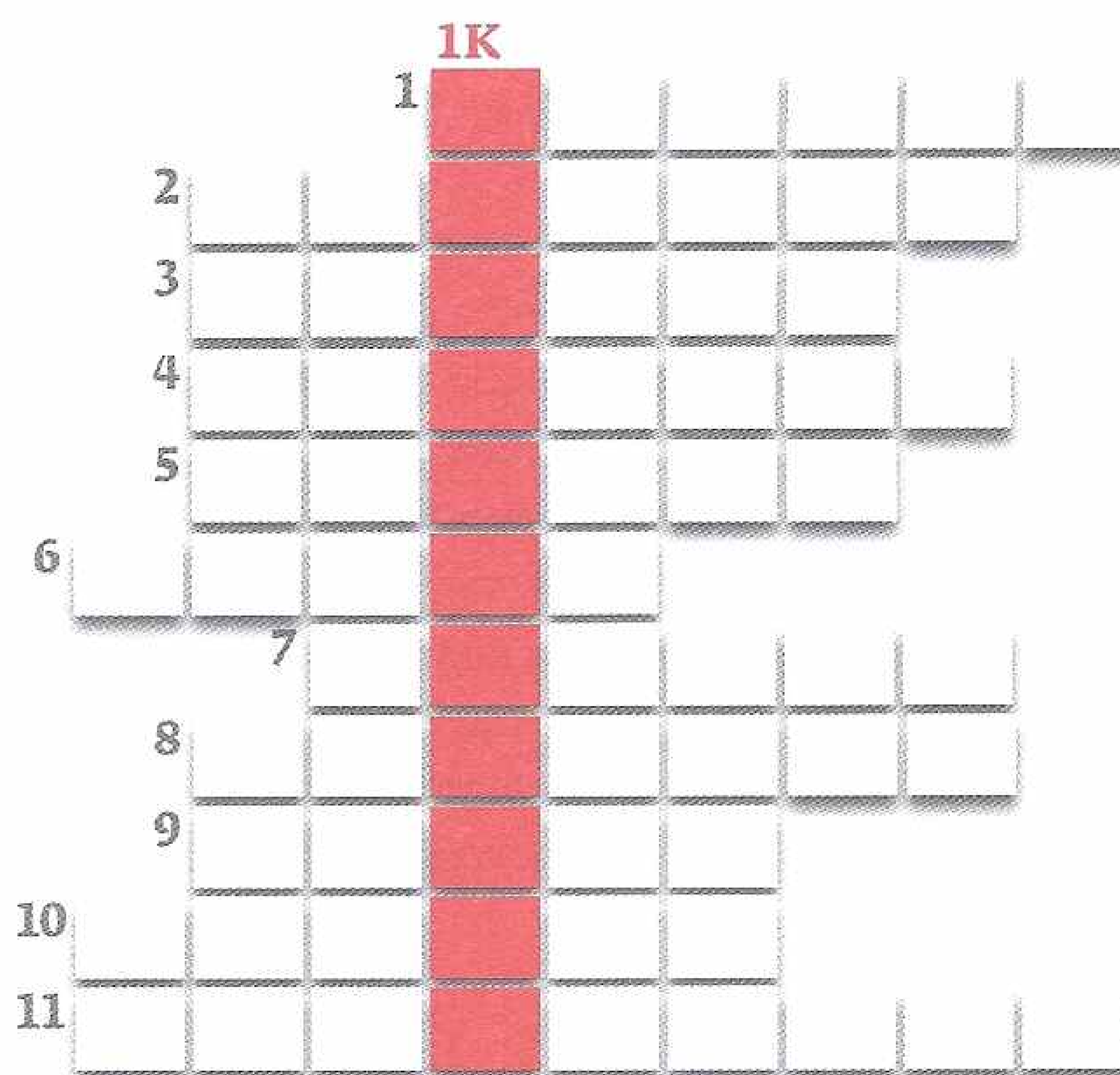
__α__ Από το κείμενο λείπουν κάποιες λέξεις και στη θέση τους υπάρχει ένας αριθμός. Γράψτε τον κατάλληλο αριθμό δίπλα σε κάθε λέξη, όπως στο παράδειγμα.

__1__ προσφορά *-παράδειγμα*
____ βασικό
____ εντολή
____ λειτουργούσαν
____ πρώην
____ παρακολούθησαν
____ μορφή
____ ημερησίως
____ οργανωμένου
____ προέλευσής
____ αποτελούσαν
____ επίπεδα
____ επέλεγε
____ γράφτηκαν
____ διάρκεια

__β__ Γράψτε τα αντίθετα των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου.

1 τελειώνει *-παράδειγμα*
2 ____________
3 ____________
4 ____________
5 ____________
6 ____________
7 ____________
8 ____________

*Γ Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

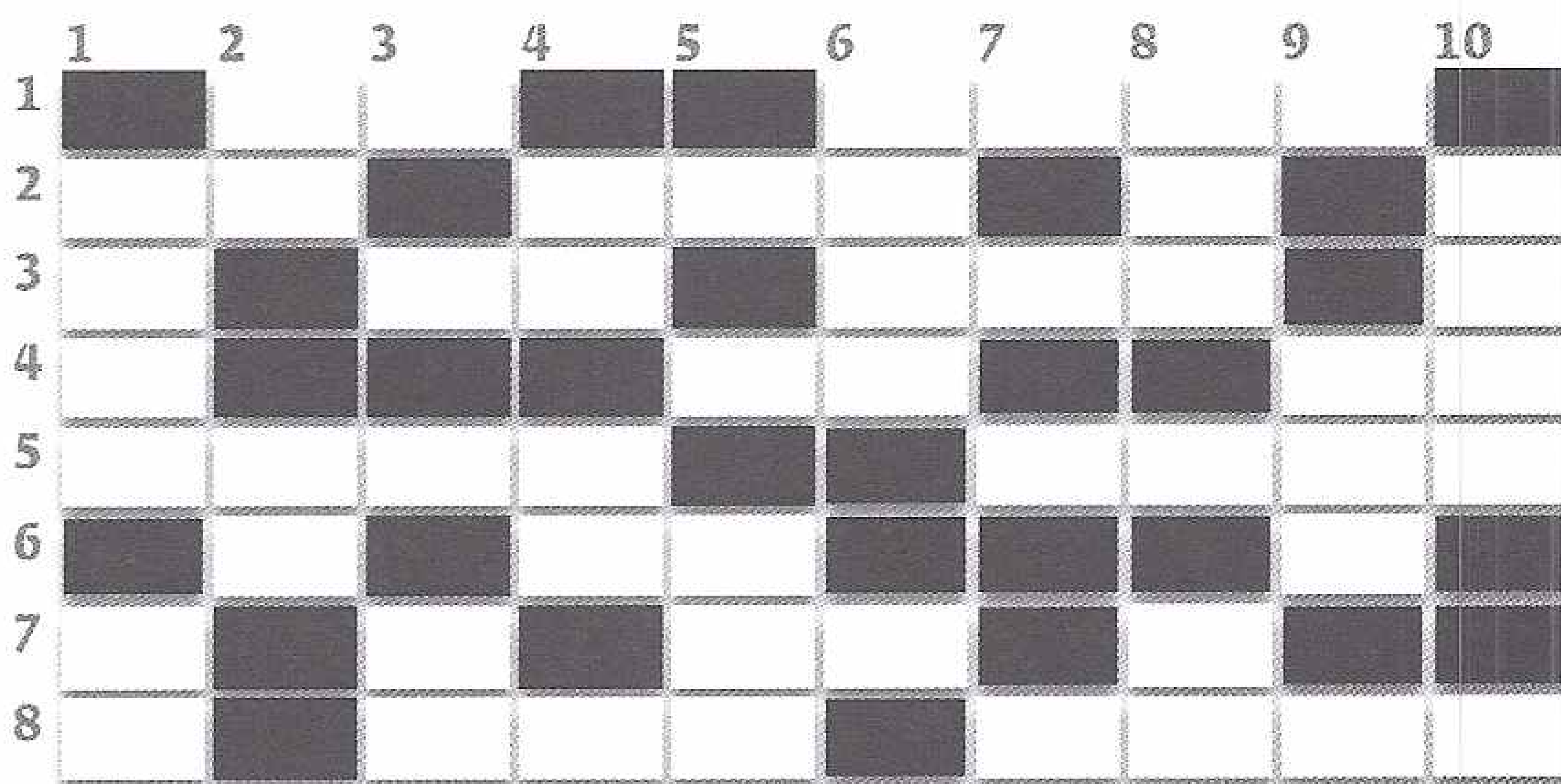
Οριζόντια: **1** αλλαγή κατεύθυνσης, καμπή **2** αυτά που χρησιμεύουν σε κάτι, ωφέλιμα **3** σημάδια, σύμβολα **4** πέρασμα, δίοδος για τους πεζούς **5** παραγγελία, διαταγή **6** αυτός που βαδίζει **7** αυτοί που οδηγούν οχήματα **8** τμήμα της αστυνομίας που ρυθμίζει την κίνηση των τροχοφόρων **9** ο λόγος για τον οποίο συμβαίνει κάτι **10** το τηλέφωνο που μπορεί να μετακινηθεί **11** πλησιάζω και ξεπερνώ κάποιον που κινείται στον ίδιο δρόμο

---

*Δ Να λύσετε το **ΣΥΛΛΑΒΙΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ**, σύμφωνα με τους ορισμούς, όπως στο παράδειγμα.*

Παράδειγμα: είναι το Αριστοτέλειο

ΠΑ	ΝΕ	ΠΙ	ΣΤΗ	ΜΙ	Ο

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1 ακολουθεί παντού τη γάτα ■ πολλά και όχι ίδια
2 παιδί που πηγαίνει με τα πόδια ■ η αστυνομία για τα αυτοκίνητα
3 αυτός που δεν έχει λεφτά ■ σημαντικά ■ έτσι δείχνουμε
4 εκεί που στηρίζεται το κτίριο ■ το βάζουμε στην τούρτα των γενεθλίων
5 πόσο γρήγορα τρέχει ένα αυτοκίνητο ■ όταν ένα αυτοκίνητο περνάει ένα άλλο
6 αλλά ■ έχει τη γεύση του λεμονιού ■ μουσική νότα
7 υπάρχω ■ με αυτό γράφουμε
8 είναι το νερό που πίνουμε ■ να μένει, να κατοικεί κάποιος κάπου

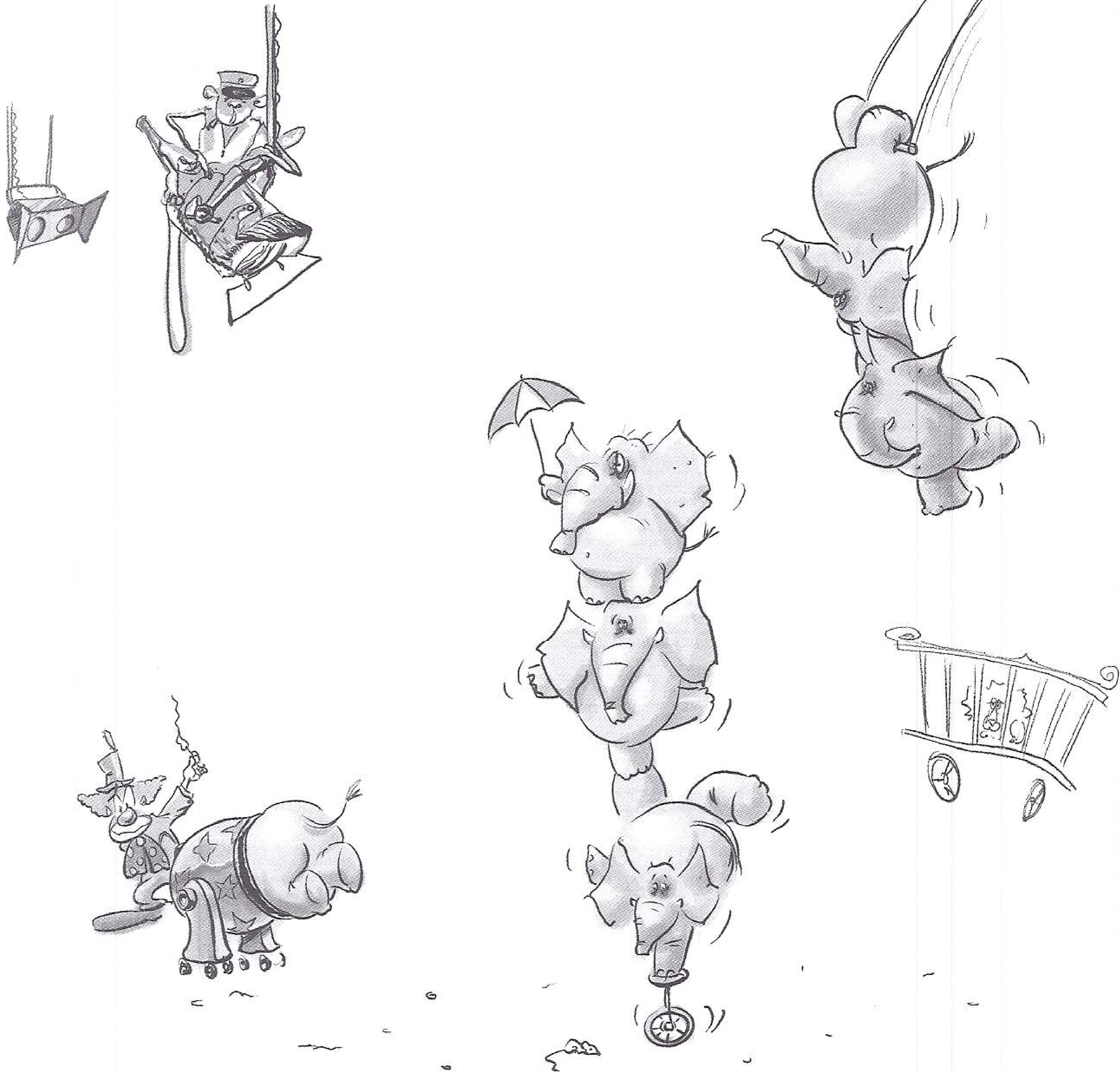
ΚΑΘΕΤΑ

1 διαβάσεις ■ τη φοράμε στη μέση
2 ελληνικό οινοπνευματώδες ποτό ■ τρόφιμα που πουλιούνται σε όση ποσότητα θέλει ο πελάτης, όχι συσκευασμένα
3 κρατικό τυχερό παιχνίδι με ποδοσφαιρικά προγνωστικά
4 η ρόδα του αυτοκινήτου ■ μεταφορικό μέσο
5 ευχάριστο στη γεύση
6 από εκεί περνάνε οι πεζοί
7 πρόθεση της καθαρεύουσας
8 οι φόνοι ■ ειδήσεις
9 ανοιξιάτικο φρούτο
10 σταμάτημα του αυτοκινήτου

Ε *Θα κάνετε ένα πάρτι στο καινούριο σας σπίτι. Για να βοηθήσετε τους φίλους σας να βρουν εύκολα το σπίτι σας, κάνετε ένα σχεδιάγραμμα της περιοχής που μένετε και γράψτε οδηγίες για το πώς να το βρουν, π.χ. ποιο λεωφορείο να πάρουν, σε ποια στάση να κατεβούν και ό,τι άλλο νομίζετε ότι θα τους βοηθήσει.*

ΣΤ *Πηγαίνετε κάθε μέρα στη φοιτητική λέσχη για φαγητό. Στείλτε στο διευθυντή της λέσχης ένα γράμμα με προτάσεις γι' αυτά που νομίζετε ότι πρέπει να αλλάξουν για την καλύτερη λειτουργία της.*

Το τσίρκο

θηλυκά ουσιαστικά

-ος > -οι, -η > -εις, -ού > -ούδες, -ά > -άδες

αρσενικά ουσιαστικά

-ές > -έδες, -ούς > -ούδες, -έας > -είς

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι στην παρένθεση στο σωστό τύπο.*

1 Η κυβέρνηση δεν μπορεί να ελέγξει ____________ ____________ των τιμών των τροφίμων. (ξαφνικός, η άνοδος)
2 Ο λαός μας έχει ____________ και ____________ ____________. (πλούσιος, ωραίος, η παράδοση)
3 Η Διδώ Σωτηρίου υπήρξε μια από τις πιο ____________ ____________ της Ελλάδας. (δημοφιλής, η συγγραφέας)
4 Στο ζαχαροπλαστείο μού έδωσαν ____________ ____________. (μπαγιάτικος, ο κουραμπιές)
5 Μένει σε μια ____________ ____________ της Αγίου Δημητρίου. (στενός, η πάροδος)
6 Ο θάνατός του ήταν αποτέλεσμα ____________ ____________ ναρκωτικών. (υπερβολικός, η δόση)
7 Το σαλόνι φαίνεται μικρό, γιατί έχει δύο ____________ ____________. (φαρδύς, ο καναπές)
8 Τον θεωρούν ____________ ____________. (αυστηρός, ο εισαγγελέας)
9 Οι δυο γνωστοί ορειβάτες έχουν κάνει μαζί πολλές ____________ ____________. (επικίνδυνος, η ανάβαση)
10 Ποιες ____________ ____________ μελετήσατε το προηγούμενο εξάμηνο; –Τα τελευταία χρόνια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. (ιστορικός, η περίοδος)

Β *Να σχηματίσετε θηλυκά ουσιαστικά σε -**ού** από τις λέξεις που είναι δίπλα.*

1 η μύτη ____________
2 χορεύω ____________
3 δουλεύω ____________
4 το φαγητό ____________
5 φωνάζω ____________
6 ο ύπνος ____________
7 η γλώσσα ____________
8 το παραμύθι ____________

Γ *Να βρείτε τη σωστή ερμηνεία των λέξεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα, βάζοντας έναν κύκλο (◯).*

1 **Καλωσορίζω κάποιον.**
α Τον χαιρετώ, όταν φεύγει.
β Τον χαιρετώ, όταν έρχεται από ταξίδι.
γ Τον χαιρετώ, όταν τον βλέπω στο δρόμο.

2 **Η γελοιογραφία είναι**
α μια αστεία ιστορία.
β ένα αστείο έργο.
γ μια αστεία εικόνα που σατιρίζει.

3 **Ξεπροβοδίζω κάποιον.**
α Του λέω αντίο.
β Του δίνω το χέρι.
γ Τον συνοδεύω ως την πόρτα, όταν φεύγει.

4 **Και τι δε βλέπεις εδώ!**
α Τα βλέπεις όλα.
β Δε βλέπεις τίποτα.
γ Βλέπεις κάτι.

5 **ευθυμία**
α λύπη
β χαρούμενη διάθεση
γ στενοχώρια

Δ *Να συμπληρώσετε τον πίνακα και κατόπιν να συμπληρώσετε τα κενά της άσκησης με την κατάλληλη λέξη από τον πίνακα των παραγώγων.*

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο
αφθονώ	______	______
______	η ερημιά	______
	η έρημος	______
______	η ευθυμία	______
πονηρεύω,-ομαι	______	______
______	ο ρυθμός	______
	η ρύθμιση	______

1 Στη χώρα μας υπάρχει ______ φρούτων όλο το χρόνο.
2 Πολλά παραμύθια μιλάνε για ______ της αλεπούς.
3 Σε ______ γυμναστική κάνουμε τις ασκήσεις ακολουθώντας ______ της μουσικής.
4 Το ποτό φέρνει ______.
5 Η περίεργη συμπεριφορά του με έκανε ______.
6 Προσπαθεί ______ την πίεσή της παίρνοντας φάρμακα.
7 Πολλές εκκλησίες στη Θεσσαλονίκη είναι βυζαντινού ______.
8 ______ στους δρόμους τον έκανε να φοβηθεί και τάχυνε το βήμα του.
9 Είναι ______, γι' αυτό δεν μπορείς εύκολα να τον κοροϊδέψεις.
10 Παίρνει τη ζωή πάντα από ______ πλευρά της.

Ε *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.*

η αλεπού, η αίσθηση, η διάμετρος, η έρημος, ο καναπές, ο κεφτές, ο προβολέας, η συνείδηση, ο τομέας, ο υποβολέας

1 Οι οδηγοί πρέπει να χρησιμοποιούν τους χαμηλούς ______ μέσα στην πόλη.
2 Σε ______ υπάρχουν οάσεις.
3 Όσο ο άνθρωπος γερνά, ______ του αδυνατίζουν.
4 Μήπως ξέρεις το μύθο ______ με τα σταφύλια; –Βέβαια τον ξέρω.
5 ______ είναι ένα πολύ νόστιμο φαγητό.
6 Οι μεγάλες πόλεις χωρίζονται σε ταχυδρομικούς ______.
7 Για να βρούμε την περιφέρεια του κύκλου, πολλαπλασιάζουμε ______ του με το 3,14.
8 Έχει τύψεις ______ που δε βοήθησε το συμπατριώτη του.
9 Μου αρέσει να διαβάζω ξαπλωμένη σε ______.
10 Πολλοί μαθητές κάνουν ______ σε άλλους που δεν ξέρουν το μάθημα.

ΣΤ *Οι καλλιτέχνες που παίρνουν μέρος στην παράσταση ενός τσίρκου είναι οι εξής:* ***ο ακροβάτης, ο ταχυδακτυλουργός, ο κλόουν, ο θηριοδαμαστής****. Συζητήστε με το διπλανό σας για το ρόλο του καθενός στην παράσταση, πείτε τι κάνει ο καθένας από αυτούς, τίνος ο ρόλος είναι πιο επικίνδυνος, κατά τη γνώμη σας.*

Ζ *Γιατί οι ζωόφιλοι διαμαρτύρονται για τη λειτουργία του τσίρκου; Συζητήστε με το διπλανό σας τις απόψεις σας.*

Η *Μερικά από τα ζώα που παίρνουν μέρος στην παράσταση ενός τσίρκου είναι το άλογο, ο ελέφαντας, το λιοντάρι, η μαϊμού, η τίγρης, ο σκύλος και το περιστέρι. Τι επίθετο νομίζετε ότι χαρακτηρίζει το καθένα από αυτά; Συζητήστε με το διπλανό σας.*

Θ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο που μιλά για ένα καγκουρό στην Αυστραλία. Καθώς ακούτε το κείμενο, κρατήστε σημειώσεις λίγων λέξεων κάτω από τους τίτλους, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι οκτώ (**8**), χωρίς το παράδειγμα.*

Μισότυφλο καγκουρό έσωσε το σωτήρα του. Ανταπέδωσε την καλοσύνη

1 Το όνομα του καγκουρό.
Λουλού *-παράδειγμα*

2 Η κατάστασή του.
____

3 Πού το βρήκε το αφεντικό του;
____

4 Σε ποια περιοχή;
____

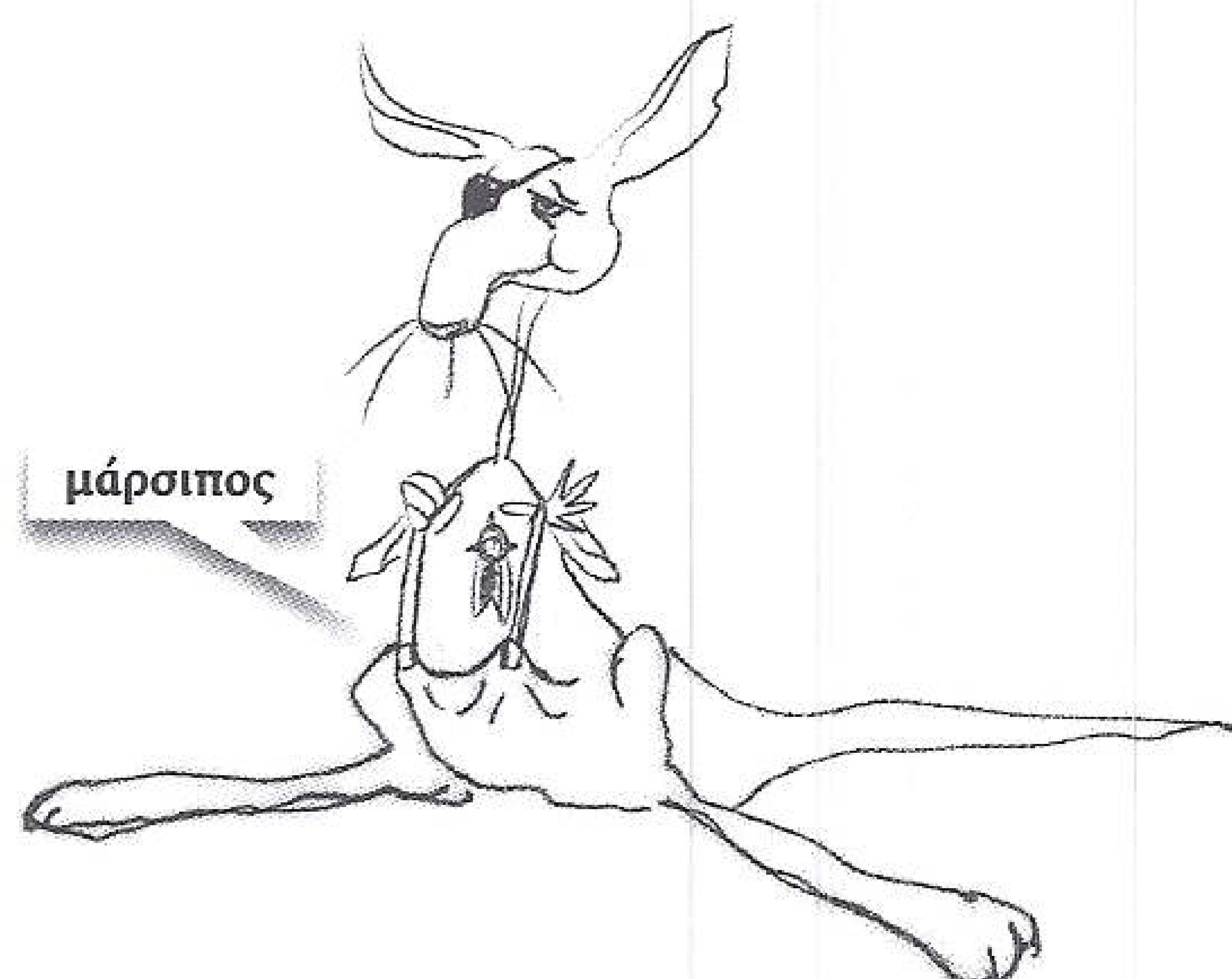
5 Συνήθεια του καγκουρό.
____

6 Τι έπαθε το αφεντικό;
____

7 Τι έκανε το καγκουρό;
____

8 Τι ακολούθησε;
____

9 Τι είπε ο νοσηλευτής;
____

I Το κείμενο είναι χωρισμένο σε παραγράφους. Η αρχή της κάθε παραγράφου είναι στην επάνω στήλη, ενώ το τέλος της στην κάτω στήλη. Ενώστε την αρχή της κάθε παραγράφου με το τέλος της, γράφοντας τον αριθμό της παραγράφου δίπλα στο τέλος της στην κάτω στήλη, όπως στο παράδειγμα.
Αν θέλετε, μπορείτε πρώτα να ερμηνεύσετε τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.

το αγκάθι, η ανία, η αξία, η απάθεια, το βογκητό, η γενναιοδωρία, η δειλία, το δίλημμα, η ευφορία, η ηλιαχτίδα, η περιέργεια, προτείνω, συστήνω, η υπεροψία

1 Μια μέρα συγκεντρώθηκαν σε κάποιο μέρος της γης όλα τα συναισθήματα και όλες οι αξίες του ανθρώπου. Η Τρέλα, αφού συστήθηκε τρεις φορές στην Ανία, της πρότεινε *-παράδειγμα*

2 Το Ενδιαφέρον σήκωσε το φρύδι και περίμενε να ακούσει, ενώ η Περιέργεια, χωρίς να μπορεί να κρατηθεί, ρώτησε:

3 Ο Ενθουσιασμός άρχισε να χορεύει παρέα με την Ευφορία και η Χαρά άρχισε να πηδάει πάνω κάτω για να καταφέρει να πείσει το Δίλημμα και την Απάθεια -την οποία δεν την ενδιέφερε ποτέ τίποτα- να παίξουν κι αυτοί. Αλλά υπήρχαν πολλοί που δεν ήθελαν να παίξουν:

4 Ένα, δύο, τρία, άρχισε να μετράει η Τρέλα.
Η πρώτη που κρύφτηκε ήταν η Τεμπελιά. Μιας και βαριόταν, κρύφτηκε στον πρώτο βράχο που συνάντησε. Η Πίστη πέταξε στους ουρανούς και η Ζήλια κρύφτηκε στην σκιά του Θριάμβου, ο οποίος με τη δύναμή του κατάφερε να σκαρφαλώσει στο πιο ψηλό δέντρο.
Η Γενναιοδωρία δεν μπορούσε να κρυφτεί, γιατί κάθε μέρος που έβρισκε της φαινόταν υπέροχο μέρος

5 Ο Εγωισμός, αντίθετα, βρήκε αμέσως κρυψώνα, ένα καλά κρυμμένο και βολικό μέρος μόνο γι' αυτόν. Το Ψέμα πήγε και κρύφτηκε στον πάτο του ωκεανού. Το Πάθος και ο Πόθος κρύφτηκαν μέσα σ' ένα ηφαίστειο. Ο Έρωτας δεν είχε βρει ακόμη κάπου να κρυφτεί. Έβρισκε

6 ...1000, μέτρησε η Τρέλα και άρχισε να ψάχνει.
Την πρώτη που βρήκε ήταν η Τεμπελιά, αφού δεν είχε κρυφτεί και πολύ μακριά. Μετά βρήκε την Πίστη,

7 Ένιωσε το ρυθμό του Πόθου και του Πάθους στο βάθος του ηφαιστείου και, αφού βρήκε τη Ζήλια,

8 Βρήκε πολύ εύκολα το Δίλημμα, που δεν

9 Σιγά-σιγά τους βρήκε όλους, εκτός από τον Έρωτα. Η Τρέλα έψαχνε παντού, πίσω από κάθε δένδρο,

10 Όταν ήταν σχεδόν έτοιμη να τα παρατήσει, βρήκε ένα θάμνο από τριαντάφυλλα και άρχισε να τον κουνάει νευρικά, ώσπου άκουσε ένα βογκητό πόνου.

11 Η Τρέλα δεν ήξερε πώς να επανορθώσει, έκλαιγε, ζητούσε συγνώμη και στο τέλος υποσχέθηκε να γίνει ο οδηγός του Έρωτα. Κι έτσι από τότε ο Έρωτας

α η Αλήθεια δεν ήθελε να παίξει, γιατί ήξερε ότι ούτως ή άλλως κάποια στιγμή θα την αποκάλυπταν, η Υπεροψία έβρισκε το παιχνίδι χαζό και η Δειλία δεν ήθελε να διακινδυνεύσει (ρισκάρει). ___

β όλες τις κρυψώνες πιασμένες, ώσπου βρήκε ένα θάμνο από τριαντάφυλλα και κρύφτηκε εκεί. ___

γ δεν ήταν καθόλου δύσκολο να βρει και το Θρίαμβο. ___

δ είχε ακόμη αποφασίσει πού να κρυφτεί. ___

ε είναι πάντα τυφλός και η Τρέλα πάντα τον συνοδεύει... ___

στ Ήταν ο Έρωτας που τα αγκάθια από τα τριαντάφυλλα του είχαν πληγώσει τα μάτια. ___

ζ κάτω από κάθε πέτρα, σε κάθε κορυφή βουνού, μα τίποτα. ___

η «Τι είναι το κρυφτό;» ___

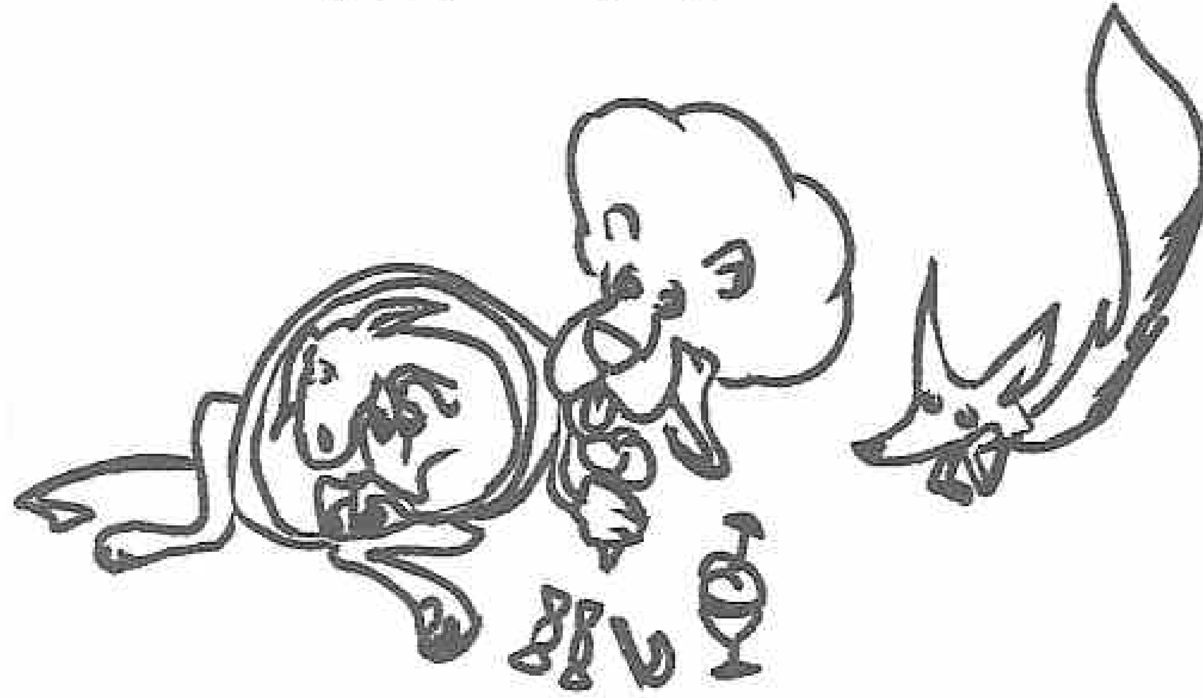
θ να παίξουν κρυφτό. *-παράδειγμα* 1

ι για να κρυφτεί κάποιος άλλος φίλος της, οπότε το άφηνε ελεύθερο. Και έτσι η Γενναιοδωρία κρύφτηκε σε μια ηλιαχτίδα. ___

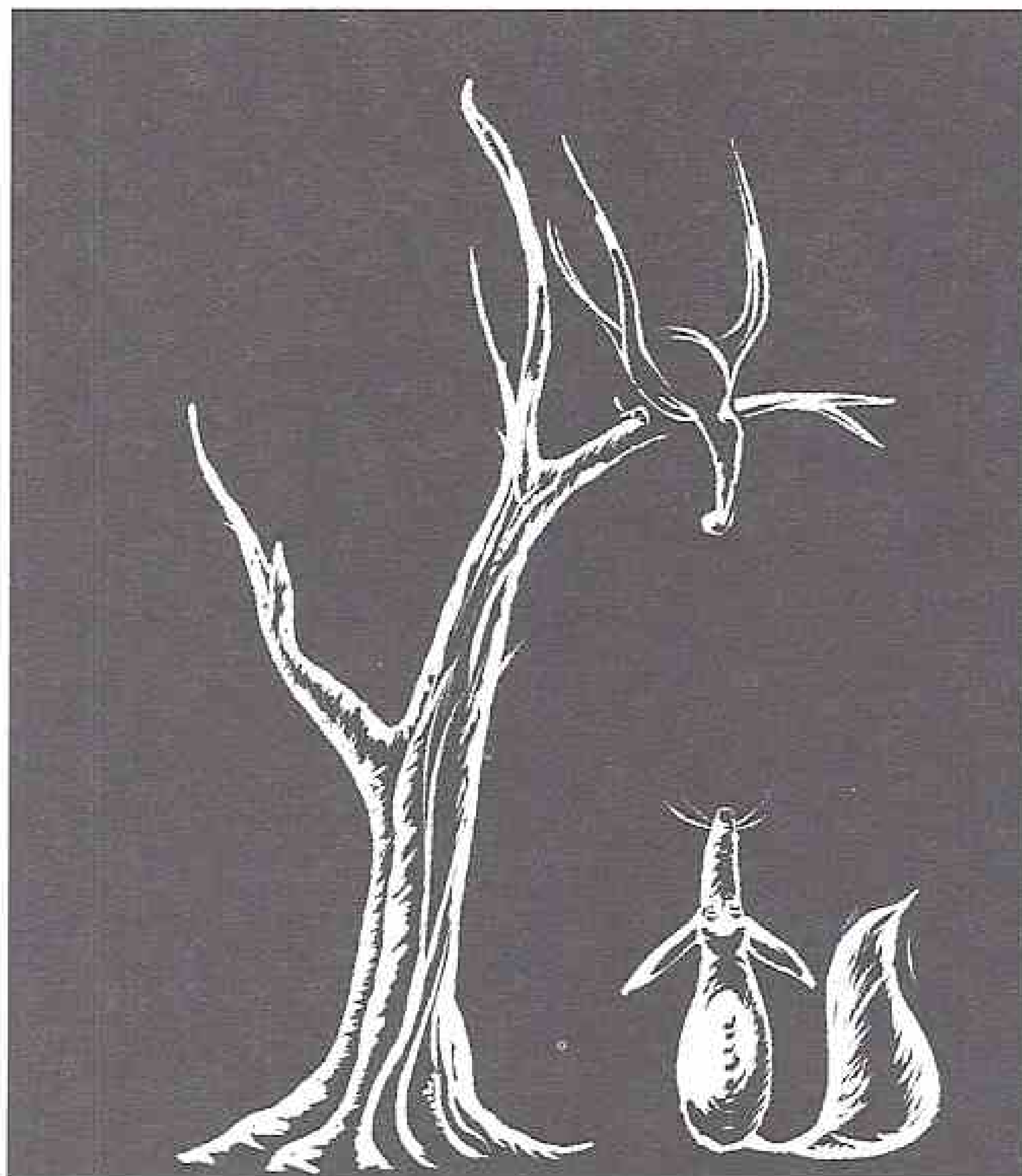
ια που μιλούσε στον ουρανό με το Θεό για θεολογία. ___

ΙΑ *Να διαβάσετε τους μύθους.*
*Στον πίνακα που ακολουθεί υπάρχουν τα **ΕΠΙΜΥΘΙΑ** που ταιριάζουν στον κάθε μύθο. Βάλτε στον πίνακα τον αριθμό του κάθε μύθου δίπλα στο σωστό επιμύθιο.*

1 Λιοντάρι, γάιδαρος και αλεπού

Κάποτε το λιοντάρι, ο γάιδαρος και η αλεπού έκαναν παρέα. Μια μέρα αποφάσισαν να πάνε μαζί για κυνήγι στο δάσος. Πράγματι πήγαν και κατάφεραν να πιάσουν πολύ κυνήγι, έτσι όπως ήταν και οι τρεις ενωμένοι. Τότε το λιοντάρι είπε στο γάιδαρο να μοιράσει αυτός το κυνήγι. Κι αυτός το χώρισε σε τρία ίσα μερτικά και είπε στους άλλους να διαλέξει καθένας το μερτικό του. Το λιοντάρι, όμως, θύμωσε πολύ με τη δίκαιη μοιρασιά του γαϊδάρου, γιατί αυτός ήθελε μεγαλύτερο μερίδιο, και τον σκότωσε. Κατόπιν λέει στην αλεπού: «Μοίρασέ το εσύ». Η αλεπού τότε κάνει όλο το κυνήγι ένα μερτικό και για τον εαυτό της δεν κρατάει σχεδόν τίποτε. Τότε το λιοντάρι λέει: «Ε, κυρά αλεπού, ποιος σου έμαθε και σε συμβούλεψε να μοιράζεις τόσο καλά;». Κι η αλεπού του απαντάει: «Η συμφορά του γαϊδάρου, κυρ σύντροφε».

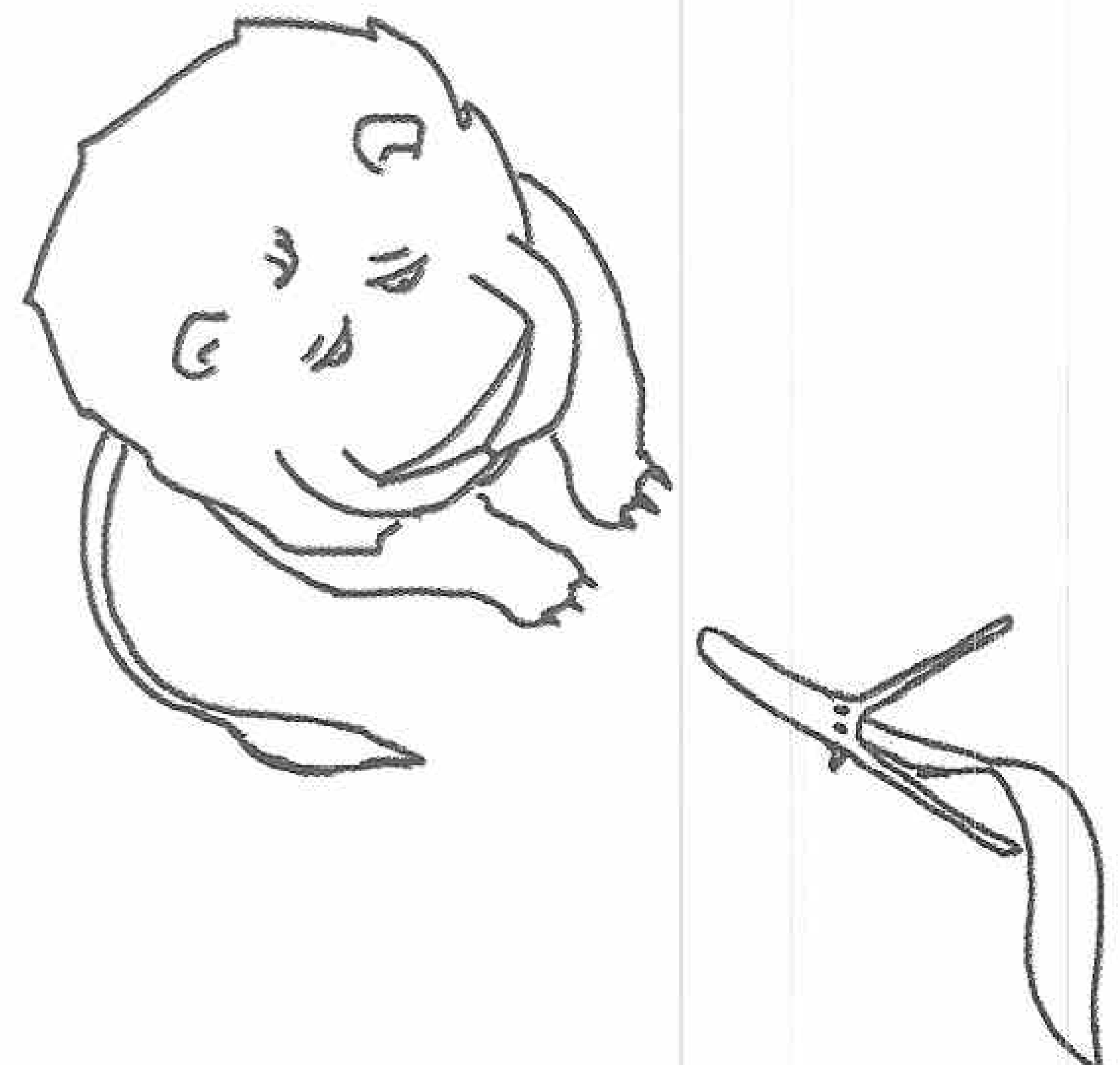

2 Κόρακας και αλεπού

Κάποτε ένας κόρακας είχε στο στόμα του ένα κομμάτι τυρί. Η αλεπού τον είδε και του είπε: «Πόσο θα ’θελα να ακούσω την ωραία φωνή σου!» Ο κόρακας τότε κολακεύτηκε, άνοιξε το στόμα του και άρχισε να κράζει. Κι όπως ήταν φυσικό, το τυρί έπεσε από το στόμα του. Το έφαγε η αλεπού και είπε: «Σε όλα, κόρακα, είσαι καλός, είσαι και όμορφος, αλλά μυαλό δεν έχεις».

3 Αλεπού και λιοντάρι

Η αλεπού δεν είχε δει ποτέ στη ζωή της λιοντάρι. Μια μέρα συναντά κατά τύχη ένα. Την πρώτη φορά, μόλις το είδε, κόντεψε να πεθάνει από το φόβο της. Τη δεύτερη φορά που το είδε φοβήθηκε, αλλά όχι όπως την πρώτη. Την τρίτη φορά, όμως, όχι μόνο δεν το φοβήθηκε, αλλά το πλησίασε για να του μιλήσει.

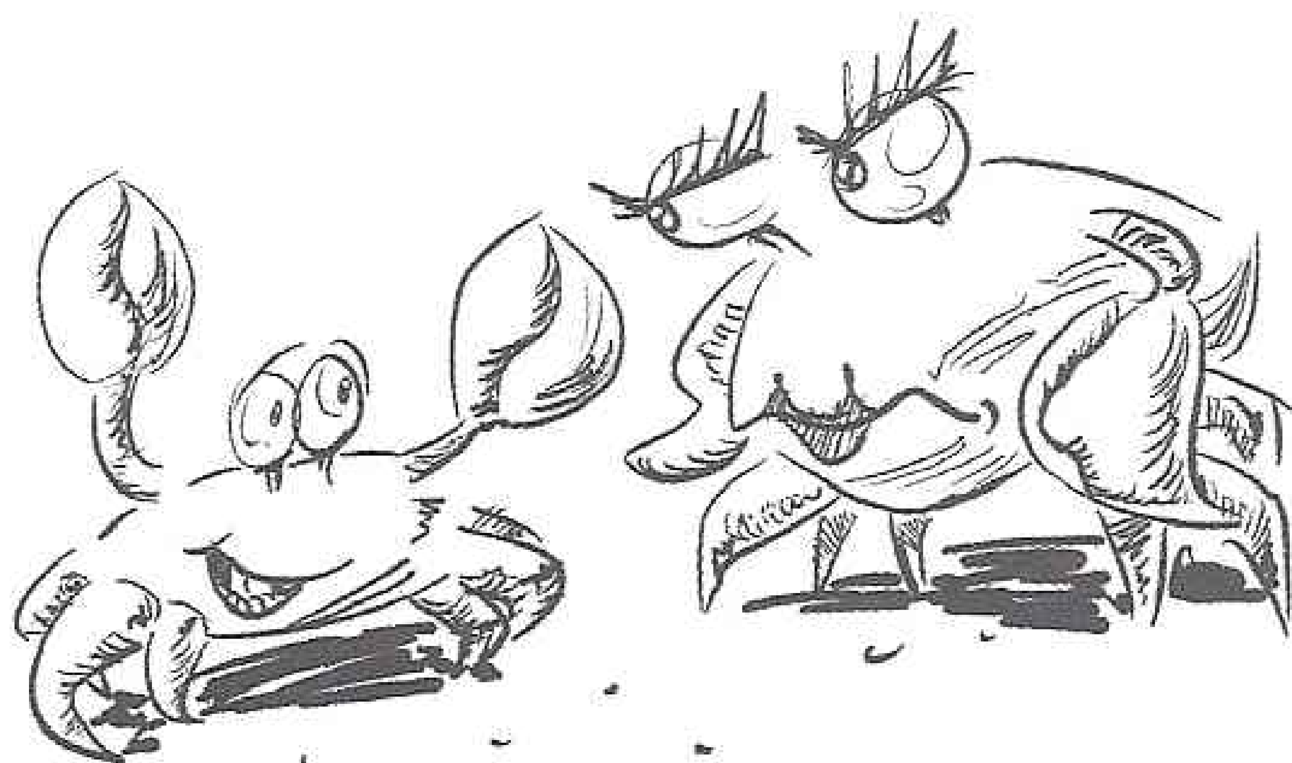
4 Αλεπούδες

Μια αλεπού κάποτε πιάστηκε σε μια παγίδα και της κόπηκε η ουρά. Από την ντροπή της θέλησε να κάνει και τις άλλες αλεπούδες να κόψουν την ουρά τους για να σκεπάσει την ντροπή της. Μάζεψε, λοιπόν, όλες τις αλεπούδες και τις συμβούλεψε να κόψουν κι αυτές τις ουρές τους, γιατί όχι μόνο άσχημες είναι με τις ουρές, αλλά κουβαλούν και περίσσιο βάρος. Τότε μια από τις αλεπούδες της είπε: «Ε, κυρά αλεπού, αν αυτό που λες να κάνουμε δεν ήταν για συμφέρον δικό σου, δε θα μας συμβούλευες να το κάνουμε».

5 Κάβουρας και αλεπού

Ένας κάβουρας βγήκε μια μέρα από τη θάλασσα στην ξηρά. Η αλεπού, ζητώντας τροφή, τον βρήκε και τον έπιασε. Την ώρα που η αλεπού θα τον έτρωγε, ο κάβουρας είπε: «Καλά έπαθα. Ενώ είμαι θαλασσινός, τι ήθελα να γίνω γεωργός;».

6 Η καβουρίνα και το καβουράκι

Η μάνα έλεγε στο καβουράκι: «Γιατί περπατάς λοξά, παιδί μου, ενώ πρέπει να πηγαίνεις ίσια;» Κι αυτό της απάντησε: «Προχώρα πρώτη, μάνα, κι εγώ θα προσπαθήσω να περπατήσω στο κατόπι σου». Και επειδή αυτή δεν μπορούσε να περπατήσει ίσια, το παιδί γελούσε με τον παραλογισμό της.

Επιμύθια

____ Οι άνθρωποι βάζουν μυαλό, όταν οι σύντροφοί τους παθαίνουν κάτι κακό.

____ Ο μύθος δηλώνει ότι όσοι αφήνουν την τάξη τους και γυρεύουν υψηλότερη γίνονται δυστυχισμένοι.

____ Ο μύθος είναι για εκείνους που χαίρονται από τις κολακείες (επαίνους) των άλλων.

____ Ο μύθος δηλώνει ότι οι πονηροί άνθρωποι δε συμβουλεύουν τους άλλους για το καλό τους, αλλά για το δικό τους συμφέρον.

____ Ο μύθος θέλει να πει ότι η συνήθεια κάνει τα φοβερά πράγματα να μην τα φοβόμαστε.

____ Είναι εύκολο να συμβουλεύεις άλλους να κάνουν ό,τι δεν μπόρεσες να κάνεις εσύ.

ΙΒ *Στην πόλη σας πρόκειται να έρθει να δώσει παραστάσεις κάποιο τσίρκο. Είστε φιλόζωος και πιστεύετε ότι δεν πρέπει να λειτουργούν τσίρκα. Γράψτε μια διαμαρτυρία, η οποία θα δημοσιευτεί σε τοπική εφημερίδα.*

32ο ΜΑΘΗΜΑ

Θεάματα

ο εαυτός (του εαυτού, τον εαυτό) **μου, σου...**

(ο) ίδιος, (η) ίδια, (το) ίδιο

μόνος, -η, -ο (μου, σου...) / **μοναχός, -ή, -ό** (μου, σου...)

(ο) οποίος, (η) οποία, (το) οποίο

που

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις **μόνος, ίδιος, ο εαυτός**.*

1 Όλα αυτά είναι βιβλία __________ συγγραφέα.
2 Θα ταξιδέψουμε __________ μέρα. –Κι εσύ την Τρίτη φεύγεις;
3 Καπνίζοντας και πίνοντας, καταστρέφεις __________ σου.
4 Ο Μπασίρ είναι __________ Άραβας στην τάξη μας.
5 Πολλές φορές μιλώ με __________ μου.
6 Δεν έχουν φίλους. Είναι κλεισμένοι σε __________ τους.
7 Θέλουν να κάνουν __________ τους όλες τις δουλειές τους.
8 __________ που θέλω από σένα είναι να διαβάζεις.
9 Πάντα μας λέει __________ και __________, γι' αυτό τον βαριόμαστε.
10 Αυτή η μπλούζα είναι εντελώς __________ με τη δικιά μου.
11 Θέλω να δω __________ το διευθυντή.
12 Πολλοί άνθρωποι δε γνωρίζουν __________ __________ τους.
13 Στις διακοπές συνάντησα __________ ανθρώπους που δεν ήθελα να συναντήσω.
14 __________ της η Μαρία έλυσε αυτήν τη δύσκολη άσκηση.
15 Κανείς δεν μπορεί να σε βοηθήσει. Πρέπει εσύ __________ σου να βρεις τη λύση στο πρόβλημά σου.
16 Είναι άσχημο να μην έχει κανείς καθόλου εμπιστοσύνη σε __________ του.

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με την αντωνυμία **ο οποίος** στο σωστό τύπο.*

1 Το έργο, __________ παίζεται τώρα σ' αυτόν τον κινηματογράφο, είναι πολύ παλιό.
2 Οι περισσότεροι από τους τουρίστες __________ επισκέπτονται την Ελλάδα είναι Ευρωπαίοι.
3 Το λεωφορείο με __________ πάω στο σπίτι μου είναι το νούμερο 6.
4 Αυτή είναι η κυρία, __________ ο γιος είναι συμμαθητής με την κόρη μου.
5 Αυτός είναι ο φίλος μου για __________ σου μίλησα και __________ μένει χρόνια στο εξωτερικό.
6 Οι φοιτήτριες, __________ τις αιτήσεις συμπληρώνω, είναι ξένες.
7 Ο δρόμος σε __________ μένει η φίλη μου είναι πολύ μακριά από το κέντρο.
8 Ο κύριος, __________ το αυτοκίνητο έκλεψαν χθες το βράδυ, είναι συγκάτοικός μου.
9 Ο άνθρωπος από __________ πήρα πληροφορίες για την υπόθεσή μας είναι υπάλληλος στη Διοίκηση.
10 Οι φοιτήτριες __________ γνώρισα χθες είναι από τη Γαλλία.

Γ *Να βάλετε τις προτάσεις στη σωστή σειρά, ώστε να έχετε μια ιστορία με ολοκληρωμένο νόημα:*

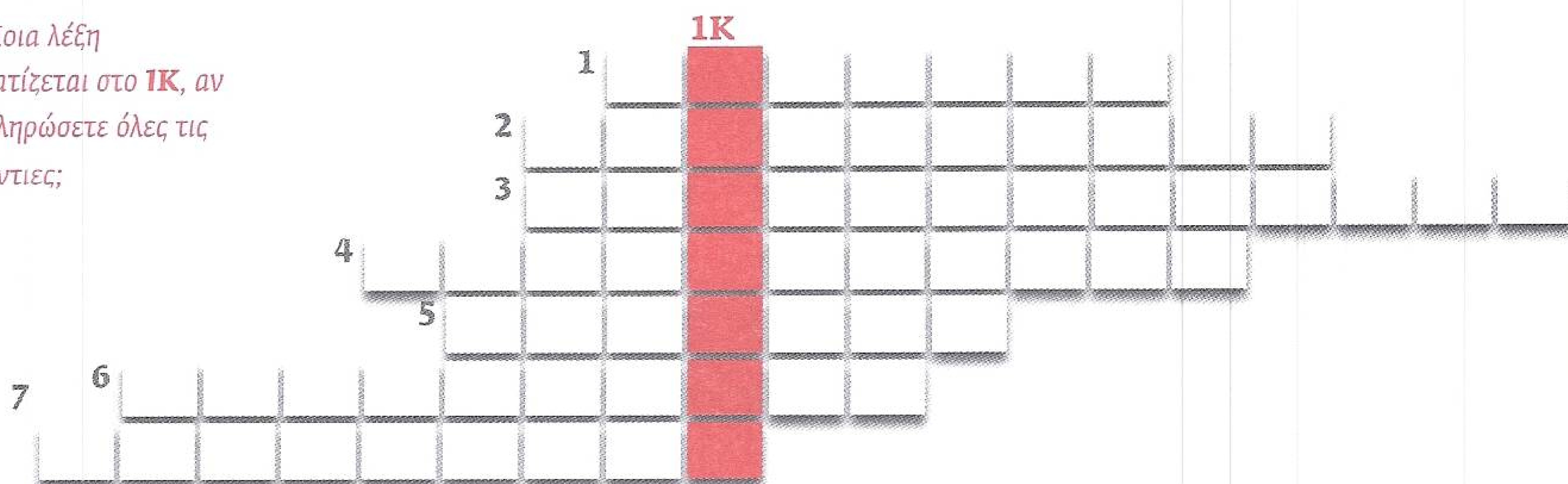
____ Την επομένη γράφουν στις εφημερίδες τη γνώμη τους για το καινούριο έργο και για τον τρόπο που απέδωσαν οι ηθοποιοί τους ρόλους τους.
____ Κάνουν πολλές δοκιμές και διορθώνουν τα λάθη τους.
____ Πολλοί άνθρωποι επηρεάζονται από τη γνώμη των κριτικών.
____ Την πρεμιέρα την παρακολουθούν και οι κριτικοί.
____ Τέλος δίνεται η επίσημη πρεμιέρα.
____ οι ηθοποιοί μελετούν το ρόλο τους πολύ καιρό πριν από το ανέβασμα του έργου.
____ Άλλοι πάλι προτιμούν να σχηματίσουν τη δική τους γνώμη, αφού δουν οι ίδιοι το έργο.
____ Συνήθως καλούνται να την παρακολουθήσουν σημαίνοντα πρόσωπα.
____ Όταν πρόκειται να παιχτεί ένα καινούριο θεατρικό έργο,

Δ Αλλάξτε το κείμενο του μαθήματος «ΘΕΑΜΑΤΑ» σε διάλογο.

Ε Αλλάξτε το διάλογο του μαθήματος «ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΓΝΩΜΕΣ» σε κείμενο.

Αρχίστε έτσι:
Μια παρέα φίλων κουβεντιάζει πού να πάνε...

ΣΤ Ποια λέξη σχηματίζεται στο 1Κ, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;

Οριζόντια: **1** Οι πιο ακριβοπληρωμένες θέσεις στα θέατρα είναι στα... **2** Στο θέατρο και στον κινηματογράφο μάς οδηγεί στη θέση μας. **3** Αυτός έχει τον πρώτο ρόλο σ' ένα έργο. **4** Σβήνει τις πυρκαγιές. **5** Εκεί βρίσκονται οι περισσότερες θέσεις του θεάτρου και του κινηματογράφου. **6** Τα χρήματα που δίνουμε στον ταξιθέτη, στο σερβιτόρο κτλ. **7** Υπενθυμίζει τα λόγια του ρόλου στους ηθοποιούς.

*Ζ Οι σπουδαστές λένε επαγγέλματα σχετικά με θεάματα π.χ. ταξιθέτης/-τρια, χορευτής/-τρια κτλ. και μετά η τάξη χωρίζεται σε δύο ομάδες την **Α** και τη **Β**. Η ομάδα **Α** περιγράφει ένα επάγγελμα (σχετικό με θεάματα) και η ομάδα **Β** «βρίσκει» το επάγγελμα· π.χ. **Α** - Λέει στους ηθοποιούς πώς να παίζουν **Β** - σκηνοθέτης. Μετά οι ομάδες αλλάζουν ρόλο. Δηλαδή η ομάδα **Β** περιγράφει και η ομάδα **Α** «βρίσκει» το επάγγελμα.*

Η *Θα ακούσετε μία συζήτηση, που κάνει μια παρέα, σχετικά με το ποιο θεατρικό έργο θα πάνε να δουν. Καθώς ακούτε τη συζήτηση επιλέξτε τη σωστή πρόταση, σύμφωνα με όσα συζητάει η παρέα, βάζοντας έναν κύκλο (◯), όπως στο παράδειγμα.*

1 Στο Κρατικό θέατρο παίζει το έργο:
α «Ο χορός του διαβόλου».
(β) «Ο χορός του θανάτου». *-παράδειγμα*
γ «Χορεύοντας με το θάνατο».

2 Στο «Δημοτικό Θέατρο Σταυρουπόλεως» παίζει το έργο:
α «Η Άννα και ο Βασιλιάς».
β «Η Άννα και το Βασιλόπουλο».
γ «Η Μάνα του Βασιλιά».

3 Στο θέατρο «Φλέμινγκ» παίζει το έργο:
α «Το ημέρωμα της στρίγγλας».
β «Η στρίγγλα που έγινε αρνάκι».
γ «Η στρίγγλα που δεν έγινε ποτέ αρνάκι».

4 Το έργο του Στρίντμπεργκ απέσπασε:
α πολύ καλές κριτικές.
β αρκετά καλές κριτικές.
γ μέτριες κριτικές.

5 Στο «Δημοτικό Θέατρο Σταυρουπόλεως» η πρωταγωνίστρια του έργου είναι:
α μέτρια.
β πάνω του μετρίου.
γ κάτω του μετρίου.

6 Το έργο που παίζεται στο «Φλέμινγκ» είναι:
α μια μοντέρνα διασκευή του έργου στη σύγχρονη εποχή.
β μια μοντέρνα πιστή διασκευή του έργου.
γ μια σύγχρονη διασκευή ενός μοντέρνου έργου.

7 Στο θέατρο «Φλέμινγκ» παίζουν:
α επαγγελματίες ηθοποιοί.
β σπουδαστές του θεάτρου.
γ ερασιτέχνες ηθοποιοί.

8 Το εισιτήριο στο θεατράκι «Φλέμινγκ» είναι:
α πολύ φτηνό.
β πολύ ακριβό.
γ ούτε φτηνό, ούτε ακριβό.

9 Το θέατρο «Φλέμινγκ» έχει παραστάσεις μόνο:
α Τετάρτη, Σάββατο και Κυριακή.
β Τετάρτη και Κυριακή.
γ Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή.

10 Η παρέα αποφασίζει να πάει στο θέατρο:
α «Φλέμινγκ».
β «Δημοτικό Θέατρο Σταυρουπόλεως».
γ «Κρατικό».

11 Η παρέα αποφασίζει να πάει στο θέατρο:
- **α** την Παρασκευή.
- **β** το Σάββατο.
- **γ** την Κυριακή.

12 Η παρέα αποφασίζει να πάει στο θέατρο στη βραδινή παράσταση:
- **α** αν δεν έχει θέσεις στην απογευματινή.
- **β** γιατί δεν έχει απογευματινή.
- **γ** εφόσον υπάρχουν θέσεις.

---

*Θ Στον πίνακα **Α** θα διαβάσετε τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, που αναγράφονται στη στήλη των θεαμάτων εφημερίδας. Στον πίνακα **Β** θα διαβάσετε περιγραφή - πληροφόρηση για την κάθε εκδήλωση. Ταιριάξτε τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις του πίνακα **Α** με την περιγραφή τους στον πίνακα **Β**, γράφοντας το κατάλληλο γράμμα στον πίνακα **Α**, όπως στο παράδειγμα.* ***Προσέξτε***: *Στον πίνακα **Β** τρεις περιγραφές δεν ταιριάζουν με καμιά εκδήλωση. Οι εκδηλώσεις είναι δώδεκα (**12**), χωρίς το παράδειγμα.*

Α

1 ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ - Ομαδική έκθεση «Ο θάνατος του Τσε Γκεβάρα» με τη συμμετοχή Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών. *-παράδειγμα* γ

2 ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - Καθημερινά πρωινές παραστάσεις για σχολεία «Το αθάνατο νερό» ___

3 ΘΕΑΤΡΟ ΑΜΑΛΙΑ - «Οικογένεια Νώε» ___

4 ΓΑΛΛΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - Έκθεση φωτογραφίας «Λεπτή ισορροπία» ___

5 ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝ - Έκθεση «Το ταξίδι της μουσικής στο σινεμά» με εξώφυλλα από γνωστά soundtracks. ___

6 ΣΚΗΝΗ ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ - Κάθε πρωί το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Σας έχουμε στην μπούκα... συνέχεια...!» ___

7 ΣΤΟΥΝΤΙΟ ΠΑΡΑΘΛΑΣΗ - Κάθε Τετάρτη στις 9 μ.μ. η κωμωδία «Διακοπές στην κόλαση» ___

8 ΘΕΑΤΡΟ ΦΛΕΜΙΝΓΚ - «Η στρίγγλα που έγινε αρνάκι» ___

9 ΜΟΝΗ ΛΑΖΑΡΙΣΤΩΝ - «Το Κατερινάκι από το Χαϊλμπρόν» ___

10 ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - «Ιστορίες από το δάσος της Βιέννης» ___

11 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - «Ο μπαμπάς εκπαιδεύεται» ___

12 ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ - Ομαδική έκθεση με θέμα «Αντικείμενα» ___

13 ΘΕΑΤΡΟ ΦΛΕΜΙΝΓΚ - «Χάρτινες σχέσεις» και Κυριακή πρωί το παιδικό έργο «Το λυπημένο λιοντάρι» ___

Β

α Θα δείτε καλλιτεχνικές φωτογραφίες.

β Στόχος του προγράμματος είναι όχι μόνο να διασκεδάσει, αλλά και να μορφώσει τα παιδιά.

γ Παίρνουν μέρος πολλοί καλλιτέχνες, όχι μόνο Έλληνες, αλλά και από άλλες χώρες. *-παράδειγμα*

δ Παραστάσεις για ενήλικες, αλλά και ένα έργο για παιδιά.

ε «Φωτογραφίες» των CD που περιέχουν μουσική επένδυση κινηματογραφικών έργων.

στ Φωτογραφίες από μια περιοχή της πατρίδας μας.

ζ Σίγουρα θα γελάσετε, αν πάτε εκεί.

η Παραστάσεις για μαθητές.

θ Θα σας θυμίσει την Αυστρία.

ι Ο τίτλος του έργου θυμίζει ένα γεγονός από την Παλαιά Διαθήκη.

ια Αν και το όνομα του θεάτρου θυμίζει μοναστήρι, θα μάθετε εκεί για την καταγωγή μιας κοπέλας.

ιβ Παράσταση για όσους αρέσει η αρχαία τραγωδία.

ιγ Φωτογραφίες με την ίδια θεματολογία από πολλούς καλλιτέχνες.

ιδ Γνωστό έργο του Σαίξπηρ σε μοντέρνα διασκευή.

ιε Έκθεση φωτογραφίας και ζωγραφικής.

ιστ Θεατρικό έργο με θέμα κατάλληλο για... γονείς!

I ***α*** *Είδατε ένα έργο που σας έκανε εντύπωση. Γράψτε γι' αυτό.*

β *Πήγατε σ' ένα υπαίθριο θέατρο για να δείτε μια θεατρική παράσταση. Όμως είχε πολύ κόσμο και, όταν επιτέλους φτάσατε στη θέση σας, βρήκατε άλλους θεατές να κάθονται εκεί. Τους δείξατε το εισιτήριό σας, αλλά αυτοί δεν έφυγαν. Τελικά, πολύ θυμωμένος/-η φύγατε. Αποφασίζετε να γράψετε στο διευθυντή του θεάτρου, στον οποίο κάνετε τα παράπονά σας και ζητάτε πίσω τα χρήματά σας για ένα εισιτήριο που δεν είχε θέση, για μια παράσταση που τελικά δεν είδατε.*

α ____

β ____

33ο ΜΑΘΗΜΑ

Επιστροφή στη φύση

παθητική φωνή ρημάτων β΄ συζυγίας (-ιέμαι, -ούμαι)

όλοι οι χρόνοι και η μετοχή παθητικού παρακειμένου

A *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το κατάλληλο ρήμα.*

1 Γιατί σου αρέσει ______________ συνεχώς τα έπιπλα; –Γιατί μ' αρέσουν οι αλλαγές. (μετακινώ,-ούμαι, εκτελώ,-ούμαι, δημιουργώ,-ούμαι)

2 Οι κατώτεροι αξιωματικοί ______________ αμέσως τις διαταγές των ανωτέρων τους. (τραβώ,-ιέμαι, πετώ,-ιέμαι, εκτελώ,-ούμαι)

3 Αυτή η διάλεκτος ______________ στις νότιες περιοχές της χώρας. (μετρώ,-ιέμαι, μιλώ,-ιέμαι, θεωρώ,-ούμαι)

4 Έχω την εντύπωση ότι ______________. Σεισμός είναι; –Όχι, λάθος κάνεις. (κουνώ,-ιέμαι, κρατώ,-ιέμαι, μιλώ,-ιέμαι)

5 Αν ______________ σ' αυτά που είχε, δε θα έχανε όλα του τα λεφτά. (πετώ,-ιέμαι, αρκώ,-ούμαι, βαριέμαι)

6 ______________ να πάω μαζί τους, αν ήξερα ότι θα ήταν κι αυτός στην παρέα τους. (κυλώ,-ιέμαι, τραβώ,-ιέμαι, αρνούμαι)

7 Από πόσα μέλη ______________ ο σύλλογός σας; – Δεν ξέρω ακριβώς. (αποτελώ,-ούμαι, αρκώ,-ούμαι, βαριέμαι)

8 Τα χαρακτηριστικά του είναι ______________ από την κούραση και την αϋπνία. (απειλώ,-ούμαι, τραβώ,-ιέμαι, ασχολούμαι)

9 Από τώρα σας το λέω. Είστε όλοι ______________ στο γάμο μου το Μάιο. (τραβώ,-ιέμαι, κουνώ,-ιέμαι, καλώ,-ούμαι)

10 ______________ μια πολύ άσχημη ατμόσφαιρα ύστερα από τη λογομαχία που είχαν οι δυο τους. (δημιουργώ,-ούμαι, εξυπηρετώ,-ούμαι, θεωρώ,-ούμαι)

B *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι στην παρένθεση.*

1 Η ζωή των ανθρώπων ______________ καθημερινά από τη μόλυνση του περιβάλλοντος. Είναι σχεδόν σίγουρο πια ότι ένας από τους παράγοντες που ______________ ανίατες ασθένειες είναι και τα καυσαέρια. (απειλώ,-ούμαι, προκαλώ,-ούμαι)

2 Το ______________ από έναν άνθρωπο την ελευθερία του είναι έγκλημα. (στερώ,-ούμαι)

3 Παρίστανε ______________, για ______________ στις ερωτήσεις που του έκανα. (αφαιρώ,-ούμαι, απαντώ,-ιέμαι *-άρνηση*)

4 Πέρασε τα τελευταία του χρόνια ______________ στο εξοχικό του σπίτι. (αποτραβώ,-ιέμαι)

5 ______________ να σε ακούω ______________ συνέχεια για ασήμαντα πράγματα. (βαριέμαι, παραπονιέμαι)

6 Είχε την επιθυμία να κλάψει, αλλά ______________. (κρατώ,-ιέμαι)

7 Είναι ______________ οι μέρες των διακοπών μας. (μετρώ,-ιέμαι)

8 Δεν προσπάθησε ούτε καν ______________ για την αργοπορία του. Φαίνεται ότι το ______________ πολύ φυσικό να τον περιμένουμε τόση ώρα. (δικαιολογώ,-ούμαι, θεωρώ,-ούμαι)

9 Αν ήμουν ντυμένη, ______________ εγώ να σου πάρω εφημερίδα. (πετώ,-ιέμαι)

10 Πήγαινε και πες του τι θέλεις. Θα σε βοηθήσει, γιατί είναι ______________ και σε περιμένει. (μιλώ,-ιέμαι)

11 ______________ με την κουβέντα και η ώρα τους ______________ ευχάριστα. (ξεχνώ,-ιέμαι, κυλώ,-ιέμαι)

12 Δεν ______________ ποτέ σου, πώς ο Παύλος έγινε πάμπλουτος; Ρώτα εμένα να σου πω. (αναρωτιέμαι)

13 Τα χαρτιά του δεν είναι ______________ από την ελληνική πρεσβεία της χώρας του, γι' αυτό δεν είναι έγκυρα. (θεωρώ,-ούμαι)

14 Γιατί προσπαθείς ______________________; Δεν έφταιγες εσύ για τη φασαρία που ______________________. (δικαιολογώ,-ούμαι, προκαλώ,-ούμαι)
15 Είναι πάντα πολύ ______________________ και κομψός. (περιποιούμαι)

Γ Να συμπληρώσετε τα κενά με τις κατάλληλες μετοχές των ρημάτων που είναι πάνω από την άσκηση.

αργοπορώ, γερνώ, διψώ, δυστυχώ, ευτυχώ, μεθώ, πεινώ, χαλώ

1 Πάλι ______________________ ήρθες! Πότε θ' αποφασίσεις να έρχεσαι στην ώρα σου; –Δε φταίω, είχε πολλή κίνηση.
2 Ήταν τόσο ______________________, που έφαγε ό,τι βρήκε μπροστά του.
3 Το ποσό που μαζέψαμε είναι ένα είδος συμπαράστασης γι' αυτούς ______________________, άστεγους ανθρώπους.
4 Νοσταλγεί ______________________ παιδικά του χρόνια.
5 Πρέπει να πάω στον οδοντογιατρό, γιατί έχω δύο ______________________ δόντια.
6 Είχε πιει τόσο πολύ και ήταν τόσο ______________________, που ούτε το όνομά του δε θυμόταν.
7 ______________________ γη ρούφηξε το νερό της βροχής.
8 Όταν το ξαναείδα το έργο που μου είχε κάνει τόση εντύπωση, το βρήκα ρηχό και ______________________.

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά με τα κατάλληλα ουσιαστικά του μαθήματος.

1 Με έχει κουράσει με τα συνεχή ______________________ του.
2 Για την καλή ______________________ ενός σπιτιού χρειάζονται καλής ποιότητας υλικά.
3 ______________________ που έγινε σ' αυτό το λογοτεχνικό έργο δεν είναι πετυχημένη.
4 Άφησα το αυτοκίνητό μου στο συνεργείο για ______________________.
5 Αγόρασα απορρυπαντικό πλυντηρίου σε ______________________ 10 κιλών.
6 Εδώ και ένα μήνα έχω αναλάβει ______________________ πέντε μαθητών για τις εξετάσεις.
7 Δεν ένιωσε καμιά ______________________, βλέποντάς τον ξανά ύστερα από τόσα χρόνια.
8 Χρειάζεται οπωσδήποτε αυτοκίνητο για ______________________ του από πόλη σε πόλη.
9 Είναι απαραίτητη ______________________ λεξικού, όταν μαθαίνει κανείς μια ξένη γλώσσα.
10 Αρχή του καταστήματος είναι η πρόθυμη ______________________ των πελατών.

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη.

1 Η μύτη μου είναι βουλωμένη, και δεν μπορώ ______________________ καλά.
2 Έχει γίνει ______________________ με την γκρίνια του. Δεν τον αντέχω άλλο.
3 Οι περισσότεροι άνθρωποι ______________________ την ηρεμία και τη γαλήνη στην εξοχή.
4 Ξόδεψα ______________________ 1000 ευρώ σ' αυτό το ταξίδι μου.
5 Πήγα το αυτοκίνητό μου στο συνεργείο για να το ______________________.
6 ______________________ σου δεν είναι τόσο πειστικά, για να με κάνουν ν' αλλάξω γνώμη.
7 Παρκάροντας πάνω στο πεζοδρόμιο, ______________________ έναν από τους κανόνες του κώδικα οδικής κυκλοφορίας.

8 Τον ______________ και σου μίλησε τόσο άσχημα. Αν δεν του έλεγες ότι είναι τεμπέλης, δε θα μάλωνε μαζί σου.
9 ______________ τα ποτήρια της μέσα σε μεγάλα κουτιά, για να μη σπάσουν στη μετακόμιση.
10 Φέρε μας και δύο ______________ τηγανητές πατάτες μαζί με το κοτόπουλο.

ΣΤ Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση.

ανασκευάζω,-ομαι, διασκευάζω,-ομαι, επισκευάζω,-ομαι, κατασκευάζω,-ομαι, παρασκευάζω,-ομαι, προκατασκευάζω,-ομαι, συσκευάζω,-ομαι

1 ______________ ολόκληρη ιστορία, για να με πείσει ότι είχε δίκιο.
2 Με την απολογία του ______________ όλα τα σημεία της κατηγορίας εναντίον του.
3 Πολλά διηγήματα μεγάλων λογοτεχνών ______________ για παιδιά.
4 ______________ τα πορτοκάλια σε καφάσια και τα στέλνουν στην αγορά.
5 Παλιά, οι φαρμακοποιοί ______________ τα φάρμακα μόνοι τους.
6 Τα ______________ σπίτια είναι φθηνότερα από αυτά που χτίζονται με μπετόν.
7 Μετά τη σύγκρουση που είχε, πλήρωσε ένα σωρό λεφτά, για ______________ το αυτοκίνητό του.

Ζ Να βάλετε το κατάλληλο ρήμα στο σωστό τύπο.

αρκώ,-ούμαι, εκτελώ,-ούμαι, καλλιεργώ,-ούμαι, καλώ,-ούμαι, κρατώ,-ιέμαι, μετρώ,-ιέμαι, περνώ,-ιέμαι (2), πουλώ,-ιέμαι, προκαλώ,-ούμαι (2), χαλώ, χτυπώ,-ιέμαι

1 Είναι παρορμητικός άνθρωπος, γι' αυτό δε ______________ τα λόγια του, ούτε προσέχει ιδιαίτερα τη συμπεριφορά του.
2 ______________ πολλές φορές στη ζωή του, αλλά πάντα ξεπέρασε τις δυσκολίες με αξιοπρέπεια και θάρρος.
3 Για τα λεφτά και τη δόξα είναι ικανός ______________ την ψυχή του στο διάβολο.
4 Η δυστυχία του ______________ τον οίκτο όλων.
5 Από τις τελευταίες διαδόσεις για επικείμενο σεισμό ______________ πανικός στους κατοίκους.
6 Ο γιος του τον ______________ στο ύψος.
7 ______________ για σπουδαίος και έξυπνος, αλλά στην πραγματικότητα είναι εντελώς ανόητος.
8 Δεν ______________ σε όσα έχει, αλλά πάντα θέλει περισσότερα.
9 Όλα πήγαν καλά, γιατί οι εντολές που έδωσε ______________ πιστά απ' όλους.
10 Αν και είναι πάνω από 80 χρονών, ______________ σε άριστη κατάσταση.
11 Είναι ______________ άνθρωπος. Χαίρεσαι να τον ακούς να μιλάει.
12 Ο προϊστάμενος ______________ σε απολογία τους υπαλλήλους που απουσίαζαν αδικαιολόγητα.
13 Μην αγχώνεσαι, γιατί, έτσι που κάνεις, υπάρχει κίνδυνος ______________ η δουλειά.

Η *Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.*

1	Έφαγε σαν λύκος	έκλεισε,	είναι «κατά φαντασίαν ασθενής».
2	Τρέχει συνέχεια στους γιατρούς,	αλλά στην πραγματικότητα	γιατί έπεσε έξω στους υπολογισμούς του.
3	Η επιχείρησή του	και δεν μπόρεσε να κοιμηθεί,	γιατί τον έπιασε το στομάχι του.
4	Δεν του αρέσουν τα ψέματα και οι υποκρισίες,	αλλά το πρωί	ξυπνά από τα άγρια χαράματα.
5	Κοιμάται αργά το βράδυ,	γι' αυτό του τα είπε έξω από τα δόντια	και τον έβαλε στη θέση του.
6	Ο αδελφός μου	χωρίς να χάσει καιρό,	με τις κότες.
7	Όταν άκουσε τα ευχάριστα νέα,	κοιμάται	έτρεξε να τηλεφωνήσει στους δικούς του.

Θ *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο σχετικό με τα δάση. Καθώς ακούτε το κείμενο, σημειώστε ένα σταυρό (+) στον πίνακα κάτω από το* ***σωστό*** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει το κείμενο ή κάτω από το* ***λάθος*** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		σωστό	λάθος
	Τα δάση είναι ένας φυσικός, πολύτιμος πόρος. *-παράδειγμα*	+	
1	Οι άνθρωποι εμπνέονται από τα δάση.		
2	Ευτυχώς τα δάση δεν καταστράφηκαν ακόμη από τον άνθρωπο.		
3	Τα περισσότερα δάση καταστράφηκαν για να εξυπηρετηθούν οι καθημερινές ανάγκες των ανθρώπων.		
4	Το σημαντικότερο που προσφέρουν τα δάση είναι η ομορφιά τους.		
5	Αιτίες που καταστράφηκαν τα δάση είναι και οι καλλιέργειες, η κατασκευή κατοικιών κ.ά.		
6	Τα δάση άρχισαν να μειώνονται στην Ελλάδα από το 6000 π.Χ.		
7	Το 2000 π.Χ. η δασοκάλυψη έφτανε το 50%.		
8	Η αποδάσωση είναι παγκόσμιο φαινόμενο.		
9	Τα δάση αναγεννιούνται σε πολύ λίγα χρόνια.		

I *Διαβάστε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από το* ***σωστό*** *δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει το κείμενο ή κάτω από το* ***λάθος*** *δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα. Μάθετε πρώτα τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.*

Μάθετε πρώτα τις παρακάτω λέξεις:
το αμπέλι: τόπος όπου υπάρχουν κλήματα (μικρά δέντρα που δίνουν σταφύλια)
η γνώση: το να γνωρίζει (ξέρει) κανείς κάτι
τα δημητριακά: οι καρποί που χρησιμοποιούνται και για την παρασκευή ψωμιού (σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι)
η διατροφή: ο τρόπος που τρέφεται ο καθένας
διατροφικός: αυτός που έχει σχέση με τη διατροφή
δρομολογώ,-ούμαι: καθορίζω το δρόμο που θα ακολουθήσουν τα πράγματα στο μέλλον
εκτός: δηλώνει εξαίρεση
η εκτροφή: φροντίδα για τροφή στα ζώα
η ελιά: το δέντρο που μας δίνει ελιές. Από τις ελιές βγαίνει το λάδι
εξασθενίζω: κάνω κάποιον/κάτι αδύναμο (χωρίς δύναμη)
καταναλώνω,-ομαι: χρησιμοποιώ και εξαντλώ (τελειώνω) κάτι
η κατανάλωση: το να χρησιμοποιεί και να ξοδεύει κανείς κάτι
οικόσιτος: αυτός που μένει και τρέφεται στο σπίτι. Συνήθως για ζώα
παράγω,-ομαι: δίνω καρπούς, παρασκευάζω, δημιουργώ
η παράδοση: σκέψεις, ιδέες, συνήθειες που μεταδίδονται από γενιά σε γενιά
παραδοσιακός: που ακολουθεί την παράδοση, γίνεται σύμφωνα με την παράδοση
ο πλανήτης: (εδώ) η Γη
το πουλερικό: όνομα που περιλαμβάνει όλα τα πουλιά που εκτρέφει ο άνθρωπος (κότα, πάπια, χήνα)

Φυσικό περιβάλλον και άνθρωπος χθες και σήμερα:
Μια οικολογική θεώρηση

Σήμερα στην Ελλάδα, όπως και σε ολόκληρο τον κόσμο, πολλά ζώα και πουλιά απειλούνται με εξαφάνιση. Η κακή χρήση του περιβάλλοντος (ζωικών και φυτικών οργανισμών) από τον άνθρωπο έχει οδηγήσει σε κίνδυνο τον πλανήτη.
Οι διατροφικές συνήθειες είναι σήμερα εντελώς διαφορετικές στις παραδοσιακές κοινωνίες από ό,τι είναι στις κοινωνίες δυτικού τύπου.
Στις παραδοσιακές κοινωνίες η διατροφή αποτελείται κυρίως από τα φυσικά προϊόντα που παράγονται στον κάθε τόπο από τους ίδιους τους καλλιεργητές-γεωργοκτηνοτρόφους και καταναλώνονται στην εποχή τους. Η βάση της διατροφής είναι τα φυτά: δημητριακά για την Ευρασία, ρύζι για την Ανατολή, καλαμπόκι για την αμερικανική ήπειρο.
Η διατροφή των αρχαίων Ελλήνων και των Ρωμαίων βασιζόταν στο τρίπτυχο σιτάρι-αμπέλι-ελιά, προϊόντα που αποτέλεσαν ισχυρά στοιχεία της οικονομίας και της παράδοσης και απέκτησαν τόσο μεγάλες πολιτισμικές αξίες, ώστε να θεωρούνται σύμβολα της ταυτότητας των πολιτισμών αυτών. Σημαντικό ρόλο έπαιζε, βέβαια, και η εκτροφή των ζώων (κυρίως αιγοπροβάτων και οικόσιτων πουλερικών), η κηπουρική και στις παράκτιες περιοχές το ψάρεμα.
Η ανάπτυξη της τεχνολογίας με την επεξεργασία και τη συντήρηση των τροφίμων (ψύξη-κατάψυξη κτλ.), η επανάσταση στις μεταφορές (τρένα, υπερπόντια πλοία), όπως και η μετακίνηση των πληθυσμών στα αστικά κέντρα (πόλεις) μετά το 1850 δρομολογούν μεγάλες αλλαγές στον τρόπο διατροφής.
Η σύγχρονη διατροφή χαρακτηρίζεται από τη μεγάλη συμμετοχή του κρέατος στο καθημερινό φαγητό, από την κατανάλωση έτοιμων, βιομηχανοποιημένων τροφών, αλλά και φρούτων και λαχανικών εκτός εποχής και συχνά από μακρινές χώρες, όπως και από την ευκολία με την οποία ο σημερινός άνθρωπος αγοράζει και πετάει τρόφιμα.
Εφόσον μάλιστα και οι δεσμοί του ανθρώπου με τη γη, το κλίμα και τις εποχιακές αλλαγές έχουν κατά πολύ εξασθενίσει, δεν υπάρχει σωστή γνώση για τα τρόφιμα, τους τόπους

και την εποχή που παράγονται, ενώ οι διατροφικές συνήθειες δεν ακολουθούν πια τους φυσικούς, εποχιακούς ρυθμούς.

Ιωάννα ΝΕΙΛΑ

(βιολόγος, Δρ. οικολογίας, εκπαιδευτικός του Κ.Π.Ε. Κόνιτσας)

		σωστό	λάθος
	Οι παραδοσιακές κοινωνίες διατρέφονται εντελώς διαφορετικά από τις κοινωνίες δυτικού τύπου. *-παράδειγμα*	+	
1	Οι άνθρωποι μετά το 1850 άρχισαν να αλλάζουν τη διατροφή τους για λόγους υγείας.		
2	Οι άνθρωποι σήμερα αποφεύγουν το κρέας και τα βιομηχανοποιημένα προϊόντα.		
3	Σιτάρι-αμπέλι-ελιά: ήταν το τρίπτυχο της διατροφής Ελλήνων και Ρωμαίων.		
4	Η διατροφή αποτελούσε και σύμβολο ταυτότητας των πολιτισμών.		
5	Με την αστικοποίηση των πληθυσμών δεν επέρχεται καμιά μεταβολή στις διατροφικές συνήθειες.		
6	Η βασική διατροφή στην Ανατολή είναι το ρύζι.		
7	Σήμερα οι άνθρωποι διατρέφονται σύμφωνα με τους φυσικούς και εποχιακούς ρυθμούς.		
8	Οι παραδοσιακές κοινωνίες διατρέφονται με φυσικά προϊόντα που παράγονται από τους ίδιους.		

ΙΑ *Πολλοί πιστεύουν ότι η μόλυνση του περιβάλλοντος, και γενικά η αφόρητη ζωή των πόλεων, θα οδηγήσει τους ανθρώπους στην αποκέντρωση. Γράψτε τι πιστεύετε εσείς και αν θα προτιμούσατε ή όχι να φύγετε από τις μεγάλες πόλεις.*

34ο ΜΑΘΗΜΑ

Αναμνήσεις από τα παιδικά χρόνια

γίνομαι, έρχομαι, κάθομαι

θυμίζω – θυμάμαι
κοιμίζω – κοιμάμαι
λυπώ – λυπάμαι
φοβίζω – φοβάμαι

Α Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα: ***γίνομαι, έρχομαι, κάθομαι***

1 Δεν άκουγα καλά τι έλεγαν οι ηθοποιοί, αν και ______________ στην πρώτη σειρά της πλατείας.
2 Πώς σου ______________ και της μίλησες τόσο άσχημα; –Κι εγώ δεν ξέρω τι έπαθα.
3 Με το να επαναλαμβάνεις συνεχώς τα ίδια πράγματα, ______________ κουραστικός.
4 Ας ελπίσουμε ότι δε ______________ τρίτος παγκόσμιος πόλεμος.
5 ______________ σε αναμμένα κάρβουνα, περιμένοντας τα αποτελέσματα των αναλύσεων.
6 ______________ και λογαριάστε τι κάνατε ως τώρα και ποια ήταν τα αποτελέσματα που είχατε.
7 Μη στενοχωριέσαι. ______________ ο καιρός που θα δικαιωθείς.
8 ______________ στιγμές που ______________ απαισιόδοξος.
9 ______________ και πες μου τι ακριβώς ______________.
10 Πότε πρόκειται ______________ οι φίλοι σου; –Σε δυο τρεις μέρες.
11 ______________ πολλές ώρες και μούδιασα.
12 Όταν ______________, είδε ότι τα πράγματα ήταν εντελώς διαφορετικά απ' ό,τι τα φανταζόταν.
13 Νομίζω πως άδικα ______________ και σε συμβουλεύει. Εσύ θέλεις ______________ πάντα το δικό σου.
14 Το φαγητό ήταν πολύ βαρύ. Μου ______________ στο στομάχι.
15 «Το αίμα νερό δε ______________».
16 Έλεγε ότι ______________ πρώτος στις εξετάσεις, αλλά τελικά την έπαθε.
17 Το βλέμμα του ήταν τόσο διαπεραστικό, που ένιωσα ______________ κατακόκκινος.
18 Μου ______________ μια ζάλη και κόντεψα να πέσω.
19 Το κάπνισμα σιγά σιγά μου ______________ συνήθεια.
20 Μη φεύγεις! ______________ λίγο ακόμη.

Β Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση.

θυμίζω-θυμάμαι, κοιμίζω-κοιμάμαι, λυπώ-λυπάμαι, φοβίζω-φοβάμαι

1 ______________ νωρίς κάθε βράδυ, γιατί το πρωί ξυπνάμε νωρίς.
2 Μη ______________. Δεν υπάρχει κίνδυνος.
3 Θα το ξεχνούσα, αν δε μου το ______________.
4 Έχει μεγάλο θάρρος. Δεν τον ______________ τίποτε.
5 __________ να μου φέρεις αύριο το βιβλίο που σου δάνεισα, γιατί το χρειάζομαι.
6 Αυτή η μουσική με ______________, γιατί είναι μονότονη.
7 ______________ πολλές φορές τα λόγια σου.
8 ______________ ήσυχος και μη σκέφτεσαι τις κακές στιγμές που τώρα πέρασαν πια.
9 Ήταν τόσο ______________, που έτρεμε ολόκληρος.
10 Τι συμβαίνει; Σε βλέπω πολύ ______________ σήμερα.
11 Μη μου ______________ πράγματα που θέλω να ξεχάσω.
12 Προσπαθεί ______________ το παιδί, νανουρίζοντάς το.
13 Δεν ήθελα ____ σε ______________, αλλά δε γινόταν αλλιώς.
14 ______________ επιτέλους τον εαυτό σου και άλλαξε ζωή.
15 Όταν τρώει πολύ το βράδυ, δεν μπορεί ______________ εύκολα.
16 Μου είναι πολύ γνωστή η φυσιογνωμία του, αλλά δεν μπορώ ______________ από πού τον ξέρω.

17 Με ________________ πολύ η συμπεριφορά του.
18 ________________ πως το κακό θα συνεχιστεί.
19 Μου είναι αδύνατο ________________, όταν ακούω ακόμη και τον παραμικρό θόρυβο.
20 ________________ ειλικρινά για ό,τι έγινε.
21 Τι σου ________________ αυτή η μουσική; –Το καλοκαίρι στη Σκόπελο.
22 Αυτή τη στιγμή μού διαφεύγει το όνομά του. ________________ μου το, σε παρακαλώ.
23 Έτσι που κατάντησε, είναι να τον ________________.
24 Είναι τόσο δειλός, που ________________ ακόμη και τη σκιά του.
25 Η θάλασσα τον ________________, από τότε που ήταν παιδί.

Γ Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη πρόταση.

1 Όταν κανείς ________________, παύει να ελέγχει τον εαυτό του.
α έχει τα μάτια του δεκατέσσερα **β** τουρτουρίζει από το κρύο
γ χάνει την ψυχραιμία του **δ** είναι «κατά φαντασίαν ασθενής»

2 Τρόμαξε τόσο πολύ, που ________________.
α έφαγε σαν λύκος **β** έγινε κατακίτρινος
γ έπεσε έξω στους υπολογισμούς του **δ** τα είπε έξω από τα δόντια

3 ________________, όταν τον άκουσε να λέει αδιάντροπα τόσα ψέματα.
α Ξύπνησε από τα άγρια χαράματα **β** Κοιμήθηκε με τις κότες
γ Κοκκίνησε από το θυμό του **δ** Πέταξε από τη χαρά του

4 ________________, γιατί δεν περίμενε τόσο αδιάκριτες ερωτήσεις.
α Του έκανε τραπέζι **β** Έχασε την ώρα του
γ Βρέθηκε σε δύσκολη θέση **δ** Έκανε μια σιωπηρή συμφωνία

5 Ήταν τόσο κουρασμένος που ________________, ενώ έβλεπε τηλεόραση.
α δεν έφταιγε καθόλου **β** έγινε κύριος του εαυτού του
γ έχασε το παιχνίδι **δ** τον πήρε ο ύπνος

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα.

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή
________	________	γαλήνιος,-α,-ο
εκνευρίζω,-ομαι	________	________ ________
λαχταρώ	________	________
________	________ ________	μαγευτικός,-ή,-ό μαγεμένος,-η,-ο
________	η σιωπή	________ ________

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις από τον προηγούμενο πίνακα των παραγώγων.

1 Με _______________ περίμεναν τη γέννηση του πρώτου τους παιδιού.
2 Δεν μπορεί να φύγει από κοντά της. Λες και τον _______________.
3 _______________ δύναμη και χρήμα, αλλά δεν τα απόκτησε ποτέ.
4 Ύστερα από την τρικυμία, έρχεται _______________.
5 Εκείνο που με συγκινεί στα έργα αυτού του ζωγράφου είναι _______________ έκφραση που έχουν τα πρόσωπα που ζωγραφίζει.
6 Ετοιμάζει πάντα _______________ μεζέδες, όταν έχει φίλους στο σπίτι.
7 Πήρα μια _______________ όταν έπεσε το παιδί μου, που ακόμα δεν μπορώ να συνέλθω.
8 Μη θέλοντας να φτάσουν σε καβγά, η Άννα _______________.
9 Όταν μασάει, κάνει έναν _______________ θόρυβο.
10 Πήρε _______________ μου για αδυναμία.
11 Αχ, πώς με _______________ η απάθειά σου!
12 Το σπίτι τους είναι χτισμένο σε λόφο και έχει _______________ θέα.

ΣΤ Να σχηματίσετε σωστές προτάσεις.

1	**α** Έγινε	είναι	όταν το άκουσε.
	β Η μορφή του	τρίβει	γαλήνια.
	γ Όταν λέει ψέματα	θηρίο,	ασυναίσθητα τη μύτη του.
2	**α** Η αλλαγή	είναι	ντροπή.
	β Κοκκίνισε	είναι	ικανοποιητική.
	γ Η κατάστασή του	από	απαραίτητη.
3	**α** Όλοι έχουν ανάγκη	για σήμερα	τελείωσε.
	β Τρυπώνει	από	ένα σύντροφο.
	γ Η συνεδρίαση	το	φόρεμά της.

Ζ Να πείτε τις ομοιότητες που έχουν:

1 μια γάτα και ένα ποντίκι
2 το κρέας και το γάλα
3 ένα βιολί και ένα πιάνο
4 ένα ρολόι και μια γραφομηχανή

Η Να συμπληρώσετε τα κενά με τις εκφράσεις που είναι πάνω από την άσκηση.

μου κάθεται στο στομάχι, κοκκινίζω από ντροπή, χάνω την ψυχραιμία μου, υποφέρω από αϋπνία(ες), πηγαίνω για ύπνο, πέφτω στο κρεβάτι, με παίρνει ο ύπνος

1 Τελευταία, η ζέστη με πείραξε πολύ και ενώ _______________ νωρίς, καταφέρνω να κοιμηθώ μόνο 2-3 ώρες.
2 Όταν βλέπω τηλεόραση, _______________ και δεν μπορώ ποτέ να δω ένα έργο ολόκληρο.
3 Όταν _______________, μου αρέσει να διαβάζω πριν κοιμηθώ.
4 Ο γιατρός τού έδωσε χάπια, γιατί _______________.
5 Δεν μπορώ ούτε λεπτό να κάνω παρέα μ' αυτόν τον άνθρωπο. _______________.
6 Τον πρόσβαλε τόσο πολύ, που _______________ και έφυγε τρέχοντας.

7 Όταν εκνευρίζεται ______________________________ του και δεν ξέρει τι λέει.

Θ Συγκρίνετε την παιδική σας ηλικία με αυτή των σύγχρονων παιδιών (ομοιότητες – διαφορές).

*Ι Θα ακούσετε δύο φορές ένα απόσπασμα από το βιβλίο της Μαργαρίτας Λυμπεράκη «Τα ψάθινα καπέλα». Καθώς το ακούτε, σημειώστε ένα σταυρό (+) στον πίνακα κάτω από το **σωστό** δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει το κείμενο ή κάτω από το **λάθος** δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

		σωστό	**λάθος**
	Το καλοκαίρι αγοράσαμε ψάθινα καπέλα. *-παράδειγμα*	+	
1	Το καπέλο της Μαρίας είχε κεράσια και το δικό μου παπαρούνες.		
2	Ο μεσημεριανός ύπνος φάνταζε στο νου σαν επανάσταση.		
3	Τα μεσημέρια που δεν κοιμόμουνα, ανέβαινα στην καρυδιά και έφτιαχνα λουλουδένια δαχτυλίδια και βραχιόλια από αλογότριχα.		
4	Όταν προσπαθούσα να δω τον εαυτό μου στη στέρνα, δεν τα κατάφερνα, γιατί η θέση του ήλιου δεν ήταν κατάλληλη.		
5	Όταν άρχιζα να νυστάζω, πήγαινα στον αχυρώνα και γέμιζα τη μοναξιά μου κάνοντας όνειρα.		
6	Όταν ξυπνούσα, μετά το λιγόλεπτο ύπνο μου, αισθανόμουν τόσο ωραία, που η γη μού φαινόταν ωραιότερη απ' όλα τα αστέρια του κόσμου.		
7	Όταν ήμουν μικρή, διάβαζα μυθολογία και ήθελα να αλλάξω τους ανθρώπους σε γουρούνια, όπως η Κίρκη.		

*ΙΑ Να διαβάσετε το κείμενο. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώστε ένα σταυρό (+) κάτω από το **σωστό** δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με όσα λέει το κείμενο ή κάτω από το **λάθος** δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν, όπως στο παράδειγμα.*

Τα πολλά πρόσωπα της Τζιοκόντας

Η «Τζιοκόντα», πίνακας του Λεονάρντο Ντα Βίντσι, που σημαίνει «Χαμογελαστή» είναι ένα πορτρέτο διαφορετικό από τα άλλα της εποχής του. Στη Φλωρεντία του 16ου αιώνα τα πορτρέτα δεν ήταν απεικονίσεις χαρακτήρων, αλλά μάλλον σύμβολα του πλούτου και της κοινωνικής θέσης. Το φόρεμα της Τζιοκόντας, όμως, είναι κλασικό και λιτό, ενώ παρόλο που είναι παντρεμένη, δε φοράει κοσμήματα, ούτε καν βέρα. Τα λυτά της μαλλιά θα μπορούσαν να θεωρηθούν ένδειξη χαλαρών ηθών, ενώ το βλέμμα της, που κοιτάζει θαρραλέα μπροστά αντί να χαμηλώνει από σεμνοτυφία, είναι ένα ακόμη ζήτημα που προβληματίζει τους ειδικούς.

Ο Λεονάρντο συνέχισε να δουλεύει τον πίνακα για αρκετά χρόνια και τον κράτησε ως την ημέρα που πέθανε, στις 2 Μαΐου του 1519, και δεν τον παρέδωσε ποτέ. Παρόλο που ο πίνακας ξεκίνησε ως πορτρέτο ο σκοπός του άλλαξε. Έγινε ένα καθαρά προσωπικό θέμα για τον Λεονάρντο, κάτι που προχωρούσε με τα χρόνια μόνο για τον εαυτό του.

Συνέδεε τη δημιουργία με τις επιστημονικές παρατηρήσεις. Την περίοδο που ζωγράφιζε την Τζιοκόντα κατά τη διάρκεια της ημέρας, περνούσε τις νύχτες στο νοσοκομείο Σάντα Μαρία Νουόβα της Φλωρεντίας, κόβοντας πτώματα. Και η φιλοδοξία του ήταν να ανακαλύψει την ίδια την πηγή της ζωής.

Σύμφωνα με τον καθηγητή του Πανεπιστημίου του Γέιλ, που είναι ειδικός στα ανατομικά σχέδια του Ντα Βίντσι, η Τζιοκόντα συμβολίζει το γυναικείο ρόλο στην τεκνογονία και μάλιστα είναι προφανές στον πίνακα ότι είναι έγκυος. Είναι μια γυναίκα είκοσι χρόνων

και αν κοιτάξεις τα χέρια της δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα δάχτυλά της είναι πρησμένα. Πιθανώς ο πίνακας έγινε για να εορτασθεί η εγκυμοσύνη της.
Η Μόνα Λίζα που λατρεύτηκε από το κοινό, ταυτίστηκε με το Μουσείο του Λούβρου, έγινε σύμβολο της τέχνης, προβλημάτισε με το αινιγματικό της χαμόγελο, χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον στη διαφήμιση για να πουλήσει από οδοντόκρεμες ως και ποτά, είναι μια εικόνα που λατρεύτηκε, αντιγράφηκε, δοξάστηκε, έγινε γελοιογραφία και κολάζ.
Υπάρχουν διάφορες εικασίες για την ταυτότητα της Τζιοκόντας. Ακόμη και το φύλο της έγινε αντικείμενο συζητήσεων, καθώς υπάρχει η άποψη ότι πρόκειται για ένα νέο αγόρι μεταμφιεσμένο σε γυναίκα.

Από εφημερίδα

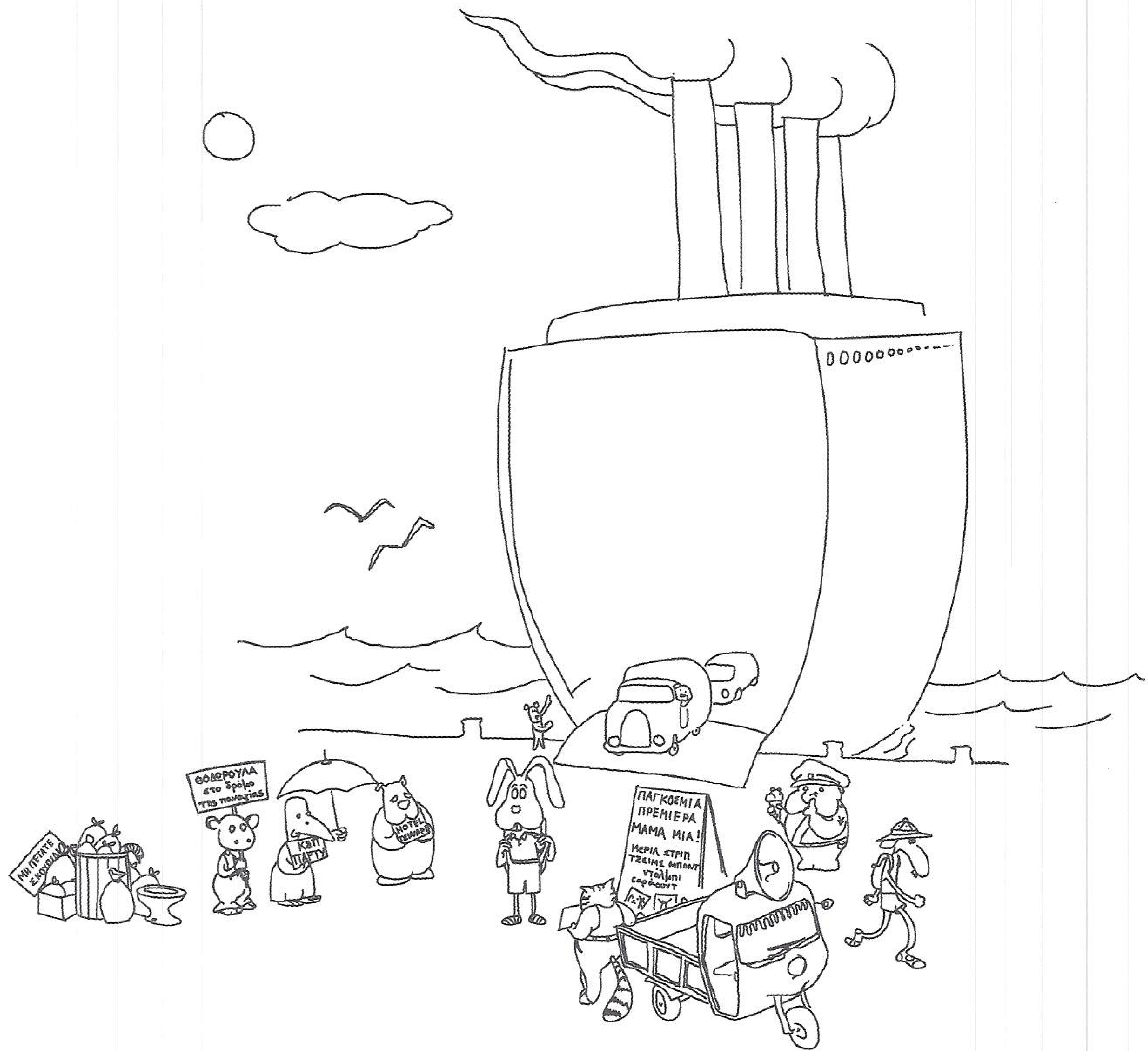
		σωστό	λάθος
1	Τα πορτρέτα της Φλωρεντίας του 16ου αιώνα ήταν πορτρέτα εμβάθυνσης του ανθρώπινου χαρακτήρα. *-παράδειγμα*		+
2	Η Τζιοκόντα φοράει κλασικά και λιτά κοσμήματα.		
3	Το βλέμμα της Τζιοκόντας προβληματίζει του ειδικούς τεχνοκρίτες, γιατί χαμηλώνει από σεμνοτυφία και δεν κοιτάζει αγέρωχα.		
4	Ο Λεονάρντο Ντα Βίντσι περνούσε τις νύχτες του στο νοσοκομείο της Φλωρεντίας, κάνοντας έρευνα και φιλοδοξώντας να ανακαλύψει από πού πηγάζει η ζωή.		
5	Η Τζιοκόντα είναι μια νεαρή παντρεμένη γυναίκα που περιμένει παιδί.		
6	Ο Ντα Βίντσι παρέδωσε τον πίνακα της Τζιοκόντας στο μουσείο του Λούβρου λίγο πριν πεθάνει.		
7	Ο καλλιτέχνης ζωγράφιζε πάντα γυναίκες με παραμορφωμένα από το πρήξιμο άκρα.		
8	Τα λυτά μαλλιά της Τζιοκόντας θα μπορούσαν να θεωρηθούν ένδειξη μειωμένης ηθικής.		
9	Η Τζιοκόντα ήταν μια έμπνευση της στιγμής που την ολοκλήρωσε ο καλλιτέχνης μέσα σε λίγες ώρες.		
10	«Τζιοκόντα» σημαίνει αυτή που χαμογελάει.		
11	Η Μόνα Λίζα εκτίθεται στην Εθνική Πινακοθήκη του Βρετανικού Μουσείου.		
12	Αρκετοί υποστηρίζουν ότι η Τζιοκόντα ήταν αγόρι ντυμένο γυναίκα.		

ΙΒ *Γράψτε αναμνήσεις από τα παιδικά σας χρόνια. Περιγράψτε μια ευχάριστη ή μια δυσάρεστη ανάμνηση, που σας έμεινε χαραγμένη στη μνήμη σας.*

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

35ο ΜΑΘΗΜΑ

Τα ελληνικά νησιά

ουδέτερα, αποθετικά, μέσα αλληλοπαθή ρήματα

Α Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.

1 Ύστερα από την επέμβαση των δικηγόρων, οι αντίδικοι ____________________.
(συμβιβάζονταν, συμβιβασμένοι, συμβιβάστηκαν)

2 Μυρίστηκε αμέσως ότι αυτοί οι δυο ήταν ____________________ μεταξύ τους.
(συνεννοούμασταν, συνεννοημένοι, συνεννοήθηκαν)

3 ____________________ μου να πάνε όλα καλά και μετά θα το γιορτάσουμε.
(ευχήθηκες, ευχόσουν, ευχήσου)

4 Μου φαίνεται ότι ο Παύλος ____________________. Ποτέ δεν του είπα κάτι τέτοιο. (ονειρευόταν, θα ονειρευτεί, ονειρεύεται)

5 Είναι αδύνατο ____________________ τέτοιες παράλογες προτάσεις.
(δεχτήκαμε, δεχόμαστε, να δεχτούμε)

6 ____________________ όλα τα τεχνάσματα που υπάρχουν για να πετύχει, αλλά τελικά απέτυχε. (μεταχειρίζεται, θα μεταχειρίζεται, μεταχειρίστηκε)

7 Η κηλίδα του πετρελαίου ____________________ γρήγορα στην επιφάνεια της θάλασσας. (θα έχει απλωθεί, να απλώνεται, απλώθηκε)

8 Αν με ____________________, θα βρίσκομαι στο γραφείο μου. (χρειάστηκες, θα χρειαστείς, χρειαστείς)

9 Σου ____________________ καμιά από τις περιπέτειές του; –Άπειρες φορές.
____________________ να τις ακούω. (να διηγηθεί, θα διηγηθεί, έχει διηγηθεί)
(θα βαρεθώ, έχω βαρεθεί, να βαριέμαι)

10 Δεν το περίμενα από την Αλίκη ____________________ να σε βοηθήσει.
(αρνιέται, να αρνηθεί, αρνήθηκε)

11 ____________________ ποτέ σου παράφορο έρωτα για κάποιον; –Όχι, ακόμα περιμένω. (θα έχεις αισθανθεί, είχες αισθανθεί, έχεις αισθανθεί)

12 Ο φίλος μου με ειδοποίησε ότι με ____________________ αμέσως!
(θα χρειάζεται, χρειάζεται, χρειάστηκε)

13 ____________________ με πολλούς συναδέλφους του και ποτέ δεν είχε προβλήματα. (θα συνεργαζόταν, θα συνεργαστεί, συνεργάστηκε)

Β Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση.

αισθάνομαι, βαριέμαι, βρίσκομαι, δέχομαι, κάθομαι, ντρέπομαι, προφασίζομαι, σηκώνομαι, σκέφτομαι, στενοχωριέμαι, υποψιάζομαι, φαίνομαι, φέρομαι

Α Πώς σου ____________________ το έργο που είδες χθες;
Β Ε, καλούτσικο ήταν.
Α ____________________ ότι με δουλεύεις.
Β Γιατί το λες αυτό;
Α Γιατί το είδα κι εγώ.
Β Δε σου άρεσε;
Α Τι να μου αρέσει. Χειρότερη παράσταση δεν έχω δει! Από τις πρώτες κιόλας στιγμές άρχισα ____________________ και μετά το πρώτο μισάωρο ____________________ στη θέση μου με το ζόρι. Ήθελα να φύγω. Αν δεν ήμουν με τη Νίκη, θα έφευγα αμέσως. Όμως ____________________ να της πω να φύγουμε και ούτε ήθελα ____________________ ότι, ας πούμε, δεν ____________________ καλά ή κάποια άλλη δικαιολογία.
Β Της Νίκης της άρεσε;
Α Καθόλου.
Β Τότε γιατί δε φύγατε;
Α Γιατί ο ένας ____________________ τον άλλο. Κατάλαβες; ____________________ και οι δυο, για να μη στεναχωρήσουμε τον άλλο. Πρώτη φορά ____________________ σε τόσο δύσκολη θέση, γιατί γενικά με τη Νίκη είμαστε πολύ άνετοι.

Β Τι μπέρδεμα! Τελικά τι έγινε;
Α Η Νίκη ________________________ θαρραλέα. Γύρισε στο διάλειμμα, με κοίταξε στα μάτια και μου είπε: «Πάμε καλύτερα για κανένα ποτό;»
Β Κι εσύ ________________________ αμέσως, ε;
Α Σαν αστραπή ________________________, την έπιασα από το χέρι και φύγαμε σχεδόν τρέχοντας.

Γ Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη ή πρόταση.

1 Χασμουριέμαι, όταν ________________________.
α φοβάμαι **β** κοιμάμαι **γ** νυστάζω

2 Όταν μαθαίνω άσχημα νέα, ________________________.
α χαίρομαι **β** λυπάμαι **γ** βαριέμαι

3 Όταν ντρεπόμαστε, ________________________.
α πρασινίζουμε **β** μαυρίζουμε **γ** κοκκινίζουμε

4 Συχνά όταν φοβόμαστε, ________________________.
α πεινάμε **β** διψάμε **γ** τρέμουμε

5 Φτερνιζόμαστε, όταν ________________________.
α είμαστε κρυωμένοι **β** τρώμε φαγητό **γ** πίνουμε νερό

6 Μιμούμαι, θα πει ________________________.
α κάνω ό,τι θέλω **β** δεν κάνω τίποτα **γ** κάνω ό,τι κάνει ο άλλος

7 Αρνούμαι, σημαίνει ________________________.
α λέω ίσως **β** λέω όχι **γ** δε λέω τίποτα

8 Αναρωτιέμαι, θα πει ________________________.
α ρωτώ τους άλλους **β** ρωτώ κάποιον **γ** ρωτώ τον εαυτό μου

9 Δέχομαι, σημαίνει ________________________.
α συμφωνώ **β** διαφωνώ **γ** αρνούμαι

Δ Να δώσετε τα αντίθετα των λέξεων.

1 αρνούμαι ≠ ________________________
2 επαγγελματίας ≠ ________________________
3 πιθανός ≠ ________________________
4 κάθομαι ≠ ________________________
5 απλός ≠ ________________________
6 τεχνητή ≠ ________________________
7 υπομονετικά ≠ ________________________
8 κερδίζω ≠ ________________________
9 θυμάμαι ≠ ________________________
10 χαίρομαι ≠ ________________________

Ε *Να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα.*

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή	Επίρρημα
______	η αίσθηση το αίσθημα	______ ______	______ ______
αρνούμαι	______	______	______
______	______ ______	______ ______	βαριεστημένα
______	______	λυπημένος,-η,-ο λυπηρός	______
______	______	______ ______	ντροπαλά ντροπιασμένα
______	______	νυσταγμένος,-η,-ο	______
ονειρεύομαι	______	______ ______ ______	______ ______ ______
περιποιούμαι	______	______ ______	______ ______
______	η στενοχώρια	______ ______	______ ______
______	ο φόβος η φοβία	______ ______ ______	______ ______ ______

ΣΤ *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις από τον παραπάνω πίνακα των παραγώγων.*

1 Τα μάτια μου κλείνουν από ______.
2 ______ να κουνήσει και το μικρό του δακτυλάκι.
3 Περπατά κοιτάζοντας ______ πίσω του.
4 Μας σκλάβωσαν ο Νίκος και η Καίτη με ______ τους.
5 Είναι ______, γιατί οι δουλειές του δεν πάνε καλά.
6 Η απάντησή του ήταν ______. Δε δέχτηκε να συνεργαστούμε.
7 Το ταξίδι μας ήταν ______.
8 Δεν έχει επιτυχία στα κορίτσια, γιατί είναι ______.
9 Προσπαθεί να ξεχάσει ______ του δουλεύοντας.
10 Μας ______ τόσο πολύ όταν πήγαμε στο σπίτι της, που δεν ξέρω τι να κάνω για να της το ανταποδώσω.
11 Αφού σου είπα όλα τα καλά χαρακτηριστικά του, τώρα πρέπει να σου πω και μερικά ______ στοιχεία του χαρακτήρα του.
12 Δε θύμωσε μαζί σου, ______, όμως, αφάνταστα με τον τρόπο που του μίλησες.
13 ______ πια να αντιμετωπίζω μόνος μου όλα τα προβλήματα της οικογένειας.
14 Όταν η γυναίκα του του είπε ότι τον εγκαταλείπει ______ τη γη να φεύγει κάτω από τα πόδια του.
15 Κουρασμένος και ______ όπως ήταν, δεν έφαγε τίποτα και πήγε κατευθείαν για ύπνο.
16 ______ καμιά φορά βγαίνουν αληθινά.

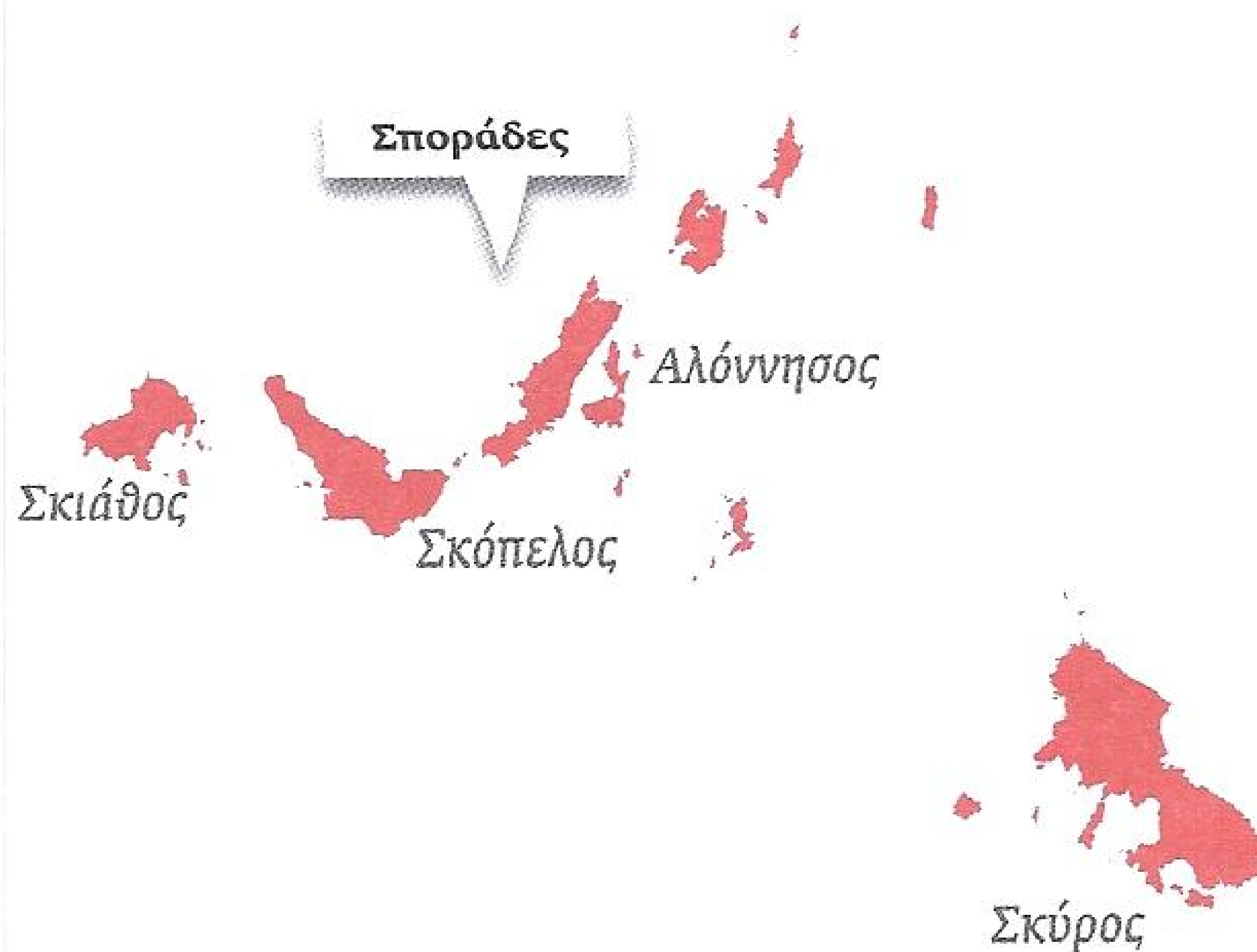
17 Το έργο ήταν τόσο ______________________, που κι εγώ δεν ξέρω πώς άντεξα και το είδα ως το τέλος.
18 Φροντίζω να έχω πάντα καθαρά και ______________________ ρούχα.
19 ______________________ του θανάτου είναι ένα συναίσθημα κοινό στους περισσότερους ανθρώπους.
20 Ο Αντωνάκης μιλάει ______________________ στους μεγαλύτερούς του.

Ζ Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις ή φράσεις που είναι πάνω από την άσκηση στο σωστό τύπο.

αράζω (2), **ο επαγγελματίας**, **ο ερασιτέχνης**, **η θάλασσα** (2), **μανιώδης,-ης,-ες**, **ο νησιώτης**, **νησιώτικος,-η,-ο**, **το πέλαγος** (2), **πλευρίζω** (2), **σαλπάρω**, **σηκώνω άγκυρα**, **στέκομαι ανοιχτά**, **ο συλλέκτης**, **τεχνητός,-ή,-ό** (2), **τραβώ κουπί**, **φυσικός,-ή,-ό** (2), **ο ωκεανός**

1 ______________________ τραγούδια έχουν έναν εντελώς δικό τους χαρακτήρα και είναι ωραίο να βλέπεις ______________________ να τα χορεύουν.
2 Το λιμανάκι στην απέναντι ακτή είναι ______________________, γι' αυτό είναι τόσο όμορφο και διαφορετικό από ______________________ λιμάνια.
3 Ήταν ______________________ η αντίδρασή τους, ύστερα από την αδικία που τους έγινε.
4 ______________________ βροχή είναι απαραίτητη για το πότισμα των αγρών.
5 ______________________ στη ζωή του, για να φτάσει εδώ που έφτασε, γιατί δεν είχε κανένα να τον βοηθήσει.
6 Όταν το πλοίο φτάνει στο νησί, ______________________ στην προκυμαία. Όταν, όμως, δεν υπάρχει προκυμαία, ______________________ και οι επιβάτες μεταφέρονται στην ακτή με βάρκες.
7 Θα πας πάλι διακοπές στο νησί σου; Είσαι τυχερός. ______________________ στον ήλιο και θα ξεκουραστείς.
8 Το πλοίο ______________________ στις 8:45 π.μ. Πρέπει να είμαστε στην προκυμαία στις 8:30 το αργότερο.
9 Όταν έφτασα, το πλοίο μόλις ______________________ και έτσι το έχασα για λίγα λεπτά.
10 Υπάρχουν πολλών ειδών ______________________. Άλλοι συλλέγουν από χόμπι και άλλοι για το κέρδος.
11 Είναι ______________________ καπνιστής και αυτό θα του κάνει κακό στην υγεία του.
12 ______________________ ψαράδες δουλεύουν πολλές ώρες για να κερδίσουν το μεροκάματό τους, ενώ ______________________ ψαράδες το διασκεδάζουν, περνώντας ευχάριστα την ώρα τους.
13 Τον ______________________ και του ψιθύρισε κάτι, αλλά δεν κατάλαβα τι του είπε.
14 Τον βρήκα ______________________ μπροστά στην τηλεόραση.
15 Είχε ______________________ χθες και δεν μπορέσαμε να ψαρέψουμε.
16 Τα έκανα ______________________ στις εξετάσεις, γιατί ξενύχτησα και το πρωί δεν ήξερα τι έγραφα.
17 Ο Ατλαντικός ______________________ χωρίζει την Ευρώπη από την Αμερική.
18 Η Ελλάδα έχει δύο μεγάλα ______________________, το Αιγαίο και το Ιόνιο ______________________.

Η *Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο για τέσσερα ελληνικά νησιά, τις Σποράδες. Στην άσκηση που ακολουθεί, καθώς ακούτε το κείμενο, κρατάτε σύντομες σημειώσεις, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι δεκαεφτά (**17**), χωρίς το παράδειγμα.*

1 Οι διακοπές περιλαμβάνουν κάποιο νησί, όπως:
Εφτάνησα, Κυκλάδες, Κρήτη, Θάσος, Σαμοθράκη -παράδειγμα

2 Πρόταση για καλοκαιρινές διακοπές:
____

3 Πώς να πάμε:
____

4 Σκιάθος
α ____________________
β ____________________
γ ____________________
δ ____________________

5 Σκόπελος
Κατάλληλη για
α ____________________
β ____________________
Έχει
γ ____________________
δ ____________________

6 Αλόννησος
α Βρίσκεται ____________________
β Εδώ βρήκε προστασία ____________________
γ Έχει ____________________ και
δ ____________________

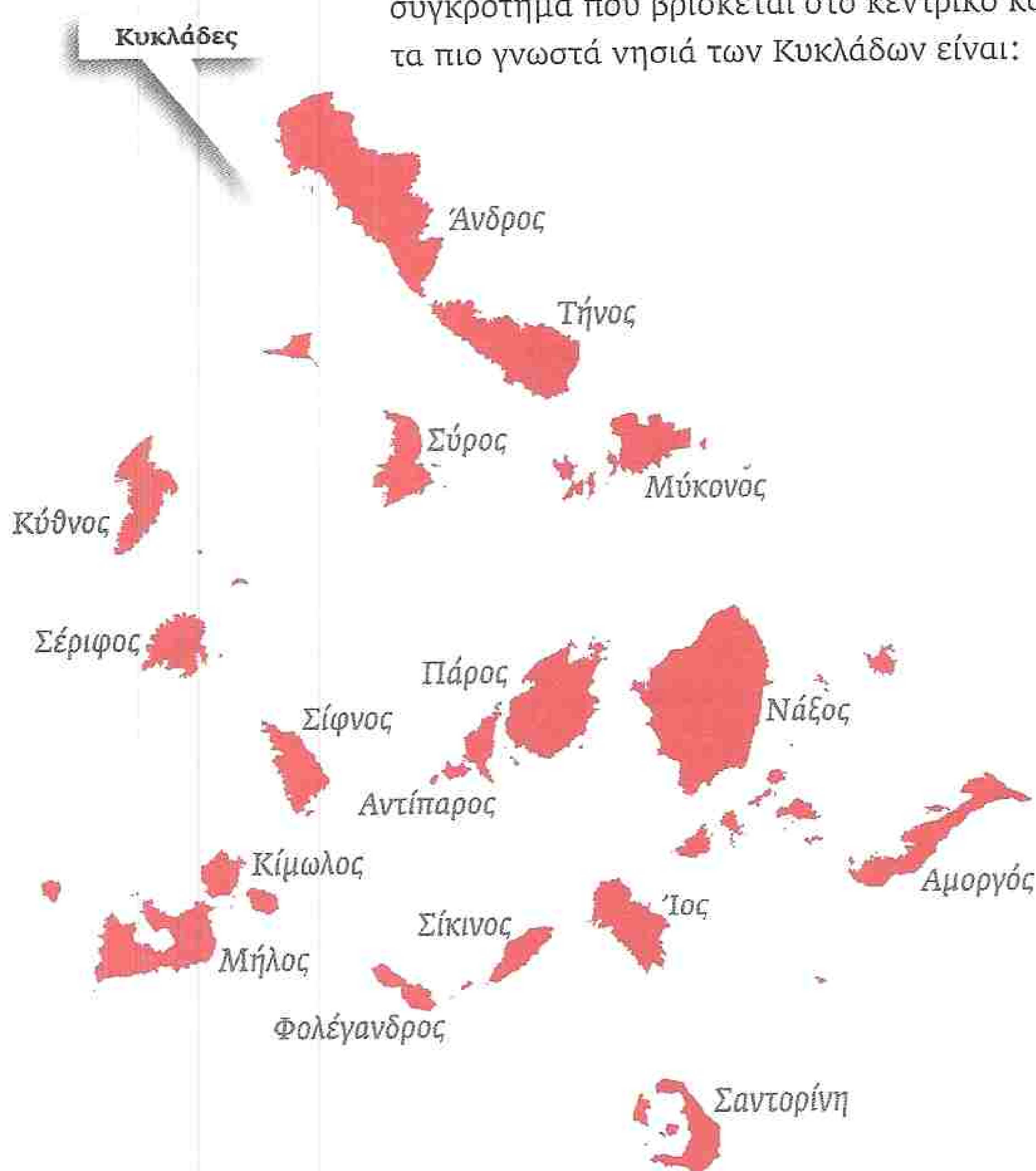
7 Σκύρος
α Βρίσκεται ____________________
β Η πόλη είναι χτισμένη ____________________
γ Φημίζεται για ____________________

Θ Διαβάστε πρώτα τα αποσπάσματα για τα νησιά των Κυκλάδων που έχετε μπροστά σας, από τον Τουριστικό Οδηγό της Ελλάδας και ύστερα γράψτε τις ασκήσεις που ακολουθούν.

Μάθετε πρώτα τις παρακάτω λέξεις:
γεωλογικός: αυτός που έχει σχέση με τα πετρώματα της γης
το δείγμα: μικρή ποσότητα που δίνεται για δοκιμή, απόδειξη
το ηφαίστειο: άνοιγμα της γης απ' όπου βγαίνουν λιωμένα μέταλλα (λάβα)
ο κιμωλίτης: λευκό πέτρωμα από το οποίο γίνεται η κιμωλία
η μορφολογία: κλάδος της γεωγραφίας που μελετά τη μορφή του εδάφους
ο προσκυνητής: κάποιος που πηγαίνει να τιμήσει ένα χώρο, συνήθως ιερό
πυκνοκατοικημένος: τόπος με πολλούς κατοίκους

Ταξιδέψτε στις Κυκλάδες

Τριάντα κατοικημένα νησιά και πολλά άγονα και ακατοίκητα αποτελούν το νησιώτικο συγκρότημα που βρίσκεται στο κεντρικό και νότιο Αιγαίο και ονομάζεται Κυκλάδες. Από τα πιο γνωστά νησιά των Κυκλάδων είναι:

Άνδρος: Το βορειότερο νησί των Κυκλάδων, το δεύτερο σε μέγεθος μετά τη Νάξο.
Κίμωλος: Νησάκι κάτασπρο σαν τον κιμωλίτη που παράγει, από τον οποίο βγαίνει η κιμωλία.
Κύθνος: Στο μικρό αυτό κυκλαδονήσι ανακαλύφτηκαν τα αρχαιότερα δείγματα ανθρώπινης παρουσίας στις Κυκλάδες.
Μύκονος: Από τα πιο γνωστά και κοσμοπολίτικα ελληνικά νησιά.
Δήλος: Το ιερό νησί του Απόλλωνα και της Αρτέμιδος που βρίσκεται στο κέντρο των Κυκλάδων. Ακατοίκητο σήμερα, είναι ένας απέραντος αρχαιολογικός χώρος.
Μήλος: Το νοτιότερο νησί των δυτικών Κυκλάδων. Η φήμη της απλώθηκε σ' όλο τον πολιτισμένο κόσμο χάρη στο άγαλμα της Αφροδίτης που βρέθηκε θαμμένο στη γη της το 19ο αι. και σήμερα βρίσκεται στο μουσείο του Λούβρου.
Νάξος: Το μεγαλύτερο από τα νησιά των Κυκλάδων βρίσκεται περίπου στο κέντρο του Αιγαίου.
Πάρος: Είναι τρίτη σε μέγεθος μετά τη Νάξο και την Άνδρο. Τα βουνά της κλείνουν μέσα τους το περίφημο παριανό μάρμαρο.
Σαντορίνη: Η Σαντορίνη ή Θήρα, το ξακουστό νησί των Κυκλάδων, ξεχωρίζει από τα υπόλοιπα κυκλαδονήσια εξαιτίας της γεωλογικής της μορφολογίας που οφείλεται στη δράση του σβησμένου σήμερα ηφαιστείου.
Στο Ακρωτήρι ανακαλύφτηκαν ερείπια μινωικής πόλης που καταστράφηκε γύρω στα 1500 π.Χ. από την έκρηξη του ηφαιστείου.
Σύρος: Διοικητικό, εμπορικό και πολιτιστικό κέντρο των Κυκλάδων, είναι από τα πιο πυκνοκατοικημένα νησιά. Η Ερμούπολη, πρωτεύουσα και λιμάνι της Σύρου, είναι και πρωτεύουσα όλων των Κυκλάδων.
Τήνος: Πολύ κοντά στο νότιο άκρο της Άνδρου, η Τήνος, το ιερό νησί της Παναγίας, δέχεται χιλιάδες προσκυνητές ιδιαίτερα κάθε Δεκαπενταύγουστο. Στο ψηλότερο βουνό, τον Τσικνιά, κατοικούσε ο θεός των ανέμων, ο Αίολος.

α Να γράψετε τη σημασία των λέξεων που είναι υπογραμμισμένες στο κείμενο.

ανακαλύφτηκαν = ______
δείγματα = ______
κοσμοπολίτικα = ______
ακατοίκητο = ______
απλώθηκε = ______
ξεχωρίζει = ______
δράση = ______
ερείπια = ______
προσκυνητές = ______
ανέμων = ______

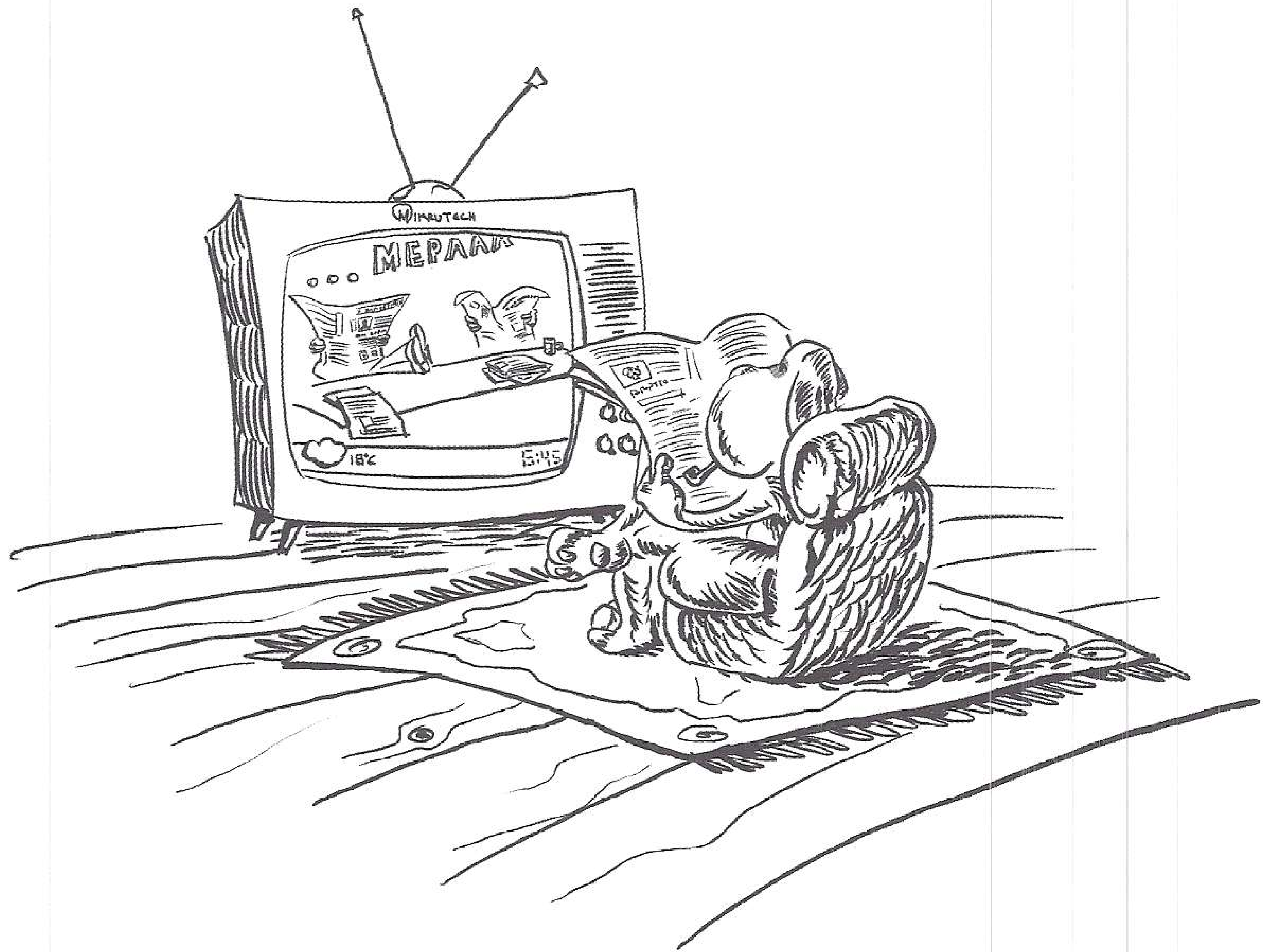
β Διαβάστε άλλη μία φορά το κείμενο για τις Κυκλάδες και βρείτε το όνομα του νησιού, σύμφωνα με κάποιο χαρακτηριστικό που σας δίνουμε.

1 Το μεγαλύτερο νησί: ______
2 Το νοτιότερο νησί των δυτικών Κυκλάδων: ______
3 Το πιο ξακουστό νησί: ______
4 Το πιο κοσμοπολίτικο: ______
5 Τρίτο σε μέγεθος, με περίφημο μάρμαρο: ______
6 Το βορειότερο νησί, δεύτερο σε μέγεθος: ______
7 Ιερός, αρχαιολογικός χώρος: ______
8 Με τα αρχαιότερα δείγματα ανθρώπινης παρουσίας: ______
9 Διοικητικό, εμπορικό, πολιτιστικό κέντρο: ______
10 Το νησί της Παναγίας: ______
11 Κάτασπρο νησί, παράγει κιμωλίτη: ______

I Έχετε διαβάσει σε έναν τουριστικό οδηγό για τις Κυκλάδες και θέλετε πολύ να πάτε διακοπές εκεί. Στέλνετε ένα γράμμα στο/στη φίλο/-η σας, του/της περιγράφετε τις ομορφιές των νησιών που θέλετε να επισκεφτείτε, για να τον/την πείσετε να πάτε μαζί.

36ο ΜΑΘΗΜΑ

Ο ημερήσιος τύπος

ουδέτερα ουσιαστικά

-ας, -ώς, -ός, -όν, -ον, -αν, -εν, -ύ, -υ, -ιμο

Α Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ουσιαστικά που είναι στην παρένθεση.

1 Δεν υπάρχει ελληνική λέξη χωρίς ____________________. (το φωνήεν)
2 Εξαιτίας ____________________ μετά τον ποδοσφαιρικό αγώνα, οι δρόμοι έκλεισαν. (το γεγονός)
3 Οι τιμές ____________________ εξαρτιούνται συχνά από την ποιότητά τους. (το προϊόν)
4 Το Παρίσι θεωρείται η πόλη ____________________. (το φως)
5 Πόσα ____________________ έχει ο αριθμός 100; –Δύο βέβαια. (το μηδέν)
6 Τα περισσότερα ____________________ είναι επικίνδυνα. (το οξύ)
7 Πήγε σε σχολή ραπτικής, αλλά δεν ξέρει ούτε ____________________ ούτε ____________________. (το κόψιμο, το ράψιμο)
8 Νομίζει ότι ξέρει ____________________, ότι είναι παντογνώστης. (το παν)
9 Χαρακτηριστικό των δημοκρατικών ____________________ είναι η ελευθερία του λόγου και του τύπου. (το καθεστώς)
10 Μην τον λυπάσαι. Τα έχει πολύ εύκολα ____________________. (το δάκρυ)
11 Τον απάλλαξαν από ____________________ του, μέχρι να γίνει η δίκη. (το καθήκον)
12 Πίστεψέ με! Αυτό που σου λέω είναι ____________________. (το γεγονός)
13 Η χώρα τους δεν έχει μεγάλη κτηνοτροφία, γι' αυτό κάνει εισαγωγή ____________________ από τη Ν. Ζηλανδία. (το κρέας)
14 Τα μαθήματα που παρακολουθεί στο σεμινάριο είναι ειδικού ιατρικού ____________________. (το ενδιαφέρον)
15 Πού είναι το καλαθάκι ____________________; Θέλω να ράψω ένα κουμπί. (το ράψιμο)

Β Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας το σωστό τύπο των ουσιαστικών που είναι στην παρένθεση.

1 Ποια είναι ____________________ σου; –Η λογοτεχνία και το ποδόσφαιρο. (του ενδιαφέροντός, το ενδιαφέρον, τα ενδιαφέροντά)
2 Την ημέρα ____________________ τα σχολεία είναι κλειστά. (τα Φώτα, του Φωτός, των Φώτων)
3 Πολλές θεωρίες υπάρχουν για τη δημιουργία ____________________. (το σύμπαν, τα σύμπαντα, του σύμπαντος)
4 Το σπίτι γέμισε από τη μυρωδιά ____________________ που έβραζε. (του κρέατος, το κρέας, τα κρέατα)
5 Χρειάζομαι μια ληξιαρχική πράξη ____________________. (τη γέννηση, γέννηση, γεννήσεως)
6 Η εξερεύνηση ____________________ συνεχίζεται. (το διάστημα, του διαστήματος, τα διαστήματα)
7 Μετά ____________________ των μαθημάτων έγινε μια μικρή γιορτή. (το πέρας, του πέρατος, τα πέρατα)
8 Οι αγρότες παραπονιούνται για τις τιμές των γεωργικών ____________________. (τα προϊόντα, του προϊόντος, προϊόντων)
9 Ο αριθμός ____________________ έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια. (της γεννήσεως, των γεννήσεων, τις γεννήσεις)
10 Όταν τον προσέλαβαν, του εξήγησαν λεπτομερώς ποια είναι ____________________ του. (των καθηκόντων, τα καθηκοντά, το καθήκον)

Γ Να συμπληρώσετε τις προτάσεις.

1 Είναι γεγονός ότι ______
2 Δε με ενδιαφέρει αν ______
3 Νομίζω ότι αυτό που ______
4 Αν δεν κάνω λάθος, ______
5 Ίσως θα έπρεπε ______
6 Πολλές φορές σκέφτομαι ______
7 Δε θα ήταν άσχημο, ______
8 Αν νομίζεις ______
9 Αφού πρέπει ______
10 Είναι απίθανο ______

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά στον πίνακα.

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο-Μετοχή	Επίρρημα
γεννώ,-ιέμαι	______	______ ______	
______	η διαφορά	______ ______	______
ενδιαφέρω,-ομαι	______	______ ______	
______	______	ενημερωτικός,-ή,-ό ενημερωμένος,-η,-ο (ενήμερος,-η,-ο)	______
______	το θαύμα το θαυμαστικό	______ ______	______
______	η κυκλοφορία	______	
______	______	οριστικός,-ή,-ό ορισμένος,-η,-ο	______
______	______	πολεμικός,-ή,-ό πολέμιος,-α,-ο	
______	______	______	συγχρόνως
______	______	______	υπερβολικά

Ε Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις από τον προηγούμενο πίνακα παραγώγων.

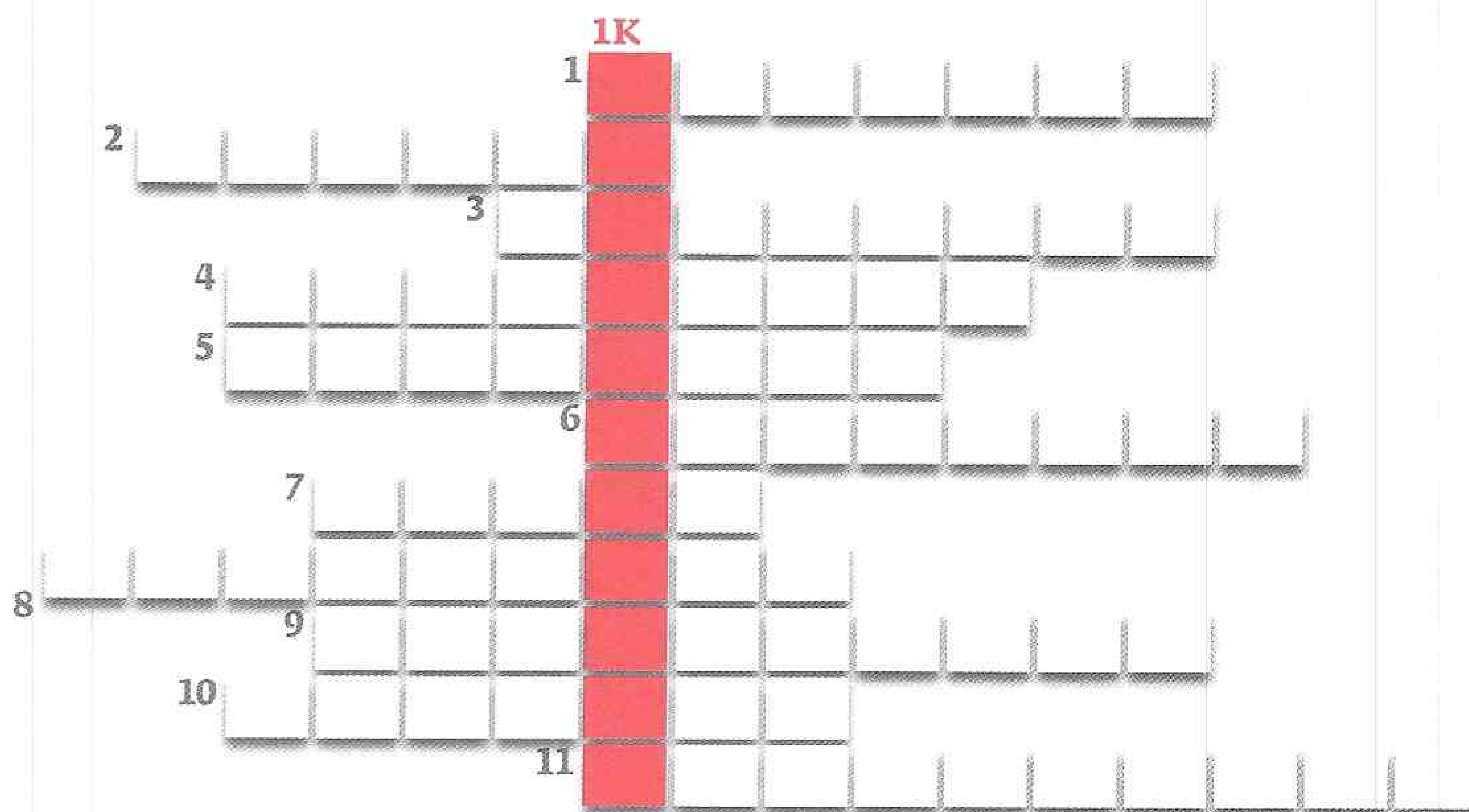
Παρακολουθώ συχνά ______ εκπομπές της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου, γιατί θέλω να είμαι ______ γύρω από τα γεγονότα της καθημερινής μας ζωής. Με ______ ιδιαίτερα προγράμματα σχετικά με «______» της τεχνολογίας και ______ της γενετικής, που επηρεάζουν άμεσα την καθημερινότητά μας. Αλλά και όλα τα δυσάρεστα γεγονότα που συμβαίνουν στον πλανήτη μας, όπως ______ συγκρούσεις με χιλιάδες θύματα ή τρομοκρατικά χτυπήματα, είναι θέματα που ______ μέσα μας την επιθυμία όχι μόνο για ενημέρωση, αλλά και για προσφορά ανθρωπιστικής βοήθειας προς αυτούς που τη χρειάζονται.

Η άμεση γνωστοποίηση και ______ των ειδήσεων σε όλο τον πλανήτη σε ______ μικρό χρονικό διάστημα, μέσω της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου, έχουν σημάνει ______ τέλος της «παλιάς» εποχής και την αρχή ενός «______ καινούριου κόσμου», που είναι άγνωστο ακόμα πού θα μας οδηγήσει.

ΣΤ *Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις του μαθήματος.*

1 Τον κακομαθαίνεις κάνοντας όλα του ______________________.
2 Να αφήσεις μεγαλύτερο ______________________ μεταξύ των λέξεων.
3 Ακολουθεί πάντα τον κώδικα οδικής ______________________.
4 Βαρεθήκαμε, γιατί το μάθημα δεν είχε κανένα ______________________.
5 Οι καρέκλες είναι γερές, χρειάζονται μόνο ένα καλό ______________________.
6 Συνεχώς ζητούν ______________________ για να μαλώσουν.
7 ______________________ μου στην επιχείρηση είναι 10%.
8 Ο πλανήτης μας είναι ένα απειροελάχιστο κομμάτι ______________________.
9 Ψάχνω να βρω ______________________ βιβλιογραφία σχετική με το θέμα μου.
10 ______________________ κάνουν τη ζωή μας πιο εύκολη.
11 Κάθε γέννηση δηλώνεται σε ______________________.
12 Θα μου κάνεις μια ______________________, σε παρακαλώ; –Ευχαρίστως. Ό,τι θέλεις.
13 Η επιχείρηση έχει ανάγκη από δύο πεπειραμένους ________________ υπολογιστών.

Ζ *Ποια λέξη σχηματίζεται στο* ***1Κ****, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οριζόντια: **1** Οι άνθρωποι δεν πιστεύουν πια σ' αυτά. **2** Κάτι που συμβαίνει. **3** Αυτός που αναφέρεται σε όλους. **4** Ασχολείται με τη φιλοσοφία. **5** Δεν είναι κοντινός. **6** Το χίλια έχει τρία. **7** Η εποχή που ζούμε τώρα, το σήμερα. **8** Αυτός που έγινε πριν από λίγο. **9** Κάτι που γίνεται κάθε μέρα. **10** Το τέλος της ζωής κάθε ανθρώπου. **11** Αυτοί που διαβάζουν εφημερίδα, περιοδικό ή βιβλίο.

Η *Θα ακούσετε ένα κείμενο με τίτλο «****Το παραδοσιακό ταχυδρομείο σήμερα****». Καθώς ακούτε το κείμενο, κρατήστε σύντομες σημειώσεις κάτω από τους τίτλους, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι δώδεκα (12), χωρίς το παράδειγμα.*

1 Το παραδοσιακό γράμμα είναι σήμερα είδος υπό εξαφάνιση -παράδειγμα
____

2 Οι άνθρωποι δε γράφουν σήμερα γράμματα, γιατί ______________________
____

3 Για το διάβασμα και το γράψιμο ______________________
____

4 Η αιτία είναι ______________________
____

5 Όμως, καθώς τα μέσα επικοινωνίας αυξάνουν ______________________
____

6 Στα παλιότερα χρόνια στα γράμματα εκφράζονταν ______________________
____

7 Τότε η αλληλογραφία ήταν ______

8 Όμως γενικά μπορούμε να πούμε πως τα γράμματα ______

9 Σήμερα με το ταχυδρομείο λαμβάνουμε:
α ______
β ______

10 Το 80% της αλληλογραφίας μας σήμερα ______

11 Κάποτε οι ταχυδρόμοι ήταν ______

12 Σήμερα είναι αυτοί που ______

Θ Διαβάστε στο κείμενο δίπλα τις πληροφορίες για τα κινητά και απαντήστε στις ερωτήσεις.

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΞΕΡΑΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΤΟ ΚΙΝΗΤΟ ΣΑΣ

• Αν βρεθείτε σε περιοχή χωρίς σήμα του δικτύου σας και είναι ανάγκη να τηλεφωνήσετε, καλέστε το **112** και το κινητό σας θα ψάξει να βρει οποιοδήποτε δίκτυο υπάρχει για να αποκτήσετε επικοινωνία.
Μπορεί να κληθεί και με το πληκτρολόγιο κλειδωμένο!

• Χάσατε τα κλειδιά του αυτοκινήτου σας και το αυτοκίνητό σας κλειδώνει και ξεκλειδώνει με τηλεκοντρόλ;
Έχετε εφεδρικά κλειδιά στο σπίτι ή κάπου αλλού; Καλέστε με το κινητό σας κάποιον που είναι εκεί στο κινητό του.
Κρατήστε το κινητό σας περίπου 30 εκατοστά από την πόρτα του οδηγού και πείτε σε όποιον είναι στο σπίτι σας να πατήσει το τηλεκοντρόλ κοντά στο κινητό του.
Το αυτοκίνητό σας θ' ανοίξει.

• Έστω ότι η μπαταρία σας έχει εξαντληθεί και περιμένετε ή θέλετε να κάνετε κάποιο επείγον ή σημαντικό τηλεφώνημα και δεν έχετε φορτιστή ή πρίζα κοντά σας.
Πολλά κινητά έχουν εφεδρική μπαταρία! Για να την ενεργοποιήσετε πιέστε ***3370#**
Το κινητό σας θα λειτουργήσει με την εφεδρική ισχύ και θα δείξει αύξηση στην ισχύ του 50%. Η εφεδρική αυτή ισχύς θα φορτισθεί όταν φορτίσετε το κινητό σας την επόμενη φορά.

• Μόλις αγοράσετε κινητό, πατήστε τα πλήκτρα: ***#06#**
Ένας κώδικας 15 ψηφίων θα εμφανισθεί στην οθόνη. Ο αριθμός αυτός είναι μοναδικός για το κινητό σας. Γράψτε τον κάπου σε ασφαλές μέρος. Σας έκλεψαν το κινητό σας; Καλέστε στην εταιρία σας και δώστε τους τον κώδικα αυτόν.
Αυτοί μπορούν να αχρηστέψουν το κλεμμένο κινητό σας. Ακόμα κι αν οι κλέφτες αλλάξουν την κάρτα SIM, το κινητό σας θα τους είναι εντελώς άχρηστο.
Είναι μάλλον βέβαιο ότι δεν θα πάρετε το κινητό σας πίσω, αλλά τουλάχιστον θα ξέρετε ότι όποιος και να σας το έκλεψε, δεν μπορεί ούτε να το χρησιμοποιήσει, ούτε να το πουλήσει. Αν αυτό το κάνουμε Όλοι, τότε δεν θα υπάρχει λόγος για κανέναν να κλέβει κινητά τηλέφωνα!

ΚΑΙ

• Βάλτε ένα κινητό τηλέφωνο μέσα στο φούρνο μικροκυμάτων και κλείστε την πόρτα του. Τώρα καλέστε το κινητό που είναι μέσα στο φούρνο. **Αν το κινητό χτυπήσει, πετάξτε**

το φούρνο μικροκυμάτων! Μέσα στο φούρνο μικροκυμάτων τα κινητά πρέπει να χάνουν εντελώς τη λήψη τους, και αυτό σημαίνει ότι ο φούρνος σας δεν είναι καλά μονωμένος για τα μικροκύματα.

α Ερωτήσεις

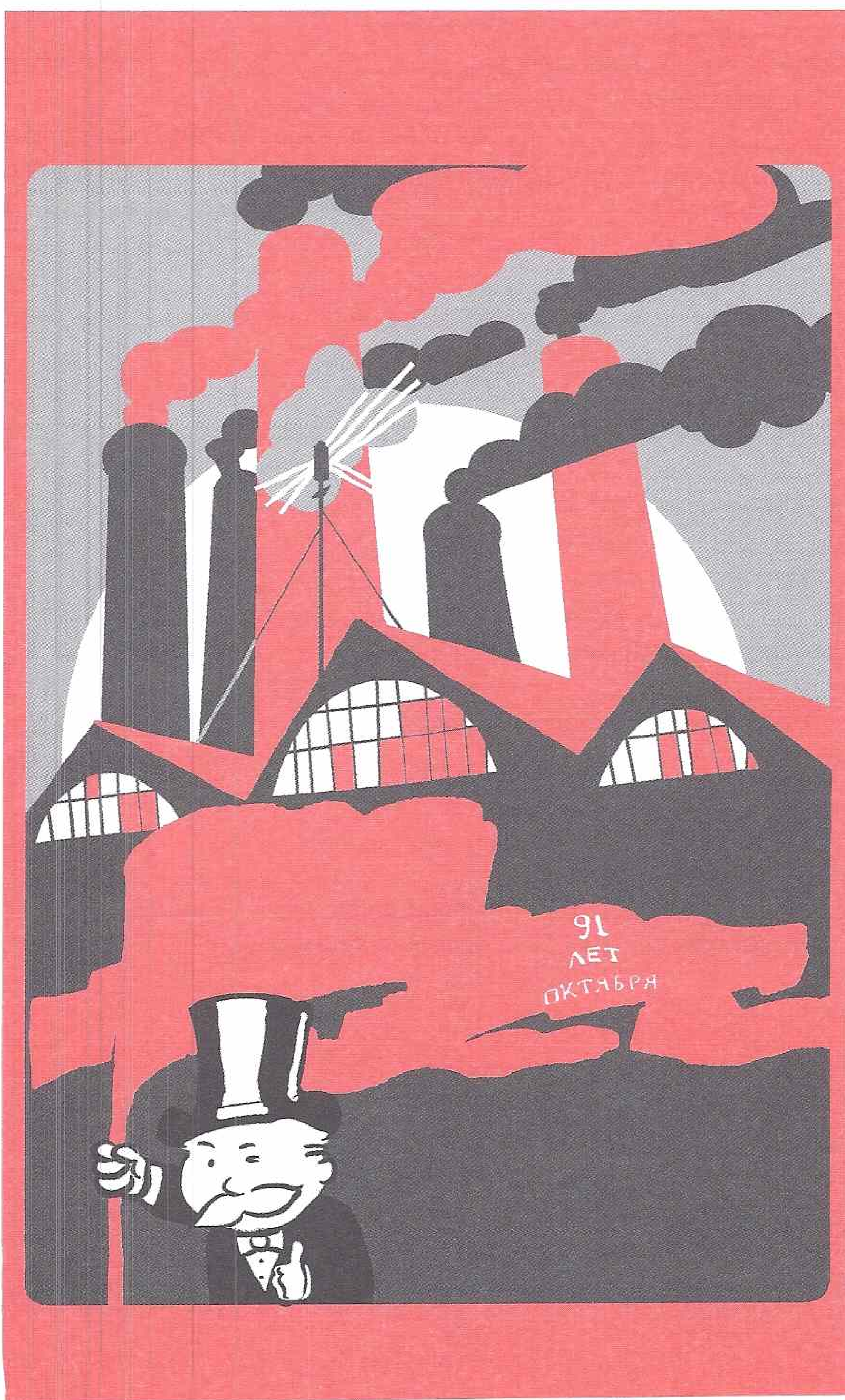
1 Ποια είναι η πρώτη ενέργεια που πρέπει να κάνετε μόλις αγοράσετε κινητό και σε τι θα σας βοηθήσει;
2 Πώς μπορείτε να ελέγξετε αν ο φούρνος μικροκυμάτων είναι καλά μονωμένος;
3 Πώς μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το κινητό σας, αν η μπαταρία του έχει εξαντληθεί;
4 Πατώντας το 112 στο κινητό σας, τι πρόβλημα λύνετε;
5 Πώς θα ανοίξετε το αυτοκίνητό σας, αν έχετε χάσει τα κλειδιά σας;

β Βρείτε ποια λέξη από το κείμενο αντιστοιχεί στους ορισμούς.

1 Εξάρτημα ηλεκτρικής εγκατάστασης που είναι κατάλληλο να δίνει ρεύμα σε ηλεκτρικές συσκευές.
2 Καταστρέφω το μηχανισμό λειτουργίας ενός πράγματος.
3 Το μέγεθος της δύναμης που έχει κάποιος ή κάτι.
4 Πολύπλοκο σύμπλεγμα από γραμμές που διασταυρώνονται.
5 Αντικείμενο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε αντικατάσταση άλλου.
6 Θέτω κάτι σε λειτουργία, σε κίνηση, σε δράση.
7 Σύνολο σημείων που συγκροτούν ένα κλειστό σύστημα, με βάση τα οποία οι άνθρωποι επικοινωνούν μεταξύ τους.
8 Μειώνω σε μεγάλο βαθμό τις δυνατότητες κάποιου πράγματος.

Ι Γράμμα με το ταχυδρομείο ή e-mail, τι προτιμάτε; Ένα περιοδικό ζητάει την άποψή σας. Εσείς απαντάτε, αφού αναφέρετε πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα για το καθένα.

Εμπόριο και βιομηχανία

ρήματα που παρουσιάζουν δυσκολίες

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι στην παρένθεση.*

1 Δε ______________ ακόμη η αιτία του θανάτου του. (διαπιστώνω,-ομαι)
2 Κέρδισε στις εκλογές, γιατί τον ______________ όλες οι δημοκρατικές δυνάμεις της πόλης του. (υποστηρίζω,-ομαι)
3 ______________ για τη θέση του διευθυντή αυτής της εταιρίας, αλλά δεν τη δέχτηκε για οικογενειακούς λόγους. (προτείνω,-ομαι)
4 ______________ το ταξίδι μας, αν δε συνέβαινε αυτό το απροσδόκητο γεγονός. (πραγματοποιώ,-ούμαι)
5 ______________ στη βοήθειά του, ανέλαβα τη δύσκολη υπόθεση, αλλά τελικώς δεν τα έβγαλα πέρα. (υπολογίζω,-ομαι)
6 Κάηκε, πριν προφτάσουν να του προσφέρουν βοήθεια, γιατί η πόρτα του σπιτιού του ήταν ______________. (κλειδώνω,-ομαι)
7 Η Οδοντιατρική Σχολή πρόκειται σύντομα ______________ στο καινούριο της κτίριο. (μεταφέρω,-ομαι)
8 Το έργο του ______________ ακατάλληλο για δημοσίευση. (κρίνω,-ομαι)
9 ______________ όλες τις εκκρεμότητές σου, πριν φύγεις. (ρυθμίζω,-ομαι)
10 Με το ______________ συνεχώς, δεν κερδίζεις τίποτα. (εκνευρίζω,-ομαι)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με τις λέξεις που είναι πάνω από την άσκηση.*

ο αγρότης, αιωνόβιος,-α,-ο, η αφήγηση, βίαιος,-η,-ο, η διαταγή, η εταιρία, η μακροζωία, το όρος, το συμβούλιο, η ύπαιθρος

1 Οι γιατροί χρησιμοποιούν σήμερα στις μεταμοσχεύσεις όργανα ανθρώπων που έχουν πεθάνει από ______________ θάνατο και ήταν δωρητές οργάνων.
2 Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το ναυάγιο έγιναν γνωστές από ______________ των επιζώντων.
3 Το κράτος δίνει σύνταξη σ' όλους ______________.
4 ______________ Μακεδονικών Σπουδών, οργανώνει κάθε χρόνο διάφορες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.
5 Ελάχιστα ______________ δέντρα σώζονται σήμερα.
6 Η υγιεινή διατροφή είναι απαραίτητη προϋπόθεση για ______________.
7 Επειδή η κατάσταση του ασθενούς ήταν κρίσιμη, ο γιατρός του συγκάλεσε έκτακτο ______________.
8 Στα έργα του εμπνέεται από τη ζωή ______________.
9 Αμύθητοι θησαυροί βρίσκονται στο Άγιο ______________.
10 Με ______________ της αστυνομίας απαγορεύτηκε η αναγραφή ειδήσεων στις εφημερίδες σχετικά με το πρόσφατο έγκλημα.

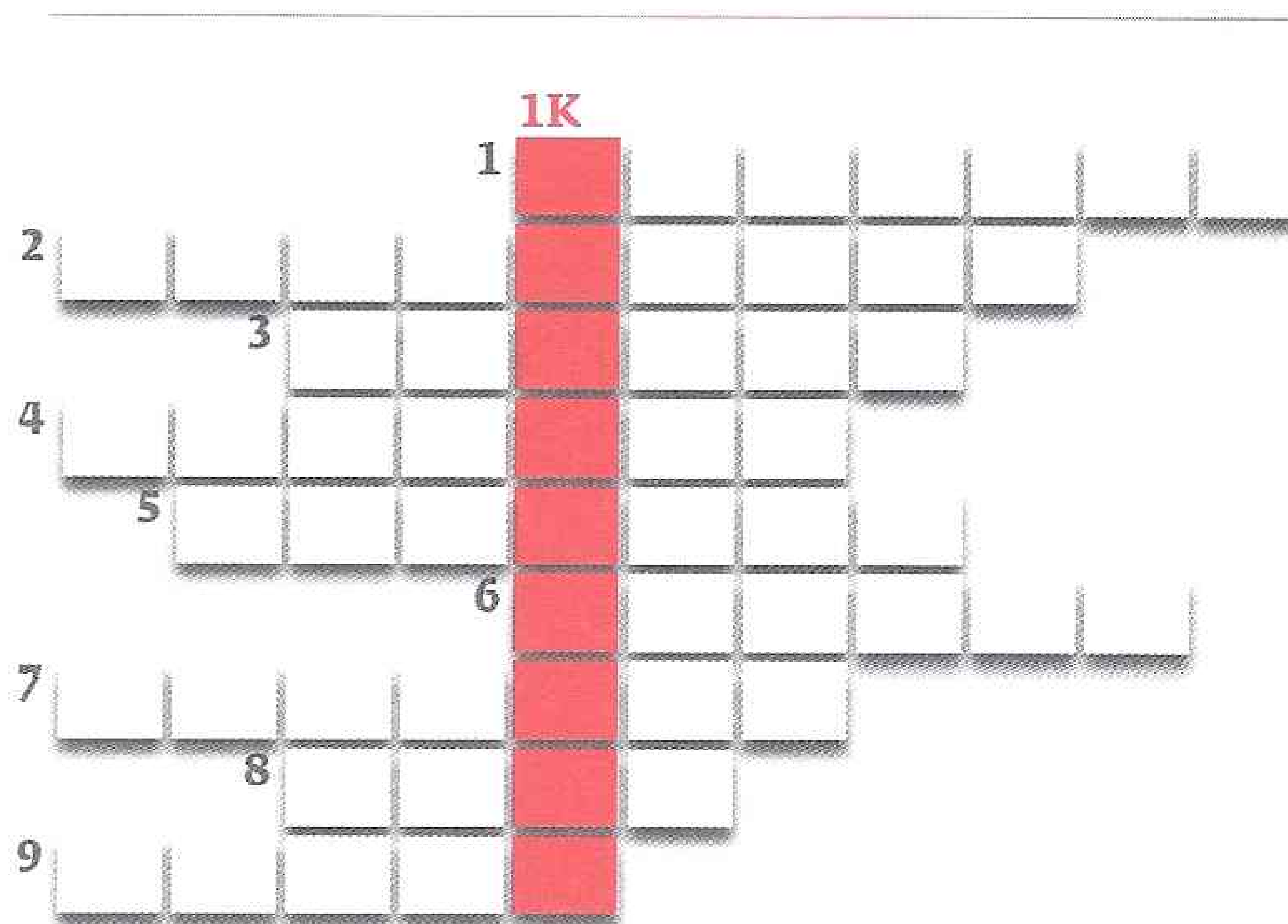
Γ *Να βρείτε τα αντίθετα των λέξεων.*

1 ο νεότερος ≠ ______________
2 γεννιέμαι ≠ ______________
3 ο ανακριβής ≠ ______________
4 ο άσχετος ≠ ______________
5 ο βίαιος θάνατος ≠ ______________
6 η αδιαφορία ≠ ______________
7 η ειρήνη ≠ ______________

Δ Να αποδώσετε τις λέξεις ή φράσεις που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα με άλλο τρόπο, χωρίς να αλλάξει το νόημά τους.

Ένα από τα **ευεργετικά** αποτελέσματα **της εξέλιξης** της επιστήμης και **της βελτίωσης των συνθηκών** της ζωής είναι ότι **ο μέσος όρος ζωής των ανθρώπων έχει αυξηθεί σημαντικά**.
Τον περασμένο αιώνα ένας άνθρωπος πενήντα χρονών θεωρούνταν **ηλικιωμένος**, όμως σήμερα ένας άνθρωπος αυτής της ηλικίας **έχει μπροστά του ζωή τουλάχιστον** άλλων είκοσι χρόνων. Βεβαίως, ακόμη και σήμερα, θεωρείται φαινόμενο ένας άνθρωπος που **ξεπερνά τα εκατό χρόνια ζωής**.

*Ε Ποια λέξη σχηματίζεται στο **1Κ**, αν συμπληρώσετε όλες τις οριζόντιες;*

Οριζόντια: **1** Διήγηση. **2** Οι άνθρωποι δε ζουν για πάντα, κάποτε... **3** Εκατό χρόνια. **4** Κάτι που έχει γίνει. **5** Χωρικός. **6** Ορμητικός, επιθετικός. **7** Κρυφό, που το ξέρουν μόνο λίγοι. **8** Βουνό. **9** Το αντίθετο της αρχής.

*ΣΤ Θα ακούσετε ένα κείμενο με τίτλο «**Της μνήμης τα καμώματα**». Κρατήστε σημειώσεις κάτω από τους τίτλους, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι δεκαέξι (**16**), χωρίς το παράδειγμα.*

1 Μπαίνουμε σ' ένα δωμάτιο και σταματάμε, γιατί έχουμε ξεχάσει τι θέλουμε να κάνουμε -παράδειγμα

2 Τα εγκεφαλικά κύτταρα αρχίζουν να μειώνονται ______

3 Μνήμη και αυτοσυγκέντρωση είναι ______

4 Παράγοντες που μπλοκάρουν τη μνήμη: ______

5 Για να θυμηθούμε μια λέξη, ______

6 Για να μην ξεχνάμε τα κλειδιά μας, ______

7 Για να θυμηθούμε πού έχουμε βάλει ένα αντικείμενο, ______

8 Αν δεν μπορούμε να θυμηθούμε ποιος είναι αυτός που βλέπουμε, ______

9 Όταν μας συστήνουν κάποιον, ______

10 Για να θυμηθούμε μια λέξη που έχουμε μάθει πρόσφατα, ______

11 Για να θυμηθούμε πού έχουμε παρκάρει, ______________________

____

12 Για να κάνουμε ασκήσεις μνήμης

α ______________________
β ______________________
γ ______________________
δ ______________________
ε ______________________
στ ______________________

*Ζ Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο με τίτλο «**Προσωπικότητα και PC**». Στον πίνακα που ακολουθεί, κάνετε τη σωστή επιλογή σύμφωνα με όσα λέει το κείμενο, σημειώνοντας ένα σταυρό (+), όπως στο παράδειγμα.*

Προσωπικότητα και PC

Στην αρχαία Ελλάδα η διδασκαλία της μουσικής θεωρούνταν βασικό μέρος μιας ολοκληρωμένης παιδείας. Όχι βεβαίως γιατί όλοι έπρεπε να γίνουν μουσικοί, αλλά γιατί πίστευαν ότι ήταν ένα πολύ δυνατό εργαλείο για την οργάνωση της προσωπικότητας των νέων.

Στις μέρες μας η μουσική διατηρεί όλες τις ευεργετικές της δράσεις, ωστόσο έχει ένα μεγάλο σύμμαχο και βοηθό: τον προσωπικό υπολογιστή, τον περίφημο PC. Πράγματι, για να χρησιμοποιήσει κανείς έναν PC, πρέπει να μάθει λίγα πράγματα, να αντιληφθεί μερικούς κανόνες του συστήματος και να τους εφαρμόζει με συνέπεια. Διαφορετικά, το παιχνίδι απλώς δε θα παίξει. Αυτό δε σημαίνει ότι η χρήση του είναι δύσκολη, μια και σήμερα η εξέλιξη των μηχανών και προγραμμάτων έχει κάνει τη χρήση των PC εύκολη ακόμη και στα παιδιά των πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου. Απλώς σημαίνει ότι, αν δε μάθεις να πειθαρχείς στους «κανόνες του παιχνιδιού», δεν παίζεις. Δηλαδή, ή παίζεις σωστά ή δεν παίζεις καθόλου. Αν δεν οργανώσεις το μυαλό σου, δε θα μπορέσεις να οργανώσεις το PC σου.

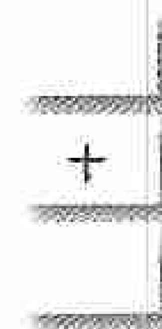
Εδώ μετρούν και μερικοί άλλοι παράγοντες. Πρώτα πρώτα, σε ένα PC μπορεί κανείς να οργανώσει άνετα και εύκολα όλες τις δραστηριότητές του, από τα επαγγελματικά του έγγραφα ως την παρακολούθηση των οικονομικών του και από την καθημερινή ανάγνωση του δελτίου καιρού ως τη δημιουργία αρχείων από κείμενα, φωτογραφίες, ήχους ή βίντεο που τον ενδιαφέρουν. Αν κάποιος είναι οργανωμένος με αυτό τον τρόπο, έχει πανεύκολη πρόσβαση και ταχύτατη αναζήτηση σε όλο τον προσωπικό του «κόσμο», πράγμα που μπορεί να ήταν δύσκολο ως αδύνατο (ψάξιμο σε πολλά ράφια και συρτάρια, σε άλλα δωμάτια, τηλέφωνα κτλ.). Ο δεύτερος παράγοντας είναι ότι με τη χρήση του internet μπορεί κανείς να έχει άμεση πρόσβαση σε χιλιάδες πληροφορίες κάθε τύπου, απ' όλο τον κόσμο, πράγμα πολύ ελκυστικό. Ωστόσο, κάθε αναζήτηση είναι τόσο πιο αποδοτική και εύκολη όσο καλύτερη είναι η οργάνωση των θεμάτων και ενοτήτων μέσα στο μυαλό μας.

Η χρήση των υπολογιστών φαίνεται να δίνει στα παιδιά μεγάλη ικανοποίηση και πολύ μεγαλύτερη εξοικείωση με τις έννοιες της οργάνωσης και της γνώσης, ιδίως αν καθοδηγούνται σωστά από ειδικά προγράμματα.

Η επίδραση της χρήσης των PC στην προσωπικότητά μας είναι ένα μεγάλο θέμα που βρίσκεται στα πρώτα στάδια της έρευνάς του, μια και η εμπειρία μας είναι μάλλον λίγη χρονικά. Ωστόσο, τα πρώτα μηνύματα είναι πολύ ενθαρρυντικά.

Παράδειγμα:

Στην Ελλάδα δίδασκαν μουσική,

α γιατί τη θεωρούσαν απαραίτητο μέρος της εκπαίδευσης.	
β για να διαμορφώσουν το χαρακτήρα των νέων.	+
γ για να μάθουν οι νέοι να σέβονται τους μεγαλύτερους.	

1 Σήμερα η μουσική
α βρίσκεται σε αρμονία με τα PC.
β έρχεται σε αντίθεση με την τεχνολογία και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.
γ έχει πάψει να έχει τη σπουδαιότητα που είχε στην αρχαιότητα.

2 Για να μάθει κανείς να χειρίζεται σωστά τον υπολογιστή του,
α πρέπει να ξεκινήσει από μικρή ηλικία.
β πρέπει να τον αντιμετωπίζει σαν παιγνίδι.
γ πρέπει να κάνει συγκεκριμένες κινήσεις.

3 Με το PC
α οργανώνεται ένα γραφείο σε μια υπηρεσία, παράλληλα με τα έγγραφα και τα ντοσιέ.
β γίνονται μαθηματικές πράξεις που ελαχιστοποιούν τα λάθη.
γ διευκολύνεται η εύρεση πληροφοριών.

4 Με ένα PC
α βρίσκουμε πληροφορίες από όλο τον κόσμο χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια.
β βρίσκουμε πληροφορίες που είναι γραμμένες μόνο σε βιβλία.
γ βρίσκουμε πληροφορίες, μόνο αν ξέρουμε τον τρόπο που θα ψάξουμε.

5 Όταν τα παιδιά χρησιμοποιούν PC,
α θα ξέρουν, όταν μεγαλώσουν, να οργανώνουν τις υποθέσεις τους.
β θα πρέπει με πολλή προσοχή να τους δίνονται τα κατάλληλα προγράμματα.
γ μπορεί να διαταραχθεί η προσωπικότητά τους.

6 PC και προσωπικότητα
α ερευνούν την επίδραση του ενός στο άλλο.
β το PC μπορεί να έχει αρνητική επίδραση στην προσωπικότητα.
γ υπάρχει μια σχετικά καλή επίδραση του ενός στο άλλο.

7 Με την ανάπτυξη της τεχνολογίας
α το PC γίνεται όλο και πιο πολύπλοκο.
β δε χρειάζεται παρά να ξέρεις τα βασικά.
γ χρειάζεται να έχει κανείς εξειδικευμένες γνώσεις για να μάθει Η/Υ.

8 Όταν δεν υπήρχε PC, οι άνθρωποι
α κρατούσαν αρχεία με τη βοήθεια ειδικών.
β έβρισκαν πάλι εύκολα ό,τι ήθελαν.
γ έψαχναν με τις ώρες να βρουν αυτό που ήθελαν.

9 Η οργάνωση στο μυαλό
α έχει άμεση σχέση με την οργάνωση του PC.
β είναι άσχετη με την οργάνωση ενός PC.
γ είναι απαραίτητη για να ακολουθήσει η οργάνωση του PC.

Η *Ο παππούς σας σας παραπονιέται ότι συχνά ξεχνάει πού έχει βάλει διάφορα πράγματα ή ότι δε θυμάται να κάνει διάφορα πράγματα που πρέπει. Εσείς του στέλνετε ένα γράμμα, όπου του γράφετε να μη στενοχωριέται, και εκεί αναφέρετε τρόπους για να μην ξεχνάει, αλλά και να ασκεί τη μνήμη του.*

38ο ΜΑΘΗΜΑ

Οι πράξεις της αριθμητικής

οι πράξεις της αριθμητικής

πρόσθεση, αφαίρεση, πολλαπλασιασμός, διαίρεση

οι γραμμές

οι γωνίες

τα κλάσματα

τα σχήματα

τα σώματα

Α *Να συμπληρώσετε τα κενά διαλέγοντας την κατάλληλη λέξη από την παρένθεση.*

1 Η βιομηχανία είναι ____________________ παράγοντας για την ανάπτυξη μιας χώρας. (επικερδής, επωφελής, βασικός)
2 Οι έφηβοι χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή στη διατροφή τους, γιατί βρίσκονται σε περίοδο ____________________. (εκμετάλλευσης, ανάπτυξης, ανεξαρτησίας)
3 Εργάζεται από μικρός και είναι οικονομικά ____________________. (πλούσιος, ελεύθερος, ανεξάρτητος)
4 Είμαι ____________________ σύμφωνος με την πρότασή σου. (απλά, δύσκολα, απόλυτα)
5 Η χαρά και η λύπη είναι ____________________ με τη ζωή μας. (ανεπτυγμένες, συνυφασμένες, εμπνευσμένες)
6 Τα παλιά χρόνια ένα ____________________ ταξίδι ήταν κάτι που το επιχειρούσαν μόνο οι ριψοκίνδυνοι, οι τυχοδιώκτες και οι απελπισμένοι. (σπάνιο, βιοτικό, υπερπόντιο)
7 Δεν καταλαβαίνω, γιατί αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες, τη στιγμή που έχει μια τόσο ____________________ επιχείρηση. (προσωπική, επικερδή, βασική)
8 Η πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη ____________________ βιβλία όλων των επιστημών. (παράγει, εξάγει, διαθέτει)
9 Είναι άστατος χαρακτήρας και δε μου ____________________ καθόλου εμπιστοσύνη. (εισπνέει, εκπνέει, εμπνέει)
10 Η Ελλάδα διαθέτει έναν από τους μεγαλύτερους εμπορικούς ____________________ του κόσμου. (στρατούς, στόλους, παράγοντες)

Β *Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση.*

αναπτύσσομαι, αποδίδομαι, ασχολούμαι, διαθέτω, εκμεταλλεύομαι, εμπνέω, ενδιαφέρομαι, εξάγω, επιχειρώ, παράγω

1 Οι άνθρωποι έχουν αρχίσει ____________________ την ηλιακή ενέργεια για να καλύψουν βασικές ανάγκες της ζωής τους.
2 Για να είναι ένα κράτος οικονομικά ανεξάρτητο, πρέπει να έχει ____________________ βιομηχανία.
3 Η ελληνική επανάσταση του 1821 ____________________ πολλούς ζωγράφους και λογοτέχνες.
4 Αυτό το εργοστάσιο ____________________ εξαρτήματα αυτοκινήτων.
5 ____________________ όλη του την περιουσία σε φιλανθρωπικά ιδρύματα.
6 Θα ήθελα ____________________ με τη δημοσιογραφία, αλλά δεν έχω τα ανάλογα προσόντα.
7 Πολλοί ____________________ να ανεβούν στην κορυφή του Έβερεστ, αλλά λίγοι τα κατάφεραν.
8 Η κοινή γνώμη έμεινε ικανοποιημένη, γιατί με την απόφαση του δικαστηρίου ____________________ δικαιοσύνη.
9 Η κυβέρνηση ____________________ ιδιαίτερα για την παιδεία και την υγεία.
10 Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα άρχισε ____________________ εκτός από γεωργικά και βιομηχανικά προϊόντα.

Γ Να συμπληρώσετε τις προτάσεις με το σωστό ρήμα στο σωστό τύπο και να το βάλετε στη σωστή θέση.

1 Η Φανή, αν της είπαν την αλήθεια.
α αναβάλλω **β** προσβάλλω **γ** αμφιβάλλω

___

2 Η στάθμη του ποταμού μετά τις τελευταίες καταρρακτώδεις βροχές.
α αυξάνω **β** ανεβαίνω **γ** κατεβαίνω

___

3 Σε πολύ δύσκολη θέση, όταν αποκαλύφτηκε η απάτη του.
α αποτελούμαι **β** ενδιαφέρομαι **γ** βρίσκομαι

___

4 Φώναξαν επειγόντως το γιατρό, γιατί ο άρρωστος από τον πυρετό.
α βρέχομαι **β** παθαίνω **γ** καίγομαι

___

5 Οι ανακοινώσεις του κατά τη διάρκεια του συνεδρίου το ενδιαφέρον των συνέδρων.
α προκαλώ **β** καλώ **γ** προσκαλώ

___

___

6 Ίσως αλλάξει γνώμη, αν λίγο ακόμη.
α βλέπω **β** επιμένω **γ** επιτρέπω

___

7 Ο αριθμός των τροχαίων ατυχημάτων τρομακτικά τα τελευταία χρόνια.
α παραμένω **β** αυξάνομαι **γ** προκαλούμαι

___

8 Οι υποψήφιοι φοιτητές περιμένουν με αγωνία τα αποτελέσματα των πανελλήνιων εξετάσεων, που την ερχόμενη εβδομάδα.
α μπαίνω **β** ανεβαίνω **γ** ανακοινώνω

___

___

9 Τι και χάθηκες τόσες μέρες; –Έλειπα για δουλειές.
α πεθαίνω **β** συμπεραίνω **γ** παθαίνω

___

10 Στις εξετάσεις τούς ζήτησαν ένα κείμενο από τα αρχαία στα νέα ελληνικά.
α προτρέπω **β** μετατρέπω **γ** ανατρέπω

___

___

Δ Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που είναι πάνω από την άσκηση.

αναπτύσσομαι, αποτελώ, ασχολούμαι, αυξάνομαι, βρίσκω, δημιουργούμαι, πεθαίνω, προσφέρω, συντελώ

Σε όλες τις βιομηχανικά ______________ χώρες η μόλυνση του περιβάλλοντος ______________ τόσο πολύ τα τελευταία χρόνια, ώστε οι κυβερνήσεις αναγκάστηκαν ______________ ιδιαίτερα με την αντιμετώπισή της. Τα διάφορα εργοστάσια ______________ βέβαια απασχόληση σε χιλιάδες εργατικά χέρια και ______________ στην αύξηση των εμπορικών συναλλαγών μιας χώρας, δεν παύουν όμως ______________ πηγές συνεχούς μολύνσεως.
Ειδικοί επιστήμονες προσπαθούν ______________ διάφορες μεθόδους για την αντιμετώπιση του προβλήματος, πριν ______________ αδιέξοδο και πριν αρχίσουν οι πόλεις ______________ από την ασφυξία και τη μόλυνση.

Ε Να δώσετε την κατάλληλη λέξη.

1 Καθετί που παράγεται, δημιουργείται ή κατασκευάζεται: ______
2 Διαθέτω προϊόντα για κατανάλωση σε αγορές του εξωτερικού: ______
3 Αυτός που δεν εξαρτιέται από κάποιον άλλο: ______
4 Χρησιμοποίηση μιας πηγής με σκοπό το κέρδος: ______
5 Αυτός που φέρνει κέρδη: ______
6 Εργοστάσιο που καθαρίζει πετρέλαιο, νερό κτλ.: ______
7 Κάτι που βγαίνει με εξόρυξη από τη γη: ______
8 Το σύνολο των ναυτικών δυνάμεων μιας χώρας: ______
9 Αγορά και πώληση εμπορευμάτων με σκοπό το κέρδος: ______
10 Αυτός που είναι δεμένος στενά με κάτι: ______

*ΣΤ Θα ακούσετε δύο φορές ένα κείμενο με τίτλο «**Η αξία του νερού**». Καθώς ακούτε το κείμενο, κρατάτε σύντομες σημειώσεις κάτω από τους τίτλους, όπως στο παράδειγμα. Οι σημειώσεις που πρέπει να κρατήσετε είναι δέκα (**10**), χωρίς το παράδειγμα.*

1 Νερό: απαραίτητο για τη διατήρηση κάθε είδους ζωής στον πλανήτη -*παράδειγμα*
2 Μελέτη πανεπιστημίων ______
3 8-10 ποτήρια νερό την ημέρα ______
α ______
β ______
4 Η ελάττωση 2% του νερού μπορεί να προκαλέσει
α ______
β ______
γ ______
5 Η κατανάλωση πέντε ποτηριών νερού την ημέρα
α ______
β ______
γ ______

*Ζ Από το κείμενο λείπουν κάποιες λέξεις ή φράσεις. Βρείτε τες στον πίνακα που ακολουθεί και γράψτε τον αριθμό τους μέσα στο κείμενο στην παρένθεση, όπως στο παράδειγμα. Οι αριθμοί που πρέπει να συμπληρώσετε είναι δώδεκα (**12**), χωρίς το παράδειγμα. Στον πίνακα υπάρχουν και τρεις επιπλέον λέξεις.*

Δουλεύουν περισσότερο, ξεκουράζονται λιγότερο

Οι δραστηριότητες ενός εργαζόμενου άντρα σε μια τυπική καθημερινή ημέρα
- Εργάζεται 8 ώρες και 40 λεπτά
- Μετακινείται 1 ώρα και 20 λεπτά
- Κάνει δουλειές στο σπίτι 30 λεπτά
- Φροντίζει τα παιδιά 36 λεπτά
- Ξεκουράζεται ή διασκεδάζει 3 ώρες και 36 λεπτά

Οι δραστηριότητες μιας εργαζόμενης γυναίκας σε μια τυπική καθημερινή ημέρα
- Εργάζεται 7 ώρες και 35 λεπτά
- Μετακινείται 1 ώρα και 20 λεπτά
- Κάνει δουλειές στο σπίτι 2 ώρες και 45 λεπτά
- Φροντίζει τα παιδιά 1 ώρα και 30 λεπτά
- Ξεκουράζεται ή διασκεδάζει 2 ώρες και 10 λεπτά

Μια μέρα έχει για όλους 24 ώρες, αλλά η χρήση αυτών των ωρών από τους άντρες και τις γυναίκες (1 -*παράδειγμα*) πολύ. Κάθε φύλο οργανώνει και διαθέτει διαφορετικά (__) του. Αν μοιράσουμε το χρόνο της ημέρας σε χρόνο για την εργασία, σε χρόνο για τον εαυτό

μας, σε χρόνο για τους άλλους, τότε θα διαπιστώσουμε ότι οι γυναίκες έχουν πολύ λιγότερο (__) από τους άντρες, γιατί έχουν αναλάβει την απασχόληση με το σπίτι, τη φροντίδα των παιδιών και των ηλικιωμένων.
Έτσι η γυναίκα πρέπει να δουλεύει «διπλό ωράριο» και (__) τον ελεύθερο χρόνο της για τους άλλους. Κι αυτό αρχίζει (__). Σύμφωνα με μια έρευνα, πολλά από τα κορίτσια 11-13 χρονών (__) καθημερινά 1 ώρα στις δουλειές του σπιτιού, ενώ (__) ξοδεύουν μισή ώρα για τις ίδιες δουλειές. Η διαφορά γίνεται ακόμα μεγαλύτερη (__). Οι γυναίκες με παιδιά αφιερώνουν 5 ώρες για το σπίτι, ενώ οι άντρες μόνο μιάμιση ώρα. Και δεν είναι μόνο τα παιδιά. Είναι και ο σύζυγος και τα έκτακτα γεγονότα (αρρώστια, ατυχήματα) που και αυτά πέφτουν στις γυναικείες πλάτες. Οι μετρήσεις δείχνουν πως το ίδιο συμβαίνει σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Πώς όμως ξοδεύουν τον ελεύθερο χρόνο τους άντρες και γυναίκες; Ο παρακάτω πίνακας δίνει την απάντηση.

Τι περιλαμβάνει ο ελεύθερος χρόνος των εργαζομένων	
Τηλεόραση	93%
Κοινωνικές συναναστροφές	50,3%
Διάβασμα	21,5%
Ταβέρνες	20,5%
Γήπεδα-Γυμναστήρια	16,5%
Μπαρ-Ντίσκο	16,5%
Εκδρομές	4,3%
Θέατρο-Σινεμά	3,4%

Τα αποτελέσματα της έρευνας μας δείχνουν ότι πρώτη επιλογή είναι η τηλεόραση και ακολουθούν οι κοινωνικές (__). Και αυτό γιατί και τα δύο έχουν μικρότερο οικονομικό κόστος. Τρίτη επιλογή των εργαζομένων, είναι το διάβασμα βιβλίων, περιοδικών, εφημερίδων. Ακολουθούν οι πιο ακριβές (__), όπως η ταβέρνα, τα μπαρ, οι ντίσκο, τα γυμναστήρια, τα γήπεδα. Πολύ μικρό ποσοστό από τον ελεύθερο χρόνο τους ξοδεύουν στα (__). Οι νέοι βέβαια έχουν άλλες επιλογές. Διασκεδάζουν περισσότερο, και οι μισοί από αυτούς δήλωσαν ότι πάνε σε μπαρ ή σε ντίσκο τουλάχιστον μια φορά (__).
Η (__) αυτή έγινε σε άτομα που ζουν σε μεγάλες πόλεις.

1	διαφέρει *-παράδειγμα*	**9**	επιλογές
2	ελάχιστα αγόρια	**10**	να διαθέτει
3	«δικό» τους χρόνο	**11**	αφιερώνουν
4	την εβδομάδα	**12**	περιλαμβάνει
5	από νωρίς	**13**	ταξίδια, στο σινεμά και στο θέατρο.
6	συναναστροφές	**14**	έρευνα
7	το εικοσιτετράωρό	**15**	των εργαζομένων
8	αργότερα	**16**	διασκεδάζουν

Η *Μόλις τελειώσατε το βιβλίο «Τα νέα ελληνικά για ξένους» και το βιβλίο με τις ασκήσεις. Γράψτε μια κριτική για τα δύο βιβλία και για τις γνώσεις που αποκτήσατε. Ακόμη, αν θα το συστήνατε σε κάποιον που θέλει να μάθει ελληνικά και γιατί.*

ISBN 978 960 231 138 7